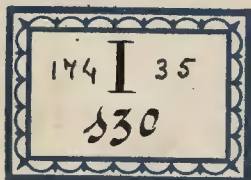
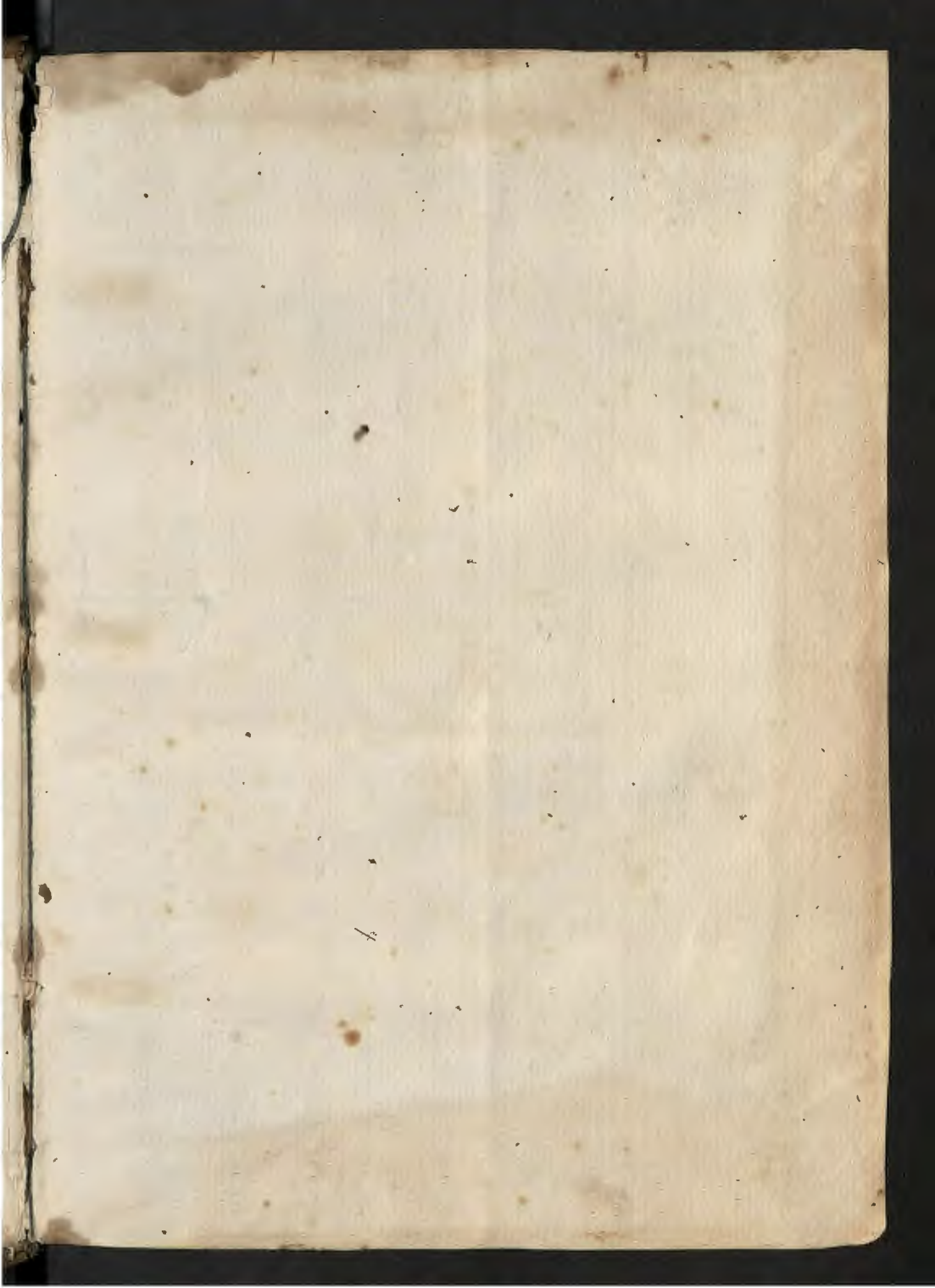


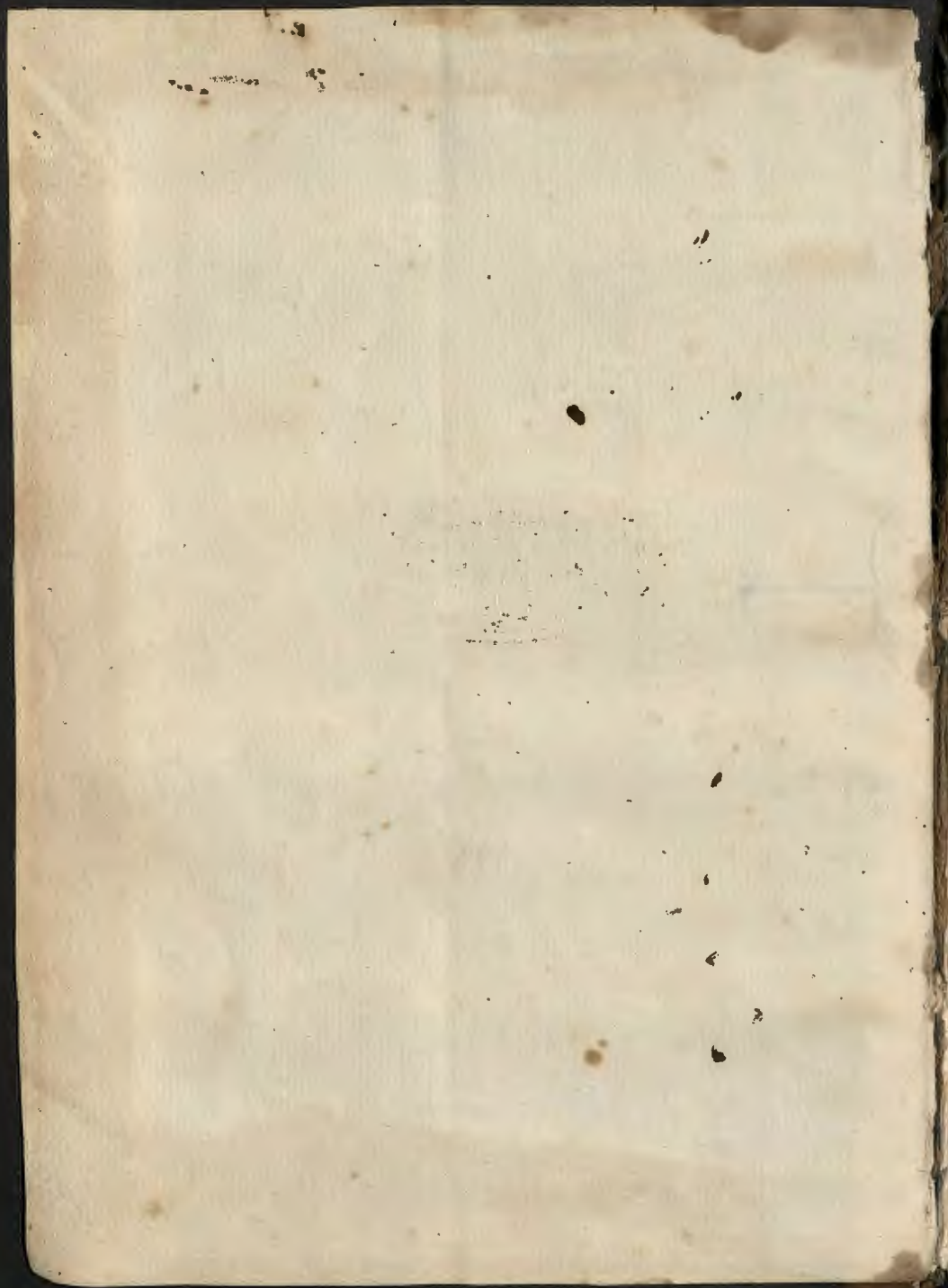


26-5. N 174











44—4

**Scotus pauperum**  
vel abbreuiatus in quo doctorū et Scoti o/  
piniones in quattuorlibris sententiarū cō/  
pendiose elucidantur.

N.º 21. 5744



# Epistola

## Reuerēdissimo

in xpo p̄ri z illustrissimo dño. dño  
alfonso d' aragonia archiepo de ce  
sarauugustanen. dignissimo subdit<sup>o</sup>  
Guillerin<sup>o</sup> gornis post deuotissima  
manuū oscula sebulime p̄medat

On suz nescius reuerēdissi  
me in xpo p̄ri. illustrissia p̄/  
sapia nat<sup>o</sup>. a tuo gnali vica  
rio. tul' dicitatōe amonitū me fuisse.  
vt aliqd de meis mortalibz studiis  
p̄ tua dignitate scriberē. nec ita p̄ce  
ptoz tuoz oblit<sup>o</sup> fui vt si diu a scri  
bēdo cessaueri tue dignitati iobedi  
ens viderer. Sz q̄ si citi<sup>o</sup> scripsisses  
illud sat' diligēter nō fecisses. qd q̄  
etiā facere p̄stituerā. tū duntaxat  
te t̄pis tū p̄pria carēs patria. i aliud  
t̄ps differēdū fore existauit. Verū  
tū cū nōnullis theologia scoti. docē  
na nō imerito subtil' et obscura vt  
deas. idcirco nedū eoz vtilitas cui  
natura nos fauere iubet. verū etiā  
tuoz p̄ceptoz alta recordatio me  
admonuit vt p̄fugata negligentia  
diuti<sup>o</sup> nō sustinerē quē si nō in vno scri  
bēdi gnē. saltē in alio illoz vtilitati  
subuenirē. tuq̄ excellēti dignitati  
obspare. Obquā rē doctrinā illam  
veluti aquā ab obscuro z cētro ter  
re primo pureo exhauriēdā decre  
ui. panēq̄ diuio mūere sūmulatim  
pacrā. tibi reuerēdissio p̄orifici mī  
to quā vellē sic legas vt eā tenuā et  
inopē nec scriptōne magnoge di  
gnā iudices. Ego em̄ vt tuis p̄ceptis  
mozē gerā ad te mittere volui illud  
manusculū veluti vil' vestis crasso  
filo s̄monis p̄p̄tā. cuiusmōi mea

solēt eē mūera. Spero eādē tuā ar  
chiepalē dignitatē quā forte iustas  
seuerā graue m̄gnanimē largā b̄fici  
cā z liberalē oēs mortalū iudicāt.  
(nō iuste detrahētū. si q̄ sint) fama  
re iūriā. Nec erit p̄terea. qd isti mā  
gnoge culpāre possint. si tua ingēs  
studioz insectatō qd crassuz iuene  
rit castigauerit. Sin p̄o cui p̄iā alē  
q̄ in ip̄o opusculo videbūt obscuro  
ra oro vt cogitet nullā artē in lris si  
ne interprete z exercitatioe p̄cipi possi  
se neclō q̄ e p̄p̄lū ab est nā ius civile  
aur canonicū ex libri' scri' p̄t Qui q̄s  
q̄ p̄lmi s̄t' doctozē tū vniūq̄ lumē  
desiderāt q̄ viua voce mētē audito  
rū ap̄iat. z tūc ip̄i auditozes ex vno  
fonte hauriūt q̄tū cupiūt. Tu o q̄p  
pe p̄stāt. s̄tmo igemo nihil obscuro  
fieri posse credo cū te ita studiosum.  
mortales p̄dicēt vt nullū oīno ado  
lescētū vel et' senū regali stirpe na  
toz eisdē studijs feroci<sup>o</sup> incubētē  
opponere possim<sup>o</sup> quē nō videat' fa  
cile supare. i s̄ruribz qdē antistū ū z  
in p̄sapia p̄ncipatū talē obtīes vt si  
vell' in sudādo tuas depingere lau  
des citius eaz m̄ltitudine audietuz  
aures obtūderē q̄ illas s̄obis exbau  
rire possē. Hoc vniū p̄fecto supest  
q̄ cū in h̄s tibi maiorēz neq̄ parē  
opponere p̄bas erit te trās hoīem  
iudicare. videat' igit' hoc opusculuz  
lucubrātū meis nocturnis z tholo  
santis vigilijs. Nā qd aliud nūc p̄  
fuitō ip̄edere possēz nescio. pecunijs  
nō indigea. nec gloria cares. sentia  
abūdas. generatōi hūanos excellis  
inclinatōe scie iter dignitatū cultoz  
res laudat'. igit' ip̄m z me accipere  
pro tuo libito manda et rege.



# Prologus

Scotus pauper in quo  
doctoz et scoti opiniones  
in quattuor libris senten/  
tiaz cōpēdiose elucidātur  
Tholose editus p̄ eximū  
artiū et sacre theologie p/  
fessorē Guillerinū gorrīs  
arragonēsem ad pauperū  
vtilitatē Feliciter incipit

## Manquā

cōponēdi codices li  
bera facultas in infi  
nitū vsq; eoz nume  
rū augeat atq; vetu  
tissimoz sentētiās longo constatu  
describas. tū eaz nō parua semita  
tū hoīm p̄sertim lris vacantū eta  
tis maturitate z vite naturalis fine  
preueniēte. tū nōnulloz peregrinā  
tium vtilitate pensata. tū oculis in/  
stigatione Reverēdissimi in christo  
p̄ris et illustrissimi dñi alfonsi de  
arragonia archiep̄i cesaraugustanū.  
ope precii coagulādas fore existi/  
mani. Has obres opioni que i qua  
tuor libris subtilissimi sacre theolo  
gie doctoris sub quadā (vr ita di  
xerim) nube tradī videntur p̄rios  
auctores i medii p̄dicere ip̄i mibi  
psuasi. Et oīm sentētiāz extirpatis  
enigmatib; lapillos et flores cita/  
roz vel apū moze p̄legendos et in  
vnū locum tanq; in aluēū recondē  
dos q̄ censui et qd̄ nōnulli ob plu  
rimoz libroz reuolutem nō par

uo t̄pis spacio h̄sequimur. imo ple/  
rūq; nunq; ob eoz diffidentia aut  
breviorē. Reliqui h̄o cōtinuātes z  
p̄sertim peregrinātes vno libello  
ex plurib; redacto eisdem preciosis  
mellisuisq; sentētijs haud m̄lto tē/  
pore iterato potiātur Non em̄m se  
paz fructus habēt argumētōz cō/  
clusiones et sententiāz cōmoda bre  
uitas. Si atq; recta intelligētia al  
tez diffinita animi p̄prehensione gu  
bernat. Nec vero hec arrogāter di  
cta existimari velim. Nā cum pbie  
et theologie sciam multis cōcedaz  
et in eo studio etatē p̄sumpseri. Si  
id mibi afluere viderer id ip̄m meo  
iure quodāmodo vindicare Quā/  
obrem magnope opusculū illud le  
gentes hortoz. vt si qd̄ ibi p̄ciosum  
inuenerit. p̄mo dō altissimo oīm re  
rum illustratozi Et postq; reueren/  
do mḡro Johāni scoto hui⁹ diuine  
sapētie clarificatozi. necnō reuerē/  
dissimo et illustrissimo archiep̄o p̄  
fato hoz laboz stimulatori tribuē  
dum recte putēt. Quicqd̄ autē erit  
rephēnsiōe dignū. insufficiētie mee  
ascribi velim. Cognoscēdū tū ē ve  
ritatis affect⁹. et nō leuis amor quē  
erga studiū et hui⁹ opusculi stimu  
latores gero. q̄bus attrahoz et abs/  
solute cōpelloz manū ad calamum  
mittere vehemēter in his me excu  
sari reddant. Nō em̄ ad id spe que  
stus aut glā p̄morus accedo. sed vt  
industria mea (si ita loqui fas est) rā  
ri maximi v̄ni p̄cipue hincq; nōnul  
loz aīos faciatos reddat. Laudan  
tes igit̄ opusculū istud z meliorib;  
rōnibus roborātes. vel et merito.



# Epistola Reuerēdissimo

in xpo p̄i z illustrissimo dño. dño  
alfonso d aragonia archiepo de ce  
sarAugustan cñ. dignissimo subdit<sup>o</sup>  
Guillerin<sup>o</sup> goarris post deuotissima  
manuū oscula sebulime p̄medat

On suz nescius reuerēdissi  
me in xpo p̄i. illustrissia p/  
sapia nat<sup>o</sup>. a tuo gñali vica  
rio. tul' p̄citatoe amonitū me fuisse.  
vt aliqd de meis moralibz studiat  
p̄ tua dignitate scriberē. nec ita p̄ce  
ptoz tuoz oblit<sup>o</sup> fui vt si diu a scri  
bēdo cessaueri tue dignitati iobedi  
ens viderer. Sz q̄a si cit<sup>o</sup> scripsisses  
illud san' diligēter nō fecisses. qd̄qz  
etiā facere p̄stituerā. tū dinturnita/  
te ip̄is tū pp̄ria carēs patria. i aliud  
ip̄s differēdū fore existiaui. Verū/  
tū cū nōnullis theologia scoti. docē  
na nō imerito subtil' et obscura vi/  
deat. idcirco nedū eoz yrilitas cui  
natura nos fauere iubet. verū etiā  
tuoz p̄ceptoz alta recordatio me  
adm onuit vt pfugata negligentia  
diurn<sup>o</sup> nō sustinerē quēsi n̄ i vno scri  
bēdi gñe. saltē in alio illoz yrilitati  
subuenirē. tūqz excellēt dignitari  
obgrarē. Obquā rē doctrinā illam  
veluti aquā ab obscuro z cētro ter/  
re primo pureo exhauriēdā decre/  
ui. panēqz diuino mūere sūmularim  
pactā. tibi reuerēdissio p̄fici mit  
to quā vellē sic legas vt eā tenuā et  
inopē nec scriptōne magnope di/  
gnā iudices. Ego em̄ vt tuis p̄ceptz  
mōzē gerā ad te mittere volui illud  
munusculū veluti vil' vctis crasso  
silo fmonis p̄tēxā. cuiusmōi mea

solēt eē mūera. Spero eq̄dē tuā ar/  
chiepalē dignitatē quā forrē iustiaz  
seuerā grauē mōnanimē largā bñfi  
cā z liberalē oēs mortaliū iudicār.  
(nō iuste detrahētū. si q̄ sint i fama  
re iurā. Nec erit p̄teres. qd̄ isti ma  
gnopē culpare possint. si tua ingēs  
studioz insectatō qd̄ crassuz iuene  
rit castigauerit. Sin p̄o cuiusā alē  
q̄ in ip̄o opusculo videbūt obscurio  
ra oro vt cogitet nullā artē in lris si  
ne interpretē z exercitōe p̄cipi poss  
se neclōge exēplū abest nā iul' ciuile  
aur canonicū ex libz sacri p̄i Qui qz  
qz p̄lmi sūt doctore tū vnūqz lumē  
desiderāt q̄ viua voce mētē audito  
rū apiat. z tūc ip̄i auditores ex vno  
fonte hauriūt q̄tū cupiūt. Quo q̄  
pe p̄stāt. sūmo igēto nihil obkuz  
fieri posse credo cū te ita studiosum  
mortales p̄dicēt vt nullū oīno ado  
lescētū vel et' senū regali stirpe na  
toz eisdē studijs feroc' incūbērem  
opponere possim' quē nō videat' fa  
cile supare. i s̄rutibz qd̄ antistitū z  
in p̄sapia p̄ncipatū talē obfies vt si  
velī insudādo tuas depingere lāu/  
des citius eaz m̄titudine audietuz  
aures obrūderē qz illas s̄rbis exbau  
rīre possent. Hoc vnū p̄fecto supest  
qz cū in h' s̄ tibi maiorē neqz parē  
opponere p̄bas erit te trās hoīem  
iudicare. videat' igit' hoc opusculuz  
lucubrātū meis nocturnis z tholo  
sanis vigilijs. Nā qd̄ aliud nec p̄  
fuitō ip̄edere posses nescio. p̄ncipit  
nō indigea. nec gloriā cates. sensu  
abūdas. generatōi hūanos excellis  
inclinatōe scie iter dignitarū cultoz  
res laudat' igit' ip̄m z me accipe. p̄  
pro tuo libito manda et rege.

# Prologus

Scotus pauper in quo  
doctoz et scoti opiniones  
in quattuor libris senten-  
tiaz cōpēdiose elucidātur  
Tholose editus p̄ eximii  
artiū et sacre theologie p̄-  
fessorē Guillerinū gorriz  
arragonēsem ad pauperū  
vtilitatē Feliciter incipit

## Manquā

cōponēdi codices li-  
bera facultas in infi-  
nitū vsq; eoz nume-  
rū augeat artū vetu-  
tissimoz sentētiarū longo conflatu  
descriptas. tū eaz nō parua semita  
tū hoim p̄sertim lris vacantū eta-  
tis maturitate z vite naturalis fine  
preueniēte. tū nōnullos peregrinā-  
tium vtilitate pensata. tū oculis in-  
stigatione Reuerēdissimi in christo  
p̄ris et illustrissimi dñi alfonsi de  
arragonia archiep̄i cesaraugustanū.  
ope precii coaguladas fore existi-  
maui. Has obres opioni que i qua-  
tuor libris subtilissimi sacre theolo-  
gie doctozis sub quadā (vt ita di-  
xerim) nube tradi videntur p̄rios  
auctozes i mediū pducere sp̄i mibi  
p̄suasi. Et oim sentētiarū extripatis  
enigmatibz lapillos et flores cita-  
roz vel apū more p̄legendos et in  
vnū locum tanq; in aluē recondē-  
dos q̄ censui et qd̄ nōnulli ob plu-  
rimoz libroz reuolutōem nō par-

uo r̄p̄is spacio sequūtur. imo ple-  
rūq; nunq; ob eoz diffidentia aut  
breuiorē. Reliqui s̄o cōtinuātes z  
p̄sertim peregrinātes vno libello  
ex pluribz redacto eisdem preciosis  
mellifluisq; sentētijs haud m̄lto tē-  
pore iterato ponātur. Non em̄ in se-  
paz fructus habēt argumētōz cō-  
clusiones et sententiaz cōmoda bre-  
uitas. Si aliez recta intelligētia al-  
tez diffinita animi p̄prehensione gu-  
bernat. Nec vero hec arrogāter di-  
cta existimari velim. Nā cum pbie  
et theologie sciam multis cōcedas  
et in eo studio etate p̄sumpseri. Si  
id mibi assuere viderer id ip̄m meo  
iure quodāmodo vindicare. Quā-  
obrem magnope opusculū illud le-  
gentes horroz. vt si qd̄ ibi p̄ciosum  
inuenerit. p̄mo dō altissimo oim re-  
rum illustratozi. Et postq; reueren-  
do mḡro Johāni scoto hui⁹ diuine  
sap̄ētie clarificatozi. necnō reuerē-  
dissimo et illustrissimo archiep̄o p̄-  
fato hoz laboz stimulatori tribue-  
dum recre putēt. Quicqd̄ autē erit  
rephēnsiōe dignū. insufficiētie mee  
ascribi velim. Cognoscēd⁹ tñ ē ve-  
ritatis affect⁹. et nō leuis amor quē  
erga studiū et hui⁹ opusculi stimu-  
latozes gero. q̄bus attrahoz et ab-  
solute cōpelloz manū ad calamum  
mittere vebemēter in his me excu-  
sati reddant. Nō em̄ ad id spe que-  
ritus aut gl̄a p̄moroz accedo. sed vt  
industria mea (si ita loqui fas est) tā-  
ri maximi vsq; p̄cipue hincq; nōnul-  
loz aios faciatos reddat. Laudan-  
tes igit opusculū istud z melioribz  
rōnibus roborātes. vel et merito.



# Questio

## II

### Ecūda qō p

scdo soluit dū dī. Et qd dīq teremi/  
 nus pimi pncipij rē. ex ppositio in. i.  
 pre sum. capit. Et hac scda reiecta so/  
 lutōe. tercio rñdit sibi. Alia daf rñsio  
 q ex maioribz solū. Et sic sīs gūl.  
 varro. li. i. q. ij. solucōe. v. argu. Lan  
 dē ad argumēta pncipalia qōnis des/  
 scēdit vt suā ppleat qstionē dīcī pñ.  
 Ad primū distinguo d obctō natura  
 li. Est autē bec solū. gūl. varro. li. i. q.  
 ij. solucōe scdm argumentū. Sz ve/  
 niēdo ad doctoꝝ opi. Rñdit affirma  
 tiue titulo. Et p̄t h̄z ab Aug. xv. de  
 tri. c. vl. sic inquirē. **Que inq̄r cā tur**  
**ipaz lucē acie firā videre nō possum?**  
 nō nisi infirmas. Et q̄s tibi eā fecit  
 nisi infirmas. **Pbi tñ voluerit dicere q**  
 nō erat necāria aliq̄ doctria q̄ supna/  
 turālī inspirat. imo q̄ oēm scīaz sū/  
 bi necāria q̄s p̄t naturalī acq̄rere. Sz  
 theologī z doctoꝝ dicit̄ p̄riū. Nā ali  
 ter nō posset intellectu intelligere nisi  
 sub q̄dā cōi z in rōe engis. qd ē falsuz.  
 Jō cū scoto tenēdū est q̄ necm est hōi  
 aliq̄ scīam seu doctrinā supnaturalī  
 inspirari. Ad cui⁹ euidentiā nō q̄ po  
 tētia receptiua siue intellectiā p̄t opa  
 ri ad actū quē recipit. et sic nllā req̄rit  
 supnaturalitas. qz ad quālibet intelle  
 ctū naturalī inclinā. et q̄si naturalī  
 pficit. pōt tñ scdo mō p̄pari ad agēs  
 a q̄ recipit. z tūc oīs cognitio q̄ nō p̄t  
 cārī ab intellectu agēter fantasmatē sū/  
 bi supnatural. Tles autē sūt multē ve  
 ritates cōplete de deo. vt de⁹ gn̄ar. d̄s  
 est trin⁹ z vnus. z hmōi. Dēs ei tales  
 veritates habent supnaturalī z p̄ spī  
 ratōz. Ad arg. in pñ dī q̄ vez est q̄  
 de⁹ p̄t cognosci sub rōe entis. sz nō sa/  
 lis entia scz dei.

logi vbi q̄rit vtruz cognitio  
 supnatural necia viatorū tradita sit suf  
 ficiēter i sacra sc̄ptura. videt̄ q̄ n̄. Nā  
 cognitio necia nūq̄ defuit gñt būano  
 sz sc̄ptura nō erat i lege nature. et tota  
 sc̄ptura nō erat i lege mosaica sz tñ  
 ver⁹ testm̄. gr̄c. Ad oppositū ē Aug.  
 xi. deci. dei. c. iij. Et rñdit affirmatiue  
 doc. In hac ei qōe n̄ s̄t opi. Sz p̄ ma  
 o izi declaratiōe dī q̄ bec doctria ē p̄a  
 z necia z sufficiēt viatorū ad p̄sequēdū  
 suū finē. Nā aug. xi. deci. c. iij. loq̄ns  
 de sc̄ptura sacra ait. Dic sidē habem⁹  
 d̄ his rebz q̄s ignorare n̄ expedī. nec  
 p̄ nos idonei sum⁹. In hac qōe sūt be  
 reses mltē deprauātes l̄ dānātes scri  
 pturā sacra totā l̄ p̄t ei⁹ vt h̄f i libris  
 aug. et damas. de heresibz. Nā q̄dā  
 heretici de sc̄ptura nihil recipiūt vt gē  
 tiles. q̄dā testm̄ vt e⁹ iprobāt vt man  
 chei. vt p̄z i li. d̄ vtilitate credēdi. q̄ di  
 cūt ver⁹ testm̄ a malo p̄ncipio Quidā  
 tñ ver⁹ testm̄ recipiūt vt iudei. Qui  
 daz aliqd vtruzq̄ vt saraceni. Quidā  
 aliqd dēm in nouo testō vt heretici q̄  
 aliqd illi⁹ testm̄ recipiūt z aliqd ne  
 gliq̄t vt h̄f Jaco. v. Cōfitemi alter  
 utri⁹ p̄cā vīa. Sz ex h̄ errauerūt circa  
 p̄ntē sacm̄ dicēdo illd posse disp̄sari  
 a q̄cūq̄ nō sacerdote. Sz z istos s̄t. x  
 vie. P̄ia p̄nūc arto p̄bica. nā p̄be  
 mltā p̄nūc iauerūt q̄ plera s̄t teste au/  
 gu. xij. de ci. dei. c. x. Scda sc̄pturā  
 z cordia Nā scriptores canonū varie  
 dispositi z i diuisis t̄pibz exitesī n̄ cui  
 dentibz oīno z cordabāt quā viā tra  
 ctat aug. xvij. de ci. di. c. xlij. Tercia  
 auctas scribentiū q̄bz tanta daf s̄t dea  
 vt paulo de visis i raptu. et apl̄s z cū

9.  
 cor.  
 7.  
 2.  
 10.



# Prologi

angelistis De dno Ric. de tri. li. i. c. iij  
Alū me scitatis vñs sñ nob tradita elo  
qa dei. Quarta de recipiētiū diligētia  
Nā scptozes sacri canōis maximā ha  
buert circa vītate diligētia. de q aug.  
d ci. dei. xv. ij. c. xxx. viij. Quō scptura  
enoch de q iudas in epla sua facit mē  
tionē nō recipi i canōe. Et mltre alie  
scpture. De qdō sit mēto i libris regū  
vbi inuit q sola illa scpta recepta fue  
rūt i canōe q auctore nō sic hoies s3 sic  
pbe dīna inspiratoe scptē. Idē Au  
gu. in. i. epla ad Hiero. vt habet in de  
cre. di. ix. ego. Solis eis scptoz libz  
q canōici appellant. Didici hūc hono  
rē deferre vt nullū auctore eoz scribē  
do essasse. aliq d firmissime credā. ali  
os aut ita lego vt q̄ta scitate q̄taue  
doctria p̄p̄olleat. n̄ iovez purē qz ipi  
senserūt rē. Quia d rōnabilitate rē  
toz. Nā qd rōnabil? q̄z deū tāq̄ finē  
vltimū sup oīa debere diligi r. p̄ximū  
scē sc̄p̄m In dno p̄cepti cora lex p̄der  
atqz p̄be. mat. xxij. et Lu. x. h̄ facz vi  
ues. Sexta de irrōnabilitate singloz  
erroz p3 sic. Quid irrōnabil? q̄z qz pa  
gani p̄ idolatria sua adducit. colētes  
opa manū suarū q̄ nihil ē van? vt  
p3 p̄phos. cū spectet gulaz coitū p̄ bñ  
tudie vt. i. ethi. h̄c d̄ rege sardanopo  
lo. qd iudei nouū testm dānāt r̄pmū  
p̄pi aduētū expectāt. Septia de ecclie  
stabilitate s3 illd aug. viij. d̄ vtilitate  
credēdi Octaua d̄ miracloz claritate  
vrb̄ h̄ Ric. i. d̄ tri. c. ij. in dente. Dñe  
si ē error a te decepti sum? nā tātis si  
gnis p̄firmata s̄t q̄ n̄ nisi p̄re fieri p̄nt  
Nona de r̄neoz testificandē. s. eo z q̄  
eē legē s̄t vt ioseph i lib. antiqz. r viij  
poit pulcerrimū testimoniū d̄ p̄po. vbi  
victoria scptura de iesu air Xps b̄ era.

vbi etiā verā ei? doctrinā r̄ resurrectōs  
cōfitef. Itē de p̄pheta sibille de ciuita  
te. xvij. c. xxxij. Decia q̄ d̄s n̄ deest q̄  
rētibz toto corde salute. Et sic mlti q̄  
rētes salute ad hāc legē p̄uersi sunt vt  
paul? r̄ mlti alij. et sic his. r. vijs p̄clu  
dit q̄ doctrina canonū ē vera. Et no. i  
vij. via de secta mahumeti quō sc̄pit  
sepcētis anis p? legē x̄pi r̄ q̄ i b̄ui dño  
volēte finiet q̄ mltū debilitata fuit an  
no. m. ccc. Et h̄ s̄r̄ regis armenie aby  
nor? orietali scribit historia ad pbi  
li p̄p̄ū fr̄acie regē. Et dū seq̄t Et p̄bia  
d̄ ap̄d nos eē rē. r̄. Calixto expoita. ē.  
r̄ i viagio sc̄i iacobi repies vbi legitur  
ap̄d saulē cadis mahumeti fore ima  
gine clauē tenēre i maibz q̄ dū ruer vt  
ruit. Et lex mahumeti d̄ salē lingua a  
rabica. s3 d̄s cadis ē mōs Sc̄do no. q̄  
p̄bia ē ap̄d saracenos q̄ finitēda ē eoz  
lecta. et rō est. Nā sc̄pit in tali siḡ s̄m  
astrologos q̄ nō diu durare d̄z. Et h̄  
ab̄ eis p̄cedit. nā vsqz ad anū. m. dc.  
finiri d̄z. Et si cōtingat eā pl? durare  
erit maḡ sup naturā r̄ p̄t delicia n̄ a  
Lex̄no hebreoz durabit vsqz ad finē  
sc̄li. Nā oz vt sint i m̄do p̄ testio mor  
tis x̄pi. qd paul? scribit ad Ro. dicēs  
Reliq̄e isrl̄ p̄rent i finē. Ad arg. d̄z  
q̄ sc̄ptura sacra erat i lege. r̄ si nō expli  
cite n̄ implicite.

## Ercia qd plo

gi. Trinā s̄l mouet q̄stionē  
de theologie obiecto. qd causas mate  
rialē respicit. Ux theologia sit de do  
vt d̄ subiecto. P̄rio vñ q̄ n̄. p̄ boetiū  
de tri. Forma in q̄t simplex subctm eē  
n̄ p̄t ḡn? de? nec d̄s subctm i theo. cū  
sit simplex. Ad op. aug. viij. d̄ tri. c. i.

# Questio

# III

Theologia est sermo vel rōe de deo  
dñi descendit ad scōas p̄clusionē sub  
q̄ rōe sit obiectū theologie de<sup>o</sup>. po/  
sita p̄ricula q̄liter aliqd̄ p̄gnosci p̄t  
q̄duplr. Inferre inde ita p̄t poni de  
deo alia scia sub rōe et<sup>o</sup> ad extra vt  
aliq̄ ponit. s. sub rōe reparozis. Et  
hic est Egid<sup>o</sup> de roma q̄libet. iij.  
q. ij. Vel posset poni sub rōne aliq̄  
attributali rē. vt fr̄ Guilhel. var.  
li. i. in plogo. q. i. et. vi. Postea dic̄  
vel posset poni de deo sub rōe cōis.  
sic Henric<sup>o</sup> i sum. et h̄ in duabus  
p̄mis q̄stionibz de necessarioz theo/  
logia. Tūc descendit ad theologiaz  
cōtingentiū et dicit i q̄dā correla/  
tio. Et p̄dicat̄ a p̄parat̄ improbatō  
ill<sup>o</sup> op̄inionis q̄ poit̄ p̄m eē subie/  
ctū primū rē. Et hec fuit op̄i. doc.  
sci Bonauen. vt p̄z i plogo sui pri/  
mi. q. i. Descendit hinc doctor vt sol/  
uat argumēta p̄me q̄stionis. Sol/  
uēdo aut̄ argumēta infra dic̄ qd̄ ad  
dic̄ de passionibz rē. frater guilbel.  
varro. est li. i. di. ij. q. ij. arti. i. et. ij.  
Tūc terminatis duabz p̄mis q̄stio/  
nibz terciā sic incipit. Ad terciā q̄/  
stionē sic posset p̄babiliter dici. Et  
introduc̄ h̄en. de gan. q̄lib. iij. q.  
vi. S; dimissis op̄i. ad q̄stionē do/  
ctor r̄ndit. dicēdo q̄ theologia ē de  
deō vt de subiecto. Qd̄ p̄bat̄ p̄ au/  
gus. viij. de ciui. q̄ dic̄. Theologia  
est fmo de deo. Scōa q̄o ponit̄. si  
est theologia d̄ deo sub rōe aliq̄ spe/  
ciali. Tercia q̄stio. Si oīa ad illud  
subiectū attribuunt̄. Anq̄ tū veni/  
am ad q̄stionē dico aliq̄. Primuz  
q̄ theologia sumit̄ duobz modis.  
Nā est theologia in se. et theologia

in nobis. voco theologiā in se q̄gnī/  
tionē illā quā nata ē facere obiectū  
theologicū in intellectu sibi p̄por/  
tionato. sic intellectu dño eēntia di/  
uina. S; theologia in nobis ē rei  
cognitio qualē intellectu n̄ narus  
est h̄ē de illo obiecto. Scōo dico  
q̄ theologia i se distinguit̄ i theolo/  
giā necessarioz cuiusmodi sunt ve/  
ritates ad intra vt de<sup>o</sup> generat. Et  
in theologiā p̄tingentiū sicut sunt  
veritates ad extra. vt de<sup>o</sup> creat mū/  
dum. Tercio dico q̄ primariū sub/  
iectū alicui<sup>o</sup> habitus p̄tinet virtua/  
liter oēs veritates illius h̄itus siue  
mediatas siue imēdiatas. ¶ Tūc  
ad primā q̄stionē d̄z q̄ de<sup>o</sup> ē subie/  
ctū p̄z. Nā honorabilissima scia ē  
circa honorabilissimū ens. vi. me/  
tha. S; honorabilissima scia ē the/  
ologia. et de<sup>o</sup> nobilissimū ens. gr̄e.  
Quantū ad secundā q̄stionē dici/  
tur q̄ aliqd̄ p̄t cognosci q̄duplr.  
sicut hō p̄t cognosci. Primo q̄ est  
aīal rōnale. et hec ē p̄ria cognitio.  
Scōo q̄ est substātia. et hec est co/  
gnitio cōis. Tercio q̄ est aīal man/  
suetū. et hec est cognitio p̄ accidēs.  
Quarto q̄ est aīal nobilissimū. et  
hec ē cognitio respectiua. His q̄/  
tuoz modis de<sup>o</sup> p̄t cognosci. Et sic  
a diuersis diuersimode ponit̄ subie/  
ctum. Henric<sup>o</sup> poit̄ deū esse subie/  
ctū sub rōe cōis. Varro dic̄ q̄ ē sub/  
iectū sub rōe q̄ bon<sup>o</sup> ē. Egid<sup>o</sup> q̄ est  
subiectū inquantū glorificator et  
saluator. S; positio henri. ē cōis.  
varronis accidētāl. egidij respectiua  
Nā istaz ē p̄ria iō ip̄obant̄. S;  
p̄ op̄i. doctor̄ ponit̄ tres p̄clones.



# Prologi

Pr̄ia ē q̄ sub eīm theologie n̄carioz  
in se ē deus sub rōe deitatis. Pr̄z nā  
sub ista p̄riet oēs p̄itates istī<sup>9</sup> habi  
tus Sc̄da p̄lo q̄ sub eīm theologie  
cōtinēriū in se ē diuina eēntia Par et  
nā ad illā p̄itates p̄rigētes hnt vlti  
mā attributōez Tercia p̄lo q̄ sub  
iectū theologie i nob est ens infini  
tū. hoc pr̄z qz illud ē nob p̄mo norū  
z p̄ illud venim<sup>9</sup> in dei cognitōem  
¶ Quātū ad terciā questionē dī. q̄  
oia q̄ in theologia tractātur attri  
butur ad deū. Et de<sup>9</sup> p̄riet oēs ve  
ritates n̄ solū n̄carias z ad intra vt  
st<sup>9</sup> qd de<sup>9</sup> gn̄at q̄ ē trin<sup>9</sup> z vn<sup>9</sup>. Sz  
et ad extra z p̄rigētes vt q̄ sp̄s est  
incarnat<sup>9</sup> a p̄gine vl<sup>9</sup> q̄ deus creat  
mōz. Et nota q̄si i sine istaz triū q̄  
stionū vbi dī q̄ oīs noticia q̄ ē in in  
tellecū diuio ē theologica. Et rō est  
qz hētur p̄ obiectū theologicū siue  
sit de diuina eēntia siue de creaturis.  
Ex q̄ seq̄t q̄ i suo intellectu nō ē grā  
matica siue logica. sz aliter ē in intel  
lectu bī. nā vltā p̄itatē theologicā  
quā hz de creatura i eēntia diuina oñ  
sa. p̄t h̄re p̄gnitōez naturalē de eis dē  
ex p̄ria motōe eaz. z sic b̄rūs p̄t h̄re  
re d̄ creatura aliā sc̄iaz q̄ theologiā  
¶ Ad argumētūz dī. q̄ boet<sup>9</sup> loq̄t  
de subiecto acc̄ntis. nō de subiecto.  
considerōnis

## Parta prolo

gi q̄stio vbi ponūt tres q̄sti  
ones. Pr̄ia. vtz theologia sūt sc̄ia.  
Sc̄da. vtz ad aliā sc̄iaz hēat hitu/  
dinē subalternat<sup>9</sup> vl<sup>9</sup> subalternatē Ter  
cia. vtz ad theologiū p̄ineāt p̄rigē/  
tia sic n̄caria Quidē q̄ nō p̄ aug. xv  
de tri. c. xvi. vbi inq̄r. Forzasse nō ē

rūt cogitatōnes n̄re volubiles ab a  
lijs ad alia eūtes atz redeūtes. z sic  
intellecūs bī nō discurret q̄ discurs  
sus requir̄t ad sc̄iaz. ¶ Ad oppositū  
nā lz in sc̄is nō sit discursus t̄pis. ē  
tū discursus nase q̄ sufficit ad sc̄iam.  
Ad oppo. nā lz in sc̄is zc. ¶ Hāc q̄  
stionē doctor subtil<sup>9</sup> sup̄ficialr tran  
sit. Nā nec i ea op̄iones poit. Sed  
veniēdo ad p̄mā q̄stionē est q̄dā o/  
pinio q̄ dī q̄ theologia ē sc̄ia. nō q̄  
dē in lūte fidei nec i lūte gr̄ie. lz in q̄  
dam lūte medio eo mō q̄ dicim<sup>9</sup> lu  
mē matutinū cui cor̄rider lumē s̄i  
dei. z lumē meridiei cui cor̄rider lu  
mē gl̄e. z lumē mediū qd̄ p̄tinue p̄  
ficat a matutō ad meridiē. Sc̄o<sup>9</sup>  
reprobat d̄do q̄ nō inuenit tale lumē  
mediū Et h̄ inuenit in reportatorijs  
Est ala op̄io p̄ronis. 3. q. j. li. q̄ the  
ologia p̄t p̄sbari duplr. i. in se. vel  
in p̄patōe ad sciētē. p̄mo mō ē sc̄ia.  
Sc̄do mō vt ē i intellectu viator<sup>9</sup> qz  
nō hz p̄cipia euidentiora nō dēt dī  
ci sc̄ia i probata. Est op̄io doctoris  
q̄ capitō sc̄iam pur sc̄ire definit. i.  
posterior hz q̄tuor p̄ditōes Pr̄io  
q̄ ē p̄gnitō certa veri Sc̄do n̄carij  
Tercio h̄nē euidentā ex n̄cario p̄  
euidētī Quarta applicata ad sc̄ituz  
p̄ discursuz syllogisticū. Pr̄ia p̄ba  
tur vi. ethi. vbi dī. Circa sc̄iam opz  
certificari z nō seq̄ silitudies Sc̄da  
p̄ditō hēf vl<sup>9</sup> metaph. 2. i. poste. p̄ri  
culariū z mirabiliū nō ē sc̄ia. Ter  
cia p̄ditō p̄. i. poste. p̄cipia p̄gno  
scim<sup>9</sup> inq̄ntuz terminos p̄gnoscim<sup>9</sup>  
Et p̄ hāc distiguit sc̄ia ab intellectu  
p̄cipioz. vi. ethi. Quarta p̄ditō  
nō est p̄ se de rōe sc̄ie nec p̄perit sc̄ie.  
nisi i illo intellectu cui p̄rigit discurs<sup>9</sup>



# Questio

re re et pcedere a noto ad ignotum  
Et his ad positum quantum ad tres pri  
mas rationes theologiae se et in intel  
lectu diuiso et broz et ha scia S; de  
qtra ratione aliq dubitat. ¶ S; die  
doctor q et scia. r lz ibi no sit discurs  
sus epis. est in discursus ordine nate.  
Et iste sufficit ad sciaz Et si aliq au  
toritates aug. inueniant videtes re  
probare discursus. intelligunt de dis  
cursu tpali ¶ Quatu ad sciaz qstio  
ne Si theologia nra sit subalternata  
theologie broz et dei et metaphice.  
Pro hac qstioe est opio thoe. i. pre  
q. i. ar. ij. vbi dicit q theologia nra e  
subalternata scie dei et broz. Sed  
doctor improbat. na scia subalternas  
et subalternata no st de eisde actio  
nibz. S; hec theologia. i. nra dei et  
broz st de eisde actio nibz. sic igitur  
theologia nra no e subalternata theo  
logie dei et broz. ita nec metaphice  
subalternat. na subalternas et subalt  
nata dnt e diuersoz pntoz. vt nre  
rus et sonus in musica. na nre est in  
pnto qntitatis. sonus qlitatis. no sic de  
ente et de deo. naz si poneret in pnto  
no in distictis s; in eode reponeret.  
¶ Quatu ad terciam qstioe. vtz ad  
theologu pntentat pntentia sic nca  
ria. Dicit q sic. na lz theologus colide  
ret pntentia. tn no pntenti no s; nca  
rio. Et sic de eis bz sciaz no p rones  
pntentes. s; p rones ncaras. et hoc  
sufficit ad sciaz. sic dicim in phia  
q de gntabilibz et corruptibilibz be  
tur scia. no qdez p pntes pntares  
et corruptibiles. s; p pntes vles et i  
corruptibiles ¶ Ad argumetu. au  
toritas augustini no cogit qa loq  
ur dubitare.

# V vinta et xl

tima qstio plogi. s; vtru  
theologia sit scia pctica Videt q n  
q; boetius de trinit. assignat tres pres  
speculatiue. qz vna e theologia. Ad  
o positu ad Ro. xij. Finis legis e  
dilectio. s; dilectio ad practica pti  
ner. ¶ theologia e practica. Hic sit  
mouet duas qstiones ad cognitioz  
finali theologie dirigetes oculum  
Prima e pctica. Secunda est coior.  
Jo posita distinctioe articuloz tri  
pliciu. tercius articulus e a q practica  
cognitio accipit tales extensione. et  
incipit. Circa terciu arti. sur opinio  
nes. Una e talis. s; goffre. de font  
bus. qlibe. r. q. ij. q subtilissime im  
probata sequens euasio aponit. Ad  
rões doc. in. s. i. Ad primu q scie  
practice re. Et e ratio Goffre. vbi  
sup. q euasioe semota scda ad ides  
opinionem adducit ibi. Aliter dicit q  
illud a q actus et hinc dicit practica  
est finis. Hec aut est opi. doc. solen  
nis ql. vij. q. i. s; mltifarie improbat  
a doctore. ¶ Sequit scda qo et ei  
a pntis opi. du posit. id est dicit q fi  
nis scie moralis sic et prudentie e a  
ctus virtutis moral. et pntis i sum  
ma. S; viuaciter huc modu dicen  
di doc. euacuat. Deinde qtra bulul  
qonis velt opio id corrigi ab alijs  
Ista opi. dicit q habitus dicit practica  
a fine. qz est consideratio practica. est  
aut hec opi. fratris Jobis roditor  
in plogo primi. q. vi. ar. ij. q breuif  
reicta. Scdz terminat qstioe pri  
mam incipit. In cuius principio opi  
nio henri. de gan. ponit in sum. the  
ologia ponet speculatiua esse non

# Prologi

practicā. Et de duplici actu volun-  
tatis. distinguens ex summa ar. ix.  
q. ij. in solutioe ad terciū argumen-  
tum. Et ponit fundata ex summa.  
et etiā alibi dū addit. Itē p̄ argui  
fm̄ intellectū istī alibi q̄libe. suo.  
v. q. iij. et q̄lib. vij. q. i. Tūc incipit  
doctor arguere h̄cū. Et in p̄sio ar/  
gumēto qd̄ incipit. Contra istud p̄sio  
rē. Arguit ex dicit opināris de sine  
vltrā p̄ticulari q̄lib. iij. q. xi. Rur-  
sus intērio argumēti quod incipit.  
Præterea cui dilectio principalis  
intendit rē. Et sumit rōem ex q̄lib.  
xij. q. ij. Tandē r̄ndit doctor ben.  
fundamētis. P̄sio ad auctoritates  
eorū q̄ vident p̄cludere ad p̄radi-  
ctionē adducit ex dicitis alibi opi-  
nantis q̄libe. i. q. ix. Scda via seu  
opinio ad idē ponit dū in textu se/  
cūda via dicit. q̄ h̄ dilectio finis re-  
cte r̄ nō recte stat rē. Hec via ē fra-  
tris guilbel. varro. in anglia. r̄ gar-  
ronis in gallia li. i. q. iij. Poit autē  
theologia nō ēē practicā. q̄ obie-  
ctū p̄tingēs nō habz hōc ip̄robata.  
Tercia via sequit dū d̄ i s̄ra. Ter-  
cia via poit q̄ volitio nō est p̄axis  
p̄rie rē. Est autē fr̄s ben. natalis  
brittonis origie. p̄dicatoz ordine.  
defensoris theologie. officio. q̄lib.  
i. q. iij. ar. iij. vbi cōcludit theolo-  
giā nō ēē practicā sed speculatiua  
cū duobz p̄cedentibz. Ita q̄ hi fr̄s  
in hoc cōi ueniūt. Itō primo p̄ra-  
biē in sp̄ali arguit. scdo p̄ tres sil.  
Quarta via q̄ i textu incipit. Quar-  
ta via dicit q̄ theologia est affectiua ē  
doctor. deuoti li. i. q. iij. Et fratris

egld̄ de roma li. i. quā doctor d̄  
stinguit vt possit bñ defendi. Quā-  
ta via dicit theologia ēē p̄templa-  
tiua quā poit frater guilbel. varro.  
li. i. q. iij. Op̄io vltrima quā exclu-  
dit doctor subtilis vt bonū sensum  
capiat De q̄nqz opt. theologia nē  
gār practicā. S̄z due vltime n̄ pos-  
nūt eā speculatiua s̄z bñ tres p̄cedē-  
tes. Sequunt ex aduerso due opt.  
Prima est gotfre. de fontibz q̄lib.  
xij. q. i. Et ponit theologie dupli-  
cem fore habitū. Unū practicū. re-  
liquū speculatiuū. et incipit. Alia  
est opinio discordans a p̄cedentibz  
bus. Secunda est Thome. i. parte  
summe. q. i. arti. iij. In solutione  
principalī. has duas nō approbat  
doctor. Primū imp̄robat multi-  
pliciter. Secundū in p̄batione nō  
iudicat dignū. vt sez idem habitus  
simplex sit practic⁹ et speculatiuus  
Doctor autē tenet theologia ēē pra-  
ctitam. multiplici autē distinctōe vt  
dicit queat sic et nō sic. Tunc cū de-  
scendit ad solutionē argumentoz  
Henrici de gandauo. post solutio-  
nem principalē argumentoz pri-  
me et secunde questionis in illo lo-  
co ad illud de medicina dicit quidā  
dam rē. Iste quidā est Henri. idē  
quolibet. xij. q. xij. Sed vt meli⁹  
hec materia declaretur quattuor sa-  
ciam. Primū quid sit p̄axis. Se-  
cundum. que est differētia inter has  
bitum practicū r̄ speculatiuū. Ter-  
cium vñ habitus dicat practicus.  
Quartū vtz theologia sit practica  
vel speculatiua. r̄ erit r̄sum q̄onis  
¶ Ad p̄mū d̄z q̄ p̄axis ē act⁹ alte-



# Questio

# V

rius ponē quā intellectus naturalr po  
sterior intellectōe nat<sup>o</sup> elici cōformis  
rōni recte vt sit rect<sup>o</sup> hec definitō hz  
tres p<sup>o</sup>rtas. P<sup>o</sup>rtā q<sup>o</sup> p<sup>o</sup>rtis ē alre/  
rius ponē q<sup>o</sup> intellectus. i. volūtāt.  
Scda naturalr posterior intellectōe  
.i. volūtās p<sup>o</sup>rtis pōit intellectū specu  
latū vi. ethi. Tercia p<sup>o</sup>rtā nata e  
lici p<sup>o</sup>rtis rōni recte. vt sit rectā p<sup>o</sup>  
vi. ethi. vbi d<sup>o</sup> q<sup>o</sup> electō rectā eget re  
cta rōne vt sit rectā. Et pono exēplū  
vt mel<sup>o</sup> hec materia intelligat. nā i  
tellect<sup>o</sup> apphēdit simplices q<sup>o</sup>rtas/  
res. z circa illas ē tm̄ spectatiū<sup>o</sup>. vi.  
ethi. Dein p<sup>o</sup>rtat q<sup>o</sup>rtas volūtati  
vt pura florenos. z tē volūtās d<sup>o</sup>er  
miat eos velle s<sup>o</sup> rōe boni illico vo  
lūtās vocat p<sup>o</sup>rtis p<sup>o</sup> eēntiā. z ipā ē  
p<sup>o</sup>rtis act<sup>o</sup> p<sup>o</sup>rtis. dein v<sup>o</sup>it. itelle  
ctus ipatus a volūtate in d<sup>o</sup>er me/  
dia p<sup>o</sup> q<sup>o</sup> illi floreni hēa n<sup>o</sup>. tē iste itel  
lect<sup>o</sup> vocat p<sup>o</sup>rtis ipse deū mo  
net mēbra ad exequēdū illa. z illis  
posis in exequēdō illico sit p<sup>o</sup>rtis pra  
cticus Et sic d<sup>o</sup> aristo. 3. de aia q<sup>o</sup> in  
tellect<sup>o</sup> exēctōe sit p<sup>o</sup>rtis q<sup>o</sup> ē sic i/  
telligēdū. i. intellect<sup>o</sup> ipse deū p<sup>o</sup>rtis  
in p<sup>o</sup>rtis exēctōe sit p<sup>o</sup>rtis. i. p<sup>o</sup>rtis  
p<sup>o</sup>rtis i exēctōe. intellect<sup>o</sup> at<sup>o</sup> spe/  
culariū<sup>o</sup> nihil mouet vi. ethi. ca. de  
p<sup>o</sup>rtis. A q<sup>o</sup> aut<sup>o</sup> mēbra moueāt vl a  
volūtate vl ab intellectū p<sup>o</sup>rtis. aristo.  
nō determinat nā iste p<sup>o</sup>rtis text<sup>o</sup>  
vi. ethi. Quapropt<sup>o</sup> aut<sup>o</sup> intellect<sup>o</sup> ap  
petitiū<sup>o</sup> ē electō aut a p<sup>o</sup>rtis itellec  
tiū<sup>o</sup> z tale p<sup>o</sup>rtis ē hō. s<sup>o</sup> lectūs do/  
ctor d<sup>o</sup> q<sup>o</sup> a p<sup>o</sup>rtis ē p<sup>o</sup>rtis. Quā  
tū ad scōs q<sup>o</sup> d<sup>o</sup> p<sup>o</sup>rtis pōit duplicē  
respectū ap<sup>o</sup>rtis. s<sup>o</sup> pōrtis et  
cōformitāt ad obiectū vt hēs i de/  
claratōe definitōis. Et isti respect<sup>o</sup>

st<sup>o</sup> positi. sed spectatū<sup>o</sup> p<sup>o</sup>rtis illos re  
spect<sup>o</sup> er p<sup>o</sup> hoc distinguit<sup>o</sup> Quātus  
ad tertū si distinguit<sup>o</sup> sine p<sup>o</sup>rtis  
p<sup>o</sup>rtis s<sup>o</sup> auctoritates aristo. ido d<sup>o</sup>. iij.  
de aia q<sup>o</sup> distinguit<sup>o</sup> sine. S<sup>o</sup> ē sic in  
telligēdū q<sup>o</sup> duplex ē finis. s<sup>o</sup> q<sup>o</sup> z q<sup>o</sup>  
ille auctoritates q<sup>o</sup> tenēt q<sup>o</sup> distinguit<sup>o</sup>  
tur obiecto intelligit<sup>o</sup> de sine q<sup>o</sup> q<sup>o</sup> est  
obiectus Ille q<sup>o</sup> tenēt de s<sup>o</sup> sine itel  
ligit<sup>o</sup> de sine q<sup>o</sup>. z sic v<sup>o</sup>rtis via p<sup>o</sup>  
sustineri z opioes p<sup>o</sup>rtis. Quā  
tū ad q<sup>o</sup>rtū dico cū doctore z pono  
q<sup>o</sup>rtis p<sup>o</sup>rtis. P<sup>o</sup>rtis q<sup>o</sup> theologia ne  
cessarioz in intellectū creato tā brō q<sup>o</sup>  
nō brō. tā āgelico q<sup>o</sup> hūano ē p<sup>o</sup>rtis  
Rō est. q<sup>o</sup> noticiā illa hz ex obiecto  
p<sup>o</sup>rtis p<sup>o</sup>rtis p<sup>o</sup>rtis an oēs actū vo  
lūtāt. z h<sup>o</sup> aptitudinalr. Scda p<sup>o</sup>rtis  
sio q<sup>o</sup> theologia p<sup>o</sup>rtis in se ē spe/  
cularia. Et rō ē q<sup>o</sup> calia p<sup>o</sup>rtis cū  
nō sint an volūtate d<sup>o</sup>er nō p<sup>o</sup>rtis  
terit aliqua d<sup>o</sup>er p<sup>o</sup>rtis p<sup>o</sup>rtis  
dere. Tercia p<sup>o</sup>rtis q<sup>o</sup> theologia p<sup>o</sup>rtis  
gētū in intellectū creato ē p<sup>o</sup>rtis. s<sup>o</sup> p<sup>o</sup>  
accēs Et scda z tertia p<sup>o</sup>rtis nō d<sup>o</sup>er  
cūt. nā theologia p<sup>o</sup>rtis in se ē spe  
cularia ex obiecto. in intellectū at<sup>o</sup> crea  
to ē p<sup>o</sup>rtis ex volūtate d<sup>o</sup>er  
intellectus ad noticiā p<sup>o</sup>rtis. Quar  
ta p<sup>o</sup>rtis q<sup>o</sup> theologia vl noticiā i in  
tellectū diuio de p<sup>o</sup>rtis ē spectati  
ua. Quia p<sup>o</sup>rtis q<sup>o</sup> noticiā i intellectū  
diuio de n<sup>o</sup>rtis p<sup>o</sup>rtis. Et cā ista  
rū p<sup>o</sup>rtis ponit q<sup>o</sup> n<sup>o</sup>rtis ē oēs  
sio z ratificatio. s<sup>o</sup> in p<sup>o</sup>rtis s<sup>o</sup> sit  
oēsio. nō tm̄ ratificatō. nā op<sup>o</sup> q<sup>o</sup> ve  
niat volūtās ratificās S<sup>o</sup> q<sup>o</sup> dice  
m<sup>o</sup> ad definitōz p<sup>o</sup>rtis vbi d<sup>o</sup> p<sup>o</sup>rtis  
ē alteri<sup>o</sup> ponē q<sup>o</sup> intellect<sup>o</sup>. D<sup>o</sup>  
cūt aliqui q<sup>o</sup> nō habz v<sup>o</sup>rtis in deo. s<sup>o</sup>  
in nobis. Alij dicūt. q<sup>o</sup> intelligitur



# Questio

# prima

actu vel aptitudine. et sicutalis no-  
ticia in intellectu diuino an actum vo-  
luntatis et si non est alterius potest a-  
ctu. est tamen aptitudine. Nota in vltis  
verbis anque doctor dicat tibi vbi di-  
cit In hunc articulum dico quod practica  
est. Et si quedam declaratio per ista ma-  
teria quod si actus est bonus ex genere mo-  
ris circumstantia est a fine. ut deus est  
diligendus quia summe bonus. Sed si  
actus non sit bonus ex genere moris  
circumstantia erit ab obiecto. ut dare  
elemosinam est bonum de se. et habi-  
tatem ab obiecto et non a fine. quia  
possit dare amore dei vel ut videatur  
a populo. et pondera pro ista materia  
istud notabile. Nota ante respon-  
sionem primi vbi dicit Respondeo. si-  
des non est habitus etc. vbi habes quod  
si aliquid predicatum primi vel secundi  
modi alicuius appetit. et oppositum ne-  
que per se neque per accidens sibi appetit.  
Ad argumentum in principio dico-  
que Boetius intelligit per astrologiam me-  
taphisicam.

## circa pri-

ma distinctio querit  
primo Ut obiectum  
per se fructonis sit finis  
vltimum. Unde quod non per aug. augu-  
lxxxij. q. q. xxxvi. fruendum est bonis  
inuisibilibus. sed plura sunt bona inui-  
sibilia. ergo non tamen est fruendum vlti-  
mo finem. Ad oppositum est augustinus.  
de doctrina christiana. ca. j. Res qui-  
bus fruendum est sunt pater et filius et  
spiritus sanctus. et hi tres sunt vna res.  
ergo etc. In hac questione ponitur  
opt. Auicenna. nono metaph. ca. q. r/

to Qui dicit quod ordinata fructio pe-  
esse circa aliquid aliud a fine vltimo.  
qua doctor multipharie redarguit  
Et post aliorum rationes adducit rationes  
Bonauenturae. li. j. dis. i. ar. xx. q. iij. Et  
arguit ex ratione imaginis que capax est  
dei Et arguit contra Auicenna. Et po-  
nitur dum doctor dicit Alii arguunt  
contra istam opinionem Secundo ratione  
beati Thomae. i. pte summe. q. xij. ar. i.  
que suscitatur ex hoc quod anima nostra imedia-  
tea deo creatur includit. ergo in eo  
mediate beatificatur Et sic non quie-  
tatur nec in solo deo contra auicenna.  
et ponit tibi Alii arguunt contra rationes  
eius sic. anima creatur. Sed per maiorem  
de obiecto fructonis ordinata. Se-  
cundo de obiecto fructonis in com-  
muni. Tertio quomodo intelligitur fructio esse  
circa finem.

Quartus ad primum dicitur quod fructio  
ordinata habet pro obiecto vltimum fi-  
nem. Et ratio est. quod sicut tamen est assisten-  
dum per intellectum. Primo propter  
propter se ita tamen est assistendum per volunta-  
tem primo bono propter se.

Quantum ad secundum dicitur quod ob-  
iectum fructonis in communi est finis vlti-  
mus vel finis verus. qui scilicet est finis  
vltimus ex natura rei. Vel finis ap-  
parens qui scilicet ordinatur a ratione erran-  
te tanquam finis vltimus vel finis pra-  
cticus quem voluntas ex libertate sua  
vult tanquam finem vltimum.

Quantum ad tertium dicitur quod fructio  
est circa finem tanquam concomitantem  
obiectum. Et nota quod in hac questione  
in secunda ratione quod appetitus no-  
ster quilibet licet subiective sit finis

qz nō detatur nisi i obiecto infinito  
 Scdo nota in ea rñsione, q̄ inter  
 deū et nos est p̄portio vitalis simu-  
 tationis. Nā q̄ntus deus p̄ imuta-  
 re tm̄ intellectū noster p̄t imutari.  
 Tertio nota in fine vbi dicit. ad q̄  
 stionē dico. q̄ nō quecūq̄ forma sa-  
 tiat appetitū materie totaliter et ex-  
 tenstue sic q̄ nulla forma p̄t satia-  
 re oēs ei⁹ appetitus. sed vna satiat  
 vnū p̄fectissime. s. forma p̄fectissi-  
 ma. Sed q̄s act⁹ ē peior vti fruen-  
 dis vel frui vtendis. Circa qd̄ no-  
 tandū s̄m̄ Ambro. q̄ quattuor s̄t  
 genera futū in aīa nostra. Quedā  
 sunt ad regulandū sicut prudentia  
 Quedā ad actū remittendū sicut rē-  
 perantia. Quedā sunt ad actū intē-  
 dendū. vt forritudo. Quedam ad  
 vtūq̄ sicut iusticia cui⁹ vna pars ē  
 remuneratiua. et ista ē ad intēdendū  
 Et vocat ab aristo. iusticia distri-  
 butia Alia punitiaz ista ē ad remit-  
 tendū. Et vocat ab aristo. v. ethic.  
 iusticia p̄mutatia. Nūc at̄ qn̄ vir-  
 tus datur ad actū intēdendū tunc  
 maius viciū est in deficiendo q̄ in  
 abundando sicut timiditas pl⁹ vi-  
 rūpatur q̄ audacia. 3. ethic. Ecō-  
 tra autē est de ea que datur ad actū  
 remittendū sicut t̄pantia vñ. ethic.  
 Nō ad p̄positū s̄tus amicitie et si  
 nō est s̄tus est tm̄ s̄tus vñ. ethic.  
 datur ad intēdendū. Et ideo vi-  
 ciū illoz q̄ nihil diligūt maius ē et  
 maḡ vitupat. Nā q̄ in aliq̄ nō de-  
 lectat. lōge ab hoīe abest. nec nomē  
 hoīs forrit⁹ est. 3. ethic. Et isti maḡ  
 vitupant q̄ illi q̄ sunt maḡ amati  
 Tūc q̄ autē vtūtur fruendis. i. dili-  
 gūt deū p̄ter altez deficiūt qz non

tm̄ diligūt q̄ntū deberēt. Qui frui-  
 tur vtēdis. i. diligūt creaturā p̄ter  
 se supabūdāt. qz plus diligit q̄ de-  
 berēt. Dinc ē q̄ maius viciū est vti  
 fruēdis q̄ frui vtēdis Sed q̄s ē a-  
 ctus sūme viciosus. Dico q̄ actus  
 sūme meritorū est act⁹ dilectōis di-  
 uine. Et cōtrari⁹ actus isti vel op-  
 positus ē summe demeritorū vel vi-  
 ciosus. ¶ Ad argumentū in p̄nci-  
 pio intellexit de fine qui est essentia  
 sub que p̄sone cōtinentur.

## Ecūda que

stio p̄me distictōis vbi q̄  
 rit. Vt vltim⁹ finis ba-  
 beat tm̄ vnā rōem fruibilitat. Al-  
 def q̄ sic. qz. i. e. h. i. sicut ens et vnū  
 s̄t in om̄i ḡne. ita et bonū. s̄t h̄t p̄  
 priā bonitatē et priā fruibilitatē. et  
 p̄ s̄ns cū ip̄a sit i deo alia et alia. ibi  
 erit alia et alia rō fruibilitat. ¶ Ad  
 o p̄positū p̄mo efficiēti cōtrādet vlt-  
 tim⁹ finis. s̄ est tm̄ vnū efficiēs pri-  
 mū et sub vna rōne. s̄ tm̄ vn⁹ finis.  
 ¶ Doctor articulifas hāc questionē  
 qd̄ruplici articulo. In p̄ncipio ar-  
 ti. sc̄di q̄ incipit. De sc̄do arti. d̄ 2 q̄  
 nō est possibile loquēdo de poīa di-  
 absoluta q̄ aliq̄s p̄p̄ensōr fruatur.  
 diuisa eētia nō fruēdo p̄sona rē. et  
 hec est opio henrici. quoli. ij. q. vñ.  
 dū venit ad soluedū argumēta p̄n-  
 cipalia. Et sc̄dm̄ soluedo dicit sic.  
 Ad sc̄dm̄ d̄. q̄ illa q̄ vniformis re-  
 spiciūt eētia et p̄sona rē. Sic r̄t  
 henric⁹ quoli. i. q. i. Sed s̄m̄ do-  
 ctoris sniaz q̄tuor videbim⁹. Pri-  
 mū de fruētōe viator. Sc̄dz de frui-  
 tione p̄p̄ēnsōris loquēdo de poīa



# Questio

# III

dei absoluta. Tertium de fructu eorum  
preheforis. loquendo de poena creatu  
re. Quartum de poena et fructu via  
toris et preheforis de facto. Quam  
tunc ad primum dicitur quod possibile est viatorum  
fructu eorum non fruendo persona. Et hoc  
fructu eorum ordinata cum eorum sit quod abso  
lutum et primum. Quam ad secundum quod de  
poena dei absoluta non videtur iudicari  
nec quod possibile sit ex parte intellectus  
et voluntatis quod utriusque actum terminet  
eorum diuina vel persona vel una perso  
na et non alia. pura quod intellectus videatur  
eorum et non persona vel una persona et  
non alia. Et quod voluntas fruatur eorum  
et non persona vel una persona et non alia.  
Ad tertium quod non potest intellectus de po  
tena sua naturali videre eorum et non  
personas. cum obiectum manifestat tres per  
sonas et ipse ad illas moueat natura  
liter nec eorum voluntas illi representat nec  
absolute nec ordinate potest non frui. Et  
ratio est. quod in potestate voluntatis sit ali  
quod actus vel ponatur in eum vel non ponatur  
cum non est in potestate eius vel actus positus est  
quod habeat illa iudiciorum vel libertate. et hoc  
nota diligenter. Ad quartum dicitur quod de fa  
cto est una fructus et visio eorum in tri  
bus personis vel tribus personarum et eorum  
Sed quicquid videt eorum videt et omnes  
creaturas. Ad quod dicitur aliquid quod non.  
quod periret reuelationes sanctorum et angelorum  
rati. si fructus videtur eorum non videtur  
creaturas omnes vel omnia sibi representata.  
per quem modum habent nouam noticiam. De  
a quodam quod eodem actu agnoscat deus et  
cognoscatur cognita in deo. Sed illa  
noua noticia sit per respectum nouos ad  
secundaria obiecta. nam actus habent aptitudinem  
dinencariam et eorum ad primum obie

ctum. Ad alia autem sunt secundaria obiecta  
non. quod potest esse actus sine tali respectu. De  
ergo quod per aduentum noui respectus illi  
actui ad secundarium obiectum intelligitur  
ad secundarium obiectum quod primum non intel  
ligebat. Et hoc per priorum actum cui ad  
uenerit respectus. et ille respectus est extrin  
secus adueniens. sed agnita diuina eorum  
cognoscatur ydee. De quod non. sed si co  
gnoscatur per beatam noticiam de eis per no  
uos respectus vel deum est. Sed eorum com  
uenerit beatificari non vel in tribus. De quod sic  
quod tunc potest non esse fructus sine filio. Et  
ideo dicitur quod eorum diuina sub ratione sua  
absoluta est obiectum beatificum et non vel  
in tribus. quod quis scire sit in tribus. Nota  
prima conclusio ubi ponitur auctoritas  
Augustini. vii. de trinitate. ca. ii. Si eorum  
relatiue dicitur non est eorum. quod omnes eorum  
quod relatiue dicitur est aliquid excepto respectu  
uo absolutum. et hoc habet verum de pri  
mo respectu. Sed si super respectum suum  
datur respectus. vel si super posteriorum suum  
datur similitudo regulae augustini non va  
lebit in secunda relatiue. nam remota illa  
relatiue quod remanet non est absolutum  
sed respectum. Ad argumentum in pri  
mo dico. quod non est unum finis ultimum in se  
tamen ille habet rationes distinctas aliquid quod non  
sunt rationes ultimi finis formaliter. et ita possi  
bile est frui eo sub ratione ultimi finis non fru  
endo eo sub illis rationibus.

## Tercia que

Ratio prime distinctionis. ubi quod  
nisi. Unde fructus sit actus vo  
luntatis. vel si est passio. i. si fructus est il  
la delectatio quod predestinatus actus fructus vel  
illum actum beatificum. Probat quod sit de  
lectatio. quod fructus est ultimum quod ex





# Questio

# V

det ab alio. zc. Poitur rñsio hen. quoli. rñ. q. v. Sz veniēdo ad opti. nionez doctoris vt moris est dz q ista questio p̄ intelligi quadruplr. P̄mo de fine obscure app̄beno in vli. Sc̄do de fine obscure app̄beno in p̄iculari. sicut p̄cipimus bea. t̄tudine in deo trino. Terc̄o de fine clare viso in h̄ite volūtatēz supna. turalē eleuatā. videlz in h̄ite volū. tatē p̄fectiorē p̄ habitū supnatura. lem. s. caritatē. Quarto de fine clare viso in nō h̄ite h̄itū supnatura. lē in volūtatē. posito q̄ de<sup>o</sup> de potē. tia absoluta se oñderet intellectui n̄ dādo h̄itū aliq̄ue supnatura. lē vo. luntatē. ¶ Ad p̄mū dicit doctor q̄ fine app̄hēso in vli q̄ sicut volū. tas nō fruit̄ necessario h̄is q̄ sūt ad finē nec etiā illo fine vlr̄ app̄hēso z in cōmuni. Ad sc̄dm dz q̄ n̄ ne. cessario fruit̄ fine viso i p̄iculari et obscure. Ad tercium q̄ volūtas eleuata p̄ h̄itum caritatis n̄ necessa. rio fruit̄ q̄rū est ex pte sua. Ad q̄r. tū dicit q̄ volūtas n̄ eleuata supna. turaliter potest frui vltio fine sibi p̄. sentato. Sanctus doctor tenet vbi supra q̄ postq̄ volūtas clare vidz obiectū q̄ illa visio z iueniētia ob. lecti necessitatē voluntatē. Sed do. ctor cludit q̄ volūtas nō p̄t̄ co. gi. Sz tota vis et difficultas i hac materia est in s̄bis Augustini. rñ. de trini. c. ij. vbi dicit q̄ oēs volū. tēz b̄i natura. l. ḡ necessario volunt. vltimū finē in quo ē b̄itudo. Ad hoc doctor rñdit q̄ dicit Augusti. ni intelligit̄ h̄itua. l. i. naturalē ieli. natiōē z nō acua. l. Ulterius dicit

doctor q̄ in h̄itua. l. appetitu nō est fructio sed i actuali. Etā nota h̄ic q̄ volūtas licet possit in velle z i su. um oppositūz qd̄ ē nō velle tū n̄ p̄. in suū p̄trariuz qd̄ est odire deum. Nā hoc est r̄ rōnez voluntatis cū odire deū sit simplr malū q̄ n̄ com. p̄hendit̄ sub obiecto volūtatēz. i. q̄. erbi. Nā ibi habes q̄ bonū absolu. te est obiectūz volūtatēz. Sz si quis diceret. damnati oderūt deū ex illo. p̄s. Qui te oderūt. dz q̄ oditū capis h̄ic qui te oderūt. i. noluerūt. Sed volūtas nostra p̄t̄ ne ab aliq̄ cā ne. cessitari. dz q̄ volūtas p̄t̄ capti q̄. druplr. s. vt passiuā et vt receptiuā vt actiuā z vt p̄ductiuā. primis du. obus modis p̄t̄ necessitari cū pa. ti nō sit in p̄tate patiētis. Sz aliq̄a duobz modis nō necessitat. Ad argumētū in principio dicēdū q̄ i. telligit̄ de appetitu vel inclinatioē naturali in habitu. nō aut̄ de appe. titu actuali.

## Vinta et xl

tia qd̄ p̄me diffierōis vbi doctor querit̄ questiones quinq̄. Primo vtrū deo iueniat frui. Se. cundo vtrū viator fruat̄. Tercio vtrū peccatoe fruat̄. Quarto vtrū bruta fruunt̄. Quinto vtrū oīa fru. ant. ¶ Def q̄ nō. qz fructio est r̄. spectu finis. Sed de<sup>o</sup> nō habet s̄. nē. ḡ r̄. ¶ Ad oppositū de<sup>o</sup> amat se z nō p̄pter aliud. ḡ fruit̄ se. Confe. q̄ntia tenet. qz si amat se aut vtēdo aut fruendo. Dicēdo ad q̄stionē. in aliq̄to regit̄ q̄ allegat̄ sapiēs i d̄is. finitiōē dei sic inquis. De<sup>o</sup> ē sp̄s  
b

Intelligibilis. cui<sup>9</sup> centrū est ybiqz. circūferētia nulqz. Hoc fm doctore irrefragabilē quē frat̄r Alexādrus de hales nosant prima pte sūme. et hermeti termegesti i p̄betario suo. frat̄ Bartholome<sup>9</sup> asserit hāc eē secundū p̄bi in de vita phoz. Sz ve niēdo ad qōnez. Ad primam d̄ q deo puenit frui. qz volūtas sua fruitur suo obiecto. licet n̄ fruat illo t̄ q̄ sine. qz sic esset finis suūpsius.

¶ Ad secundā questione d̄ qz via tor fruit. qz p actū amicitie vult dō in se bñ eē. ḡ illo fruit. Nā tal̄ actus ē fructio z non actus desiderij. Ad terciā questione d̄ qz p̄ctōz fruit. nā licet p̄ctōz in alio quietē nō tñ imobiliter. Nā imobiliter quietari ē in actu irrefragabili appetere obiectum qd̄ satiat. i. in deo v̄l in infinito. Ad quartā questione videt̄ brutā nō fruitur. Et si Aug<sup>9</sup> videt̄ dicere p̄rari nm d̄z intelligi sua autoritas d̄ fructio abusuā. Nā p̄p̄ frui eam o/ re inherere qd̄ in bestijs nō inuenit̄ v̄ p̄t haberi. viii. ethi. Ad quintāz qōnez d̄ qz nō oibz cōuenit frui. nā si ui puenit h̄ntibz rōnez z appetitū. Et appetit<sup>9</sup> d̄z sequi actū p̄gnoscendi. Sz lapidibz alijsqz rebz inanimat̄. ista nō cōueniūt. igit sequit̄ qz nō oia fruiūt. Ad argumētū in principio d̄ qz licet de<sup>9</sup> nō sit finis sui. tñ respectu volūtat̄is sue ē obiectū illud cui nata ē p̄tererō finis

¶ Irea secundā distinctionem  
c in q̄ q̄runt̄ alique q̄stioes.  
Et p̄mo ponit primā. in qua ponunt̄ due. vna realis. s. v̄tū  
¶ Et in c̄ntibz aliq̄d̄ actu infinito. Sz

cūda v̄trū deū eē sit p se notū. vide tur qz nō Nā Aristoteles. viij. phi si. dicit. si eēt virtus infinita moueret in nō tpe. nulla aut̄ mouet in nō tpe. ḡ nulla nata est infinita. Ad op̄positū. viij. phi. p̄bat primū mouens eē potentie infinite. qz mouet motu infinito. Et primo argumēt̄ to in p̄t falsaz r̄ndit frat̄ Guilbelmus Varro. di. ij. p̄mi. q. j. soluen do quīntū argumētū. Et hoc siḡe doctor dū dicit R̄ndit qz maior ē vera zc. Notādū tñ qz quidā libri h̄nt hic terciā qōnem q̄ incipit. v̄tū sit aliq̄d̄ ens simpl̄r primū. s. nō ē de textu. Et soluit scdm qōnez. p̄mo. qz logica ē subtilissime discussiua p̄p̄ōnis p se note. Et sic infert̄ negatiua correlaria. Primū qz nulla est distinctio p̄p̄o p se. nota in se. et nota nature. z nobis. sicut distigebat Tho. prima pte sūme. q. ij. arti. j. in solutōne p̄ncipali. Scdm nulla est distinctio hec. s. aliud ē p se notū nobis sapientibz et insipientibz sicut idē Tho. faciebat ibidē pte p̄ma scde. q. xliij. arti. ij. Tercū nō valet distinctio qz aliq̄ sunt p se nota primū ordis z aliq̄ secūdi. sicut distigebat guilbelm<sup>9</sup> varro. li. j. di. ij. q. viij. Et scda tractata q̄stione in p̄ncipio solutōis primē d̄. Cause exēplaris nō est aliud gen<sup>9</sup> cause a cā efficiēte sicut ponebat Den. q. libe. ix. q. i. et. ij. In p̄batōne primē questiois in scdo arti. p̄ncipali vbi ip̄e p̄bat qz intellectō z volitio sui sunt idē cum eētia primī Et in primo inducit argumētū ex identitate p̄tōne z obiecti. Et est tho. primo



# Questio

# V

scripto, distinctiōe. xij. q. j. soluēdo  
tertū argumentū. **U**idem hz egi  
dus de rbo. quoli. iij. Scōo post p  
bar q intellectō oīm ē in p̄mio idē  
cū p̄mio. Et in q̄nta pbatione dr.  
**I**te quinto posset sic argui. **I**ste in/  
tellectō nō est nisi q̄bdaz intelligere  
vbi ex identitatē intellectō et intelli  
gere cluditur q̄ si vn<sup>o</sup> intellectus  
sicut oīm et ip̄s intelligere vnicū. et ita  
ppositū sic arguit alexāder de alexā  
dria d̄ ordine m̄oz officio ḡnalis  
xxxv. q. ij. soluēdo scōs argumētuz  
vltimus dū doctor pbat infinitatē  
q̄duplici vta. Sed dū probat. in/  
finitas p̄mi p̄ essentiā hoc mō. q̄a  
creat inter nāq̄ creatōnis extrema  
est distinctō. hec est ratō Henrici q̄  
libeto. iij. q̄stione vltima. Et Ri/  
chardus de media villa in sc̄ba di/  
stinctiōe p̄mi. arti. iij. q̄stione. iij.  
**L**andē post q̄truoꝝ vias pbatur p  
positū et negatōne materie. qz for/  
ma finitur p̄ materiam. Hec est rō  
Thome p̄ma pte sūme. q. viij. arti.  
j. Sed veniendo ad op̄inōnē sco  
ti. dr ad sc̄bam questione. Aliq̄ di/  
cunt q̄ deum esse nō est p̄ se notum  
Et rō eorum est. Nam qd̄ est demō  
strabile nō est p̄ se notum. sed deuz  
esse ē demōstrabile p̄ p̄bi viij. p̄bi  
sicoꝝ. et p̄ Auicēnam. j. metaphice  
cap̄lo. j. ergo deū esse nō est p̄ se no/  
tum. Sed dicit q̄ deus est. essentia  
diuina est. sunt p̄ se notē. p̄positōnes  
cum ex suis terminis habeant euidē/  
tem veritatem et sunt imēdiate ad  
quas resoluūtur om̄es p̄positōnes  
enūciantes aliquid de deo qualiter

cunq̄ concepto. Et hec est intentio  
Scoti. p̄positōnes per se notē sic q̄  
illa extrema nata sunt facere euidē  
dentiam de illa complexione cuius  
bet a p̄bēdenti p̄fecte extrema il/  
lius complexiōnis. **A**d primā que  
stionem dicit. q̄ deus est infinitus  
sed eius infinitas nō potest demon  
strari a priori. sed tm̄ a posteriori.  
Et anteq̄z veniam ad declaran/  
dum istam veritatem faciāz a iq̄s  
ppositōnes p̄cābulas. Prima.  
q̄ est aliquid primū ineffabile. ali  
ter esset processus in infinitum Se  
cunda p̄positio. q̄ illud p̄m̄uz est in  
causabile. Paret sicut prima. aliter  
esset processus in infinitum. Tercia  
ppositio. q̄ illud primū effectiuū  
est actu existēs a se. Paret. nā si eēt  
in potentia et reduceretur ad actuz  
tūc oporteret per aliud reduci. et sic  
aliud effectiuū esset prius illo. De/  
inde inter listas p̄positōnes ponit  
hoc q̄ est danda vnitās nature p̄  
me. Quarta p̄positio. q̄ eius intel/  
lectio et volitio nō est aliud ab eius  
essentia. cū idem sit p̄ncipiū et finis  
Quinta p̄positio. q̄ intelligere se ē  
idem illi nature. quia nihil amatur  
nisi cognitus. igitur si amare se ē ex  
se necesse esse. sc̄tur q̄ intelligere se.  
Sexta propō. Nullum intelligere  
potest esse accipiens prime nature.  
cum p̄ essentiā suam intelligat et nō  
mēdicet ad exterioribz. Vis sup/  
positis ostendit infinitatem in deo  
quattuor vijs. Primo per viam ef  
ficientie. quaz viam probat p̄bilo/  
sophus viij. p̄b̄sicoꝝ. et xij. metaph.  
b ij

Arguit sic. Primum mouet motu finito. ergo habet potentiam infinitam. Secunda via per intellectum sic primum est intelligens distincte omnia scibilia et sic. sed illa sunt infinita. sed cum vni co actu illa intelligat. igitur est proutis infinite. Tercia est per viam finis. sic voluntas nostra non quietatur in aliquo finito. sed voluntas nostra non quietatur nisi in summo bono. igitur illud est infinitum. Quarta via ex parte eminentie. sic. Eminentissimo impossibile est esse perfectum. sed finito non est impossibile perfectum esse. ergo ens primum est infinitum. Sed nota quod Scotus videtur quod predicat sibi ipsi in oppositis per se nota. Nam in prima ubi respondit ad questionem dicit quod illa deus est per se nota. ponit secunda conclusio. ubi dicit. Et si quare. et. Ex qua habet quod deus non est per se nota. Sed aliquid soluit istas contradictiones sic quod in prima conclusio locutus est de noticia intuitiva. In secunda de abstractiva. Sed sicut cuiusdam soluit sic. quod esse per deum competere in primo modo dicendi per se. vel in secundo. Si competere in primo est per se nota. et sic tenet prima conclusio. Si in secundo modo dicendi per se non est per se nota. quod potest probari a priori. Et sic intelligitur secunda conclusio. et non habet cuncta. Ad argumentum in principio dicendo quod philosophus. viij. phi. intellexit si est infinita potentia et agit ex necessitate nature vel voluntate.

### Ecūda que

secundo de distinctis ubi querit verum an sit vnde deus videtur quod non. i. ad Cor. viij. Si quod

dem sunt diu multi et diu multi. Ad oppositum Deutro. vi. Audi israel deus tuus vnus. Et Esa. plij. Extra me non est deus. Sed ubi dicitur in ista questione conclusio est certa ponitur opinio Guilhelmi. Var. li. i. di. ij. q. ij. q. sed vnitatis dei accepta est a lege id demonstrari non potest. Et huiusmodi interioris erant moyses. Sicut soluetur ultimo argumentum de pluribus bonis. Sed deum esse vnum doctor per barsepree vijs. Prima ex parte infinitatis intellectus. Nam si essent duo diu quilibet esset infinitus. Et infinitum cognosci debet per suam essentiam. et sic secundum deum cognoscens alium per essentiam alteri non esset infinitus. cum deus debeat cognoscere omnia per suam essentiam et non per essentiam alteri. Secunda via est ex voluntate. sic. Voluntas infinita est recta. ergo diligat quodlibet diligibile quod cum in se est diligibile. et si sic amaret secundum deum infinite et per se magis quam se vel equaliter quod est impossibile. Tercia via est ex infinita bonitate. Nam voluntas potest apperere maius bonum. Sed si essent plura infinita et plura bona et summe bona. voluntas non delectaretur in vno bono. quod est impossibile. Quarta via est ex infinita potentia sic. In eodem ordine non sunt eiusdem effectus plures cause totales. Sed infinita potentia est totalis causa. ergo non alie cause. Quinta via est ex infinitate sic. Infinitum non potest excedi imo imbibit omnia. Sed si bonum infinitum esset in plura vel excederet. vel non imbiberet aliquid infinitum. ergo non plura. Sexta via est ex necessitate. Nam si sunt duo diu habent duas necessarias rationes necesse est. Et cum in



alio tercio pueniatur. s. in eentia r ill/ la i vt duo sic nece ee. igit qdlibet de<sup>o</sup> hebic duo nece ee qd est incoueniens cum in deo no sit nisi vna nece esse. Sepus via ex rone oisporcie. sic de us est oisporcs. qd pot qdlibet aliud a se facere ee et no esse. Et sic cu vn<sup>o</sup> faceret aliu etia vcllet eu destruere. qd est falsuz. Ad argumetu in pn cipio dr. qd aplus loquitur de idola tris. r io de dñs nūcupante Na sub dit. nobis aut vnus e deus

**Tercia qstio**

secunde distinctois. vbi sil queritur qtuor qstiones. Prima vtz cu vnitare diuie eentie sint tres plone. Scda. vtz sint tres plone i eentia diuisa. Tercia. vtz in diuis possit ee aliqua pductio intrinseca. Quarta. vtz sint ibi tm due pdu ctiones intrinsece. Uides q no deuf. r r r i. videre q ego suz solus. Ad opositu apls ad corinth. Bra dñi nri ihu xpi r z mūicatio spūscii. Et dñ obicit ptra se r rōes soluit. In fra de sicut qdā dicūt de noticia ab dita vt hen. q libe. ix. q. xv. Et fraf gullhelm<sup>o</sup> varronis. dist. iij. huius pmi. q. Utz aia se intelligat actu e licito. Rursus post qram suā rōez ad pbandū q in diuis est pductio. ad ducit pbatōnes alioz. Prima h arguit alter qdam doctor q ex hoc q psona cōstituit per relatōez Ad scdm arguit in deo pductōem hen. in qli. vi. q. i. r sequēz rō est etia sdez Et lequr. arguit qdam ali p rōez boni rē. Sic argumeta bonau rru rē. i. dist. ij. q. ij. Soluta hac qsti/

one hñr qrtē rñdī qstionē i pncipio pmitēs opionē q est hen. i. sum. r q libe. vi. q. i. p r r ad eqtōem actu eentia lū r nocion aliu. finita antē qrtā qstione. incipit soluere. Pmo probando q s due plone pducet. Scda q e vna i produca. Nūc r stat pbare q vna sit i produca. vbi dr vn<sup>o</sup> doctor. Dico doctor zhen. q li. vi. q. i. Incipit vltio soluere p r mā qstionē r modicu anōs rñdeat argumētis pncipalibz d hēic indu/ cat dicitū ill<sup>o</sup> doctor<sup>o</sup> de duplici p/ dicatōe. Et e bonauē. li. i. dist. v. q. i. Sz venēdo ad opi. doctor<sup>o</sup>. Rñ dit pmo ad tēcia qstionē dicens q sic. qz in p r est duo pncipia intrinseca distincta. q requit duo pncipia distincta ad itra. Pmū p r q r p r est mēoria secūda siue intellect<sup>o</sup> per quā pducit filiū. Scdo de volūta te. qz volūtas hñs obiectū actu co/ gnitū sibi repñtatū ex rōne sui est p ducta amor<sup>o</sup> pfecti tal obiect. sez spūscii. Scda rō doctor<sup>o</sup> p hac cō clusioe. Obiectū qd est i mēoria. i. in intellcū possibilī pducit seipm in intelligētia. i. in itellcū agēte. s. nō pōt seipm pducere. Cū p aug. nihil est q seipm gignat. q pducit aliqd aliud a se. sed nō nisi filiū. q rē. Sz aliqz h qreret. rū dīas q eentia euz intellcū vel mēoria secūda s pnci/ piū pducitū sibi r volūtas secūda pncipiū spūscii. Nūo p intellcōez et volitōem pducitur psonē filij et spūscii. cū intelligere r velle sint a ctiones imānētes vi. et bi. r actio i/ manēs nihil derelinqit i passo. Sz i pductōne filij et spūscii opz q ali/

quid relinquitur. Ad hoc dicitur quidam  
 quod iste ponit se operatiue et productiue.  
 Operatiue quidem sunt in quantum intelli-  
 gitur et voluit. et sic non habent nisi ope-  
 rationes immanentes. Sed se produ-  
 ctive ut dicitur et spirat et ut productiue  
 consideratur aliquid derelinquitur in  
 passo. Et ideo Scotus in. i. q. li. dicit  
 quod filius non producit per intelligere.  
 sed per dicere. Ad quartam questionem  
 respondit. quod sunt ibi tamen due productio-  
 nes intrinsece. Et hoc probatur quasi per  
 idem. quod sunt tamen duo principia habē-  
 tia formales rationes productivas. Et  
 quod sunt tamen duo patet. nam unum prin-  
 cipiū inclinatur naturaliter et termina-  
 tur ad filium. aliud libere et termina-  
 tur ad spiritum sanctum. Ex quo potest haberi quod mul-  
 tiplicatio non fit per materiam contra san-  
 ctum Iohannem. maxime cum contra eum sint  
 tres articuli. Ad eundem pariter dicitur a domino Iste  
 probatur unus dicitur sic intelligentie non  
 habet materiam. ideo deus non potest fa-  
 cere plures angelos eiusdem speciei.  
 Error secundus quod deus non possit  
 multiplicare individua sine mate-  
 ria sub eadem specie. Error tertius. quod  
 forme non suscipiant distinctionem nisi  
 secundum materiam. error. nisi intelligatur  
 de formis eductis de potentia mate-  
 rie. Contra scriptum. in hoc est menta-  
 tor. h. de anima. mento. h. et iij. et Aulice  
 na. h. metaph. sed dimittantur pseudo-  
 di. h. Ad secundam questionem quod dicitur de tri-  
 bus personis in diuisione de quibus sunt tamen tres. per  
 bartholomaeum sunt due persone productivae et una  
 productiva. tres. contra et per tamen. An-  
 tis per per probatōes precedentes in hac questione.  
 Ad primam quodam tamen affirmatiue. nam  
 natura quocumque est comitabilis pluri per idem.

tate. igitur natura diuisa cum bonum sit in  
 pluri comitabilis et malum bonum. h. magis  
 Hoc affirmatur. natura diuisa est quocumque na-  
 ture ut natura est perfectio simpliciter. Dis-  
 perfectio simpliciter est comitabilis pluri. igitur  
 natura diuisa. Dicitur tamen quod perfectio  
 simpliciter est quod in quocumque est melius esse quod  
 non esse. Et sic entitatis est melius esse in perso-  
 nis quod non esse. Alterius dicitur quod entitatis et  
 persona operis quod habeant distinctas rationes  
 preter intellectum per quod ueniat comitabilis  
 et in comitabile. Et nota ubi dicitur ad  
 secundam probatōem maiorem infra rationem  
 tertie quod dicitur quod dicitur quod diuisa non da-  
 tur causa ad itra. Et ratio est. nam causa est. ad  
 cuius esse aliud sequitur per naturam. li. a  
 aliud dicitur distinctioem entitatis quod non da-  
 tur ad itra. Ad eundem ubi est causa creaturam  
 infra ubi dicitur ad quod dicitur quod dicitur  
 lud h. de anima. quod ponit materiales non  
 sunt resursum super se habent materiales  
 Non visus non videt seipsum. h. intellectus  
 habent intelligit seipsum. Nota quod post o-  
 cto paginas iueies quod sit identitas  
 formalis. Et infra poterit extrahere quod  
 ad h. quod aliquid dicitur formalis quod  
 quod requiritur. Primum quod unum non sit  
 alio. ut in persona naturali. et sic accipit  
 et persona non differunt formaliter. Secundus  
 quod unum non sit in alio formaliter. nam hec  
 distinctio distinguit a formali. Ter-  
 cium quod unum non sit in alio ut quodam  
 confuso. Quartum quod unum non sit in alio  
 totum. Quintum quod unum non sit de se  
 per dicitur alterius. sic se habent proprie-  
 tates ad entitatis. Ad argumentum in  
 principio dicitur. quod loquitur de solitudi-  
 ne nature diuine. et non de solitudine  
 persone.

Ita distinctioem tertiam sit



# Questio

# III

Undecim questiones. Et in prima sunt due Præ. vtz deus sit natura liter cognoscibil ab intellectu viatoris. Scda. vtz deus sit p̄mū cognitū a nob naturalr. Pro statu isto videt q̄ nō. qz job. i. deū nemo vidit vnquā. Dis ar̄ itellcūal natura d̄r viſio ſm̄ aug. de tri. Ad oppoſitū. q̄a p̄ps loq̄ns de noticia p̄ris d̄r. q̄a viſiſtis eū. iob. iij. Soluēdo primā d̄r. q̄ nō eſt intelligēdū q̄ de⁹ poſſit cognosci negatiue nō affirmatiue ſicq̄ diſtinguit Thō. p̄ma pte ſūme. q. xij. arti. xij. Nec ſcdo ē diſtinguēdū de cognitōe qz eſt r̄ ſi ē. nec ē diſtinguēdū de ſi ē vt eſt q̄ſtio de veritate p poſitiōis. ſicq̄ fecit Thō. i. pte ſūme. q. iij. arti. iij. in ſoluēdo cuiusdā ar̄ gumēti. Et remōſ tribz alijs de ſcdo dēdo ad q̄ſtiōnē imēdiare ponit opinio doctorū ſolēnis in ſūma arti. xij. q. ij. z. iij. Et poſt doctor iuſta mentē ſuam entis ponit vniuoctōnem pcedēdo ip̄m eſſe breuiter vniuoctū deo z creature ſubſie z accētri. Et tacta opinio de q̄ditare rei materialis imēdiare an̄ q̄rtū dētū q̄ q̄ditas ſm̄ Thō. i. pte ſum. q. xij. arti. iij. eſt obiectū adequatū intellectu viatoris. De p̄ma ſe expedit veniēs ad ſcdam q̄ſtiōnem duplici poſita diſtinctione ponit ordinē eoz que cōſuſe cognoscitur actu. ¶ Si veniēs ad q̄ſtiōnē ponitur q̄nqz cōcluſiones. Prima q̄ poſſim⁹ habere aliquē cōceptū in quo ſe z q̄ditatiue cōcipitur deus. Patet. nam nullus recipit p̄terates ſubiecti vt eſt illius ſubiecti niſi habeat cōceptum quiditatem ſubiecti. Sed cōcipim⁹

p̄terates attributales dei. ergo habemus aliquē cōceptum p ſe q̄ditatiuum de deo. ¶ Scda cōcluſio. q̄ nō t̄m in cōceptu analogo. ſed i aliq̄ cōceptu vniuocto pot̄ cognosci deus. P̄tz nam cognoscit in cōceptu entis qd̄ eſt vniuoctū deo z creature. Tercia cōcluſio. q̄ deus nō cognoscitur ſub cōceptu ſpecifico z p̄prio. Patet. nam q̄ diu vixerim⁹ in hoc mūdo propter penā peccati differētiās rez ignorabim⁹. ergo a fortiori z dei differētiā p̄riam. Quarta cōcluſio q̄ ad multos cōceptus q̄ditatiuos dei poſſim⁹ puenire. qd̄ ſc̄z eſt ens. ſubſtantia. ip̄s. ſed iſti nō ſt̄ p̄rii ſed cōes. Quinta cōcluſio q̄ illa q̄ cognoscim⁹ de deo. cognoscimus p̄ ſp̄s creatas. patz p̄ illud ad iho. i. inuifibilia dei p̄ ea q̄ ſc̄ta ſt̄ zc̄. ¶ Ad ſcdam qd̄em ſt̄ norāda aliq̄ p̄rio q̄ triplex ē p̄mitas i cognoscibilibz. i. originis p̄fectōis z adequationis. De duabz p̄mis p̄mitatibz patz p̄ p̄m. i. metaph. vbi d̄r q̄ ea q̄ ſt̄ p̄iora ḡnatiōe. ſt̄ poſteriora p̄fectōne z eōuerſo. De ſc̄ta p̄mitate patz p̄ p̄m. i. poſte. q̄ paſſio p̄rio in eſt ſubēo adeq̄to. ſicq̄ r̄iſibile p̄rio in eſt hōi q̄z perro. Scdo q̄ p̄fectio in telligibile p̄r dīci vel ſimplr vl̄ ſm̄ p̄portōez. ſicut dīcim⁹ q̄ viſio aq̄le reſpectu ſol̄ ē p̄fectior ſimplr q̄z viſio mea reſpectū cādele. ſz viſio mea eſt p̄fectior ſm̄ proportōem. nam ego plus habeo de viſiōne reſpectu cādele q̄z aquila reſpectu ſolis. Tertio norandum. q̄ triplex eſt cognitio. ſcilicet actualis. habitualis et virtualis. Dicit̄ actualis quādo

obiectū pñs actu cōcipit. Habitua  
lis vero qñ obiectū est pñs intelle  
ctui. ita vt intellectus possit itatim  
hēre actū eicitū circa ipm. Virtua  
lis dicit qñ aliqd intrinsicē pntum  
in alio. intelligit ad intellectōz cōri  
nentia. vt pceptio hōiem pceptio  
aīal. Aliqui dicūt q ista est pñnē  
tia essentialis. sed aliud est pñnen  
tia et aliud cognitio. Tūc pono ali  
quas pclusiones. Prima q pñmū  
cognitū pñmitate originis cogni  
tionē pñsa est species specialissima  
pñ p Aīc. i. metba. c. iij. Metba  
pñsa est vltima in ordine cōfusa  
cōceptiendi vel ens. Secūda pñlo q  
pñmū pñnitū notitia distincta est  
ens. pñ. Nā notitia distincta est p  
quidditate. sed ens est prima q d dī  
tas. q rē. Quia si aliqd dīst mte cog  
noscut oportet ambulare de cog  
nitōne in cognitōne et incipit ab  
ente. Tercia pñlo q cognitōe habi  
tuali vel virtuali cōiora sunt prius  
nota. Et rō est. qz via generatōnis  
imperfectius est pñ. qz pcedit de po  
tētia ad actū. Quarta pñlo q pñ  
mū cognitū pfectōe simplr est de  
pñ. Nā in cōsideratōe illi pñ substā  
tie vel substātia pñ pataz qd veri  
us est positū pñs felicitatē. x. erbit.  
Quinta pñlo q pñmū cognitū pñ  
mitate pñtōis est q d dītas. sensu  
bilis. Nā intellectus plus attingit  
ad illā sūm gradū cognoscibilitatē  
q ad argumentū in pñcipio dicit q  
loquit de notitia intuitiua.

## Secūda qñtio

tercie distinctōis vbi qñrit.

vtū deus sit obiectū naturale a deq  
tum intellectū vtiatoris. videt q sic.  
Deus est pñmū. hoc est perfectissi  
mū inter oīa pñnoscibilia. Pñmū  
autē in vno quoqz gñe est cā alijs ef  
fendi et. ij. metba. Sic pñmū cali  
dum est cā calorū in oībus alijs. q  
deus est rō cognoscēdi oīm aliorū.  
Ad oppositū pñmū obiectū pñmi  
tate adequatōis pño recipit pñdica  
tionē obiectoz pñtorū sub eo. de  
us nō est hmoi. ergo rē. In pñcipio  
dū dicitur in ista qñtione est vna opti  
z est opti. T hō. in prima pte sum. q  
pñ. ar. i. ij. et. q. lxxxv. ar. i. Et pclu  
dit q non. Et illa impugnātia ibi.  
Est alia opti. q ponit deū esse pñmū  
obiectū intellectū. et est pñ. q lib.  
pñ. q. iij. et q. iij. q. ij. Sed vt ve  
niamus ad intentōz doctorū bec  
qd hz oritū a pñcedēti qz ibi motū fu  
it et nō determinatū qd est obiectū  
intellectū pñmū pñmitate adequa  
tionis. Ad qd dicit q pñmū obie  
ctum pñmitate adequatōis est ens  
inquantū ens. Nā illud hz solum  
has pñmitates scz cōitatis et virtū  
tis. Sed hoc saluandū pōit pñsup  
ponitens cōe vniocū deo et creatu  
re et accidēti. Itē est intellectū q ens  
oībus est cōe sic q in oībz q d dītatē  
ue includit pñerqz in pñmis d. fferē  
tīs scz entis. et vltimis. i. id iuduo  
rū et in passionibz. Nā in differētīs  
inter medīs. f. in illis q dicunt a dī.  
stinctis rebz hñ ens q d dītatē in  
cludit. vt puta ē rōnali. Nā aīal dī  
ab aīa sensitīua. et rōnali ab aīa in  
tellectīua q sūt vere res. Et vtrūqz  
eoz est ens et includit ens. S; quō



# Questio

# III

intelligit illud metha dictū. Nihil est qđ subterfugiat rōnem entis. dicitur qđ est sic intelligendū qđ dicitur vbi denotatiue. Prime dicitur et vltime ex passionibus sūt ens denotatiue oīa alia sūt ens et includit ens qđ dicitur. Et sicut dicitur de<sup>o</sup> est ens. est qđ dicitur. sicut Franci. denotatiua licet nō denotatiua accidentalis. Nota autē scđm arti. vbi positū illud s. post ē. qđ p̄p̄os de p se nō p̄uertuntur. Dicit qđ si p̄dicatū dicat de subiecto p se nō eodē mō dicit subiectū de p̄dicato p se s; p accidēs. igit si ista est p se scđm mō ens est vniū. hoc vniū est ens nō est p se scđm mō s; p accidēs. et sic r̄sibile est hō. Ad argumentū in principio dicit qđ de<sup>o</sup> est rō cognoscēdi in rōne bonitatis sed nō in rōne entitatis.

## Tercia qđ ter

rie distinctionis vbi q̄ritur. Anū ponat aliqđ aliud trānscendens primū obiectū intellectū nri qđ beat eadē rōe comitantē cū ente. vtrū verū sit obiectū intellectū nri. Videt qđ sic. Verū est obiectū intellectus. qđ nō est ens. nōa t; q; sunt duo obiecta adēquate vni<sup>o</sup> potētie. sicut p; p Ansel. de veritate qđ dicit Veritas est rectitudo sola p̄p̄ia p̄c̄ribilis mēte. Ad oppositū ens et res p̄ia imp̄ssione in aīa imp̄rimūtur sicut hō. qđ nō verū. In ista qđ stione ponit op̄t. Egidij d̄ roma dicit. Verū est obiectū intellectus nri. et ponit qđ. iij. q. r. S; doctor imp̄probat. Et cā imp̄probatōis est.

Nā rō obiecti s; illarū sicut quā obiectū est motiū potētie sicut rō actiui vel agēdi dicit illa forma scđm quā agens agit. Et alis autē rō obiecti nō p̄t esse respectū q̄lis est veritas. Nā obiectū dicitur ēē absolutū sed veritas dicit respectū ad potētiā. qđ cōfirmat p̄ Arist. ij. de aīa. Nam nō dicit qđ color visibilis sit obiectus eo qđ dicit respectū ad potētiā. s; dicit qđ est color et est qđ absolutū. sic in p̄posito. Itē qđ obiectū dicitur esse primū. sed respectū nō est primū qđ p̄supponit absolutū. qđ rē. S; vtrū quō se h; dico qđ verū est dicitur rōe ens. nō tū p se ponat obiectū. S; si aliqđ q̄rat. si ens sicut suam rōem p̄mūssimā sit obiectus intellectus et mouet intellectū. q̄re qđcūq; p̄tentū sub ente nō p̄t naturaliter mouere intellectū. Et veludam<sup>o</sup> qđ sic. de<sup>o</sup> posset naturaliter cognoscere. Dico ad h; qđ obiectū primū potētie assignat illud qđ adēquat potētie rōe potētie. nō autē qđ adēquat potētie rōe potētie. quē dmodū primū obiectū adēquatū visus nō ponitur. illud qđ ponit visus existēti in medio illuminato a cādela p̄cise. sed qđ natū est adēq̄ri visui p̄ se et natura et<sup>o</sup>. Sic in p̄posito dico qđ ens est obiectū et nō sub rōe infinitatis. vel dico qđ de<sup>o</sup> p̄t naturaliter cognoscere sub rōne entis s; nō vtralis entis. i. entis dei. Ad argumentū in principio dicit qđ auctoritas nō p̄bat qđ verū sit obiectum adēquatū sed qđ nō app̄prehenditur nisi ab intellectu.

## Quarta que

No tercie distinctiois vbi q  
 ritur. Utrū aliq̄ veritas certayl sin  
 cera possit naturaliter cognosci ab  
 intellectu visatoris ab sc̄z lucis icrea  
 te sp̄ali illustratōe. videt q̄ nō. i. de  
 tri. c. vi. et. xv. Inuenimur immuta  
 bilē veritatē ex q̄ p̄fectel. ū possum⁹  
 diffamam⁹. Ad oppositū ad Ro.  
 i. Nec inuisibilia p̄ visibilia gno  
 scunt. Immediatē post argumēta  
 In pede q̄stionis ponit Den. i. sum.  
 arti. i. q̄ post q̄ ens p̄ cognosci sub  
 ōne entis sed nō sub rōe veritatis.  
 In sc̄do articulo dum m̄dat ad ter  
 cium est opi. Denri. negātis omnē  
 intelligibilitatē veritatē q̄lib. y. q.  
 p̄iij. In q̄ro arti. tangit opi. Den  
 ri. in sum. Uñ p̄sequēter doc. dicit  
 Igit̄ dico ad q̄stionē q̄ p̄pter p̄barē  
 Et incipit articul⁹ quintus r̄ termi  
 natur sibi. Et dicitis p̄z ad oēs au  
 teoritates Aug. Ino p̄positū. Sex  
 tus vero articul⁹ de oī nō repit in li  
 bris. et sic eū nō posui. ¶ Sed ve  
 ritates infallibiles vident. intelli  
 gunt r̄ cognoscunt in regulis eter  
 nis. Ubi notandū q̄ l̄q̄ in p̄or capi  
 obiectiue. et hoc q̄drupl̄. Vel sic in  
 subiecto primō. vel sicut incōntinen  
 ti obiectū primū. vel sic in virtute  
 cuius obiectū primū mouet. vel sic  
 in obiecto remoto. Ad primum q̄  
 oīa intelligibilia actu intellect⁹ di  
 uini h̄nt intelligi et in eis oēs veri  
 tates relucēt de eis. ¶ Ad secunduz  
 q̄ intellect⁹ diuinus p̄inet istas ve

ritates q̄si liber. sicut dicit Aug. ff.  
 de trini. q̄ isterōes scripture sunt i  
 libro lucis eterne. sc̄z in intellectu di  
 uino in q̄ntū p̄inet istas veritates.  
 Et h̄ iste liber nō videat̄ t̄n vident  
 iste q̄dditates q̄ sunt scrip̄e i libro  
 prio. Et eatenus p̄ dicit. Intellect⁹  
 noster videre veritates i luce eterna  
 hoc est in libro prio sic in cōtinente  
 obiectū. Et h̄ fm modū q̄ est p̄ine  
 re veritates q̄si liber quaten⁹ p̄du  
 cit obiecta secundaria in eē intelligi  
 bili. ¶ Ad terciū d̄z q̄ videm⁹ i lu  
 ce eterna sic in cā obiecti in se. vtz  
 q̄ p̄ducit obiecta secundaria i esse in  
 telligibili. et q̄ est illud virtute cul  
 obiecta secundaria etiā p̄ducta mo  
 uent actuali intellectu. Ad quartū  
 d̄z q̄ illay sunt obiectū secundariū  
 intellectu diuini nō h̄nt esse nisi fm  
 q̄d. Op̄atio vero realis nō cōpetit  
 p̄cise enti fm q̄d virtute sui. Sz si  
 aliq̄n cōpetit sibi oportet eē virtute  
 alteri⁹ cui p̄petit esse simplr. igitur  
 istis obiectis secundariis nō cōpetit  
 mouere intellectu p̄cise nisi in vir  
 tute eē intellectus diuini q̄d est esse  
 simplr r̄ p̄ q̄d illa h̄nt esse fm quid  
 Sed ad q̄stionē d̄z q̄ ille veritates  
 p̄nt naturaliter cognosci p̄ ista sen  
 sibilia. p̄ illud ad Ro. i. Et sic non  
 requirit illustratio sp̄alis. q̄d p̄z p̄  
 Aug. iij. de tri. c. xxxv. vbi loquit̄  
 de infidelibz phis. Nonnulli inq̄t  
 eoz potuerūt acie m̄ris vltra oēm  
 creaturā eleuare r̄ lucē incōmutabi  
 lis veritatis ex p̄e attingere. q̄ r̄p̄ia  
 nos multos ex sola viuētis fide nō  
 dū potuisse venire derider. Igitur



# Questio

116V

vult q̄ xp̄iani credita nō vident in eternis regulis sed p̄bi videt in illis necessaria multa. Sed quid dicendum est ad argumentū. xij. de trinitate. q̄ paucoꝝ est puenire mentis acie ad rōes intelligibiles. et. lxxxiij. q̄stionū. q. xlvi. nō nisi pure sic ad illas p̄tingunt. Dicit q̄ illis puritas nō debet intelligi a visis. Nā xxiij. de tri. dicit q̄ iustus videt in regulis eternis qd iustus sit faciedum. Sed ista puritas debet intelligi eleuādo intellectū ad veritates vt relucet in se. nō tñ vt relucet in sanctitate. Sed quid dicendum est ad Aug. de requisitōe lucis q̄ videt dicere q̄ requirit lux increata in aia nōstra ad cognitionē veritatū infallibiliū. Dicit q̄ aug. locutus est inq̄rendo nō autē determinādo. Nota pro hac materia q̄ obiectū primū nobis respectu veritatū sunt obiecta secundaria. ¶ Ad argumentū in principio dicit q̄ nō agnoscuntur iste veritates nisi p̄ ista sensibilia.

## Quinta q̄stio

tercie distinctionis vbi q̄rit.

Utrū in creatura sit vestigiū trinitatis. videt q̄ nō. p̄ vestigiū p̄ inuestigari illud cuius est vestigiū ergo p̄ creaturaz possit naturaliter inuestigari trinitas. qd est falsum. quia hoc excedit naturalē rationē. ¶ Ad oppositū est Aug. vi. de trinitate. vlti. dicit vt creatorē p̄ ea q̄ facta sunt cōspicientes intelligam̄ trinitatē. Cum in creatura quodā

mō dignū est vt appareat vestigiū. In ista q̄stione sūt tres articuli. In primo articulo ponit opinio Thome primo scrip. disti. iij. arti. ij. q̄ sez. vestigiū est impressio derelicta ex transitu alicuius supervacuum vel pleni sp̄m in parte representans. quia per modū speciei. Quantum ad secundum articulū de respectu creature ad deum. in quo respectu cōsistit ratio vestigiū. ponit opinio Henrici quolibet. iij. q. ix. et q̄ libe. v. q. ij. et q̄li. iij. q. vij. et vij. z quolib. ij. q. iij. Et dicit q̄ respectū vestigiū creature nō fundatur in rationalitate rei sed in aliquiditate tñ. Sed veniēdo ad doctoris opinionem tria sunt videnda. Primum quid sit vestigiū. et quomodo distinguitur ab imagine. Secundo in quo consistat respectus cuius in deo sit rō vestigiū in creatura. Tertium in quo fundetur respectus vestigiū hinc creature ad deum cuius dicitur vestigiū. ¶ Quantum ad primum dicitur q̄ vestigiū est similitudo partis representans argumentaria totū vt per figuram pedis bonis in pulvere arguimus bouem transiisse ponitur argumentatiue. quia si pes separatus nō p̄prie representaret bouē. Sed imago est similitudo representans totū vt imago iouis representans iouē. ¶ Quantum ad secundum dicitur scdm Augusti. de trinitate. vlti. vbi dicit de creaturis. Nec omnia que arte diuina facta sunt. vnterent quandam in se ostendū speciem et

Ordinē vnitatis creature repñtat sum-  
mā vnitatē p̄mi p̄ncipiū q̄ ē origo  
Et quo ad hoc caſu. in iſta trinitate ē  
ſumma origo reſpectu rez oīm. ſed  
ſpēs in creatura repñtat ſumā pul-  
critudinē. Ordo ſiue opatio i creatura  
repreſentat opationem p̄fectiſ-  
ſimam in deo. Nam beatitudo eſt  
ſumma dilectio. Et doctor diſcor-  
dat ab alijs in hoc articulo. Nam  
vult q̄ iſta p̄mo fundentur in abſo-  
lutis. Alij vero nō. ¶ Quantū ad  
terciū dicitur. q̄ reſpectu propieta-  
tem anime vnitatem creature cum  
ſua reſpectu z ſpecie z ordinem ap-  
propriam deo ſc̄z vnitatem p̄ri.  
ſpeciem filio. ordinē z dilectioem  
ſpirituſctō. Sed aliquis quereret  
quomō accipitur ratio veſtigij in  
diuinis que eſt ſimilitudo partis.  
cum in diuinis nō ſit pars. Rñſio  
Trinitas eſt quoddā totū immate-  
riale ſaltem reſpectu intellectus no-  
ſtri. Et p̄ſona eſt ibi quaſi pars h̄  
totius et appropriatū p̄ſone inq̄  
tum a appropriatū eſt ibi quaſi pars  
eiuſdem. quia accipitur p̄o iſto cui  
a appropriatur. nec em̄ hoc eſt a pro-  
priabile. licet nō acceptū vt a pro-  
priatum. ad huc eſt ibi quaſi pars e-  
iuſdem. ¶ Ad argumentū in prin-  
cipio dicitur. q̄ per veſtigij inue-  
ſtigatur illud cuius eſt. ſed nō diſti-  
cte ſed indiſtincte z argumētatiue.

### Exta que

ſtio tercię diſtinctionis.  
in qua queritur de ſima  
gñe. Queritur p̄mo de memoria.  
ſc̄z vtrum in p̄e intellectiua prope

ſumpta ſit memoria habēs ſpecies  
intelligibiles. Videtur q̄ non gen-  
tum illi amur ſuo gignenti. z ſpe-  
cies quando imprimit ab obiecto.  
imprimiſ ab eo vt ſingulare quia a-  
ctio ſingulariſ eſt. ergo ſpēs impres-  
ſa nō pot eſt repñtare vniuerſale. q̄  
le requiritur ad motionē intellectū.  
¶ Ap̄o p̄poſitū eſt Arriſtores. iij.  
De anima. qui ponit ſpecies i media-  
te in principio ſolutōnis ponitur o-  
pinio Henrici. quoli. iij. q. viij. et  
Richardi maxime quoli. iij. q. ſiij.  
Et poſt pauca dum dicit ſidem po-  
nit doctor q̄dam Iſte q̄dam eſt go-  
doſredua de ſonibus. quoli. ſ. q.  
ſix. z quoli. ſiij. q. iij. Et iſti dicunt  
q̄ nō eſt ponenda ſpēs intelligibi-  
lis. huius intentōnis ſunt nomia-  
les. ¶ Sed veniendo ad punctum  
queſtionis opi. eſt Scoti z intelli-  
gentium ſane Arriſtores q̄ eſt po-  
nenda ſpecies intelligibilis Nam  
philoloſoph̄ terciō de anima dicit.  
Lapis nō eſt in anima. ſed ſpecies  
lapidis. Item Auguſtin̄ xi. de tri-  
nita. dicit. q̄tuor ſunt ſpēs in ani-  
ma altera et altera nata. Et ſpēs na-  
ta inſenſitiua eſt ſpecies in fantaſia  
et ex illa que eſt in fantaſia eſt illa q̄  
eſt in memoria. z ex illa que eſt in me-  
moriam accus intelligendi q̄d etiam  
poſſet cōfirmari de notitia veſperti-  
na angeloz. vbi ponende ſunt ſpe-  
cies. Item aia chriſti nouit multa.  
quoz p̄ſentia nō habebat. z ſic q̄  
ſpecies. Item anime ſep̄nate recor-  
dabuntur per ſpecies. Item pau-  
lus per quid recordabatur de his  
que viderat in raptu certe non per



# Questio

hūus vt dicitur notales. nā illos nō  
poruit hēre in vnico actu s̄m Arist.  
q̄. ethi. igit p̄ spēs. S̄z posito q̄ po  
natur spēs quō se h̄z. ē total. cā. v̄l ē  
vt instrumentū vel vt cā sine q̄ nō  
d̄z q̄ ne hoc nec illud. S̄z ē cā pri  
cularis determinās cām v̄l ex cui⁹  
v̄l is cā est intellect⁹. Nā ip̄a derer/  
minat intellectū sic vt intelligat pe  
trū z nō iohāne. ¶ Sed aliq̄s q̄res  
ret quō cū spēs sit singularis p̄t re/  
p̄sentate q̄ditatē z mouere intellectū  
ad cōceptū ei⁹. Dico q̄ n̄ specie est  
duo p̄siderare. s̄. naturā receptatē.  
Dicif ḡ q̄ rō angeli ē q̄ditas speci/  
ei. sed eccētatis ē d̄ditio ipsi⁹. No/  
uer ḡ spēs rōne q̄ditatis q̄ q̄ditas ē  
imaterialis z intellect⁹ s̄it. Et sic in  
ter mouēs z motū est p̄posito. iḡ de  
aīa. nō ḡ mouet rōne illi⁹ p̄rietatē  
siue eccētatis. sed rōne q̄ditatē vel  
nature. Ex p̄dicis r̄ides ad questi  
onem q̄ necesse ē ingre intellectiua  
q̄ ponat memoria. Ad argumē  
tū in principio d̄z q̄ spēs n̄ mouet  
sub rōne singulari sed sub rōne vni  
uersalis z incorruptibilis.

## Septima que

stio terciē distinctionis vbi  
q̄ritur vtrū memoria intel/  
lectiua sit cōseruatiua speciei intel/  
ligibilis cessante actu intelligendi  
Vides q̄ nō. q̄z si cōseruaret vnam  
spēm pari rōne z aliā speciē alteri⁹  
obiecti. z sic infinitas s̄mul. Ad  
oppositū ē Arist. iḡ. de aīa. Irē cō  
mētator vocat memōriā arcā spe/  
ciez. In hac q̄stione ponit opinio  
Avice. q̄ sic intellexit q̄ duplex est

# VII

spēs. vna q̄ abstrahit a sensibilibus.  
z hec manet actu intellect⁹ trāseun  
te. Alia q̄ haberetur ex fluxu intelli/  
gentie ad quā cōuertitur intellect⁹  
z hec nō manet actu intellectus nō  
manēte. Sed doctor arguit q̄ intel  
ligētes spēm nō manere. Et sic di/  
cit ad q̄stionē q̄ spēs manet. Nā ē  
textus de aīa. Intellect⁹ in q̄tū in/  
tellectus p̄t esse sapiēs de se. S̄z ex  
se nō ē sapiēs de aliq̄ obiecto nisi  
in q̄tū esset sibi p̄is in rōne obiecti  
sed hoc n̄ p̄uēit nisi p̄ spēm intelli/  
gibile. Et hoc haberetur ab Aristo/  
tele. iḡ. de aīa dicente q̄ memoria ē  
arca spēz. Et sic p̄ spēs seruatas in  
memoria p̄t intellectus exire i actu  
intelligēdi sine fantasmate. Et si di/  
catur q̄ Arist. iḡ. de aīa dicit ne  
cesse ē intelligēte fantasmata spe/  
culari. d̄z q̄ ē intelligēdū vel specu  
larū fuisse. Nā nō oportet semp ad  
fantasmata recurrere. sed p̄t sine fā  
tasmate intelligere p̄ spēs seruatas  
in memoria. Et si oportet ponere  
p̄tē intellectiua cōseruatiua specie/  
rū intelligibilū. ¶ Ad argumētū  
in principio d̄z q̄ n̄ cōmeret infini  
tas spēs s̄z finitas i finitū q̄ nō ē i  
cōueniēs. vel infinitas s̄m quid.

## Et tertia que

stio terciē distinctionis vbi  
querit vtrū i intellectu no  
stro sit noticia genita. vides q̄ nō.  
Nā p̄bus. vḡ. metha. p̄bat q̄ for/  
menō ē tm̄ generatio sed cōpositū.  
sed noticia nō dicit cōpositū s̄z for/  
mā tm̄. ḡ nō generatur. ¶ Ad op/  
positū Aug⁹. de trini. i. c. ix. z. xi.

ca. ij. a. gñoscere r gñito parit no  
ticia. In hac qñtione nō sunt opio/  
nes. sed rñdendo dr q sic. Sed qñ  
tur. cui? entia. s̄ sit intellectō Et rñ  
dit p tres clusiones breuiter Pri  
ma q nō est subñā. Probat. nā sub  
stātia nō adest vel abest. sed intelles  
ctu abest v̄l adest Scda clusio. q  
nō est gñatio. nā gñatio est ppositi  
vñ. metaph. sed intellectō nō est cō  
positū. r sic cludit q nō est gñatio  
Tercia clusio. q intelligere r vel  
le in nobis nō s̄t actōnes neq pas  
siones Dicere autē siue intelligere p  
ducere r spirare siue amore elicere  
s̄t actōnes in nobis r de gñe actōis  
vel quasi de gñe actōis. Sed dicit  
quidē r clarior q intelligere ē actio  
nō de gñe actōnis. sed de gñe qñra  
tis. Et rō est. nā Aristō. vi. ethi. dr.  
actōnes imānēdis ipm intelligere et  
velle. Sed in questōe veniēt lati  
dicef. q Ad argumentū in pncipio  
dicif. q vltiata gñatio est cōpositi.  
sed imediata ē ipius forme.

### Una que

stio certie distincōis  
vbi qñtur vtz ps in  
tellectia p̄presumpta vel aliqd illi  
s̄t cā totalis gignēs noticiā actua  
lez vel rō gignēdi. i. si intellect<sup>o</sup> est  
cā totalis r actia actus intelligēdi.  
Vel si cū intellectu reqñit obiectus  
Videf q sic. qz mēoria secūda ē pa  
rens noticie genit̄e s̄m aug. s̄z mēo  
ria secūda est ipa pōna intellectia p  
cise. ergo rē. q Ad o ppositū ē aug.  
ix. de trini. In pncipio solutiōis po  
nitur solutio ben. quolib. iij. q. vij.

Et post dū dicit doctor. p ista opi.  
arguit per rōnes Est idē ben. quol.  
v. q. v. Et iste post totā actiuitatē  
respcctū intellectōis ipi aie. Scda o  
pinio ponit dū dicit doctor. Alia ē  
opio que totaliter ē in alio extremo  
Est autē opio godofridi de font. q  
lib. vi. q. vij. r quoli. vij. q. ij. r qñ  
ix. q. xix. et quoli. xij. q. iij. Et hec o  
pinio attribuit obiecto totā actiui  
tatē. Tercia opio inquit doctor rē.  
Nec est ben. quoli. v. q. xij. Et dr.  
q intellect<sup>o</sup> vt discurrit ē actiu<sup>o</sup> vt  
recipit passiu<sup>o</sup>. Et post modū dum  
doctor dr Ite idē eandē positiōem  
de passione rē. Ven. est quol. iij. q.  
vi. Et est opio. iij. q. Quia opinio  
ponit duz dr doctor. qñra opio po  
nitur q spēs o biecti i intellectu rē.  
Est tho. j. p̄sūme. q. lxxxv. ar. ij.  
Et dr q spēs obiecti in intellectu vel  
ipm obiectū in se pñs est gignens  
vel rō formalis gignēdi noticiā a  
ctualē in intellectu. Et ipē intelle  
ctus tñi se hz tanqz materiale nō in  
format<sup>o</sup> illa spē velut hñs obiectus  
supplēs vicē spēi. Sexta opio q re  
dicit idē. r est egidij de rho. quoli.  
iij. q. xij. xij. r iij. Et dū dicit iste iñ  
due opi. vicz. iij. r iij. rē. hoc ex iij.  
quoli. ben. q. vij. Et dū doctor ar  
guit post p̄tra hñs rēcordiā dū in  
quodā loco dr hoc pfirmat s̄m opi  
nionē illi<sup>o</sup> doctoris. Ven. est qñlib.  
iij. q. xix. Ceterz rñdendo rōnibus  
thome i illo loco. Sed illa aucto. q  
dicit q intellect<sup>o</sup> possibilis rē. quā  
ncāriā p̄rtractat aliqui ē thome. i. p  
te sūme. q. lxxxv. ar. i. Et egidij di  
rho. qñbe. i. q. iij. Et qñ. ij. q. xix.  
Et illaz opionum aliq dicit q in



# Questio

# IX

tellectio sit a solo intellectu. Alie q̄ a solo obiecto. Alie q̄ intellect⁹ se habet tanq̄ materiale. ¶ Sed veniendo ad opinionem scoti dicit q̄ intellectio actualis ē aliquid ī nobis. nō perpetuū. sed habens esse post sē esse. Et q̄ oportet recurrere etiam et obiectuz p̄ns. Et hoc in specie intelligibili quia alio modo nō est p̄sens nec actu intelligibile loquēdo de sensibili et obiecto materiali. Et sic habetur q̄ obiectum non est totalis causa nec in se nec in specie intelligibili. nec intellectus s̄m argu. qui dicit. q̄ ex cognoscēte et cognito patitur noticia. Et qua auctoritate habet. q̄ ad intellectōem requiruntur obiectum et intellectus Sed per illam auctoritatem nominales volunt concludere q̄ nō requiruntur species ad actum intelligendi. sed nō recte dicunt. Nam auctoritas nō dicit. q̄ ab obiecto et potentia t̄m. sed q̄ requiruntur obiectum et potentia. et cū hoc aliquid aliud. scz species tertio de anima. Adducitur etiam ab eis textus Aristotelis secūdo et hicoz. scz tria sunt in anima. affectus potentia et habitus. Et ex illo concludit. ergo non spēs sed ille textus nō ducitur ad propositum. Nam intentio Aristotelis est. q̄ tria sunt in anima que rei agende sunt principiū. Et sic alia est intentio sua q̄ intentio eorum ad quam ducit textum Sed pro vna auctoritate que ducitur in quinta opinione. vbi dicitur q̄ intellect⁹ se habet sicut materia. quia tertio de anima. Intelligere est quodāmodo pa-

ti. Dicit Scotus q̄ philosophus intelligit de potentis anime quibus sumus formaliter et in actu secūdo ut pura de sensu. in quātum est quo formaliter sentimus. et de intellectu quo formaliter intelligimus. formaliter aut̄ intelligimus intellectū in quātum recipit intellectōem. per ista verba volunt dicere intentōem Scoti esse. q̄ intelligere sit recipere intellectōem. Deinde dicit doctor. q̄ Aristoteles nō dicit q̄ intellectus possibilis in intelligendo nō agat. Scotus dicit. q̄ Arist. nō dicit q̄ intellect⁹ in intelligēdo nō agit ergo nō agit. Consequētia non valet ab auctoritate negasse. Et sic est intentio Scoti quolibet. xv. q̄ intellectus possibilis intelligendo agit. Et ideo quidē dicit sic et bene q̄ intellectus possibilis habet ista duo. scz speciem recipere et in actum intelligendi exire. In primo enim in receptione speciei est passivus In secūdo. id ē dum exit in actum intelligendi est activus. Et ideo Aristoteles. iij. de aia dicit. Intelligere ē quodāmodo pati. nō dicit simpliciter pati. sed quodāmodo id est quo ad receptionem. quia q̄ dum exit in actum se habet active potest demonstrari p̄ Aristoteles. vi. et hicoz. dicentē intelligere est actio immanēs. actio ē in agēte. iij. phisico. Sz intelligere q̄ est actio ē in intellectu possibili. q̄ possibile ē. agēs. nā aliter nō attribueret maior actio intellectui possibili q̄ materie prime q̄ nemo philosophus diceret. Et nota q̄ infra argumēta opinionis p̄me iuvenies

quod est vera hec autoritas Agens est passio. loquendo absolute et simpliciter. et sic est falsa. Nam solus facit homines sed non est nobilior homine. cum vivencia non vivencia sunt meliora secundum Augustinum. Sed est intelligendum agens in quantum agens est passio eius passio. et hec in omnibus est vera.

¶ Ad argumentum in principio dico quod memoria secunda includit potentiam intellectivam cum obiecto quod requiritur.

**Ecima que**

**D**istinctio tertia de distinctione ubi queritur utrum principalis causa noticie in se genite sit obiectus in se vel in specie et parte. vel ipsa pars intellectus est. Videtur quod obiectum. Nam illud est principalis quod movet non motum. anima homo movetur mota ab obiecto. ut habetur. iij. d. anima. Intellectus non movetur respectu motus. §. 2. ¶ Ad oppositum cum visus principaliter concurrat. patet de sole et homine. ij. phisicorum. Sed intellectus est causa visus. obiectum particularis. Nam per obiectum intellectus terminatur ad hoc vel illud intelligendum. §. 2. In ista questione non sunt opiniones. Sed veniendo ad intentionem dicitur quod pars intellectus sua habet principaliter causalitatem respectu intellectus. Et ratio est. quod quoniam cause se habent sic. quod quidam est illimitata. id est. Altera homo secundum ultimum sue virtutis terminatur ad certum effectum illa que est illimitata. vel illimitata tior et virtuosior videtur esse principalior et perfectior. Exemplum de sole et dicitur particularibus generabilibus et generatibus. sic se habent intellectus et obiectus. Nam intellectus habet virtutem illimitatam et eodem respectu omnium intelligibili.

lium. Sed obiecta a nobis naturaliter cognita habent virtutem determinatam. igitur intellectus erit causa principalis. Alterum dicitur quod est valde notandum quod aliquod obiectum excedat nostram facultatem prout intellectus ut pura obiectum beneficium ut clare visum potest habere totam causalitatem respectu visionis. aut principalior est quam pars intellectus. Et hoc propter excellentiam talis obiecti. et defectum prout intellectus. Sed ad intellectus requiritur lux creata vel intellectus agens quod per eodem accipio. Et dicitur quod sic. i. De anima. necesse est in natura anime ponere duplicem potentiam quam vna est omnia facere. alia omnia fieri. Sed ad quid ponitur intellectus agens. dico quod ad concurrendum mixta que ponunt vel causant in intellectu possibili. Nam intellectus agens continetur in se. iij. effectus essentialiter ordinatos. Primum enim concurrens cum fantasmatum in intellectu possibili speciem intelligibilem quam non potest fantasma solum causare. Secundus effectus est ipse actus intelligendi quem causat cum specie intelligibili. Tertius effectus est dispositio ad habitum quem causat non tamen cum actu. Quartus est effectus habitus quem etiam causat cum specie. Et sic dicitur de intellectu agente in causalitate effectiva istorum. Eodem modo dicendum est de intellectu possibili in causalitate receptiva. Nam eodem modo recipit omnia predicta. Sed posito quod ponatur illa species a quo ducitur a sensu communi ad fantasmatum. a fantasmatum ad estimativam. ab estimativa



# Questio

# XI

ad memoriã. Dicit q sunt quidaz spūs illã de cellula in cellulã deferẽtes. ¶ Ad argumentuz in principio dico q dñi recipit spūs lz intellect⁹ moueat mot⁹ tñ dñi exir in actū intelligendi mouet nō motus. vel dñi q est cã principalis in operãdo licet nō in mouedo.

## Decima q

stio tercie distinctiõis vbi qrit. Utrū in mēte sit imago trinitatis. videt q non. Nã qd est p̄p̄iū verbi nō p̄c̄it creature. sed ee imaginē est p̄p̄iū s̄bi. ḡ rē. Ad oppositū Gen. i. faciam⁹ hoīem ad imaginem nostrã. Ad q̄stionē dñi q sic. s̄i q̄. de tri. p̄ Aug⁹. dicentē. Ibi q̄. tendã est imago vbi nihil est meli⁹ in natura n̄ra. s̄z nihil est melius in nobis q̄ aia vel mens. ḡ imago trinitat⁹ est in mēte. Et i hac q̄one doctor mouet tria dubia. Et primum soluēdo cãgit quosdã patres dicentes nō h̄re fecunditatē ad p̄ducendum sp̄m̄ sanctū nisi derelictã ex p̄ductiõne filij. hic est Den. q̄l. vi. q. ij post s̄o r̄ndendo. Secõdo argumēto dicit. si poneret patrē gignere in s̄p̄tū intelligēs sicut ponit vna opi. hec est Den. q̄l. vi. q. i. S̄z p̄ maiori declaratiõne q̄truoꝝ videbimus Primum q̄dē imago. Secundū respectu cui⁹ sit in diuis. Tercium q̄li ter sit in mēte in nobis ⁊ in quibus actib⁹. Quartū si illa in q̄bus est distinguant realiter inter se ⁊ ab essentia aīe. ¶ Quancū ad primū scdm̄ viã thome. i. pre. q. xciij. arti. vi. dicit q imago rep̄ntat distincte sub

rōne indiuidui. vestigiū autē rep̄ntat sub rōne speciei. Improbatur ve dicit aliter doctor q imago est representatiua tot⁹. vestigiū autē rep̄ntatiuū pris S̄z hoc nō sufficit. qz s̄m̄ Aug. li. lxxij. q̄m̄. Si essent duo oua s̄ilia vnū rep̄ntaret aliud et tñ vnū non esset imago alteri⁹. qz s̄m̄ aug. ibidē imago sequit̄ ip̄m cui⁹ est imago p̄ imitaciōz. Et sic imago est rep̄ntatiua tot⁹ p̄ imitaciōz et cui⁹ est imago. Sed vnū ouū non sic bz se respectu alteri⁹. ¶ Quancū ad secundū. s̄. respectu cui⁹ diuinis sit imago i mēte. Intelligendū est q trinitas p̄stituit̄ p̄ceptū in intellectu n̄ro q̄ ē aliq̄d totū materiale cui⁹ totus q̄si pres p̄sone diuine intelligunt. Uñ cōceptus vn⁹ p̄sone est in intellectu n̄ro p̄ialis respectū cōceptu totius trinitatis. imago ḡ nō attendit in nobis respectu vn⁹ p̄sone. nec respectu illius in q̄ sunt vnū. sed respectu totius trinitatis et vnus. Illud ergo qd ducit nos in cognitiōz trinitat⁹ ⁊ vnitatis per modū imitaciōis rep̄ntabit q̄rum ad illud totale p̄ceptū quē intellectus n̄r p̄t h̄re de ea rep̄ntabit distinctionē triū p̄sonarū ⁊ vnitates essentie ⁊ ordinē originis. qz illa distinctio realis in diuinis est p̄ originē. habebit etiã imitationē vel ordinē essentialē ad ip̄az trinitatē quā rep̄ntat. ¶ Quancū ad terciū in q̄ in nobis sit imago dñi q̄ aia bz in se aliquā p̄fectionē s̄m̄ quā est actus primus respectu noticie genere. Et hec dñi memoria. habet etiã i se aliā p̄fectionē s̄m̄ quā representat in se

noticiā genitā formaliter. Et hec dicit intelligētia. et hec bz in se pfectionē aliā quā fm quā recipit volitiones. Et hec dicit volūtas. Accipiendo igit̄ ista tria ex pte aīe vsūt sub tribz actibz suis. Et in istis inquantū tribz est vna substācialis rōne illarū trū realitatū q̄ sunt ex pte aīe sūt imago. ¶ Quantū ad q̄ritūz est opi. tho. i. pre. q. lxxvij. ar. viij. q̄ dicit q̄ potētie aīe in q̄bz est imago trinitat̄ sunt distincte realr inter se r ab essentia aīe fluētes sic nec sūdēs a subiecto. sunt trū accidentia inseparabilia. Sz hec opi. mihi videtur q̄ sit 3 Aug. x. de tri. c. vij. Nec in q̄t tria. memoria. intelligētia. et volūtas qm̄ nō sunt tres vite sz vna vita. nec tres mētes sz vna mēs. cōsequēter vtiq̄ nō sunt tres substātie sz vna substātia. Et p hoc capitulū diffuse pbat̄. Et sic si sūt vnum nō distinguunt̄ realiter. Et si substātie nō accidēs 3 scim̄ Tho. Sz si q̄s dicat. sic se debēt b̄re potētie inter se ad hoc q̄ sit imago sicut p̄sone. Sed p̄sone in diuinis realr distinguunt̄. 3 r potētie. Dicit doctor in scō do. xv. ff. q̄ imago dicit̄ autēdi in potētis p̄ p̄parationē ad actus. q̄ actus realiter distinguunt̄. Et sic imago est virtualiter in aīa r formalr vt est sub actibz secundis. ¶ Ad argumentū in p̄ncipio dicit̄ q̄ est p̄riū verbi q̄ sit imago pat̄is. Sed aliud est de imagine trinitatis. Itēa quartā distinctōz q̄ritur. Vt hec. t. vera deus. genuit aliu deū. vidit̄ q̄ sic. q̄ hec est vera. deus genuit deū. 3

aut se deū aut aiūm deū. No se. l. de tri. c. i. Nulla profus res ē q̄se/ ipam̄ gignat vt sic. ergo aliu deū. Ad oppositū. nō est alius de⁹ Deu tro. vi. c. Audi isrl̄ deus tuus vnus est. In hac q̄stione nō sunt opi. 3 dicit ad q̄stionē q̄ nō est nisi vn⁹ deus et sic nō genuit aliu deū. Deut. vi. Audi israel deus. Et sic dico duas cōclusiones. Prima q̄ ista est vera. deus genuit deuz. Secunda q̄ ista est falsa. deus genuit aliu deū. Cuius rō est. qz cuiuslibet entis correspōdet adequate aliqd̄ ens vel ali quid ens. Et diuina essentia est enitas singularis. qz nullo mō pluralis. vt p̄z ex supra dictis. ergo similiter reputat̄ determinate aliqd̄ ens vel aliqd̄ ens. Ilcet in re q̄ est de se hic nō cadat alia nō identit̄as vt sic. ergo cū ibi nō possit dici alia entitas vel alia deitas nō poterit ibi dici alius deus p̄ modū conereri correspōdēs adequate deitate. Vñ ista est falsa. Socrates est alia a plarone humanitate. qz p̄cipiat humanitatē. Sed hec est vera. Socrates est alia a brunello humanitate. qz brunellus nō p̄cipiat humanitatē. Similiter hec est falsa. pater est alia a filio i deitate. Intelligēdū tñ q̄ i hac locutiōe alia importat duo. s. distinctōz illorū q̄ ad inuicē cōparant̄. Et cōmunitatē illi⁹ in q̄ cōparant̄ cū illius distinctōe r numeratione in eis. vñ cum dicit. Socrates est alius a brunello in humanitate importat distinctio inter socrate r plarone r p̄uentia vt ius qz in humanitate r distinctio r nu/



# Questio

# II

meratio humanitatis in illis. Cū igitur deitas nō inueniatur in supposito nūcra. ideo hec est falsa. Pater est alius a filio in deitate. Prima deo sic patet. Actus psonalis cōpetit ei qd ponit ad significandum suppositū. Sed deus in cōcreto significat suppositū. ergo actus psonalis cōpetit deo s; generare est actus psonalis. q; deo cōpetit generare. et sic hec est vera. deus generat deum. Sed nota p quodā argumēto difficulti. vel genuit aliū deū vel aliū nō deum. Dicit q; est pcedendū q; genuit nō aliū deū. i. psonā filij q; nō est alia a deitate. s; hec negat genuit aliū nō deū. Nā sequeretur q; filius nō esset deus qd est falsum. ¶ Ad argumentū in principio. Dico q; genuit eum deū nō tñ se. s; est fallacia dicitōis pmutādo qle qd i h' aliqd. cū em̄ dico. genui. eundē deū nulla est reciprocatio q; tñ est cū dicitur se deū.

## Secunda qō

quare distinctōis vbi q̄ritur. Utrū ista sit vera. Deus est pater filius et spūs sanctus. videt ei q; nō sit vera. q; eius p̄dicatoria est vera. s; nullus deus est pater filij et spūs sanctus. s; q; libet singularis est vera et c. Ad oppositū. pater et filius et spūs sanctus sunt vnus deus p Aug. viij. de trini. In hac q̄stione nō sunt opi. Sed veniēdo ad eam Rōdica affirmatiue. Et cōfirmat p Aug. viij. de tri. in multis locis. et ratio est. Nam deus naturā significat diuinā venatā p̄dicari de suppositis. Et illud significatū est tri-

bus psonis. vñ deus in subiecto p̄ditas importat diuinā naturā venatā p̄dicari de supposito. pat. ratiōem filius et spūs sanctus ex pte p̄dicati importare eandē naturā. et dicit supposita. et hec ppositio est vera. Est verū q; eius cōuersa. s. pater ē deus filius est deus spūs sanctus est deus. est magis p̄dicatio formalis q; ibi. q; quasi incōuersa videt p̄dicatio cōis de suis suppositis. Sed ista. pater est deitas. filius est deitas. est idē idēitate. Prima filius est deus formalis. in abstracto filius est deitas idēitate et nō formalis. vltimus dicit q; ista. deus est pater filius et spūs sanctus est vera. q; tenus deus stat p deo inquantū est ens p se deitate nō aut p aliquo supposito. p̄prie dico in quo est natura diuina. i. p p̄re filio et spūs. Et nō q; i medio q̄stionis. s; de veritate huius p̄p̄is. Color disgregat. huius color p q; suppositū dicitur doc. q; p significatio suo. s. p colore ex̄te nō autē p alio colore inferiori ad hūc colorē. v. puta. p hoc colorē in hac superficie vel illa. Et cā est. q; ista p̄dicatoria colorē nō sunt cā veritatē huius p̄p̄is. ¶ Ad argumentū in pn. dico q; illa nō ē p̄p̄e et c. p̄dicatoria si fiat distributio p psonis. inimo cōmūctur fallacia.

## Trca quin-

tam distinctōne q̄ritur. Utrū essentia diuina generet vel generetur. videtur q; sic. quia Ricardus ex intentione cōtra magistrus dicit. viij. de trini. q; generat.

¶ Ad oppositū eſt de ſum. tri. et ſi /  
de ca. vbi expſſe magiſtri in ſia pſir /  
marur. In ſcō docti. dicit. Pro iſta /  
ergo opi. magiſtri ſic ſolentiter appro /  
bata adducit ratiō. res generās rē /  
Eſt adā li. i. di. xxxiij. q. iij. Utrū /  
eſſentia diuina generet infra dū dicit. /  
Ad aliud eſſentia eſt pater filij. q /  
dam doctor reperit opi. alioz. hic /  
doctor eſt ben. ſumma. Circa iſtā /  
qſtionē poſit opi. Joachim fallit /  
opi. magiſtri vera. ¶ Quantū ad pri /  
mū eſt ſciendū q in iſta qōne erra /  
uit abbas Joachim vt habet eſt de /  
ſum. tri. et ſi. ca. c. damnam. Cur /  
error cōſiſtit in duob. Prim⁹ er /  
ror. qz impoſuit magiſtro petro lom /  
bardi. heretiſm impones ei q po /  
ſuerit quaternitatē in diuinis ſc /  
res pſonas et eſſentiā q nec gene /  
rat nec generat. Secund⁹ error eſt /  
q vnitatē triū pſonarū non poſuit /  
realē r verā ſed collectivā et ſimili /  
rudinariā. qd pbat ſic p illud ſalu /  
toris in Johanne. Uolo pē vt ſint /  
vnū in nobis ſicut r nos vnū ſu /  
mus. Sed pſi. deles nō ſunt vna /  
res. ſed dicunt vnū ppter vnitatē ſi /  
dei r charitatē. q tres pſone nō ſūt /  
vna res. Ille ſecūd⁹ error ioachim /  
fuit oīno intolerabilis r hereticus. /  
qz vt arguit papa in decre. allegata /  
pater gignēdo filiū dedit eſſentia /  
filio. Et pē et filius pducendo ſp /  
ſem dederūt eſſentiā ſpūs ſcō. Sed /  
iſt a dīcatio nō eſt pſis eſſentie. qz /  
eſſentia eſt ſimplex et indiuiduabil /  
q̄ tota eadē eſſentia q in pte eſt eſt i /  
filio r ſpūs ſcō ſic q̄libet pſona ē illa /  
res realiter.

¶ Sed veniēdo ad opi. magiſtri et /  
ſcō et finaliter fidelium dicit q eſſen /  
tia nec gñat nec generat. Et p pba /  
ri p Aug. in epla ad voluſianū vbi /  
dicit ſic. Euāgelio nō credere ſi ec /  
cleſie nō. credere Sz ecclia ordinauit /  
q eſſentia nec gñat nec generat. ¶ /  
de ſum. tri. et in palle. c. Jo in hac /  
qſtione tria ſunt vldēda. Primum /  
utrū eſſentia diuina generet. Scōm /  
utrū generet. Tercū quō cōcurrat /  
eſſentia diuina ad generatōz ¶ Ad /  
primū dicit doctor q eſſentia nō ge /  
nerat. et facit hāc logicalē rōem ſic. /  
Quantumcūqz eſt aliqd ſubiectus /  
vltimate abſtractū de illo nō p̄t ali /  
qd p̄dicari p modū inherētie vel in /  
herētis. Sz eſſentia eſt hmōi. q̄ de ea /  
nō pōt p̄dicari aliqd p modū inher /  
rētis. qd declarat ſic. Adiectiua vel /  
accidētia cōia nō p̄t in eſſe niſi ſub /  
iecto apto nato. Et ſic ſi in ſunt non /  
in ſunt abſtracti ſz cōcretis. Sz ge /  
nerare eſt tale adiectm. q̄ uenit cō /  
creto r indiuiduo. i. metba. Actō /  
nes ſunt ſuppoſitōz. ergo nō p̄t eſſe /  
eſſentie. et ſic eſſentia nō generabit. /  
¶ Quantū ad ſecundū p has me /  
rōnes p q̄s pbatū eſt q nō gñat p /  
babit q nō generat. Et q̄ ponunt /  
aliq̄ dicta. Primū q eſſentia diu /  
na nec gñat nec generat. nec ſpirat /  
nec ſpirat. Et h p rōnes primo dī /  
ctas. Secundū dicitū q eſſentia dī /  
uina nec eſt generās nec generata. /  
nec ſpirās nec ſpirata. qz ſic nō cō /  
uenit ſibi verbū ſc̄z generare. nec p /  
icipiū qd ab eo deſcēdit. Tercūz /  
dicitū eſt q eſſentia diuina nō eſt ge /  
nerās nec pſeruas. qz eſt vltimate



## Questio

abstracta. Ideo ista p̄dicata sibi nō cōueniunt. Et iste p̄positiones sunt catholice vel theologice. ¶ Quantū ad terciū d̄r cū aug. et cū ant̄q̄ quis doctoribz q̄ cū in diuinis nō sint aut̄ noīare materiā q̄ essentia nec est materia nec q̄si materia. Sz cōdicatur vt q̄dditas supposito. Et go quō se habebit essentia. Dicunt aliq̄ q̄ essentia diuina sic est p̄ncipiū q̄ fili⁹ generat̄ q̄b nullo mō p̄ esse p̄ncipiū q̄ nec actiue nec pas siue. Nota enī q̄stionis medietatē q̄ in substātia est tm̄ vna abstractō vt quidditas a supposito. In acci dentibz aut̄ absolutis sunt due ab stractōes. s. vna accidētis a subie cto. alia q̄dditatis a supposito. vt puta albedinis ab ista albedie. In accidētibz aut̄ relatiuis sūt tres ab stractōes. Una relatiōis r̄ fundamē ti a subiecto. Alia relatiōis a funda mento. Tercio q̄dditatis a suppo sito. Et q̄ p̄tz q̄ illa est vltima ab stractio i q̄ nihil p̄cipit̄ de re nisi q̄ est ipsius q̄dditatis. Nota vbi dic̄ ad ista argumenta r̄ inuenies quō infer⁹ accidit̄ iugiori. Et infra mo dicū q̄ vlr̄ nō est vera. de quocūq̄ q̄ p̄dicat̄ subiectū r̄ passio nec ecō tra. Et sic p̄t teneri q̄ homo r̄ risi bilenō q̄ ad oīa cōuertunt̄. Nā nō quicqd̄ d̄r de risibili dicit̄ de hoīe. nā de risibili d̄r apritudo q̄ nō dicit̄ tur de hoīe. Ad Ricar. d̄r q̄ ei⁹ au ctōritas hīc nō tenetur.

## Ecūda que

stio quinte distinctōis vbi q̄rif. Utrū fili⁹ generet̄ de substan

## II

tia patris. videt̄ q̄ nō. qz Aug⁹. v. de tri. c. xxxij. Tres p̄sonas ex eadē substātia nō dicit̄m⁹. substātia etiaz vniiformiter videt̄ se h̄re ad quālibet p̄sonā. q̄ nulla p̄sona est de alre rius substātia. Ad oppositū Au gust. de tri. c. xij. In p̄ncipio soluto nis est opi. Hen. q̄li. viij. q. ix. et in summa ar. liij. q. ij. post in loco il lo huic op̄nioni addit̄ ab alijs. Et est Sot̄re. Cōsequēter cū arguit̄ cō tra op̄niantē q̄tra aut̄e aug. p̄ ma ximū. et cū ponit̄ verbū de gignere et gigni p̄ impressionē. De h̄ Hen ri. q̄li. vi. q. i. et est op̄io et determi natio hen. q̄ fili⁹ dei est de substan tia p̄tis q̄ti de materia. Sz ad q̄ stionē r̄ndendo est inf̄a Aug. tra maximū li. ij. dicit̄. q̄ nullo mō si liū dei cognoscet̄ si hūc de substā tia p̄tis eē negetis. Sz p̄ opi. hen. d̄r q̄ t̄p̄ibz Aug. nullus fuit̄ ausus in diuinis ponere materiā vel q̄si materiā. Et rō est. Nā ḡnatio i cre aturis duo dicit̄. s. mutatō r̄ p̄du ctionē. Et formales rōes eoz sunt ad inuicē sepabiles. Nā p̄ductio ē forma ipsius p̄ducti r̄ accidit̄ sibi q̄ sit cū mutatōe. Mutatio aut̄ est a ctus subiecti mutabilis q̄ de priua tione trāsit̄ ad formā. hec aut̄ duo i generatōe creaturā r̄ iungunt̄. et rō est p̄pter̄ imp̄fectōz agētis creati q̄b sp̄ indiget̄ passo Si aut̄ generat̄ creatū esset̄ p̄fectū agens nō indige ret materia de q̄ vel circa quā age ret s̄z posset̄ p̄ducere effectū suū p̄ se et tūc esset̄ p̄ductio sine mutatōe. Cū ḡ in diuinis nihil sit im̄ p̄fectō nis oportz q̄ ibi sit p̄ductio p̄fecta

sine mutatioe et p sequens sine materia. Sed vt mel<sup>o</sup> hoc declareretur ponunt quatuor conclusiones. Prima qd filius no est de substantia patris. qd ab eo est p originatiōe. pbat. qd si id eo fili<sup>o</sup> est de substantia patris. qd ab eo est p originatōs tūc creatura esset de suba patris. qd ab eo est p originatiōe. Scda p<sup>o</sup> qd fili<sup>o</sup> non est de substantia patris. qd substantialis patri. qd cū pater sit cōsubstantialis filio esset d suba filii qd doctores nō cōcedūt. Tercia p<sup>o</sup> qd fili<sup>o</sup> sit de substantia patris p ista duo. s. qd originatur ab eo et est substantialis ipsi. Si<sup>o</sup> d<sup>o</sup> fili<sup>o</sup> est de substantia patris et nō est idē dicere fili<sup>o</sup> est cōsubstantialis patri. qd p<sup>o</sup> est substantialis filio<sup>o</sup> tñ pater nō est de substantia filii. Quarta p<sup>o</sup> qd pater et fili<sup>o</sup> distinguunt p originatōs et substantialitatē. tā pncipaliter p originatiōe qm p substantialitatē nō curādo hic de pstitutiuis eoz. Sed qd sonat. ergo fili<sup>o</sup> est de suba patris. d<sup>o</sup> qd fili<sup>o</sup> originat a patre et substantiat ei. igitur lū de qd dicit d<sup>o</sup> qd nō materia nec aliqd hñs locū materie. Sz aliqd qreret quō relatio et eēntia factū psonā si essentia nō sit materia vel bēat locū materie. d<sup>o</sup> qd si haberet locū materie tūc essentia et relatio pstituerēt psonā. sed est falsum. qd psona nō est pstituta vel cōposita sed simplex. hoc iō est. qd illa relatio est pfecte eadē illi ppter infinitatem q est vnius rōnis. pfectio igitur idēntitatis excludit oēm ppositiōem. Et bis nota qd diuina essentia cōdicatur nō vt forma materie sed vt qd

ditas ppositio. Etia nota qd diuine relatiōes sunt in diuina essentia nō p informatōs sed si cōsubstantes in natura. Etia nota qd in sine qstionis qd relatio et essentia ita sunt in psona qd neutri est forma informatas alterum sed sunt pfecte eadē licz nō formaliter. Sed essentia vt pscindit a voluntate est principiū pductiū alii cuius ad extra in rōne cāc efficiētis. Dico qd non. Nam si essentia esset causa efficiēs cū voluntas sit prima regula ptingentiū. Si ista duo cōcurrerēt tunc essentia subordinaret voluntati et esset impfectior. qd ē falsum. ¶ Ad argumentū in principio d<sup>o</sup> qd Aug. subdit ibidē qd aliud sit: ibi psona aliud suba. Et sic cōcedo qd nō p<sup>o</sup>ie d<sup>o</sup> aliq psona eē de essentia absolute sed addēdo cū substantia psonaz aliquā originantē et sic cōcedit qd filius est de suba patris.

In sexta distinctionē qrit vtrū deus pater genuit deum filiū voluntate. videt qd sic. Dylan<sup>o</sup>. xv. de tri. dicit qd deus pater charitate et natura oia pmutat filio. charitas autē est pfectio voluntaria. ergo si charitate et voluntate. ¶ Ad oppositū Aug. iij. de tri. dicit qd valde est expellēda heresis Eugomi qd dicit filiū dei nō natura sed voluntate. In principio solutionis posit opt. Den. in sum. arti. lviij. q. ij. dicitis. qd pater filiū voluntate nō genuit sed necessitate naturali. Et dū in. iij. ar. dicit quā dā doctoz aliter qd intellect<sup>o</sup> hic est Tho. i. pte summe. q. cxliij. ar. i. Et bern. de gauda. q. l. vi. q. ij. qd summa.



# Questio

## II

Et isti dicunt q̄ in intellectu sunt duo. scz intelligere et dicere. Et q̄ intelligere fili⁹ est in actu et nō p̄dicere. In sc̄do articulo cū ostēdit q̄ pater filiū nō ḡnat volūtate vt p̄ncipio elicitiuo. qd̄ q̄daz distinguit de lū volūtate. Et sic dicit q̄ pater sumi noialiter vel adverbialiter lū volūtate. Di orū p̄nt h̄e et fratre Jobez roditoris li. i. di. vi. q. vnica ar. ij. Et iuxta finē q̄stionis. dicit tñ ad intentōz Aug⁹. de intentōne copulāte parentē cū ple. dicit q̄daz doctor. hic est Ven. q̄li. ij. q. v. Sz veniēdo ad questōnē d̄z q̄ deus p̄ genuit volēs nō q̄ p̄ncipiū filiū sic volūtate. sed sic q̄ in p̄mo signo originis pater intelligit formaliter. et tūc etiā p̄ h̄e actu volēdi formaliter. In sc̄do signo originis gignit filium. nec tñ vult istā gignitiōnē volitione sequēte illā gignitiōnē sz volitōe habita in p̄mo signo originis q̄ pater formaliter vult p̄supponēdo formaliter aliq̄ mō intellectionē q̄ pater intelligit formalr nō autēz gignitōz verbi. Sz ab hac q̄stione orit̄ hec difficultas. Si p̄ nō genuit filiū volūtate sic q̄ volūtate sit p̄ncipium p̄ductiuū. Sed natura s̄m Aug. in eplā ad Drosiū vbi inq̄t Volūtate inq̄t p̄ris p̄re sciam non p̄t. Et Damasc. Generatio est opus nature. Querit̄ vtrū pater genuit filiū necessitate. Ideo ad hoc declaranduz q̄rtuor sient. Primo dicit̄ qd̄ sit necessitas. Sc̄do ad p̄ncipiū questōnis. Tercio ponent̄ q̄rtuor cōclusiones. Quarto vtrū pater genuit filium naturaliter vel nō. Ad p̄mū dicitur q̄ necessitas est gra-

dua intrinsicus oim̄ diuinorū sicut infinitas est l̄gradus intrinsic⁹ alē quorum diuinorum. Cōsiderādo ista tria essentialia. attributa. et relationes. ista sunt necessē esse. Sz infinitas lz veniat essentialē diuine vt attributis. nō tñ p̄rietatib⁹ relatiuis. Nā aliter aliq̄ p̄fectio esset in p̄re q̄ nō esset i filio et spū sancto. qd̄ est falsum. Sz qd̄ est grad⁹ intrinsic⁹ d̄z q̄ nō noiar rōem formalem alicui⁹ sicut intensum et remissum. Sed in deo sunt plures necessitates. d̄z q̄ nō. ¶ Quantū ad secundū articulū. si pater p̄ducit filium necessitate. Dicit q̄ necessitas sumit̄ q̄drupliciter. Prima vt opponit̄ cōtingētie. Sc̄da necessitas violētē. Tercia necessitas exigētie. Quarta necessitas indigētie. Dicit̄ ergo q̄ pater genuit filiū primo et tercio modis. nō sc̄do et quarto. De tercio p̄t. Nā ois p̄fecta memoria exigit verbū. De sc̄do scz violētia et de q̄rto. l. exigētia. d̄z q̄ nō. qz si indigens vel alio necessitatus non esset p̄fectus. De p̄mo p̄t. qz sic scz necessitate opposita cōtingētie. Nā filius nō est cōtingens nec eius generatio. Sed pater quo p̄ducit verbum. dico q̄ intellectu. Pro q̄ pono quatuor cōclusiones. Prima q̄ deus pater generat filiū intellectū p̄cedēre. p̄bat. qz essentialia p̄cedūt notionalia. Sz intellect⁹ ē essentialis. p̄ductio notionalis. ḡt̄ Sc̄da p̄do q̄ p̄ducit̄ intellectū. comitāte. qz intellect⁹ et ḡnatio sūt cōeterna. et p̄sequēs vnū aliud p̄comitaf. Tercia p̄do q̄ nō intellectu sequente q̄

pater. qz potētia nō sequit actū sed  
 pcedit. Quarta pco qz p̄ pducit  
 verbū intellectu eliciēte p̄z. qz fm  
 Aug. Verbū nūq̄ est sine adūciē/  
 te. S; nulla alia potētia est in deo  
 dicētia nisi intellect⁹. ergo intelle/  
 ctio elicit verbū. Et sic sunt q̄tu/  
 or p̄clusiones respectū volūtari po/  
 tētie alias q̄tuor respectu act⁹ vo/  
 lūtariis. S; q̄ p̄fectōes intellectus  
 cōcurrūt ad eliciendū verbū d̄ qz  
 sapia. Nā illa h̄z rōem respectū ver/  
 b̄. Scia autē est creaturarū. prudē/  
 tia cōtingentiū. ars de faccibilibz. z  
 sic sola illa p̄currit. ¶ Quantuz ad  
 rercitū sunt q̄dā p̄clōnes. Prima qz  
 q̄dā sunt necesse esse sic oia diuina.  
 Scda qz quedā sūt impossibilee  
 sic chymera. Tercia qz q̄dā sūt pos/  
 sibilis eē sic ut illa q̄ sunt in potētia  
 obiectiua. Quarta qz q̄dā sūt possi/  
 bilis nō eē vt oia actu creata. Quā/  
 tum ad quartū anq̄z ventā ad pun/  
 ctum q̄stionis d̄ qz ista q̄tuor sūt  
 essentialiter ordinata. s. suba natu/  
 ra essentia q̄dditas. Nā illud qd̄ ē  
 substātia est natura vt socrates. nō  
 ecōtra. Sed intelligo sic qd̄ dicit na/  
 turā dicit substātiā, qz natura duo/  
 includit nō ecōtra. Scdo si est na/  
 tura est essentia nō ecōtra. p̄z. Nā  
 q̄ sunt in potētia obiectiua fm ali/  
 quos h̄nt essentia. z de eis habem⁹  
 sciam. Et posito qz habeāt essentia  
 nō sūt naturā. Tercio est essentia. q̄  
 q̄dditas nō ecōtra. Nā in diuinis  
 sunt multe rōes q̄dditative sed nō  
 nisi vna essentia. S; veniendo ad  
 punctū vtrū p̄ genuit filiū natura/  
 liter. Dicit qz natura sumit q̄tuor

modis. Primo vt distinguit con/  
 tra supernaturale. Scdo vt distin/  
 guit 3 violentū. Tercio vt distin/  
 gutur 3 liberū. Quarto vt distin/  
 gutur p̄tra artificiale. Mō r̄ndet  
 qz p̄ genuit filiū naturā. q̄. s. iij. iij.  
 modis nō sūt p̄mo mō. S; fili⁹ p̄  
 ne dicit aliq̄ mō genus volūtate.  
 Ad h̄ dicit qz sunt antēs aug. vo/  
 lentes pbare qz sic. s; sunt intelligē  
 de qz volūtas vt pplacēs nō vt p̄n/  
 cipiās p̄ h̄z actuz respectu gigni/  
 tionis verbi est qd̄ p̄tra gōffre. q̄. i.  
 v. q. iij. qz pater non ḡnat filiū ali/  
 quo mō volens. ¶ Nota q̄st in me/  
 dio q̄stionis qz intellectus diuinus  
 h̄z vñū actū correspondentē in intelle/  
 ctōni n̄re q̄ est q̄litas q̄. s. actu itelle/  
 ctus patris format̄ intelligit. h̄z  
 bet etiā actū correspondentē de ḡne  
 actōis q̄ exp̄mit verbū. Et aliq̄ di/  
 cūt qz ista est memoria secūda q̄ est  
 p̄ncipiū s̄bi scdm scotistas. z p̄  
 quā verbū pducit. Et sic p̄ teneri  
 qz intellect⁹ h̄z duos act⁹. Anū de  
 ḡne actōis. aliū de ḡne q̄litaris. qd̄  
 p̄ aliū modū ab alijs describit. Nā  
 dicit qz in v̄tūta sūt duo actus. s.  
 opatio z p̄ductio. Opatio est act⁹  
 immanēs. sed p̄ p̄ductionē termi/  
 natur aliq̄. s. filius pducit⁹. S; po/  
 teris extrahere a tra qz in volūtate ē  
 duplex act⁹. Primus amare obie/  
 ctū z suā noticiā. Scds mouere in  
 telligentiā z copulaz pentē cū ple.  
 ¶ Ad argumentū in p̄ncipio d̄ qz  
 intelligit de charitate q̄ est essentia.

Ira septimā distinet onē  
 q̄nt. vtrū potētia generādi  
 in patre sit aliq̄ absolutuz



# Questio

vel relatiuū. Videt̃ q̃ potētia nō sit  
quid absolutū. Nā Aug. xv. de tri  
ni. dicit. Eo em̃ est pater q̃ est filius.  
ergo eo pater q̃ gñat s̃z est pater pa  
ternitate. q̃ gñat paternitate. ¶ Ad  
oppositū est Damel. li. i. c. viij. Ge  
neratio est op̃ nature. s̃z natura est  
qd̃ absolutū. ergo r̃c. In fine argu  
mentoz pedis q̃stionis ponit opi.  
Tho. i. pre. summe. q. iij. ar. v. di  
cent. s. q̃ p̃ essentia gñat postmo  
dum dū dicit doctor. Dicit̃ aliter q̃  
generatōis in diuinis oportet dare  
r̃c. Est opi. Ven. q̃lib. iij. q. iij. Et  
in sum. ar. lviij. q. viij. posuit istis o  
pinionibz. P̃ria tho. dicit̃. q̃ ill  
ud q̃ pater gñat est essentia. Se  
cunda Ven. q̃ essentia est p̃ncipiū  
elictiū generatōis. et relatio p̃nci  
piū determinat̃. Et opi. doc. po  
nētis distinctōz q̃ potētia multipli  
citer accipit̃. Uno mō p̃ potētia lo  
gica q̃ d̃ nō repugnantia termino  
rum. vt p̃z. ij. m̃rba. Alio mō ac  
cipit̃ potētia put̃ distinguit̃ p̃tra al  
crum. et sic d̃z. ij. m̃rba. q̃ actus et  
potētia diuidūt̃ ens. Et isto modo  
idē p̃z̃ est i potētia q̃z in actu. et ta  
lis potētia nō est in deo cū deus sit  
purus actus. Alio mō sumit̃ potē  
tia put̃ est p̃ncipiū agēdi et patiē  
di. Et accipiedo potentiam prout  
est p̃ncipiū patiēdi non ponit̃  
tur in deo. quia potētia illo modo  
dicit̃ imp̃fectionē. S̃z accipiendo  
potentiā put̃ dicit̃ p̃ncipiū agēdi  
sic p̃r accipi dupl̃r. Uno mō q̃z  
ad illud qd̃ p̃ se significat. Alio mō  
q̃z ū ad illud qd̃ p̃ se denotat. loq̃n  
do de potētia q̃z ad illud qd̃ p̃ se

# II

significat. dico q̃ dicit̃ relator̃. S̃z  
loquēdo de potētia q̃rum ad illud  
q̃ per se denotat. id est loquēdo de  
fundamēto p̃mo illius relatiōis  
p̃se circūscriptis q̃buscūq̃ p̃cur  
rentibz. Tūc doc. soluit̃ q̃stionem  
et tenet duas p̃clusiones. Prima  
q̃ potētia sic sumpta nō dicit̃ rela  
tiōē. S̃cda p̃clo q̃ dicit̃ qd̃ abso  
lutū. et illa est p̃ncipiū gñandi.  
Sed ista potētia uenit filio et sp̃i  
ritui scō d̃z q̃ nō. q̃z in eis est repu  
gnantia terminoz S̃z si dicas. qd̃  
est potētia generatōis in diuinis. d̃z  
q̃ nō oportet dare p̃ncipiū q̃ ali  
qs sit potēs s̃z sufficit sola nō repu  
gnantia terminoz. Ec̃iā nota q̃ in  
tentiō doctoris est q̃ p̃sone cōsti  
tunt̃ p̃ relatiōes. Et s̃z p̃z sic forma  
liter pater. p̃nitare t̃n p̃nitare non  
est q̃ pater formaliter agit sed abso  
lutū. Sed in filio est potētia gene  
randi. d̃z q̃ sic. q̃z i eo est memoria  
secunda cū intellectu q̃ est p̃ncipiū  
gñandi. q̃ Quare nō gñat d̃z q̃  
iō est. q̃z pater h̃z terminū ad equa  
tum cū generatōe sempiterna. Nā  
in p̃re et filio est eadē essentia eadē  
memoria. s̃z q̃z memoria h̃z terminū  
ad equatū nō p̃r ad alia extēdi  
et sic filius nō p̃r aliū filiū generare  
Et hec impotētia nō est ex p̃re filij  
sed ex p̃re termini q̃ terminū est im  
possibilis in diuinis. S̃z pater pot̃  
h̃re plures filios. d̃z q̃ non. p̃ dicit̃  
rō m. q̃z habet terminū ad equatū.  
Nota p̃clusiones q̃s potētis h̃re a  
lra scoti. Prima q̃ gñatio in diuinis  
est vñuocata. S̃cda q̃ d̃ria in  
diuidualis est p̃fectior specificis in

creaturis hō in diuinis. Tercia q̄ nō tāra est differētia inter cōstituta sicut inter p̄sūtū etiā. Quarta q̄ in generatōe rō assimilatiōnis est p̄fectior rōe distinctiōis. Quinta q̄ nō oīs forma dans esse dat agere p̄t. Nā paternitas dat eē patri. sed pater nō agit paternitate. ¶ Ad argumētū in p̄ncipio. et ad Aug. dicit q̄ intelligit formaliter et nō fundamētāliter vt querit questio.

Trea distinctiōe octauas q̄nt. Utrū deus sit summe simplex. vide q̄ nō. Nam est sapiēs. sapiētia in nobis est accidēt. ergo in deo. p̄t. i. p̄b. Nā qd̄ vere est nulli accidit. ¶ Ad o p̄positiōem est Aug. vi. de tri. de summe simplex est. In hac q̄stione nō sūt opi. Jō ad q̄stionē d̄ q̄ sic p̄ aug. v. de tri. dicentē. q̄ spūs sanctus ē cōq̄lis patri r̄ filio p̄ summā simplicitate. S; p̄ maiori declaratiōe i hac q̄stione sūt q̄tuor. Primū soluet q̄stio p̄ aliq̄ dicta. Scdm̄ utrū euz summa simplicitate s̄ter nō idēntitas vel distinctio. Tercū vtruz cū sūma idēntate sit distinctio. Quarum q̄e sunt modi idēntatis in diuinis. ¶ Ad primū d̄ q̄ simplex ē qd̄ nō est resolubile in aliud in q̄ sit cōpositū. S; ipm̄ extrat vltimata resolutio. nec ē cōponibile alteri nec p̄t cōponi. et istud nō est nisi in diuinis. simplex simplex est in creaturis vt ens. Nā aliter si nō esset terminus esset p̄cessus in infinitū. S; in creaturis nō est dare summe simplex. q̄ q̄ sunt in creatura sunt incōponibilia. Tunc ad q̄stionē vtrum deus sit summe simplex. Dicit q̄ ē

simplex r̄ summe simplex. ¶ Ad secundū d̄ q̄ cū summa simplicitate restat nō idēntitas vel distinctio sine cōpositione. p̄t. Nā nō est p̄positio materie r̄ forme. nec subiecti et accidētis. nec ḡnis et d̄fic. Nā oporteret q̄ esset in ḡne. qd̄ est falsus cū sit illimitatus. q̄ sit non idēntitas sine p̄positiōe. p̄t. Nā pater r̄ filius et spūs sanctus in essentia diuisi sunt nō idē r̄ nō faciūt p̄positū. ¶ sine distincta cū summa simplicitate p̄t. Nā creatura hūana r̄ diuisa sūt distincta. q̄ finitū et infinitū sed ibi s̄tant cū summa simplicitate. ḡ r̄c. ¶ Ad tertiū d̄ q̄ cū sūma idēntate nō stat distinctio. q̄ q̄ sunt summe idē nō distinguunt. Et si dicat q̄ in diuinis sunt oīs sunt summa. ergo si distinguunt summe distinguunt. p̄ta nō valet. q̄ summū in diuinis nō est p̄fectiōis. Nā aliter si diuinis p̄ q̄ne essent summe idēnt r̄ nō summe idēz. ¶ Ad quartū d̄ q̄ sunt octo modi idēntatis. Primus inter paternitatē r̄ filiationē. q̄ sūt idē essentialiter et distinguunt realiter. Scdm̄ modus idēntatis est maior. s. ipaz p̄sonarū tā p̄stituta. s. patris r̄ filij r̄ spūs sancti. ista sunt idē essentialiter r̄ tñ differūt realiter. r̄ hec sunt magis idē q̄ in p̄so mod. q̄ p̄sone includūt essentia. s; p̄prietates p̄parant r̄ referunt ad ipaz essentia. Tercus modus. s. generatiōnis actiue r̄ spiratiōis actiue. s; ista sunt magis idē q̄ in primis modis q̄ sunt in eadē p̄sone. Quartus modus ē essentie r̄ p̄prietatiū relatiuaz q̄ sunt idē realiter s; nō formaliter r̄



# Questio

## II

hec ē maior idēitas. qz est ibi vñū  
infinitū. scz essentia tm̄. in aliq̄ aūt  
nō. Quintus modus est ip̄oz attri  
butorū. s. sapiētēz bonitatis. et est  
maior. qz sunt idē essentialiter z rea  
liter et verūq̄ infinitū. Sext<sup>o</sup> mo  
dus ip̄oz attributorū vel ad essen  
tiam diuinā paratorū. et ista ē ma  
ior idēitas. Nā maior idēitas  
est passionū cū subiecto q̄ passionis  
cū passione. Septim<sup>o</sup> modus es  
sentie cū gradib<sup>o</sup> inherēsecis. et iste  
est maior. qz sunt idē realiter essen  
tialiter z formaliter. sed differūt ex  
natura rei. Octauus modus ip̄ius  
essentie cū summo suo eē. et hic est  
oībus modis idē. et hic est status.  
¶ Nota in pncipio q̄stionis sapia  
est in deo. substantia. ergo in nobis  
nō est accidēs. p̄z. i. ip̄i. qd̄ vere ē  
nulli accidit. Dicit q̄ verū est de il  
lo qd̄ vere est sed in deo nō est vere  
est. Nā lū est dz sumi in tercio mō  
dicēdi p̄ se. i. qz p̄ se habet esse solita  
rium et separātū qd̄ nō sic est de sa  
pientia. In prima r̄sione nota qd̄  
est p̄fectio simplr. Et dz qz p̄fectio  
simpliciter est qz ip̄m est melius q̄z  
ip̄m. i. nō qd̄libet suo incōpossibili  
¶ Ad argumentū in pncipio. dico  
qz sapia vt est spēs q̄litratis non est  
eiusdē rōnis in nobis z in deo.

## Secunda que

stio octauē distinctōis vbi  
querit. Verū aliq̄ creatura sit sim  
plex. videt qz sit simplex. Nā p̄po  
situm cōponit ex p̄tib<sup>o</sup>. et ille nō  
ex alijs. ergo p̄tes ille sunt in se sim  
plices. Ad oppositū est Aug<sup>o</sup>. de

tri. c. v. vbi dicit. qz nulla creatura  
est in se simplex. In pncipio dicit  
sc̄tus doc. i. p̄e sum. q. iiij. arti. iij.  
et. l. q. arti. ij. soluedo terciū z q̄rtū  
argumentū. Et li. ij. p̄tra gentiles  
c. xlix. dicit qz oīs creatura est p̄pos  
sita ex actu z potētia. Doctor ip̄oz  
bat. Sed veniedo ad q̄stionē r̄ndē  
qz aliq̄ est creatura simplex. i. nā cō  
posita. tamē nulla creatura est per  
fecte simplex. qz vel est cōposita vel  
cōponibilis. Qd̄ declaro sic. Nāz  
nulla creatura hz entitatis fm̄ totā  
p̄fectionē. immo caret aliq̄ p̄fectōe  
q̄ nata est p̄petere entitati in se. Jō  
p̄iuat illa. Sicut talpa dz ceca. qz  
caret illo. s. visu quē nata est hzē et  
nō habet saltē fm̄ rōem aialis fm̄  
p̄m. v. mēba. c. de p̄iuatōe. Cō  
ponit ergo nō ex re re positua. s. z  
ex re positua z p̄iuatua. nō qz p̄i  
uatio cōponat. qz p̄iuatiū nō est  
de essentia positua. sed dicim<sup>o</sup> cō  
poni. hoc est. qz cū illo ente est illa  
p̄iuatio id est ens indēminatū  
ad tale qd̄ est alteri p̄ponibile. Et  
am q̄libet creatura est p̄ponibilis.  
p̄z de accidēte qd̄ p̄ponit cū substā  
tia. Et de substantia tā de materia  
q̄z de forma. i. p̄bi. Et sic cludif.  
Et r̄ndit ad questionē qz oīs creatu  
ra vel est cōposita vel p̄ponibilis.  
Et sic nulla creatura est simpliciter  
simplex. Et si dicit qz accidēta sūt  
simplicia. Dicit qz est verū vt sim  
plicitas p̄ponitur p̄positioni que  
est ex materia z forma. nō tñ cōpo  
sitione q̄ est ex genere et differētia  
q̄ p̄rie nō dz dici. cōpositio sed ma  
gis p̄stitutio Nā p̄positio p̄rie est

est materia et forma. i. pbi. ¶ Ad argumentum in principio dico quod omnis creatura est composita vel compositibilis. Ille vero presertim non sunt compositae sunt in compositibiles.

## Tercia questio

octavae distinctio ubi queritur. Posito quod deus sit simplex si deus vel aliquid dicitur de deo formaliter est in genere. videlicet quod deus sit in genere. Nam Avicenna. h. metha. c. i. Dicit ens in subiecto et ens non in subiecto non habent medium. et pro ente non in subiecto sumitur substantia. Ad oppositum est Augustinus. qui dicit quod remouens a deo illa predicata arte dialectice. In principio. ponit opus. Henricus in sum. ar. xxij. q. i. et. ij. r. ij. quod nullus conceptus est compositus deo et creaturae et infra doctorum. Respondit argumentum contra eum. unde textus habet. Ratio aliquorum est quod ens tantum facit noticiam de se. Henricus. est in quibus. r. q. vij. Rursum scilicet arguitur extra doctores solenniter tali ratione quae tracta est superius di. iij. q. i. quoniam intellectus certus est de uno conceptu et dubius de duobus. r. Et sequenter dicit quod isti rationes tripliciter respondet. Primo quod aliquis conceptus idem est certus et dubius et conceptus socratis et platonis est dubius et conceptus alicuius hominis dubius. Et idem sic respondit. Secundo respondet quod Henricus. in sum. ar. xxij. vt prius quod conceptus entis in deo et in creatura sunt duo propinqui. et ideo. quod propinqua videntur vnus. Et hic est certus in quodammodo dubio. i. confuso dubitas in istis distincte conceptis. Tercio ratione

fratris Johannis rodriguez li. i. di. ij. q. vi. quod est certitudo de ambobus distinctis. hoc est distinctiue. Dubio tatio vero de altero separatim seu solitarie. dum autem dicit. Alia est opus. in altero extremo quod potest deum in genere. est opus. Alberti de sagonia. et fratris Roberti holcor li. i. q. v. Et dum loquitur post multum dicit. Aliquod potest deum non esse in genere. Tho. est. i. pre sum. q. iij. ar. v. in solutioe principi. ¶ Sed veniendo ad questionem dicitur quod nec deus est in genere nec aliquid dicitur de deo. Et si aliquid auctores videntur Boetij hoc maxime quod duo genera ponuntur in diuinis. scilicet substantia et relatio dicitur quod non est tale in illo libello. Et dum esset intelligeret. i. duo modi predicandi. Si quod deus non sit in genere per Augustinum. vij. de tri. c. vij. Deum abusive dicit substantiam cum proprie suba dicat a substatere. i. quod substatat accidit quod deo non conuenit. Item auct. vij. metha. c. r. Deus non est in genere. quod genus est pars. Si est simplex non habens partem. Etiam probat per duas rationes. Primo per infinitatem. Nam si potest haberet in genere illud genus esset potentiale ad deum a quo acciperet diuina. nullum infinitum est potentiale ad aliud. ergo non ponit in genere. vel aliter. Omne genus est finitum si illud genus poneret in deo finitum esset in deo quod est inconueniens. Secundo ex necessitate. Nam genus illud vel est necesse esse in deo. si sic. ergo est determinatum. cum oportet necesse esse sit determinatum. et si determinatum iam non est genus. Si hoc non sit necesse esse igitur deus constitueret ex non necesse esse quod est inconueniens. Etiam in questione dicitur fuit.



## Questio

vel aliqd de deo sit in genere. Et dicitur ad hoc qd nihil tale est in deo. Nā vt dixi q sunt in gñe sunt limitata q vero in deo nō sunt limitata. Igit̄ dicit̄ de deo formaliter est i genere. ¶ Nota i medio q̄stionis vbi dicit̄ hāc rōez aliq̄liter p̄tracto qd vbi inuenies quōd aliq̄ differētie sumūf a distinctis rebo aliq̄ a distinctis realitatib. vel qd gen<sup>o</sup> 2 dīa aliq̄ nō sunt a distinctis rebo vt in habentibus plures formas. Nā aīal sumitur ab aīa sensitīua et rōnale ab aīa intellectīa. Aliq̄n sumit̄ ab vna re. Sed a distinctis realitatib vt in albedine habēte decē grad<sup>a</sup> a no uo 2 a p̄cedentib habet rō generis a decimo rō differētie. Secdo nota qd facit vnam p̄sequentiaz qd nunq̄ ad summū in inferiori. sequitur summū in superiori nisi illud inferi<sup>o</sup> sit nobilissimū p̄sentū sub illo superiori. Sicut nō sequit̄ p̄fectissimū aīal<sup>o</sup> qd p̄fectissimū aīal. sed bñ sequitur gra materie p̄fectissim<sup>o</sup> hō. ergo p̄fectissimū aīal. Et nā dicit̄ qd ad rōnem generalissimā nō est qd habeat plures spēs sed nō hīc aliqd supueniens genus. ¶ Ad argumentū in principio dico qd Auic. intelligit in limitatis.

## Quarta q̄stio

Octauē distinctiōis vbi q̄ritur. Vtrū cū summa vnitāte possit stare distinctiō p̄fectionū essentia- lium p̄cedēs aliq̄ mō actū intellectu. videt̄ qd nō. qz vbi est multitudine ibi nō est simplicitas. Ad oppositū est Dionysius qd dicit̄ qd multi-

## III

plex formatio diuinaū p̄fectionū est vnita. vbi autē vnitas ibi simplex. In ista q̄stione primo ponit̄ opi. Tho. i. scripti di. ij. Et Eruy qd attributa diuina inquit̄ solū dicit̄ cū p̄ actū intellectus nr̄i. Et post qd dicit̄. Alij declarāt istā positōez sic tangit̄ Boet. q̄lib. vii. q. i. Et dū ponit̄. Est alia positio qd dicit̄. hic est Ven. q̄lib. v. q. i. et q̄libet. xij. q. i. qd attributa diuina distinctiōnū p̄ actū intellect<sup>o</sup> dicit̄. Iuxta principiū arguēdi p̄tra eū dicit̄ doctor. Dicit̄ ad eam qd attributa nō sunt fundamēta rē. Ven. est q̄lib. ij. q. iij. et i sūma. xxx. vii. q. vii. Sz in hac q̄stione tria faciam. Primo dico qd sit vnitas. Secdo ponent̄ aliq̄ p̄clusiones. Tercio vtrū attributa distinguant̄ p̄ intellectū qd ē p̄positū. ¶ Ad primū dico qd vnitas est formati ind. v̄sio. Et intelligit̄ qd hī vnitas et ind. v̄sio abo sūc p̄riuarua. Quantū ad primū an<sup>o</sup> qd ponant̄ p̄clusiones. dico qd vnitas capit qd dupliciter. Prim<sup>o</sup> gradus ē aggregatōis sicut acernus lapidū. Secund<sup>o</sup> vnitas ordīs vel ordinatōis sic in bello ad ducē. nā dicit̄ vnū bellū ab vnitate ducis. Tercius p̄positionis vt cōpositū. Quartus grad<sup>o</sup> est vnitatis ind. v̄sionis. qz nullo mō p̄t diuidi vel nullā hz identitatē cū alio. Dis. nō tatis ponunt̄ p̄clusiones. Prima cōclusio qd attributa in suis rōnib formalib nō hnt vnitatē aliquā p̄t. qz sunt summe simplicita. vt intellect<sup>o</sup> et voluntas. Secda p̄clusio qd attributa in infinitate diuina hnt

verā unitatē pr. qz p̄cipat eandē  
 infinitatē diuina. Tercia p̄lo qz  
 attributa hnt vna unitatē in reali-  
 tate patz. Nā intellect⁹ et volūtas  
 eandem habent realitatē in deo.  
 Quarta cōclusio qz attributa ha-  
 bent veram unitatē cum essentia  
 diuina. patz. quia est vna essentia  
 in eis. Quinta cōclusio que est ad  
 punctū qz cū summa unitate essen-  
 tie cū attributis nō est identitas sed  
 distinctio. et hoc est stante summa  
 unitate. p̄. Nā essent summe vnū  
 et nō sūme vnū qd est impossibile.  
 ¶ Quantū ad tercū qz est respōsi-  
 uū q̄stionis d̄r qz attributa hnt nō  
 identitatē p̄ter intellectū. Et sunt  
 nō idē formalit̄ p̄. Nā nullo actu  
 intellectu⁹ p̄siderāte. intellectus est  
 p̄ncipiū p̄ductiuū verb⁹. Et volun-  
 tas volūtōis. Itē qz volūtas est p̄-  
 eipiū amoris spirari. intellectu⁹ vō  
 nō. Sz oīa ista p̄ueniūt p̄ter actū  
 intellectus. igit̄ distinctōes sunt p̄-  
 ter intellectū. Et idē m̄demus ad q̄-  
 stionē affirmatiue. Et sicut dicitur  
 de istis et de alijs. ¶ Ad argumen-  
 tum in principio dicitur qz cū mul-  
 titudine perfectionum stat simpli-  
 citas essentie.

## Quinta q̄stio

octaue distinctōis vbi q̄rit̄  
 An solus deus sit immutabilis.  
 Nā in Beā. c. vi. scribit̄ de deo. ta-  
 cus dolore cordis intrinsec⁹. ergo  
 mutat. ¶ Ad oppositū Malach.  
 iij. d̄r Ego de⁹ et nō mutoz zc. In  
 scdo articulo collatis decē modis.

de q̄bus tres ad positū sufficiunt.  
 ponit̄ opi. Den. q̄li. viij. q. ij. in q̄  
 ponunt̄ decēz modi. Decē modos  
 ponit̄ Den. ep̄istendi res in q̄li. viij.  
 q. ij. Primus est ei⁹ qz est et se ne-  
 cesse esse et a nullo p̄ncipiatue vt pa-  
 ter de⁹. Secundus est ei⁹ qz est neces-  
 se eē sed ab alio p̄ncipiatue non  
 causatiue. vt fili⁹ dei et sp̄s sanct⁹.  
 Tercius ē qz est necesse esse sed ab  
 alio causatiue. Quartus est qz ē ne-  
 cesse esse nō s̄ ab alio p̄ncipiatue  
 aut causatiue. sz dependenter. Quin-  
 tus est qz est ex se possibile esse ab  
 alio tamen necesse esse. Sextus est  
 eius qz est ex se possibile esse et nō est  
 ab alio tamen necesse esse. Septi-  
 mus eius quod est in se possibile est  
 am ab alio causatiue tamē ab eter⁹  
 no. Octauus est qz est in se possibi-  
 le et ab alio causatiue sed ex altero  
 toto tpe. Nonus est qz est in se pos-  
 sibile et ab alio causatiue sz cū p̄-  
 teris. Decim⁹ e⁹ qz nec ex se nec ab  
 alio ē possibile. Iuar istā materiā  
 q̄libet⁹ eius dē. lxx. q. vi. vbi causa-  
 tus est q̄truoꝝ modis. Primus est  
 vt orbes r̄m capiat̄ motū a primo  
 sed nō esse. Secund⁹ vt sint ex se ne-  
 cesse eē sz ab alio causatiue. Terc⁹  
 vt orbes sint ex se possibile eē sz ab  
 alio necesse eē. Et iste habet ab aui-  
 cen. Quar⁹ est orbes sint ex se pos-  
 sibile et ab alio. Et hec est opi. pla-  
 tonis et fidei. qz deus p̄duct̄ cōtin-  
 genter z cōseruat p̄tingētē. Et in-  
 de est qz in doctore n̄o aliq̄ scri-  
 bitur decēz modis iuxta q̄libetū  
 viij. q. ij. Aliq̄ scribit̄ q̄truoꝝ mo-  
 dis iuxta q̄libetū. vi. q. vi. Et q̄n d̄r



# Questio

V

est doc. Hoc confirmat q̄ affirmatōz  
argumētū q̄ adducit ab Hen. hoc i  
summa arti. liiij. q. iij. in tercio p̄n/  
cipali. Et dñ̄ d̄r in textu. Cōtra istā  
cōclusionē in qua cōiter cōcordant  
p̄bi q̄ prima cā necessaria et natu/  
raliter causat. p̄mū causatū est rō  
Hen. q. v. et. iij. Scda rō apponi  
tur p̄tra p̄bos. qz potētia respiciēs  
zē. Rō est ibidē ben. vbi d̄r. Ista  
rō licet sit in se aequaliter apparēs  
est doctoris p̄ Hen. q̄ si sibi p̄radi  
ceret ex sap̄d. ctis. ¶ Sed veniēdo  
ad q̄stionē q̄ntū ad exclusionē. id qz  
d̄r. vñ̄ sol<sup>o</sup> de<sup>o</sup>. Rñdet q̄ nihil ali  
ud adeo est immutabile loquendo  
de immutacōe q̄ est versio. qz nihil  
aliud formaliter necessariū. q̄dlibz  
etiā aliud est mutabile subiective.  
nisi p̄pter impfectionē negatiuā. vt  
puta vltimū accidēs q̄ nulli<sup>o</sup> p̄fe/  
ctiois est capax p̄ter sui impfe/  
ctioē. vt si sit aliq̄ relatio nō ē mu/  
tabilis subiective. qz nō p̄t esse subie/  
ctū alicui<sup>o</sup> p̄fectōis. hoc est dicere.  
qz est impfectū negatiuū. i. non ca/  
pax alicui<sup>o</sup> p̄fectōis. Sz nihil ali/  
ud a dō. p̄pter p̄fectionē sui ē immu/  
tabile. qz si aliqd̄ est tale hoc maxi/  
me esset p̄ma intelligētia. Sz ista ē  
mutabilis ab intellectu ad intelle/  
ctioē p̄bo. qz pōt h̄re intellectōz cu/  
tu subter intelligibilis. qz hoc p̄t in  
tellect<sup>o</sup> n̄ h̄re nō aut̄ vnicā oim. qz  
tūc illa est infinita ex di. ij. q. i. nec  
infinitas intellectōes s̄t oim̄ intelli/  
gibilū. qz tūc intellect<sup>o</sup> h̄ns ista s̄t  
in actu distincte videret cōtinuit<sup>o</sup>  
igit poterit h̄re intellectōz vñ̄ in  
telligibilis post intellectōz alter<sup>o</sup>

intelligibilis. Et sic mutabit l' est  
mutabilis qd̄ deo nō attribuiamus.  
Sed in hac q̄stione vñ̄ de<sup>o</sup> agat  
necessario. Et ponit opi. p̄boz. de/  
inde theologoz. vbi p̄cludit q̄ de/  
us nō agit necessario. Nā sequerent  
multa incōueniētia. P̄mū q̄ ni/  
hil p̄tingēter causaret. Secundum  
q̄ nullū malū esset i vniuerso. Ter/  
ciū q̄ nihil agerēt cāe sedē Quartū  
q̄ oia essent vñ̄. Quintū q̄ ponē/  
rent in nō i p̄e. Septū q̄ nō esset  
narratio vel corruptio in inferiori/  
bus. et sic nec resurrectio. Nota aut̄  
q̄ dicit. ¶ Quantū ad scdm̄ p̄nci/  
pale vbi dicit. q̄ cuiusq̄ repugnat  
actus ei repugnat potētia. hoc ē in  
telligendū de naturalibz et non de  
voluntariis. Nā b̄ns vidēs deū n̄  
peccabit. et sibi repugnat actus sed  
nō potētia. vt doctor in. ij. di. ij. et  
in. iij. in materia debilitudine. hic  
etiā h̄es q̄re magis voluntas vult h̄  
nō illud. Dicit q̄ qz voluntas est vo/  
luntas. vel q̄ indisciplinati est q̄re  
re oēs causas. qz velle dei est p̄nci/  
piū in p̄tingentibz z nihil p̄t illo  
in operādo. h̄ essentia sit prior  
in essentia. Dic ad huc habes q̄ vo/  
luntate antiqua potest fieri nouus  
effectus sine mutacōe voluntatis.  
Sed qua de causa si deus vult ali/  
quid semper illud vult. Dicitur q̄  
hoc ideo est. quia nō est cōpositus  
ex parte rationali et animali sicut  
nos. Ideo semper vnica et simpli/  
ci gaudet voluntate. vij. ethico. in  
fine. ¶ Ad argumentū in p̄nci/  
pio dicit q̄ nō est mutatio ex parte  
dei sed s̄m̄ ex pte obiecti.

## Arca nonaz

distinctōz. **Arca generatio**  
 filiū sit eterna in diuinis. **Uidet q**  
 gnatio filiū nō sit eterna. **Nā** dicit in  
 ps. Ante luciferū genui te. **An** est  
 dñs xps. **g. r.** Ad oppositū habet  
 in li. Sap. Ab initio et ante secula  
 creata sum. et Proū. viij. c. In ista  
 q̄stione respondēdo ad terciū argu  
 mentū quorat **Breg.** sup illud iob  
 Sciebas tūc qm̄ nasciturus eras.  
**Ubi** sciendū q̄ fm̄ veritatē aucto  
 ritas **Breg.** epli. moral. xxx. supra  
 quā doctor subtilis dicit **Breg.** dixit  
 se sup illud iob. xxxviij. Sciebat  
 tūc qm̄ nasciturus eras nō est sup il  
 lo verbo. **Sed** sup illud verbū eius  
 dem ca. iob. et eiusdē li. in moral.  
 q̄ paulo añ ad iob dñs dixerat. nū  
 quā post ortū tuū p̄cepisti diluculo  
 et ostēdisti aurore locū suū. **Uñ** dicē  
 dum doctorē intellexisse sup illud  
 iob. i. ante illud iob. **Sed** dimissis  
 his ventendo ad inentionē q̄tuor  
 dicā. **Primū** sub q̄ rōe ponit gene  
 ratio in diuinis. **Secundū** si illa ge  
 ratio est eterna. **Tercū** si est ea  
 dem eternitas p̄ris et filiū. **Quartū**  
 si in illa eternitate est aliq̄ prioritas  
 patris ad filiū. **¶ Quantū** ad pri  
 mū dicit q̄ generatio in creaturis di  
 citur duo. scz mutatioz et p̄ductionē.  
**Itoz** sunt alie et alie rōnes forma  
 les ad iūicē sepabiles. **Nā** mutatio  
 est actus subiecti mutabilis quod  
 trāsit de potētia ad actū. vt p̄z. vi.  
 phi. **Productio** autē est formaliter  
 ipsius p̄ducti cui accidit q̄ fiat cum  
 mutatioē. **Ad** positū dico q̄ gene

ratio nō ponit in diuinis sub rōne  
 mutatioē. qz vt sic dicit imp̄fectio  
 nem. p̄pter potencialitatē annexas  
 et nihil est tale ponendū i deo. **Po**  
 nitur ḡ generatio in diuinis sub rō  
 ne p̄ductioē vt est terminus p̄ducti  
 et nō sub rōne mutatioē. vt est sub  
 iectū mutatiū. **¶ Quantū** ad scdm̄  
 dico q̄ generatio filiū est eterna. p̄z  
 p̄ **Ambro.** i. de trini. c. vi. **Et** ponit  
 tur in lra. **Si** p̄ prius erat postea  
 genuit generatioē accessorie muta  
 tus est. auertat d. hāc amentā sp̄  
 igit habuit filiū. **Silr** auctas **By**  
 larū in lra inter gignere et gigni nul  
 lum est mediū. i. duratioē. **Si** igit  
 p̄riū est patri generale sp̄ p̄riū  
 est filio sp̄ esse genitū. **Id** dicit q̄ ge  
 neratio nō est ibi sub rōe mutatioē  
 sicut dicitū fuit dist. v. q. ij. **Ibo** nō  
 hz terminos correspondētes termi  
 nis generatioē mutatioē. i. eē post  
 nō esse. **Nā** oia sunt ibi in eē nūc et  
 eternitatis. **¶ Quantū** ad terciū di  
 co q̄ est eadē eternitas nūo p̄ris et  
 filiū. **Cuius** rō est. **Quoz** est vnus  
 esse existētie eoz est vna duratio cū  
 duratio respiciat eē existētie nō di  
 co subsistētie. **Sz** p̄ris et filiū ē vnū  
 esse existētie nō dico subsistētie. et  
 go eoz est duratio eternitas vna.  
**¶ Quantū** ad quartū sunt aliq̄ qui  
 dicūt. scz **Thomiste** q̄ inter diuis  
 nas p̄sonas est ordo nō tū cū prio  
 ri et posteriori cū fundent sup indi  
 uisibile. **Est** opi. doctoris q̄ priori  
 tas p̄t sumi q̄nq̄ modis. scz **Dura**  
 tioē. nature. p̄fectioē. rōis. et ori  
 ginis. **In** diuinis autē nō cadūt p̄ri  
 metres prioritates. qz vt patet p̄z



# Questio

## II

Aug. li. de fide ad petrū loquēs de tribus psonis diuinis ait. Nullus eoz pcedit aliū eternitate z excedit magnitudie. aut supat prāre. Ponitur tñ in pte prioritas rōnis z originis respectu filij. qz agere p supponit esse. Sed pater pducit filiū. ergo aliq̄ mō rōne vel origie pater p̄supponit filio. Per istā puozitatem originis nihil aliud intelligo nisi a q̄ aliud est. ipse vero a nullo sicut filius a p̄re z pater a nemine. Sz nota p̄ tota q̄stione q̄ verba cuiuscuq̄ t̄p̄is dicunt de deo z vere siue significēt psonales siue essentielles. qd̄ p̄z p̄ aug. sup Job. Omel. xvij sup illud Jobis. xvi. Nō em̄ loquitur a semetipso sed q̄cūq̄ audiet loq̄tur. Audiet inq̄r aug. de spū sancto qd̄ vtrq̄ audiuit audire. qz spiritum sanctū audire est a p̄re z filio pcedere. Et p̄ sequēs qd̄ audire audiet et audiuit. sicut nūc scire sciet z sciuit. igit̄ vult dicere q̄ verba oīm t̄p̄m vere dicunt de deo. Et illud apparet p̄ illud qd̄ magister adducit di. vij. c. ij. Sed qd̄ significat̄ ista verba diuersoz t̄p̄m cū de deo dicunt. Rñdet̄ q̄ magis p̄prie dicunt̄ cōsignificatiā nūc eternitatis q̄z differētiā t̄p̄is. ¶ Ad argumentū in principio d̄. q̄ ante ibi nō ponit̄ p̄ differētiā t̄p̄is. sed intelligit̄. i. añ omnē creaturā vel ab eterno.

Ica decimā distinctōz q̄ritur. Utr̄ spū sanctus pducatur p̄ modū volūtatis. Udetur q̄ nō. Aug. xij. de tri. dicit spiritus sanctus pcedit necessario. q̄ nō p̄ modū volūtatis. ¶ Ad opposi-

tum idem Aug. dicit q̄ spūs sanctus pcedit p̄ modū amoris soluēdo dubiū primū. ponit̄ primo opinio doctoris solēnis in sum. ar. lx. q. i. distinguētis de natura. Quantum ad secundū dubiū idem rñdit doctor dist. nguēs de duplici actioe volūtatis. Tūc doctor incipit arguere p̄tra eū in sc̄do argumēto dicit doctorē dicere actus notionales fundari in actibz essentialibz. z hoc q̄li. vi. q. i. Et vltimo argumēto dicit eū sentire volūtate z naturā rñdi distingui vere sc̄dōm rōnem. de hoc q̄libe. v. q. i. Tunc terciō rñdit dubio ad qd̄ rñdit Den. q̄lib. vi. q. i. Sed in hac q̄stione videbim̄ q̄r tuoz. Primū si in deo est volūtatis. Sc̄dōm si in deo est volūtatis sub rōne principij pductiui. Terciū si spiritus sc̄us pducit p̄ actū volūtatis. Quartū remouebunt aliq̄ dubia. ¶ Ad primū dico q̄ in deo est volūtatis. qd̄ probat̄ sic. Beatitudo est in actu intellectus et volūtatis. sc̄dōm ibi in deo est p̄fecta beatitudo. ergo in eo est actus volūtatis z p̄ cōsequēs volūtatis. Sanctus doctor. j. pte. q. i. j. arti. i. pbat sic. Sicut appetitus sensitivus sequit̄ cognitionē sensitivā. Ita appetitus intellectivus sequit̄ cognitōz intellectivā. sz vbi cūq̄ est sensus ibi est appetitus sensitivus. igit̄ vbi cūq̄ est intellectus ibi appetit̄ intellectivus siue volūtatis sed in deo est intellectus. ergo volūtatis. Nochabet̄ ab Aug. j. de tri. c. j. Spūs sanctus exiuit a patre et filio. nō quō natus sed quō dat̄. Exire p̄ modū dari vel dōni p̄petit̄

productio q̄ modū voluntatis tu/  
sus scz voluntatis est ex libertate: sua  
dare vel donare. Ad secundū p̄ba  
tur q̄ sit sub rōne p̄ncipij p̄ductiui.  
Nā p̄ncipia p̄ductiua ex q̄ ex se fi  
dicū imp̄fectionē reducunt ad ali/  
quod vnū vel ad aliq̄ p̄fecta in tāta  
paucitate ad quantā reduci p̄nt nō  
p̄nt oīa reduci ad vnū p̄ncipium  
productiuiū vel actiui. qz illud vni  
cum haberet moduz determinatū  
egēdi alteri<sup>o</sup> istoꝝ. s. nature vel vo  
luntatis. qz inter istos modos pdu  
cēdi nō est aliq̄s mod<sup>o</sup> medi<sup>o</sup>. ergo  
nō p̄nt hec reduci ad maiorē pauci  
tate q̄ ad dualitatē p̄ncipij p̄ducti/  
ui p̄ modū nature et p̄ modū volun  
tatis. et tū illa ad q̄ tāq̄ p̄fecta stat  
tota ista reductio p̄ncipiorū sunt  
simpli p̄fecta. Et ambo ista p̄nci/  
pia sub rōne p̄ria ponunt in deo.  
Sed posito q̄ volūtas sit p̄ncipij  
p̄ductiuiū spirit<sup>u</sup> sancti si p̄currē si  
mul essentia. et si sic quō habent se.  
Ad qd̄ dico quattuor cōclusiones.  
Prima q̄ diuina essentia est p̄tiale  
p̄ncipij p̄currē in rōne obiecti.  
Et p̄t. qz nihil p̄tinet terminū for  
maliter vel virtualiter nisi essentia.  
Itē qz hec p̄ductio d̄ esse vniuoca  
q̄ vniuocatio d̄ fieri in eēntia. Se  
cunda p̄do q̄ volūtas est p̄nci/  
piū p̄ncipale. p̄currē in rōne poten  
tie. qz impossibile est actū spirandi  
esse nisi p̄currēte volūtate. sicut nec  
actuo dicēdi nisi p̄currēte intellectu  
cū dicere sit aliquid p̄ modū intelle  
ctus producere. Tercia conclusio q̄  
ista sunt vnum adale p̄ncipium.  
hoc p̄t. qz vtrūq̄ cōcurrēz neurū

sufficit. Et est impossibile respectu  
eiusdē p̄ducti duas causas vel duo  
p̄ncipia totalia eiusdē rōnis esse.  
Quarta p̄do q̄ essentia p̄currē p̄n  
cipali<sup>o</sup> q̄ illud qd̄ cōcurrē ut p̄nci/  
cipij p̄ncipale. Nā essentia cōcurrē  
ut p̄ncipij vniuersale. volun/  
tas ut p̄ncipij p̄ncipale. Et nota  
hic q̄ aliq̄ voluerūt dicere q̄ nō est  
de intentōe Scoti p̄re noticiā ge  
nitam in diuinis. i. q̄ nō est act<sup>o</sup> in/  
telligēdi in diuinis genit<sup>o</sup>. nec act<sup>o</sup>  
volēdi et q̄ istos actus nō pōit illi  
citōs. s. innatos. Quattuor ad terciū  
d̄ q̄ sic teste Aug 15. de tri. rōne  
sic. Quicq̄ de rōe sua formali est  
p̄ncipij p̄ductiuiū vbi cūq̄ est sua  
p̄fectōe priusq̄ intelligat h̄re pdu/  
ctum ad equatū p̄ p̄ducere. Et si ē  
necesse esse necessario p̄ducit. Sed  
in deo est volūtas secunda sub rōne  
producti p̄ncipij ex. ij. articulo. et ē  
necesse eē. ergo h̄ns eā necessario p̄  
ducit isto mō quē ad modū volun/  
tas finita h̄ns obiectū amabile finit  
tum z ad equatū p̄ducit amorē finit  
tum. ita voluntas infinita sicut est  
volūtas diuina habet obiectū ama  
bile infinitū producit amorē infinitū  
adequatū. Sed infinitū est p̄ se  
subsistens. et h̄z amorē infinitū p̄ se  
subsistentē dico sp̄m sanctū. Quā/  
tum ad quartum occurrit dubiā.  
Primū quō volūtas diuina est p̄n  
cipij cōcurrēdi naturā cū hoc nō cō  
petat voluntati create. dicit dupl̄.  
Uno mō s̄m Hen. q̄ natura capit  
quadripl̄teter. Uno mō natura ut  
est essentia i qua tres p̄sone existūt.  
Secundo mō natura est p̄ncipij



# Questio

actiū naturale cui cōpetit assimilare. et sic dicitur essentialē cōtractū ad notionale. Tercio mō dicitur natura quilibet res naturaliter existēs in natura primo mō dicta. Quarto mō dicitur natura incōicabilis necessitas ordinata ad aliquē actū. ¶ Ad p<sup>o</sup> positū dicitur quod intellectus et voluntas sunt principia cōmunicādi diuinā naturā nō inq̄tū intellectu et voluntas. sed inq̄tū natura tercio mō p̄ coassistentiā nature p̄mo mō dicere. Doctor aliter dicit quod voluntas p̄ esse principii cōicandi naturam nō voluntas ut cōiter sumpta ad voluntatē creatā et increatā. sed voluntas ut infinita. Et ei infinitas p̄ prius modus voluntatis diuine. Secundū dubiū est. Si p̄ductio spūs sancti est necessaria. et quō ista necessitas stat cū libertate. Dicitur ad primū quod p̄ductio ē necessaria quōd p̄r sic. Summe p̄ducto uenit nobilissima p̄ductio. sed p̄ductio nōcāria est nobilissima. ergo rē. Itē necesse eēt si p̄ducit necessario. p̄ducitur. Si spūs sanctus est necesse eēt. ergo nōcārio p̄ducit. Sed illa necessitas quōd uocabit dicitur quod nō necessitas coactōis sed naturalis determinatiōis. Vel p̄m aliquid rēq̄site perfectōis. Ad secundū quōd stat cū libertate a diuersis diuersis mōde dicitur. Quidā dicitur quod voluntas p̄r slide/rari dupliciter. Uno mō ut natura et sic p̄ducit necessario. Alio mō in quantum libera est. et sic p̄ducit cōtingēter. et sic nō est principii spūs sancti. Alij dicitur quod licet sit necessitas ut actus tendit in obiectū

# II

sūm tñ nō est necessitas ut actus elicitur a potētia. Alij dicitur quod voluntas ut elicit actū est libera ut autē se terminat vel firmat in actu sic est necessaria. Doctor dicit quod ibi est libertas et necessitas. quod sicut natura h̄z suā p̄riā necessitatē et suā cōtingentiā inq̄tū p̄r deficere. ita libertas h̄z suā necessitatē et suā cōtingentiā. Et necessitas uolūtatē bñ stat cū libertate. ¶ Si aliquid diceret hoc nō determinat inq̄tionē. Ideo dicitur quidā doc. quod infinita uolūtas habens tale obiectū p̄r quōd est necessario amandū h̄z se necessario quod ad actū sed h̄z se libere quod ad electionē. et sic erit necessaria et libera. vel dicitur libera libertate cōplacentiā. ¶ Ad argumentū in principio dico quod augustinus accipit necessario pro persona nō pro principio quo.

Irea distinctionē vnde dicitur mā q̄r. t. vtrū spūs sanctus p̄cedat p̄re et filio. videt quod nō. Nā dicitur a. c. 7. dicitur a p̄re p̄cedēte et i filio quiescere spūs sanctū dicitur mus. Ad oppositū i simbolo Niceeno a p̄re filioq̄. p̄cedit. et Athanasius i simbolo. p̄batio quod sic addit. p̄bāt alij istū ordinē p̄ductōis. et ē Ven. q̄l. vi. q. i. Si ueniēdo ad quod stionē dicitur quod sic. Et p̄ maiori declaratiōe ponēt quatuor. P̄rio punctus quod stionis. Secūdo vtrū spūs sanctus p̄cedat a p̄re p̄ filio. Tercio quod sit p̄ncipiū p̄ducit vtrū spūs sc̄i. Quarto quod sit terminus formae spiritalis actus. Ad p̄m dicitur quod spūs sanctus p̄cedit a p̄re et filio. h̄z greci dicant oppositū. Et p̄bāt p̄ dicitur andree in grecis quod

Dicitur spiritus sanctus a patre procedere et in filio permanere. Latini vero dicunt ab utroque procedere. Et dicunt auctores. Prima domini saluatoris in euangelio. Si ascendero in celum mittam vobis paraclitum. Item cum venerit spiritus sanctus quem ego mittam. Item Job. 36. Ille me clarificabit qui de meo accipiet. Sed de deo accipere est de eo procedere. Item Jo. 20. quoniam dominus voluit dare spiritum sanctum in flatu. In flatio est processus ab eo. Item secundum grecos Athanasius grecus secundo Dionysius grecus tertius. Crisostomus grecus dicit spiritum sanctum ab utroque procedere. Item de sum. tri. et. c. 1. ubi dicitur spiritum sanctum ab utroque procedere. Quantum ad secundum pono quatuor conclusiones. Prima quod spiritus sanctus non est a patre per filium. ita quod filius sit principium quod spiritus sancti. Nam aliter filius esset formaliter in patre. sicut calor est in igne. Et calor in calefactione habet se ut quo. Sed si filius esset formaliter in patre pater posset esse filius et quod est falsum. Secunda deo quod spiritus sanctus non est a patre per filium. itaque instrumentum. quia tunc filius esset imperfectior patre cum instrumentum sit imperfectius eo cuius est causa. Tercia deo quod spiritus sanctus non est a patre per filium. itaque per causam secundam. Nam sequeretur quod non equaliter esset a patre et filio quod est falsum. Nam equaliter producit et per eandem vim productivam existentem in duobus et non per diversas. Quarta deo quod pater producit spiritum sanctum per filium. sed intelligit producere per aliud. quia communicavit sibi eandem vim productivam. Quantum ad tertium quid sit

principium productivum spiritus sancti dicitur quod voluntas secunda. quod probatur per Augustinum. de tri. ubi dicitur quod sicut memoria secunda est principium ipsius filii. sic voluntas secunda est principium spiritus sancti. Quantum ad quartum quod sit terminus formalis spirationis dicitur quod totus spiritus sanctus. Nam illud est terminus quod per spirationem acquiritur. sed quod acquiritur est spiritus sanctus. ergo terminus. Sed spiratio activa est substitutiva persone. scilicet si pater et filius constituentur per spirationem activam. Dicitur aureolus quod spiratio activa concurrat ad spirationem verbi cum essentia et filiatione. sed ad substitutionem persone patris cum essentia et paternitate. Secundum opinionem doctoris est quod spiratio activa non est verbi vel patris constitutiva cum tota secunditas intellectiva per se intelligatur volitione secundante. et sic persone intelliguntur per constitutionem. Ad argumentum in principio dicitur quod auctoritas intelligitur de voluntate et non de spiritu sancto. Nam voluntas quod est principium spirandi ipsa est a patre in filio.

Secunda questio videtur si spiritus sanctus non procederet a filio posset stare distinctio realis ipsius a filio. vel si distingueretur ab eo. videtur quod non. quia secundum Boetium de tri. Essentia continet unitatem. relatio multiplicat trinitatem. quod nihil distinguit nisi quod refertur. Ad oppositum. 5. de trinitate. c. 7. apparet quod spiritus sanctus non est filius et si creatur a patre. quia exit non quomodo natus sed quomodo datus. Immediatim ponit opinionem dicentium nullam esse questionem. quia includit incopossibilitatem



# Questio

# III

Et est **Boetius**, quod li. 7. q. 4. Post hoc modo impugnato ponit opi. dicitur quod non distinguitur, et est **tho. i.** presum. q. 37. arti. 2. et **Egidius** de roma q. lib. 1. q. 6. Ad questionem dicitur tunc aliq. q. q. istio est nulla. q. ipso sibilis. Sed doctor dicit q. de multis impossibilibus mouet q. istio ut de vacuo. 4. phi. et sic hic non q. ist de impossibilitate. Sed posita tali conditione. i. si non pcederet si distingeretur. Sed respondendo ad punctum dicit doctor q. spiritus sanctus non pcederet a filio q. distingeretur ab eo. **Ergo** est. q. filius est filius p sua ratione formaliter. i. p filiationem. et distinguitur a filio non tali. Sed spiratio si aduenit filio aduenit filio iam posito. et est q. si pater sibi adueniens post factum esse. et sic si nunquam pcederet ab eo distingueretur ab ipso. Et confirmat **aug.** 8. de tri. c. 7. Ap. pater q. spiritus sanctus non est nisi exeat a patre. Et hec est intentio doctoris. **Alij** dicunt q. hec q. istio scda sic intelligenda. Si spiritus sanctus non pcederet a patre. nec a filio non distingueretur ab eis. Et assignat rationem p modum a patre a patre in modo sic si spiritus sanctus est. distinctus est. et si non est non est distinctus. a toto in modo destructiue. et sic restringitur q. si spiritus sanctus non pcederet ab vna personarum et pcederet distingueretur. sed si a nullo pcederet q. non distingueretur. Ad argumentum in principio dicit q. spiritus sanctus dicitur respectu distinctio ad filium. et sic non pcederet ab eo formaliter sed fundametaliter. **Ira** duo decima distinctio

nem queritur. **Utrum** pater et filius spirant spiritum sanctum inquantum omnino vnum vel inquantum aliquo modo distincti. videtur q. non. quia spiritus sanctus pcedit a patre et filio sicut a gignente et genito. sed ut sic sunt distincti. ergo etc. Ad oppositum **hinc Aug.** tres sunt vnum principium creature. ergo duo vnum principium spiritus sancti. In hac questione vnum mouet dubium. vtrum pater et filius magis spirant spiritum sanctum voluntate ut est vna vel ut est concors. Dic primo ponitur opi. **Den.** in summa articulo. 54. Post arguit doctor subillis contra eum. Et in vltimo argumento dicit. **Preterea** contra opponente. quia tenet q. spiritus sanctus posset distinguere a filio. Et si non pcederet ab eo. hoc habet **Den.** q. lib. 5. q. 9. Sed veniendo ad questionem hic sunt ponendi quattuor articuli. **Primus** si pater et filius sunt vnum principium spiritus sancti. **Secundus** si principium ipsum inquantum sunt vnum vel inquantum distincti. **Tertius** articulus si percipiatur ipsum vniuersimter. **Quartus** si spiratio actiua terminatur ad suum oppositum. Sed ante ponantur aliqua necessaria. **Primum** q. pater et filius non sunt vnum principium quod spiritus sancti. Nam sequeretur q. ambo essent in a parte. na. qd est falsum. cum vnum principium qd. sit respectu vnius persone. **Secundum** q. pater et filius non sunt vnum principium quo spiritus sancti. Nam sequeretur q. voluntas secundae patris et filij esset eadem for.

maliter cum patre et filio. qđ nō est sic. Terciu qđ pater et filius sunt vnū principiu essentialiter. Et rō est. qm̄ ambo sunt vnū essentialiter vel idem. et sic si concurrunt. vt vnū principiu cōcurrunt. Tunc ad primū articulum respondet affirmatiue. cuius ratio est. qđ pater generando filiu cōmunicat ei oēm perfectionē absolutā que ei nō repugnat. et sic cōicat ei voluntatē secundam qđ est principiu spiritalis sancti. Cum igit sit eadē voluntas secunda in patre et filio sequit qđ pater et filius sunt vnū principiu spiritalis sancti. Cōfirmat per Aug. 10. de tridicente. Pater et filius sunt vnū principiu spūs sancti. sicut pater et filius et spūs sanctus sunt vnū principium creature. Sed creature pducuntur ab eis inquantū vnū. ergo rō. Cōfirmatur p hoc qđ habetur extra de fi. ca. li. vi. vbi dicit. fidei ac deuota pessione fatemur qđ spūs sanctus eternaliter ex patre et filio nō tanq̄ a duobus principijs sed tanq̄ ex vno principio vnūq̄ spiratione pcedit. ¶ Quantū ad secundū sunt tres modi dicēdi. Primus Ibo. i. pte. q. 36. arti. 4. in solutione primi argumēti dicit qđ spiritum ad vim spirationis spūs sanctus pcedit a patre et filio inquantū vnū. Sed qđ ad supposita pducētia spiritus sanctus pcedit a patre et filio inquantū sunt distincti. Alius modus dicēdi est qđ pater et filius producūt spiritū sanctū inquantū vnū. obno. cuius ratio est. quia huius inquantū reduplicat for. malē cau-

sam. Sed eadem est causa sine voluntas in patre et filio respectu spiritus sancti. igit. pducunt ipm̄ inquantū vnū. Alius modus dicēdi est qđ actus spirandi p̄ cōsiderari p̄ se in se. et sic nō producūt spiritum sanctū inquantū vnū nec inquantū distincti. sed abstracte ab vtroq̄ sicut ponit Auz. 2. meth. de equitate qđ abstracte ab vno et multis. Alio modo pōt cōsiderari actus spirandi inquantū simplex et pfectus. Et quia hoc est ex vnitate principij. ideo. pducunt inquantū vnū. ¶ Quantū ad tertium dico qđ actus spirandi in. pposito pōt cōsiderari tripliciter. vel in se vel inq̄. tum est terminus. vel inquantū cōparatur ad supposita agentia. Duo bus primis modis pater et filius vnū for. miter spirant spiritū sanctū. sed tertio nō. nō. qđ qđ pater spirat h̄ a se filius aut a patre. ¶ Quantū ad q̄rtū vtrū spiratio actiua terminet ad suū opositū. s. ad spirationē passiuā. Et idem est querere. vtrū relatio terminet ad suū correlatiuū. Et dicit qđ relatio nec diuinis nec in creaturis terminat ad suū oppositum sed ad suū fundamentū sicut paternitas nō terminat ad filiationem sed ad fundamentū filiaritatis. Et quo sequunt iste cōclusiones. Prima qđ generatio actiua in diuinis terminat ad essentia diuinam. Secūda cōclusio qđ spiratio actiua terminat ad cōdescēntia. Tercia cōclusio qđ filiaritas terminat ad membra secundā. Quarta cōclusio qđ spiratio passiuā terminat ad secundam voluntatē. Dices qđ Aristo



# Questio

# II

dicit q̄ paternitas terminat ad fili-  
atione. Dicit q̄ est intelligendum  
q̄ filiatione terminat ad fundamen-  
tum patris. In quo fundatur pater-  
nitas. scz ad potentiam generandi.  
Nota q̄ si deo dicat. pater et fili<sup>us</sup>. di-  
ligunt se. Sed in illa dilectōe pdu-  
citur spiritus sanctus. ergo p̄tio erit  
productus anteq̄ pducatur. et sic po-  
teris arguere de filio. Et ideo dicit  
q̄ pater dum filium intelligit. e nō pro-  
ducit eum. sed dū habuit memoriā  
secundā circa eum. Vel s̄m docto-  
rem. Quib. i. nō eum pducit p̄ intelli-  
gere sed p̄ dicere. Sic dicit de spiri-  
tu sancto q̄ p̄ primā inter se volū-  
tionem nō pducitur. sed voluntate  
secunda inter eos spiritus sanctus  
pducitur nō q̄ sit alius actus volū-  
tatis sed idē secundatus. Sed ali-  
quis diceret. est volūtas eque perfe-  
cta in patre solo sicut in patre et filio.  
Dico q̄ sic. ergo q̄re solus pater nō  
pducit spiritū sanctum. Dico q̄ in  
patre est eque perfecta et p̄ spiritum  
sanctū pducere potētia remota sed  
nō potentia p̄m̄qua. Nam hec est  
in duob. scz secunditas amoris re-  
passi vel mutua volūtas. ¶ Ad ar-  
gumentū in principio dicit q̄ sunt  
distincti inter se sed nō respectu ter-  
mini vel respectū pducēōis termini

## Secunda q̄ō

q̄ō. distinctōis ubi q̄ritur.  
vtrū pater et filius possint dici duo  
spiratores. videt q̄ sint duo spira-  
tores. Nā sicut p̄cedit q̄ sint duo  
spirantes pariformiter et spiratores.  
cū vtrūq̄ descendat a verbo. Ad op-

positū. Nam si essent duo spirato-  
res essent due substantie. q̄d est here-  
ticum. Descendēdo q̄rit q̄re mate-  
rialis termin<sup>us</sup>. p̄cedit addi termin<sup>us</sup>.  
adiectivis vt dicant duo spirantes.  
Et p̄ponit op̄i. i. p̄sum. q. 35.  
ar. vi. solvendo vltimū argumentū  
dicēis q̄ sunt duo spirantes p̄ter  
pluralitatem su p̄positōz sed nō duo  
spiratores p̄ter vnā spiratōz. Sed  
veniēdo ad intentionē doctōris d̄z  
q̄ p̄nt dici duo spirantes sed nō duo  
spiratores. Et dat eam. qz nullum  
nomē verbale significat p̄ncipiū ra-  
le agēdi nisi vt illud natū ē denotā/  
re su p̄positū adiectivū. Sicut et le-  
ctio significat actū p̄ modū habit<sup>us</sup>  
et quietis. et denotatū. adiectivū  
su p̄positū adiectivū. Spirator igit<sup>ur</sup>  
sc̄arim spirandi vt p̄ternit suppositi-  
um et quia vna ē vis in patre et fi-  
lio et termin<sup>us</sup> materialis p̄positus a-  
licui determinabili ponit suū signifi-  
catū circa illud. id nō videt p̄ceden-  
dū de vi sermōis q̄ sint duo spira-  
tores. Nā vis spiratiā videt nō  
iri in eis q̄d est s̄m Alij dicūt q̄ nō  
mē verbale sc̄ar p̄ modū habit<sup>us</sup> et de-  
tis. i. quodā modo et subam. et sic  
duo spiratores. i. due substantie h̄nt  
duas vires. sed in p̄re et filio nō est  
nisi vna vis spirandi. ergo non p̄nt  
duo spiratores esse. Sed nō est sic  
de participio. quia est adiectivum  
cōsequens verbū et ponit<sup>ur</sup> pro ver-  
bo. Et qz pater et filius habent vnū  
esse in spirando. i. vnam vim spira-  
riam dicuntur duo spirantes. id  
est duo habētes vnam vim spirandi  
Et hec est intentio cuiusdē noui do-

actoris. ¶ Ad argumentū in principi-  
pio dico q̄ nō est simile p̄ iam dicta  
a questione.

### Tercia que

¶ Istio duodecime distin-  
ctōis vbi q̄rit. Utrū pater et filius  
spirēt uniformiter spiritū sanctū. vi  
decur q̄ nō. Aug. 4. de tri. Spiri-  
tus sanctus principaliter procedit a p̄te.  
nō ergo principaliter a filio. ergo nō  
ōino uniformiter. ¶ Ad oppositū  
vno principio inq̄ritū oīno vnū spi-  
rāt sp̄m sanctū ex q̄stione. ergo r̄t.  
Dū dicit solū dō argumēta principa-  
lia. Dicit tñ quidā doctor q̄ pater  
spirat principali. filius autē tñ pn-  
cipaliter. sō nō uniformiter spirat.  
Dic est frater Alex. de alexandria  
in p̄nti di. q. 2. et sanctus Bonauen-  
tura. q. 2. in fi. et in tercio dubio lu-  
terali dū addit. Alii autē dōc. tra-  
dicat sibi. hic est frater Bullhel. var-  
ronis in p̄nti dist. ¶ Sed veniēdo  
ad q̄stionē d̄r q̄ vno principio inq̄-  
ritū oīno spirāt sp̄m sanctū. ex q̄-  
stione p̄cedēti. igit oīno uniformi-  
ter. Sed p̄ maiorū declaratōe dicit  
q̄ ac̄ p̄r considerari tripli. s. in se v̄l  
inq̄ritū est terminū vel inq̄ritū p̄side-  
rat ad supposita agentia. Primis  
duobz modis est oīmoda uniformi-  
tas vel pot̄ vnitas q̄ est vna actō  
et vnus terminus p̄ductus. Tercio  
mō loquēdo sicut ip̄a vis spiratua  
cōtra filio a p̄te. ita etiā q̄ fili⁹ spi-  
ret hoc bz a p̄te. et sic p̄r spirat a se  
fili⁹ veronō a se. Et si dicat igit p̄r  
p̄r spirat sp̄m sanctū. d̄r q̄ nō. vñ  
non est intelligendū q̄ pater spirat

anq̄ filius. Sicut patet q̄ntat orbi-  
gine quā spirat. Sed iste est ordo  
q̄ in p̄te est p̄rio secunditas vtriusq̄  
a se. Scōs in p̄te est ac̄ p̄r p̄r p̄r  
cunditas et tñ filio est scōs secun-  
ditas. Tercio est ac̄ scōs secunditas  
tatis filii a p̄te. et filio tñ illa secundi-  
tate adhuc tñ aliq̄ ordine. q̄ ille  
actus p̄ris est a se filii autē nō a se s̄z  
a p̄te. sic nec in scōs signo est ita se-  
cunditas filii a se s̄z p̄ris a se. nō est  
ex v̄o ordo originis inter spiratōes pa-  
tris et filii q̄s spirat pater in aliq̄ si-  
gno originis in q̄ nō spirat filius. sed  
in eode signo originis p̄r et fili⁹ s̄t  
spirat. Est tñ ordo spirantū in spi-  
rādo q̄ pater i illo scōs signo origi-  
nis spirat a se fili⁹ autē nō a se. No-  
ta q̄ in hac q̄stione Scoti habes si-  
gna et in p̄ma q̄stione secūdt lat⁹  
¶ Ad argumentū in principio di-  
co q̄ auerates Aug. hunc sic intelli-  
gende. i. q̄ si fili⁹ spirat bz a p̄te.  
nō tñ q̄ pater primo spirat. sed q̄d  
pater bz a se filius a patre.

### Quarta q̄stio

duodecime distinctionis  
vbi q̄rit. vtrū etern⁹ p̄r p̄r origie  
p̄ducatur v̄l spirat sp̄m sanctū q̄ fili⁹  
Circa q̄d q̄rtuo videbunt. Pr-  
mū si i diuis est ordo originis. Se-  
cundū si in diuisis p̄r est prior origi-  
gine filio. Tercū si in illo priori q̄  
p̄r p̄cedit filiū p̄r copert aliq̄ ope-  
ratio. vel si p̄r p̄r origie spirat spi-  
ritū sanctū q̄ filius. Quarū si p̄r  
p̄r origie p̄ducit filiū q̄ sp̄m san-  
ctū. Et s̄ in superiori q̄stione aliq̄ de  
his dicta sunt tñ hic latius dicent.



# Questio

# III

¶ Quantū ad primū dicit. q̄ in diuinitis est ordo originis. nam ybiciū q̄ sunt aliq̄ distincta nisi sint ordi nata n̄cario sunt cōfusa. sed p̄one sunt distincte. ergo s̄ ordinare. quia nō sunt cōfusa. Sed ordo d̄ prius et posterius. et sic in diuinitis erit prius et posterius. Sed hic d̄ doctor p̄t ma p̄e. q̄. p̄. arti. s̄. q̄ b̄n̄ est ordo in diuinitis. sed nō prius et posterius.

¶ Contra aug. r. de tri. dei dicit. q̄ prius et posterius talē habēt hab. tu d̄nē ad ordinē qualē par et impar. ad n̄erum. sed nō potesse par vel ī par q̄n̄ sit n̄erus et ecōtra cuz sint sicut subiectū et passio. igitur nec ordo sine priori siue posteriori et econtra. Dicitur alī q̄ b̄n̄ est primū medium et vltimū. sed nō prius et posterius.

¶ Cōtra hoc q̄ d̄rupt. Prius gramatice. nā gramatice declinatū prius et posterius. et sic p̄mū p̄sū ponit compatm̄ et positm̄. et p̄ p̄ns p̄sū ponit prius. Secūdo arguitur logice. nā logicus ponit decē genera prima. Sed alia ḡna inferiora sunt ḡna sed nō prima. ergo priora vel posteriora. Tertio naturaliter nam p̄hs naturaliter docet et demōstrat q̄ est dare vnū primum mouens. cōstat q̄ fm̄ cum multa sunt priora. ergo prius et posterius. Quarta theologice. b̄tus Dionysius. de angelica ierarchia d̄ in quo ordine ē p̄cedere a posteriori ad prius. et vltimū ad vltimū ierarch. et finalr̄ q̄ d̄ate vnū seraph. et p̄ns vnū primum. Per quas quorū rōnes or̄ p̄cedere q̄ in diuinitis sit prius et posterius. et p̄ p̄sequēs ordo. q̄ d̄ confirmat p̄

Aug. de tripl. habitaculo d̄ q̄ i patria videbim̄ q̄ p̄ or̄ gie est prior filio. Aliqui dicūt q̄ nō reperitur talis auctoritas Salua ḡa vel nō viderūt vel nō b̄n̄ ab illo textu p̄traferūt.

¶ Quantū ad sc̄dm̄ arti. vtz pater sit prior origine filio. d̄ de creator q̄ sic. Et hoc mō p̄suadet. vbi cūq̄ est hoc ab hoc illud a quo est h̄ est prius origine. et illud q̄ d̄ est ab eo est posterius. Sed in diuinitis pater et filius sic se h̄nt q̄ filius ē a patre. ergo pater prior. q̄a est a quo et filius posterior origine q̄a est ab alio. Ita veritas cōfirmat p̄ beatus Augustinū. qui dicit primo de tri. q̄ nulla res est q̄ seip̄am gignat. Et hic nulla rō de n̄cario pot̄ assignari nisi q̄a idē esset prius seip̄o. Nam si illud nō esset incōueniens. eēt possibile q̄ prius ex̄ns seip̄o esset posterius. Sed q̄a aug. nō reddit illam cām explicite adducat Anselmū in monologio. i. Intellcū inq̄r̄ an̄f. nō capit q̄ idē det sibi eē prius seip̄o. quia idē esset prius seip̄o. pater autē dat esse filio nō est incōueniens q̄ aliquid sit prius alio. ideo p̄ distiguitur a filio cui dat esse.

¶ Quantū ad tertius. Vtz pater spirat sp̄m̄ sc̄m̄ prius origine q̄ filius. Dico q̄ sic. quia q̄cqd̄ habet p̄. h̄t a se. sed habet spiratōem. ergo a se et p̄ns a se spirat. et filius ab alio. et illud ē prius origine spirare. i. a se et nō ab alio. Sed de hoc vide meli⁹ in p̄cedenti q̄stione. Quantū ad quartū. vtz pater prius origine p̄ducit filiū q̄ sp̄m̄ sc̄m̄. Ad hoc d̄ q̄ sic. Nam si cur p̄ prius est q̄ filius et c. sed illud

nō est tale prius q̄ possit dici i quō  
vñ in nullo priori q̄ possit dari pa  
ter prius spirat. sed in diuis est or  
do nature. Aliquī dicūt nō esse de i  
tentōne scoti ponere ordinē nature  
in diuinis. alij dicūt q̄ sic. Sed dē  
quidā q̄ ordo nature pōt duplri in  
tell. gi. Uno mō pro ordinē nature  
quise inter naturā z naturā. z talis  
nullo mō ponēdus est i diuinis. eo  
q̄ ibi non est nisi vna natura. Alio  
mō potest itelligi pro ordine q̄ est i  
ter naturales pfectōes. z talis ordo  
nature ē ibi sicut ponit ibi ordo eēn  
tialis. nō inter essentia z essentia. qz  
vnica est. sed inter essentialis pfectō  
nes. Et inter istas pfectōnes cū nō  
sit ordo originis. qz nlla illaz est a  
se qd̄ requiritur in ordine originis. et  
cū inter illas nō sit confusio. oz q̄ si  
ordo ponit q̄ sit ordo nature mō p̄  
dicto. Et sic intelligēdo ordinem  
quo ad naturālē intelligentiā sic q̄  
vnū est natū intelligi p̄us. reliquū  
poster<sup>o</sup>. sed nō q̄ iure absoluto po  
natur talis ordo. nam hoc eēt falsū  
cum vna essentialis pfectio in se na  
turaliter nō sit prior altera.

Ira distincōem decimā  
tertiā querit. vtz pductio  
spūssancti sit generatio vel  
distincta ab ea. Arguit q̄ sic. Bene  
ratio z modus distinguūtur preter  
mōs. v. phis. Sed vn<sup>o</sup> est termin<sup>o</sup>  
in filio z spiritus sancto. s. vna substa.  
ergo vn<sup>o</sup> motus. z sic spiratio nō di  
stinguit a gnatione. Ad opposituz  
est Aug. v. de tri. ca. xvij. spūssctūs  
pcedit a p̄e z filio nō quō natus. s. z  
quō datus. In ista q̄stione ponunt

opl. varte. Prima ē egidij di. p̄fcl  
arti. ij. et fratris gullhelmi varro. in  
p̄nci di. Et isti ponūt pductōes di  
stinguūt p̄ terminos qui sūt p̄sone pro  
ducte. iprobat<sup>o</sup> S̄cda opi. ē tho. i.  
pre sūme. q. xxv. arti. ij. in solutōe  
vltimi argumētī. Ponētes has p  
ductōnes distinguūt. qz vna pductō  
est ab vna p̄sone. et alia ab duabz. ij  
probat. Tercia opi. est godofredi  
de fontibz. quoli. ij. q. ij. q̄ be pro  
ductōnes distinguūtur p̄ rōnes po  
ris et posteriori. qz vna est cū alia z  
cum oposito eius. Quarta opi. ite  
rū est tho. i. pre. q. xxvij. arti. iij. i so  
lutione argumētī p̄mū in q̄ntis q̄  
be due pductōes distinguūtur p̄ rō  
nes p̄oris et posterioris. Quinta o  
p̄tio est Hen. in sum. arti. xxvij. q.  
vij. q̄ be emanatōes distinguūtur  
p̄ p̄ncipia formalia elicitiua q̄ po  
nūtur esse rōnes p̄sonaz agentiu.  
Sexta opi. eiusdē hen. q̄ distinguūt  
tur penes p̄ncipia distincta fm rōes  
puta penes naturā z voluntatem. q̄  
libe. v. q. i. Op̄tio septima ē fratris  
ade. li. i. di. vi. q. i. arti. ij. q̄ essentia  
oīno sub rōne vna indistincta ē p̄  
cipiū istaz productionū. bec om̄ia  
doctor iprobat<sup>o</sup> Sed veniēdo ad  
questionē d̄. q̄ productio spūssan  
cti nō est generatio. imo distinguūt  
ab ea. Nam fm Augustinū. v. de  
trin. caplo. ij. Spūssanctus proce  
dit a patre z filio quō datus. sed sūt  
lius ideo quā generatur p̄cedit  
quō natus. Sed per quē moduz ge  
neratio z spiratio distinguūtur po  
nit septem vias dimissis vñs dicē  
ad questionē q̄ productōnes distin



quodur seipis formaliter generato  
em seipsa est generatio formaliter.  
spiratio seipsa est spiratio. Et ex ro/  
nibus eorudem impossibile est gene/  
ratione esse spiratoem circūscripto  
p impossibile quocūqz alio. ita qd n  
oportet qre res qbus distinguit nisi  
quia formalr tota ratio vni<sup>9</sup> nō est  
eadē totaliter rōni formali alteri<sup>9</sup>.  
Et hoc paret p aug. xv. de trini.  
sic. xvij. vbi dicit q videbis quō  
vel quantū distat natiuitas verbi a  
processione dati. Et paulo plus vo/  
lūtatem de cognitōne pcedere non  
tū esse cognitōnis imaginē. imo in  
hac re quadā intelligibile processio  
nis r natiuitatē intelligi distantiāz  
zē. vbi ex distinctōne processionū  
vultcludere distinctōem psona/  
rum procedentū. Itē. v. de trini.  
ca. xxxij. querit. Cur spūssanc<sup>9</sup> nō  
sit filius cū r ipse a pte creat Et sol  
uit dicens. ideo nō dicit prope fili<sup>9</sup>  
quia nec natus ē. Exit em a pte. nō  
quō natus sed quō datus. Soluit  
ergo in rōem qstionis de distinctio  
ne psonaz p distinctas emanatiōes  
eaz. Et si dicas emanatiōes nō sūt  
a se. ergo nō distinguūtur a se. Rō  
sio. qd differentie specificæ nō sunt a  
se effectiue. z nō sunt seipis pmo for  
maliter distincte. licz ab eod sūt di  
stincte effectiue a quo sunt effectiue  
aliqui ponūt tres delusiones Pri/  
ma. qd iste pro dactōes distinguant  
seipis qd dicitur r form. alr. Hoc pa  
ter ideo. quia plūcant sunt alteri<sup>9</sup>  
rōnis. Secūda delusio. qd arguit  
distinguūtur ex terminis. Hoc paret  
quia mo. rscunt ex terminis. Tercia

scusio. qd elictiue dīstinguūtur ex  
principijs que sūt memoria. z volū  
tas. Paret. qz vna est a memoria a  
lia a volūtate. Nota anī septimam  
viā vbi dicit q relatio nō dicit pfe  
ctionē. quia tūc aliqua psona in di  
uinitis nō haberet pfectionē. Nota  
ante opi. ppiam. qd aliqua res ē infi  
nita in se z a se. vt paret in diuinis.  
Aliqua res est in se infinita. sed nō  
a se. vt filius r spūssanc<sup>9</sup>. Aliqua  
res ē ex se z de se finita vt creatura.  
¶ Ad argumentū in principio dico.  
qd termin<sup>9</sup> capi ē duplr. Uno<sup>9</sup> sub  
stantialr. Aliomō ppositiue. Et  
sic dico qd est vn<sup>9</sup> termin<sup>9</sup> pmo mō  
nō tū secūdo mō. vel qd ter mini p  
mi sunt eiusdem rōnis nō tamen  
adequate.

Intra distinctōem quartā et  
decimā quinta Querit pri  
mo. vtz quilibet psona di  
uina mittat quācūqz psonam vel  
mittatur. Videt qd sic. Nam fm au  
gustinū ad dardanū. qlibet psona  
dat et datur. ergo pari rōne mittit z  
mittitur. ¶ Ad oppositū est aug.  
lij. de trini. caplo xvij. dicit pī non  
dicit missus zē. In his distinctōni  
bus nō sunt opi. Sed veniēdo ad  
pmā questionē dicit qd nō. z addu/  
cit aug. aucto. liij. de trini. c. vij. pī  
nō dicitur missus. nō em habet a q  
sit vel a quo pcedit. ergo oportet  
qd mitti euz hoc qd dicit respectū ad  
extra cōnotet processionē ad intra.  
et tūc rōnabile vt detur cōsmiliter  
dicere de mittere. quia licet parici/  
paliter respectu actionis ad extra  
dicat. tamen et connotat respectu

productōis actiue ad intra. Et sic  
 nēturz ē veri essentialr. sed mirri tm̄  
 cōuenit p̄sone producre. mittere tm̄  
 p̄sone producenti. Et sic due p̄sone  
 mitterēs scz pater z fili⁹. Et due mis  
 se. s. filius et spūssctūs. nec p̄sone a  
 liqua seipaz mitterit. nec p̄ducta mit  
 tit producentē. hoc p̄t sic haberi. nā  
 pater dī creare p̄ verbū. z ita p̄t cō  
 cedi filiū creare p̄ sp̄m̄ sc̄m̄. nō autē  
 econtra. q̄a creare p̄ filium nō dicit  
 absolute actōem ad extra. sed actio  
 nem cū auctoritate. z in hoc cōno  
 tat productōem actiua in operante  
 respectu illius p̄sone p̄ quā q̄si sub/  
 auctoritate opatur. Ita p̄t dici  
 q̄ mittere p̄sonam est opari p̄ eam.  
 Et ita opari effectū cum illa p̄sone  
 per modū auctoritatē dantis illi p̄  
 sone actōem que tm̄ cōuenit produ  
 centi respectu p̄ducte p̄sone. Et mit  
 tit dicit idē quasi subauctoritate o  
 perari frute p̄sone mitteris que nō  
 est nisi quādo p̄sone opans accipit  
 ab alia p̄utem agendi. Et si dī. q̄  
 magister dī q̄ mittere est cōe tribo.  
 quia esa. vi. habet. Spūs dñi sup  
 me. et ambro. Spūs dñi misit me  
 ad predicanduz. Dicit q̄ intelligit  
 de christo hoīe. nō autē de missione  
 verbī eterni incarnādī. Sed quare  
 processio a propriatē spiritus sc̄to di  
 citur q̄ exitus a volūtate p̄ modū a  
 moris est p̄cessio. sed spūssct⁹ e/  
 fit a volūtate p̄ris z filij p̄ modum  
 amorē. ergo sibi attribuit processio.  
 Secūdo est propter hoc. vt nō vi  
 deamur habere penuriā noīz. quia  
 em̄ productio filij vocat generatio  
 Ideo ad distinctōem ill⁹ productō

spūsscti vocat processio. Ad ar  
 gumentū in principio dī. q̄ accipi  
 tur dār z mitteri pro cōicari.

## Secunda que

stio vbi querit. Utz aliqua  
 p̄sone diuina mitterat seipam. Sed  
 pro declaratiōe hui⁹ questōnis s̄  
 duo notāda. Primo q̄ missio ē du  
 plex. scz ad intra. z ad extra. Sic ē  
 nō querit de missione ad intra z qz  
 vt p̄ per magistz qui p̄bat p̄ aug.  
 q̄ nulla p̄sone mitterit nisi q̄ hz ad  
 liam de qua fit. Et isto mō filius z  
 spūssct⁹ mitterit pater aut nō. q̄  
 ritur ergo hic de missione ad extra  
 Secūdo norandū. q̄ in diuis s̄  
 aliqua pure cēntialia. aliq̄ pure no  
 tionalia. z aliq̄ sunt mixta ex essen  
 tialia z notionalia. Pure cēntialia s̄  
 que comperit tribus p̄sonis. vt iu  
 sticia sapiētia honor z b̄mō. Pure  
 notionalia s̄ que nō comperit tri  
 bus p̄sonis sed vni tm̄. vt p̄nitās.  
 filiatio z filia. Mixta autē dicuntur.  
 que includūt aliqd̄ essentialē z ali  
 quod notionale. vt cū dicit sapien  
 tia genita. cum em̄ dico sapiam di  
 co essentialē z notionalē. Ad po  
 situm applicādo dico. q̄ hoc s̄bz  
 mitteri est mixtū ex essentialia z notō  
 nali. quia vno mō dicit relatōem o  
 riginis que uenit vni p̄sone tm̄ z  
 om̄e tale ē notionale. Sc̄do mō di  
 cit habitudinē ad creaturā que ue  
 nit tribo p̄sonis. et om̄e tale ē essen  
 tiale z est efficiētia creaturaz que ef  
 ficientia p̄terit tribo p̄sonis qz opa  
 trinitatē s̄ in diuisa ad extra p̄ aug.



# Questio

# III

¶ aut sic cōpōit tribus psonis lar/  
ge p̄r diē cēntiale. ¶ Quantū ad se/  
cundū et est r̄tio q̄stionis sunt due  
opiniones. Una est magistri dicen/  
tis q̄ p̄sona mittit seip̄am. et p̄bat  
sic. Nā fm̄ aug. opa trinitatis sunt  
ad extra indiuisa. igit̄ vna p̄sona nō  
mittit sine alia. Itē Ambro. li. 2. d̄  
sp̄ū sancto p̄tractās illud esā. **Spi/  
ritus d̄n̄i sup̄ me r̄. dicit sic.** Cum  
nō diffinitū fuerit a p̄ba q̄ datus  
sit filius ostendit̄ datus gr̄a trinita/  
tis. vt et tā fili⁹ ip̄e dederit se. Alia  
opi. dicit opositū. p̄bat sic. **Mit/  
ti est originari.** ergo mittere est ori/  
ginare. sed nulla p̄sona originat se  
ip̄am. q̄ nō mittit seip̄am. Sed te/  
nētes m̄gi opi. p̄nāz negāt. q̄ nō  
oportet oimō dā cor̄spondentiaz  
esse inter actiū et passiū. vt p̄z de  
incarnare et incarnari. Et sic dicit̄  
mus cū magistro ad questionē af/  
firmatiue.

## Tercia q̄ō de

cūe quinte distincōis vbi  
querit̄. Vtrū relatio q̄cunq̄ possit  
fundare respectū. ¶ Ad q̄stionē d̄z  
q̄ necessitas p̄stituit̄ filiū fm̄ Hy/  
lariū. sed necessitas est respect⁹. S̄z  
p̄ maior̄ declaratiōe q̄tuor vide/  
bunt̄. Primū relatio p̄t immedta  
te fundare substantiā. Secundum  
vtrū relatio possit immediate fun/  
dare relationē. Tercū vtrū spiratō  
passiua possit fundare respectum.  
Quartū vtrū relatio diffiniat̄ per  
aliq̄d sui ḡn̄is. ¶ Quantū ad p̄mū  
dicit̄ sanct⁹ doc. i. p̄r. q. 39. arti. 2.  
q̄ nō. Sed doctoz̄ aliter sentit. Nā

si relatio nō possit fundare substan/  
tiā sequeret̄ q̄ materia et forma nō  
essent cā accidentiū sed sunt cā eoz̄  
ergo r̄. maior̄ p̄z. causaliter est q̄/  
dam relatio. et ista causalitas imē/  
diate fundat̄ sup̄ materiā et formā.  
Et sic immediate in substantia. mi/  
nor̄ est p̄bi. i. p̄bi. qm̄ materia et for/  
ma sunt cā oim̄ accidentiū in eis est  
stentiū. et sic aliq̄ relatiōes lz̄ nō oēs  
p̄nt fundare subam. ¶ Quantū ad  
secundū d̄z q̄ relatio p̄t fundari su/  
per relatiōz. q̄ p̄portionabilitas p̄t  
fundari sup̄ p̄portionē et similitudo in  
per equalitatē. sed ista sunt relatiō.  
ergo relatio p̄t fundari sup̄ relatiōz.  
¶ Quantū ad terciū vtrū spiratio  
passiua possit fundari respectū. d̄z  
q̄ sic. Nā quedā relatio diuina fun/  
dat respectū q̄druplicē. Prim⁹ res/  
pect⁹ quē fundat est relatio distin/  
ctiōis. Nā paternitas distinguit̄  
ab essentia accipiēdo distinctōz lar/  
go mō. Secundus est respect⁹ iden/  
titatis. q̄ paternitas est idē realiter  
cū essentia. Tercus est respect⁹ or/  
iginis q̄ p̄nit̄as h̄z ordinē origi/  
nis cū ip̄a cēntia fm̄ Dionisiū. Et  
p̄terates in diuinis h̄nt ordinem  
i inuicē. Quart⁹ est h̄stitutiō. q̄  
paternitas patrē cōstituit̄. ¶ Quan/  
tum ad quartū vtrū relatio diffinia/  
tur p̄ aliq̄d sui ḡn̄is. Dicit̄ q̄ licz̄ ap/  
pud vulgū relatio diffiniat̄ p̄ suum  
oppositū nō t̄n̄ est p̄tia diffinitio re/  
lacionis. Nā relatio d̄z diffinit̄ p̄  
sui genus et suā d̄riaz. Itē dicimus  
qd̄ est pater. debem⁹ dicere. pater ē  
relatio minor̄. et nō dicem⁹. q̄ habz̄  
filiū vel filiā cū filius vel filia nō sic

genus nec dicitur. Sed verū spiratio  
passiva sit diffinitibilis. dicitur quod non. nā  
est summe simplex et transcendens  
et quāvis hēat descriptionē in dicitur  
aliqui quod diffinitionē minime.

Ira distinetōne. fvi. q̄ris

Utrum in missione visibili  
spūssancti. spūssancti<sup>9</sup> refe-  
ratur ad creaturā. Sed antequam ad quā-  
stionē veniā pono aliq̄ modū. cō-  
clusionū. Prīmū quod spūssancti<sup>9</sup> non  
debit visibiliter mitti rpe legi scri-  
ptę. p̄. Nā nō debet mitti nisi rpe  
plenitudinis gr̄e signū plenitudis  
gr̄e quod est visibile. Secundū quod de  
bit mitti visibiliter rpe quod etiā fuit  
p̄io fundata. p̄. Nā erat difficul-  
tas ad credendū illa quod p̄dicabant  
in p̄ncipio eccle. et iō debuit sibi ad-  
hiberi maximū signū. Tertiū quod fu-  
it missus sub aliquibus speciebus rō-  
nabiliter. P̄io in sp̄e colūbe ad de-  
signandū hūilitatē in recipiētibz.  
Secūdo missus est in sp̄e nubis luci-  
de ad illustrandū veritatē. Tercio  
missus est in sp̄e status ad copulan-  
dū fraternā charitatē. Quarto mis-  
sus in sp̄e lingue ignee p̄pter chari-  
tatē ad p̄dicandū p̄fectā sanctitatē  
et ad corda frigida incendēda. Sz  
veniēdo ad quāstionē r̄ndet negatīe.  
et cā est. quod mutaret cū p̄mo nō ha-  
beat respectū r̄ postea sic. Sed hic  
erūt tria. P̄io dicitur ad punctū quā-  
stionis. Secūdo verū de<sup>9</sup> referat ad  
creaturā p̄ actū rōnis n̄re. Tercio  
verū aliq̄ signa i quibus apparuit spi-  
ritus sanctus fuerūt h̄a signa. ¶ Quā-  
tum ad primū dicitur quod de<sup>9</sup> nō refertur  
ad creaturā rōne reali nec formali.

Nam relatio innascit ab extremis  
sed in deo non innascit ab extremo  
quod tūc mutaretur p̄ nouū respectū ad  
creaturā. sed dicitur quod refertur relatiōe fun-  
damentali et quod ineq̄litas et positio  
sunt relatiōes fundamentales. Quā-  
tum ad secundū dicitur quod nō refertur p̄  
actū rōnis n̄re ut dicunt aliq̄. nec quod  
actū rōnis diuine ut dicit ben. sed re-  
fertur p̄ actū fundamentale. Quā-  
tum ad terciū dicitur quod apparuit i mo-  
dis vel signis supradictis. Sz in h̄  
aliqui dicitur quod nō fuit h̄a colūba nec  
verus ignis. quod nō cōburebat. Sz  
fm veritatē dicitur quod fuit ver<sup>9</sup> ignis et  
vera colūba. Nā eccle dicit. Spi-  
ritus sanct<sup>9</sup> visus est in sp̄e colūbe  
et sic oportet dicere quod fuit vera co-  
lumba creata a deo. Itē quod si esset si-  
gnum apparēs et nō existēs esset fal-  
sū. sz colūba nō fuit signū fallax sz  
verū. Nā fm aug. sp̄s sanct<sup>9</sup> itat-  
libiliter ostēdit se. Sed ignis quō p̄-  
uabat sus opatione quod nō cōburebat  
nec colūba comedebat. dicitur quod sup̄na-  
turaliter et in meditate desinerūt esse  
ignis et columba.

Ira distinetōz. xvij. querit-  
tur. verū in mēte sic ponere  
charitatē creatā inherentez  
nature beatificabili. Uides quod non.  
Nam ap̄tus inquit. Caritas del-  
diffusa ē in cordibz vestris p̄ sp̄m san-  
ctum. Ad oppositū idem ap̄tus fru-  
ctus spūssancti est caritas. In hac  
distinetōe simul mouet duas quāsto-  
nes. Et habitis hincinde argumen-  
tis r̄ndendo p̄io scde quāstioni ostēdit  
opi. Hen. q̄li. 4. q. 10. distinguētis  
de b̄stū infuso et de habitu acq̄sito.



## Questio

Et dicit q̄ virtus fm̄ illā rōem vīr-  
tutis q̄ ponit. ij. ethic. q̄ virtus est  
q̄ habentē pficit z opus eius bonus  
reddit. Sed q̄ virtus theologica  
nō se h̄z sic in aliquibz libris habet  
q̄ est. ij. ethic. Virtus est vltimū de  
potētia. sed talis textus nō ibi inue-  
nitur. sed. i. de celo. Et sic aliq̄ libri  
sunt hic corrupti cū ille textus non  
bñ alleget. ij. ethic. sed. i. celi. Post  
mōdū ponit opi. Botfre. de font/  
bus dicētis actū h̄zē p̄ substantiā su-  
am a potētia sed intellectōz talē vel  
talē a habitu. ql̄b. li. q. 4. Est opi.  
magistri q̄ charitas nō sit aliquid  
creatū in aīa sed spūs sanct⁹ in spe-  
ciali mouet aīam ad actū meritori-  
um. Sed opi. a theologis reproba-  
tur. Veritas questionis est q̄ neces-  
se est ponere charitatē creatā in aīa  
fm̄ aug. de moribz eccle. c. 4. p̄tra-  
ctans illud ad Ro. 4. Quis nos se  
parabit a charitate xp̄i. Charitas  
inqr̄ dei hec dicta est vīr⁹. Sed p̄  
maiori declaratōe ponent tria. Pri-  
mū vīrū sit necesse de potētia dei or-  
dinata ponere charitatē creatā in aīa  
nra. Scdo vīrū deus possit de po-  
tētia absoluta aliquē acceptare sine  
charitate. Tercio vīrūz necessario  
diligat hoīem existentē in charitate.  
¶ Quantū ad primū q̄ necessario  
est ponere in nobis charitatē crea-  
tam in aīa vt beatificet. qd̄ p̄z. Nā  
p̄ctōz aī p̄niam est indignus vita  
eterna. post p̄niam est dignus vita  
eterna. ergo tūc aliqd̄ inheret q̄ p̄-  
mo nō inheret. Istud autē nō est  
fides nec spes. qz ista erāt in pecca-  
tore ante p̄uersionē. ergo est ibi cha-

ritas inherēs. et sic habet p̄ficiēz.  
Sed de hoc non habemus p̄riam  
demonstratiōē sed habet p̄ istud  
Job. Veritas z veritas p̄ iesum fa-  
cta est. Itē in oī potētia habitua-  
li est ponere necessario habitū p̄ re-  
spectum ad subiectū. sed voluntas  
nostra est potētia habitualis. ergo  
zē. sed talis habit⁹ est charitas crea-  
ta. ergo oportet ponere charitatē in  
aīa. ¶ Quantū ad secundū art. h̄z  
q̄ deus de potētia sua absoluta p̄-  
acceptare aliquē quē prius. nō acce-  
ptaerat nulla facta mutatōe in ac-  
cepto. Nā nō minus voluntas diui-  
na est potens acceptare qd̄ pri⁹ non  
acceptauit q̄ voluntas nostra. Sz  
volūtas nra p̄t acceptare quē prius  
nō acceptauit nulla facta mutatōe  
in accepto. igit̄ volūtas diuina p̄-  
qd̄ volūtas nostra possit. parz. Nā  
possum te diligere nulla mutatōe fa-  
cta in te p̄pter tuū amorē vel tuorum  
amicōz. ¶ Quantū ad terciū arti-  
culum dicitur q̄ nō necessario dili-  
git hominē existentē in charitate.  
Nam si hoc esset necessario glori-  
ficaret hominē et etiam q̄ citius pos-  
set h̄z est falsum cū libere nos acce-  
ptat ad vitam eternam. ¶ Ad ar-  
gumentum in principio z rationes  
que a magistro in hac materia dis-  
cuntur. Dico q̄ non intelligitur q̄  
charitas diffusa vel data sit spiri-  
tus sanctus. sed intelligitur q̄ sit dif-  
fusa vel data per spiritū sanctū.

## Ecūda q̄stio

p̄ vj. distinctōnis vbi q̄rit̄  
e ij

Utrū charitas vel quicūq; habitus  
 sit principiū actiū respectu actus.  
 videt q̄ nō. Ap̄s. i. ad Corinth. di-  
 cit. Nihil p̄dest sine charitate infu-  
 so. Ad oppositū actus charitatis  
 acq̄sire laudat in scripturis. 2. ma/  
 chabe. 13. Ad q̄stionē d̄r q̄ sic. Nā  
 habit⁹ est q̄ habēs utriū cū voluerit  
 p̄ cōmentatorē. 3. de aīa. sed utri cō/  
 perit agēti. Igit̄ habit⁹ se h̄z effecti/  
 ue respectu actus. In hac q̄ōne sunt  
 aliq̄ op̄i. Una est Hen. vbi sup̄. q̄  
 aliter est loquendū de habitib⁹ in-  
 fusiis. aliter de acq̄sitis. Nā habit⁹  
 acq̄siti nō sunt cāe substātie actus.  
 sed sunt cāe expeditōis in actu. S̄z  
 habitus infusi sunt totales cāe taz  
 substātie act⁹. q̄ etiā expeditōis in  
 actu. improbat. Est alia op̄i. Bor-  
 fredi de fontib⁹ vbi sup̄ in p̄cedenti  
 q̄stione. dicit q̄ habit⁹ est cā inten-  
 tionis in actu. potētia est cā substā-  
 tie actus. ita q̄ duob⁹ in effectu ut/  
 pura substātie et intentōi correspo-  
 dent duo in cā. s. potētia ⁊ habitus.  
 improbat. Est alia op̄i. q̄ dicit q̄ ha-  
 bitus nullā actionē vel actualitatē  
 h̄z respectu actus. sed t̄mō h̄z in-  
 elinare potētiā ut eliciat actū. ⁊ q̄  
 habit⁹ non h̄z talē actualitatē. Est  
 alia op̄i. q̄ habit⁹ est cā partialis re-  
 spectu actus p̄fecti. ita q̄ potētia et  
 habit⁹ sunt due cāe priales integrā-  
 tes vñā totalē. S̄z q̄ sit nobilior. d̄r  
 q̄ potētia. Nā potētia agente coa-  
 git habit⁹ ⁊ nō e cōuerso. Et hec est  
 op̄i. sustentabilis. S̄z charitas ac-  
 quisita in nobis est principiū ali-  
 cuius actus meritorij. Ad q̄d dicit̄  
 q̄ sic. Sed circa hoc quattuor vide-

buntur. Prīmū qd̄ sit charitas in-  
 fusa et qd̄ acq̄sita. Sc̄do ad qd̄ po-  
 nit̄ charitas acq̄sita in aīa. Tercio  
 ad qd̄ ponit̄ caritas infusa i nobis.  
 Quarto si hō existens in charitate  
 possit scire se h̄z charitatē in fusam.  
 Quantū ad primū articulū dicit̄  
 q̄ charitas infusa est habitus sup-  
 naturalis causat⁹ a deo sup natura-  
 liter utputa in baptismo. vel qñ hō  
 recipit sacra. Sed charitas acq̄si-  
 ta est habitus acq̄situs ex frequētib⁹  
 actib⁹ virtuosis. sicut si frequenter  
 elicio actū dilectōis acq̄ro mibi ha-  
 bitum vñū. Quantū ad secundū  
 arti. dicit̄ doc. sanct⁹ q̄ ad bñ eliciē-  
 dum act⁹ ponit̄ in nobis charitas  
 acq̄sita. Doct⁹ reprobat et dicit q̄  
 charitas acq̄sita ponit̄ in nobis ad  
 cōcausandū vel ut sit causa sc̄da. et  
 sic potētia erit cā prima. charitas  
 cā secūda respectu actus ad hoc ve-  
 aīa mediante charitate possit agere  
 actū amādi. Quantū ad terciū ar-  
 ti. d̄r ab aliq̄b⁹ q̄ ponit̄ charitas in-  
 fusa ad causandū actū. Reprobat  
 et dicit̄ doct⁹ q̄ ponit̄ p̄pter accepta-  
 tionē actus nri. q̄ sine ea null⁹ acce-  
 ptaret posit⁹ et esset bon⁹ de se. et h̄  
 est ab ordinatōe diuina. Quantū  
 tum ad quartū dicit̄ aliq̄ respondē-  
 do negative q̄ nemo scit an odio vlt̄  
 amore dignus sit. Sed dicit̄ qd̄ a⁹  
 q̄ licet nō possumus scire naturali-  
 ter nos h̄z charitatē. q̄ hoc est sup-  
 naturale. tñ possum⁹ scire fide. Nā  
 tenem⁹ ex fide q̄ q̄ digne ⁊ recte re-  
 cipiūt sacramēta ecclē q̄ deus infun-  
 dit eis gratiā ut in baptismo illis  
 qui habent dilectionē iactentam q̄



# Questio

Deus dimittit delicta. Ad successi-  
tatem in principi. dico qd ap[osto]lus loqui-  
tur de merito pro vita eterna et isto-  
mo s[ecundu]m leges ordinatas non sufficit  
potentia sine habitu caritatis et sic  
intendit.

Ita distinctione decimam  
octavam querit v[er]u[m] tota ca-  
ritas persistens corrumpatur sic q[ui] nul-  
la realitas eade[m] numero maneat  
in caritate maiore vel minore videt[ur]  
qd sic q[ui] si non corrumpet[ur] tunc for-  
ma caritatis mutaret de minori ad  
maius hoc est falsum quia est for-  
ma simplex et invariabilis. ¶ Ad  
oppositu[m] p[ri]mo de generatione Actus  
oppositu[m] manere et c. ponit op[er]i. go-  
dofred. quolibet. xi. q. iiij. q[ui] nihil ca-  
ritatis persistentis manet in carita-  
te aucta. Et post du[m] dicit Confirmat[ur].  
Ista ad op[er]i. q[ui] sicut in p[ri]mo specie  
bus et c. Id est godofredi quolibet. viij.  
q. viij. Et post du[m] dicit Confirmat[ur].  
Secundo quia sicut mo[d]o videt[ur] ponendu[m]  
maius et minus et c. Et ita idem godofred.  
quolibet. ix. q. iiij. Post arguit doctor  
p[ro]p[ter]a cum lex v[er]is in sexta via dum  
dicit doctor p[ro]bat s[ecundu]m ista[m] oppositio-  
nem procedendu[m] resolutione et c. god-  
ofred[us] est q[ui]libet. xi. q. 3. Et post. du[m]  
dicit ad ista[m] argu. R[ati]o dicitur ad p[ri]-  
mu[m] et c. godofred[us] est ibid[em]. Sed ve-  
niendo ad q[ue]stionem d[icit] q[ui] adveniente  
secundo gradu p[ri]mo non corrumpit[ur] nam  
aliter si corrumpet[ur] esset generatio et  
non augmentatio contra aristoteles. j.  
de generatione. Sed p[ro] maiori decla-  
ratione breuiter q[ue]stio[n]es videbunt[ur].  
P[ri]mo posito q[ui] caritas augmentet[ur]  
an illud sit per gradus. Secundo dicit

# II

ad punctum. Tercio posito q[ui] Al-  
gradus corrumpant v[er]u[m] sine distin-  
cti vel idem realiter. Quarto quomodo isti  
gradus faciunt v[er]u[m]. ¶ Quantum  
ad p[ri]mu[m] arti. dicit s[ecundu]m doctor q[ui]  
augmentu[m] no[n] sit p[er] grad[us] s[ecundu]m doctor  
improbat et dicit q[ui] sic. Et p[ro]lus det[ur]  
h[oc] mo[d]o impossibile est concipi q[ui] ex  
minimo perfecto fiat mai[us] p[er]fectus  
nisi p[er] grad[us] nam aliter q[ui] sit mai[us] et  
min[us] non essent grad[us] est opposit[um]  
in adiecto. Sed caritas fit ex mino-  
ri mai[us] ut habet p[er] fide[m] g[ra]m et c. Sed  
nota hic q[ui] duplices sunt grad[us]. scilicet  
individuales et essentielles non in-  
telligo q[ui] fiat augmentatio per gra-  
dus essentielles sed individuales.  
¶ Quantum ad s[ecundu]m est op[er]i. T[er]tio. et  
godofredi vbi s[ecundu]m q[ui] adveniente secundo  
gradu p[ri]mo corrumpit[ur] improbat do-  
ctor et dicit q[ui] no[n] est sic na[m] augmen-  
tum est persistentis caritatis addita-  
mentu[m] igit[ur] si persistentis caritatis addi-  
tur v[er]u[m] q[ui] p[ri]mo grad[us] non corrumpat[ur]  
et h[oc] sentit aristoteles diffinitio aug-  
mentatione. Item sequeret[ur] q[ui] in ra-  
tificatione forme specieru[m] in eucharis-  
tia in consecratione qua[m] necessario se-  
quitur caritas mai[us] vel min[us] p[er]  
cedens caritas corrumpet[ur] q[uo]d est ma-  
nifeste contra s[ecundu]m illa[m] accidentia  
numero q[ui] erant in pane et vino ma-  
nent facta consecratione. Et si q[ui]s d[icit]  
cat q[ue]stio est de caritate dico q[uo]d illud  
q[ui] d[icit] de caritate dicit de accidentia  
lib[er] formis et contra in p[ro]posito.  
¶ Quarto ad tertiu[m] p[ri]ncipale d[icit] q[ui]  
sunt grad[us] difficti realit[er] q[uo]d p[er] 3. quia  
vno gradu remanete ali[us] destruit[ur] et  
sic videt[ur] q[ui] realiter distinguantur.  
c. iij

¶ Quam ad qm dicit q faciunt  
vnum vnitatem homogeneitatis sicut  
multe aque faciunt vnam aquam qz  
sunt eiusdem roris sic isti gradus. sed si  
albedini vel caritati in decio gra/  
du perfecte demur vnus gradus ille  
est accis postqz venit post esse co/  
pletum dico q non qz post esse co/  
pletum est accidens si sit alteri generis  
cu prius. Sz gradus r gradus non  
distingunt genere r p nris nec ad  
ueniens est accidens. ¶ Ad ar. in pri.  
Dico q licet forma sit invariabilis  
sic q no pot transire latitudine suas  
sed cu hoc in illa latitudine habz gra/  
dus fm quos potest variari.

### Ecūda que

stio decime octaue distin/  
ctionis vbi qrit vtz illud positiuū  
caritatis persistens q manet in au/  
cto sic tota essentia charitatis intese  
ita q si ponat charitas intensa sine  
subiecto nullā realitate positiuā ha/  
beret in se essentialiter alia ab ista q  
presuit in charitate remissa vñ q sic  
auctoritate pbi. viij. metha. forme  
sunt sicut numeri. Ad oppositū tūc  
charitas cuiuslibet bñ esset eālis in  
natura charitatis charitati. ppi q ē  
falsū. In pncipio solutōis ponitur  
oppi. Tho. pma sede. q. liij. arti. j. et  
q. dicēris q augmentū charitatis sit  
fm in esse subiecto sed magis r per  
maiorē d spositionē subiecti vl ma/  
iorem d motionē impedimēti non  
aut fm charitate in se. Ad qd arg.  
de d spositionē dū doctor dicit d q  
magis r min<sup>o</sup> fuit in diuersis sub/  
iectis. Est rñsio egidij d roma qz

libeto. ff. q. tūij. r qd. vj. q. jr. Co  
sequenter dum dicit. Alia etiā via  
q de d spositionē vel amore contrariū  
r. est egidij vbi s. r. ben. quostib.  
tūij. q. iij. Et dū dicit vltimus via  
tercia de radicationē forme r. est e/  
gidij. q. iij. r. q. jr. ¶ Sed veniēdo  
ad qstionē dicit q sic q est augmē/  
tabilis fm suā naturā. Sed an q/  
stionis determinationē ponā aliqs  
dclusiones vtra ponētes oppi. predi/  
ctas. Pria cōclusio negatiua talis  
est q maioritas r minoritas exten/  
sua subiecti vel forme vel vtrasqz  
non dī cā suscepiōnis magis r mē/  
nius. nam aliter sequerē q bō ma/  
gnus hret charitates qz homo pa/  
q est falsum. Sda dclusio q appo/  
rimatio r remotio a suo pncipio nō  
est cā suscepiōis maioris charita/  
tis vel minoris. patet ex pte in be/  
atis in patris tū etiā qz in statu in/  
nocētie fm magis r min<sup>o</sup> fuisse gra/  
in diuersis vbi tū nullū fuisse pncipio.  
Tercia dclusio q accessus r reces/  
sus ad impolitōem nōis non est cā  
suscepiōnis magis r min<sup>o</sup> hoc part/  
nam nihil esset charitatiū nec essz  
in sumo q est falsum. Quarta con/  
clusio q charitas non suscipit ma/  
gis r min<sup>o</sup> fm d spositionē in sub/  
iecto nā si hoc esset verū cū in pncipio  
pio charitatē tam habeat d spositō  
tunc in pncipio charitatis esset eodē  
ta charitas q est falsum. Quinta cō/  
clusio q radicationē non est causa su/  
sceptiōnis magis r min<sup>o</sup> patet nā  
in qd atiqz christiāo potest esse ma/  
gis radicata qz in aliquo nouo. Sz  
multociens videmus maiores cha



## Questio

ritatem in nouo piano q̄ ut vete-  
ri. Sexta conclusio affirmatiua ⁊ ve-  
ra q̄ causa suscipiendi magis et mi-  
nus est latitudo graduū in ipsa cha-  
ritate. Pro maiori declaratiōe tria  
videbunt. Primo si charitas q̄litas  
⁊c. sint augmētabiles s̄m sui quid  
dicat̄. Secōdo posito q̄ sine agmēta-  
biles per quē modū. Tercio si sine  
diminuibiles. ¶ Quantum ad pri-  
mū d̄r q̄ charitas ⁊ qualitas non  
sunt augmētabiles s̄m sui q̄ dicitatē  
nā si sic seq̄ret̄ q̄ rō q̄ dicitaria nō cō-  
sisteret in indiuisibilib̄ q̄ t̄n consistit  
teste aristote. viij. metha. ¶ Quan-  
tum ad scōm d̄r q̄ charitas vel for-  
ma augmētat̄ per nouū gradū indi-  
uiduales; nam vel auget̄ per rōem  
formalē aut per naturā specificam  
aut per nouū gradū indiuiduales.  
Sed non per naturam nec per rōem  
formalē. de ratiōe formalī p̄  
nam aliter albedo q̄tuoꝝ graduuz  
⁊ albedo q̄ncōꝝ graduuz non h̄rent  
eandē rōem formalē q̄ est salium.  
nec s̄m naturā specificā q̄ sequere-  
tur q̄ calidū. iij. graduū ⁊. v. gra-  
duum vnū esset magis in specie q̄  
aliud ⁊ sic oporteret dicere q̄ fiat p̄  
nouū graduū indiuiduale. ¶ Qua-  
tum ad tertiū pono q̄tuoꝝ conclusio-  
nes. Prima q̄ charitas infusa est  
diminuibilis patz q̄ est augmen-  
tabilis. nā augmētū fit dum aliq̄s  
recte ⁊ digne recipit ecclesie sacra-  
menta. ¶ Tercia conclusio q̄ cha-  
ritas infusa nunq̄ de facto dimi-  
nuitur hoc patet nam si diminue-  
ratur de facto hoc esset peccatū mor-  
tale vel veniale non per mortale q̄

## III

per illud coralliter tollitur charitas.  
Et nō dimittit̄ sed tollit̄ nec p̄ pec-  
catū veniale q̄ qui sunt in tali pos-  
sunt h̄re charitatē. Tercia conclusio  
q̄ charitas acquisita dimittit̄ p̄ celsi-  
tationē actū suoz ⁊ hoc pat̄ d̄r es  
ij. ⁊. ij. et̄bi. Quarta conclusio q̄ cha-  
ritas acquisita dimittit̄ p̄ actū su-  
ozum p̄ rariōz frequentatiōem hoc  
potest haberi. ij. et̄bi. ¶ Ad argu-  
in p̄ci. dico q̄ si adderetur aliqd̄  
q̄ esset pars q̄ dicitaria q̄ dicitari p̄  
existētī. mutaret̄ specie sicut si addi-  
tur aliqd̄ q̄ est pars numeri nume-  
ro p̄sistenti sed nō est sic in. p̄osi-  
to nam gradus charitatis addit̄  
charitati non est nat̄ esse pars q̄ d̄-  
ditaria charitatis.

## Tercia q̄stio

decimodactave distinctio  
nis vbi q̄rit̄ vtz charitas auget̄ p̄  
extratiōem p̄is noue de potētia ad  
actū v̄r q̄ sic nā si charitas intēdi-  
tur q̄ mutat̄ ⁊ ps noua ex̄bit̄ de po-  
tētia p̄cedentis ad actū q̄ intēdi-  
mutari s̄cludit̄. Ad o p̄sitiū nam  
s̄m boetii forma simplex subiectū  
ēē nō p̄t. S; vbi d̄c̄ mgr̄ viij. d̄ic̄ h-  
tria h̄ mgr̄ est hen. q̄lib. v. q. ix. Et  
concludit̄ q̄ fit augmētatio p̄ extra-  
ctionē graduū. ¶ S; ad q̄dem r̄n̄/  
d̄t̄ doctor q̄ nō. nā si charitas au-  
get̄ p̄ extractionē vel educationem  
de potētia ad actū aut igit̄ extrahit̄  
de potētia subiecti aut charitatis p̄  
existētis nō p̄rō. mō q̄ t̄c̄ esset for-  
ma naturalis educata. Et sic forma  
natural̄ q̄ ē falsū ⁊ f̄ fidē nec scōm  
mō q̄ forma charitatis p̄cedens ⁊

sequens sunt forme eiusdem. igitur una non est principium materiale respectu alterius de quo educatur. Sed de terminata ita quod possit quod si caritas est augmentabilis in infinitum. Et circa hoc fieri tria. Primo ponitur duo dicta. Secundo adducuntur conclusiones circa propositum. tertio dicitur si intellectus diuinus producit caritatem in esse cognito. ¶ Quantum ad primum ponitur duo dicta primum quod caritas non est augmentabilis secundum partes eiusdem essentiae in infinitum quia: nam omnis quantitas est terminabilis et proportionabilis et sic non potest ire in infinitum. Secundum dicitur est quod est augmentabilis in infinitum secundum partes eiusdem proportionis partium nam per illas non fit motoratio vel diminutio. ¶ Quantum ad secundum articulum ponuntur tres conclusiones. Prima quod caritas coniuncta non est augmentabilis in infinitum partium nam excederet actum in qua exstat cum actus non sit augmentabilis in infinitum. Secunda conclusio quod caritas separata est augmentabilis in infinitum patet quod data quocumque multitudinem actuum rationalium deus potest causare alicui et aliam caritatem in illis et sic in infinitum. Tercia conclusio quod caritas potest esse infinita actu vel potentia vel quod non actu sed bene potentia vel pro duabus conclusionibus predictis quod est augmentabilis in infinitum secundum partes eiusdem proportionis et non secundum partes eiusdem essentiae. Alij dicunt et bene in distributibus conclusionibus quod cum actus rationalis sit finitus in ea non potest dari caritas infinita sed bene finitatem in infinitum. ¶ Quantum ad tertium dicitur quod intellectus noster pro-

ducit obiecta sua et esse cognito quod obiectum dicitur sic. Obiectum scibile est in potentia ut scilicet sicut rosa sed si intellectus non produceret obiectum suum in esse cognito non esset obiectum scibile in actu quia nunquam scitur nisi per intellectum et cetera. Sed si hoc est dicendum de intellectu nostro ergo et de intellectu diuino. Ad arguendum in principio dicitur quod non sequitur caritas intenditur ergo caritas mutat nam solum subiectum mutatur.

## Tercia decim

nam ponitur distinctio nem queritur utrum per se sone diuine sint equales secundum magnitudinem videtur quod non quia secundum hylarum patet est maior. Ad oppositum in symbolo athenarum. In hac trinitate nihil maius alterum. Ad quod dicitur quod signum est illud dicitur dicendo diuine personae coeternae sibi sunt et coequales. Sed in hac questione quatuor videbunt. Primo quod est summa damentum equalitatis tam primus est remotum. Secundo si persone diuine sunt equales. Tercio si equalitas dicitur relationem positiuam. Quarto si equalitas plurificatur in diuinitate. ¶ Quantum ad primum dicitur quod philosophus distinguit relationem. v. verba. in relatione id est prout similitudinis et equalitatis. Et dicitur quod illa sunt eodem quorum substantia est una. similia vero sunt quorum equalitas est una. Et sic dicemus quod fundamentum remotionum idem prioris est substantia. in quantum vero fundamentum est





doctor. Est enim ophi. docto. q̄ vna  
 p̄sona est in alia. Ad cui⁹ euidentiā  
 notandū est q̄ aliqd̄ cōuenit alicui  
 rōe p̄is sicut ponit p̄bus. v. phi. q̄  
 homo sanat q̄ cor vel pectus sana  
 tur. Sc̄do mō aliqd̄ puenit alicui  
 toti ita q̄ nō cōuenit alicui eius p̄i  
 p̄cise vt hōiem esse risibile z hoc est  
 verū in oībus corporib⁹. Euthro/  
 gen⁹s. i. p̄ius dissimiliuz. Tercio  
 mō puenit aliqd̄ alicui cōi sic q̄ cō/  
 uenit cuilibet ei⁹ p̄i sicut patet de  
 igne z corporib⁹ homogenis. Nā  
 totus ignis est calid⁹ z quelibz eius  
 pars est calida. ¶ Sed anōz veniā  
 ad int̄ionē pono q̄tuor cōclusio/  
 nes negatiuas deī de affirmatiuas.  
 ¶ P̄ia cōclusio q̄ ista circūincessio  
 non est formalr per diuine essentie  
 vnitatē sic q̄ vna p̄sona sit in alia p̄  
 essentiā q̄ est in ista q̄ est ps eius sic  
 auis in laqueo per pedes. Et rō est  
 q̄ in patre tot⁹ filius z totus in ver  
 bo pater s̄m ambro. ¶ Sc̄da cōclu/  
 sio q̄ ista circūincessio nō ē forma/  
 liter per p̄sonaz idēp̄itates q̄ non  
 habēt ydēp̄itatē nūi in essentia z in  
 ter essentialia non ponit circūinces/  
 sio licet in illa sint idem. ¶ Tercia  
 cōclusio q̄ non est formalr ista cir  
 cūincessio per diuinaz p̄sonarū in  
 timitatē q̄ magis intima sūt essen  
 tialia sibi inuicēz quā p̄sone tñ cir/  
 cūincessio nō ponit in eis. ¶ Quar  
 ta cōclusio q̄ ista circūincessio non  
 est formaliter per diuinaz p̄sonaz  
 mutuā originē q̄ dato q̄ spūssantē  
 nō pcederet a filio ad huc nōm̄  
 esset circūincessio p̄ alio. ¶ Qui  
 ta cōclusio z affirmatiua ad p̄positū

q̄ vna p̄sona est in alia nō sicut na  
 tura i supposito nec sic forma i ma  
 teria sed sicut subsistēs in subsistēte  
 realiter distincto per mutuā p̄sentia  
 licitatis assistentiā. Subsistere autē  
 idem est q̄ incōicabiliter per se esse  
 puenit p̄sone primo sicut agere in  
 creatur⁹ vel p̄duci p̄io puenit toti  
 supposito q̄ p̄bat p̄ amb. i. h̄ym. to  
 t⁹ i p̄bo p̄ rōt⁹ i p̄p̄e fili⁹. Prefea  
 aug. i li. d̄ fide ad petrū inq̄. p̄ vni  
 tatē naturalē totus pater est i filio  
 z in spūssctō. Est quoq̄ spūssantē  
 in p̄ter filio null⁹ q̄q̄ eoruz est ex  
 tra quelibz ip̄sōrū p̄pter vnitatē di  
 uine essentie. Et dicit doctor q̄ ratio  
 istius insistentiē est essentia z relatio  
 simul q̄ sicut distinctio p̄sone non  
 fundat similitudinē per se ita essen  
 tia cū relatione est rō isti⁹ inexistē  
 tiē q̄uis essentia sit p̄cipalis rō.  
 Sed hic mō d̄ essendi in. posset re  
 duci ad aliquē illoz modoz aristo  
 telis d̄ q̄ non nā in illis est aliqua  
 distinctio in natura vt plane potest  
 videri. nū. phi. Sed hic non est di  
 stinctio in natura. Sed quidā de/  
 clarat quō vna p̄sona est in alia p̄  
 essentiā z p̄p̄ietatē nam subsistens  
 est in alio subsistens per p̄ntialita  
 tem. Sicut si duo corpora q̄ essene  
 eēntialr idē in eod̄ loco eēnt sic vide  
 tur q̄ vna persona sit in alia. quia  
 virtute diuina hoc potest fieri. Ad  
 argu. in p̄inci. dicitur q̄ si quelibz  
 p̄sona esset in alia sicut pars cu  
 ius esset p̄fusio sed non sic sunt p̄so  
 net in se inuicem.

Ira vicesimā distinctioez q̄  
 rit̄ vtz tres p̄sōe sunt egle



# Questio

# II

In potentia videtur q non qz filius  
vr restatur ipse a seipso non potest  
facere quicqz. Ad o posituz testio  
Job. quicqd pater potest p̄r z fili  
similiter. Ad q̄stiones d̄r q sic. Et  
demonstratur per aug. de fi. ad pe.  
nam aug. loquēs de tribus persōis  
dicit nullus inq̄t horum alium p̄  
cedit eternitate aut supat potestate  
Et ideo circa hoc videbuntur tria.  
Pr̄o ponetur distinctio de poten  
tia. Sc̄do videbit̄ si persone sunt  
equales in potentia. Tercio ad qd  
se extendit illa potentia in quibz sunt  
equales. ¶ Quantū ad primū arti.  
dicit pbs. ij. metha. q potentia h̄s  
mitur mltipliciter. Nā pr̄o est po  
tentia mathematica vr punct⁹ est  
in potētia ad lineā. Sc̄do est potē  
tia logica. scz repugnātia termino/  
rum. Tercio est potentia q̄ est diffe  
rētia entis sicut ponit pbs. ij. pbi.  
q̄ ens diuindit̄ per actū z potētia  
Et isti tres modi non faciunt ad p  
positū. Quarto modo sumit̄ potē  
tia pro principio z hoc dupliciter.  
quia vno modo sumit̄ pro prin  
cipio passiuo et ista potētia non est  
ponēda in deo quia dicit̄ imperfeci  
onem. sc̄do modo sumit̄ur potētia  
pro principio actiuo z de ista potē  
tia est hic sermo. ¶ Quantū ad se/  
cundū arti. dicitur q in deo est po  
tentia actiua. sc̄do q in diuinis per  
sone sunt equales in ista potentia.  
primū patet nam potentia actiua  
dicit̄ perfectionem et omnis perfe  
ctio attribuenda est deo. Et hoc po  
test̄ haberi per cōmentatores. viij.  
metha. sc̄dm patet per aug. li. ij. cō

tra max̄imū sicut etiam adducit̄  
magister in litera primo auctozita  
te saluatoris. Omnia inq̄t que pa  
tris mei sunt mea sunt q non esset  
verum nisi essent equales in poten  
tia. Nec pelusio potest cor firmari  
sic pater generādo filiū cōmunicat  
filio quicqd habet. pater relatiōes  
originis sed pater habet potentiaz  
que non dicit̄ actionem originis  
quia cōicat eam filio q̄rē.

Item sicut pater cōicat filio sapi  
entiam ita cōicat seipotentia quia  
verūqz dicit̄ perfectionē attributa  
lem sed pater cōicat filio omnem sa  
pientiam q̄ cōicat ei omnipotentia  
Quantum ad tertū arti. dicitur q  
correlatiuū potentie actiue est pos  
sibile. possibile autē dicitur dupli  
citer vno mō vr o pponit̄ ei impossi  
bile Alio modo vr o pponitur ei qd  
est necessariū potētia autē diuina  
non extendit̄ se ad possibile primo  
mō quia isto mō possibile est deuz  
esse tamē hoc non est. terminus a/  
licuius potentie actiue q̄ oportet q  
ista potentia actiua aspiciat possi  
bile. sc̄do mō vr o pponitur necessa  
rio ex se. Sed quicqd est in deo est  
ex se necessariū z quicqd est ex deuz  
est possibile esse q̄ potentia actiua in  
q̄ psone diuine sunt equales se extē  
dit ad omne possibile esse z sic ad  
omne qd̄ est extra deum. Sed po  
tentia generādi cadit sub omni/  
potentia. Ad hoc dicit̄ egidius li.  
j. distin. xx. q. ij. q potentia generā  
di cadit sub oipotentia patris z nō  
sub oipotentia filij. Sed o p̄. e. falsū  
sō dico q potētia generādi n̄ cadit

sub oipotētia. q̄ sic pbat nam eadē est oipotētia numero ī patre ⁊ filio. sed in filio nō est potētia generādi. ergo potētia generādi nō cadit sub oipotētia. ¶ Ad arg. in princi. d̄r q̄ intelligit q̄ non potest quicq̄ facere q̄ sic p̄tra voluntatē patris.

Itēa distincōem. xxi. que ritur vtruz ista ppositio sit vera solus pater est deus v̄i detur q̄ sic nā hec est vera sol<sup>o</sup> de<sup>o</sup> est pater ḡ solus pater est deus aīa pater per exponētes p̄ia pbat p cōuersiōnē exclusiue. Ad opositū est aug. vi. de trini. in r̄sione ad p̄mū arti. d̄r. Aliq̄ etiā distinguit p̄cipalē ppositiōnē q̄stōis q̄i ista. solus pater est deus possit h̄re sensus cōpositiōis falsum ⁊ sensū diuissio/nis verum. adducētes illud p̄stani zc. Et sumitur et frater guilbelmo varrōis in. ii. suo dif. vii. q. vnica. Et scr̄us bonauētura dubio. ii. lite rali. iiij. di. hui<sup>o</sup> p̄mi. Sed veniēdo ad questōnes d̄r q̄ non est vera vt habet ab aug. vi. de trini. Sed tris v̄i debunt. P̄rio si vnū relatiū est de p̄mario pceptu alteri<sup>o</sup> Sc̄o si dictio exclusiua addita vni relatiūo excludit aliud. Tercio de p̄cipali q̄s̄to. ¶ Quantiū ad primuz est intentio Egidij li. i. di. xxi. dicie q̄ vnū relatiū non est de primario pceptu alteri<sup>o</sup> Sed sc̄ario sed cōtra que sunt simul natura et simul intellectu vnū est de primario conceptu alterius. S̄z relatiua sūt huiusmodi p̄p̄m in predicamentis s̄zatur vnū relatiū est de primario conceptu alterius. ¶ Quantum ad

sc̄m d̄r q̄ licet vnū relatiū sit de p̄mario pceptu alteri<sup>o</sup> ad hec si d̄ctō exclusiua addit vni relatiūo exclusiū d̄r alterum nam vt d̄r sup vnū relatiū est de p̄mario pceptu alteri<sup>o</sup> aliq̄n̄hō vt idē s̄z vt aliō. ¶ Quantiū ad terciū arti. d̄r q̄ ista ppositio solus pater est deus non est vera. Ad cuius euidentia p̄mitto tres regulas de exclusiuis dictionib<sup>o</sup> ⁊ ex illis p̄babit intentū triplr. P̄ia est ista q̄ exclusiua affirmatiua infert v̄les affirmatiua de finit̄ trāspōsit̄. Exēplū hui<sup>o</sup> cū d̄r solus fortis currit infert istā offie curtes est fortis. Sc̄da regula q̄ exclusiua affirmatiua de p̄dicato finito infert vniuersalem negatiua de p̄dicato infinito. Exēplū hui<sup>o</sup> cum dicit solus fortis currit infert istā null<sup>o</sup> sō fortis currit vel istā null<sup>o</sup> alius a forte currit. Tercia regula q̄ exclusiua affirmatiua habet duas ppositōes exponentes quaz vna est affirmatiua ⁊ alia negatiua. Et vbi aliqui illarū exponētiū est falsa sequitur q̄ exposita eius sit falsa. Tūc ex p̄ma regula habet q̄ hec est falsa solus pater est deus nam hec esset vera oīs deus ē pater qd̄ nō est. Et sc̄da regula etiā est falsa. s. solus pater est deus ḡ nullus alius a p̄re est deus. sed hec est falsa ḡ p̄ia. Ex tertia regula etiā est falsa. s. solus pater est de<sup>o</sup>. Ex p̄ponitur sic pater est deus ⁊ nullus alius a patre est deus. sed altera exponētiū est falsa igit exclusiua falsa. Et sic p̄cluditur istam esse falsā solus pater ē deus. ¶ Ad ar. in p̄n. dico q̄ exclusiua non p̄uertitur. nō



# Questio

philosophus nō dicit q̄ p̄uertatur  
vel in illa cōmītra fallacia.

Trea vicesimāsecundā di-  
stinctionē quēst. Verū de-  
sic notabilis ab hoīēviator  
re aliq̄ noīe p̄prio. videt q̄ sic. Nam  
sicut deus intelligit ita p̄ra nobis  
noīari. Sed intelligim⁹ eū in rōne  
essentie. ergo sic possumus noīare.  
Ad oppositū noīa p̄supponūt rem  
sed rem ignoram⁹. ergo et nomen.  
S; post argumēta pedis q̄stionis  
collocat opt. doctoris solēnis i sum-  
ma. et dicit q̄ nō. quē improbat do-  
ctor multipharie alibi. Ex p̄p̄is di-  
ctis ben. Inq̄t em̄ inferus. dū tan-  
gite quartā p̄tē minoris cum arguit  
q̄ repugnet dicitur huīus alibi. p̄re  
tōcedit viatorē aliq̄re p̄ceptū q̄ddi-  
tariū posse habere de deo. Hoc bz  
ben. in sum. ar. 2. 2. q. 12. et. 3. Itē  
saris p̄rie dū dicit doctor. Sedo  
arguit sic. Obiectū p̄fectū p̄t facere  
in intellectu rē. Et p̄t immediate si  
essentia diuina fm̄ istū doctorē i in-  
tellectu p̄prio nō p̄t causare nisi vni-  
cum p̄ceptū realē. hoc bz ben. q̄li-  
J. q. 1. et q̄li. 13. q. 1. Et deinde rēdit  
q̄stioni fm̄ mentē p̄p̄riā verū est q̄  
vix p̄t rep̄iri ista q̄o p̄leta nisi com-  
pleat aut ex reportatorijs p̄senti-  
bus aut aliūde. S; nota an̄ introi-  
tum q̄stionis q̄ aliq̄ dicunt q̄ sunt  
aliq̄ noīa essentialia et aliq̄ p̄sona,  
lia aliq̄ notionalia. Essentialia ver-  
ro q̄ ueniūt oībus vt eēntia. Per-  
sonalia vero q̄ ueniūt p̄sone tm̄ vt  
pater fili⁹. Notionalia vero q̄ ue-  
niunt actui vniū p̄sone vt genera-  
tio. vel pluritudo sed nō oībus vt spi-

# III

ratio. Sed veniēdo ad q̄stionē dē  
q̄ deus est notabilis a nobis Exo.  
15. 82. Dñs vir pugnator omnipo-  
tens nomē illi. Den. dicit vbi sup̄.  
q̄ diuina natura siue de⁹ a solo deo  
p̄prio noīe noīari p̄t. S; scorus dicit  
q̄ aliq̄d noīari p̄t ab aliq̄ dupli-  
citer. Vel nomē ei imponendo. vel  
noīe imposito vtendo. Et q̄dlibet  
istorū modorū dē dupl̄. qz p̄t ali-  
quis nomē imponere p̄fecte vel im-  
p̄fecte. p̄t quis vti nomē p̄fecte vel  
imp̄fecte. Perfecte sicut homies  
vniū quibuldā nosbus vt homo  
dicit ab hūanitate. Imp̄fecte sicut  
si dicit p̄ratz ridet. Sedo dicit q̄  
aliq̄s p̄t vti aliquo noīe q̄drupl̄.  
Primo vti aliquo noīe vt est res  
talis vt dicitur est de hoīe. Secūdo  
vitur aliquis noīe p̄ signo ad pla-  
citum nō habere cōceptum signati.  
Sed tm̄ scit q̄ est nomē significa-  
tum. sicut si aliquis latinus noīaret  
greco hō. Tercio vtitur aliq̄s; no-  
mine p̄ signo habēdo cōceptum sig-  
nati tm̄ in vniuersali. vt q̄ homo  
est substantia vel aīal. Quarto vti  
aliquis noīe p̄ signo expressiuo cō-  
ceptus distincte r̄ in p̄ticulari. Ad-  
propositum dicit q̄ tribz p̄mis mo-  
dis q̄ deus est notabilis a nobis  
quarto mō non. Et ratio istorū sic  
potest p̄bari Nam sicut de deo pos-  
sumus habere tres cōceptus uno quid-  
ditariuos. sic possum⁹ fm̄ illos sibi  
tria imponere noīa. Nā possum⁹ di-  
cere q̄ est ens substantia spiritus et  
sicut quidditariū speciūcū habere  
nō possumus. nec nomen p̄p̄riū  
r̄ speciale imponere possumus. Et

sic dicendus est de nominibus def. applica. Ad argu. in pn. parz p pdi cta in questione.

Ita vicefimatēria dīstin-  
ctiōne q̄rit verū p̄sona fm  
q̄ dicit aliquid eōe patri z  
filio z spūfctō. dicar p̄cipue aliqd  
sc̄de intētiōis. videt q̄ sic. naz indī  
uidū est nomē sc̄de intētiōis ergo  
p̄sona p̄sequētia tenet cū habeāt eā  
dem rōm. Ad oppositū est ricard⁹  
iij. de trin. in p̄nci. solutiōis ponit  
oppi. egidij dicētis. q̄ b̄ nomē p̄so  
nam tm̄ dicit sc̄dam intētiōnē. Itē  
est intētiō variōis li. j. q̄ p̄sona est  
nomē sc̄de intētiōis. Sed veniēdo  
ad q̄stionē intētiō est sc̄oti. q̄ p̄sōa  
est nomē p̄me intētiōis. z p̄bat sic.  
sc̄da intētiō non est termin⁹ realis  
p̄ductiōis sed p̄sona est terminus  
realis p̄ductiōis. .i. p̄sona filij. er/  
go zc. Itē sc̄da intētiō non adorat  
sed p̄sona adoratur q̄ zc. Item tri/  
nitas non p̄sistit in conceptibus. .i.  
trinitas p̄sistit in p̄sonis. q̄ p̄sona  
non est p̄ceptus vel sc̄da intētiō.  
Item diuino exprimit illud q̄ est  
esse rei cui⁹ est sed diuino p̄sone expri  
mit primā intētiōnē q̄ nomē p̄sone  
ē nomē p̄me intētiōis. mior parz per  
ricardū. iij. de trin. dicentē p̄sona  
est intellectualis nature indiuidua  
subsistētia. tm̄ sc̄da intētiō dicit re  
latiōnē rōnis. sed p̄sona non dicit re  
latiōnē rōnis. Item p̄sona est obīe  
iectū fructiōis sed nulla intētiō se/  
cunda est obīiectū fructiōis q̄ p̄sona  
non est sc̄da intētiō. Aliqd dicit q̄  
p̄sona p̄t accipi dupl̄r vel pro illo  
cui nomē imponit z sicut sc̄oti⁹

q̄ est p̄ria intētiō. Alio mō accipit  
pro illo noīe q̄ imponit vel a q̄ no  
men imponit z sic p̄sona est nomē  
sc̄de intētiōis. Sed dicunt isti qd  
est p̄ma intētiō. ad qd adducit aliq  
quas p̄clusiōes. P̄ria p̄clusiō q̄ p̄  
ma intētiō non est actus intelligēdi  
nā vna intētiō p̄dicat de alia. Sed  
nōn vnus actus intelligēdi p̄dicat  
de alio. Sc̄da p̄clusiō q̄ p̄ria intē  
tiō non est qd dicitur obīiecti actus  
liter intellecta naz tunc sequeret q̄  
homo non esset animal nisi quādo  
actualiter intelligeret. Tercia con  
clusiō q̄ q̄ritas obīiecti vt est in po  
tētia intelligibilis non est p̄ria intē  
tiō. Quarta conclusiō q̄ p̄ma intē  
tiō est qd dicitur vn⁹ vnus cuiusq̄ vt  
habetur ab auct. h. metha. q̄ equi/  
uitas est tm̄ equiuitas. Sed sc̄da  
intētiō ē qd dicitur respec⁹ rōis fundatus  
super primā fabricatas per actū in  
tellectus nostri. Et isti ponunt du⁹  
as regulas. Prima q̄ quādo cum  
q̄ aliquid superius assignatur ali  
cui inferiori z est de essentia eius il  
lud superius est p̄ma intētiō. Se  
cunda regula q̄ quādo aliquid su  
perius assignatur alicui inferiori et  
non predicatur de omnibus inferi  
oribus est secunda intētiō. Circa  
qd etiam notandum est q̄ ista quae  
tuor se habent per ordinem et sunt  
essentialiter ordinata. sc̄licet perso  
na suppositum singulare z indiui  
duum. nam sequitur per persona er  
go suppositum et non e contra. nā  
afinus est suppositum sed non per  
sona. Et ad suppositū sequitur sin  
gulare et non e contra. nam lapis ē



# Questio

singularis sed non suppositū Ad  
singulare sequitur individū et nō  
econtra. Nam albedo est individu  
um sed non singulare. Sed frāctio  
de intentionibus sunt aptitudines q̄  
comuentunt ipsis quidditatibus v̄  
primis intentionibus in esse quid/  
distatio sicut a p̄tudo communi/  
cata pluribus individuis adueni/  
ens humanitati & ratio speciei & sic  
de genere. Ad argumentū in prin/  
cipio negatur q̄ individuum et per  
sona sint eisdem rationis. Immo  
distinguitur et habent rationes di/  
stinctas.

Tra vice simam quartā di/  
stinctionem queritur vtruz  
in diuinis sit proprie nu/  
mer⁹. videtur q̄ non. quia scriptu/  
re ponunt in deo solitudinem. naz  
dicitur tu deus solus. Ad opposi/  
tum vbi est trinitas ibi est numer⁹.  
In deo est trinitas ergo numerus.  
In hac distinctione non sunt oppi.  
Sed pro declaratione quattuor v̄  
debuntur. Primo vtrum numer⁹  
sit ens reale vel rationis. Secūdo  
si est forma absoluta vel respectiva  
Tercio ponuntur aliquę conclusi/  
ones. Quarto dicam ad punctum  
questionis. ¶ Quantuz ad primuz  
articulum dicit sanctus doctor q̄  
est ens rationis. nam non est circū  
scripto intellectu. iij. phi. Sed cir  
ca hoc dicitur fm Scotuz & seq̄ces  
q̄ numerus quantum ad esse ma/  
teriale est ens reale. sed quantum ad  
esse formale est ab anima vel aliter  
q̄ numer⁹ pro numerato est preter

# III

animaz pro numero numerante v̄  
quo numeramus id est ab anima.  
nam. iij. phi. anima est numerans  
¶ Quantum ad secundum articu/  
lum dicitur q̄ est forma respectiva  
sumendo pro illo a quo nomen im/  
ponitur. sed sumendo numerum p̄  
illo cui nomen imponitur. id est p̄  
rebus numeratis est forma absolu  
ta & sic potest teneri vtraz op̄inio  
¶ Quantum ad tertium dicuntur  
aliquę conclusiones. Prima q̄ nu/  
merus v̄ est forma respectiva est re/  
spectus intransitus adueniens q̄ p̄  
dicat presentis extremis. Secūda  
conclusio q̄ potest esse in genere. et  
in quolibet genere patet. quia dicā  
deces sbe. decē quantitates decē re/  
lationes vel paternitates. Tercia cō/  
clusio q̄ numerus pōt esse transcen  
dens quia competit transcendentib⁹.  
Quarta q̄ numerus potest causari  
ex diuisione continui. Ita conclusio  
q̄ numerus est in ipso continuo in  
potentia et per diuisionē fit in actu  
Sexta conclusio q̄ numerus non  
solum causatur ex diuisione conti/  
nua. s; ex distinctione nā aliter nō  
esset numer⁹ in angelis cū angeli nō  
sint continui tñ sunt nouē chori an/  
gelorum videbitur in sc̄bo. Septi  
ma conclusio q̄ fundamentuz num/  
meri non est idem cum numero nec  
numerus cum fundamento. Octa  
ua cōclusio q̄ numer⁹ non cōstitui/  
tur ex vnitatibus cum numerus sic  
forma positiva et positium nō cō  
stituitur pro parua tantū & ideo nu  
mer⁹ non cōstituitur ex vnitatib⁹. ix.  
merba. & b̄ materialit. Non a p̄cto  
f ij

q̄ numer⁹ formaliter est forma simpliciter. Nam sex vel semel series. Et si Aristo. dicat q̄ numer⁹ est quātitas ex vnicaribus aggregata. dicitur q̄ est diffinitio materialis. Quātitum ad quartū articulū et est rātio q̄stionis. Aliqui dicunt q̄ numer⁹ nō ponit̄ in diuinis. Nam nūc est cōgritas. quātitas est q̄d limitatū in diuinis q̄ ponunt̄ sunt transcendētia. igit̄ nō ponit̄ numer⁹. Sed mihi videt̄ q̄ est numerus transcendens. nam ibi ponunt̄ due emanationes. scz generatio et spiratio actiua. Itē q̄ Aristo. in p̄mo celi. dicit numerū ternariū esse p̄fectū. q̄ respicitur in diuinis. Itē tres sunt qui testimoniu dant in celo. pater. verbum et spūs sanctus. et sic videt̄ q̄ ponit̄ numer⁹. ¶ Ad rationē in p̄ncipio dicit̄ ponit̄ similitudinē scripturā essentie vel substantie sed non personarū.

Itē distinctionē. p̄. q̄. r̄. q̄. r̄. tur. Utrū p̄sona in diuinis dicat substantiā vel relationem. videt̄ q̄ p̄sona dicatur ad se. Nam s̄m aug. 7. de tri. Persona ita est ad se sicut deus. Ad oppositum est aug. sic inquit̄. Trinitas diuina est personarū ad inuicē relationarū. Ad questionē d̄z q̄ nec dicit substantiā nec relationē. et rō est q̄ substantia nō plurificat nec numeratur in diuinis. s̄z p̄sona numerat̄ et plurificat. igit̄ nō dicit substantiā Cōfirmat̄ p̄ Aug. 7. de tri. Nā trinitas in diuinis est personarū ad se inuicē p̄pararū. S̄z cū hoc ponūt̄ aliquę conclusiones. Prima q̄ rō

p̄sonę vt p̄sona nō est p̄se absoluta. p̄z. Nā pater in diuinis d̄z ad filium et nō eōtra. Secūda d̄z q̄ rō p̄sonę nō est p̄se respectiua. pater. Nā d̄s in creaturis nō habēs patrē nec matrē est p̄sona sed nō respectiua vt sic. Tercia d̄z q̄ rō p̄sonę est simul absoluta et respectiua. p̄z. Nā aliter oīs p̄sona. q̄d est salū. cū pater in diuinis sit respectiua et nō absolutū. Quarta d̄z q̄ p̄sona abstrahit ab absoluto et respectiua cū ens diuidat̄ p̄ absolutū et respectiua. et aliq̄ sint absoluta vt potentia. et alia respectiua vt filius. q̄ quo habet̄ q̄ p̄sona in diuinis non sit absoluta nec respectiua. Sed cū hoc dicit̄ Tho. anglicus q̄ in diuinis est aliq̄d indiuiduū absolutum. Et p̄bat sic. q̄d demonstrat̄ ad oculum vel p̄ digitū est absolutū. s̄z deus demonstrat̄ sic. Nā dicā hic deus. Et sic est ei⁹ op̄i. q̄ diuinis hic de⁹ sit indiuiduū absolutū. S̄z adhuc in hac materia ponunt̄ iste d̄clusiones p̄ aliū modū a primis. Prima q̄ p̄sona nō dicit̄ relatōz originis. cuius rō est. Nulla relatio originis siue p̄ria est cōis tribz. sed p̄sona est nomē cōe tribz s̄m Aug. 7. de tri. c. 7. Si sunt inquit̄ tres p̄sonę cōe est eis hoc q̄ est p̄sona. igit̄ persona nō dicit̄ relatōz originis siue p̄ria. Secūda d̄clusio q̄ est p̄sona nō dicit̄ relationē cōmunem. q̄d p̄batur sic. Ad quodcūq̄ relatiuū dicitur inferius ad idē d̄z relatiuū superius licet nō eque primo. Exemplum huius. Nam ad quodcūq̄ dicitur duplum dimidiū. Ad idem dicit̄ mult



## Questio

tipler dimidiū, sed pater dicitur filij pater. igitur si persona dicitur relatōez cōmunē. tūc persona p̄ris dicitur persona filij qd est falsum. Tercia conclusio ē ista qd persona nō dicitur qd dicitatem. i. substantiaz accipiendo substantia p̄prietate. Cuius rō est. quia substantia siue qd dicitur. p̄prietate accepta non nūeratur vel multiplicat i deo. sed persona nūeratur et multiplicat. ergo r̄. Igitur si persona nō dicitur relatōez p̄prietate vel cōm nēc eētiam qd dicitur. Et s̄m hoc dicitur due cōclusiones s̄m duas opiones. Nam si tenetur persona dicere negatōez tūc persona aliqd cōnotat. Et p̄mo illud de deo dicitur. s̄. p̄m filij et sp̄m sc̄m. S̄c̄ario cōnotat relatōnes cōstitutivas p̄ris et filij sp̄m sc̄m. Et t̄r̄ter innotat essentia. Si autē teneat alia opinio. qd persona dicat aliqd positivū. tūc nō dicitur nec substantiam nec relatōem. sed abstrahit ab utroq. et hec ē opinio sc̄m. Ad argumentū in principio patet p̄ ea que i supra dicitur.

Ira vicesimā sextā distictionē querit. Utrū persone divine cōstituatur in esse p̄sonali p̄ relatōnes originis. i. p̄ relatōnes p̄rias. Uidet qd nō. s̄m Richardū in definitōe persone ponitur substantia q̄ videtur dicere aliqd absolute. Ad op̄positū s̄m boetij relatio multiplicat trinitatē. s̄m iter auctōritas. quicqd est ad se est oibus cōe. In principio ponit opinio p̄positivū dicitur personas divinas se totum distinguat. Contra quā arguit doctor. p̄p̄ris motus et ultimo dicit. Aliter etiā arguit contra ip̄m. qd si

## III

p̄ se totū r̄. h̄ ē argumētū ben. p̄ dicatōris. Post hoc ponitur opinio cōis que dicit personas divinas relationibz constitui. Hāc sequitur sc̄m thō. i. p̄e sum. q. xxxix. ar. ij. Et op̄posito in loco illo ē r̄er̄ta opinio concordans rōmibz et auctoritatibz adductis. Contra sc̄m ponit opinio dicens divinas personas cōstitui p̄ absolute. quā insequitur frater ioh. de r̄ip̄is in p̄mo suo. r̄. q̄ libe. xxxvi. r̄. xxxv. Et ibi roborat ne nova videat auctoritate eiusdē antiq̄ doctoris. sc̄m sc̄i bonavē. vt iohes inuere videt in principio suo dist. xxx. q. i. S̄ veniēdo ad questionē fuit opinio magistri qd persone divine seipsis cōstituuntur et distinguuntur. Et sic nō oportet quere quō cōstituatur et distinguatur. improbat. Est alia opinio qd persone cōstituuntur p̄p̄ris intrinsecos absolute. q̄ modi s̄ nobis incogniti. Determinant autē nobis persone divinis p̄ relatōnes p̄prietates. ita qd q̄si a priori p̄ istas relatōnes aliquid licet cognoscim⁹ personas. improbat. Est opinio doctoris et vera qd persone cōstituuntur p̄ p̄prietates relativas. Et probat p̄ auctoritates sanctorū. Primo auctoritate dyonisiij de div. no. vbi dicit sic. Nō est credendum vel cogitandum aliqd dicere de illa sūma et ineffabili deitate. nisi qd p̄ sacram scripturā nobis est traditū sed p̄ sacram scripturā nusq̄ habemus qd persone in divinis cōstituuntur per absolute. sed bene p̄ p̄prietates relativas. Nam dicitur in canonica Johānis. Tres sunt q̄ testimoniū dant in celo. sc̄m pater et filius et sp̄s

rruflancus. Secunda est boeci de  
 trini. essentia trinet unitate relatio  
 multiplicat trinitatem. Tercia est  
 anst. de processu spūs sancti vbi dicit  
 q in diuinitas est summa unitas vbi  
 obuiat relatio opposita rōne sic aut  
 psona constituit absoluto vel relatio  
 si relatio habeo positū si absolu/  
 to vel eodē in q̄ uenit cū alia pso/  
 na vel alio nō eodem qz p̄ illud nō  
 distingueret ab alia psona ergo alio  
 sed absolutū additū absoluto facit  
 oppositionē r̄ sic in dō esset positio  
 qd est flm̄. Et si querat quō eadē  
 natura pōt esse in plibus su posit  
 realiter distinctis. dicit q hoc est p  
 pter infinitatē essentie r̄ qz su posi  
 ta sunt relatiu idē em̄ illimitatū  
 pōt esse fundamentū plurimū relati/  
 uoz oppositoz. Sz alias quereret  
 quoz p̄ditiones requirūt ad hoc q  
 relatio sit tuar psona dicit q tres.  
 Prima q relatio sit insistens. i. in/  
 tus existens r̄ nō assistēs. i. p̄comit  
 tans vel p̄ns. Secūda q ipsa p̄rie  
 tas sit subsistens r̄ nō inherens p̄.  
 nam inherens est posterius r̄ poste  
 rius nō constituit p̄ns. Tercia q illa  
 p̄prias sit p̄pria r̄ nō cōmunis. nā  
 ratio formalis vniuscuiusqz ē p̄pria  
 illi cuius ē. sed cōe nō sic potest esse  
 p̄prium. ¶ Ad argumentū in p̄nci  
 pio dicit q licz in diffinitione p̄so/  
 ne ponat suba q illa est notificatio  
 r̄ nō diffinitio r̄.

## Secūda q̄stio

vicesimesepte distinctionis  
 vbi querit vtrū relatio in creatura  
 differat realiter a fundamento. vide

tur q nō aug. omne qd est ad aliqd  
 est aliud ab eo quod relative dicit.  
 Ad oppositū est aug. qz si aliud q̄  
 ter illud ergo differt a seipso. Ad q̄  
 stione dicit q sic. Sed circa hoc p  
 maiori declaratione quatuor vides  
 bimus. Primo si in creaturis rela/  
 tio est ens reale vel rōnis. Secūdo  
 dicam ad punctū q̄stionis. i. vtrū  
 relatio creature sit idē suo fundamē  
 to. Tercio a quo effectiue causat re/  
 latio in creaturis. Quarto p quem  
 modū causat relatio in creaturis.  
 ¶ Quantū ad primū art. dicit q  
 relatio in creaturis est ens reale r̄ rō  
 est qz pōt a p̄p̄bendi p̄ sensū. nam  
 vltus pōt iudicare q̄ hec albedo est  
 illis illi. sili mō est relatio qd est cō/  
 tra aureolā q̄ dicit q relatio est ens  
 rōnis. ¶ Quantū ad secundū vtrū  
 relatio in creatura differat realr a  
 fundamento est opi. beat. q nō eo  
 q̄ aduenit alicui sine sue mutatiōe  
 improbat. Est opi. doctoris q rela  
 tio differt realr a fundamēto. nam  
 illa q̄ ita se hnt q̄ vnū pōt p̄duci si  
 ne alio illa distinguūt realr. sed sic  
 est relatio vt si deus crearet vnā so  
 lam albedinem nulli esset silis. r̄ sic  
 fundamētū esset sine relatione salr  
 formali. Ex quo pono aliqz p̄clu/  
 siones. Prima q nō est impossib  
 le deo separare relationē a fundamēto  
 cum existentia eiusdez sp̄alr de illis  
 relationibus in q̄bus nō est r̄tis de  
 pendentia ad fundamētū qn de  
 pōt sup̄plere vicem terminantis si  
 ne imp̄fectione. Nam de alijs. i. de  
 dependentia creature ad deum. est  
 aliud. Nam in istis si deus sup̄ple



ret vicem dependentie esse imperfectionis que deo non est attribuenda. Secunda conclusio quod possibile est relationes actualiter separari a fundamento. Ista conclusio patet quia quod distinguunt essentialiter mutuo sunt separabilia ut se habent relatione et fundamentum. quod essentialiter distinguant patet quia fundamentum est unius predicamenti et relatio alterius. Tercia conclusio est quod relatio potest esse actu sine extremis. Hoc etiam patet quia distinguunt realiter et si unum potest esse sine alio. Quarta conclusio quod extrema relationis possunt actualiter esse sine relatione. patet quod sunt absoluta et priora relatione. et sic deus potest facere sine relatione ut duo alba sine similitudine dico formaliter. Quinta conclusio quod unum correlativum potest actu existere sine alio. Et hoc patet quod distinguunt essentialiter. Et si diceretis habent dependentiam mutua. et sic unum ab alio non separabitur. Contra quia unum non dependet ab alio tanquam a causa intrinseca. sed extrinseca. Sed potest suppleri causalitate extrinsecam igitur etc. Et sic deus potest suppleri terminum paternitatis et filiationis licet non filiationem secundum illam rationem secundum quas formaliter dicitur salutis quia illud esse imperfectionis. Sed suppleret vicem terminationis per primam sequeret quod haberet novum quod est impossibile per secundam.

¶ Quamvis ad tertium articulum. scilicet a quo effectivum causat relatio aliqui dicunt quod causata a generante fundamentum relationis ut similitudo mea a generante albedine meam improbat.

Est alius modus quod generat a fundamento opposito ad quod terminatur sicut similitudo mea est effectivum a generante albedine tuam ad quam similitudo mea terminatur. Et hanc opinionem tenent communiter sequaces scoti. ¶ Quamvis ad 4. articulum per quem modum causatur relatio in creaturis ponuntur quatuor conclusiones. Prima quod relatio in creaturis potest causari per actionem et passionem. Nam per illa aliqua forma imprimuntur. Secunda conclusio quod relatio potest causari successivum sine patet per philosophum. h. phi. Nam relatio potest causari per motum. Tercia conclusio quod relatio causatur per mutationem patet. Nam si causatur per motum igitur per mutationem. Quarta conclusio quod relatio secundum aliquos potest causari per gradus. Nam potest intendi et remitti et fieri magis sive vel minus sive per susceptivum vel abstractivum graduum. ¶ Ad argumentum in principio patet per ea que sunt dicta.

## Trea distin

ctionem vicem summas septem. ma queritur utrum verbum mentis create sit intellectio actualis videtur quod non. Nam augustinus dicit vox vehiculum est verbum mentalis non autem signum intelligendi actus sed rei. ¶ Ad oppositum est argumentum ibidem quod verbum est cognitio ipsa huic questioni. Respondit hein. quod si. G. q. j. in summa quod verbum est intellectio declarativum. In hac questione oportet videre si verbum quod sonus sonat. id est verbum sensibile significet.

Principaliter conceptū mentis vel rem  
ad extra. Secūdo dicit ad q̄stionē  
De primo s̄ q̄tuor modi dicit̄.  
Unus q̄ s̄bum sensibile principaliter  
significat mentis conceptū. q̄a p̄bs  
in .i. perlar. dicit q̄ voces s̄ signa  
eārū que sunt in aīa passionū. Itē  
aug. in ench. dicit q̄ noīa sunt im  
posita ad significandū compōnes  
aīoz. Itē verbū sensibile significat  
illud in quo est vtz vīsaluz r̄ sic  
tellectū. Alia op̄io q̄ s̄bum sensi  
bile principaliter fcat rem ad extra.  
et̄s nulla esset prop̄o vera. Alia o  
p̄ino. q̄ s̄bum h̄z duplicē habitu  
dinez. r̄ vnam ad p̄ferentem. Alia  
ad audientē respectu p̄ferētis signi  
ficat mentis conceptū respectu au  
dientis significat rē extra. Quarta  
op̄io. q̄ s̄bum sensibile duo fcat. s̄  
conceptū mentis a quo emanat r̄ h̄  
extra sup̄quā imponit ad f̄canduz  
tanq̄ obiectū. Sed veniendo ad  
p̄curam q̄stionis. est op̄io ben. que  
dic̄ r̄ vbi supra. q̄ s̄bum nō est noti  
cia actualis. sed noticia declaratiua.  
Sed op̄io doctoris ē. q̄ s̄bum est  
intellectio actualis. Ad cuius euidē  
tiam est sciendū. q̄ s̄bum ē actus i  
telligendū product̄ vel. genitus a  
memoria. p̄fecta nō habens eē sine  
actuali cognitiōe rep̄tans secūdā  
p̄sonam in trinit. i. verbū diuinum.  
Prima et secūda cōditio p̄z p̄ au  
gustinū de trinit. .ij. ca. vltimo. Ter  
tia. cōditio p̄z p̄ augustinū. .xv. de  
trin. Quarta cōditio pat̄z p̄ eūdes  
s̄bum em̄ nōst̄z inq̄s̄uit p̄ aug. de  
verbo diuino. Et̄ his colligitur q̄  
s̄bum spectat ad actum intelligen

tie. Sed intell. gētia strictē sumen  
do est intellect̄ actualis vel actua  
tus. Et obiectū cognitū est species  
et s̄bum nec est spēs nec obiectum  
ergo est intellectio actualis. Sed a  
liquis diceret. si q̄ritur actualis no  
ticia est s̄bum cū in patre sit. actua  
lis noticia. ergo erit s̄bum. Dicit̄ q̄  
sic est intelligendū. s̄bum est actua  
lis intellectio que ē noticia genita.  
Et propter hoc in patre nō est for  
malr̄ vtz. q̄ nō est i eo formalr̄ no  
ticia genita. Notādus āc. q̄ s̄bum  
est duplex. sc̄z p̄fectus et imp̄fectus  
Imp̄fectum autē requirit actualem  
ordinem inq̄s̄itionis. P̄fectus au  
tem verbū nō. sed sufficit habitu  
lis cognitio vel noticia eius que est  
s̄bum. Ad argumentū in prinē  
pio dicitur. q̄ est signum intelligē  
di actus immediate. rei s̄o. mediate.

## Ecūda que

Itō vicesime septie distin  
ctionis. vbi q̄ritur vtruz s̄bum in  
diuinis dicat propriū p̄sonę genitē  
In hac q̄stione idem ben. respōdit.  
vbi supra q̄ sic. Im̄p̄ditur em̄ in i  
psum intellectum dispositū virtute  
noticie simplicis. r̄ sic d̄ noticia de  
claratiua. Sed veniedo ad q̄stio  
nem respōdetur affirmatiue. licz du  
randus dicat oppositū. Et est eius  
intentio sc̄z durandi q̄ s̄bum nō  
dicat p̄sonaliter sed cōtialiter. Et  
p̄tra durādū est aug. viij. de tri. q̄ d̄  
eo ē s̄bū. q̄ fili. s̄ fili. ē q̄d p̄sonalē  
ē et s̄bū. Et h̄ac op̄ioz. teny inq̄s̄ in  
tra. c. vi. ist̄ d̄ distincōis. Rōe argui  
tur sic. q̄ de sua rōne imp̄rat ratio q̄



## Questio

Imaginis est personale. sed verbū de  
sua ratione imprat. imaginē per au-  
gustinū vi. de trini. ca. vltimo. igit  
verbū est personale. Item concretus  
et abstractū idem significant. Et  
plurimū pinitas significat relationem  
similiter pater significat relationem  
Sed verbū et verberatio se habent  
sicut concretū et abstractū. ergo idē  
significant. sed verberatio significat  
relationem ergo 2 verbū. sed talis re-  
latio est personalis. ergo verū dicit  
quid personale

## Quæritur

Quæritur ubi querit. An  
verbū diuinū dicat re-  
spectum ad creaturā. Videt. q. ver-  
bum dicat respectum ad creaturas  
Aug. de trini. caplo vltimo dicit. ver-  
bum est. ars dei omnipotentis patris  
plena oim rerum vuentū. ars di-  
cit respectum ad artificiatū. ergo  
verbū ad creaturas. Ad oppositū  
est Augustinū vii. de trini. ca. iij. si-  
lius nō dicit respectū ad creaturas  
ergo nec verbū. quia eo solum quo  
filius. Respondit idem ben. in sum-  
ma dicendo q. sic. Hoc habito do-  
ctor noster arguit contra. ben. in di-  
ctis pme et secū de questionibz 7 in  
ptra mentē propriā verbū diffinit  
Et quā definitōe aliqua inferit cor-  
relatiō. vbi habitū est questione pri-  
ma huius distinctionis. Sed hic po-  
nit seū tangit quosdā qui posuerūt  
spem in memoria de se signere spe-  
ciem in intelligentia. Et est egidius  
quoli. ij. q. xij. xij. et xij. Inferit si-  
militer q. verbū non est spēs in in-

## III

telligentia. Item supflūū esset eum  
ponere sicut posuit Egidius q. iij.  
q. vi. Inferit vltra q. obiectū ipm nō  
est verbū sicut posuit frater petrus  
aur colli in pnti d. distinctione. Et fra-  
ter nicolaus boneti in principio sue  
metaphisice. et li. v. sue rheologie  
Inferit vltra q. verbū nō est terant/  
nus pductus p intellectus sicut po-  
suit iacobus Ibo. i. pte sum. q. xxxij.  
arti. i. Et post mouet dubitationem  
Utrū quilibet intellecto sit verbum  
cuius partū negatiue. Den. respondit  
sed oportet q. sic. declaratio intelle-  
ctio q. verbū dicatur 2 habet ex q. li-  
beto. ij. q. vi. Sed dimitte do quid  
sit verbum post q. iam. Definitum  
fuit in prima q. stione huius distinctionis  
veniedo ad intentū q. stionis  
dico. q. verbū nō dicit respectū ad  
creaturas vt. habet ab augu. vii. de  
trini. ca. iij. p. idem q. pmo. filiū nō  
dicit respectū ad creaturas. ergo ne-  
q. verbū. q. eo. verbū quo filiū vel  
aliter verbū dicit duo vel noticiam  
expressi ad exprimentē. vel declarati-  
ui ad declaratiū. Primus respectus  
est realis 2 iste est pns ad filiū. Ali-  
us respectus declaratiui. et est. respectus  
rōnis. siue ad patrē. declaratiui si-  
ue ad creaturā declaratam. fm aug.  
ij. de trini. ca. v. vbi vult q. verbū  
declarat se. Et idem. ca. xij. pater ē  
seipm pfectissime dicens. Hoc est p  
seipm pfectissime declarans. Et q.  
bus auctoritatibz habetur q. idē po-  
test ad seipm referri vt. declarans 2 de-  
claratum. 2 ita nō est relatio realis.  
quapropter si. verbū diceret aliquo  
modo respectū ad creaturā ille eēt

# Distinctio

re peccus rōnis et nō realis. Adler  
gumentū in principio dicitur qd ars com  
munis est tribus licet apparet filio.

Ita distinctioem vicesimā  
octauā querit. Utrūz inge  
nitūz sit p̄rietas patris. vi  
decimūz nō. Nulla p̄rietas formas  
liter dicitur de eēntia. q̄a tūc ip̄a di  
stinguere. sed eēntia formalr est in  
genita. ergo p̄rietas nō est alicui  
p̄sone. ¶ Ad oppositū dicit aug. ad  
odorosius. nō duos eē ingēnos eir  
ea fides determinat. In hac q̄stione  
duos cōstituit articulos. Quōz se  
cūdus est quō ingēnitū possit eē p̄  
p̄rietas cū videatur negatōem im  
portare. Cui dubio in principio se  
cūdi articuli inducit respōdens do  
ctor sanctus deuotus Bonauē. et pri  
mo lib. dis. xxvij. et dis. xxvij. q. i. et  
an̄ dis. xij. q. iij. in solutōne princi  
palī. et dubio sc̄ali. Dicit em̄ q̄ in  
genitū nō dicit sola negatōes. sed  
notat fontale plenitudinē vbi in  
hoc frater in fratrē. et iōānes in iōā  
nem. et subrilis in deuorum surgit  
¶ Sed veniēdo ad q̄stionem hīc  
duo sunt vidēda. Primo. q̄sō in  
genitū puenit patri. Secūdo. s̄c̄  
p̄rietas patris. S̄z pro declaratō  
ne dico. qd ingēnitūz d̄ tripliciter.  
Uno mō s̄m qd dicit negatōem ex  
tra genus p̄dicamentū qd nō est in  
aliquo nec p̄ generatōem nec p̄ sp̄  
rationē nec p̄ aliquā productōes. et  
sic ingēnitū cōperit soli patri. Alio  
mō dicit ingēnitū prout dicit ne  
gationē infra genus. i. s̄m qd negat  
vñū modum p̄ducendi. que q̄dem  
productio d̄ generatio. et sic sp̄s

# XXVIII

sanctus p̄r dicit ingēnitus. quia nō  
generatur. Tertio mō dicitur inge  
nitum. pur dicit negatōem produ  
ctiois in rōne terminū. ducti tota  
liter vt totalis aspiciat suppositū p̄  
sa in cōdicabilem substantiā. et sic eēnt  
et sp̄r dicit ingēnita. Et sic respō  
derit ad p̄mum articulū applicā.  
Quantū ad secūdum articulū si in  
genitum est p̄rietas patris. est op  
p̄sio doctoris dimissa op̄sione bo  
nauēre sup̄ius notate. qd ingēni  
tum sub propria ratōne vt dicit nō  
esse ab alio est p̄rietas patris et nō  
oportet qd dicat dignitatem. suffi  
cit tamē sibi. qd nō dicat o p̄positum  
s̄z indignitatem. vñ sicut relatōes  
originis nō dicit perfectōem. sim  
pliciter nec imperfectōem. ita inasci  
bilitas nō dicit dignitatē nec inas  
cibilitatem. Si autē dicas oīno tene  
re. qd p̄rietas dicat dignitates. Rū  
deo distinguēdo. qd dignitas est dy  
plex. s̄z p̄sonalis et absoluta. quap  
pter licet ingēnitum nō dicat digni  
tatem absolutā. potest tamē conce  
di qd dicat dignitatem p̄sonalem.  
¶ Ad argumētū in principio di  
citur. qd ingēnitū est p̄ncipalr eēnt  
ie. secūdarie est p̄sone patris

# Ecūda q̄s

vicesimā octauā distinctio  
ctōnis vbi q̄ritur. vñ  
inascibilitas sit cōstitutua patris.  
Vidēt qd sic. Omne quod dicit esse in  
cōdicabile p̄stituit. sed iste p̄uatōnes  
dant esse in cōdicabile. ergo et. ¶ Ad  
oppositū dicitur qd nō eēntia non



# Questio

constituit ens. sed hic nō sunt entia q̄  
zē. Ad q̄stionem dī. q̄ si filius cō/  
stituitur filiatiōe. igit̄ pater consti/  
tuitur paternitate. z sic nō inascibi/  
litate. Est tñ opinio aī qua quebis  
epibus a nullo tenet. q̄ inascibilibs  
erat p̄teritas p̄stiruta pater. **S**  
**S**cor? tenet oppositū. z arguit sic i  
reptōis. primū supōitū diuinū  
nō potest p̄stiri p̄ illud qd̄ dicit̄  
uationem formaliter. sed inascibili/  
tas dicit̄ p̄uatiōis formaliter. ergo  
zē. Maior. p̄z. quia supōitū dī  
uinis constituit̄ per illud qd̄ habet  
esse reale z dat esse reale. p̄uatiō au/  
tem nullā realitatem dare potest. er/  
go zē. Item si illa p̄sona constituit̄  
retur in esse p̄sonali per inascibilita/  
tem. sequer̄ q̄ esset maḡ necesse. ēē  
q̄ alie persone. sed hoc est incoēueni/  
ens. ergo p̄ma p̄sona nō constituit̄  
ur p̄ inascibilitatē. Maior. pater  
quia ista p̄teritas cum sit relatiua.  
habet p̄ cōnexionem esse cum a ijs  
malitate. Sed filius z sp̄s sanctus  
constituitur p̄ p̄teritates relatiuas  
ergo zē. Item inter p̄sonas diui/  
nas est cōntrarietatis cōceptio. sed si  
p̄ constitueret̄ per inascibilitatem  
non esset talis cōceptio inter p̄sonas  
cum magis sint cōnexa relatiua q̄  
absoluta. igit̄ pater nō constituit̄ p̄  
inascibilitatē quoniam p̄uatiō nō  
est de intrinseca ratione positū. s̄  
p̄ est positū in inascibilitas p̄uati/  
tiua. igit̄ pater nō constituit̄ per in/  
nascibilitatē. Ad argumentum in  
p̄ncipio negatur. q̄ iste p̄uatiōes  
debent esse incoēcabile illud habet

# III

a rationibus positis

## Tercia q̄stio

vbi querit̄. Utrum p̄ma  
persona constituit̄ in se  
personali aliqua relatiōe positina.  
ad secūdam p̄sonam. U. d. e. q̄ non  
da p̄ma persona. p̄ntelligit̄ in esse  
p̄sonali anteq̄ generet. euz agere. sic  
suppositi. ergo p̄ aliud erat constitu/  
ta. Ad oppositū prima p̄sona nō  
constituit̄ in esse p̄sonali deitate. q̄  
nō est incoēcabile. nec spiratōe actia  
q̄ cōis est sibi z filio. nec inascibili/  
tate et q̄one p̄cedētī. q̄ aliq̄ relatiōe  
positina ad secūdam p̄sonā diuisionis  
Primo soluēdo potit̄ opi. **T**ho. i.  
p̄re sum. q. xxxix. art. iij. affirmate  
rētis. **S**z distiguētia de p̄stirutiōe  
v̄t̄ p̄teritas z v̄t̄ relatiō. Et d̄ q̄  
v̄t̄ p̄teritas p̄cedit̄ q̄natiōis. s̄ v̄t̄ re/  
latiō sequit̄. **S**cdo potit̄ opinio de  
uoti doctor̄ distiguētis de p̄stiruti  
uo v̄t̄ relatiō v̄t̄ origo. Et d̄ q̄ v̄t̄  
origo p̄stiruit̄. z hoc ē in. i. dist. xvi  
q. iij. **T**ertio ponit̄ opinio doctor̄ so/  
lemis in sum. z q̄. i. q. ix. z iij. disti/  
guētis de q̄natiōe inq̄ntū potētia/  
lis. z inq̄ntum ap̄itudinal Inquā/  
tum ap̄itudinal constituit̄ primaz  
p̄sonam. **Q**uarta opinio ponit̄ fra/  
tris iohānis de rippa. et distictio/  
nibus xvi. z xvi. bu. primi ponē/  
tis primā p̄sonam constitui per ab/  
solutum z per relatiōem. Et ideo q̄  
stioni negatiue respōdet. **S**ed v̄t̄  
niendo ad q̄stionem. potest dici  
tamē tenendo cōmūnem v̄iam sup/  
ponēdo p̄sonas esse relatiuas q̄ p̄i/  
ma p̄sona constituit̄ relatiōe positina

# Distinctio

ad secundam. Sed in hoc est difficultas a quo modo prima persona simul requiritur secundam. cum tamen prima precedat secundam. Ubi bene iterum dico quod similitas relatiuorum qua dicuntur esse simul natura est ista. Non potest esse sine iuicem sine contradictione si sint relatiua mutua. nam vna relatio non potest esse sine termino. quia si posset esse sine eo esset ens ad se pari ratione. nec relatio alia sibi cor respondens potest esse sine termino isto. quia tunc esset ad se. ergo iste distinctio relationis quando sunt mutue non potest esse sine iuicem absque contradictione. Omne autem prius natura potest esse sine contradictione siue posteriori. ita quod si ponatur hoc esse sine illo non esset contradictio sicut patet per philosophum in meta. phi. ca. de prioribus. Et isto modo concedo primam personam et secundam non posse esse sine iuicem absque contradictione. et non est contradictio ab alio extrinseco. sed ex formalis ratio istarum personarum et non cum hoc stat prioritas et posterioritas originis quod vna est ab alia. Et declarat primo. quia si socrates sit per platonem socrates non intelligitur ut subiectum prioritatis sed sub premitate. et plato intelligitur sub filiatione ista sunt simul natura quia sic intelliguntur ut correlatiua et non ut sic socrates est prior origine ne platone. quia sic intelligitur sub premitate que est formaliter prior origine. ergo videtur eodem modo quo aliquid est prius origine in creaturis. est etiam simul natura eodem modo quo similitas nature requiritur ad correlatiua hoc etiam gra adetur in creaturis. quia po-

# XXXII

ritas nature vno modo est prioritas per perfectionem. ita quod priora dicuntur per se priora secundum naturam et meta. Tunc autem cum similitate correlatiuorum per naturam videtur posse stare prioritas secundum perfectionem in vno respectu alterius. quia si genus relationis diuiditur per proprias differentias oppositas sicut alia genera vna distinctio diuisiua erit dignior et altera indignior. et per consequens species constituta minus nobilitate distinctio erit minus nobilitate. Et tamen duas species constitute ex duabus differentis oppositis potest referri sibi iuicem. quia omnis relatio disquisantia est ad aliquid alterius species. ergo relationem sibi correspondentem altera potest esse prior. id est perfectior alia. et tamen simul natura quantum ad hoc quod est non potest esse sine iuicem. igitur multo magis videtur quod etiam prioritas originis. quia scilicet vnum extremum in natura non excedit aliud extremum si est aliquid modo aliud posse stare cum illa similitate correlatiuorum. Ad hoc etiam adducitur autem. vi. meta. ubi dicitur vellet quod causa iniquitatis causa prior sit causa iniquitatis. et tamen causa iniquitatis causa est simul illa similitate requisita ad correlatiua. Ita tamen prioritas nature que est cause ad causatum videtur magis repugnare si similitate nature correlatiuorum quod prioritas originis tamen. tunc videtur prima persona constitui in esse per relationem posteriori quam ad secundam personam. et contra. Et impossibile est esse sine iuicem. et tamen ipsa prima persona constituta in tali esse est quia quia origo nata est secunda. Et ista prioritas.



# Questio

## II

originis non repugnat similitudi re-  
lati uorum. et est uera opi. Scoti.  
¶ Ad ar. in pñci. dī q pñcia psona  
pñtelligit origine non tñ natura.

Irea uicesimānonā distin-  
ctiōne qñt uerū pñcipium  
vno mō dicat de pñcipio  
sumpro psonaliter ⁊ essentialiter.  
vñ q non. naz si pñcipiū esset vni-  
rōnis hoc mō tripliciter sūpro ⁊ pñ-  
cipiata essent eundē rōnis hoc ē fal-  
sum qz nec fili⁹ nec spūscūctūs pñci-  
pianur. ¶ Ad oppositū de⁹ est ge-  
nerans uel spirās q pñcipiās. Cir-  
ca istā qñstionē ponetur aliq̄ cōclusio  
nes sūm q̄s poterit uideri clare que-  
stio. Prima cōclusio q in deo est  
uere rō pñcipiū qd p̄batur sic ubi est  
uera p̄ductio ibi est pñcipium. sed  
inter psonas diuinas est uera p̄du-  
ctio q̄ uere pñcipiū. maior p̄z. ⁊ mi-  
nor tenet uel dēmonstrate sūm dist. v.  
Secda cōclusio q in deo nō est prin-  
cipiū sub rōne cause cuius rō est ista  
Causa est ad quā sequit effectus in  
diuersitate nature sed in diuinis nō  
est diuersitas nature qz eadē est es-  
sentia numero in trib⁹ psonis q̄ nō  
est ibi pñcipium sub rōne cause.  
Tercia cōclusio q p̄sone diuine p  
cōparatiōne ad creaturā sunt prin-  
cipiū ⁊ causa qz ubi est effect⁹ cū di-  
uersitate nature ibi est pñcipium ⁊  
causa sed creature sūt effect⁹ dei cū  
diuersitate nature qz creaturarū nō  
cōmunicatur diuina natura igit̄ re-  
spectu creaturarū p̄sone sunt prin-  
cipium et causa. Quarta cōclusio  
q pñcipiū dictū de pñcipio ad in-  
tra ⁊ de pñcipio ad extra non dicit̄

tur vni uoce qz entē reali et entē ra-  
tionis nihil est commune vni uo-  
cum sed pñcipium ad intra dicit̄  
rationē reale pñcipiū aut ad ex-  
tra dicit̄ relationem rōnis uel per  
pñcipium accipit̄ habitudo igit̄  
pñcipiū non dicit̄ vni uoce de eis  
minor quia dei ad creaturā non est  
relatio realis. Quinta cōclusio q  
pñcipiū dictū de pñcipio ad in-  
tra respectu generatiōis fili⁹ ⁊ de pñ-  
cipio ad intra respectu spiratiōis spl̄-  
ritus sc̄i dicit̄ vni uoce q p̄batur sic  
Ratio neutra respectu aliquorum  
essentialiter inclusa in eis dicit̄ vni  
uoce de eis sed pñcipiū est huius  
modi uel dicit̄ de pñcipio genera-  
tionis ⁊ spiratiōis qz potest esse cer-  
ta certitudo de pñcipio uel sic. igno-  
rato uerū sit hoc uel illud pñcipiū  
um igitur dī vni uoce de hoc ⁊ de il-  
lo pñcipio. Et iste due cōclusiōes  
ultime sunt responsiue qñstionis et  
de intentione doctoris quē sequor  
in hoc opere. ¶ Ad ar. in pñ. dicit̄  
q non dicit̄ pñcipiū eodē modo.

Irea distinctionem tricesi-  
mam querit simul doctor.  
duas qñstiones. Prima uel  
aliqua relatio dicatur de deo ex tē-  
pore. Secda utrum dei ad creaturā  
possit esse aliqua relatio realis. vi-  
detur q sic. quia creatura realit̄ ori-  
ginatur a deo ergo deus realiter o-  
riginat creaturam originatio est re-  
latio ergo rē. ¶ Ad oppositū tūc  
deus mutaretur q est falsum dum  
quarto argu. in fine qñstionis da-  
tur quēdā responsio dicendo q nō  
est uerum nisi in agentib⁹ naturalib⁹

Est opinio durādi in pñtī dīl. p̄me  
 aut qōni rñdit hen. q̄libe. iij. q. i. di  
 stinguēs de relatōe inq̄tū est opti/  
 tudinalis t̄pōnalis p̄ns vel futura  
 Sede etiā q̄stioni rñdit idē q̄libe.  
 iij. q. iij. Et vbi supra negatiē. q̄a  
 deus non est ad aliud ordinat<sup>o</sup>. Et  
 ip̄o i vtraz qōne a doctore impro/  
 bato ponit op̄io frat̄r guilhelmi s̄  
 ronis. li. i. p̄ntī dīl. q. vnica. Et in  
 iij. dīl. i. q. v. Et in. iij. in materia  
 eucharistia. qōne vltīa in solutōne  
 argumētī p̄mī p̄ncipal̄ et terc̄j. Et  
 sc̄iūs tho. i. p̄e sum. q. iij. art. vj.  
 in solutōne p̄ncipal̄ rōnis dicit̄ bi  
 duo q̄ ex relatōne q̄ est in creatura.  
 refertur ex t̄pe deus ad creaturā rñ/  
 dendo negatiue ad primā questio/  
 nem. Ad sc̄dām q̄stionē rñdēt idē  
 duo. sc̄iūs tho. vbi supra. et guilhel/  
 mus frater varro. in p̄ntī dīl. q. vni/  
 ca negatiē. Et rō est. q̄ deus nō hēt  
 ordinē reale ad creaturā. Quibz im/  
 probat̄ rñdit vtriqz qōni s̄m mētē  
 propriā. Et post rñsionē ad sc̄dām  
 obij̄ cit̄ cōtra se q̄duplici argumen/  
 to In quoz sc̄dō dicit̄. Itē si creat̄a  
 habeat eē q̄dditat̄m inq̄ntū habet  
 esse ex̄eplatum s̄m vnā postōnem  
 Deest op̄io hen. q̄libe. viij. q. ij. i  
 fine. Et in solutōne q̄rti argumētī  
 p̄dis q̄stionis repetit solutōnem  
 durandī dicit̄ q̄ solū causa natu/  
 ralis refertur relatōe reali ad suū ef/  
 fectum. q̄a forma s̄m quā inclinari  
 ue agit in̄ inat̄ naturaliter ad pro/  
 ducendū effectum. hoc ip̄ probat do/  
 ctor. Sed veniendo ad q̄stionē di/  
 citur. q̄ deus nō habet relatōez rea/  
 lem ad creaturā. Qd̄ probatur sic.

Relatio realis nō est sine depēden/  
 tia. sed deus nō dependet a creatur/  
 ra. ergo nō habet relatōem realem  
 ad creaturam. ¶ Quantiū ad istam  
 questionem cōter doctorēs concor/  
 dant in parte negatiua. Sed diuer/  
 sitas est in modo probādī. Ideo di/  
 missis alioz probatōnibus doctor  
 probat̄ eū sic. In dō inueniūt̄r duo  
 sc̄iūs q̄ est necesse esse. et q̄ est sūma  
 simplicitate simplex. Ex quo argui/  
 tur sic. In eo q̄ est sūme necesse esse  
 nō ponitur aliqd̄ q̄ nō ē necesse eē.  
 sed deus est sūme necesse esse. ergo nō  
 est in deo aliqd̄ q̄ nō ē summe ne/  
 cesse esse. sed talis relatō que eēt deū  
 ad creaturam nō esset necesse eē igit̄/  
 tur deī ad creaturam nō est relatō  
 realis. Probatio assumpti pro sy/  
 logismi. quia relatō nō est plus ne/  
 cesse esse q̄ terminus. sed terminus  
 sc̄iūs creatura nō est necesse esse imo  
 possibilis esse. Ex simplicitate deī  
 probatur sic. Quicqd̄ est in deo est  
 idem q̄ deus. sed ista relatō si pos/  
 natur nō potest eē idem q̄ deus. pa/  
 ter. quia cū ista relatō sit corruptibi/  
 lis. sequeretur q̄ deus etiaz ess̄z cor/  
 ruptibilis qd̄ est falsum. Sed si q̄s  
 quereret. Utrū noua relatō creatur/  
 re ad deum efigat nouam relatō/  
 nem deī ad creaturam. Ad qd̄ dicit̄  
 tur. cum tribus cōclusionibus. Pri/  
 ma conclusio. q̄ creatura deq̄ nouo  
 refertur ad deum. Qd̄ patet sic. vbi  
 nouū fundamentum. ibi noua rela/  
 tio positio terminio. sed creature capi/  
 unt nouū esse s̄m nouū fundamen/  
 tum. als̄ nihil reale crearetur. et est  
 ibi terminus deus. et sic noua rela.



## Questio

elo creature ad deum. Item creatio passiva de nouo est in creatura, sed creatio passiva dicitur relationem ad deum. igitur in creatura est noua relatio ad deum. Secunda conclusio. q̄ propter istam nouam relationem in creatura nulla noua relatio est in deo. Isti correspondēs pater. quia vel illa relatio esset realis vel ratio nis. Non realis. quia improbatū ē supra. Nec rationis. quia nullo intellectu existente creatura refertur ad deum. vel illa esset p̄ actum intellectus diuini. Et hoc nō. quia tūc intellectus diuinus mutaretur. quia nō potest aliquid transire de nouo cōtradictorio ad aliud sine mutatione. Sed creare et nō creare sunt cōtradictoria. ergo deus nō potest aliquid de nouo in se creare sine mutatione. Tercia conclusio. q̄ nouam relationem creature ad deum terminat deus sub ratione absoluti. Ad cuius declarationem notandus est. q̄ philosophus v. metaph. ponit tres modos relationis. scilicet modum numeri. modum potentie. et modum mensurę. Et potest differrentiam in hoc q̄ in duobus p̄mis modis est mutua relatio. In tertio autem modo nō est mutua relatio. sicut patet de scientia et scibili. nam scientia dicitur ad scibile sed nō omne scibile dicitur ad scientiā. Exemplus de quadratura circuli. sed omnes relationes que sunt inter deum et creaturam sunt de tertio modo. ergo nō est ibi mutua relatio ita q̄ creature dicitur relative ad deum. sed non e cōuerso. quapropter deus

## III

terminat illam relationem sub ratione absoluti. Et si aliquis dicat. Nūquid deus est creator creature et refertur creator ad creaturam. et e cōtra. et sic dicunt q̄ creature ad deum est relatio realis dei ad creaturam est ratio nis. Dico. q̄ ista est mens nōstri doctoris cum qua cōcordat fr̄ciscus in eadem distinctione. q̄ omnes iste relationes saluātur p̄ denotationem extrinsecam. dato q̄ ponerentur. Unde cum dico. Deus agit nō significat aliquid formaliter in deo. sed q̄ est formaliter in creatura a quo deus denominatur de nouo agere p̄ creatōem. et sic de alijs. ¶ Et si dicatur. Tūc sequitur mutatio in deo qua transit de nouo ad talem respectū dicitur q̄ nulla est mutatio ad ens rationis. Et si ponitur. Multi sunt qui habent pro nobis lo dicere et concedere tale ens rationis in deo. sicut compositū fm̄ rationem multi ponūt. ¶ Ad argumentum in principio dicitur. q̄ omnia ista dicitur de deo denominatione extrinseca.

## In circa distin

ctionem tricesimā p̄t̄ main queritur. Utrum idem p̄t̄as similitudo et equalitas sint relationes reales in deo. videt q̄ n̄ quia nō est expressum de talibus relationibus in sacra scriptura. ergo nō sunt ibi tales relationes communes patet p̄ dyonisiū. hūc nihil ē asserendum q̄ non fit in sacra scriptura expressum. ¶ Ad oppositum hylanus de tri. ponit eas et c. In sedō

argu. dicit. Preterea forma eiusdē  
 nō enumerat nisi p̄t materiā p̄ba  
 tiōis forma separata a materia ha  
 bet totam entitatem suā speciei s̄m  
 aliq̄s ē ōppi sc̄i tho. sūme. j. p̄te. q  
 vij. art. i. in solutiōe p̄cipali poni  
 tur ōppi. ben. quoli. v. q. i. dicentis  
 q̄ fundamētū equalitatis in diuis  
 non est reale q̄ magnitudo transit  
 in essentia. Sed veniēdo ad q̄stio  
 nem duo sunt videnda. Primū si  
 equalitas dicit relationē in creatu  
 ris. Sc̄dm si dicit relationē in di  
 uinis. ¶ Quantū ad primum dicit  
 q̄ est relatio realis. z p̄batur sic. Il  
 la est relatio realis q̄ manet omni  
 opere intellect̄ circūscripto omni  
 opere intellect̄ si essent due res eius  
 dem q̄ntitatis essent equales igit̄ eq  
 litas dicit relationē realē. Item q̄  
 sensu p̄cipit̄ est reale. s̄. de aīa. Sed  
 equalitas est h̄mōi in eodem. s̄. de  
 aīa. nam equalitas fūdat̄ in q̄ntita  
 te z q̄ntitas est sensibile cōmune vbi  
 sup̄. Itē relatiōes p̄imi modi sunt  
 reales sed eq̄litas est h̄mōi q̄ realis  
 ¶ Quantū ad sc̄dm articū. est cōis  
 ōppi. antiq̄ z q̄ eq̄litas non dicit re  
 lationē realē in diuinis. s̄ est ōppi.  
 scoti q̄ eq̄litas est relatio realis i di  
 uinis siue inter p̄sonas diuinās. q̄  
 sic p̄batur. vbi sunt illa q̄ requirun  
 tur ad relationē realē ibi est relatio  
 realis. S̄ equalitas inter p̄sonas  
 diuinās habet oīa q̄ requirunt̄ ad  
 relationē realē q̄ ipsa est realis. p̄ba  
 tio minoris. nam ad relationē rea  
 lem tria requirunt̄. P̄tio realis di  
 stinctio extremorū p̄pter q̄d eius  
 dem ad se nō est relatio realis. Sed

cundo requirit̄ q̄ utrūq̄ extremoz  
 sit aliquid reale q̄ semp̄ alterū con  
 tradictorior est nō ens licet aliq̄ di  
 cant q̄ multociens p̄ōr dicit relatio  
 realis realitate vni<sup>o</sup> extremi. Ter  
 cio requiritur q̄ habitudo exurgat  
 a natura fūdamēti. ideo dei ad crea  
 turam non est relatio realis. s̄ om  
 nes iste aditiōes reperiuntur inter p̄  
 sonas diuinās vt sunt eq̄les. est em̄  
 in eis realis distinctio. et quelibet  
 istaz p̄sonaz est aliq̄d reale. illa eti  
 am habitudo exurgit ex natura fū  
 damēti. sed ex infirmitate virtutis igit̄  
 ibi sunt oīa q̄ requirunt̄ ad relatio  
 nem realē. Item si equalitas nō  
 esset relatio realis in diuinis h̄ ma  
 xime esset p̄pter vnitatē fundamēti  
 sed non obstāte vnitāte fūdamēti  
 aliq̄ relatio est realis q̄ eq̄litas in p̄  
 posito est relatio realis. p̄batio mi  
 noris. nam relatiōes originis sunt  
 verereales et tñ h̄nt penit<sup>o</sup> id fun  
 damētū numero. Preterea si deus  
 duas res essentia<sup>l</sup>r distinctas forma  
 maret eadē q̄ntitate inter eas vere ef  
 set relatio realis q̄ eodem modo in  
 posito q̄uis p̄sone sunt realiter di  
 stincte q̄ tñ habēt eandē magnitudo  
 dinē virtutis vere inter eas est eq̄li  
 tas q̄ est relatio realis. ¶ Ad argu.  
 in p̄ci. d̄ q̄ in sacra scriptura regi  
 untur z si nō exp̄cite tñ implicite.

Ira distinctiōne tricesimā  
 sc̄dm simul mouet duas  
 q̄stiones. Prima utrū p̄s  
 z fili<sup>o</sup> diligat se sp̄sc̄to. videt̄ q̄ nō  
 q̄ pater diligit se amore qui est for  
 malit̄ in eo sed sp̄sc̄tanc<sup>o</sup> nō est for  
 maliter in patre q̄ zē. Ad oppositū



est richardus in soluendo ista q̄nē  
 ponit sex opi. quaz̄ sexta est sua. p̄  
 ma est m̄gri s̄ntia. ista q̄nē rep̄ntā  
 tis difficilē. ideo eam insoluta relin  
 quit. Secūda est negatū ip̄am p̄  
 p̄oem q̄nōis. Et dicit esse retracta  
 tā ab aug. in solilo q̄o. vbi retractat  
 istam. p̄r est sapiens sapiō genita.  
 Tercia est symonis decorā quo di  
 centis q̄ p̄r et filius diligit se sp̄ū  
 sancto sicut signo q̄ ipse signū ē di  
 lectionis ip̄oz̄. Quarta est fr̄s a/  
 lera. de ales dicentis. s. p̄r s̄ūme q̄  
 p̄r et filius diligit se sp̄ūctō app̄o/  
 pate q̄ amor a p̄p̄riat sp̄ūctō.  
 Quinta ē opi. sancti doctoris. s. p̄/  
 te. q. 36. arti. 2. q̄ p̄r et fili<sup>o</sup> diligit se  
 sp̄ūctō isto mō vt iste ablatū sp̄ū  
 ctō struat in rōne effectus forma  
 lis. Et post has opi. determinat q̄  
 stionē s̄m̄ mentē p̄p̄riam distingue  
 do de dicere s̄m̄ mentē p̄p̄riam. Et  
 quadruplicat dicere accepto mouet  
 vtz̄ declarare formalr̄ om̄e decla  
 rabile s̄r̄ p̄p̄riuz̄ verbū et ponit opi.  
 bein. quod. 2. q. 6. dicentis q̄ sic.

Sed veniēdo ad q̄nē et docto  
 ris intentionē d̄o q̄ in diuinis s̄nt  
 aliq̄ua pure essentialia aliq̄ pure no  
 tionalia. et aliq̄ medio mō se h̄ntia.

Est notandū q̄ in diuinis dice  
 rep̄ōt multip̄l̄r accipi p̄mo mō pu  
 re essentialr̄ et sic idē est q̄ intellige  
 re. Secundo mō pure notionalr̄ et  
 sic idē est q̄ generare. De p̄mo p̄z̄  
 pan̄. m. orologion. 64. et sic nō lo  
 quit aug. quia s̄m̄ ip̄m p̄r et fili<sup>o</sup> et  
 sp̄ūsanctus sunt vnū dicēs et quel  
 ber p̄sona dicit formalr̄ et nlla alia  
 ablatiue. De sc̄do dicit significare

illam relationē originis q̄ est geni  
 a ad gignētē. Et hoc mō solus p̄r  
 nō q̄dem verbo sed verbū. Et hoc  
 mō loquit aug. 6. d̄ trini. r. xij. q̄ so  
 lū p̄r dicit filio in quo oia disponit  
 Tercio mō p̄r significare istā h̄itu  
 dinē rōnis q̄ ē declarare pur̄ decla  
 re. Venit alicui formalr̄. et sic s̄bū  
 dicit oia declrabilia in seipo formalr̄  
 Et de hoc loquit aug. 7. de trini. c.  
 v. Si em̄ h̄ verbū n̄m̄ corpale erit  
 tū si totū est et seip̄m ostendit et illd̄  
 de quo loquimur q̄nto magis s̄bū  
 det p̄ qd̄ facta sunt oia et sic est essē  
 tiale et a p̄p̄riat vni p̄sone. Nam  
 q̄libet p̄sone declarat sua intelligi  
 bilia que in ipsa sunt. a p̄p̄riat  
 aut filio. Quarto mō significare p̄r  
 istā eandē habitudinē pur̄ alicui cō  
 uenit nō formalr̄ s̄z̄ p̄ncipiatiue. et h̄  
 mō dicit de p̄re q̄ dicit s̄bo. et isto  
 mō loquit aug. 7. de trini. c. 2. q̄ p̄r  
 dicit verbo. Et hoc mō. xv. de tri.  
 q̄ p̄r seip̄m dicens genuit filiū sibi  
 equalē vbi accipit dicere p̄ncipia  
 tiue declarare sic nō addat ibi illd̄  
 p̄ncipiū quo p̄r dicit. Et sic p̄ncipa  
 le eius significatū est essentialē. no  
 tar̄ tū notionale tunc ista p̄p̄ō ē flā.  
 p̄r dicit verbo siue accipit pure eēn  
 tialiter siue pure notionaliter. S̄z̄  
 si accipit p̄rim isto mō et p̄rim illo ē  
 vera sub hoc sensu. Pater dicit ver  
 bō. i. p̄ducit verbū in quo rep̄ntat  
 se. ¶ Ad p̄positū applicando sicut  
 dicitū est de dicere. ita accipit de di  
 ligere q̄ p̄r siue diligere pure essen  
 tialr̄. et sic p̄p̄ō est flā sicut esset falsū  
 dicere p̄r dicit verbo dare intelligi  
 q̄ verbū esset ratio p̄ducendi seip̄m

z q̄ sp̄s sanctus esset ratio pducen-  
di se vt amoris spiratū. Si autem  
accipiat vltimo modo inq̄ntū p̄ di-  
ligere daf̄ intelligi habitudo origi-  
nis z habendo quedā innotata tūc  
est vera in isto sensu vel sub isto sen-  
su. pater z filius diligunt se spiritu  
id est pducūt sp̄m̄ sanctū habentes  
habitudinē ad patrē z filios. alij di-  
cunt q̄ pater z filius diligūt se sp̄  
sancto. i. dilectione que appropriat  
tur spiritui. Ad argumentum in  
p̄ncipio patz p̄ vltima verba que-  
stionis.

### Ecūda que

Ratio tricesime secūde distin-  
ctōnis vbi querit vtrū pater sit sa-  
piens sapientia genita. videt q̄ sic.  
nam aug. vi. de trini. hoc videt di-  
cere. s. q̄ pater est sapiens sapientia  
q̄ genuit. ¶ Ad oppositū est aug.  
vii. de trini. q̄ expresse dicit q̄ nō sit  
vez. In hac questione nō sunt opi-  
deo primo dicent aliqua. Secun-  
do dicit ad questionē. ¶ Quārū ad  
primū est norandū q̄ sicut in intel-  
lectu creato memoria gignit noti-  
tiā actualem q̄ noticiā habet dupli-  
cem relationē ad memoriā vnā p̄-  
ducti ad pducens aliā declarantis  
ad declaratū p̄ eo q̄ declarat obie-  
ctum latens in memoria. ita verbū  
diuinū exp̄sum a patre habet vnā  
relationē originis ad patrem quia  
generat ab illo z habet aliā relatio-  
nem declaratiuā qz declarat eum  
a quo est z se z creaturas vt aut̄ de-  
clarat se nō dicit relationē realem qz  
vidē ad se nō est relatio realis vt

distinctio realis que reperit in rela-  
tionibus realibus. Secūdo vt de-  
clarat creaturas nō dicit relationē  
realem quia dei ad creaturas nō est  
relatio realis. vt in. xxx. disti. dicitur  
z. Secūdo notādū q̄ sic noticiā geni-  
ta declarat obiectū latens in mēo-  
ria sic z pducens noticiā genitaz  
etiam declarat aliter tamen z aliter  
quia noticiā genita declarat forma-  
liter pducens noticiā declarat esse/  
ctiue. Exempla huius speculū resp̄-  
sentat ymaginē formaliter pducēs  
aut̄ speculū dicit resp̄entare q̄ effe-  
ctiue. ¶ Tercio norandū q̄ in disti-  
ctōnis aliqua sūt pure essentialia sicut  
sapientia z similia. Aliqua sunt pu-  
re notionalia vel p̄sonalia vt geni-  
tū quia soli filio puenit aliqua mi-  
p̄ta ex essentiali z notionali vt cum  
dicitur sapia genita. Tunc ad questio-  
nem dico q̄ ista est sc̄a. pater est sa-  
piens sapia genita. qd̄ pbat p̄ aug.  
li. j. retractationū vbi retractat q̄ de-  
xit q̄ p̄ erat sapiens sapia genita.  
Secūdo pbat p̄ rōnem magistri in lit-  
tera in deo est idē esse z sage sed p̄  
nō est sapia genita igit pater nō est  
sapiens sapia genita. Itē circūscri-  
pta sapia genita p̄ impossibile pas-  
ter esset sapiens igit nō est sapiens  
sapia genita. Ad autē. in principio  
dicit q̄ aug. eā retractat.

Ira distinctio tricesimā  
terciā z tricesimā quartā  
videbunt̄ aliq̄e questioes  
que cōiter ab aliq̄b̄ ponūt in octa-  
ua distinctioe. Prima vez p̄sona  
sit idem q̄ essentia videtur q̄ nō qz  
sunt idem in primo modo. ¶ Ad



oppositū psona includit rōnem que distinguit ab essentia ergo ipsa psona ab essentia. Et qz in his distin-  
ctiōib⁹ doctor ē breuis. Nā duob⁹ vhs eas transit. nec aliquas opi. po-  
nit. iō. 4. videbunt. Primo si essen-  
tia diuina distinguitur a ppietas  
re relatiua circūscripto actu rōnis.  
Secūdo qz essentia diuina et psona  
distinguitur ex natura rei. Tercio qz  
psona et ppietas distinguitur ex na-  
tura rei. Quarto dicentur aliqua.  
¶ Quantū ad primū ponūt aliq̄ue  
pclusiones prima qz essentia diuina  
distinguitur a ppietate relatiua ex na-  
tura rei p3. nam essentia est ad secur-  
cūscripto actu rōnis ppietas non  
ergo distinguitur nō rōne qz dico cir-  
cūscripto actu rōnis nec realit. qz  
essentia respectu ppietatis est ali-  
quid rei et nō res igit si distinguunt  
ex natura rei distinguitur. Secūda  
pclusio qz essentia diuina distinguitur  
formaliter a ppietate relatiua p3.  
nam diuidentia ali. quod cōe distin-  
guunt formaliter. ens diuidit p ab-  
solutū et respectuū et essentia ponit  
sub absoluto. ppietas sub respectu  
uo. ergo formaliter distinguuntur.  
Tercia pclusio qz essentia diuina nō  
distinguitur realiter a ppietate qd  
pbatur auctoritate iur. extra de lū.  
trini. et si. ca. c. dānamus vbi dī qz  
ista sūma ratio que ē essentia diuina.  
nō est alia ab illis ppietatibus.  
¶ Quantū ad secūdū arti. ponunt  
aliq̄ue conclusiones. Prima est qz  
essentia et psona distinguitur ex natu-  
ra rei p3. qz vnū est cōicabile. circū-  
scripto actu intellectus aliud non.

igitur distincta nō realiter. ergo ex  
natura rei. Secūda pclusio qz essen-  
tia diuina et psona sunt idem ydē  
price p3. quia infinitū idempficat  
aliud. sed essentia est diffinita. igit  
idempficat aliud siue sit finitum  
siue infinitū sed psona est idem cum  
essentia. igitur idē price. Tercia con-  
clusio qz essentia et psona distinguitur  
formaliter qd p3 sic. nam in ratio-  
ne formali essentie ponit tū abso-  
lutū. sed in rōne psona absolutū et  
respectuū ergo rē. Quarta pclusio  
qz essentia et psona nō distinguitur  
realiter hoc patz. nam nō est maior  
distinctio inter essentiam et psonas  
q̄ inter essentia et ppietatem. Sed  
illa nō distinguitur realiter. ergo  
nec ista rē. ¶ Quantū ad terciū ar-  
ti. ponūt. 4. pclusiones. Prima  
qz ppietas et psona distinguitur  
ex natura rei patz per aug. 7. de tri-  
ni. c. 4. vbi dicit qz dicitur ad aliud  
est aliquid pter relationem. sed pso-  
na. vt3. dicitur ad aliud. ergo est ali-  
quid excepta relatione. istud aliqd  
est absolutū sed illa ppietas res-  
pectiua. q̄ distincta. Secūda pclusio  
qz persona et ppietas distinguitur  
formaliter. p3. quia persona inclu-  
dit absolutum et respectuū. s. essen-  
tiam et ppietatem sed ppietas tū  
respectiuum ergo rē. Tercia cōclu-  
sio qz persona et ppietas sunt idē  
idem price patz. vt supra. quia alte-  
rum infinitum. Quarta pclusio qz  
persona et ppietas nō distinguitur  
realiter patz. nam nō magis distin-  
guuntur qz essentia et persona. sed il-  
la nō realiter distinguit. q̄ nec ista.

Quantū ad q̄ritū arti. mouet du  
biū vtz essentia ꝛ ꝓprietates sint ides  
ex natura rei cū ꝓsona ꝛ dī q̄ nō qz  
ꝓstiuens ꝛ ꝓstiuū distinguūt ex  
natura rei. Secundū dubiū si ista  
deus est pater. est in ꝓmo modo di  
cendi ꝓ se. ꝛ dī q̄ nō. qz vbi est ꝓdi  
cario ꝓmī modi ibi nō est nisi vna  
ratio formalis. ꝓ. ꝓsterioꝝ. sed hic  
sunt diuerse rōnes ꝓꝝ. Nam pater  
includit duo. ꝓ. essentiā ꝛ ꝓprietates.  
deus nō nisi essentiā. Tertiū dubiū  
Si deus est paternitas sit in ꝓmo  
mō dī q̄ nō ꝓ rōnes secundū dubiū.  
Sed veritas differt a ꝓprietate rela  
tiua dī q̄ sic ꝓ aug. v. de trini. vbi  
dicit sic q̄ ꝓprietates relatiua in deo  
nō dicitur ꝓm subam sed veritas sic.  
¶ Ad argumentū in ꝓncipio dī q̄  
licet sint idem in ꝓmo mō cū boe  
tamen distinguūt.

## Secunda q̄o

tricesimetricie distinctio /  
nis vbi q̄rit vtrū in diuinis vel in  
deo sit distinctio videt q̄ nō. bylari  
us. ꝓ. de trini. dicit q̄ in dīnis nō ē  
intelligenda coherentia sed indīria  
sed indīria ꝛ indīdistinctio sunt idem  
ergo ꝛ. Ad oppositū dyoni. de  
diui. nō. dicit q̄ in dīnis est diuer  
sitas ꝛ alteritas. Ad q̄onem dicit  
q̄ sic ꝓ illud iobis. Aliū ꝓactū  
dabit vobis. Et in symbolo. Alia  
est ꝓ ꝓsona. alteras dicit distincti  
onē. Sed ꝓ maiori declaratione q̄  
tuor. sicut. ꝓmo ꝓnā aliq̄ ꝓambū /  
la. secūdo ꝓnā septe veritates. ter  
cio dicam ad punctum questionis.  
Quarto dicā quō iuenit distinctio

ali quoz. ¶ Quantū ad ꝓmū arti  
ꝓmīto ista ꝓambula. Primum q̄  
rō formalis distinctiois nō est ab  
soluta sed respectus euz distinctio  
habeat respectum ad distincta.  
Secundū q̄ iste respectus nō est in  
genere sed est transcendens cum in  
omī genere inuenatur distinctio.  
Tertium q̄ distinctio est respectus  
realis ꝛ nō rōnis euz ꝛ ꝛ ego nullo  
intellectu ꝓsiderante sumus distincti  
ci. Quartū q̄ est respectus intrin  
secus adueniens ꝓꝝ. Nam ꝓstis  
albedine ꝛ nigredine imediate sine  
alio dicitur distinctio. ¶ Quantū  
ad secundū arti. ꝓnunt septe ver  
itates. Prima q̄ distinctio realis  
ꝛ essentialis nō sunt idem ꝓꝝ. Nam  
ꝓsona in dīnis distinguunt reali  
ter sed nō essentialiter. Secūda ve  
ritas q̄ distinctio realis q̄ritatiua  
ꝛ formalis nō sunt idem adequate  
ꝓꝝ. Nam in diuinis ꝓm sancto  
essentia ad paternitatem ꝓꝓata  
differt formaliter tamē nō realiter.  
Tercia veritas q̄ distinctio forma  
lis essentialis ꝛ q̄ritatiua nō sunt  
idem adequate cū distinctioe gra  
dus intrinseci. hoc ꝓꝝ. quia grad  
intrinsecus non variat rationē for  
malem. Quarta veritas q̄ due dif  
ferentie. ꝓ. prime entis ꝛ vltime. ꝓ. in  
diuiduoꝝ se totis distinguunt. ꝓ. in  
nullo conceptu cōmuni q̄ritati  
uo ꝓueniūt. sed nō est verum diffe  
rentiꝝ intramedis. Quinta veri  
tas q̄ distinctio essentialis est ma  
ior q̄ realis. ꝓꝝ. Nam pater ꝛ filius  
in dīnis distinguūt realiter sed nō  
essentialiter. Septa veritas q̄ ma



est distinctio realis & formalis  
patet. Nam realis est in duobus  
formalis in vno vt in essentia & pa  
tres facientes vnā psonam vel in  
vna psona vt verius loquar.

Septima veritas q̄ distinctio for  
malis est maior q̄ que est fm gra  
tus intrinsecos p̄z. q̄ formalitas  
variaz gradus nō. ¶ Quantiū ad  
tercium articulū pono quatuor cō  
clusiones: Prima q̄ in deo est di  
stinctio essentialis & hoc p̄ respectū  
ad creaturam. Secūda q̄ in deo ē  
distinctio realis ad intra. quia per  
sone realiter distinguuntur. Tercia  
conclusio q̄ in deo est distinctio for  
malis. Nam paternitas format  
distinguitur ab essentia. Quarta  
conclusio q̄ in deo est distinctio fm  
gradus intrinsecos v̄ ex natura rei  
¶ Quantiū ad quartū artū p̄ quem  
modū aliqua distinguūt essentialr  
est duplex via: Prima via depen  
dentie. v̄z in causa & causato. sed h̄  
intelligit in creaturis nō in deo. Nā  
in diuinis nulla est dependētia fm  
aug. Nā sicut origo arguit distin  
ctionē realem sic dependētia essen  
tialē. Secūdo que ponunt in di  
uersa p̄dicamentis cū essentia p̄di  
camentoz sint imp̄mixte. j. poste  
rioz. Secūdo p̄ quē modū inuesti  
gat distinctio realis d̄z q̄ qualiter.  
p̄mo via originis vt inter patres &  
filium. Secūdo via ḡn̄atōis. nam  
nihil est q̄ seipm̄ ḡgnat fm̄ augu.  
Tercio via corruptionis sic dum  
vno corrupto alterum remanet.  
Quarto via separationis dū aliqua  
sunt separata & q̄libet remanet in

suo esse de p̄ se. Tercio quō inuesti  
gatur distinctio formalis & addita  
us d̄z q̄ dupliciter. Primo via dis  
tinctionis. vt q̄ vni ponit in dis  
tinctione alterius. & ideo intellectu  
& voluntas formatr distinguuntur.  
Secūdo via diuisionis vt cōe di  
uisum in aliqua. vt essentia in p̄te.  
Quarto p̄ quē modū inuestigatur  
distinctio ex natura rei. d̄z q̄ q̄ ali  
quid p̄uenit vni q̄ nō alteri & hoc p̄  
ter intellectū. vt dicitur alij illa di  
stingūt ex natura rei q̄z distinctio  
nō dependet ab ope intellecte. Ad  
argumentū in p̄ncipio d̄z q̄ nō est  
intelligenda differentia seu distin  
ctio essentialis sed b̄n̄ alia.

**Tercia que**

est distinctio tricelesimatercie disti  
ctionis vbi ponitur v̄z in deo sine  
p̄tēde formalitates videt q̄ non.  
Nam aug. j. de trini. dicit q̄ d̄no  
nulla res ē nihil est. si iste p̄tētes  
non sunt nihil ergo sunt res. ¶ Ad  
oppositū hilarius aliud est persona  
alia d̄ realitas q̄ nō esset nisi reali  
tas alij q̄ o mō distingueret realiter  
a reali rōne. Ad questionē d̄z q̄ sic.  
p̄ dyonisiū de di. no. c. de eodem &  
diuerso. vbi dicit q̄ in deo oportet  
ponere vnica essentia ac multiplici  
tate formalitatu. Per multipli  
tate formalitatu intelligit p̄prie  
tate & attributa ad essentia compos  
ta & intelligit essentia vnica & p̄tē.  
Pro maiori declarationē dicā. 4.  
Primo q̄ d̄ sit formalitas. Secun  
do q̄ d̄ realitas. Tercio si format  
tas sit de quate realitas. Quarto

dicā ad punctū. ¶ Quantū ad p̄mū dī q̄ formalitas est iō quidditas vni⁹ cui⁹q̄ h̄ntis quidditatē siue sit diffinibile siue nō. ¶ Quantū ad secundū quid sit realitas. dī cītur q̄ realitas est gradus intrin⁹ secus qui cōperit rebus potentibus habere esse p̄ se separātū ab alio. vt dī de s̄ndiuiduis. vel cōperit i diuiduis Quantū ad terciū dī q̄ formalitas nō ē adquare realitas. naz realitas est modus intrinsecus q̄ p̄t inesse z nō inesse. sed formalitas ē necessaria q̄ est ab eterno. ¶ Circa hoc aduerte q̄ ista p̄pō cōter p̄cedit realitas ē formalitas. Sed p̄t h̄re q̄druplice sensum. Primo p̄t teneri cōmitariue. sicut gnatio vni⁹ ē corruptio alterius. z isto mō nō ē vera Secūdo mō denotatiue. vt hō est bonus. z sic nō ē vera. nam realitas nō notat rōnem formale. formalitas autē sic. Tercio est vera quidditattue. z isto mō p̄t verificari. s̄ nō p̄rie. Quarto mō vt sit vera vni⁹ uoce. sicut illa q̄ sunt in secūdo mō dicendi p̄ se vt ens ē bonū. z sic p̄t verificari s̄ nō p̄rie. ¶ Quantū ad quī vtrū in deo sint ponende formalitates dī q̄ sic. qz in deo ponūt sapia z bonitas q̄ sūt formalitates S̄ si q̄s dīcat iste formalitates sūt res dī q̄ sic vt res capiūt p̄ illo q̄ est ē intellectū. s̄ si capiat res extra possit p̄ illo q̄ p̄ se p̄t habere esse separātū z exīctie dī q̄ nō. qz in dīnis non est nisi vna res. ¶ Ad argumētū in p̄ncipio dī q̄ illud dīr̄nibil quod nō ē in existētia actuali. sicut existētia in potentia obiectiua. iste autēz

formalitates sunt existētia z p̄ se quens reales.

## Quarta que

stio: tricelesime q̄te distincionis in qua q̄rit vtz in deo sunt intellectus agens z possibilis videl q̄ nō. nam in deo nō est agere nec pati. ergo nec intellectus agens nec possibilis. ¶ Ad oppositū. intellectus est p̄fectio simplr. ergo ē in dō formaliter. Ad q̄stionē dī q̄ cū in nobis inueniant z sint p̄fectiōes oportet q̄ in deo inueniant. Sed p̄ maiorī declaratione videbunt quatuor. Primo si in deo est potentia intellectiua. Secūdo si in deo ē intellectus agens. Tercio si in deo est intellectus possibilis. Quarto vtz intellectus possibilis p̄deat actus intelligendi. ¶ Quantū ad p̄mū arri. fuit opi. iob. de pato q̄ in deo nō est potentia intellectiua. s̄ actus intelligendi. sed hec opi. nō est vera. Sed opi. cōmunitis vera ē q̄ in deo ē potentia intellectiua cū sit formalr intelligē. Sed ē sciendū q̄ in nob q̄druplex p̄fectio intēit circa q̄druplice modū intelligendi. Prima ē potentia intellectiua. Secūda spē rei in intellectu. Tercia actus elicīrus. Quarta habitus seu scia. Sic suo mō in deo est q̄druplex p̄fectio Prima potentia intellectiua. Secūda spē rei. Tercia actus intelligendi. Quarta habitus. Sed differēter sunt iste p̄fectiōes in nobis z in deo. qz potentia intellectiua in nobis differt realiter a spē z ab alijs sed in



# Questio

# III

Deo ista sunt idem realiter. licet differant formaliter. ¶ Quantū ad scōm arti. vtz in deo sit intellectus agēs est opi. Tho. s. pte. q. 79. arti. 4. q. intellectus agens ponit ad irradiandum sancta maria. 7 sic solum ponit in aīa cōiuncta sed nō in separata nec in angelo nec in deo improbat. Secundus modus hein. q. ponit ad sequstrandū quidditate obiecti a conditionibus materialibus. 7 isti dicūt sicut thomiste. improbat. Tercius modus q. ponit ad irradiandū intellectū possibilē. quia intellectus possibilis de se est obcurus. improbat. quia illustrare p̄tinet ad potentiam corpalem. Quartus modus doctoris q. ponit ad pducendum verbum vel actum intelligendi in nob. ¶ Quantū ad tercū arti. verū in deo sit intellectus possibilis. dicit q. sic. q. s̄m aug. nō minus est ponendus intellectus possibilis q̄ voluntas possibilis. sed in deo ponit voluntas possibilis. ergo intellectus ¶ Itē cū in deo sit intelligere q. dicitur possibilis. ergo ideo est intellectus possibilis. ¶ Quantū ad q̄rtū arti. vtz in deo intellectus possibilis p̄ducatur actū intelligendi 7 elicatur dicit q. licet intellectus noster possibilis in recipiendo sp̄m patriat. sed dicitur esse in actum intelligendi. vt dixi d. iij. agit. Nam intelligere ē actio p̄manens. 6. ethi. 7 est in intellectu possibili. igitur est agens cum actio sit in agente. 7. phi. ¶ Sed deus recipit sic sp̄s. dicit q. nō. quia nō intelligit per species. sed per essentiam

suam. nam nō mendicabat existerentibus. quia tunc eius intellectus videretur. Sed intelligere ē agere vel pati. Dico q. potest dici agere. modo oppositō. Sed dum intellectus agit in actum intelligendi. Vel dicitur q. intelligere est nec agere nec pati sed habere in se formaliter actū intelligendi. vt dicit franciscus. Sed deus intelligit se 7 alia a se per essentiam suam. Dico q. sic. 7 patet per philosophū. s. de anima. vbi dicit contra empedoclem. q. si deus ignoraret litē esset imperfectus. deinde q. si deus ignoraret ea que nos ignoramus esset fatuissimus. 2. metha. Preterea. r̄j. metha. dicit cōmentator q. scientia dei est causa rerum quod non esset verum nisi cognosceret res alias a se. Item ad b̄ ipsemet cōmenta. in lib. de celo et mundo. Dicit q. ipse laborauit diu in hoc passu 7 nō potuit intelligere deus autem dixit eum in cognitionem illius veritatis. q. deus intelligat se nō est dubium. Nam cum intellectus noster sit reflexiuus super se 7 diuinus. 7 sic potest se intelligere. Sed q. est principium intelligere vel dicere. Ad hoc dicitur filius cuiusdam q. intelligere. 7 ratio est. Nam a quo aliud est. est prius illo quod ab alio est. sed dicere habetur ab intelligere patet. Nam dicimus quid est dicere. Dicitur q. est aliquid per modum intellectus pducere. 7 sic prius videtur intelligere q. dicere. Sed quid prius alio. actus volendi vel actus spirandi.

dicitur quod si considerentur in parte et in toto et  
 tunc est quod primo fuit actus volendi  
 quod spirandi. nam non quod dicitur per et fili  
 us se amauerit spiritum sanctum producit  
 Sed dicitur habuerit voluntate fecit  
 dam vel se declarant. Ad argu  
 mentum in principio dicitur quod in diuinitate  
 non est actio sed productio et isti intel  
 lectus ponunt in deo quod unus est  
 productus. scilicet intellectus agens. alius  
 operatus sicut intellectus possibilis.

Tria distinctiones triplex  
 in qua queritur vix in deo sine  
 relationes eterne ad omnia

scilicet quod dicitur cognita. vix quod  
 sic. aug. 8. questionum. q. xv. ydee sunt  
 forme eterne et inedicabiles in men  
 te diuina non absolute. ergo respectu  
 re et non nisi alia a se ut dicitur  
 cognita. Ad oppositum igitur iller  
 relationes essentiales reales quod est  
 extra et. In ista questione de ydeis  
 doctor ponit tres opi. Prima est lan  
 sti tho. 1. pre. su. q. xv. arti. ij. et godo  
 freda dicentium quod ydee sunt relatioes  
 eterne in deo ad alia cognita ut ea  
 distinetur intelligat. Secunda opi.  
 est hein. quodlibero. v. q. ij. et quod  
 libero. vij. q. 1. 2. vij. et quodlibero  
 fr. q. ij. dicentis quod ydee sunt relatio  
 nes in essentia diuina ut est primum  
 obiectum cognitum. Post dux doctor  
 dicit. tertia opi. ponit ideas siue re  
 lationes tales in actu intelligendi.  
 Et habet talem rationem in intelligen  
 re nostrum sicut primum. v. metha. habet  
 respectum ad intelligere sicut mensu  
 ratum ad mensuram ergo non respectus  
 infinitum sicut diuinitatem. Nam habe  
 t respectum ad infinita intelligen

bus. quia ut finitas et habet respec  
 tum ad unum intelligibile. igitur cum  
 intelligere diuinitatem. et infinitum in  
 isto intelligere sicut erit infinita rela  
 tiones ad infinita intelligibilia.

Sed ventendo ad questionem. 4.  
 sunt videnda. Primo quid sit ydea  
 Secundo si sunt ponende in deo.  
 Tercio in quo sunt principaliter po  
 nende. Quarto qualiter sunt ponende.  
 Quinto ad primum arti. dico quod  
 ydea est forma intellectualis exem  
 plaris. quod sit forma per. per aug. in li.  
 83. questionum. q. 4. dicit ydea grece  
 idem est quod forma latine. quod sit intel  
 lectualis ibidem habet. in eodem lo  
 co. quod sit exemplaris per. quia est per  
 ductiva rei ad extra per aug. Si ad  
 est ydea sicut alios dicit sanctus do  
 ctor quod est respectus rationis nisi fund  
 datus in essentia diuina improbat.  
 Alii dicunt quod ydee sunt essentia di  
 uina continens in se perfectiores diuinitatem.  
 et bece est bona opi. Dicit scotus quod ydee  
 nihil aliud sunt in deo nisi res obie  
 ctive cognite vel obiectum cognitum  
 ab intellectu diuino. aug. dicit sic quod  
 ydee sunt realia exemplaria ex. stentia  
 in essentia diuina distinguunt for  
 maliter ab essentia sicut pretas et per  
 sona. Sed quod sunt ydee sicut plato  
 dicit quod sunt rationes formales vniuersu  
 alium. Et istas rationes formales ap  
 pellat aristoteles exemplaria. sicut sunt negan  
 de iste ydee platonice. dico quod non. quod  
 negatis ipsa negantur principia  
 sed sunt ponende separe et quod habeat  
 esse separam. Ad hoc dicit alii quod hoc  
 aristoteles. imposuit platoni quod plato  
 non sic intellexit. Alii aliter dicunt quod



## Questio

Aristoteles fuit bonus philosophus sed prauus metaphisicus. et quia iste idae sunt vltimū se pate et abstracte. id est Aristoteles male intellexit eas. et quod imponit platonem male imponit.

¶ Quarta ad secundum articulum dicitur quod in deo principaliter sit ponende idae. Cuius ratio est. quia in illo sunt ponende idae principaliter quod est principium et auctor totius nature. sicut deus est boni. ergo etc. Tamen pro maiori declaratione huius articuli. pono conclusiones quas ponit augustinus in libro septimo de ciuitate dei. Prima conclusio. quod idae sunt fruendum nisi deo vel illo quod est formaliter in deo. sed idae est fruendum secundum augustinum ergo sunt in deo formaliter. Secunda conclusio. quod idae sunt ad deum. Tercia conclusio. sic nihil est ad deum nisi illud sic deus maxime a deo ratione facte. sed idae sunt ad deum de secundum augustinum. ergo sic deus vel aliquid formaliter existens in deo.

Tercia conclusio. quod idae sunt formaliter in deo. Et hoc probat sic. Nihil est sapiens formaliter nisi per sapientiam eternam in ipso formaliter. sed deus est sapiens formaliter per idae secundum augustinum. ergo etc. Quarta conclusio. quod idae sunt eterne plus deus sic. Nihil est eternum nisi deus. sed idae sunt eterne secundum augustinum. ergo deus. Et his habet quod idae sunt ponende in deo formaliter. ¶ Quintum ad tertium articulum. in quo sunt principia ponende idae dico. quod in intellectu diuino principia quae nobilissimus modus procedendi non desic in vniuerso sed nobilissimus modus procedendi est per intellectum et voluntas

## II

tem et operationes ideales. ergo etc.

¶ Quartum ad item articulum dico. quod in intellectu diuino sunt non solum modum intelligendi est tria. scilicet ad deum. intellectus et actum intelligendi et etiam diuinam que respicit se et alia et alia. Certum est autem quod idae ponuntur in intellectu. nec in actu intelligendi ut sic sed ponuntur in eorum essentia. Essentia autem accipitur dupliciter scilicet ut obiectum cognitum. et ut essentia cognoscendi. Tunc ille res reparare in essentia diuina cognita in deo obiectiue. Ad cuius similitudinem res exterior producitur dicuntur idae sicut membra doctoris. Sed alius diceret. quod idae est obiectum cognitum ab intellectu diuino. illud obiectum ad oritur et si uerum illo. Dico quod sic non ratione sui. sed in comparatione ad intellectum diuinum. ¶ Ad argumentum in principio patet. quod loquitur augustinus de idae etc.

## Secunda quod

maxime mediante distinctione ubi dicitur. verum omnia cognita a deo habeant ideam in ipso. Videt quod sic. scilicet. si quod factum est in ipso uis erat. Ad oppositum multae additae sunt quasi tenebrae. sed deus lux est. et tenebrae nullae sunt in eo. Circa istam questionem sunt tres modi dicendi. Unus est tamen doctoris prima parte. quod per articulum. que sic colligitur ex eorum questionibus et resolutione. argumentorum dicitur sic. quod idae ponuntur principia scientiae casualiter in quantum principia scientiae spectant ad intellectum speculatiuum. et sic de idae in //

# Distinctio

quātam ē principiū cālitatē spectat  
ad intellectū practicū. z sic dicitur exam  
plar. Ad positū dicit sic. q̄ oīa co  
gnita habēt ideam in deo. in quibus  
idea est principiū sciētie. nō aut oīa  
habēt ideam i deo. in quibus ydea est  
principiū causalitatē. quia q̄b nō ē  
nec fuit nec erit nō habet ideā in deo  
nec materiā quia nō pōt q̄ se existe  
re nec genui alia ydeam a sp̄e ha  
berē q̄ in illa cognoscat. nec indui  
dua alia ab idea sp̄s q̄a non addūt  
vtra sp̄m nisi materiā. Et mate  
ria nō habet ideam nec passiones  
habēt alia ideas ab idea sp̄i v̄ suo  
rum subiecto. Alia op̄o est. q̄ du  
pliciter possum loqui de re. s. pri  
mē z secū de intētionis. Res s̄o se  
cū de intētionis nō habēt ideam in  
deo. Res aut̄ p̄me intētionis disti  
guētur in rem naturalē z in rem ar  
tificiale. Res artificialis nō h̄z ideā  
in deo. Res aut̄ natural̄ ad huc disti  
guētur. q̄ quedā sunt ad se. q̄ iam ad  
aliud. Res ad aliud s̄t sepe p̄edi  
cāmēta. z ista nō h̄nt ideā. quia q̄b  
nō habet p̄p̄riam realitatē nō habet  
ideam. sed relatio nō habet realita  
tem p̄ter realitatē fundamēti nec ac  
cidētia nec p̄tes sub n̄ales p̄ter ip̄m  
totum h̄nt ideam s̄m istū. Alia ē  
op̄o quā teneo q̄ oīa habēt ideā in  
deo oīa dico posita siue entia na  
turalia siue artificialia ḡna sp̄e in  
duplida relatiōes materiā positū  
et p̄tes. Cuius rō est. Nam idea est  
res obiectiē cognita. sed oīa p̄dicta  
sunt res obiectiē cognite. igitur oīa  
p̄dicta habēt ideā in deo. Ad op̄o

# XXXVI

positū p̄z p̄ ea que dicta sunt.  
Ira distinctiōem tricesimā  
septimā queritur. Utrū fun  
damentū relatiōis eterne ad  
deū vt cognoscēte. habeat vere eē  
eēntie. et hoc q̄ ē sub tali respectu. i.  
si creature antiq̄ creetur habēt verū  
esse eēntie distinctū ab eē eēntie. Utrū  
datur q̄ sic. Apoc. iij. p̄ter volūta  
tem tuā om̄ia que erāt sunt. nō erāt  
nisi in eēntia. ergo r̄c. Ad s̄o po  
sitis. i. Quia per ip̄m facta sunt. In  
principio solutiōis ponit op̄o bea  
te eternitate eēntium i. iij. arti. ij. q̄.  
q̄. xij. z. xij. z. quol. vij. q̄. ij. in  
fine. z quol. ij. q̄. i. z. ij. z quol. xi. q̄.  
ij. Et hec op̄o tenet q̄ creaturā ab  
eterno habēt aliqd̄ esse eēntie disti  
ctū ab esse eēntie. z h̄z op̄ionis  
est fr̄cticus i primo. Sed veniēdo  
ad questiōē dicit q̄ nō distinguit. q̄  
sicut se habet lux lucens z lucere. sic  
se habēt eēntia z actualis eēntia. s̄  
lux et lucens sunt idem reali s̄m au  
gustinū. igitur illa sunt idē realiter.  
Sed pro maiori declaratiōe q̄  
tuor vidēbūtur. Primo ponent q̄  
tuor conclusiōes. Secūdo veniēdo ad  
p̄ctum q̄ntiōis. Te. cia. v̄z eēntia  
rei creabilis sic necesse ē. Quar  
to. verū sit aliqd̄ reale et natura rei  
creabile. Quāntū ad primū ponē  
tur aliq̄e conclusiōes. Prima q̄ es  
sentiā rei creabilis nō precedit suā e  
ctualē eēntiā in ordine duratiōis. p̄  
Nam aliter sequeretur q̄ prius dura  
ret q̄ existeret. Secūda conclusiō q̄  
eēntia nō precedit actualē existentiā  
ordine originis. patet. Nam aliter



actualis existentiæ originaret ab ef-  
sentia quod est falsum. Nam actus non  
originatur a potentia, sed ab illo quod  
est actus. Tercia conclusio. quod essentia  
precedit actualem existentiam ordinem  
natura. Patet, quia essentia potest  
concipi sine existentia et non e contra.  
Quarta conclusio quod essentia precedit ac-  
tualem existentiam ordine perfectionis.  
Patet nam essentia habet perfectionem  
se, existentia autem ab alio. Quintum  
ad secundum articulum. verum essentia  
distinguitur realiter ab actuali exis-  
tentiis sunt duo modi dicendi. Pri-  
mus. Tercio, qui dicitur sic, quia essen-  
tia potest separari ab actuali existentia. Et  
probat. Secundus modus dicendi est  
nostri doctoris, quod essentia et actus/  
lis existentia non differunt realiter, quia  
esset necessarium quod verum esset res, sed  
essentia licet sit aliquid rei, non tamen est  
res. Item quia si realiter distinguuntur,  
verum realiter existit sine altero,  
sed essentia non realiter existit sine exis-  
tentiis, ergo etc. Tertius dicitur quod non  
distinguitur formaliter cum habeat  
eandem definitiorem, licet bene ex natura  
rei. Quintum ad tertium articulum  
Utrum essentia rei creabilis sit neces-  
se esse. Franciscus dicitur sic, quia im-  
possibile est non esse, et in hoc francis-  
cus ponit duodecim fundamenta.  
Dis. xliij. fortissima ubi probat quod es-  
sentia distinguitur ab existentia, et quod  
essentia sunt ab eterno. Item quia non  
dependet ab alia causa ideo filius in  
divinis quia est necesse esse, non depen-  
det a patre. Secundus modus do-  
cto, quod essentia rei, creabilis non est

necesse esse, quia si esset necesse esse,  
sequeret quod essentia multa necesse esse,  
quia sunt multe et quasi infinite esse  
sentie, sed non est nisi unum necesse esse,  
sicut si dem, sed deus, ergo etc. Quam  
cum ad quartum articulum. verum cen-  
tia rei creabilis sit esse reale. Aliquid  
dicitur sic, quia est preter animam et  
non fabricata ab anima, ergo realis. Se-  
cundus modus dicitur quod non est esse re-  
ale. Nam omne esse reale, vel est eter-  
num, vel temporale, sed essentia non est  
temporalis, nam semper esset in tempore  
quod est falsum. Nam essentia rose mo-  
do in hunc non est. Nec eterna, quia  
sicut si dem, solus deus est eternus.  
Aliquid dicitur quod est realis a realitate  
dei, et non a realitate sui. Sed pro  
solutione argumentorum francisci no-  
ta, quod creature antequam producantur  
sunt in potentia et sunt, possibile quod  
duci. Et illa potentialitas qua crea-  
tura dicitur ab eterno possibilis non  
est aliqua potentia in creatura for-  
maliter existens, cum ipso, creatura  
sit nihil, sed est potestate ipsa divina po-  
tentia denominans producibilis.  
Unde sicut eadem scientia qua deus  
scit creaturas, creature sunt scire a  
deo, et non aliqua scientia in ipsis for-  
maliter existente, sic eadem poten-  
tia qua deus potest producere creaturas  
sunt possibile ab ipso  
produci, et illud possibile nihil est  
ipsum creaturam, et sic dicitur quod crea-  
ture ab eterno non habent esse possibile  
per esse divine potentie absolute, et  
etiam habent esse productum per  
creationem et exercitium divine

# Distinctio

potentia. Ad argumentū in prin-  
cipio dicitur, qd erant non in se, sed in  
mente diuina.

## uestio secundum

da. vbi querit, vtz creatura  
in esse suo additatio seu  
obiectio distinguitur a natura rei a  
deo. Videtur qd nō, quia sicut vnū res  
licet et sic nō distinguitur. Ad op-  
positum deus ē purus actus, et iste  
esse obiectiuus sunt potentia, ergo.  
Ad questionē dicit qd distinguitur  
quia deus ē purus actus et crea-  
tura in esse obiectio est potentia. Si  
circa istas qst. onē quatuor videbitur.  
Primo videbitur punctus qstio-  
nis. Secundo ponentur tres conclusio-  
nes. Tercio tres veritates. Quarto  
vitz productibilitas creature sit  
p intellectu nōstrū. Quintū ad  
primū dicit qd creatura in esse suo  
quid additatio distinguitur a deo et  
natura rei. patet. nam creatura ē de-  
pendens. et deus nō. ideo distinguitur.  
Itē qd deus habet esse simple  
creatura sūm quid. Quintū ad secū-  
dum art. ponuntur iste conclusiones.  
Prima qd creatura in esse obiectio,  
nō distinguitur realiter a deo. nam  
aliter deus posset esse sine illa. Et si  
sic auferetur a creatura creatibilitas  
et a deo potentia creandi qd nō est vi-  
tendum. Secūda conclusio. qd crea-  
tura in obiectio distinguitur for-  
maliter a deo. patet. Nam in esse ac-  
tualī distinguitur formalr. ergo in  
esse obiectiuo. Ita pna tenet. Nam  
actus et potentia nō variant rōnes

# XXXVII

formale. Tercia conclusio. qd creatura  
in esse suo additatio vel obiectio  
distinguitur a deo essentialr. Pa-  
t et. quia in suo esse actuali distinguitur  
a deo essentialr. ergo in esse suo  
potentiali si illud esse sit sic. Quā-  
tum a d tertiū art. ponuntur iste ve-  
ritates. Prima qd creatibilitas nō in  
esse creature in esse suo additatio  
in primo mō dicendi p se. patet  
productibilitate. patet qd producti-  
bilitas est passio et passio nō conue-  
nit in primo mō dicendi p se. Secū-  
da veritas qd creatibilitas nō inest  
per accidē. Nam aliter posset esse  
creatura sine creatibilitate qd est falsū.  
cum subiectū nō possit esse sine  
passione. Tercia veritas qd crea-  
bilitas nō inest creature sūm qd sed  
simple. quia sicut creatura simple  
ter producta. sic productibiles inest  
sibi simple. Pro maiori declaratio-  
ne creature ponuntur quatuor signa in  
quārum ē productibil. In primo si-  
gno ponuntur ei q sū in primo mō di-  
cedi p se. In secundo nihil glō. In ter-  
cio pū passioes. In quarto signo q  
ei ponuntur p accidē. Quarta qd  
vitz productibilitas inest creature et  
cum nri intellecte. Di qd qd pda  
cibilitas ē passio. sed pass. accidē nō in-  
sunt p accidē nri intellecte. Ad argu-  
mentū in pna dicit qd hinc idē ratiō  
hoc nō distinguitur et natura rei.

Ira distinctio et ratiō sūm qd  
mā qrit. vtz de hinc vitz  
qd nō, qd pna dicit. Sed mihi sedes ē  
ad o ppo. celū et terrā ego iplebo. Ad  
questionē dicitur qd sic. Et hac ve-  
ritatem magis probat qd Ambrosius



## Questio

li. de trini. Sed in hac q̄stione qua tuor videbuntur Primo, si deus est vbiq̄. Secūdo, p̄ quid est formalr vbiq̄. Tercio, si esse vbiq̄ est prop̄ p̄tū del. Quarto, q̄bus modis generaliter loquēdo est vbiq̄. Quantum ad primū sc̄tiū doctor. i. pre. q. viij. ar. i. sic probat. opo p̄t agēs p̄tūctum esse ei in qd̄ immediate agit sed deus agit in immediate mouens res. ergo deus est in oibus rebus. 2 per p̄na est vbiq̄. Maior p̄t vj. p̄bi. vbi p̄bs probat q̄ mouens et motum s̄t simul. Minor probat. quia esse creature ē prop̄us effectus dei. Nō placet hoc doctori. Ab alijs sic probat. illud ens spirituale qd̄ habet ordinē ad om̄ia est in oibus. sed deus habet ordinē ad om̄ia gubernādo. ergo deus est in oibus. ergo et sic vbiq̄. Scotus dicit. q̄ conclusio ista ē credita. et nō potest probari. et tñ si aliqua rō est efficac̄ inter om̄es rō magistri ē efficacior ad probandū istam conclusiōē que talis ē. Deus aut̄ nūq̄ est. aut vbiq̄ est. aut alicubi nō. aut vbiq̄ nō. Primo mō par. Nec sc̄do. mō. q̄a nō esset rō quare plus eēt ibi q̄ hic ergo ē vbiq̄. ¶ Quantum ad sc̄dū ar. ti. dico. q̄ rō essendi deū vbiq̄ est sua infinitas. quia illud ē ratio eēt di deum vbiq̄. quo pot. deus est vbiq̄. Et. quō circū scriptor. n̄ est vbiq̄. sed circūscripta dei infinitate et simplicitate deus nō est vbiq̄. ergo nē. ¶ Quantum ad tercū ar. ti. dico. q̄ esse vbiq̄ ē prop̄tū del. Qd̄ probatur p̄ ambrosiū in li. de sp̄sanco Sp̄sanco. inquit in oī

## II.

bus est. et vbiq̄ ē sp̄ qd̄ vtiq̄ delatris et duratōnis est p̄tū. ¶ Quā tum ad q̄rtū dico. q̄ deus generaliter loquēdo tribus modis ē vbiq̄. sc̄z p̄ p̄ntiam. potentia et eētia. ¶ Cuius rō est ista. Nam deus al. p̄cit creaturas p̄ intellectum et voluntatem et illapuz. Per intellectū qd̄dem est vbiq̄ p̄ p̄ntiam. Per voluntatem est vbiq̄ p̄ potentia. Per illapuz ē vbiq̄ per eētia. nā eētia dei aulibet create entitati. habet illabi. Notandū autē q̄ p̄ter istos tres modos generales q̄bus deus ē vbiq̄ adhuc ē deus vbiq̄ specialimō. quia ē in sanctis per caritatē et grām. Item ē in christo p̄ vntōē p̄bi ad naturam. hūanam q̄ vniō ē nobilissima. et excellētissima. ¶ Ad argumenta patet p̄ dicta.

Ira distictōez tricesimā octauā q̄ritur. Verum. sc̄tia dei sit causa rez. Vide tur q̄ nō. quia tūc res essent p̄ intellectum diuinū. quod est falsum. cuz intellectus sit principū representatiuum et nō elicitiuum. Ad ōpositum est magister in tra. ¶ Ad questionē dicitur q̄ sic cū magistro et cōmentarij. metaphi. dicentes. q̄ sc̄tia dei est causa rez. S; circa hoc dico duas conclusiones. Prima. q̄ deus est causa rez. per intellectū. siue p̄ sc̄tia et voluntatem. Que conclusio p̄batur sic. Illud quod nō producit per intellectū et voluntatem refertur relatione reali ad suū productum. sed deus non refertur relatione reali ad rez. ergo deus p̄nducit p̄ intellectum et voluntatem. Item sic dicit

sanctus doctor. sicut se h̄z deus ad  
res creatas. sic artifex ad artificata  
Sed artifex p̄ducit artificium p̄ in-  
tellectum z volūtatē. igit̄ deus p̄-  
ducit res p̄ intellectū z volūtatē.  
Secūda conclusio. q̄ deus p̄ncipali⁹  
est causa rez per volūtatē q̄ p̄ in-  
tellectum. Qd̄ probat̄ sic. r̄ndendo  
aliqua sic se habēt q̄ vnū est p̄nci-  
pium rep̄ntatiū. z aliud est p̄nci-  
pium elicitatū z productiū. p̄nci-  
pialius est p̄ncipiū p̄ductiū q̄  
rep̄ntatiū. sed intellect⁹ est p̄nci-  
pium creaturaz rep̄ntatū. volun-  
tas autē est p̄ncipiū elicitatū z p̄-  
ductiū. ergo volūtas ē p̄ncipa-  
lius p̄ncipiū q̄ intellect⁹. Itē in  
om̄i ordine causarū illa p̄ncipalior  
est q̄ est d̄na sui effectus. sed volun-  
tas est h̄mōi. ergo volūtas est p̄nci-  
pialior causa. ¶ Ad argumentū in  
p̄ncipio r̄spondetur per secun-  
dam conclusiōē.

Itēa distincōem tricesimā  
nonā querit. vtz deus ha-  
beat noticiā determinatam  
om̄i rerum quātum ad om̄es cōdi-  
tiones existētie sic q̄ illa sit infalli-  
bilis. Videt̄ q̄ non. qz deus p̄ntū  
clauit p̄ esayam morit̄ ezechie que  
nō euenit. esa. xxxviii. z t̄n loq̄bat̄ ex  
pre dei Ad o p̄o. est damal. xxxiiij.  
O deus eterne q̄ abscondito: es et  
cognitor qui nosti oīa anteq̄ fiant.  
In hac q̄ōne ponunt̄ tres op̄iones  
ad videndū quomō certitudinalit̄  
deus cognoscat om̄ia. ¶ Prima ē o-  
p̄inio Bonauē. li. j. di. xxxv. Et di-

cit. q̄ si h̄z infallibile noticiā ē pro-  
pter ideas. Secūda ē sancti Tho-  
. j. arte. sum. q. xliij. ar. ix. z. xliij. di-  
centis q̄ totus defluxus r̄pis p̄ns ē  
eternitati. z si q̄ deus cognoscat fu-  
turum p̄tingens nō solum v̄est in  
causa sua. sed etiā v̄t ep̄istēs ex eo q̄  
futurum coexistit nūc eternitati.  
Tercia ē eiusdē sancti Tho. j. par-  
te sum. q. xliij. ar. xliij. in solutiōe p̄nci-  
piali. Ad argumentū godofredi.  
quia p̄nt esse necessaria creata respe-  
ctu diuine cēntie. z nō p̄tingēt̄ re-  
spectu scōaz causarū. In sp̄ciali auct̄  
tem dū venit ad soluendū q̄stionē  
que est. an deus necessario sciat om-  
nem cond̄tōem existētie om̄i po-  
nit solutiōē sancti Bonauēture. li.  
. j. di. xxxviiij. arti. ij. q. ij. distigūēs  
istam. deus necessario scit fm̄ com-  
positōem z diuisionē. Alij dicūt q̄  
deus cognoscat futura p̄tingētia.  
ideo quia cognoscat curritūz causarū  
secūdarū z naturalū. ¶ Sed repro-  
batis his op̄ionibz est op̄io docto-  
ris z vera. q̄ intellectus diuin⁹ ab  
eterno cognoscat futura p̄tingētia  
cognoscendo determinatōē sue vo-  
luntatis. vbi primo supponit q̄ p̄-  
ma causa totius p̄tingētie est vo-  
lūtas diuina. Ex quo arguit̄ sic. In-  
tellectus diuinus ab eterno cognos-  
cat determinatōem volūtat̄ diui-  
ne z nō impedibile. sed volūtas di-  
uina cum sit prima causa totius cō-  
tingētie ab eterno determinat om̄ia  
futura p̄tingētia. ergo ab eterno in-  
tellectus diuinus cognoscat futura  
contingētia cognoscendo determinatōē



## Questio

tionem volūtaris eius. ¶ Sed hic sunt duo dubia. Primum q̄ videtur ex dictis q̄ deus determinet volūtarē meā ad actum meritorū. qui a cruce est p̄ingens. & sic tollit libertas volūtaris. Dico q̄ licet deus determinat istum ad bonū. nō propter hoc tollit libertas volūtaris eius. Nam ista determinatio d̄ de iis esse & necessaria de inē. tamē cum ista stat contingētia de possibili. Secundū dubiū quare magis determinat ad vitā petz q̄ martinuz cum merita nō precedat. Dicitur q̄ predestinātōnis nō est causa nisi sola volūtas dei. quia sic ei placet. Ad argumentū in principio dicitur q̄ p̄nūciavit cum cōditiōe.

## Questio secūda

da tricesimenone distinctionis. Ubi q̄ritur vtz in vniuerso euentat aliqua p̄tingentia. Videt q̄ nō. quia nō videt proportio mutabilis obiecti. & imutabilis sciētie. naz sciētia requirit obiectū imutabile. sed deus habet sciētiā. ergo imutabile. ¶ Ad oppositū ē fides que determinat q̄ est cōtingentia in rebus. Circa hoc est vna opinio p̄boz falsa q̄ nihil euentū contingēt sed omnia necessario. Nam aliter sciētia dei falleretur. Sed ista opinio est falsa & contra sanctos. & philosophos eam improbat. h̄ p̄meritas. Et p̄t sic improbari. nullus laudatur v̄ vitupatur de his que necessario sūt. sed hōies

## II

laudantur et vitupantur de his q̄ faciūt. ergo nō necario faciūt. Maior et minor habentia iij. ethicorū. Item si omnia euentent. necario nō esset consiliū. sed consiliū ponit ab Aristo. iij. et vi. ethicorū. ergo r̄. ¶ Sed pro maiori declaratiōe duo faciam. Primum dicam ad p̄ctum questionis. Secūdo ponam aliquas interrogatiōnes quas aliqui cōmūniter faciūt. ¶ Quantum ad primū breuiter dicitur. q̄ in rebus est contingētia. Nam qui non ponit cōtingētia tollit a rebus iusticiā. Sed iusticia nō est tollenda a rebo ergo in rebus est contingētia. Maior patet. Nam ad iustum p̄tinet q̄ remuneret merentē. & punit demerentem. Sed meritum & demeritū ad contingētiā p̄tinent. ergo r̄. ¶ Quantum ad secūdum articulum ponūtur aliquę interrogatiōnes. Primo. cur creauit deus animā meam. si sciūt eam esse dānandam. Dicunt aliqui. q̄ propter decorem vniuersi. Alij v̄ iusticia dei ostendat in maloz punitiōe. & bonorum retributiōe. Secūda interrogatiō. quare deus p̄destinavit illum et illum p̄sciuit. Dicitur q̄ nō est cā. p̄destinātōnis vt supra dixi. licet bene p̄sciētie. Nam quare figuratus ex eadez massa facit vnū vas cū quo quis seruiat regi. & ex eadē massa aliud cōrumeliosum. Dicitur q̄ nō est causa nisi sola volūtas artificis. sic in proposito Tercia interrogatiō. Si deus creauit me dānandū si deo sibi dare grās. Dicit q̄ sic. quia fuit

Scotū melius est esse dānatus q̄  
 nō esse cum nō esse nihil sit. Quar/  
 ta interrogatō. cur deus p̄mittit t̄m  
 malū post q̄ potest tollere. Dicitur  
 q̄ bñ pōt de potentia absoluta. sed  
 de potētia ordinata aliqui dubitāt  
 dicendo q̄ oportet q̄ eueniant ne  
 iusticia sua euanesca. vel vt i eo re/  
 luceat iusticia. Quinta interrogatō  
 quare deus nō facit nos ipeccabiles.  
 Dicit. q̄ vt nō essem⁹ aialibus bru/  
 tis siles. Habemus em̄ libez arbi/  
 trium qd̄ bruta nō habent. Sexta  
 interrogatio. quare oportet labora/  
 re illum qui p̄destinatus ē. Naz sa/  
 ciat quicqd̄ voluerit. saluator dicit  
 q̄ vt det grās deo de tanto benefi/  
 cio. Sed qd̄ dicitur de dāpnatis q̄  
 refaciet bona post quā debēt dāna/  
 ri. Dicit sc̄tus doctor. q̄ vt alleuet  
 petra. Sed hoc nō valet. nam deus  
 iam scit punctū pene sicut scit esse  
 dānatum. ideo oportet dicere q̄ os  
 bona facere p̄pter exercitiū fructū r̄  
 p̄p bonū fructū qd̄ i ip̄a reluc̄ ad q̄  
 naturā r̄ sumus inclināt. i. ethico.  
 Septima interrogatio. quare de⁹  
 reprobauit iudā vel aliū dānatum  
 petriū vero p̄destinauit. Dic̄ d̄. q̄  
 deus sc̄uit ab eterno. q̄ petrus r̄ iu/  
 das debebāt peccare sc̄uit q̄ petri⁹  
 resurgeret a peccato. iudas vero nō  
 qd̄ deus dānat boiem. qd̄ scit eū dā/  
 nātū. Nota hic. q̄ licet deus ha/  
 beat scientiā maloz et bonoz r̄ hē/  
 dozum. sed nō est cā nisi bonoz. nā  
 maloz deus non est cā r̄ eoz duri/  
 cles. Et si dicat. deus habet noticiā  
 infallibilē necessario r̄ contingen/  
 tiū. ergo illa cōringētia nēario eue/  
 niant.

Dicit q̄ deus habet noticiā  
 p̄tingentiū qd̄ p̄tingēt̄ eueniēt. s̄  
 nō q̄ necessario. Alij aliter respon/  
 dent. q̄ deus nō habet scientiā ne/  
 cessariā de p̄tingentibus necessitate  
 absoluta vel simpliciter. sed habet  
 necessariam de p̄tingentibus nēitate  
 sup̄pōnis vel p̄ditionata qd̄ pro eo/  
 dem accipio. Sed hic ē magnū du/  
 bium. quō volūtas dei inderem̄ia/  
 ta ad opposita ab eterno pōt se de/  
 terminare ad alterz istaz sine sui mu/  
 tatiōe. Doctor n̄ dicit q̄ sic. Et qd̄  
 sile est de volūtate n̄ra. nam volū/  
 tas nostra ē in potētia ad actum. sic  
 q̄ p̄cedit actum. Itē est in potentia  
 passiva ad diuersos r̄ oppositos as/  
 ctus. Tercio volūtas n̄ra p̄ diuer/  
 sos act⁹ determinat se ad diuersa ob/  
 iecta. Quarto volūtas n̄ra vt tēdit  
 in diuersa obiecta p̄ducit diuersos  
 actus seu effectus. qd̄ vero duo pri/  
 ma dicūt imp̄fectōem. ideo nō po/  
 nūtur i deo accipiēdo at̄ tertiū r̄ q̄r/  
 tuz dictū dicit q̄ sicut volūtas crea/  
 ta p̄ diuersos actus pōt se determina/  
 re ad plura ita q̄ placum nouū de/  
 terminat se ad aliquod nouū. ita vo/  
 lūtas diuina p̄ vnū actum illimita/  
 tum p̄tinentē sp̄ualiter oēm actum  
 pōt se determinare ab eterno ad hoc  
 vel ad illud. ita q̄ volūtas diuina  
 per vnū actus illimitatū potuit fa/  
 cere quicqd̄ posset fieri p̄ om̄es act⁹  
 formales in creaturis. Ad argu/  
 mētū i principio p̄z p̄ ea q̄ d̄ca sunt.

Ira qd̄ dragelina distinctō  
 nem q̄ritur. vnū p̄cedit  
 natus possit dānari. Dicit  
 q̄ nō. om̄e p̄teritū simplr est neces



scribitur: quia in p[ro]p[ri]o. et. et. hoc sol[us]  
 lo. p[ro]uatur deus i[n] facta facere q[ui]s  
 q[ui] facta sunt. Ad o[pp]ositum. nam  
 si d[omi]n[us] esset rex n[on] esset suadend[um] ali  
 cui d[omi]n[us] obseru[ati]o p[re]cepto r[ati]o  
 r[ati]o. In hac d[ist]inctione non sunt  
 op[er]a. ideo r[ati]o d[omi]n[us] affirmatiue di  
 co q[uod] p[re]destinatus p[ro] d[omi]nari q[uod] p[ro]  
 apoc. 3. v[er]b[is] d[omi]n[us]. Tene q[uod] h[ab]es ne au  
 accipiat coronam tuam. Et t[er]o circa b  
 videbimus duo. p[ri]mo si p[re]desti  
 natus possit d[omi]nari. Sec[un]do si deus  
 p[re]s[er]u[ati]o q[ui] d[omi]n[us] nouo p[re]destinare. Q[ui]a  
 t[er]t[er]o ad p[ri]m[um] dico q[uod] loquedo in sen  
 su p[ro]positio p[re]destinatus n[on] p[ro] d[omi]nari  
 r[ati]o. imo e[st] impossibile. et hec p[ro]positio  
 e[st] sic intelligenda. Qu[od] d[omi]n[us] p[re]destia  
 uis p[re]destinat[ur] et p[re]destinabit. n[on] p[ro]  
 d[omi]nari. Loquedo aut[em] in sensu diu  
 sionis p[re]destinatus p[ro] d[omi]nari. hoc  
 p[ro]p[ri]a. p[re]destinatio dicitur actu vo  
 luntatis q[ui] ordinat creatura r[ati]onalis  
 ad gr[ati]am et gl[ori]am. s[ed] voluntas dina  
 ordinat ista creatura ad gratiam et  
 gl[ori]am s[ed] i[n]g[er]it q[uod] ad nihil e[st] neces  
 sario se h[ab]et n[on] aut[em] ordinat e[st] p[ro] i[n]g[er]e  
 ter n[on] possit e[st] n[on] p[re]destinare. igit[ur]  
 p[re]destinatus p[ro] n[on] p[re]destinat[ur] et p[ro]  
 p[ro]sequens d[omi]nari n[on] q[uod] ambo ista po  
 nant s[ed] c[um] sine o[pp]osita nec successi  
 ue q[uod] n[on] succedat instantia in eter  
 nitate. ponit aut[em] v[er]u[m]q[ue] diu[init]uz in  
 instanti eternitate. q[uod] Si aliq[ui]s dicit  
 r[ati]o d[omi]n[us] scit q[uod] d[omi]nabit quare p[ro]  
 destinatus. d[omi]n[us] ad hoc. v[er]bonitas  
 dei videat et malicia creature et sua  
 i[n]c[on]stantia d[omi]n[us]. Ex[em]pl[um] aliq[ui]s  
 d[omi]n[us] diligit aliq[ui]s dicit ei ecce do  
 bi istam gr[ati]am v[er]b[is] dilectionem et  
 bonitate mea serues e[st] ne p[ro]des sin

asit cruciaberis sic illaz gratis si q[ui]  
 p[ro]dit cruciet. digne illud sit. et in illo  
 demonstrat benignitas d[omi]n[us] et i[n]gr[ati]  
 tudo. put. et ideo si p[ro]p[ri]a. digne et iu  
 ste punit. q[uod] Qu[od] ad t[er]t[er]o ad t[er]t[er]o ar  
 ti. an deus possit aliq[ui]s de nouo p[ro]  
 destinare sunt op[er]a. p[ro]p[ri]a. vna die  
 q[uod] sic. q[uod] plus p[ro] voluntas. necrati  
 line sui mutati. one q[ui] voluntas crea  
 ta ab i[n]g[er] o[mn]i mutati. one. sed eadem  
 voluti. one q[ui] vult sine[m] p[ro] de nouo  
 velle aliq[ui]s ad sine[m] voluntas crata. g  
 et dina. Alia op[er]a. dicit q[uod] n[on]. q[uod] q[uod]  
 q[uod] p[ro] voluntas. Determinate velle  
 p[ro] intellectus intelligere. sed intel  
 lectus diuinus n[on] p[ro] aliud de nouo  
 intelligere. als an fuisse imp[er]fect[us].  
 g voluntas n[on] p[ro] aliq[ui]s de nouo p[ro]  
 destinare. De his op[er]a. tene qua[m] vo  
 lueris. et. q[uod] Sed circa ista materia  
 dicere q[ui]s. Equo de me d[omi]n[us] d[omi]n[us]  
 nauit saluand[um] illa determinatio e[st]  
 necessaria. et si necessaria necessario  
 veniet. d[omi]n[us] q[uod] e[st] necessaria necessitate  
 de inesse. i. necessitate determinatio  
 nis. s[ed] n[on] e[st] necessaria de possibili. i.  
 n[on] e[st] necessaria necessitate p[ro]p[ri]a.  
 Et hoc sonat q[uod] c[um] determinatione  
 de inesse stat c[on]g[er]entia de possibi  
 li. q[uod] Ad argumentu[m] in p[ri]ncipio d[omi]n[us]  
 q[uod] ista p[re]destinatio n[on] trahit in p[ri]ori  
 tu licet coexistit p[ri]ori.  
 Circa d[ist]inctione q[ui] d[omi]n[us] g[er]est  
 in p[ri]m[is] quaerit v[er]u[m] p[re]desti  
 nationis et reprobationis  
 sic aliq[ui]s merit[um] videt q[uod] sic e[st] p[re]desti  
 nationis. na de in apoc. 10 reg[is] ap  
 cu[m] deo. et aug. dei cu[m] illis. est i[n]laris  
 effectus et causa. q[uod] Ad o[pp]ositu[m] est  
 aug. in li. retr[act]ationu[m]. q[uod] In p[ri]ncipio  
 b

pio ponit opi. augu. super eplam ad  
 ro. q. si bona opa nō sunt in pñtia  
 dei respectu p̄destinādi bñ tñ fides  
 quā opi. postmodū in libro retra-  
 ctationū retractat. Secūda opi. est  
 mgr̄i dicentis nullū fore meritum  
 p̄destinationis vel reprobationis.  
 Et arguit p̄ra se mgr̄ ex illo augu.  
 83. questionū. q. 9. 2. 68. vbi dicit  
 q. p̄destinatio venit de occultissi-  
 mis meritis. Et rñder mgr̄ istā au-  
 ctoritātē augu. sicut retractasse i so-  
 liloquio. S3. p̄ra obicit doctor qd  
 dam scz. bein. quolibeto. 8. q. v. in  
 fine. quia libz sup eplam ad Ro.  
 edidit qñ solū erat p̄sbyter. libz au-  
 tē. 83. questionū qñ erat eps nō est  
 veri sille q. si retractat aliquid de il-  
 lis libris quos fecit qñ erat minus  
 sciens q. etiā aliqd retractet de illis  
 quos fecit qñ erat magis sciens.  
 Tercio ponit opi. sancti tho. j. pre-  
 sumc. q. 23. arti. v. q. ex pre dei nul-  
 la est querenda. rō quare hunc p̄de-  
 stinavit r. illū reprobavit nisi volū-  
 tas siue bñplacitū. Extrinseca autē  
 p̄t poni rō. s. p̄ces auroz. vlt rō ma-  
 nifestationis m̄ie diuine in bonis  
 r. iusticia in reprobis. Contra istaz  
 positionē arguit doctor solēnis qñ  
 beto. 5. q. 5. r. quolibeto. 8. q. 5. Ex  
 eo q. nullus defectus culpe aut pene-  
 est de p̄fectione vli qd m̄ exigeret si  
 ad manifestationē diuine iusticie re-  
 probi dānarēt. Et ideo idem bein.  
 aliter dicit qñ beto. 4. q. rñij. r. vbi  
 sup. actus diuinus p̄ accipi dupl̄r  
 vel v̄ est a deo. r. sic actionis diuine  
 non est ratio. vel v̄ terminatur ad  
 aliqd passum. r. sic benefici est ratio

Sed ventendo ad questionē dicit  
 q. nō est merum p̄destinatiois nō  
 sola voluntas diuina. Nam apo-  
 stolus ad Ro. dicit de iacob r. etau-  
 cū nō dum nati essent. nec aliquid  
 boni aut mali egissent ex deo voca-  
 et dictum est. maior seruet minorē.  
 Sed multū has causas inquirere  
 difficile. Ideo ap̄tus in epistola ad  
 Ro. clamat. **O** altitudo diuinitaz  
 scientie dei r̄c. Item aug. super io-  
 hannem quare hunc trahat r. istuz  
 nō holi dei iudicare si nō vis errare.  
 Et magister dicit in litera. In hoc  
 melior est fidelis ignorantia q̄ re-  
 meraria scientia. Et p̄ba dicit. Ju-  
 dicia dei abyssus multa. s. timēdus  
 est ne curiosē querētes hūc abyssus  
 dimergant in abyssum. Sed repro-  
 batis supioribus opi. est opl. conclusio  
 que stat in duabus p̄clusionibus.  
 Prima conclusio q. p̄destinatiois  
 nulla est causa. Secunda q. repro-  
 bationis est aliqua causa. Prima  
 p̄batur sic. Deus solo beneplacito  
 suo determinat hunc hominem ad  
 esse. ergo solo beneplacito suo deter-  
 minat hunc ad bene esse. i. ad gra-  
 tiam r. gloriā. Secūda persuade-  
 tur sic. Damnatō non videt bona  
 nisi quia iusta. Tñ augu. super Be-  
 nef. Non prius deus fit vltor q̄ a  
 liquis fit peccator. Sed reproba-  
 tio siue damnatō nō esset iustamē  
 subesset causa. ergo reprobationis  
 est aliqua causa. Sed scotus notat  
 q. in reprobatione r. p̄destinatione  
 nō est similis ordo. Nam in p̄des-  
 tinatione deus p̄mo vidit perz in  
 p̄mo signo. in secūdo signo. vult



bi vitam eternam in tercio signo  
vult sibi ea que sunt sibi necessaria  
ad hoc consequendū sicut gratiam  
et bona opera. Sz in reprobatione  
est alius ordo. quia in primo signo  
occurrit iudas. In secūdo signo vi  
dentur mala opera eius. In tercio  
signo determinat ad penam eternā  
Et hec signa omnia intellige in intel  
lectu speculatiuo anteq̄ veniat vo  
luntas. sic q̄ quādo voluntas de/  
terminauit. petrū damnandū iam  
Intellectus speculatiuus ostēdit vo  
luntari petrum et eius damnationē  
in diuersitate signo 2. ¶ Ad argu  
mentū in principio dī q̄ nō ē cau  
sa simpliciter.

In hac distinctionē quadra  
gestimā secūdas querit vtr  
deum esse omnīpotentē pos  
sit p̄bati ratione naturali videt q̄  
sic. Nam dicit Rich. de trini. pri  
mo. r̄ij. c. 2. q̄ ad omnia q̄ fide tenem<sup>9</sup>  
sunt rōnes necessarie. ¶ Ad o p̄posi  
tum nulli p̄bi vtentes naturali ra  
tione etiam quātiūcūq̄ perfecte con  
siderent deum sub respectu efficien  
tis p̄cesserūt eum esse omnīpotentē  
s̄m intellectū catholicorū. ergo 2c.  
In hac questione respondendo ad  
argumentū p̄ncipale cum dicit nō  
tam esse omnīpotentiam. p̄prie sum  
ptam. quia omnis p̄batio p̄bans  
impossibile sequi ex ea est sophisti  
ca. R̄ndit egidius de roma quoli  
beto. s. q. 7. q̄ illa ratio est sophisti  
ca nec potest solui p̄ naturalem ra  
tionem. quia vt dī sophistica pec  
cans in materia est habens aliquā  
p̄missam falsam. et non potest solui

nisi p̄ interemptionē aliū p̄misse  
q̄ nō p̄t cognosci interimenda p̄  
rōem naturalem. ¶ Circa istā q̄onem  
est vna distinctio nō p̄mittenda  
de oīpotentia. Deinde soluet q̄stio  
¶ Quātū ad p̄mū dī q̄ oīpotentia  
capit̄ duplī. Vno mō accipit medī  
ate in q̄rū p̄ oīpotentā agens p̄t in  
oī possibile mediātibz causis sc̄dis  
Alio mō accipit oīpotentia imēdia  
te. s. q̄n agens ex se circūscripta q̄cū  
q̄ cā secūda p̄t in oī possibile. De  
oīpotentia p̄m o mō loquūt p̄bi. s. d  
oīpotentia sc̄do mō loquūt theolo  
gi. ¶ Sz veniendo ad p̄positū dico  
duas rōnes. P̄ria q̄ oīpotentia  
dei p̄mo mō dicta p̄t demonstrari de  
deo rōe naturali et si dei infinitas  
est naturalr demonstrabil. Nā p̄bs  
8. p̄bi. 2. r̄ij. metha. p̄ motū infini  
tū p̄cedit potētā infinitā et deū in  
finitū. et sicut p̄cedit deū infinitum  
ita oīpotentē. qz p̄t omne possibi  
le mediātibz causis sc̄dis. Secūda  
rōne q̄ deū esse oīpotentē oīpotentia  
imēdiate sūpra sic intelligūt eā theo  
logi. nō p̄t p̄ statu isto demonstrari  
rōne naturali tū qz est articulus fi  
delitū qz sic p̄bare q̄ deus cōtinet  
causalitatem causarū secūdarū sed h  
nō valet apud p̄bos. quia si sol p̄ci  
neret causalitatem bonis nō p̄pter  
hoc concederet bonis q̄ sol posset p̄  
ducere bouē imēdiate. tū quia p̄bi  
nō potuerūt p̄cludere ratiōem na  
turali deum posse p̄tingentē causa  
re. ergo nō potuerūt p̄cludere natu  
raliter deū posse imēdiate in omnē  
effectum siue in quodcūq̄ in quod  
potest mediātibz causis secūdis.

Ad richard. in principio de q. 2. si sunt  
necessarie rationes ad probandum oporteret  
tamen non nisi sunt euidenter necessarie.

Ita distinctione quod dragest  
materiam querit verum prima  
impossibilitas rei sciende sit  
ex parte dei vel ex parte factibilis. vnde  
quod impossibilitas sit ex parte dei. nam  
magis arguit de sequenti quod vniuersum  
potuit fieri melius si deus possit si-  
bi dare maiorem capacitatem. Ad  
oppositum est an. de casu diaboli. c. iij.  
quod deus dedit perseverantiam bono an-  
gelo. idem bonus angelus habuit et non  
quia deus non dedit malo angelo. idem  
non habuit. sed quia malus non accepit  
potestatem. In hac questione ponitur pu-  
gnans in op. e. usque opinatur illud quod  
est in quolibet. v. q. iij. bein. dicit de  
rerum impossibilitate vnde surgat aut  
ex deo ut sit bona sequentia. deus non  
potest facere. ergo non potest fieri. vel e-  
contra quod ex rei impossibilitate dicat deus  
non posse. Et ibidem determinat quod ex  
rei impossibilitate dicitur argui deum non  
posse. non e contra ut sit sequentia e-  
contrario. non in ipso secundum philosophum. s. topic.  
Affirmatiue si quod dicitur arguimus deus  
hoc potest ergo est possibile. Negatiue  
autem e contra arguo. hoc non potest fieri. ergo  
deus non potest. Opositum manifeste di-  
citur in quolibet. 2. q. 3. ita quod patet ibi esse  
quam in ipso non. sequentia e contrario  
ita quod sicut affirmatiue sequitur. deus potest  
hoc. ergo est possibile. sic in eodem ordi-  
ne sequitur. deus non potest hoc. ergo non est  
possibile. quod manifeste opositum di-  
citur est in. 6. quolibet. q. 3. vnde ad de-  
clarationem questionis et argumentorum hic  
positorum. Notandum quod secundum ipsum quod

beto. 5. q. 3. sunt consideranda in affir-  
matiuis et contrariis ad positum deum affir-  
firmatiuum principale dicitur perfectione  
simpliciter quorum signa ponunt. Primum  
est in quod considerat ipsa perfectio simpliciter  
secundum se. ut in positum potentia actiua  
secundum substantiam. et ut quoddam absolutum.  
Secundum signum in quod considerat poten-  
tia passiva sibi considerans secundum substantiam  
et ut aliud absolutum. ita quod in duobus  
signis primis considerat absolutum ab-  
solutum. In tercio signo refert poten-  
tia passiva ad potentiam actiuam. et  
possibile ad potentiam relatione reali  
et secundum esse. In quarto signo potens ad  
possibile et potentia actiua ad passiuam  
relatione rationis. et solum secundum dicitur.  
hoc in affirmatiuis. In negatiuis  
autem inquit. isto modo non procedit. ut in po-  
sposito. quod in potentia non dicitur nec per-  
fectione simpliciter nec imperfectione ali-  
qua. ideo primo deo non attribuitur. vnde  
dicat aliquis possibile quod deus non  
potest. sed primo in potentia impossibili  
li donat. et ex hoc non posse deus dicitur  
hoc ex illo. quolibet. Sed quod ex  
his concludimus. dico quod deus non potest  
facere si natura rei non potest pati. et in  
potentia non est ex parte dei sed ex parte res-  
sciende. nam deus non facere angelum  
non potest. quod natura humana non est illius na-  
ture capax. Ergo quod dicimus ad hoc  
quod dicitur deus est opositum. hoc  
dicitur a sancto doctore. 1. presu. q. 2. 5.  
arti. 3. in corpore questionis quod deus est o-  
potens. quod habet vim productiuam respectu  
possibilitatis effectibilium et non effectibili-  
um. id est in finitum. sed hoc doctorum  
probat. Et fecit dicit ad hoc quod de-  
us non est omnipotens. quia habet vim



# Questio

# II

eductiua respectu impossibilitatis. s; qz  
habet vim pductiua respectu possi-  
bilis. Et illud respectu cui<sup>9</sup> habet  
vim pductiua h; esse in deo i poe-  
tia obiectiua sicut rosa que non est  
mō actu tñ est pductibilis. Et circa  
alia possibilis pducti est oipotens  
z nō respectu kymere. quia kymera  
nō habet potentia obiectiua in deo  
cū kymera nihil aliud sit qz quoddā  
impossibile deo. Sed deus potest  
facere aliquod impossibile. Dicit  
qz duplex est impossibile. s; fm qd z  
simpliciter. Impossibile fm qd de-  
us potest facere vt qz duo corpora  
sint in eodem loco. z d; impossibili-  
le fm quid eo qz est impossibile na-  
turale. sed nō iugnaturaliter. Sed  
impossibile simplr est qz nec ē possi-  
bile fm naturā. nec sup naturam.  
vt qz pteritū non sit pteritū. z illud  
deus nō potest facere vt inqt agathon.  
s; ethi. S; fmū. i. impossibile fm  
quid bene potest facere. ¶ Ad argumē-  
tū in principio dico qz mgr suppone-  
bar qz mūdus potuit esse maioris p-  
fectionis capax. quia tunc melior fi-  
eret si daret illa capacitas.

Tres distinctiones. 44. qrit  
vtr deus potuit res meli-  
us fecisse qz fecit. viderurqz  
nō. qz tunc posset facere res inordi-  
nate. vel in hma facione nō se ha-  
buit pfecte qd est falsum. ¶ Ad op-  
positū res aliter fieri qz facte sūt nō  
includit ptradictionē nec ē necessa-  
riū. Ad questionē d; qz sic auctori-  
tate magistri z aug. sup Gen. Ad  
litterā inqt aug. potuit deus facere  
boiē meliore qui nō peccaret nec

peccare potuisset. ¶ Circa istam q-  
stionē oportet duo videre. Primo  
si deus potuit res z mundū melio-  
rem facere qntū ad naturas creatu-  
raz. Secūdo si deus potuit melio-  
rem facere qntū ad ordinē. ¶ Quā-  
tū ad pīmū arti. dicit a quibusdam  
negatiue. z hoc qntum ad esse sub-  
stantiale creaturarū. qz esse subale  
cuiuslibet cōsistit in indiuisibili. z  
sic nō recipit magis z minus. Alij  
dicunt qz deus potest facere mūdū  
meliore qntum ad esse subale z qn-  
tum ad esse accidentale creaturā.  
Nā ponit qz esse cuiuslibet creatu-  
re habeat latitudinem z nō consistat  
in indiuisibili. Et pfirmat hoc. qz  
totū vniuersum fuit melius in sta-  
tu innocentie. z similiter erit meli-  
or post diem iudicij. Item omnes aie  
sunt eiusdem spci z tñ vna ē melior  
altera. etiam in partibus naturalibus.  
Nam dicere aiaz ppi nō esse melio-  
rem aie iude est erroneū. vt pty per  
articulum parisiū p demnaturū.  
¶ Quantū ad secundū arti. i. de or-  
dine d; qz d; nō potest facere mun-  
dum meliore qntum ad ordinē crea-  
turaz ad deū. nec qntū ad ordinē  
creaturaz inter se. Nam quilibz or-  
do est optimus. z optimo non dat  
melius. Et hec est opt. aliquorum.  
Sed opt. alterius doctoris qz de<sup>9</sup>  
potuit facere mundū meliore tam  
qntū ad esse substantiale qz qntum  
ad esse accidentale. z tam in ordine  
creaturaz ad deū qz in ordine crea-  
turaz inter se. Sed omnibus his di-  
cit qdez qz deus nō potuit vilo mō  
meliores res facere qz fecit. applicā  
b 3

do eas p quibz fecit. Nā Sen. s. vi  
dit deus cūcta q̄ fecerat ⁊ erāt val/  
de bona. valde bone nihil maius.  
Nam ſoginez in ordine m̄niratis  
nō potuit meliorē facere q̄ fecit. ſe/  
cus eſſet ſi eā ordināſſet in filiū dei  
vel q̄ erant bona res ⁊ mūdus ⁊c.  
iſta in ſuis ſp̄cto ⁊ el q̄ ad illud ne/  
ceſſariū mūdo. ſz nō q̄ ad ſe q̄ non  
poſſent eſſe meliora. ¶ Ad argumē  
tū in principio d̄z q̄ rō illa vel illud  
antedecens ſi ponit ⁊ falſum quō  
videm̄ questione.

Ira diſtinctionē. 47. q̄ri  
tur vtz deus velit alia a ſe  
videt q̄ nō. qz tūc in volū  
tate dīna fuilſet relatio realis ad cre  
aturā. Nequens eſt falſum ⁊ cōtra  
dicta ⁊c. ¶ Ad oppoſitū. Nā ſi nō  
voluit ab eterno. ⁊ nec mō vult de  
nouo. qz tunc eſſet mutabilis. q̄ ni/  
bil vult. Ad q̄nē d̄z q̄ ſic ſm apo  
ſtolū epla p̄ma. hec eſt volūtas dei  
ſanctificatio vīa. ¶ Sed poſite ⁊  
deſſo q̄ in deo eſt volūtas viden/  
dū eſt. Si deus vult alia a ſe. iō eſt  
notandū q̄ creature h̄nt duplex eſſe.  
vnā inq̄ntū ſunt obiecta cognita a  
deo ab eterno aliud eſſe h̄nt extra in  
q̄ntū p̄ducta. Et ſic dico duas con  
cluſiones. Prima q̄ deus necel/  
rō ⁊ ab eterno vult creaturas inq̄  
tū ſunt obiecta cognita. Cui⁹ rō eſt  
qz eadē neceſſitate vult deus creatu/  
ras. vt obiectū cognitū q̄ neceſſita/  
te vult ſe p̄fecte intelligere. S3 d̄s  
ab eterno vult ſe p̄fecte intelligere  
omneſt intelligibile. Hab eterno vult  
creaturas in eſſe cognitū. ¶ S3 hic  
dubīū de malo quō deus malū co

gnoscere vt ponit obiectū cognitū. iō  
dicendū q̄ in deo ponit duplex no/  
ticia. vna ſimplicis apprehenſiōis.  
alia approbationis. Deus autē non  
cognoscit malū noticia approbati  
ōis. ſed bene noticia ſimplicis app  
henſionis. ¶ Secūda celo q̄ deus  
vult creaturas. vt ſunt ex p̄tingent  
tū h̄nō neceſſario. Cui⁹ rō eſt. qz ſi  
d̄s vult alia a ſe vult illa et ſi h̄ane  
eſſe ⁊ q̄ quē modū p̄ducit illa ſed  
p̄ducit ea p̄tingent. q̄ vult ea p̄ting  
gent ⁊ nō neceſſario ⁊c. ¶ Ad argumē  
tū in principio d̄z q̄ volūtas d̄i  
vina ſub rōne abſoluta terminat re  
ſpectū volūti ad ipam ⁊ nō ſolū ſub  
rōne reſpectiva ⁊c.

Ira diſtinctionē. 46. q̄ri  
tur vtz volūtas b̄nplaciti dei  
ſemp̄ implet. videt q̄ nō  
ſ. ad thi. 2. Deus vult om̄es hoīes  
ſaluos fieri nō tū om̄es q̄nt ſaluat.  
ergo ⁊c. ¶ Ad oppo. ad Ro. 9. Ad  
luatari eius q̄s reſiſtit. Ad q̄ſtionē  
d̄z q̄ ſic. vt habet in p̄s. Quia q̄cūqz  
voluit d̄s fecit. ¶ S3 h̄ declarabū  
aliqua ad volūtatē dīnā q̄ ſinentia  
Primo qd̄ ſit volūtas ſigni ⁊ volū  
tas beneplaciti. Ad qd̄ d̄z q̄ volū  
tas b̄nplaciti ē volūtas dei efficac̄  
reſpectu cuiuſcūqz effectus p̄ducib  
lis vel p̄ducti. Sed volūtas ſigni  
eſt volūtas dei non efficac̄ reſpectu  
eozūdem ⁊ tū vna ſemp̄ implet vt  
volūtas b̄nplaciti. Vel efficac̄ alia  
ſ. ſigni nō ſemp̄ impletur. ſequit q̄  
iſta diſtinguant. ſ. volūtas ſigni ⁊  
volūtas b̄nplaciti. ¶ Sed hic ſunt  
quatuor difficultates. Primo ſi d̄i  
ſtinctio iſta ſit oīno eadē d̄iſtinctio



## Questio

erione illa de potentia ordinata et absoluta. 2 dicitur quod non. quia ratio voluntas si gni hinc voluntas beneplaciti respicitur potentia ordinata. Secunda difficultas si ista distinctio est eadem illa de voluntate conditionata ab soluta. dicitur quod sic. Nam voluntas signi videtur voluntas conditionata. sed voluntas absoluta videtur voluntas beneplaciti. Tercia difficultas est que sunt signa voluntatis diuine. dicitur quod plura potest videri per preceptum eius prohibitorium nisi unum et monitio. et ista pertinet ad voluntatem signi. sed permissio et impletio pertinet ad voluntatem beneplaciti et sic velle efficaciter. Quarta difficultas si diuina permissio sit actus voluntatis positius. dicitur quod sicut in nobis est duplex voluntas actus que est velle efficaciter que prohibet et non efficaciter que permittit et non prohibet. Sic est dicendum de deo suo modo. Sed est dubium vtrum permissio sit actus positius. Dicunt aliqui quod permittere non est nisi non prohibere. Alii dicunt quod est actus positius et quod deus permittit ad actum peccati. id est ad positium vel ad materiale quod eodem accipitur non ad officiositatem vel ad formale. Sed quomodo distinguatur voluntas antecedens et consequens. Dicitur quod voluntas antecedens est que firmatur super regulas iusticie legalis in vniuersali. voluntas consequens per illa que fertur super hominum regulas in particulari. Exemplum voluntate antecedente. Deus vult omnes homines saluos fieri. sed voluntate consequente. quia talis peccauit vult eum punire volitione efficaciter. Ad argumentum in principio per quod ea que

## II

ponitur in littera.

In circa distinctionem. 47. que est velle per modum illius diuina sic aliquis actus voluntatis diuine. vel si vult mala fieri. videtur quod sic. quia aliter non videtur deus hunc certitudinaliter peccatorem etc. Ad oppositum permissio comparatur cum alijs signis voluntatis diuine. sed preceptum non est aliquis actus elicitus voluntatis diuine. ergo multo magis nec permissio etc. Circa istam materiam est primo vna distinctio permittenda. secundo est questio soluenda. Quantum ad primum articulum. dico quod malum est triplex. scilicet malum nature vt dicitur quod nascitur cecus. secundum est malum pene. vt quo quis punitur. tertium est malum culpe. quo quis reprobat. Quantum ad secundum articulum dico tres conclusiones. Prima quod deus non potest velle malum absolute loquendo de ratione mali. quia illud non potest esse volitum quod est extra formalem rationem obiecti voluntatis. Sed malum sub ratione mali est extra rationem formalem obiecti voluntatis. ergo etc. Secunda conclusio quod malum nature et malum pene potest deus velle per accidens. Nam illud potest esse volitum a deo per accidens vt de puenit vniuerso maius bonum Sed ex malo nature et malo pene potest puenire vniuerso maius bonum. Minor pars quantum ad malum nature. quia ex corruptione vniuersi sequitur generatio alterius in vniuerso. Sicut probatur de malo pene eo quod puenit vniuerso manifestatio diuine maius

statis seu bonitatis. Tercia conclusio est malum culpe potest deus velle fieri. Sed est opti. hugonis q malum culpe potest esse volitum a deo p accidens. quia malum ptnet ad decentiam vniuersi. Alia e opti. magistri q no. quia illud no potest esse volitum a deo nec p se nec p accidens q no potest hre bonu recopensans. Sed malu culpa no potest hre bonu recopensans ergo. Et est tertia aliquoz moder noz q dicit q deus no vult maluz culpe voluntate efficaci sed vult illud voluntate pmissiua. Et ratio e quia pmutat illud vel p correptione facientis vel p correptione recipientis. Et fm hunc modum potest teneri tertia conclusio. ¶ Ad argumentu in principio pte p secundu articulu.

Ira distinctione. 48. quod vult voluntas creata pformis voluntati diuine semper sit recta. videt q sic. veritas intellectus creati est quicquid pformis intellectui increato. ergo a simili de voluntate creata ruc est bona quia conformis voluntati increate. ¶ Ad oppositum iudei voluerunt christum pati et mori quod et ipse voluit et tamen ipsi peccauerunt. Nam de his dixit spiritus. Pater dimitte eis quia nesciunt quid faciunt. ¶ Ad questionem de quod no. Nam deus voluit pati christum et iudei sine crucifixione voluerunt pati christum. sed voluntas iudeorum fuit peruersa licet pformaret voluntati diuine. ¶ Sed p declaratione est aduertendum quod voluntate creatae esse pformem voluntati increate. potest intelligi dupliciter. quia vel quoad volituz. vel quod ad hoc quod est regula volendi p modo

dum precepti. ¶ His habitis dico quod si querit vtrum voluntas creata sit recta si est pformis diuine voluntati in volito. dico quod no. et hoc quod voluntas diuina est causa bonitatis in obiecto siue inuolito. Nam ex hoc quod deus vult aliquid illud est bonum. voluntas autem creata econtra. quod voluntas creata non est causa bonitatis in obiecto sed e conuerso. quod obiectum est bonum. ideo voluntas illud vult. Si autem queratur vtrum voluntas creata pformis diuine voluntati p imitatione in quantum est regula volendi p modum precepti sit bona. dico quod sic. quia necesse est deuenire ad aliquam volitum et ad aliquam voluntate omnino in obliquabile. sed hoc non potest esse nisi voluntas dei. ergo si nostra voluntas ipsi pformis non p similitudine tamen sed p imitatione ex eo quod sequitur ipsam p modum precepti ut est regula est bona siue recta. ¶ Ad argumentu in principio dico quod non est simile. quia veritas intellectus dependet a solo obiecto. bonitas autem voluntatis non dependet a solo obiecto sed ab alijs omnibus circumstantijs et potissime a fine. 6. articulo

## Secunda quod

vult distinctionis vbi queritur vtrum in deo potest voluntas et exequiua distinguatur. vtrum quod no. Nam deus in apoc. quod p diuina voluntate dicitur oia creata. quod ipsa est principium creationis. ¶ Ad oppositum respectu aliquid est voluntas respectu quod non est potentia executiva. Nam deus in gen. Nolo mori peccatis tamen multi moriuntur. ¶ Ad quod non dicitur sic. Nam potentia voluntas est iungens quod libera. sed potentia executiva necessaria



# Questio

I

ria. Sed aliq̄ videbūtur. Primo. inuestigabit p̄nc̄ q̄stionis. Sec̄do ponētur c̄clusiones. Tercio. an volūtas dei c̄currat ad effectū imediatē. ¶ Quantū ad primū articulū est op̄io Thomę. q̄ potentia volūtatis et executiva nō distinguūtur. Improbatur. Est alius modus q̄ distinguūtur. patet. quia vnū est p̄ncipiū ad intra. s. volūtas. Aliud ad extra vt potentia executiva. naz potētia executiua ē p̄ncipiū ad extra. s. respectu creature. Sed volūtas ad intra est p̄ncipiū sp̄ssancti. ¶ Quantū ad secūdum articulū sic prima conclusio. q̄ in brutis iste due potentie distinguūtur. quia habēt distincta organa. Nam executiua habet pedes pro organo. sed appetitiua cor p̄us. Secūda c̄clusio. q̄ in hominibz etiam distinguūtur executiua et appetitiua p̄. nā appetitiua nō impedit. executiua aliquādo impeditur distincta. Tercia conclusio. q̄ etiam in angelo distinguūtur p̄ rationē datam in secūda c̄clusionē. ¶ Quantū ad terciū articulum. an volūtas c̄currat ad effectum. Immediatē dicitur q̄ nō. quia tūc nō eēnt necessaria agentia secūda et cause secūde. nec oporteret poni. illa. sed s̄ponenda p̄ Augustinū qui dicit. q̄ res quas deus condidit sic ad ministrat vt proprios mot̄ agere sinat. ¶ Ad argumentū in p̄ncipio dicit q̄ licet p̄ volūtatē oia dicātur creatū. nō per hoc tollitur distinctio. vt patet in litteris. ¶ Et hec de questionibz supra p̄mū Scoti dicta sufficiant.

# Irca se

cūduz libz Scoti paupez sic hec prima distinctio vtz primaria cālitras respectu oīz cābilū de necessitate sit ī tribus p̄sonis. videt q̄ nō. Richardus de tri. li. iij. ca. xvi. dicit. si tm̄ esset vna p̄sona. ad huc esset in ea plenitudo potētie z sapientie. et go posset producere om̄e passibile. Ad oppositū. plus p̄ueniūt tres p̄sonę in diuinis q̄ substantia z p̄sonę in creaturis. sed ista nō possunt separari in creaturis in op̄atione. et go nec p̄sonę in diuinis. ¶ Ad q̄stionem d̄ q̄ sic. Sed imediatē ponit op̄io Den. quot. vi. q. ij. z dicit q̄ sic. Et illa op̄io ponit in alijs libz. in alijs s̄o nō ponit. Et sc̄d̄ et Den. bene c̄cordant ī c̄clusionē. sed differūt in modo. Nā Denic̄ vult q̄ s̄būm z sp̄ssancti sint rōnes prime creandi. vel q̄ aliq̄ modo p̄pleant creabilitatē p̄ris. Sed Scotus dicit. illud est solūz. nam eadē creabilitas. ita eque p̄fecta est in p̄re sicut in tribus. z sic nō cōpletur illis. ¶ Sed pro maiori declaratiōe tria videbūtur. Primo si creabilitas in esse reali sit in tribus. Secūdo si creabilitas in esse volūto vel cognito sit in tribus. Tercio si p̄ possibile nō esset nisi in vna p̄sona. si posset esse in ea p̄fecta creabilitas respectu oīm creabilitū. ¶ Quātū ad primū articulum d̄ q̄ illa creabilitas necessaria ē in tribus. q̄d

# Distinctio

sic probat. **Q**uæ principium tringens  
supponit necessarium. sed principium  
necessarium ad intra coicatur tribus.  
scz oia secundum dicitur que eis non repugnet  
et sic coicatur eis illud quod est princi-  
cipium productum coicatur ad extra.  
et sic in illo instanti in quo est primum  
principium in deo ad producendum ali-  
quod tringens ad extra illud coica-  
bitur tribus. et sic creatio venit tribus.

**Q**uantum ad articulum secundum dicitur quod sic  
Et sic est intentio doctoris. quod si pa-  
ter et filius est spiritus sanctus componit  
ad obiectum in quantum habet intelle-  
ctionem vel voluntatem respectu illius  
in eodem instanti creature et eque et e-  
qualiter voluit et intelligit. Si vel  
ro componitur in secundo instanti. i. non  
quo ad obiectum volitum sed ad voli-  
tiones inter se potest esse ordo. Nam  
pater habet voluntatem a se. filius et spiritus  
sanctus non a se. sed a patre. et ideo erit  
prioritas originis. **Q**uantum ad ter-  
cium articulum dicitur. quod si impossibile  
est ponere unam personam absolutam con-  
sequenter esse dicendum quod in tali perso-  
na absoluta sicut esset talis creabi-  
litas perfecta. Et ista creabilitas per-  
ta ex ratione illius termini non videtur ne-  
cessario includere quod ipsa sit in tribus  
personis. Sicut nec ex ratione istius ter-  
mini includit rationem productionis ad in-  
tra illa in re contrario supponere sibi  
sicut nec posse ignem ex ratione sua in-  
cludit necessarium posse calefacere. U-  
cet iure supponat. Sed productio  
mundi vel creabilitatem supponit produ-  
ctionem intrinsecam verbi et spiritus sancti.  
Et sic sic. quod dicitur quod quattuor se habent  
per ordinem. Primum quod in divinis pos-

# I

sumus intelligere duplex instans.  
vel signum. Primum est instans natu-  
re. Secundum est signum vel instans origi-  
nis. Primum est quod in priori instanti vel li-  
gno nature. primum intelligit essentiam su-  
am antequam creaturas quod intelligit ge-  
nerentiam suam. sicut quod suum primum obiectum  
adequatum. nam semper potentia prius  
fertur in suum primum obiectum quod secundum  
Secundum est quod in signo prime nature  
quo pater intelligit essentiam suam pro-  
ducit verbum. quod patet. quia pro quocumque  
quod signo nature habet memoriam perfectam  
in preteritum habet. in et quia. rela-  
tina sunt sicut natura. ita quod in illo si-  
gno priori nature sicut plura signa vel  
instantia originis signata. Primum in  
quo pater habet in se memoriam perfectam  
Secundum in quo pater videtur memoriam coicatur sicut  
lucio gignendo ipsum. Aliud signum est.  
quod in secundo signo creature quod pater in-  
telligit creaturas in essentia sua in eo-  
dem coicatur filio cognitionem creatu-  
raz. in quo signo habet illas. et secundum hoc  
productio filii vel solum est. precedit co-  
gnitionem creaturaz in preteritum priorita-  
te. Et in signo nature coicatur in fi-  
lio a preteritum productio cognitio creatura-  
rum quasi supveniens sibi ipsa productio  
esse subali filii et personali. Alioquin si  
in priori signo pater haberet memoriam  
et noticiam creaturaz. et reputa lapidem  
verbum gignere de materia lapidis  
quod fallax est. quia solum est solum dei.  
ita quod in isto signo secundo nature in quo  
pater intelligit creaturas in eodem prio-  
ri cognitio sunt plures instantia originis  
signata. Primum in quo pater habet a se  
noticiam perfectam creaturaz. Secundum  
in quo coicatur filio. Et sicut dicitur



# Questio

# II

est ex pte intellect<sup>o</sup> in pte respectu p  
ductiois sibi. z cognitiois creatura/  
rum intelligendū est ita ex pte volū  
tatis in pte z filio. respectu dilectio  
nis creaturaz z spiratiois spūscifi.  
¶ Ad argumentū in pncipio p<sup>o</sup> p  
tercū articulū zc.

## Secunda qō

prime distinctiois vbi qrit.

U<sup>o</sup> deus possit aliqd creare. U<sup>o</sup>  
d<sup>o</sup> q nō. nā babel scō de gñatōe.  
idem manens semp natiū est facere  
idē q nō erit aliq variatio i effectū  
nisi prius naturā r ponat in cā Ad  
oppositū ē fides. Ad qō dicit q sic  
tobis vt. In pncipio creauit de<sup>o</sup> ce  
lum z terrā. Sz in hac qōne ponit  
opio vel rō Egidij de roma quol.  
vi. q. iij. Et incipit p ista opione sic  
intellecta arguit sic. Et cōcludit q  
ideo. qz deus est agens pfectissimū  
nihil p̄supponit ad agendū Sz do  
ctor d<sup>o</sup> q illa p̄batio nō claudit q  
de<sup>o</sup> possit pducere nouū. p̄ter h q  
deus nihil p̄supponit i produciōe.  
de q producat. Et ideo de h nihil  
dicit doctor q nihil pōt capi dupl<sup>r</sup>  
Uno mō p nihilo hz eē eētie Alio  
mōsm eē eētie. Et iuxta hāc disti  
ctioē d<sup>o</sup> doctor solēnis in sūma. ar  
ti. ij. q. p̄ij. z p̄ij. q capiendo p̄io  
mō nihil. nihil pōt creare. qā deus  
nihil pōt pducere qō nō est possibi  
le pduc. capiendo aut scō mō nihil  
p eētie pōt aliqd creare. Sz p ma  
iori declaratiōe duo sū videda Pri  
mū. an esse q p̄io sit prius non ens  
formatum q ens. Scdm si creatio  
possit demonstrari ¶ Quantū ad pri

mū dicit. q ens pductū prius intel  
ligi nō ens q ens pōt intelligi dup  
pliciter. Uno mō q sic sit ex se nō ens  
id ē q ipa nō entitas sit format<sup>r</sup> de  
rei intransitate. Et h intellect<sup>o</sup> ē fal  
sus. Alio mō q ens pductū ante  
pductionē nō sit ens ex se. qz ex se di  
cit z includit entitatē. ex quo produ  
ctū est. licet illā se nō hēat. Et iste  
intellect<sup>o</sup> est ver<sup>o</sup>. Quantū ad scōm  
d<sup>o</sup>. si creatio p̄t dem̄strari. D<sup>o</sup> q crea  
tio pōt accipi triplr Uno mō p pro  
ductōe nō ex aliq. z tūc d<sup>o</sup> q pōt de  
mōstrari p rōnes q̄stionis pceden  
tis. Alio mō p pductōe alicui<sup>o</sup> ab  
aliquo. ita q sic ordinat<sup>r</sup> ex nō ente  
prius natura. lz nō duratōe. Et isto  
mō nō pōt demōstrari. Tercio mō  
pōt accipi p duratōe alicui<sup>o</sup> de nibi  
lo ita q illud nihil vel nō sit pri<sup>o</sup> q  
ens duratōe saltē. Et sic dicitur p̄bs  
q pductū ex tpe cui<sup>o</sup> scz esse p̄cise  
nō esse duratōis. i possibile ē esse et  
num. z sic dem̄stratur. Sz possit de  
mōstrari eternitas vt ipeditet crea  
tio. Ad hoc d<sup>o</sup> sc̄r̄s Tho. i. pte. q.  
plv. art. ij. q aristo. nō p̄batur Aliq  
pro pte aristo. soluit<sup>r</sup> auctoritatē sc̄r̄  
doctoris. Sz dimittit illis q̄tuor  
sunt motiua q Aristotele mouerūt  
ad ponendū eternitatē. Primū. si  
mūdus fact<sup>o</sup> fuit de nouo. ergo ma  
teria p̄cessit. sed nō informis. ergo  
illud ens non fuit factū. sed eternū.  
Secūdum motus ē eternus. si mo  
tus nō est sine mobili. ergo mobile  
eternū. et si mobile eternū. ergo mu  
tatio eterna. Tercū ex pte t̄pis. nā  
si mobile eternū. et motus. z si mot<sup>o</sup>  
eternus z t̄pis. Quartū ex pte agēt

# Distinctio

agens qđ nō habet impedimētū z aliqñ agit z aliquādo nō mutatur. sed deus nō mutatur. ergo zc. ¶ S; dico qđ sicut fide teneo qđ mūdus factus est ex tēpore. z qđ nō fuit ab eterno. ita tēpō rōnes Aristotel nō eē demonstratōnes. z sic oēs maiores a rīstotel quattuor fundamēto z sunt negande. vel antecedencia si sint consequētie. ¶ Ad argumentū in principio dī. qđ Aristō. intelligit de agēte naturali. vt patet p eum ibi

## Ercia q̄stio

prime distinctōis vbi q̄ritur. Ut sit possibile deum pducere aliquid aliud a se sine principio. Videtur qđ nō. Nam nulla pductio pōt esse ex nihilo. ergo oīs erit de subiecto. An s; pbatur. qđ si pducitur de nihilo vel sicut de subiecto. vel sicut de opposito. Non sicut de subiecto. qđ de nihilo nihil fit. Nec sicut de opposito. nam vnū oppositū nō fit ex alio. sed corrūpū illo. Deest rō mēta. viij. phi. cōmēto iij. ¶ Ad oppo. est aug. xij. cōfess. fecisti dñe de nihilo celuz z terram. ¶ Ad questioē dicitur qđ sic. Sed in hac questioē introducūt duo doctores cōtendētes ad inuicēz. Primum a sancti Tho. prima pte sūme. q. xliij. arti. ij. Dices qđ deus potuit aliquid aliud a se pducere sine principio. Secundus est Henrici quol. i. q. vij. et quol. ix. q. xvij. dicens impossibile est aliquid a deo esse sine principio. ¶ Exprobar hoc dupliciter. Secundo probat hoc idem quol. i. q. xvij. Ex eo qđ omēs species sunt equaliter i po-

# I

tentia. z ita sol potuit esse ab eterno et asinus potuit etiā generare. Et tūc dedit qđ asini geniti vsq; nūc necerūt finiti nec infiniti propter cōueniens. Tandē ostendit doctor qđ neutra opinōnū concludit. non qđ opinio sancti Tho. nō sit vera. sed qđ nō concludit fm modum arguēdi. ¶ Sed pro maiori declaratiōe duo videbūt. Primo. qđ aliqua pductio z que nō p̄supponit subiectuz. Et hoc demonstrat primo ex parte pducti. Nam si pductio materie p̄supponit subiectū z illud aliud esset p̄cessus in infinitum. Vel oporteret stare ad aliquod p̄ductum qđ non p̄supponit subiectuz. Secūdo ex parte p̄ductis. nam qđ agens nō agit sine subiecto ideo est. quia nō puenit totum effectum in virtute sua. sed deus p̄tinet totuz effectum. scz materiam z formas et compositū. ergo nō p̄supponit subiectum. ¶ Quantū ad secūdum vidēdū est. qđ omne ens aliud a deo sit ab ipō tanq; a causa agente. Et qđ hoc sentit e aristō. de p̄mo arguit sic. Primum principū est primū agens in vnūerso. sed primū est causa agens oīm alioz agentū aliqd in mōdo. ergo zc. Maior p̄t. qđ qđ hz primā rōem actiū. est primū agēs. aliter ista pōnā esset otiosa. sed primū p̄cipiū hz primā potētiā actiū. qđ p̄t. dupl. Prō p̄ rōem. qđ primū principū est pur⁹ actus. s; p hoc qđ ē prim⁹ act⁹ z pur⁹ hz primā rōem actiū vnūscuius. p̄ hz p̄t. pōnā agēdi fm qđ ēi actū. Secūdo p̄ auctori. viij. phi. cuius vltia cōclusio sua est. qđ primū est potētie



Infinite Sed minor patet. s. q. primū  
agens est cā agens oim agentū. qz  
in ordine causalz finalū primus fi  
nis est cā finalis oim finū. ergo in  
ordine agentū primū agens est cā  
agens oim agentū. Et hec rō tenz  
quia p̄mū in quolibet ordine causalz  
ris est cā oim que sunt i illo ordine  
Fin istā rōem calitat. ⁊ qd hoc sen/  
tiar Arist. p̄z r̄ij. metaph. vbi d̄e q  
ab hoc principio dependet celū et to  
ta natura Et mēiator expresser̄ij.  
metaph. mēto r̄ij. dicit q sua sci  
entia ē causa enes. Nec poter̄ dicere  
q p modū finis. qā itari in mēto  
subiūgitur sicut res ē causa scie no/  
stre. res aliquo mō sunt cause agen  
tes scie. ergo rē. ¶ Ad argumentū  
in principio dico q sic qz n̄bilo. i. p̄  
nihil. ⁊ sic h̄j ex dicit ordinē.

Quarta ⁊ qu

ta questio p̄tine distinctionis  
vbi i quarta q̄ritur vtz creatio an/  
geli ē idē angelo. ⁊ in quinta vtruz  
relatio creature ad deū sit. idē funda  
mēto. Videt q nō. nam angeli crea  
tio nō est nisi instanti nature quā/  
do angelus accepit eē. sed angelus  
manet post primū instanti ⁊ nihil  
manet sine eo qd est idē sibi realē  
ter. ergo rē. ¶ Ad oppositū si est al  
liud ergo creatio qd nō cōuenit. qā  
creatio est noua aut mediū iter crea  
tozem ⁊ creaturā. qd nō puenit. qā  
nihilū est mediū aut posteri⁹ re crea  
ta qd nō puenit. qā est quasi via ad  
esse creature. ergo est idē. ¶ Pri  
mo r̄ij pōdit q̄ne q̄stioni. Et ponit

opio ben. quol. v. q. vi. ⁊ vii. ⁊ xli.  
vii. q. j. ⁊ quol. ix. q. iij. dicens q ois  
relatio q̄adē fundamēto. ⁊ ande  
doctor disputādo de relatiōibus i  
cōmuni tra ben. descendit ⁊ petit i  
spēali de relatiōe creaturē ad deū.  
Et ponitur opio ben. quol. ix. q. ix.  
dicens q relatiō est idē fundamē  
to. ⁊ hoc inq̄ntū fundamētuz nihil  
aliud ē nisi quedā relatiō ad deum.  
Hac ip̄robata ponitur secūdal opio  
que ē euides. Ben. quol. ix. q. iij. cir  
ca mediū questionis i qua d̄e q̄ re/  
latiō angeli ad deū differt realē ab  
ex̄tētia angeli. ¶ Sed opio doctor  
est q relatiō in creatorē differt realē  
a fundamēto cōtra ben. ⁊ sradel sic  
nam q ita sic se habet q vñ potest  
produci sine alio illa realē distingui  
tur. sed ita se habet relatiō ⁊ funda  
mentū. nam si deus vnam solā al  
bedinem crearet. nullū esset. s. s. s. s. s.  
tem formalē que forte sic fundamē  
taliter. ⁊ sic esset fundamētuz sicut  
dinis sine similitudine formalē q̄ es  
sentiā differat pōt demonstrari p̄mo p  
viam calitat. sic om̄is effectus dif  
fert realiter a sua cā. coz nulla res se  
ip̄as cāre possit ex aq̄. p̄mo de tri.  
sed relatio adueit de nouo fundamē  
to ⁊ datur fundamētum sine illa. er  
go rē. Secūdo via ḡnatiōis. nā fun  
damentū generat nō generata rela  
tione. ergo rē. Tercia via corruptiō  
nis. nam pōt corrupti relatiō manē  
te fundamēto. ergo distinguetur.  
Quarto p̄ viam sepatōnis. Etiam  
doctor cōfirmat suā p̄clūsiōne q̄ re  
latiō distinguetur a fundamēto p̄ au  
toritates. Primo p̄ aug. v. de tri.

ca. v. In reb<sup>9</sup> creatis que nō sū sub  
 stātiā dicitur restat vt sū accēs di  
 cātur. vbi exp̄sse vult q̄ relatio sit ac  
 cidens in creatura. ⁊ si hoc nō habz  
 intelligi de relatiōe creature ad de  
 ūm. q̄a forte ibi estz dubiū. n̄ certū  
 est q̄ de relatiōe illa q̄ amittit pōt  
 manēre fundamēto ⁊ sū veritate ⁊  
 sū intellectōem suā. Item ambro.  
 .i. de trīnī. c. v. Si p̄us erat deus et  
 postea p̄ generatiōis accessione mu  
 tatus est. Auertat deus hāc amētā  
 ergo p̄ solaz accessiōē relatiōis rea  
 lis fieret mutatio in p̄sona diuina  
 sū ip̄m qd̄ nō esset nisi illa relatio  
 esset res aliqua alia ⁊ fundamēto eo  
 q̄ fundamētū p̄p̄sitit. Item Hy  
 larius. xiij. de trīnī. renāci q̄ erat iā  
 nō tū nāci est. sed seip̄m demōstra  
 re nascendo. Et loq̄tur de n̄itate fi  
 lii dei. ⁊ sic ibi nāci dicit relatiōem  
 nouā. Itē p̄bs in p̄dicamētis Ada  
 liq̄d sunt quicūq̄ hoc ip̄m qd̄ sunt  
 alioz dicitur. ergo relatiōes alioz  
 dicitur. S; fundamēta alioz non  
 dicitur q̄a sunt absoluta. ergo ⁊c.  
 Sed dicere ab aduerso cōcedo q̄  
 nō sunt realiter idem fundamēto. s;  
 nego q̄ sint res. Nam sunt p̄ actū i  
 ntellectus eompantis. Cōtra hoc do  
 ctōz ponit multa incōueniētia. qui  
 bus dimissis narro vnū primū q̄  
 sic. ponendo ab alā destrueret vni  
 tas. videt sic. quia sū p̄bm xiij. me  
 taph. Vnitās vniuersi ē in ordine  
 partiū ad se inuicem ⁊ ad primū. s; q̄  
 vnitās exercitus est in ordine p̄uū  
 exercitus inter se ⁊ adducere. Et h̄  
 est contra negantes relatiōem esse re  
 extra actum intellectus. Contra q̄a

pōt dicit vnū. xiij. metaph. q̄ tales  
 quilibet dicit incōueniam. factū vnū  
 uersi substantiā. Sed quid dicens  
 erit de relatiōe creature ad deū di  
 citur q̄ de ista aliter erit dicendū q̄  
 de sup̄iori. quia ista nō potest sepa  
 ri a creatura. ideo est conclusio docto  
 ris q̄ talis relatio creature ad deū  
 est idem realiter fundamēto. nō ta  
 m enī idem formaliter. nec p̄cise idē  
 om̄i identitate ad equata sic q̄ fun  
 damentum sit relatio formaliter.  
 ¶ Ad p̄mam questionē que quarta  
 in ordine dicebat de creatōe ange  
 li dicit. q̄ creatio nō videtur relati  
 nem importare ad deū in rōne caus  
 se efficientis. sed et respectū ad non  
 esse p̄cedens. ⁊ hoc in ordine dura  
 tionis vt p̄p̄e accipit creatō Sed  
 iste ordo pōt intelligi vel ad nō esse  
 p̄cedens imēdiare vel indistincte  
 p̄mo modo dicitur res creati in p̄  
 mo instanti. Secūdo modo pōt di  
 ci res sp̄aliter esse creata dū manet.  
 Si loq̄mur de p̄ma relatiōe scz ad  
 cām efficientē. patet solutio ex p̄ce  
 denti questōe de creatōe. i. q̄ crea  
 tio āgeli est idē angelo maxime su  
 mēdo relatiōez pro respectu depēde  
 tie sine q̄ depēdens nō p̄t esse. nā i  
 la respectus ad deū nō tū manet in  
 p̄mo instanti. sed sp̄ dū res manz  
 Si loq̄mur de sc̄da relatiōe. videt  
 q̄ illa nō sit eadē fundamēto. Nam  
 in p̄mo fundamētū manet relati  
 one nō manente. sed manēs et nō  
 manēs non sūt idem. ⁊ ⁊c. ¶ Nota i  
 quarta q̄stione ad terciū argumen  
 tum. q̄ eadē creatio nūero nō potest  
 repari in quātum dicit ordinez imē



## Questio

mediatū ad nō esse. Sed bene in/  
quantū dicit respectū ad causam.  
Un̄ idē respectus pōt reparari. nā  
eadē maternitas fuit in m̄re chri/  
sti ad ip̄m post resurrectōez que añ/  
fuit. ¶ Ad argumētum in p̄ncipio  
dicit. q̄ respect⁹ ad deū nō tm̄ ma/  
net in p̄mo instanti. sed semp̄ dum  
manet res. ergo rē.

## Extra que

stio p̄ime distinctōnis  
vbi q̄ritur. Utrum an/  
gelus et aīa differant sp̄. Uidet q̄  
nō. nā aīa. iij. de li. ar. dicit sic. An/  
gelus ⁊ aīa sunt natura pares ⁊ of/  
ficio impes. sed paritas ī natura n̄  
est in d̄m̄ibus sp̄. ergo rē. ¶ Ad  
oppositū aīa plus differt ab angelo  
q̄ sensim̄ in brutis. differat a sensi/  
tuo in hoīe. sed sensim̄ in brutis ⁊  
in hoīe differūt specie. ergo rē. Cō/  
clusio est certa q̄ differāt specie. sed  
ratio querit. Dicit dñs Bonauen/  
tura li. ij. dis. j. in secūda pre. arti. iij.  
q. i. q̄ rō est vnibilitas ⁊ nō vnibi/  
litas. quia aīa est vnibilis cozpi. et  
angelus nō. Frater Alexander de a/  
les p̄ima secūde collarōne de suba/  
angeli. q. v. dicit q̄ gradus maior  
⁊ minor in intellectōne. nam angel⁹  
intelligit sine discursu. aīa cum dis/  
cursu. ideo differūt specie. ¶ Intētio  
tamē est doctoris. q̄ angelus ⁊ aīa  
nō differūt per vnibilitatē. q̄ ista  
posteriora sunt nec p̄ intellectōem  
nam etiā ista p̄iora sunt. S; diffe/  
ruur. q̄ angelus ē talis natura ad  
se. ⁊ aīa talis natura ad se. ideo a p̄o/  
ri ⁊ p̄ has rōes formales distinguū

## VI

tur specie. Dicit vltimus q̄ nō dī/  
stinguūtur sp̄. sic q̄ sint. due sp̄es.  
sed licet sp̄es et pars speciei. q̄a an/  
īma prop̄e nō est sp̄es. sed pars spe/  
ciei. i. homis. et tamē ip̄a est prima  
ratio distinguendi suā speciem cu/  
⁊ ius ē pars ab angelo. ideo p̄ia rō dī/  
stictōis specificē ex p̄e sp̄is sue ē aīa  
¶ Sed hic est vna difficultas. Itan/  
gelus ⁊ aīa differūt specie quō po/  
test anima eleuari ad eandē opatio/  
nem specie circa obiectū vltimum  
que est ip̄a beatitudo vtruta ad v/  
siones cum angelo. Hic posset dici  
ci q̄ visio ase beate quā habz de di/  
uina eēntia. ⁊ visio ip̄ius angeli dī/  
ferūt specie licet obiectus idē ⁊ sub  
eadē rōne sit. nec est incōueniens q̄  
potentia est alia specie. Alij dicunt  
q̄ sunt eiūsdē speciei. quia actus su/  
mūt speciez ab obiecto. vi. et bicoz.  
Et h; iste actus primus ⁊ ille diffe/  
rant specie vt p̄siderant absolute ⁊  
in se. nō tamē fm̄ illam p̄fectionem  
quā virtualr continēt. fm̄ quā sūt  
p̄ncipia actū secūdoz postq̄ sūt  
circa obiectū eiūsdē rōis. et hec ē do/  
ctoris. ¶ Ad argumētū in p̄ncipio  
dicit. q̄ illa auctoritas intelligit q̄  
sunt nature pares. i. q̄ non detant  
nisi ī infinito obiecto. sed cū h; dñs  
¶ Itca secūdam distinctōem  
q̄ritur. Utrū in existētia a/  
ctuali angeli sit aliqua suc/  
cessio formalr. Uidetur q̄ non. q̄  
quātitas non pōt recipi in nō quan/  
to. ergo nec successio pōt recipi cu/  
sit quātitas in existētia angeli q̄  
indivisibilis est. ¶ Ad oppo. nō est  
necessē deū create vnū angelū quādo

creat aliū. ergo successio. In ista qō  
ne introducitur duo doctores pug  
nantes. P<sup>ri</sup>m<sup>o</sup> est bonauē. l. ij. di.  
xij. q. ij. d. q. i actuali exiētia an  
geli ē successio. Et probat qd dupl<sup>r</sup>  
Al<sup>o</sup> doctor ex aduerso ē doctor so  
lennis. q. v. q. xij. dices iplicare cō  
tradictōem in actuali exiētia angeli  
fore successiōē qā ibi nō ē nec p<sup>ri</sup>  
nec posterius. Et pbat idem qd libe  
ro eodē. t. quol. ix. q. vij. Et quō dis  
fert eū dupl<sup>r</sup> yr mediū a tpe z eter  
nitate z extremis. P<sup>ri</sup>mo qz eter  
nitas pmanēs mēsurat sine possibi  
litate mutatiōis. Tēpus vero ē mē  
sura motus. Eū sic mēsurat pma  
nens yr mutabilitatē nō ambigat.  
Secūdo qz eternitas mēsurat inde  
ficiens yr indefectibile. Tēpus de  
ficiens z defectibile. Eū vero me  
dians. qā mēsurat indeficiēs sed tñ  
defectibile. i. potens deficere. Ad  
qstionē dicit doctor q nulla ē neces  
sitas ponēdi aliquid nouū vel suc  
cessiū in angelo qd sit in eo forma  
liter. Nam quicquid est ibi potest  
manere idē. sicut natura manet ea  
dem. z per p<sup>ri</sup>ns qdlibet respectus cō  
sequēs ab solutū. vnde nō videt ne  
cessitatē qre oporteat ponere necessi  
tatē nūc eui defluere a pterito in fu  
turū. cum oīa saluatur equebñ po  
nendo vnū eū sicut plura. S; pro  
declaratiōe hui<sup>9</sup> materie s; in augu  
stinū de eui. Dei Eternitas ē mēsu  
ra pmanēis esse. nō. ppariētis se  
cum mutatiōem. Tēpus ē mensura  
motus rei seu eēntie mutabil<sup>r</sup>. Eū  
est mēsurā esse pmanēis ppariēn  
tis secū mutabilitatē in opib<sup>9</sup> suis.

Alio mō eternitas ē mēsurā nō so  
lum ē indeficiēs sed indefectibil  
tēpus deficiēs z defectibilis. Eū  
nō deficiēs sed deficere potēns.  
Ad argumētū in principio d<sup>r</sup>. q n  
est intelligēda in angelo talis suc  
cessio reāl<sup>r</sup>. sed mō imaginatio

## Ecūda qstio

secūda d<sup>r</sup> diffiniciōis. vbi que  
ritur. Utz in angelo actual<sup>r</sup> exiē  
necesse sit ponere aliqd mēsurās z  
pistentiā vel duratiōem exiētie eius.  
aliud realiter ab ipā exiētiā. U  
datur q sic. nam tēpus. Differt reāl<sup>r</sup>  
a motu p hoc q mēsurat ipm. sicut  
probat pbs. iij. phisicōz. et p hoc  
q tēpus nō est velox vel tardū mo  
tus autē dicit velox vel tardus. z p  
alias rōnes. ergo a simili aliud erit  
angelus z eius mēsurā. Ad oppo  
mēsurā est qntitas. sed in āgelo nul  
la ē talis. ergo rē. In pmo arti. pos  
nitur opio doctor solennis. quol. xi.  
q. xi. dices ex multis indiuisibilib<sup>9</sup>  
multoz angeloz euidē rōnis cō  
poni vnū eū qd est quāntitas dis  
creta. in eternis sicut in cōp<sup>ri</sup>alib<sup>9</sup>  
ex mult<sup>9</sup> vnitarianb<sup>9</sup> nūerus resultat.  
improbat. Ad istā qstionē dicit  
doctor q in actuali exiētia angeli. n  
oportet qre aliquā mensurā inere  
secam. aliā a natura rei. ip<sup>ri</sup>s. quā  
nihil est ibi aliud reāl<sup>r</sup> a natura rei  
mēsurate. mēsurā autē a natura rei  
aliud est a mēsurā. z patet. qā si po  
neretur in angelo aut quā mēsurā si  
poneretur i eo eēcedens nec excessiua  
sed equalis. nec em̄ illa exiētia vī  
datur posse eē mensurā sui ipsius. sic



in alij q̄ntitas vt distincte cogni/  
ta p̄t accipi p̄ pres in se p̄fusa ⁊ esse  
mensura ipsius s̄m pres suas p̄fu/  
se cognitas. nō ita est hic cū ista exi/  
stentia angeli sit indiuisibilis nō p̄t  
accipi p̄ pres p̄fusa i se. qz eas nō h̄t  
igit nō est necesse in angelo existēte  
ponere aliqd aliud ab actuali existēte  
tia q̄ sit mēsurā existētie actualis  
illius ⁊ nō solum aut nō est necesse  
ponere absolūtū aliqd p̄ mensurā.  
sed nec relationē aliquā. qz nō ē ne/  
cessē hic ponere aliā relationē q̄ il/  
lam q̄ est ad cām efficiētē vel p̄ser/  
uantē ⁊ illa nō est aliud a fundamē  
to ex q̄stione vltima p̄me distinctio  
nis huius secūdi. ¶ Ad argumētū  
in p̄ncipio negat q̄ in existētia an/  
geli ponat talis mensurā q̄ sit q̄nti/  
tas. vt p̄t.

**Quæstio que**

stio secūde distinctionis  
vbi q̄rit vtz oim euiternoz sit vnū  
eū. videt q̄ nō. Eū est passio eui/  
terni. sed passio numerat nūeratiōe  
subiecti. cum q̄ sint p̄ta euiterna. q̄  
p̄ta eua. ¶ Ad o p̄positū vnū ē t̄pus  
oim t̄paliū. 4. p̄bi. q̄ vnū eū oim  
euiternoz. Hic ponit opi. hein. q̄  
libero. 5. q. 5. dicentz q̄ tot sunt eua  
quor sunt euiterna ita q̄ in quolibz  
euiterno sit aliqd indiuisibile p̄riū  
p̄tinent ad gen<sup>o</sup> q̄ntitatis ⁊ ex mul/  
tis talibz p̄t cōstitui numerus vnū  
improbatur. ¶ Op̄i. doctoris dicen/  
tis q̄ sicut d̄t de t̄pe. sic p̄t dici de  
euo. Vno em̄ mō p̄t dici t̄ps dura/  
tio in t̄pifica morus cuiuslibet for/  
me in mōza existētiā. ⁊ sic accipiūt

aliqui grāmatici t̄ps. ⁊ dicūt q̄ est  
mōza morus rez mutabiliū vl mō  
za rei in motu vel quiete. Secūdo  
mō p̄t dici t̄ps duratio mensurana  
motū. Primo mō ē in oim motu.  
Secūdo mō est t̄m in motu p̄mi mo/  
bilis s̄m aris. 4. p̄bi. Ita etiā p̄t di/  
ci de euo q̄ p̄t dupl̄r accipi. Vno  
mō p̄ duratiōe sube imaterialis seu  
p̄ duratiōe euiterni ⁊ sic d̄t q̄ tot  
sunt eua q̄t euiterna. Alio mō p̄t  
accipi eū p̄ duratiōe mensuratiā  
aliaz duratiōnū. ⁊ sic dico q̄ ē vnū  
s̄m sp̄m oim alioz a p̄mo. qz alia  
mensurat. Sic q̄ dico q̄ vnū eū m  
mensuratū t̄m ē. qz p̄mū euiternuz  
ē vnū. vnū dico saltē s̄m sp̄m si po/  
nent p̄les angeli in sup̄ma sp̄e q̄to  
p̄ rōnē specificā in suis duratiōibz.  
¶ Venit rō mensurā. vt s̄t dicē m̄t est.  
Eū aut in q̄ntū dicit passiōē vel  
p̄rietatē vel duratiōē multip̄l̄r d̄t  
sicut euiternū. vel q̄dam solut sic.  
¶ Teneo igit q̄ est dare t̄bi duratiōez  
que est mensurā ex natura rei aliaz  
duratiōnū. vtz aut rō mensurā sit  
vna nūero vl sp̄e nō intromitto me  
mō cū nō videā ad p̄ns q̄ oporteat  
mensurā esse vnā nūero solū in vna  
sp̄e. qz credo q̄ rō mensurā attendit  
s̄m rōem specificā. sicut albedo rōe  
sue sp̄e est mensurā colorū nō aqua  
dependet in effendo s̄ in cognoscē/  
do. rōni em̄ mētre in creaturis sal/  
tē. accidit vnitas vel p̄litas nūe/  
ralis. ⁊ potest stare cū vtraz. Sed  
nunc eui vel instans euidēt realit̄  
ter ab euo. dico q̄ nō. quia in men/  
surā vel duratiōe simplici ⁊ in di/  
uisibili nō habente p̄tem ⁊ partem

impossibile est q̄ nūc illius duratō  
nis differat ab ea reali. s̄. idē reali  
cū ista duratōe s̄ duratō angeli est  
simplex vt p̄batū est nō h̄ns p̄tē z  
p̄tē ḡ zc. Quō ergo differet p̄tē dicit  
q̄ mō ymaginario z fm̄ p̄pationē  
ad diuersa. qz inq̄ntū duratō ange  
li coexistit vel nata est coexistere cū  
toto euo d̄r eui. s̄. inq̄ntū p̄tē coexi  
stere cum nūc t̄p̄is d̄r nunc eui. Si  
vis q̄ aliter differant bene p̄tē dici  
Nam aliqui dicunt q̄ formaliter.  
Alij vero ex natura rei. Alij vt d̄i  
ctū est supra solūmō ymaginario.  
Accipe qd̄ melius est. ¶ Ad argu  
gementū in p̄ncipio p̄tē in respon  
sione questionis.

### Quarta q̄stio

secūde distinctionis vbi q̄  
ritur vtz opatio angeli mensurē.  
Euo videt q̄ nō. qz ar̄. in li. de cau  
sis dicit sententialiter q̄ opatio an  
geli mensurat̄ momēto t̄p̄is z non  
euo. ¶ Ad oppositū opatio angeli  
nō mensurat̄ tēpe nec eternitate. ḡ  
euo. Ponit̄ in p̄ncipio opi. hein. q̄  
libeto. ff. q. 8. dicens opationem  
intrinsecā angeli tpe discreto men  
surari. doctor improbat. ¶ Ad que  
stionē dicit doctor q̄ cū opatio an  
geli nō mensurēt̄ eternitate cū eter  
nitas sibi nō h̄ueniat nec tpe cū suc  
cessiū. vt est t̄p̄s nō subiectet̄ in p̄  
manente vt in angelo cū non restet̄  
nisi eui sequit̄ q̄ mēsurat̄ euo. Sz  
p̄ maiori declaratione dico q̄ ange  
lus potest habere triplicem opera  
tionez. vnam in corpore assumpto  
z circa corpus. secundam nō in co

porētū circa corpus. terciāz nec in  
corpore nec circa corpus. Prima  
opatio. s̄. q̄n angelus mouet corp̄  
assu mptū. quia talis motus est p̄tē  
nūus mensuratur vere tēpe. vt  
quādo mouet̄ de celo ad terram.  
Secūda opatio q̄ est circa corpus  
nō tamen in corpore vt cum angelus  
facit se in aere. nec hic nec ibi. quia  
hoc potest facere cōtinua operatio  
ne z discreta vt aliqui dicunt si hoc  
faciat operatione p̄tinua mensurat̄  
tēpe si discreta mensurat̄ qua daz  
alia mensura que dicitur tēp̄s di  
cretum licz hoc nō placeat doctori  
Tercia operatio est sua intellectio  
vel volitio. Et hec duplex ē vna be  
ata. z vt dicitur cōmuniter. hoc mē  
surat̄ euo. Alia naturalis eo modo  
quo ex p̄p̄is naturalibus cogitat̄.  
aliquando de hoc aliquando de a  
lio. Et de tali opatione intrinseca  
variabili z nō eterna a p̄te post que  
rit questio si tales variabiles opa  
tiones mēsurant̄ tēpe vel euo. Et  
de hac dicit hein. vbi sup̄. q̄ tēpe  
discreto. Doctor tamen dicit q̄ euo  
Nam q̄diu est operatio angeli hab  
bet vniformē modū essendi sicut ex  
istētia angeli. h̄z etiā morā indiu  
sibilem totam simul licz defectibi  
lem. ergo z vniformē mēsurā essē  
di. ¶ Aduertendū tamen q̄ quicū  
qz se habent mentibus p̄ ordinem.  
Primū ē fluxus forme. Scōz for  
ma fm̄ quā actualit̄ ē fluxus. Ter  
ciū est forma fm̄ quā potest esse flu  
xus. Quartū est forma p̄manēs in  
qua nō est natus esse fluxus prius  
tamen necessario habet for̄mā d̄r



quentē in qua natus est esse fluxus. vt sunt forme substantiales. Quin- tū in quo nō potest esse fluxus nec in aliquo sequente ipm naturalit̄ tria. p̄ma nō mensurat̄ euo. Quar- tū p̄ se mensurat̄ euo. vt substantia generabilis z corruptibilis licz per accidens hoc est fm̄ q̄ntitatē natu- ralem sequentē eam mensurat̄ tpe. Alijs tamen videt̄ z mihi q̄ semp tpe mensuret̄. Quintū est q̄ mensu- rat̄ euo. z nullo mō tpe. nec fm̄ se to- tum nec fm̄ ptem. nec p̄ se nec p̄ ac- cidens vt angelus z p̄ sequens sue opationes. ¶ Ad argumentum in p̄ncipio dico q̄ intelligit̄ de opatio- ne extrinseca angeli de qua vez̄ est vt p̄ in q̄stione.

**Viinta Que**

stio secūde distinctionis.

vbi querit̄ vtrū angelus sit in loco videt̄ q̄ angelus nō sit in loco. Nā Boe. de ebdomatibus dicit. cōis aī p̄ceptio est in corruptibilia in lo- co nō esse. ¶ Ad oppositū: est magi- ster in littera. dis. 37 in p̄ncipio po- nit̄ opi. Tho. 1. p̄e sūme. q. 11. arti. 1. z. h̄. dicentis angelū esse in loco p̄ opationē simplr. Et p̄cise pbat au- thoritate damas. dicentis. incorp̄ea natura vbi adest ibi opatur. sed hec opi. est improbata p̄ articulū par- titeles. Ponit̄ secūda opi. q̄ nō vult vti verbis suspectis vt dicit ange- lum esse in loco p̄cise p̄ opationem. sed dicit ipm esse in loco p̄ applica- tionē eius ad locū sed reuera isti in- cidem̄ incidūt. quid est ista applica-

tio nisi angeli opatio. Et hec opi. ē godefridi qulibero. 8. q. 111. ¶ Ad q̄nē dicit doctor q̄ angelus est in loco nō sic in loco circūscriptiue. s. q̄ circūscribat̄ aere circūdante z q̄ occupet locū. sed est in loco diffini- tiue q̄ sic est in b̄ loco qd̄ nō in illo vt aliq̄ glosant ly diffinitiuē. Et si dicat̄ est aliq̄ cā intrinseca q̄re ange- lus sit in loco. dicit doctor q̄ nō. qz nulla est sed est in ipso potētalitas passiuā q̄ p̄t esse in loco. qz nō repu- gnat sibi. z iō nō oportet q̄rere q̄ sit in loco actu. qz nō oportet q̄ sit in ali- q̄ p̄tinēre diuisibili vel in diuisibili actu existente. nō em̄ facit latera cō- tinentis distare. iō nō facit sup̄fi- clem p̄tinēre esse in actu. Et si q̄rat̄ quōd̄ ḡ est in loco. dico q̄ sic q̄ totus est in loco z totus in q̄libet pte z h̄ iō est p̄ suā simplicitatē. Sz postq̄ locū nō occupat quare postq̄ ē hic nō est alibi. Si q̄ p̄pter sui limitatō- nem. nā esse vbiq̄z p̄uenit illimita- to. Et q̄ angelus est in loco est in- tentio damas. c. 111. q̄ celū est p̄tinē- tia visibilitū z inuisibilitū creatura- rū. ¶ Sed qd̄ est angelū dicit in lo- co. Dico q̄ nih. l aliud est q̄ angelū esse p̄sentem huic loco z ille respe- ctus p̄sentialitatis imediate fun- datur in substantia angeli. Sed p̄ quid est formaliter in loco. Dico q̄ p̄p̄sentialitatem ad locum. Et hec est ratio formalis essendi in loco si- cur similitudo est formalis ratio es- sendi simile. Sed quo est in loco ef- fectiue. Dico p̄mū locū habuit actu- sante ip̄z. h̄ in alio loco ē actiue sua

voluntate faciente ipsam pñtialitate. quia mouet ad istam pñtialitatem acquirendam. ¶ Sed doctor mouet aliam questionem posito q angelus sit in loco si potest esse in loco quātūcūq; magno vel puo. ¶ Dicit q tenet cōmittere q non pōt esse in loco quātūcūq; magno. quia h est pñm dei. nec in loco quātūcūq; puo ex. 37. pmi Euclidis. vult em Euclides ostendere demōstratiue q quodlibet locabile habet determinatū locum. et intelligit sic doctor q angelus habet determinatū locū in determinatū tñ hoc mō. qz est aliquis locus q maiorē nō possz habere. et aliqs quo nō posset habere minorē loquēdo de loco continuo forte posset esse in pñcto. ¶ Utz angelus determinatū locum requirat et dererminate ita q habens tantā pñtē si est pñs loco de necessitate est pñs loco de necessitate est pñs tanto loco. nec in potestate sua ē vt sit pñs maiori aut minori loco. sic est de corpibus. quia corpus necessario est in loco sibi equali et anima etiam intellectus est necessario in loco totius corporis aīati. ita q nō est in pñte eius esse in loco maiori vel minori. Dicit scorus ad hoc dubiū q nō videt facilliter pbari vna ps nec alia necessario. ¶ Ad argumentū in pñcipio dī q intelligit q nō est in loco circūscriptiue.

### Exta qñtio se

cunde distinctionis vbi qñt vtz vnus angelus possit esse in plibus locis. videt q nō. qz tunc differ

ret a se sicut locus distat a loco. ¶ Respon-  
dentia pbat ex oposito psequen-  
tis. qz illa que sunt simul alicui ter-  
cio. sunt simul inter se. ¶ Ad o po-  
sitū est hugo de sacramentis. Ad  
istam qñem in q nō sunt opi. nisi  
sola opi. scori dicit cū damas. c. 33. et  
26. q de facto nō est in duobus lo-  
cis sil. qz fm eū cū sunt in celo non  
sunt in terra. nec ecōtra. Et hoc de  
facto. Sed de possibili cū idēz cor-  
pus possit esse in duobus locis mi-  
raculose. vt pē de beato frontonio  
q eadem die et hora qua celebrabat  
missam interfuit sepulture scē mar-  
the. Et si hoc pē corpaliū uentire.  
multo magis et angelis. Sed quia  
hec materia bz spālem difficultatē  
in qñto in materia de corpe xpi. id  
dimittat vsq; ad illū locū. ¶ Ad ar-  
gumentū in pñcipio bz q tener na-  
turaliter nō supnaturaliter vt de fa-  
cto et nō possibili.

### Eptima que

stio/secū de distinctionis vbi  
querit vtz duo angeli possint eē sil  
in eodem loco. videt q nō. Nā plu-  
res aīe nō pñt esse sil in eodem cor-  
pore. ergo nec plures. ¶ Ad o possi-  
tū p euangeliiū legio est q erat scz in  
corpore vno. Argumento facto i pede  
qñnis die q nō ex bz q due cause to-  
tales nequeūt esse respē cius de esse  
cius et angelus est totalis causa re-  
spectu sue opationis. Secūda ratio  
addit ex godofredo quolibero. 6. q  
7. qz q hnt eundēz modū essendi in  
loco nequeūt esse sil pē ex duobus  
corporibz gñstis q non pñt esse sil



naturalr in eodē loco. angeli autē hnt eūdē modū eēndi in loco. Sed dicit doc. q̄ in ista qōne nō ē v̄itas ita clara de facto sicut in qōe p̄cedenti. qz rich. 4. de tri. dicit. demones nō hnt corpa p̄ h̄ q̄ legio fuit in corpe in p̄ns si h̄ent corpa nō sūt fuisse in eodē loco. ḡ p̄ oppo. v̄ sentire q̄ ex q̄ nō hnt corpa nō est incōueniēs eos esse sūt in eodem loco. Itē si vn̄ angelus esset in medio celi ⁊ alius missus de celo ad terrā nō esset incōueniēs q̄ trāsiret p̄ locū alterius ⁊ q̄ p̄im̄ nō faciat cessatōes q̄s uis trāsiret p̄ lineā alterius angeli. ⁊ sic p̄les in eodē loco ⁊ h̄ nō repugnat angelo postq̄ nō sūt in loco circūscriptu re nec locū occupet. Ad ar. in p̄i. dico q̄ nō est ille qz aīa est in corpe p̄ infor mationē nō sic angelus.

**Etua qō se**

cū de d. sti. vbi q̄rit vtz angelus possit moueri de loco in locum motu p̄tinuo. v̄ q̄ angel⁹ nō mouet̄ indiuisibile nō mouet̄. 6. phi. angel⁹ est indiuisibilis ḡrē. ¶ Ad op. v̄ esse damas. c. xij. ⁊ xvj. q̄ nō sūt sūt in celo ⁊ in terra ⁊ m̄tū f. vtz p̄ scripturā. Et p̄posito q̄ p̄tinuū nō p̄ cōponi ex m̄is venit. Egid⁹ romanus q̄li. 4. q. 6. ⁊ q̄li. 6. q. xvij. ⁊ dicere vult de m̄nimo fm̄ materiā ⁊ de m̄nimo fm̄ formā. Et dicit q̄ est dare m̄mū fm̄ formā nō tñ fm̄ materiā. Et p̄r̄ disti/ guit ad solutionē argumentoz p̄ncipiāliū. Et r̄ndendo prime sequētie se cū dī argum̄tū ⁊ antecedēti dicit frater ro gertius baccontis in ope m̄iozi ad clem̄tē papā q̄rē q̄ lz possibile sit p̄tinuū posse diuidi fm̄ om̄ne signū nō tñ possi bile est diuisū esse qz ista diuisio est in

potentia ⁊ in fieri ⁊ n̄ q̄z tota in facto. esse est possibile esse. Et sic ē intentio egid⁹ p̄ multos text⁹ aristō. q̄ angls qz est indiuisibilis nō p̄ localr moueri. Sed doc. 13 o p̄o. ⁊ p̄ pte sua ducit auctem/ damas. c. xij. ⁊ xvj. vbi vult q̄ nō sūt sūt in celo ⁊ in terra ⁊ q̄ frequēt m̄tū in terrā p̄ scripturam rōne sic demōstrat. Om̄e receptū formaz alicui⁹ gn̄is q̄ nō ē ex se determinatū ad aliquā vnā illaz nec ē illimitatū ad illos p̄ moueri siue mutār ab vna illaz formaz ad aliam. Ista p̄pō p̄ se qz subiectū includit p̄dicatū. s̄ angelus est receptū alicui⁹. vbi diffi nitue ⁊ nō circūscriptiue sicut demōstratū fuit p̄i⁹ in p̄ia qōne de locatio ne angeli nec ē illimitatus ad oīa vbi qz nō est imensus. ḡ p̄ p̄tinuo imita/ ri d̄ vno vbi ad aliud vbi. ⁊ q̄ p̄tinuo p̄. qz int̄ duo sūt inf. nita vbi media. ⁊ h̄ est credibile. Nam frequēter missi sunt sine corpe sicut de illo missio ad ioseph ⁊ de p̄ceptione b̄tē marie. Sed qz p̄ altera pte sūt auctates p̄ ill̄ solue dis. dico q̄ successio ī motu cāf̄ triplr̄ vno mō ex pte terminū qz termin⁹ nō est natus acq̄ri indiuisibilr̄ s̄ ps post p̄tē ⁊ sic ē in q̄ntitate molli. Secdo ex resistētia mediū ⁊ sic sit successio a tholosana ciuitate ad ciuitatem selaragustanā. Tercio ex pte subiecti qm̄ subiectū nō est natū recipere terminū a q̄ et terminū ad quē sūt ⁊ h̄ p̄ter sui limitatōne ⁊ h̄ mō est successio in motu angeli. Aliq̄ ponūt q̄rē modū qz mouibile ē diuisibile. ⁊ qz h̄ p̄tē ex p̄tē id est successio in motu qz vna ps prius acq̄rit terminū q̄ alia. ¶ Ad argu. in p̄n. d̄. q̄ intelligit̄ de indiuisibili d̄ gn̄e

quæstionis nõ substantie sicut est angelus

## ¶ Prima questio

vbi querit. vtz angelus possit se moueri. videt qd nõ. nihil idẽ p̄ esse sit in poña z in actu. sz idem fm qd mouẽs est i actu. fm qd motus est i poña. ḡ nihil mouet se. Ad oppo. hõ p̄ se mouere. ḡ angelus p̄ pcedentẽ qdẽm post mltã dca d̄ leui z ḡui z eoz motu venit grotfredus volẽs ḡue se mouere sic qd ḡue ḡians estis i ḡui ḡnato mouet graue ḡnãtũ. z sic mouet se. z hoc hẽt q̄li. viij. q. ij. Sz p̄tra hest doctor dicit qd ḡue sic p̄t moueri naturalr z se p̄t mouere naturalr z nõ ab alio ḡui Sz veniedo ad qdẽm d̄ct̄ doctor qd sic angelus p̄t moueri localr et pcedenti qdõne z nõ a corpe effectie vt videt. nec im̄ miraculose alio imo in seipso qd nõ est incõueniẽs qd se possz mouere z inã rõnis Scoti est ista. qz cuiuscũqz inẽ poña passiva ad aliqd acq̄rendũ vlt̄ bñdũ p̄ motũ nõ est impfectõis i eoz bẽat potentiã actiũã p̄ quã possit illud acq̄re se maxie cũ sit pfectõis i grauibz z leuibz talis poña actiã nõ dz anglo negri cũ qdẽd sit pfectõis i impfectõis dz artribui pfectõ remora impfectõẽ. Et siccludit qd anglo uenit se mouere naturalr. ¶ Ad argu. in p̄nci. dz. qd nihil idẽ p̄ esse i poña z in actu eodẽ mō. sz bene diuisimode.

## ¶ Ecima questio

scdẽ distictõis vbi querit vtz angelus possit moueri i instãti. vtz qd nõ. qz tẽ maior p̄t possz i miori qz i instãti. p̄na tener vt. p̄bi. qd si maior p̄tus mouet in rpe. z maxie in instãti

ti. Ad oppo. illuatiõ medij est in instãti. ergo z moꝝ angeli mltõ fortius p̄t esse in instãti. cũ in eo sit maior p̄tus mouẽtis z mior resistẽtia medij Post argumentũ habitũ in pede qdõnis imediate dicit hic. dz qd angelus p̄t moueri in instãti. sed nõ in instãti corpis p̄riui sz discreti qd p̄batur. Et in libris correctis nihil aliud habet Est at op̄nio Tho. i. p̄te sũme. q. iij. arti. iij. cuius est arguit idẽ tho. p̄tra qndã op̄io inem dcentẽ. qd angelus p̄torus pcedẽs q̄scit z in vltio instãti illi t̄pis mouet. vt p̄z in illuatiõne z ḡnãtõẽ que sanctines mor. z sũt in instãti. Sed sanctus Tho. dicit hestẽ ipossibile. qd qdẽd q̄scit in rpe toto q̄scit z in vltio mo instãti illi t̄pis. qz q̄scere est eodẽ mō se bẽe nũc z p̄us. idõ loq̄ndo d̄ corpore p̄tinuo nõ est possibile angelũ q̄scere p̄ totũ t̄ps pcedẽs z moueri i vltio mo instãti illius t̄pis. nec in p̄nte qd inter duo distãtia t̄pis nri est sp̄ t̄pus mediũ. ideo si moueat in instãti illud instãtis est instãtis t̄pis discreti nõ conueni cũ nõ sint duo t̄pa Et sc̄d̄tur post in r̄p̄tu illi. doctor de isto rpe discretõ dicit q̄re quere z nõ ampli. Et si ibi in libris atriqz sit spaciũ nõ est defectus Et est iste doctor Henri. q̄li. xij. q. vij. Est at op̄io a qd angelus p̄t moueri et in instãti t̄pis nri z t̄pis discreti. z imaginãt ibi duplicẽ actũ angeli Primũ pfectũ cuiusmõ est intellecto z volitõ z hũc dicit m̄surari rpe discreto se hũte ad modũ forõis. ideo sibi corruẽt nõ instãtis t̄pis nri solũ. sz t̄ps nrm cũ multis instãtibz hz em̄ talis accõ. moram. Et sc̄dõ alius accõ angeli ip̄sec cuiusmõ est moueri. Et b̄ m̄surat p̄m



## Questio

est in indiuisibili seu i instanti rps dis-  
creti cui instanti cornder in tpe nro  
nō iam rps sed instās. Et hoc rps dis-  
cretū affikat nūero in q̄ sunt simplices  
vnitates nō p̄rōni cui<sup>9</sup> pres morā ha-  
bēt maxie vocalis p̄rōis. Et q̄ inferf  
fm eū fore duo rpa discreta in anglo.  
Secūdo inferf angelū posse moueri taz  
in instanti rps p̄rōni q̄ discreti iuuat  
ad materā hāc p̄cipiendā. q̄. i. q̄. vij.  
q. viij. Tertio ponit h̄ doctor q̄erem  
mediā inter duo instācia rps discreti  
q̄d accipit mo:ū angelicū. z hāc men-  
surā dicit morā intellectuōis angelice.  
Quarto ponit vnū solū instās reale in  
motu angeli. lz multa fantasia d̄ vbi.  
S; circa h̄ est inrēio doctoris q̄ non  
est nēitas q̄ deat poni rps discreti. lz  
vr diximus in iij. q. si est opatio ad in-  
tra mēsuret evo. si ad extra vt motus  
dicit q̄d p̄t mēsurari mētura rps nri  
et p̄tinui. nā nō est incōueniens pone-  
re angelū in q̄ntū p̄cipat p̄ditōez cor-  
porale que p̄t eē eiy s̄d rōnis aliq̄ mō  
in ip̄o z in corpe q̄d et p̄cipet corpis  
mēsurā aliq̄ mō in ip̄o in q̄ntū ar mo-  
uet localr p̄cipat vbi q̄d ē passio cor-  
poris. z aliq̄ mō est euiddē rōis in ip̄o  
z in corpe. q̄ et p̄t mēsurari mētura p̄-  
mi corpis moti. Ad argu. in p̄nci. d̄.  
q̄ rō Aristo. teneri mētura diuisibili.  
qualis nō est hic.

## Decima q̄

Itō sc̄de distinctōis vbi q̄rit  
vtz angel<sup>9</sup> possit ab extremo in extre-  
mū mutari non p̄rāseūdo mediū. v̄  
q̄ sic. qz corp<sup>9</sup> rpi pus eq̄ns in celo em-  
p̄ro nūc ē in altari. z nō trāsīt mediū  
hoc p̄r angel<sup>9</sup> cū tñj corp<sup>9</sup> magis vi-  
deat sed leges loci q̄ spūs. Ad oppo.

## XI

nulla ps p̄r p̄rāsiri a futuro in p̄teritū  
nisi p̄ p̄is. lz iste ordo ē inter pres loci  
sicut rps q̄ r̄. Ad q̄ōez d̄t q̄ nō. etiā  
pbat sic. nulla ps rps p̄r p̄rāsiri a fu-  
turo in p̄tē nisi p̄ rps. S; iste ordo vi-  
det̄ inter pres loci sicut inter pres rps  
ergo nō p̄r p̄rāsiri ab extremo i extre-  
mū. Et nota q̄ in hac q̄ōne nō sūt o-  
p̄iniones. S; pro maiorī declaratione  
attēdo. q̄ si angelus moueret de extre-  
mo in extremū mediātū. dico q̄ opoz-  
tet q̄ p̄rāsear p̄ mediū. Si h̄o trā-  
sear de extremo ad extremū imediātū  
sic nō opozret q̄ p̄rāsear p̄ mediū  
nisi accipies sic illud mediū. i. q̄ nō si-  
mul est i terminō a quo. et in terminō ad  
quē. sed hoc nō est mediū nec p̄t. acci-  
pi mediū. i. q̄ p̄rim sit in terminō a quo  
z p̄tin in terminō ad quē. qz angel<sup>9</sup> est  
indiuisibil<sup>9</sup> z nō habet prem z p̄tem. z  
sic p̄cludit q̄ si angelus mouet̄ de celo  
ad terrā transt̄ mediū. z si trāsiret per  
vacuū. hoc est si p̄ ip̄ossibile daret̄ va-  
cuū d̄t q̄ p̄ mediū equalens trāsīt. licz  
nō per̄ mediū reale. Ad argu. in p̄nci.  
dico. q̄ nō est sile qz corpus rpi p̄nā  
infinita ē p̄is in altari nō sic angel<sup>9</sup>

Ira distinctōem tertiā queri-  
tur. vtz natural<sup>9</sup> suba ex se si-  
ue ex natura sua sit indiuidua  
videt̄ q̄ sic. nā p̄ba v̄j. metaph. p̄ra-  
platonē probat. q̄ suba cuiuscūq̄ rei.  
est p̄ria illi cui<sup>9</sup> est z nō inest aliq̄ Ad  
oppo. q̄cqd̄ inest alicui ex rōne sua p̄  
se inest ei in q̄cūq̄. ergo si natura lapi-  
dis de se ē hic vbi cūq̄ est natura lapi-  
dis de se eēt hec q̄d est h̄ar. loquēdo de  
singlaritate determinata. Dic̄ de fra-  
ter Adā ex p̄mo di. r̄r̄ij. q. viij. art. i.  
q̄ sic natura ex se fozalr ē nata tra ex se  
singlar<sup>9</sup> ita q̄ nō aliā cāz singlaritāz

querere. huius intentionis sunt etiam  
 noiales. Sed doctor ostendit q natu  
 ra de se no sit hec sed p aliqd additu r  
 demonstrat lex vñs. pma na hñ. r. me  
 cha. In oi gñe e vñu qd e mēsurā oim  
 q sunt illius gñis sz illud no est singu  
 lare qz vñu singulare no mēsurat aliqd  
 q vñe sz hec vñitas est realis qz inten  
 tionale no mēsurat reale, q vñe reale  
 Scda via. 7. phi. In spē artonia est  
 ppatio qz est vna natura no sic in gñe  
 sz in q ppant dz esse rōne sed ppant re  
 aliter in spē. q spēs vel fundamētū ei⁹  
 est cōne reale. Tercia via. 7. matha. c.  
 de ad aliqd. idē sile r equale fundant  
 sup vñū ita qz sic sīkūdo hēat p fun  
 damento rē de gñe qūlitaris. relatio tñ  
 no est realis nisi hēat fundamētū re  
 ale sed illud est cōe q cōe reale. Quar  
 ta via vñus o ppositiois realis sunt  
 duo extrema realia. Cōtrarietas e op  
 positio realis pz. qz realr vñū extremū  
 destruit aliud. sz illa duo o pposita rea  
 lia sunt duo o pposita sub illo cōi qz  
 qz sit reale maxie p textū aug. q qūqz  
 pli nūero nūerant hñt cōe id. qd tali  
 noie nūerāt rē. Sed illa sunt duo rea  
 lia q nūerant in illo vno reali r sic il  
 lud cōe. Quinta via potentia realis  
 dz hñe obiectū reale sed potentia vñi  
 ua est realis. q sūū obiectū. sz obiectū  
 est color q color realis sz illud no e sin  
 gulare. qz tūc alia vñā pñent sub il  
 lo r albū sub nigro qd est falsū. Quar  
 ta via si ois vñitas realis e nūerabilis  
 ergo ois diuersitas realis est nūeralis  
 sz pñs est falsum pñā r. qz vñū r mt  
 ta idē r diuersuz sunt o pposita. 4. me  
 cha. c. 7. Et qñeus dz vñū o pposito r  
 toriens r reliquū ex. j. r hōp. qz cuilibet  
 vñitati corrdet sua diuersitas. sz di

uersitas sunt reales. s. gñica specifica  
 r nūeralis. qz vñitates r sic tenendū  
 est cū scoto qz est vñe reale cōtra aliqz  
 dicentes no esse de intentione scoti po  
 nere vniuersale reale. Et dicit q scot  
 tus no ponit vñe reale. Et dicit qz ve  
 rū dicit. tñ scotus ponit naturā reale  
 cōem a qua orit hec scda intentio vñe  
 Et sic licz vocet vñe reale. tñ dicit nat  
 rura cōis realis. Et de ista qz rūt scoti  
 ste r no de secūda intentione. Nota hic  
 magnū dubiū r a pauc solūit. Sco  
 tus dicit qz est danda natura cōis rea  
 lis. De inde dixit in pmo qz eēntia no  
 distinguit ab exēntia. Tunc sic si eēntia  
 est idem q exēntia que sūt in exēntia  
 sunt singlaria r no cōia r sic no dabit  
 illud cōe imo p tradices sibi ipsi. r vñt  
 opi. noialū dicentiū qz omne qz e iō est  
 qz vñū nūero r singulare est. ¶ Ad il  
 lud dubiū dicit qdam q natura cōis  
 capit dupli vno mō p natura in se cō  
 siderata. Alio modo p natura qz pdu  
 cit ad esse. i. que intrat indiuidua de q  
 dicimus qz p accidens generat r corru  
 pit. Si pñderat natura vel essentia in  
 se illa distinguit ab existentia si yero  
 natura que pducit ad esse illa est idem  
 realiter cū existenti r in hoc pñcordat  
 franciscus di. 42. in illa qōne vtrum  
 esse essentie realiter differat ab esse exi  
 stentie. Et dicit qz no vbi videt con  
 tra dicere sibi ipsi r fundamētis suis  
 ideo vt no pñradicat dicit sic r ponit  
 tria. Pūmo quidditates ab eterno in  
 creabiles. Secūdo essentias rez que  
 pducūt ad esse. Tercio existentia r sic  
 cū dicit qz essentia no differt ab existiē  
 tia intelligit de essentijs creabilibus  
 r de his que conducunt ad esse r non  
 de quidditatibus. ¶ Nota qz in ista



## Questio

questione iuenies q̄ v̄le in deo est vnū nūero. vel natura cōis pluribz plurificata ē vna nūero. sed nō sic ē nobis. nam cōe pluribus plurificatum nō est vnū nūero. sed vnū genere vel sp̄e vel trāscendenti. ¶ Ad argumentū in p̄cipio dr. q̄ Aristot. intelligit de substantia indiuiduali. de qua est v̄z.

## Questio secūda

da tercie difficultatis vbi q̄ritur. ¶ Itz sub̄stantia materialis p̄ aliq̄d p̄cipium intrinsecum sit indiuidua. B̄ est q̄rere An indiuiduū sit indiuiduū per negatōem. Videtur q̄ sit per negatōem. Nam indiuiduū est indiuiduū formaliter p̄ indiuisiōnem. sed indiuisiō est negatio. ergo r̄. ¶ Ad oppositū. positiuū nō cōstituitur p̄ negatōem. sed indiuiduū est positiuū. ergo nō constituitur per negatōem. ¶ Huic q̄stioni respondit Hen. quol. v. q. viij. r̄. q̄ nullo positiuo siue materia siue forma siue absolutū aut p̄ respectū indiuiduatur indiuiduū. sed negatōe duplici r̄ in diuisiōne duplici. s. per se vel p̄ accidēs. vel indiuisiōne cōtra diuisiōnem generis. r̄ in diuisiōne cōtra cōscatōnem speciei. vel negatōne duplici. quia fm̄ actum r̄ potentia Improbatur doctor. ¶ Sed intentio ē doctoris. q̄ indiuiduatio nō sit per negatōem. nam aliter negatū esset de intrinseca rōne positū. q̄ est incōueniēs. Et p̄ p̄e sua ducit rōem sic. Prima sub̄stantia p̄ se generat viij. meta. r̄ p̄ se opatur. i. mera. Et i hoc disti- guit a sc̄da. cui neutz p̄uenit. ḡ si ista

## II

cōueniūt prime sub̄stantie p̄ illud q̄d addit supra sc̄dam sub̄stantia. nō p̄uenit ista alicui formali p̄ negatōem ergo prima sub̄stantia nō addit negatōem supra sc̄dam. Cōcedit ḡ cōclusionē. q̄ necesse ē p̄ aliq̄d positiuū intrinsecum huic lapidi tanq̄ p̄ rōem p̄pria repugnare sibi diuidi i p̄esubiecti uas. r̄ illud positiuū erit q̄ dicitur ē p̄ se cām indiuiduatis. q̄ p̄ indiuiduationē intelligo istā indiuisibilitatē siue repugnantiā ad diuisibilitatem. cui⁹ indiuisibilitatē sub̄stantia intelligo ē positiuū. ¶ Ad argumentū i p̄cipio dicit. q̄ hic q̄ritur de fundamento illius negatōis. q̄d fundamentū est positiuū.

## Tercia que

ritio vbi q̄ritur. vtz sub̄stantia materialis sit indiuidua p̄ actualē ex̄tentiā. Videt q̄ sic. q̄a viij. metaph. actus disti- guit r̄ de terminat. sed vltim⁹ actus ē per ex̄tentiā. ḡ r̄. ¶ Ad oppositū ex̄tentiā ē acc̄tio in creatur̄ r̄ a posteriori. ḡ p̄ illaz nō constituit a priori r̄. Dic ponitur vna op̄tio. dicens q̄ indiuiduatio sit p̄ actualē ex̄tentiā. Et n̄ est opinio Turonē. siue Nicolai bone- ti iux̄ sua p̄cipia sue mera. li. viij. de se patris v̄libus. iux̄ta p̄ ypotheticoz dicta. i. probat. Est intentio doctoris. q̄ indiuiduatio nō sit p̄ actualē ex̄tentiā. Et p̄bat sic. Na in cōordinatōne p̄dicamentali sunt oīa q̄ per se p̄tinent ad illā coordinatōem circūscripto quocūq̄ q̄d nihil est illius coordinatōis. q̄a fm̄ p̄bm̄ primo posteriorz status ē in quolibz p̄-

dicamēto in sursum et deorsum. Igitur si  
 cut inuenitur superiorem in genere precise  
 considerando illud sub ratione ista inueni-  
 entur genera inter media et species et diffe-  
 rentie et infinitum. scilicet singulare absque om-  
 ni essentia actuali. quod patet euidenter  
 quia hic homo qui ponitur in predicamento  
 non plus includit formaliter essentiam ac-  
 tualem quam homo. Hoc confirmat quia in  
 quolibet predicamento est determinare  
 versus ad singularia illius predicamenti  
 et per species in genere subiecti deue-  
 nire versus ad singularia subalia. et hoc  
 autem quolibet alterius predicamenti. cum  
 subiecta sit prior quilibet accidenti. natura-  
 te. et definitio. videlicet metaph. sed es-  
 sistentia est actus. et ideo autem essentiam  
 subiecta iam erat individuata. et habet  
 suum esse cum prius. id est subiecta non habeat ef-  
 se per posterius. id est per essentiam. et sic ubi  
 stantia non individuabitur per actualem es-  
 sistentiam. Ad argumentum in principio  
 dico. quod eo modo quo est actus determi-  
 nat. sed essentia est actus accidentaliter. et  
 ergo determinat accidentaliter

### Quarta que

estio tertiae distinctionis. ubi  
 dicitur. Unum subiecta materie  
 alia sit per quantitatem in diuisa. videlicet  
 per sic. quia primo philosophi diuisio et indi-  
 uisio primo quantitati congruit. Ad  
 oppositum quantitas est actus et poste-  
 rior. et prius non constituit essentialiter per  
 posterius quare etc. Dicit dicitur godo-  
 fredus quod. vi. q. xvi. et quod. vii. q.  
 v. quod subiecta materialia est singularis et  
 individua per quantitatem. quod diuisi in  
 pres primo ueniunt quantitati. id est phico-  
 rum. Contra quam opinionem doctor arguit  
 quod quibus versus inter scientiam viam et

quarta pontificali opinioem de indi-  
 uidualitate per quantitatem que est Egidij de  
 thoma. quod. i. q. v. Dicitur subiecta  
 materialia indiuiduari per solam sui  
 gnificationem causatam a quantitate que  
 tamen essentia est eadem cum subiecta ma-  
 teriali. Et confirmat per argumenta do-  
 ctoris infra de idem Egidij quod.  
 ii. q. v. quod quantitas non tamen precedit cor-  
 ruptio generis sed precedit naturaliter  
 formam generis. Alioquin generas in-  
 stanti in quo inducit formam induce-  
 ret in non quantum. quod videlicet falsum  
 quia agens particulare non attingit ma-  
 teriam nisi in quantum materia est quanta.  
 Et postea dicit doctor noster. quod ista ratio non  
 dicitur hic adduci. quia fundator scilicet go-  
 dofredus ubi supra videlicet tenere contra  
 hoc adducit tamen est quod quantitas non  
 sit prius actus materie. nec aliqua  
 forma corporeitatis manet eadem in ge-  
 nito et corrupto. loquendo de cor-  
 pore isto in genere substantie. di-  
 cit nullam quantitatem manere eandem  
 numero in genito et corrupto. Sed do-  
 ctor improbat istas opiniones tenendo  
 quod indiuiduatio non sit per quantitatem. et  
 arguit illo argumento quod arguebat in  
 illa questione secunda de partibus sic  
 prima subiecta per se generat et per se opa-  
 tur per aristotelem. ubi supra. et hoc inquan-  
 tum distincta a secula cui ista non con-  
 ueniunt per se. sed ista non ueniunt en-  
 ti per accidentem. cuius finis est quantitas de  
 generari. per sui. mera. de operari per  
 quia unum per se agens et unum per se  
 ens. et hoc in uno ordine cause. scilicet ista  
 non ueniunt quantitati ergo etc. Item  
 ut dictum fuit in precedenti questione sub-  
 stantia est prior accidente. videlicet. meta. ergo  
 primo indiuidua quantitate. ergo non  
 primo indiuiduat per quantitatem. Tres



# Questio

omne accns p̄suppoit subem. ⁊ hoc accns hoc subem. ergo hec q̄ntitas h̄ac subaz. ⁊ sic p̄mo erit suba quā recipiat accns. Maior ⁊ minor p̄nt h̄ū p̄ arist. vbi supra maxie tenedo q̄ vey ē q̄ntitas sit accns. cū ens diuidat i ens p se ⁊ i ens p accns. ⁊ ens p accns in nouē p̄nta v. metaph. ¶ Ad argumētus in p̄ncipio d̄r. q̄ diuisio q̄ntitativa ē p̄r q̄ntitatem nō t̄n cēntialis de q̄ querit q̄stio

## Vinta que

stio terciē distictōis vbi q̄h ritur. vtz suba sit hec ⁊ indiuidua p̄ materia. Uidet̄ y sic viij. metaph. pluralitas pluriū indiuiduoz sub eadē specie cōtētoz est pluralitas partiū in materia. ¶ Ad oppositū se cūde metaph. in fundamēto nature nihil est distinctū. ergo qd nō est distinctū nō p̄t esse prima regula distinctōis. ḡ cū materia sit fundamētū nature nō p̄t esse prima cā distinctōis. Dicē op̄io sancti r̄bo. prima p̄e sum. q. xliij. arti. iij. Et dicit q̄ indiuiduatio sit p̄ materia. Et adducit mltas arist. aucto. et anteq̄ soluat q̄ntam q̄stionē mouz septim. vtz suba materialis sit indiuidua p̄ aliquā entitatē positivā p se determinatē naturā ad singularitatē. ¶ Sed anteq̄ veniā ad determinandā q̄stionē ponā vnū notabile qd ponit̄ ab aliq̄bus. Et ē istd q̄ hoc indiuiduū naturale est p̄positū ex materia ⁊ ex hac forma. ⁊ ex ist̄ resultat terciū. s. p̄positū. ⁊ istd terciū p̄positū ē ex natura ⁊ tali d̄r̄ia q̄ vocat̄ grad⁹ p̄positiue. Alij d̄r̄ sūt q̄ duplex ē indiuiduū. s. matia

# V

le. ⁊ naturale. Indidū materiale ē ex hac materia. vt s̄ p̄es materiales s̄ indiuiduū ē ex natura ⁊ d̄r̄ia ididuaal v̄l ex ḡdu p̄positiue. S̄ indiuiduū p̄hicū ē ex hac matia ⁊ ex hac foza. Tūc d̄r̄ ad ambas q̄stiones cū intē tione Scoti. Primo ad primā. q̄ indiuiduatio nō sit p̄ materia. Nā sc̄do mēta. s̄m antiquā trāslatōem in fundamēto nature nihil ē d̄. s̄m ctuz. i. materia prima nullā facit distinctōnē. Sed q̄ nō est s̄m se d̄i distinctū nō est rō. distinctōis prime. ergo materia p̄ma nō p̄t esse rō d̄i distinctōis in indiuiduo. Itē q̄d foza ma distinguit ⁊ nō materia. ergo cō stitutio et distinctō formalis nō est a materia. cū eadē sint p̄ncipia eērdi ⁊ distinguedi i. mēta. ¶ Ad secūdam q̄stionē dicit̄ doctor q̄ indiuiduatio sit p̄ entitatē positivā. nā quālibet entitatē p̄ sedtur sua p̄ria vnitas. igitur entitatē ḡnis vnitas ḡnifica ⁊ ēritatē specificā vnitas specificā p̄formis vnitas indiuidualis cō sedtur entitatē indiuidualē. ḡ opoz ter q̄ entitas indiuidui sit alia ab entitate specifica. cum eū sequitur alia vnitas. ⁊ sic indiuiduū erit p̄ aliquam vnam rōnem aliam a rōne generis ⁊ speciei postquā habēt aliam vnitatem. Item om̄is differentia differentii reducitur ad alia qua primo diuersa. aliquando nō esset itatus in differentibz. sed indiuidua sunt differentia. ergo reducitur ad prima diuersa. sed primo diuerse nō est natura. quia in illo p̄ueniūt ad indiuidua. ergo opoz ter q̄ sint differentie indiuiduales. s̄ h̄e differentie non sunt negatōnes ex

scda q̄stione. nec aliqua acc̄s est q̄r  
ta q̄stioe. ergo s̄nt entitates pos̄sue  
per se determinantes naturā. Sed  
nota pro solutioe rōnū sancti docto  
ris. q̄ aut sup̄ius dixerim q̄ triplex  
est indiuiduū. sc̄z. materie. nature. z  
ph̄sicus. q̄ auctoritates adducte a  
sanctol doctore b̄nt vez de indiui/  
duo materiali. i. de tribus materie.  
Quaz q̄libet est distincta ab alia z  
nō nisi p̄ materiā. et nō habet veruz  
de indiuiduo nature de quo intelli  
gūt sc̄ctianes. Ad argumētuz  
p̄ncipio dico. q̄ intelligit de indiui  
duo materiali z nō formali

### Questio septi

ma tercię distinctōis. vbi q̄  
ritur. Utz sit possibile plures ange  
los esse in eadē specie. Videt q̄ nō.  
quia deus posuit oēs angelos in or  
dine. sed inter indiuidua eiusdē or/  
dinis nō est ordo. it̄. meta. ergo nō  
creauit plures in vna sp̄e. Ad op  
positū. aīe assumūtur ad locū ange  
lorum. aīe sunt eiusdē speciei. ergo z  
angeli. Dicit doctor q̄ sic Sed egi  
dius quol. ij. q. viij. m̄dens negat̄  
id ē q̄ nō possunt esse plures angeli  
sub eadē specie Idem Tho. ij. scri/  
pti. dif. ij. q. iij. S̄z doctor arguit  
cōtra istos. q̄a deus pōt vnū ange  
lum annihilare. z post vnū in eadez  
specie facere. sed nō primū. s̄m eos  
q̄a idem hō s̄m eos nō posset resur  
gere idem nūero. nisi aīa intellecti  
ua remaneret eadez nūero. Tho. in  
iij. dif. plij. q. i. Et sic si idē nō fier  
a do. ergo aliud. z si aliud. s̄ plures  
in eadē specie. q̄ est p̄positum. Itz

deus creat distinctas aīas solo nūe  
ro differentes sub eadē specie aīe. et  
tamē nō distinguit p̄ materiā. cū  
in aīabus nō sit materia. s̄m eos et  
nos. z sic cum tā angeli q̄ aīe. sint  
materiales. si ibi plures in eadē spe  
cie z alibi. Forte diceret q̄ nō est si  
mile. quia aīe habent habitudinem  
ad corpa. angeli nō. Contra hoc nō  
valz. q̄a habitudo ē posterior z pri  
us nō variatur p̄ posterior. It̄ s̄m  
phos z theologos sp̄es in genere est  
genus aīe nō dēcedet in indiuidu  
um. nisi mediāte specie. Et hoc sic.  
nature generis repugnat determinā  
ri ad vnam sp̄em. s̄m. ergo z nature  
sp̄e. Cōia tenet p̄ eaz definitōnes  
Nam si aliter esset periret tota logi  
ca. maxie porph̄rii definitio apud  
oēs concessa. I. Sp̄es est quēsdica  
tur de pluribz actu vel aptitudine.  
Sed s̄m sanctū Tho. sp̄es angeli  
nō predicat actu vel aptitudine. de  
pluribz. ergo illa definitio p̄missua  
falsa. v' opio sancti doctori falsa. s̄z  
definitio nō est falsa. s̄ opio. Ad istā  
occlusionē quā teneo s̄nt exp̄sse tres  
articuli. Primus est ideo. q̄a intelligen  
tie nō habet materiā. deus non pōt  
plures eiusdē speciei facere. Error.  
Secūdus articulus. q̄ forme nō sus  
cipiūt diuisionē nisi p̄ materiā. Er  
ror. Tercius articulus. q̄ deus nō pōt  
multiplicare indiuidua sub vna spe  
cie sine materia. Error. Sed aliq̄s  
diceret. si sunt duo sub vna sp̄e quō  
distinguiuntur. Dico q̄ s̄litter possū  
q̄rere. quō differūt due intellectōes  
de eodē subiecto. oportz em̄ q̄ tu di  
cas. q̄ seip̄is formaliter. hoc est per



aliquid formale intrinsecū sibi ita dico hic. Sed sunt oēs angeli eiusdem speciei. Nibi videtur quod nihil possit hic pbari. Sed sicut credo ē possibile esse plures in eadē spē rōnabiliter. Dic p̄uaderi p̄t quod non sunt eiusdē sed sūt sibi distincte species p̄bo. q. tunc bonitas dīna magis a p̄paret in diuersis gradibus. Item aliqui sunt assistentes et alii ministrant. vt dicit infra q. arguit distinctionē diuersarū specierū. et sic licet quilibet nō faciat suā spēm tñ possibile est q. plures sunt sub eadē spē. ¶ Sed in hac materia aliq. volentes iudicare dicūt q. nō reperitur in sacra biblia q. sint nisi tres angeli. Sed ego dico q. illud est falsum. Vnde reperitur in danieli mille millium ministrabant ei. et decies centena millia ministrabant ei. Item iob. 2. nūqd. est nūerus militū eius quasi dicat nō. In nouo testamēto sunt multe auctoritates illas nō credit dimitto. ¶ Ad argumentū in p̄ncipio dico q. nō est ordo inter in diuidua q̄ntū ad naturā subalē p̄t tñ esse ordo q̄ntū ad p̄prietates accidentales.

Quarta que

stio tercię distinctionis vbi querit vtz angelus possit cognoscere se p̄ essentiam suā. ita q. essentia sua sit rō cognoscendi sine aliq. rep̄ntantē p̄cedente actū naturalit̄ videt q. nō qz op̄ter cognoscens eē denudatū a cognito. s. eēntia angelī nō ē denudata a seip̄a. g. rē. ¶ Ad oppo. angelus vult assimilari p̄mo

q. nō est nisi seip̄m cognosceret voluntas eī nō cadit nisi sup. cognitum fm aug. ¶ In p̄ncipio ponit op̄. r̄ho. in p̄ma p̄tē sū. q. 56. arti. 1. dicit licet in actiōe trāscēnte obiectū sit separātū ab agente tñ in actiōe tñ manēre op̄ter obiectū esse vnītū ibi op̄anti et vt vnītū est tō illis op̄ationis immanenti. sicut spēs visionis in oculo. Sic in p̄posito de essentia angeli iūcta intellectū angelico respectu intellectiōis. Postea ē op̄. gaudētis q̄libero. v. q. r̄ij. q. an̄ gelus nō cognoscat se p̄ essentia suā s. p̄ habitū scientiālē. De ista qōne dēterminat ad longū. q. r. Tandē descendit ad soluendū argumēta p̄ncipalia et soluendo secundū dicit q. vn̄ doctor ponit q. singulare p̄t intelligi p̄ se sed nō singulare materiale. q. singularitas nō p̄hibet. s. naturalitas. hic doctor ē r̄ho. 1. p̄t. q. 56. arti. 1. in solōne secūdi argumēti. Alius dicit q. nec se nec alia angelus intelligit sub rōe singulari materialis vel immaterialis s. vn̄iūltis q. est p̄ se obiectū intellectū. Et hic doctor est bēin. q̄libero. 5. q. xv. 2. 26. 2. q̄libero. 8. q. r̄ij. 2. q̄libero. 5. q. 9. Sed intentio ē doctoris q. angelus p̄t se cognoscere p̄ essentia suā et p̄bat sic. Alia forma ē rō agendi fm essentia suam sicut calor in igne ad califiandū aut salte aliq. in eodē aut esset p̄cessus in infinitū in materialib. formis. igit̄ in materialia sic maḡ sunt actiō qz materialia forma immaterial̄ crit̄ p̄ essentia suā rō agendi actiōne suā sibi p̄peten tē et sic angelus p̄ essentia suā se cognos

sect. Item in intelligibilibz hñtibz  
spēs intelligibiles ille spēs virtute  
obiectorz cū intellectu censent intel  
lectionē in q̄ in obiecta hñt esse di  
minutū si igit̄ in se r̄ in essentia suā  
hñt esse absolutū r̄ esse simplr. s.  
actu intelligibile possent veri<sup>o</sup> cā/  
re eundē effectū. qz quicqd̄ p̄r cārī  
ab aliquo diminuitur talī in aliq̄ esse  
virtute alicui<sup>o</sup> simplr r̄ ab ipso sim  
pliciter p̄r cārī simplr. Sz essentia an  
geli vt̄ in se est p̄ns intellectui suo q̄  
q̄des essentia est simplr tale in actu  
intelligibile in se r̄ fm̄ quid̄ in spē q̄  
melius est simplr intelligere p̄ essen  
tiā q̄ p̄ spēm. Sed p̄ maiorē decla  
ratiōe dico q̄ deus intelligit se r̄ alia  
a se p̄ essentia suā. angelus s̄o se p̄  
essentiam suā. oīa s̄o sup̄iora p̄ es  
sentias sup̄iorz s̄z intelligētiā infe  
riores r̄ materialia p̄ spēs creatas  
nos s̄o intelligimus p̄ spēs infusaf  
Et hec est intentio p̄clī in li. d̄ eāis  
Sed fm̄ seorum s̄z angelus intelli  
gat inferiora p̄ spēs creatas spēs di  
co spēs r̄n̄ p̄t̄ intelligere p̄ spēs ne  
quisitas nō dico p̄ spēs spēs sed p̄  
spēs individuoz. i. q̄ p̄t̄ hñt noticiā  
individuoz p̄ spēs acquisitas. Sz  
angelus s̄t̄ p̄t̄ se p̄ essentia cogno  
scere r̄ p̄ spēm. dicit̄ q̄ nō cū sint rō  
nes o p̄sitate. s. p̄sentialitas r̄ nō p̄  
sentialitas. ¶ Ad argumentū in p̄n  
cipio. dico q̄ intelligi fauctōital. s.  
recipiens debet denudari a recepto  
i. debet esse aliterius rōnis a recepto  
q̄ est verum.

## Una q̄stio

tercie distinctionis vbi

q̄rit̄ vtz̄ āgel<sup>o</sup> h̄at noticiā natura  
lē distinctā eēntie d̄ine. vi q̄ nō qz̄  
r̄lligētia nihil cōgscit̄ ex se vt̄ v̄  
cōment. xij. mei. ha. s̄z est ex intel  
lectū intelligētie q̄ r̄. ¶ Ad oppo  
naturāl̄r̄ angeli desiderat̄ deo assi  
mulari s̄z naturāle d̄sideriū cognitō  
ris p̄n̄ p̄ponit̄ cognitōne aliā q̄ ex  
naturalibz p̄t̄ hñt̄ q̄ r̄. ¶ Post argu  
mentā in pede q̄onis dicit̄ q̄ in hoc  
p̄cordant̄ aliq̄ in ista negatiua. s. q̄  
angeli nō hñt̄ distinctā noticiā essen  
tie d̄ine naturāl̄r̄. Et p̄mus p̄bans  
hoc inducit̄ bein. Qlibero. 3. q. 3. r̄ q̄  
libero. 4. q. 7. q̄ angelic<sup>o</sup> intellectu<sup>o</sup>  
nō p̄r p̄ se attingere d̄inam essentia  
nec per essentia p̄pria p̄r ipsam cog  
scere p̄r̄ im p̄ortioz nec p̄ quācūqz  
spēm creatā p̄r d̄inā essentia distin  
cte naturāl̄r̄ cogscere vt̄ ex intentiōe  
p̄bat̄ q̄libero. 4. q. 7. Ibo. s̄o. j. p̄  
re s̄. q. r̄. arti. 2. eandē negatiuam  
p̄bat̄ qz̄ oīa forma creata est deter  
minata. Diuina aut̄ essentia in de  
terminata id̄ nō est p̄ortio. Et si q̄  
rat̄ qual̄ s̄z naturāl̄r̄ p̄t̄ cogscit̄ d̄e  
R̄ndit̄ t̄ho. q. 56. ar. 3. q̄ angelus  
naturāl̄r̄ nō cogscit̄ p̄ aliquā spēm  
nec p̄ creaturas inferiores lo quēdo  
de cognitōe d̄istinctā s̄z medio mō  
p̄ suā essentia vt̄ est imāgo dei vt̄ ve  
rius dicit̄ noticiā speculari q̄ noticiā  
distinca. Doctor̄ hās ip̄obatur  
opi. Est̄ opi. doctor̄ s̄z affirmatiua  
in hac q̄one. r̄ p̄bat̄ sic. Nā angeli  
naturāl̄r̄ desiderant̄ assilari deo. sed  
naturāle desideriū cognitōis p̄s̄ip  
ponit̄ cognitōne aliā. Nam ex na  
turalibz p̄t̄ hñt̄ q̄ r̄. ¶ Confirmatur  
Angel<sup>o</sup> se p̄r naturāl̄r̄ dirigere vt̄ l̄a



## Questio

mū finē q̄ p̄ ip̄m naturaliter aliq̄  
mō cogitare qz aliter minus p̄fecta  
esset scilicet cognitio q̄ nostra qd̄ est  
falsum. Sed in hac conclusioe q̄ an  
geli deū cognoscāt om̄es, doctores  
dixerūt. in mō dō. aut cognoscen/  
di differe. Dimissis igit̄ varijs mo/  
dis dico ⁊ pono tres p̄sones. Pri/  
ma hō q̄ angelus p̄ h̄c naturalr  
sp̄s creatā sibi que sit ei rō cogno/  
scendi ⁊ ducat imediate in cognitō  
nē dīnā. Secūda p̄lo q̄ in hac sp̄e  
p̄ cogit̄i distincte eētia dīna. Ter/  
cia conclusio q̄ de facto videt̄ data su/  
isse talis sp̄s nature angelicē. Pri/  
ma p̄lo p̄z sic, qz nō repugnat nec  
ex p̄te dant̄ nec recipiēt̄ illes sp̄s  
nec ex p̄te status. Secūda p̄lo p/  
bat̄ quia cū sp̄s sit essentia p̄ du/  
cere in cognitionē cui⁹ est. Tercia  
p̄lo p̄bat̄. nā p̄babilr̄ credit̄ q̄ de⁹  
dedit̄ illi nature quicqd̄ possibile fu/  
it̄ circa b̄itudinē. ⁊ sic videt̄ q̄ illā  
dederit. ¶ Si sunt aliq̄ dubia. Si  
angelus habuit̄ illā sp̄m ⁊ illa po/  
tuit̄ uti quō potuit̄ peccare. Dicit̄  
q̄ talis cognitio erat̄ abstractiua et  
nō b̄ifica ⁊ sic nō tollit̄ p̄t̄e pec/  
cādi. Scdm̄ dubiū qz eētia ut eētia  
est infinita q̄ si ē sp̄s talis essen/  
tie est infinita ⁊ sic talis sp̄s ducer/  
t̄ in noticiā essencie sub rōe infiniti. ⁊  
sic angeli erūt̄ naturalr̄ beati. Ad h̄  
p̄dictū q̄ nō ē incōueniēs q̄ cogno/  
scant̄ essentia dei ut infinita abstra/  
ctiue ⁊ eff̄sunt̄ eis data. Tercii du/  
biū qz ut q̄ in essentia dīna cogit̄cāt  
oīa alia cū eētia rep̄tant̄ oīa alia.  
Ad h̄ p̄dictū p̄mō q̄ conclusus ē v̄ez  
v̄i et beatus aug. videt̄ dicere sup̄

## IX

Genes. ad litteram q̄ an geli vidēt̄  
in verbo creaturas anq̄ fierent vel  
dicamus uti diximus in primo q̄  
vident̄ eas que deus vult eis rep̄sen/  
tare. Quartū dubiū quid factus  
est in demonibus de ista specie pos/  
test̄ dici q̄ nō retinent̄ illam speciem  
nec in eis remansit̄ ex demerito cul/  
pe vel si retinent̄ q̄ cognitio eorū  
est obnebulata ⁊ impedita ne pos/  
sent̄ eire in actum per illam speciem  
vel q̄ si per illam diuinam essentia/  
am cognoscūt̄ est eis magis ad pez/  
nam q̄ leticiam. ¶ Ad argumen/  
tum in p̄ncipio dico q̄ cōmentator  
est ibi negandus.

## Ecima que

stio terciē distinctionis vbi  
q̄rit̄ v̄ez ad hoc q̄ angelus cognos/  
cat̄ distincte q̄ditates creatas ali/  
as a se requirat̄ necessariō q̄ b̄eat̄ p/  
orias distinctas rōnes cognoscēdi  
eas videt̄ q̄ nō quia eadē rōe posset̄  
cognoscere om̄ia indiuidua p̄tenta  
sub speciebus ⁊ per consequens ha/  
beret̄ infinitoz cognitionem, quia  
indiuidua sunt̄ infinita. ¶ Ad op̄/  
positum angelus cognoscit̄ p̄ sp̄s  
p̄creatas. ergo opoz̄ q̄ habeat̄ ali/  
oz similitudines. Sic est op̄positū  
bein. quolibero. 7. q. xiiii. q̄ ange/  
lus om̄s q̄ditates cognoscit̄ per  
vnū habitū scientialem. Et doctor  
ponit̄ modū ponēdi hui⁹ doctoris  
vbi dicit̄. mod⁹ ponēdi est iste. Et  
ducit̄ quinque rōes p̄ p̄te h̄m. Pri/  
ma h̄m p̄m. 2. Ect̄. in anima nō  
sunt̄ nisi tria. scz passio, potentia,

et hinc. s. rō intelligēdi in angelo  
 nō p̄ esse sola potētia. qz sic natura  
 se esset sufficiēs p̄ncipiū rep̄ntandī  
 oīa cognoscibilia nec sola passio cer  
 tū est q̄. Scda rō talis vt intellectu  
 nō h̄ntē h̄itū p̄ gn̄at h̄itū p̄ frequē  
 taros actus illicitos igit̄ si in ange  
 lo nō esset p̄creatus h̄itus sc̄ntial  
 ad coḡscendū posset in se gn̄are talē  
 h̄itū r̄ sic esset in potētia essentiali  
 ad actū nō solū p̄m sed etiā p̄mū.  
 sicut intellectus n̄ qd̄ ē incōueniēs  
 Tertia rō qz dionisi⁹ de diuinis no.  
 c. 7. dicit qz p̄ncipiū vniūsi cōsistit  
 in h̄ qz sup̄mū inferioris p̄iūgit cū  
 infimo superioris s̄ sup̄mū in coḡn  
 itōe h̄ūana ē qz p̄mpte coḡscat p̄ h̄  
 tū sc̄alē igit̄ h̄mōi coḡnitio p̄onen  
 da ē in angelo. Quarta rō si nlla rō  
 est nisi qz sp̄s nō sufficit sine h̄itū  
 ad p̄fectā coḡnitōz r̄ h̄itus p̄fectus  
 sine sp̄e sufficit frustra igit̄ ponitur  
 sp̄s p̄t̄ actū intelligēdi. Quinta  
 rō in voluntate nō ponunt aliq̄ plā  
 vt p̄ncipiā volēdi diuersa obiecta  
 q̄ nec in intellectu oportet ponere di  
 uersa p̄ncipiā intelligēdi s̄ sufficit  
 vnus h̄itus in intellectu p̄fect⁹ ad  
 rep̄ntandū q̄cūqz naturalr̄ sūt coḡ  
 scibilia. Scdo ponit̄ opi. tho. 1. p̄te  
 sū. q. 11. arti. 3. dicens qz nō o3 pone  
 re in angelo p̄rias rōnes respectu  
 singlōz qd̄ dicitur creaturaz. qz an  
 gelus inferior licz p̄ p̄les rōnes coḡ  
 scēdi coḡscat p̄les qd̄ dicitur superior  
 tū p̄ coḡscere p̄ aliā vniā rōne. S3  
 doctor̄ p̄robat has opi. mirabilē  
 dando r̄ñones q̄s h̄cūitat̄ cā di  
 muto. Sed opi. doctoris r̄ d̄rei ve  
 ritas qz angelus intelligit inferiora

nō p̄ vniū h̄itū vt dicit bein. nec per  
 vniā rōne. vt dicit sac̄r̄ doctor. s̄ in  
 telligit p̄ p̄les sp̄es s̄l cū eo p̄crea  
 tas sic intelligēdo qz du3 angelus  
 creat⁹ fuit s̄l cū eo p̄creata fuit sp̄s  
 hominis bouis r̄ leonis. dico species  
 sp̄ez. r̄ sic p̄ illas venit in coḡnitōz  
 indiuiduoz nō negando qn̄ possit  
 indiuidua coḡhocere p̄ sp̄es acqui  
 ritas. In scdo p̄ p̄ma opi. hēs qz an  
 gelus nō p̄t gn̄are aliq̄ h̄itū. De  
 h̄itū dico q̄ sit alia res a sp̄e. Et rō  
 est qz h̄itus nō gn̄at in naturalibus  
 inclinatis sicut nō gn̄at in graū p̄  
 q̄r̄tēscūqz descendere s̄ gn̄at in po  
 tentiis de se indeterminat̄ ad actū  
 S3 aliq̄s diceret si angelus nō pōt  
 gn̄are h̄itū ex actibz. s̄o qz intelligit  
 p̄ sp̄es p̄creatas ad q̄s naturalr̄ est  
 inclinatus tamen poterit h̄c h̄itū  
 indiuiduoz de q̄b̄ p̄m scorū p̄t h̄c  
 sp̄es infusas. Dicit a filio cuiusdā  
 qz nec in indiuiduis h̄bit h̄itū r̄ cā  
 est qm̄ rōne p̄spicitat̄ ingenū in p̄  
 mō actu h3 p̄fectā noticiā r̄ h̄itū nō  
 gn̄at nisi ab imp̄fecto ad p̄fectū vel  
 gn̄at ex vno actu qui actus est post  
 p̄les actus r̄ ex illo inclināre ad ta  
 lem actū gn̄at h̄itus. r̄ sic in angelo  
 cū nō sint tales discursus ab actibz  
 ad h̄bitū mō dero nō gn̄at h̄itus  
 ¶ Ad argumentū in p̄ncipio d̄i ne  
 gando infinitatē indiuiduoz. s̄ cō  
 cedit finitas in infinitū.

Ica distinctio q̄s q̄r̄tā r̄ qn  
 tā. In q̄r̄ta querit̄ vtz in  
 ter creatōne r̄ bifirationē  
 angeli boni fuerit aliq̄ morulo. Et  
 in quinta querit̄ vtz angelus p̄us  
 meruit suam beatitudinē quā com



acceptis. Videtur qd no. qd augu. rñ  
 de tri. vel. c. ix. deus simul e condēs  
 naturā. z largiens gratiā. ergo statū  
 habuit angelus creat⁹ grām z bea/  
 titudinē. Ad opposit. est augu. sup  
 gen. pmo. factus ē in formis z lux. g  
 zc. Quātam pmo soluit z repudia/  
 ra opinio magistrī sententiarū ra/  
 rōne multiplici dicentis. Angelos  
 pmo recepisse z postea meruisse. z  
 dicit duo Primū qd angelis uā bea/  
 titudinē meruerūt fm qd prius me/  
 ruerūt qd eam receperūt. Scdm p/  
 bar Tho. i. parte sum. q. lxij. ar. iij.  
 Dicit qd meritū est ex grā impfctā  
 Premiū autē est ex grā pfecta. Sol/  
 uendo questione quartā de morul/  
 distinguit z dicit qd pnt poni due  
 morule vna scz in qua stz in termino  
 z alia sola pcedens in qua stz in via  
 Et ponit qdam doctoz qd simule/  
 fant oēs in grā creati in pmo instā/  
 ti. z in illo nihil meruerūt. In secū/  
 do instāti isti meruerūt z illi nō. qz  
 posuerūt obiecm ita qd si nō posuis/  
 sent fuisent pmiati. sicut z ali. hic  
 doctoz est Tho. i. pte sum. q. lxij.  
 arti. v. in solutōne vltimi argumēti  
 Improbāt Secūdo pnt poni tres  
 morule. z hoc tripli. Primū qd in  
 pri ma morala oēs fuerūt in natu/  
 rali bō suis. In secūda. mali in pctō/  
 iusti in merito. In tertia. mali i pe/  
 na. et iusti in glā et premio. Et bec  
 via videt ee magistrī dicētis qd ma/  
 li demeruerūt a pponi sibi grām qñ  
 apponebatur bonis quasi iam pec/  
 casset. In secūda mora. anteqz in  
 tertia gracia apponeret bonis i ter/  
 cia simul duratōne boni habuerūt  
 grām z glōziam. Secūdo ponēdo

tres morulas. ita qd i prima oēs fue/  
 runt in naturalibō. In secūda boni  
 in gratia z merito. z mali in deme/  
 rito. z in tertia isti z illi in termino.  
 Tertio ponēdo tres moras. ita qd  
 omnes in prima mora fuerūt creati  
 in grā et meruerūt. In secūda soli  
 boni steterūt in merito. z mali ceci/  
 derūt in tertia isti z illi in termino.  
 Tertio pnt poni quatuor moze. et b  
 dupliciter. Primo. qd in priā mo/  
 ra omēs fuerūt in puris naturalibō  
 In secūda mora mali peccauerūt z  
 boni steterūt. In tertia bonis appo/  
 sita est gracia z meruerūt. In quar/  
 ta boni pmiati sunt. z mali cōdem/  
 nati. Quarta. qd in pma mora omē/  
 nes fuerūt in naturalibō. In secūda  
 omnes in grā In tertia boni steterūt  
 z meruerūt. z mali deliquerūt. In  
 quarta hi z illi erāt in termino. Et  
 nota. qd de instēione doctozis ē po/  
 nere quoz moras vel ad min⁹ tres  
 Et ille quatuor sunt iste vltime cum  
 magis rōnabiles sint z magis ca/  
 paces. Sed si aliqz querat que stz  
 iste moze. Aliqui dicūt qd sunt di/  
 uersa instācia tēporz. Sed doctoz  
 dicit qd iste morule sunt diuersa nūc/  
 aut. Sed circa istaz materiā quis  
 posset querere duo. Primū si ange/  
 li fuerūt creati in grā. Secūdam. si  
 fuerūt creati i beatitudine. Ad pri/  
 mum dī qd sic. fm aug. de ci. dei. li.  
 ij. Erat deus cōdens naturā z lar/  
 giens gratiā. Secūdo hoc idēz vi/  
 detur dicere Hieronim⁹ super oze  
 demones in magna pinguedie spī/  
 ritus sancti stz creati. Ad secūduz  
 de beatitudine dī. qd duplex ē bñcu  
 k ij

do. Una que potest bene secundum exigentiam status naturalis, reputata cognitio et dilectio primi principii possibilis secundum naturalia. Et alia beatitudo supernaturalis. Nunc si loquimur de beatitudine primo modo sic dico. quod in illa fuerunt creati. Et ratio huiusmodi est. quod a creati fuerunt in gradu propinquo ad illam supernaturalem beatitudinem. unde si fuerunt creati in statu quo medietate dispo ad gloriam est. sed si loquimur de beatitudine secundo modo dicta videmus quod non. quia bene legem divinam gratia non datur nisi ex merito. et ideo decuit ut prius mereretur. Ad arguendum in principio dicitur. quod si fuit modica beatitudine naturalis. sed bene in beatitudine supernaturali.

Ita septima distinctio semper quod videtur angelus malus potuit appetere equalitatem dei. Videtur quod non. quia intellectus intelligendo summum videtur non errat. sed voluntas amando summum bonum non peccat. sed angelus malus in primo actu peccandi non potuit appetere summum bonum. Ad oppositum est magister in libro Theologiae. i. pre sententia. quod. lxxij. articulo. lxxij. quod non. Sic ad quod nonne dicit doctor cur auctoritate magister quod potuit appetere equalitatem dei. Et probat sic. nam voluntas habet duppliciter actum amandi. scilicet amoris amicitie. et actus cupiditatis aliquid amari et secundum virtutem habet totum ens pro obiecto ita quod sic quodcumque ens pro ipse amare a more amicitie. ita quodcumque ens pro cupiditate sibi. igitur cum angelus potuit se amare amore cupiditatis. et potuit sibi cupiditate quodcumque cupiditabile. Et sic cum equalitas dei sit bonum. quod dicitur cupiditabile secundum se sibi potuit illud

bonum cupiditabile. Preterea si equalitas dei esset cupiditabile angelo. possit angelus illam cupiditabile sibi hoc est plannum. sed impossibilitas huiusmodi non prohibet quod possit angelus hoc velle. nam voluntas potest esse impossibilis secundum philosophum. lxxij. articulo. Confirmatur. quia dicitur ad dicitur de unum et illo. psalmus. quod te oderunt et odierunt. At vult odierunt non esse secundum philosophum. lxxij. articulo. quare ergo voluit deus non esse. sed hoc est impossibile. igitur impossibilitas ista appetitus a voluntate peccate. Sed per unum philosophum quod dicit de odio dei. dicitur quod ille philosophus est intelligendus. quod te oderunt. i. noluerunt. Nam odium dei est simpliciter malum. et illud non cadit sub obiecto voluntatis. lxxij. articulo. Et huiusmodi intentionis est frater scilicet prima dei. in illa questione. si appetitio vel timor sine. Sed angelus potuit peccare. dicitur quod sic. Job v. In angelis suis reperit prauitatem. Res est. quia voluntas angeli potest esse difformis regule sue maxime in affectu. et modo. lxxij. articulo. difformitate stat peccati. Sed quomodo peccauit. dicitur quod peccare potuit et peccauit ex libertate sue voluntatis. nam respicit quod facien dum erat secundum dictam rationem. Sed potuit peccare in primo instanti. magister dicit quod non. Alii dicunt quod potuit peccare in primo instanti. sed non peccauit. Sed est intentio Scoti in secundo. dist. lxxij. quod potuit peccare in primo instanti. Sed alii dicunt. in primo instanti angeli naturaliter fuerunt inclinati ad bonum in naturali inclinatione et nec eis neci nobis est error. sed quomodo potuerunt peccare dicitur huiusmodi naturalis inclinationis. et accipit dicitur illi naturalis inclinatio.



# Questio

tionis naturalis inclinatio non est er-  
ror. s; in actu elicto illius p; esse er-  
ror. r sic i angel' Ad argu. in p;ci-  
pio dico. q; angel' intelliges sumu  
bonu; nō erravit. s; intelligedo sibi  
d; bere applicari erravit

## Vestio secū

Da septe distinctōis. vbi q;  
ritur. vtz primū p;ctū āgeli fuerit  
foras supbia. videt q; sic. aug. riiij.  
de ciui. di. ca. v. videt yelleb' ep;po-  
nēs illud ecclī. pvi. quicū ois p;ctū ē  
supbia. ¶ Ad oppositū. p;ctū suū  
fuit marimū. sed supbia nō est ma-  
ximū. sed vel odū In p;ncipio secū  
di arti. ponit opio brē bonauēture.  
li. ij. di. v. arti. i. q. v. dicētis q; sic.  
Et pbat ex dicto aug. Doctor d; p;  
in ista q;stione tenet cōiter ps affira-  
tina ppter articulū p ista pre. Sed  
ad videndū veritatē q;nto. primo  
est oīdendū que fuit malicia i p;to  
anglo peccāte. Scdo. ad qd genus  
p;ctū p;nebat illa malicia. Quātz  
ad p;ctū dicit doctor. q; simplr pri-  
mū acc' volūtas inordinat' fuit  
primū velle amicitie respectu ei' cui  
voluit bonū. hō; āt obiectū nō fuit  
deus. q; deū nō poterat inordinare  
amare. cū sit sume amādus. S; p;  
actus inordinat' fuit acc' amicitie  
respectu suq;pi'. Et hoc ē qd dicit au-  
gustin' riiij. de ciui. di. ca. vltio. h.  
ē q; fecit duas ciuitates. ciuitatē dei  
amoz dei vsq; ad p;ceptū sui. r ciui-  
tatē diaboli. amoz sui vsq; ad p;cep-  
tū dei ¶ Quātū ad scdo; arti. dicit.  
q; fuit supbia. Et hec videt eē in rē  
cio aug. riiij. de trini. vbi vult q; p;  
supbio ē nimis placere sibi. iō sup-

# II

bi in scriptura dicitur supbia ceteres  
igr cū ista imoderata dilectō sui ha-  
buerit imoderatā p;placētā sui fuit  
supbia r sic p;sumptio. S; doctor  
nō dicit. q; es appetiuit sub rōe q; bo-  
nū delectabile. r iō videt sibi q; suū  
primū p;ctū nō sit supbia s; libido  
r luxuria mag; Hoc sic declarat an-  
gelus appetiuit b;itudinē p;ncipalr  
sub rōne boni p;ncipalr delectabil. s;  
hoc ē formalr luxuria. g rē. Ans p;  
batur triplr. q; sicut hēm' ex sacra  
scriptura iā degustauerūt delicias  
b;itudinis natural' in delicijs padē  
si fuisti rē. r iō videt q; illas delici-  
as appetierit in p;placēto sui. p bo-  
no delectabili Scdo q; sic dem' ē sua  
volūtas mouebat ex affectōe p;mo-  
di. s; talis volūtas sic mota mouet  
sub rōne boni delectabil. ergo rē.  
Itē appetit' quē habuit in q; primo  
peccauit fuit p;porcional' in sui. er-  
go appetiuit bonū pulchrū in quō  
delectabatur. g suū peccatū fuit mag;  
libido q; supbia. sed est vtz q; app-  
petiuit b;itudinē sub rōne boni de-  
lectabil. Norādū est q; bñ potuit eē  
q; appetierit bonū excellens in quo  
alios excelleret. r b;itudinē in quā  
bonū delectabile Sed ad hec pōt di-  
ci magis peccatū suū libido forma-  
liter q; supbia. Sed angel' quādo  
peccauit fuit inter oēs alios prim'.  
Dicitur q; hec dubitatio nō est ap-  
te soluta p; scripturā. S; b;ētus gre-  
gorius. rii. moralū. Dmē. rri. de  
decē ouib; videt dicere. q; fuit p;mo  
angelus simplr. Huc cōcordat  
Ysidorus sig. Quō cecidisti lucifer  
qui mane oriebaris. i cet ad litte-  
ram dicat de rege babilonis. Et ex-

rbiel. et viij. Tu cherub instas pro  
pter pulcritudine scientie. licet ad li-  
tera dicatur de rege Tyri Et in a-  
poca. videt esse pugna cum angelo q  
no videt si no fuisset dignioris et for-  
tioris nature. Damascen<sup>o</sup> li. ij. c. iij  
videt dicere q erat de infimis. Et  
pro utraqz parte sunt doc. sed pma  
opio magis placet. Sz peccatu pri-  
mi angeli fuit alijs causa peccadi. di-  
co q no effectiue. sed exemplariter Et  
dicur aliq q fuit ea no precedes te-  
pore. sed natura. Sed quo aliq pec-  
cauerunt. Dico q arte debat qd post  
faceret et in illud transferunt. Ad ar-  
gumentu in principio dico. q bna  
augustin<sup>o</sup> accepti ibi supbiam. p in-  
ordinato amore sui q est psumptio  
Ira septima distinctio em  
querit. Utz angelus mal<sup>o</sup>  
ncario velit male. Videt q  
no Jaco. ij. Demones credut et con-  
tremiscut. isti snt acus boni Ad op-  
positu. in ps. Supbia eoz quate o-  
derut ascendit semp et. In cul<sup>o</sup> prin-  
cipio solutiois ponitur opio Tho.  
.j. pte sume. q. l. iij. arti. ij. dicentis  
q sic. et pformitate appetite ad ap-  
prehensiuam. a pprehendit aut imobi-  
liter. ideo volut immobiliter. Scda  
est opio ben. q. viij. q. xi. Rudent  
q sic. qd em sepata est volutas an-  
geli cui se iugit immobilit se iugit Et  
in corpe questiois dicto de multipli-  
ci bonitate restat in qd nuc de boni-  
tate morali et malicia sibi opposita  
dicere. Et dicit Bonauetura li. ij. p  
teprima. dist. viij. arti. i. q. ij. et iij. q  
no possunt hie volitione moraliter  
bonas. quia oem difformat et aliq  
circustantia inordinata. Et rades

vidit ad argu. principalia soluede.  
Soluedo vero primu argumentu  
pmitit solutione Bonaueture vbi  
sup. Soluedo pmiu argumentuz se-  
cunde qstionis. vbi dicit. q licz mali  
angeli credant. ille tñ actus creden-  
di est in eis mal<sup>o</sup> qz odit illud cre-  
ditu. vel vt veri<sup>o</sup> loqntur nolut. Sz  
veniendo ad decisionem qntis dr. q  
triplex e bonitas. Prio bonitas est  
gñe Scda bonitas fuit siue ex cir-  
cūstantia. Tercia bonitas merito-  
ria. Et fm hoc dr doctor q de boni-  
tate q dicit bonitas ex gñe no e du-  
biuz qn hie possint et habeat multas  
volutes trāsēutes sup obem ius-  
nias rati actui. vputa amado se. o/  
diendo peccu. et sic de alijs multis.  
De alijs so duabo scz de bonitate  
moraliter dr q no pnt hie volutes  
moralr bona. qd bonitate difformat  
ex aliq circūstantia inordinata. naffe-  
redo illud inordinata ad amore sui  
Sicr habit<sup>o</sup> in eis e pfecte malus i-  
termino. ideo pfectissime inclinat i malu  
nūqz em bn volut ppter pmiuz. sz p  
male volut ppter sedz. s. ppter vbe  
mētē inclinatōez in malu De scia bo-  
nitate. s. meritoza elaz est q no qz  
nūqz facit bonu nec p nīs merebū-  
tur Sed hic mouet ista qstio vtz  
angeli boni habeat potiaz ad malu  
et mali ad bonu. Doctor scius dr q  
no. Sz scitas dubitatis e. q ipos-  
sibile e bñ pmittere peccu. Sz tñ  
ista impossibilitas n̄ oit ex repugnā-  
tia timoz q tēn i repugnet. nec e  
hec impossibilitas eo q defictor in a-  
ctuum et passiuum. Nec est becim/  
possibilitas ex sola visione. id est  
ob hoc solum quod videatur deus



# Questio

# II

nec ex hoc q̄ faciat appetitus vt de  
scris Tho. Sed dico q̄ ē ex ordi  
natione diuina que ordinauit hos nū  
q̄ dimittere labi in peccatū. ⁊ tene  
re eos in ordinata voluntate. Cū d̄  
q̄ ista impossibilitas ē talis sicut illa  
qua dicimus q̄ deus nō potest face  
re aliter q̄ ordinauit. q̄ impossibi  
le est deū agere oppositū illius qd̄  
ordinauit. Ideo d̄. cit Scorius q̄ an  
geli beati simplr loquēdo possunt  
peccare nunqm̄ in peccabunt mul  
ta em̄ sunt potentie fieri q̄ nūquam  
fiēt. Et si dicat. Ideo potētia fru  
stra. Dico q̄ nō. quia reducibil̄ est  
licet nūquā reducatur. Et de mal  
dic p̄rariū sicut de bonis. i. q̄ ha  
beant poñam ad bonū. licet nūquā  
faciant bonū. cum s̄m dyonisiūm  
naturalia in eis remāserūt integra.  
¶ Ad argumētū in p̄ncipio dicit̄  
q̄ licet credant. tamē ille actus ē in  
eis malus q̄s odiūt creditum

Ira distinctiōem octauam  
querit. Utr̄ angelus possit  
assumere corpus in quo e/  
perceat opa vite. Uidetur q̄ nō. nā  
tūc angelus esset p̄fectior aīa. Pro  
bat̄ cū aīa viuet ⁊ viuificet et cōi  
cet vitam que oīa bec. angelus non  
facit ¶ Ad oppositū est genef de tri  
bus angelis apparētibus abrae et  
thobie p̄ torū de raphaele ¶ In hac  
questionē nō sunt opiones. ideo vi  
debūtur quattuor. Primo. vtz an  
geli habeāt corpa naturalr̄ eis vni  
ta. Secūdo. vtz habeāt corpa vo  
lūtarie sumpta. Terrio q̄s opatio  
nes p̄nt ibi exercere. Quarta. si sūt  
in corpibus illis sicut i loco ¶ Quā

tum ad primū breuiter d̄. q̄ nō ha  
bent corpa eis naturalr̄ vnita. Qd̄  
p̄r. quoniā angel⁹ nō habet aliquā  
opationē quā nō possit habere. da  
to q̄ nō sit forma corporis. P̄r nā  
velle nō dependet a corpe. s̄ r nec ī  
telligere suū d̄ epender a corpe. nec  
mouere se localiter ¶ Quantū ad se  
cūdum. an habeāt corpa volūtaria  
sūpta. Dicit̄ q̄ sic. Qd̄ p̄ter ex plu  
ribus locis sacre scripturis. vt p̄r in  
genef. de angelis apparētibus abrae  
⁊ postea de angelo habere gladiū e/  
uaginatū super ib̄lm. ij. regus. Itē  
de angelo qui ibat cū thobia. vni  
tur autē istis corpibus nō vt forma  
masie nec vt suppositū nature assūp  
te. sed vt s̄stēs ad opandū ⁊ ad ap  
parendū. ⁊ hoc ē assumere quasi ad  
se sumere. q̄s ad opationes sibi pro  
prias expleudas vitur illo sicut in  
strumēto ¶ Sed norandū est q̄ alī  
quādo assuit corpa q̄ rō format. si  
cut cū intrat corpa mortua. Aliquā  
corpus qd̄ assumit format. Sed si  
corp⁹ mortuū assumit quō nō verz  
D̄ q̄ hoc ē per vires herbarz ⁊ apli  
cādo eas debūt passiuū ¶ Quāto  
ad tercūz arti. de opibus que pōt  
exercere. D̄ ad p̄ns. q̄ sūt tres i ge  
nere. nā quedā sūt opationes potē  
tie motie. qd̄a sensitiue. qd̄a vegeta  
tiue. ¶ De opationibz motis dico.  
q̄ pōt oēs exercere. vtz p̄ta mouere  
corp⁹ organice ⁊ nō organice. ⁊ bre  
uiter oēs que p̄st̄ sūt in motu vt for  
mare vocē s̄lem elquare palpebras  
mouere oculos S̄z opationes sensiti  
uas nō pōt exercere in corpe. Rō ē.  
q̄ ad hoc requiritur aīa sensitiua ⁊ oz

## Distinctio

ganū pfecte vnitū. qđ nō est in an-  
gelo. ideo videre visione corpali nō  
possit. licet possit visione intellectuā  
li de operationibz negatiue dōm est.  
q̄ illas pōt que dicūt motū. vñ pōt  
terere cibū masticare attrahere p vi  
berbaz decoqui aliq̄liter impfecte  
digerere. sed nō pōt nutrire ⁊ puer  
tere in subam alit. Sz de gñatione  
dicūt. q̄ nō pōt directe ⁊ p se. ⁊ hoc  
ex pte viri ⁊ ex pte mulieris mīstra  
re mēstruū cū req̄stis. Sed hoc nō  
pōt facere s̄e digerere nec creare vnū  
mēstruū de quo fo: mēf fetus. in-  
ductiue vero pōt. Nam pōt assume  
re corp⁹ mulieris. ⁊ sic recipe semē  
ab aliquo hoīe. postea fiet succubus  
accedēs ad mulierē. ⁊ sic s̄ru te semi  
nā viri pōt generare. Sed vtrum  
possit p̄cipere ⁊ parere. doctores ali  
qui dixerūt. q̄ nō. tū oppositū d̄r ac  
cidisse in no: mādia de merlino.  
Quō autē hoc pōt esse d̄r a quodaz  
q̄ si possibile ē esse hoc factum. q̄ o  
portet q̄ mēstruū alicui⁹ mulieris  
transat ad vas consile vt corp⁹ for  
matur ⁊ format in eandē q̄litatez q̄  
foueret in matrice mulieris ⁊ fiet suc  
cubus s̄ciliēt viro. Et faciet cū viri  
tute herbaz applicatōe ad p̄stella  
tiones q̄ faceret naturalr ad p̄ceptō  
nem fetus ⁊ p̄seruatōem Et q̄ sic s̄s  
potēcia possibile est ip̄m fetus cōci  
pere vice mulieris cui⁹ fuit mēstruū  
ad hoc aliter nō videret. Et hoc in  
telligit de malo angelo ⁊ nō de ho  
no. Quantū ad quartū arti. dico.  
q̄ angelū esse ī loco est plus q̄ eē in  
corpe assumpto. q̄a q̄ntum occurrit  
ad plens vtrū. ⁊ est in corpe assum

## XI

pro ē sicut in loco eo mō quo p̄stige  
esse in loco ip̄i angelo. Ad argumē  
tum in p̄cipio dico. q̄ vita viuifi  
cans est p̄fectior s̄m qđ. nō simplr  
vita in angelo ē nobilior in se

Ira nonā distinctōem q̄r  
tur. Ut ⁊ angel⁹ supior pos  
sit illuare inferiorē. Uides

q̄ nō oīs muratio est inter opposi  
ta. ergo qđ illuatur. primo fuit tes  
nebrosus. sed in angel⁹ bonis nō est  
aliqua tenebra. ergo rē. Ad op  
positū ē damascen⁹. c. vñ. ⁊ c. viij.  
In p̄cipio q̄stionis articulizat q̄s  
qđ r̄mplici arti. Et in q̄libet arti. in  
ductur Hen. quol. v. q. xv. ⁊ quol.  
ij. q. viij. R̄s ad primū d̄r q̄ an  
gelus p̄gnoscit singulare. nō primo  
nec p̄ aliquā r̄dem p̄riaz. sed p̄ vlt  
p̄creatum suo intellectui. Et h̄c q̄  
si sententiā dicit in ij. ⁊ ij. arti. ap  
p̄licat⁹ angelis p̄ locutōne eoz. vt  
ponit in q̄stione ventēri postmō d̄r  
a doctore multipl̄r improbat. Sz  
pro ordine angeloz ⁊ eoz illuatio  
ne d̄r. q̄ in angelis ē ordo. m̄gr ī l̄ra  
dicit sic. Ordo ē m̄ltitudo celestū  
spiritūū que inter se vno m̄sere gr̄e  
simulatur. Sed in illis b̄ris spiritū  
bus s̄s tales m̄ltitudines spiritūū  
celestū que assilantur in aliquo do  
no gr̄e quo puenit eis aliqđ officū  
vel circa ip̄m deū vel circa reductō  
nem ip̄ius in deū. q̄ in illis est ordo  
Dei dico q̄ s̄s nouē ordines ange  
loz. nam in prima gerarchia sunt  
Seraphin. Cherubin ⁊ Throni. In  
scōa gerarchia sunt d̄naciones s̄ru  
tes ⁊ p̄rātes. In tercia gerarchia s̄s  
p̄cipatus arch̄geli ⁊ āgeli. No



# Questio

## II

sa. q̄ tres primi ordines accipiuntur  
ex officio. q̄d habent immediate cir-  
ca principē. Nam sicut in principa-  
tu regali. aliqui sunt q̄ semp adhe-  
rent regi. Alij q̄bus secreta eius re-  
uelantur. Alij q̄ ita familiares sūt re-  
gi vt reges recipiāt. ¶ Sic a primo  
officio dicit seraphin. Et secundo actu dicit  
cherubin. Et tertio actu dicit Throni-  
ni. Alie. medie Gerarchie distin-  
guuntur ex officio. Nam aliq̄ reducunt  
vniuersus ad principē. et isti dicuntur  
dignationes. Alij impediunt vires  
aduersarioꝝ. et isti dicuntur fortutes.  
Alij habent ordinare que distincta  
sunt vt in executione mandantur. et h̄  
pertinet ad prelates. Tres ordines vlti-  
time gerarchie distinguuntur penes  
officia exercendo illa q̄ dicta sunt p̄  
superiores. Nam q̄dem ea exequuntur cir-  
ca principes et dicuntur participatus q̄  
principibus p̄sunt. Quidam ea exequuntur  
circa prouincias et dicuntur archa-  
gelli. Alij ea exequuntur circa singula  
res personas. et dicuntur angeli. ¶ Et  
ex hoc potest dici ad questionē. q̄ superio-  
res illuminant inferiores. Et hoc sen-  
tit Damascenus c. viij. et ca. xvij. Et  
q̄ ista nomina sint sic appellata. habent  
nomine seraphin. Esa. vi. nome cheru-  
bin. ezechiel. i. Throni ad col. i. do-  
minationes fortutes prelates participat  
ad ephē. ij. nome archangeli i cano-  
nica nomē angeli i danieli et Job. ij.  
et in multis locis scripture. Sed q̄  
principalis materia ē de illuminatione.  
Primo pono modum illuminationis s̄z den-  
tibi s. Ubi sciendū q̄ aliqd̄ p̄ illuina-  
re quoz modis. Primo lumē in aliud i-  
ferendo. vt sol illuina aerē. Secundo lu-  
mē afferendo. vt afferēs eandē lā q̄

illuina domū in nocte. Tertio ob-  
staculū removendo. vt ille illuina do-  
mū i die q̄ agit fenestrā. Quarto faciē  
do alia dispōem in ipso ad quā seq̄-  
tur perceptio lucis et dispōem tria re-  
mouendo vt sanās oculū vt rarificat  
ens mediu. Quinto lumē sicut vim i  
tellectuā fortando. sicut spiritus impe-  
rioris corporis fortat ex sensuali p̄-  
grate corporis peccatoris. vt min⁹ cal-  
lidū crecit in calore magis calidi p̄-  
rari. Sz ad positū quō illuina age-  
lus superior inferiorē. Dico q̄ lumē  
afferendo. Et iste mod⁹ tenet ab oī-  
bus. qm̄ angel⁹ superior sic p̄ ange-  
lū inferiorē illuina afferendo obiectū  
luciosus. qd̄ obiectū illuinosus ē spiritus  
luciosus reuelata superiori angelo et a do-  
sibi imposita. ¶ Tūc ar̄ illuina inferio-  
rem qm̄ veritatē quā vidit i x̄bo oī-  
dit alteri angelo in seipso. Sz de mo-  
do quē offert illud obiectū luciosum ē  
dissentias inter doctores. Sz ē mo-  
dus dicēdi scoti. q̄ angel⁹ superior ha-  
bet horicā creatā a x̄bo p̄tute mō-  
rie sue potest creare i intellectū inferiori  
angelū sicut noticiā. et hoc ē illuina i  
inferiore angelū sicut eū. ¶ Ad argumē-  
tū in principio p̄t̄ p̄ ea q̄ dicta sunt

## Secunda q̄o

nōne distinctōia vbi q̄rit.  
¶ Ut angel⁹ possit intellectualr loq̄  
alteri. videt q̄ nō. nā locutio sup̄-  
posit̄ instrumenta ad loq̄ndū. ij. de aīa-  
s̄z i angelū n̄ s̄z talia instrumenta n̄ p̄-  
loq̄. Ad argumē. ap̄ ad Coz. i. In  
hac q̄oēta s̄z potest op̄i. i superior q̄o-  
ne. Iō videtur affirmatē ad q̄situz  
cuz Damasceno. li. ij. ca. xvij. et p̄.

Et hoc est certum apud omnes doctores quod angeli loquuntur mutuo. scilicet ad hoc est ratio quia illud quod est perfectio in nobis non debet eis denegari. sed reuelatio veritatis agnoscere est perfectio in nobis ergo etc. Quod patet etiam auctoritate apostoli ad Cor. i. xij. quod dicit Si linguis hominum loquar etc. Ex quo videtur quod loquatur ad invicem. Hoc idem patet in zacharia. ubi dicitur ab uno angelo alteri vadere et loquere per rosam. Sed est dubium apud doctores de modo loquendi. Quidam dicunt quod nostri conceptus sunt alijs occulti duplici de causa. Prima propter grossitiam corporis. Alia propter obstaculum voluntatis. Et quod in angelis sunt occulti propter obstaculum voluntatis. et ob hoc quod clauduntur solo beneplacito exprimitur sic loquuntur. quod voluntas sua exprimit conceptus. Alij dicunt et bene ubi dicitur quod angelus habet solum spiritus spirituum. habet deinde alios conceptus individuales sicut sunt omnibus coeles. et de his non fit locutio. sed est locutio ad exprimerendum conceptus individuales. Unde sicut istos locutio nihil aliud est quam expressio particularis signati per conceptum vagum. Isti duo modi reprobandur. Tertius modus est iste. quod angelus habet memorie sue potestatem imprimere intelligentiam suam propria notitia actuali. Dicit scilicet quod sicut spiritus memorie sue potestatem imprimere in intelligentiam ipsam. ita potest notitiam eiusdem veritatis in intelligentiam alteri. Sed est hac opinione sequitur aliqua dubia. Quarta opinio que dicitur quod ad locutionem requiritur quod angelus cui debet sic

locutio sit attentus. et hoc a voluntate sua vel vi superioris. Secundo requiritur formatio sicut intelligentia angelus qui loquitur vel quod loqui vult ad hoc videtur innotescat illi angelo attentio. Unde sicut ista via locutio nihil aliud est quam formatio sicut materialis. Et differt iste modus a primo. quia ponit quod ante formatum est non potest voluntatem suam occultare. quando quilibet attentus angelus possit illud videre. et quantum ad hoc non concordat cum prima opinione. Immo discordat. Secundo sicut dicitur sic. quod angelus loquitur angelo causando in eo immediate conceptus illi obiecti de quo loquitur. Sed si potest loqui quantum tunc distans. Tho. dicit quod sic in sua summa Bonaventura dicit quod non frustra descenderet de celo ad terram. Ad argumentum in principio dico. quod talia instrumenta sunt necessaria ad locutionem corpoream. non ad locutionem spiritualement qualis est in angelis.

Inca distinctione decima geritur. Utz omnes angeli mittantur. videtur quod non Daniel vij. ca. Milia milium ministrabat ei et decies centes. milia assistebat ei. Et si assistunt non mittuntur. Ad oppositum ad heb. i. Omnes sunt administratores spiritus. Ad questionem dicitur quod sic. et habetur per apostolum ad heb. i. Omnes sunt administratores spiritus. Sed procedenda auctoritas apostoli. et cum hoc est distinguenda de omissione. scilicet de missione intra. et de missione extra. sicut enim procedit et ordinem eorum reuelatur superiora misteria dei superioribus et pulchra.



revelat inferioribus. et ita superiores mit-  
tunt ad inferiores loquendo et illuminando  
eos interius. Et angeli inferiores mittunt  
exterius ad illa revelata scientia vel  
explenda. Et sic non omnes commu-  
ter mittunt extra sed bene intra vel e-  
Et sic possunt solui auctoritates in  
hac distinctione. Scimus quod nullus  
ponit operi. sed brevissime eam transiit.  
¶ Ad argumentum in principio dico  
quod mittunt ad intra vel extra.

¶ Itaque distinctione undecim  
manera querit utrum angelus cu-  
stodiens possit aliquid ef-  
fective curare in intellectu hominis custo-  
diti. Videt quod non illud quod immediate  
subicit soli deo nihil recipit ab alio  
agente. quod si ab alio recipit iam alteri  
subiceret. sed mens nostra soli deo  
subicitur et cetera. ¶ Ad oppositum est dicitur  
nihilus de deo. non quod dicitur quod revelatio-  
nes divine veniunt ad homines per ange-  
los. Collocat in principio operi. auctoritate  
in naturalium preterit. dicentis  
quod intellectus superior est causa efficiendi et  
cognitionis anime intellective ita quod anima  
solummodo intelligit per perversionem actua-  
lem ad illam intelligentiam. ¶ Contra  
hanc operi. arguit theologia prima preterit. quod  
74. articulo. 5. quia tunc frustra veniret  
anima cognoscit. quia nullam perfectionem  
habitualmente acquireret sed solum ab  
intelligentia recipit perfectionem. hanc  
rationem improbat doctor. quod tunc fru-  
stra in resurrectione anima veniret cor-  
pori. Et preterea inquit secundum aliquos  
eorum anima intelligit in quantum est super cor-  
pus hoc habet sanctus doctor in 4.  
iniaz di. 5. q. 1. post in. 2. articulo. dum  
querit quod sic angelus in homine. dicit

egidius quodlibeto. 6. q. 171. quod per  
facere spiritum et humorum motum localem.  
ad quem motum sequitur transpositio et or-  
dinata immutatio intellectus possibili-  
lis ab eis. Sed circa istam materiam  
est intentio dicitur in li. de divi. no. q.  
revelationes divine veniunt ad homines per  
angelos. sed revelare est aliquid curare  
igitur aliquid curant. ¶ Sed circa mo-  
dum tria videbimus. primo de aliqui-  
bus certis. secundo inquiret modum per  
quem potest curare aliquam cognitionem  
in intellectu nostro. tertio per quem modum  
in voluntate potest curare volitionem.  
¶ Quantum ad primum articulum. est unum cer-  
tum quod quilibet homo habet unum angelum  
ad sui custodiam deputatum. hoc patet  
per illud Math. 18. angeli eorum semper  
vident faciem patris. Hoc etiam da-  
betur sacra scriptura. ut de angelo  
missio ad spiritum dum fuit in agonia con-  
fortate ipsum. Item Elaye. 6. missus  
fuit unus angelus qui purgaret peccata  
ysaie. Et isti adhibentur ad custodiam  
non solum ut corpus custodiant sed ut  
poterant nisi in mente aliquid agendo.  
¶ Quantum ad secundum articulum. dicitur quod an-  
gelus indirecte potest causare cog-  
nitiones inducentes ad bonum proponen-  
do aliqua signa sensibilia. vel propo-  
nendo aliquid vocatum in corpore assu-  
ptum sicut facit doctor respectu discipuli  
sed potest esse causa cognitionis bo-  
ne factendo quod species que sunt in cor-  
poribus crystallinis refluant per motum  
localem usque ad organum sensus communis.  
ut relucet ibi. et hoc patet in somno  
patet etiam in freneticis in quibus sunt  
tales species ita quod apparet eis se vide-

re res pſentialiter. vel pōt dici ſm  
doctōrē q̄ angelus pōt docere p ſen  
ſibilia ſigna excellētius q̄ homo.  
Nam amoto ſpedimēto aliqd pōt  
opari circa intellectū poſſibile nō ī  
mediate cādo ſpēm intelligibiles  
vt totalis cā ſz vt cā prial p intelle/  
ctū ſuū a genrē coagēs intellectu a/  
genti hoīs ita q̄ illi duo intellectus  
agentes hoīs z angeli q̄ ſunt huius  
dem rōnis poſſent cū fantaſmate ef  
ficacius opari q̄ ſolus intellectus  
hoīs z ſic pducere ſpēm intelligibi  
lem pfectionē z diſtinctius repūta  
tem quidditatem. ¶ Quātū ad ter  
cium arti. ſi angelus pōt cāre voli/  
tiones in nra voluntate. dicit q̄ nō  
p̄t imediate ſeu directe ſz bñ indire  
te z rō eſt quia voluntas nō eſt na  
turaliter mobilis niſi mediante in/  
tellectione ſed ordīnē rez nō poſeſt  
angelus ſmutare igit nō poſent cā  
re volitiones. Sed angelus p̄t cog  
ſcere cognitiones nras intuitiue qz  
abſtracīue nō eſt dubitū. Ad h̄ di/  
cunt aliqui q̄ indirete. i. in effectū  
q̄ ſic. z rō eſt. Nam interdū cogno  
ſciſ cogitatio p mutacionē vultus z  
medici aliquas cogitationes p pul  
ſum cognoscere p̄t z ſic multo ma  
gis angeli. Alio mō p ſe z directe z  
de his dicit q̄ ſolus de⁹ cognoſcit  
Sed ſcorus nō tenet iſtud. vñ dicit  
q̄ nō videt rōem quare angelus re  
licris ſuis naturalibz nō poſſit cog/  
ſcere intellectōes nras. Et aſſignat  
rō ſicut color ad viſuz. ita omne ens  
naturale exiſtens eſt ad intellectum  
angelicū. Et dico eſt ens. Sed na/  
turaliter viſus nō ſimplicitus p̄t ſer

ri in omne q̄ p̄cipat colorē dum oē  
currit. ergo ens naturale p̄cipat  
actu ens p̄t ab intellectu angelico in/  
tuitiue videri nec videtur ratio co/  
gens qn ſicut naturalr angelus p̄t  
videre eſſentiā alterius angeli vel  
potentiās intīmas ipſi eſſentiē tñ  
ſint accidenſia ſm aliq̄s qn z poſſe  
actu cognitōis cū ſe ad hoc appli  
cauerit p̄gnoſcere oēs volitōes no  
ſtras. q̄ quare nō ſemp cognoſcit dē  
q̄ iō ē qz impeditus vel qz nō atten  
dit vel qz de⁹ ſibi ad hoc nō inſtuit  
¶ Ad argumētū in p̄ncipio dico  
q̄ nō ſic imediate deo ſubicit qn an  
gelus ſit ſupior eo vīrtute.

Ira diſtinctionē duodeci/  
mā querit vtz in ſubſtātia  
generabili z corruptibili. ſc  
aliqua entitas poſſit diſtincta rea  
liter a forma. videt q̄ nō. nam ſi ſic  
nō eſſet intelligibilis cum materia  
nō intelligat niſi p analogiā ad ſōz  
mā. ¶ Ad o p̄poſitū. materia eſt en/  
titas abſoluta diſtincta eſſentiā r a  
forma ergo p̄t intelligi ſine illa ma  
tērie tñ ſi ſic p̄ior rē. ¶ Poſt p̄m̄  
argumētū in pede q̄ſtōnis dicit.  
dicit q̄ materia eſt ens in potentia  
hoc bz Ricb. de mē. vil. cōmēt. 3.  
q. 7. arti. 1. hoc tōē in qōne p̄ncipali  
recitat de illa opt. q̄ eſt illius fratris  
ricb. Secūda opt. alberti magni  
p̄nticiant formā in materia. Sz in  
hac materia ſunt multa dicenda di  
cam breuius quo poterō. P̄m̄o  
dicit ſi materia eſt entitas poſſitua  
Nā materia z p̄ceptas materiē eſt  
mediū inrer nihil z ens. vtz p̄ ang  
rj. li. p̄ſ. Sz tale mediū qd eſt ſu p̄



nihil intimat aliquē gradū entitatē  
 positūz q̄ zē. hoc pat̄ p̄ aris. in fine.  
 i. pbi. q̄ reprehendit platonē q̄ nō di-  
 stinxit puacionē a materia. Itē cō-  
 mentator. p̄mō allegato dicit q̄  
 materia est subiectū individui sen-  
 sibilis. s; tale nō p̄t esse pura priua-  
 tio. Nam sub a nō p̄ponit̄ ex priua-  
 tiōe vtz materia sit distincta a for-  
 ma. dico q̄ sic. Itaz materia est p̄ se  
 vñū principiu nature. i. pbi. z est p̄  
 se cā. 2. pbi. 2. 3. 2. s. metha. z ē p̄ se  
 p̄s p̄positi. 7. metha. z ē fūdamētū  
 formaz. i. metha. Et fm̄ p̄menta-  
 torē in principio secundi. z est sub-  
 lectū mutationū subaliū. s. pbi. z ē  
 p̄ se primū terminus creationis vt  
 dicit aug. sup̄ Bēn. ad litterā. 2. xi.  
 p̄f. Et quib; sequit̄ q̄ dicit natu-  
 rā positūā distinctā p̄tra oēm for-  
 mā. S; vtz deus possit facere ma-  
 teriā sine forma. z videt̄ q̄ sic. Nā  
 omne prius inq̄ntū prius distinctus  
 realiter z eētialr a posteriori z ab-  
 solutū p̄t deus facere sine posteriori  
 ri bec est regula scoti z vera. s; ma-  
 teria est hmōi. minor est aug. in pl̄-  
 bus locis cū materia sit terminus  
 creationis z forma terminus ḡna-  
 tionis vt sup̄ visum est. Item plus  
 vt dependere accidēs a subiecto cū  
 sit posteri illo q̄ materia a forma  
 sed deus facit accidēs sine subiecto  
 sacramentaliter. ergo a fortiori ma-  
 teriam sine forma. sed si potest da-  
 ri materia sine omni forma. dico  
 q̄ sic sine forma absoluta. s; nō sine  
 forma respectiua. Nā materia ha-  
 bet respectū ad creatorē createm z  
 p̄uantē z sine illo p̄t dari. sed ma-

teria sic separata esset alicui circūscr̄-  
 ptive dico q̄ nō. qz esse alicui sic est  
 p̄ q̄ntitatē quā h; sed nō h; p̄tes di-  
 co q̄ sic p̄tem z p̄tē sed nō p̄tē ē p̄tē  
 sed ille p̄tes sūt p̄tes pl̄itas facit q̄n-  
 titatē q̄ facit numer. dico q̄ partes  
 materie siue forme faciūt numerū  
 fūdamētālē s; nō formālē z sic nō  
 faciūt q̄ntitatē. Sed posset moueri  
 sine forma dico q̄ nō qz forma ē p̄t  
 cipiū motus. 2. pbi. Sed deus p̄t  
 facere materiā cū formis accidētā-  
 lib; sine forma subali dicūt aliq̄  
 sic. Nam potest illas formas acci-  
 dentales facere sine subiecto. ergo  
 multo fortius cum subiecto. s; po-  
 test facere sine omni accidente ab-  
 soluto. dico q̄ sic p̄ rationes superi-  
 ores. s. omne prius inq̄ntum prius  
 absolutum distinctum essent. aliter  
 a posteriori zē. Sed verum possint  
 esse plures materie alterius ratiois  
 dicit q̄ nō. Nam fm̄ aristo. omnis  
 potentia est p̄tradicetioz. vnde q̄  
 materia sit ad hanc forma determi-  
 nate videt̄ repugnare potentie ma-  
 terie quod tamen esset si materie es-  
 sent alterius rationis. Nam quelibet  
 determinaret ad suam formam  
 Sed in angelis ē materia. dicit q̄  
 in angelis nō est materia p̄prie di-  
 eta que est altera pars substantie cō-  
 posite. est tamen ibi materia equi-  
 uoce. scilicet solus mutabile de loco  
 ad locum z ad aliquam qualitatez  
 spiritualem z ad intellectionem z il-  
 laminationem. Unde Aristo. xi.  
 metha. dicit indivisibile esse quod  
 nō habet materiā vt būanus intel-  
 lectus. ¶ Ad argu. in p̄ncipio dicit̄

q materia sine forma nō intelligit  
in esse formali s; bñ esse entitatis

Ira decimatercia disti/  
ctione qrit vix lux gignat  
lumen tanq; pnam spēm  
sensibilem sui. videt q nō tang<sup>o</sup>. sup  
Ben. ait. aia ministrat corpora per  
lucem z aerem. ¶ Ad oppositū lux  
est de se sensibilis. 2. de aia ergo hēt  
aliaz spēm sensibilē nō alia a lūine  
g. rē. ¶ Ad questionē dicit sic. nam  
lux est de se sensibilis. 2. de aia. ergo  
bz spēm sensibilē nō aliam a lūine.  
ergo rē. Sed hic tria videbuntur.  
pmo qd sit lux. secūdo qd sit lumē.  
tercio qliter lumen a luce gignatur  
¶ Quantū ad pmū arti. dico q lux  
nō est suba. nō est. qz est p se sensibilis  
2. de aia sed suba nō est p se sensibilis  
2. de aia. naz diatri filius. i. substā  
tia nō sentit z hoc videt esse in cōtra  
damasc. c. 8. ¶ Quantū ad secūdū  
arti. d; q lumen nō est suba ppleta  
hoc est p se subsistens nec spūalis  
substantia cū sit extensibilis nec cor  
poralis. qz tūc duo corpa essent sicut  
Est em lux in toto aere nec oportet  
aerē moveri adueniente lūine z nō  
moveri recedente z nō adueniente  
lumine. quia sicut in medio illumina  
to nō esset respiratio aeris. sed illud  
corpus esset localiter motū ppter lu  
men nec est forma substantialis. qz  
illud cui aduenit manet perfectū in  
spē illo recedente sicut patz de aere  
qzq; illuminato qnq; tenebroso nec  
est materia nec pncipia ad gen<sup>o</sup> sub  
stantie nec est verissimile qd ad ali  
qd aliud genus pncipiat qz ad gen<sup>o</sup>  
qualitatis z ad terciā spēm. Et bu

sus intentionis est aristo. 2. de aiaz  
Alij dicūt q est forma media. qz p  
rticipat aliquid realitatis z aliqd inten  
tionalis. Sed quō educit lumen in  
medio. dico q p educationē de po  
tentia subiecti. ¶ Quantū ad terciū  
arti. notādū q lumē gignit a corpe  
lūioso vel lucido fm radiū triplicē.  
s. fm radiū rectū fractū z reflexū  
fm alacē. in ppectua sua. Rect<sup>o</sup>  
radius est q diffundit a lūioso in  
medio eius dē diafanitatē qntū du  
ror virtus lūinosa. Radius reflex<sup>o</sup>  
est q pcurrente o paco qnq; termi  
net virtus actua lūinosa diffundit  
in pte oppositā nō ex electione s; qz  
naturale agens cui<sup>o</sup> virtus actua  
nō est totaliter exhausta in directo  
agit qntū pōt. Radius fractus est  
q occurrente medio alterius diafa  
nitatis nō tñ oīno opaco multipli  
cat in illo medio s; nō fm lineā re  
ctam sed incidit ibi angulus. ¶ Ad  
argumentū in pncipio dico q aug.  
accipit lucē p corpe subiecti z forte p  
igne rē.

Ira distinctionē decimā  
quartam quent vtrum cor  
pus celeste sit essentia sim  
plex. videt q sic z q nō sit materia.  
Nam in celo nō est potentia ad esse  
sed ad motū solū. vt vult pmentā.  
s. cell. 2. 4. metha. s; materia est in  
potētia ad esse ergo rē. ¶ Ad opo  
sitū dē motū bz materia. 2. metha.  
¶ Soluendo istā qōnē tangit opi  
godofre. qlibeto. s. q. 2. z bein. qli  
beto. 4. q. xvi. q diuersa materia z  
alterius rōnis est in corpbz corū/  
pribilibz z corpbz celestibz. Et cir



# Questio

# IX

ca sine q̄on̄is tangit vtz corpa cele-  
stia sunt anata ⁊ dicit ille r̄ho. j. pre-  
sū. q. 70. arti. 3. q. nō q̄ frustra ista  
aia vniret tali corpori. q̄ ex eo nō  
acquireret p̄fectionē. ¶ Ad q̄onem  
dicit doctor q̄ in celo ē materia. nā  
oē motū circūscriptū. h̄ materia. ⁊  
metha. ḡ cū celū moueat q̄z ibi assi-  
gnare materiā. Sed circa istam q̄-  
stionē duo videbunt. p̄mo quō ca-  
p̄ta materia. secundo si est materia  
in celo. Quantū ad p̄mū dico q̄ cō-  
ment. ⁊ p̄bs vocant aliqui materiā  
oēn materiā possibilē ad vlciorē  
actualitatē. ⁊ isto modo v̄ accipe  
cōmentator. 9. metha. vbi dicit q̄  
p̄mus solus motor est absolutus a  
materia. Isto em̄ mō accipit aristot.  
in. 8. metha. q̄ si essent p̄les moto-  
res p̄mi in eis esset materia. i. na-  
tura possibilis ad actualitatē sup̄po-  
siti. secūdo modo vocant arist. ⁊ cō-  
ment. materiā ip̄m indiuiduū. ita  
q̄ totā naturā vocant formā. illud  
autē q̄ p̄cipar istā materiā vocant  
materia. ⁊ iō dicit q̄ oēs p̄es diffi-  
nitōnis forme sunt. tercio mō acci-  
p̄t materia p̄ oīm susceptiuo acci-  
dentū. Quarto mō sumit stricte ⁊  
p̄prie. p̄ oī susceptiuo forme subalis  
que facit vnū p̄ se cū forma. j. p̄bi.  
⁊. 7. metha. De ista materia q̄to  
mō sumpra q̄rit hic. Ad q̄ d̄r cuz  
doctore dimissis diuersis modis di-  
cendi q̄ est eadem materia in celo ⁊  
in terra. Et dicit q̄ illud chaos arti-  
geb̄ ac̄ in sc̄tōs v̄q̄ ad celum em-  
p̄irreū ⁊ illud erat materia oīm cor-  
ruptibilū ⁊ eiusdem rōnis. Et de il-  
la materia erat oīa facta. Unde de

ista p̄ma materia v̄t etiam sancti di-  
cunt. secūda die fuit factū celum. ⁊  
fin hoc in celo potest esse corruptio  
extrinseca ⁊ vera potentia ad nō  
esse. q̄z n̄ forma celli nō habet con-  
trariū ⁊ potest videre istam formā.  
ideo nō pōt corrūpi ab agēte natu-  
rali ⁊ sic poteris r̄ndere ad secundū  
arti. p̄ ista que dicta sunt. Et r̄ndē-  
do affirmatiue dicens q̄ in celo ē  
materia. ¶ Ad argumentū in p̄nci-  
pio d̄r q̄ est potentia adesse in pote-  
tia sed nō in actu.

## Secunda q̄o

Decime q̄re distinctionis  
vbi querit vtz aliud celum sit mo-  
bile a celo stellato. videt q̄ nō. Be-  
nelis. j. dicit de stellis q̄ deus posu-  
it eas in firmamento celi. ergo oēs  
stelle sunt in vno firmamento. ¶ Ad  
oppositū stelle diuersimode mouēt  
ergo h̄nt diuersos celos ⁊c. Soluē  
do istam q̄stionem dū ad celi mer-  
curij venit. dicit vltreius q̄ cū mer-  
curius habeat differens cuius cen-  
trū mouet ⁊ nō circa terrā sicut cen-  
trū lune. sed ex vna p̄te describēdo  
vnū circulū p̄uū sicut p̄z in almas  
gesti ⁊ tunc debet dici. di. 6. 7. 8. 9  
p̄. ⁊ vlt. capitulis. ¶ Ad q̄stionem  
dic̄ q̄ sic. ⁊ p̄bat. Stelle diuersimo-  
de mouent. ergo h̄nt diuersos celos  
q̄? si n̄ stella mouet p̄p̄io motu suo  
sine motu orbis. Et sic v̄t esset in ce-  
lo vacuum vel sc̄ssio orbis vel duo  
corpora sil. Et hic supponendū est  
q̄ nulla stella h̄z p̄p̄ium motū loca-  
lem. i. q̄ nō mouet motu aliquo q̄z  
motu orbis in q̄ local. Si em̄ ipsa

pte aliqua relinqueret et ad aliquam  
 aliam pte moueret si nihil sibi succe-  
 deret esset vacuus et sibi aliqd aliud  
 sibi succederet sic corpus celeste est  
 rarificabile et condensabile. Et hec e  
 intentio phi. 2. celi mundo. Sed mo-  
 tus celi est actiue a forma sua natu-  
 rali. Aliqui dicunt q sic Sed oppo-  
 situ est veritas. Nam si moueret a  
 forma sua naturali intrinseca tunc  
 quies eius esset violenta cuius tra-  
 riu tener fides qz post iudiciu mor-  
 tui cessabit. Sed celu est aiatu dic-  
 scotus q celos no esse aiatos est cre-  
 dendu no rone conclusum. qz nulla e  
 contradictio apprens tale corpus ita  
 pfectum esse aiatu. sed celu mouet  
 ab intelligentia a propuata sibi. h  
 d qz deus omis celos imediate mo-  
 uare possit. Sed sicut dicimus de  
 imediate pot calefacere no tn cale-  
 facit sed potentie passive calefactibi-  
 li dedit potentia calefactiuu actiuu  
 sibi correspondentem propriam et a pro-  
 priata qz propter ordo rez requir q  
 iste motus fiat ab intelligentia ap-  
 propriata. Sed postq angelus no  
 iungit ei vt forma aliter mouer.  
 d qz p velle vniu q sic intelligit qz  
 velle angeli pot duobus modis psi-  
 derari. Uno mo fm roem impu vt  
 scz est impatu et sic nihil pot causa-  
 re. Nam q rone posset vnu et aliud  
 sicut dicimus de voluntate diuina  
 Alio ma pr spm velle psiderari. vt  
 est qued inclinatio vnita et sic di-  
 co qz p velle mouet angelus no q/  
 dem p velle vt impatu est qz vt sic  
 no est pncipiū agendi nisi in deo. h  
 p velle vt est inclinatio iuncta bn

est pncipiū operationis sic pte qnta  
 est pncipiū nostraz actionū. vnde  
 dicit aug. Amor me pondus meū  
 eo feror vbi feror. Et sic d q amor  
 angeli et desideriu sic iunctu vnitu  
 orbi est mouet. Sed quō velle vnt  
 tur orbi cū velle sic operatio intra-  
 manens. Dico hic q illud quō mo-  
 uet angelus quicqd sit debet esse in  
 angelo. oportet em quo agens agit  
 esse in agente. vnde no habet plus  
 in velle qz in intelligere. Sed quid  
 intelligit p istam vnionē. d q ista  
 vnio nihil aliud est qz qdam tra-  
 ctus parte virtualis cū isto passiuo  
 sicut si grauitas manū mee a plu-  
 caret ad pulpitu vel quicqd ibi  
 ponit p modū principij mouentis  
 oportet q ibi sit per sententiam vir-  
 tualem. Sed quō saluabil articu-  
 lus dicens q est error dicere q in-  
 telligentia moueat celum p velle et  
 intelligere. d ad h q angelus mo-  
 uet p qndam vim motiuā que est  
 telcia virtus ab intellectu et volun-  
 tate. Nam no video q p velle et in-  
 telligere posset mouere cū sit prius  
 dei qui sola voluntate pducit res ef-  
 se. angeli aut nequaqs, no em ex eo  
 q angelus aliquid vult statim fa-  
 ctum est. sed post voluntatez in eis  
 requirit aliqua vis motiua de pri-  
 mo. et sic videri meo saluabil articu-  
 lus. ¶ Ad argumentū in pncipio  
 dico q scriptura accipit su mamen-  
 tu p toto celo inter celus empirreū  
 et elementa etc.

Tres distinctionē decimā  
 quintā querit vtz in misto-  
 remaneant elementa fm octum. v.



## Questio

¶ Sic illud est i mixto sub p<sup>ri</sup>a for/  
ma q<sup>d</sup> ab illo sub p<sup>ri</sup>a forma resol  
uit sed elementa a mixto sub p<sup>ri</sup>is  
formis resoluūt. ergo rē. ¶ Sed op  
positū est aristo. p<sup>ri</sup>mo de generatio  
ne q<sup>d</sup> dicit q<sup>d</sup> manent in mixto virtu  
te. Sed anteq<sup>m</sup> dicā ad q<sup>st</sup>ionē no/  
randū est q<sup>d</sup> ab illa decima q<sup>st</sup>a di  
sti. an exclusiue vsq<sup>z</sup> ad vicesimā: extra  
exclusiue nihil in ipis sup secundū  
sūū in ope anglicano docto<sup>r</sup> subit/  
lis ymo totū de repositōis p<sup>ri</sup>nc  
sibi sumitur. Sed veniendo ad q<sup>st</sup>  
tionē dico q<sup>d</sup> elementa manent in  
mixto. formaliter tñ in quedā esse  
truncato q<sup>d</sup> intelligo sic. in mixto  
est verus ignis vera aqua. sunt in  
ille forme truncate. Nam actiones  
ignis impedit aqua. Nam ignis cū  
aqua non facit opationē quā solus  
faceret cū impediat ab aqua. 2 hoc  
intelligo in esse truncate. i. q<sup>d</sup> sint ibi  
vere forme sed opationes eoz im/  
pedite. hoc p<sup>ri</sup>o. Nam qñ mixtū re/  
soluit. in elementa q<sup>d</sup> bz resoluūt. cū  
elementa nō veniant ab extra. 2 sic  
ē textus aristo. p<sup>ri</sup> pte ista in fine de  
generatione p<sup>ri</sup>mo. Dixitū est misce/  
bilū alteroz ymo. nō dicit in yno  
loco butus q<sup>st</sup>ionis q<sup>d</sup> elementa sūt  
i mixto virtualiter sicut in p<sup>ri</sup>ca 2  
inferiora manent in superiorib<sup>us</sup> in q<sup>d</sup>  
nō manent nisi virtualiter. Cū ar/  
sto. postq<sup>z</sup> dixit q<sup>d</sup> elementa manēt  
in mixto. Subdit. Solua tñ vir/  
tus eoz. Dec sunt verba docto<sup>r</sup>is.  
sed dico sic. Virt<sup>us</sup> elementa ē passio  
vbi passio ibi subiectū. h i mixto sūt  
virtutes ergo subiecta virtutum. s.  
subiecta sunt elementa ergo nō so/  
lum virtus sed elementum. Et sic  
videtur mihi q<sup>d</sup> licet scorus negat  
ed a parentia. vel si videat ponere  
tamen non negat ad realitatem sed  
q<sup>d</sup> elementa postq<sup>z</sup> sunt virtualiter  
q<sup>d</sup> nō sint formaliter modo iam di/  
cto. ¶ Alterius dicit docto<sup>r</sup> duo. q<sup>d</sup>  
q<sup>d</sup> elementa nō manent i mixto s<sup>ed</sup> m  
substantiam. nec oportet dicere q<sup>d</sup>  
plus manent elementa i mixto q<sup>d</sup>  
extrema in qualitate media manēt.  
ergo in mixto. Sicut si diceretur q<sup>d</sup>  
sensitiua 2 negatiua manēt in in/  
tellectiuo. Sic est tertius vel ratio  
Scoti. Sed dico sic. Ita scz vege/  
ratiua 2 sensitiuum se habent sic q<sup>d</sup>  
nō solum s<sup>ed</sup> m Scorum sed s<sup>ed</sup> m ar/  
stote. 2. de anima vbi in: intellectiua  
2 omnes alie anime cum vbi poste/  
rior 2 omnes p<sup>ri</sup>ores s<sup>ed</sup> m Aristot.  
2 hoc in corruptibilibus. Et ita vt  
dicit q<sup>d</sup> cum omnia ista manent  
in intellectiuo viuento. nec possit si  
ne istis stare. igitur nec mixtum si  
ne elementis. Accipe partem quas  
volueris. ¶ Sed quō generabunt  
mixtum. Dico q<sup>d</sup> nō est necesse qua/  
tuor elementa concurrere ad esse mis/  
tum. Nam ali quando factū fuit mi/  
xum de vno elemento vt pz Sen/  
j. pducant aque reptile. ¶ Ad ar/  
gumentum in p<sup>ri</sup>ncipio negetur ma/  
ior 2 dicitur q<sup>d</sup> resolutio est gener/  
tio vnde resoluūt talis so: ma rē.

## II

lum virtus sed elementum. Et sic  
videtur mihi q<sup>d</sup> licet scorus negat  
ed a parentia. vel si videat ponere  
tamen non negat ad realitatem sed  
q<sup>d</sup> elementa postq<sup>z</sup> sunt virtualiter  
q<sup>d</sup> nō sint formaliter modo iam di/  
cto. ¶ Alterius dicit docto<sup>r</sup> duo. q<sup>d</sup>  
q<sup>d</sup> elementa nō manent i mixto s<sup>ed</sup> m  
substantiam. nec oportet dicere q<sup>d</sup>  
plus manent elementa i mixto q<sup>d</sup>  
extrema in qualitate media manēt.  
ergo in mixto. Sicut si diceretur q<sup>d</sup>  
sensitiua 2 negatiua manēt in in/  
tellectiuo. Sic est tertius vel ratio  
Scoti. Sed dico sic. Ita scz vege/  
ratiua 2 sensitiuum se habent sic q<sup>d</sup>  
nō solum s<sup>ed</sup> m Scorum sed s<sup>ed</sup> m ar/  
stote. 2. de anima vbi in: intellectiua  
2 omnes alie anime cum vbi poste/  
rior 2 omnes p<sup>ri</sup>ores s<sup>ed</sup> m Aristot.  
2 hoc in corruptibilibus. Et ita vt  
dicit q<sup>d</sup> cum omnia ista manent  
in intellectiuo viuento. nec possit si  
ne istis stare. igitur nec mixtum si  
ne elementis. Accipe partem quas  
volueris. ¶ Sed quō generabunt  
mixtum. Dico q<sup>d</sup> nō est necesse qua/  
tuor elementa concurrere ad esse mis/  
tum. Nam ali quando factū fuit mi/  
xum de vno elemento vt pz Sen/  
j. pducant aque reptile. ¶ Ad ar/  
gumentum in p<sup>ri</sup>ncipio negetur ma/  
ior 2 dicitur q<sup>d</sup> resolutio est gener/  
tio vnde resoluūt talis so: ma rē.

## Ecūda que

¶ Rto decimē q<sup>st</sup>ante distinctio  
nis vbi quērit vix imago in uia?  
in anima rōnabili s<sup>ed</sup> m in trilua

# Distinctio

potentijs realiter distinctis. videt  
q sic nam sic. 2. de aia dicit q poten  
tie distinguunt p actus. s; actus ista  
rum potentiarum sunt realiter distin  
cti. s; intelligere et velle. q; et potentie  
¶ Ad hoc positum est aug. 9. de trini.  
Soluendo ista qstione ponit opi.  
j. pte rbo. et eius sume. q. 77. arti. p  
mo dicentis q intellectus et volun  
tas sunt potentie realiter distincte.  
cuius ro est qz potentie hinc parti  
nent ad idem genus. Est autem intelli  
gere accidens ergo et intellectus. et  
sic de velle et voluntate. Postea di  
cit vnus doctor modernus q addi  
dit talem rationem. nullum simplex cre  
aturu pot esse principium totale et media  
rum diuersarum operationu et hinc eru  
cum naturalis quolibeto. j. q. 9. post  
illud qd dicit doctor. vnus alius  
ponit talem rationem. Accidens va  
riabile non inest substantie nisi me  
diante accidente inuariabili. hec e  
ro egidij. q. libeto. 3. q. r. Secunda  
opinio dicit q sunt pres aie realiter  
distincte inter se quous non ab essen  
tia aie. hec v; opi. bñ boni venturae.  
di. 24. arti. 2. q. j. Tercia est opi.  
dicentiu q potentie aie sunt idem  
essentie aie distinguuntur rati realiter  
realitate relatiua. et hec est opi. ben.  
dubeto. 3. q. r. Ad questionem  
dicit doctor negatiue et pbat p aug. 9.  
de trini. dicentem. In eo quenda est  
imago quo in aia nostra nihil est  
melius. sed essentie aie nihil est me  
lius. ergo potentie in quibus est ima  
go non differunt ab essentia realiter si  
em differunt realiter inter se differunt  
realiter ab essentia aie q simplex suba

# XI

est et iduisibilis. s; gignit eentia et melior  
ipias. Itē aia e imateriali intrinsece  
eentia sua s; p essentia sua est intel  
lectualis siue intelligens s; m illam  
pponem. pclij famosam q in mate  
ria le est sup seipm pueru. Et in  
telligens et intellectu sunt idem rea  
ter et intellectiua. ergo potētia non  
differt ab assentia. et similiter erit  
de alijs quare nec inter se. Itē aug.  
9. de trini. c. 67. de personis dicit.  
q memoria pertinet ad imaginem.  
que representat patrem et intelligē  
tia. similiter que representat filium cui  
ius rationem assignat. Nam me  
moriam perfecta principium est suffi  
ciens intellectiōis tanq; actus p  
mus intelligentia est tanq; pncipiū  
opationis. sed actus primus et pnc  
cipium opationis non differunt re  
aliter. igitur nec et intelligentia que  
sunt principia opationis differunt  
realiter eodem modo de voluntate  
¶ Opi. doctoris dicit q potentie  
non distinguuntur realiter inter se nec  
ab essentia aie. Et pbat sic. Illud  
est ponendū in natura quod meli  
est si sit possibile ex. 2. de generatio  
ne. Natura em desiderat semp qd  
melius est. Sed paucitas sine mul  
titudine est melior in natura si sit  
possibilis hoc dicit aristo. j. phi. et  
go si possunt esse actus diuersi ab  
vna eentia simplici aie sine distin  
ctione potētiarum reali hec ponendus  
sed hmoi paucitas e possibilis. na  
non est necesse q illa potētie sint acci  
dētia absoluta et relatiua neoprea aie  
siue eentiales siue integres q pauci  
tas sit nobilior p; Na nobilitatis



est q' ordinari ad fines immediatos  
 attingat sine. sed eentis ordinat ad  
 finem. ergo q'nto immediati mo at  
 tinger sine ratio erit nobilior. sed h  
 est si seipsa mediate et no quocūq'  
 accēte mediate realiter ab ipsa d'ni  
 te oportet et agat. Et sic oportet istas  
 ponas ponere no accētia nec reali  
 ter distinctas. Confirmat. nam seq  
 retur q' aia no esset beatificabil' ni  
 si p' accidens. Probat. illa no est p  
 brie pfectio aliquid que no recipitur  
 in illo nisi recipiat in altero reali di  
 stincto ab illo in quo etiā recipitur  
 si esset separatum ab illo. sibi gra Co  
 lor no est prope pfectio sube corpee  
 da no recipitur i illa nisi mediate q'  
 dam alio distincto ab ipso. s. in sup  
 ficie in qua est recipitur et maneret  
 si superficies esset sepeata. et ideo ab ipso  
 esset colorata p accidens. Sed visio et  
 intellectio dei no recipit in aia nisi  
 q' recipit in intellectu q' est potētia  
 distincta realiter ab aia p aduersa  
 rium et recipitur in ea si intellectus el  
 set separatus. igitur aia no esset beata  
 nisi p accidens et intellectu p se qd sal  
 sum ē. Itē actus aliquid siue forma a  
 liqua inferior aia potēsse immediatū  
 principiu agendi. vt pat de colore  
 qlitatibus actiuis aliter esset pcel  
 sus in infinitū. hoc autē est nobilita  
 tis. aliter no ppereret deo sic opari.  
 sed immediate p essentia sua. q' multo  
 magis hoc de pperere aie intellecti  
 ue q' qlitatib'. Et si dicat. sicut tres  
 plone sūt realiter distincte parifor  
 miter posse in quibus ponit ymago  
 trinitatis debet realiter distingui. iā  
 dixi in pma dist. iij. q' in aia absolu

te considerata no est imago trinitatis  
 pplete nisi in radi ce. sed vt ē sub a  
 ctibus suis cōcatis siue eentis repn  
 tat trinitate. Et sic pssit imago in  
 tribus reali distincte no in potētia  
 que realiter no distinguitur. imago  
 ergo solū est pualiter in aia et fora  
 liter vt est sub actib'. q' actus reali  
 ter distinguitur. Ad argumentū  
 in principio dico. q' no oportet q' sit  
 rāta distinctio ponas et substantiū. Il  
 cer p illos distinguitur.

Circa distinctōem decimas  
 septa qritur. vt aia ade sue  
 rit creata in corpe. Uidel q'  
 no. nam sicut se h rez ad esse. sic ad  
 fieri. Sed aia ade no habuit eē nisi  
 ppositū. ergo no habuit fieri nisi cō  
 posset. Minor pat. q' p' alieni to  
 tius no bēt esse nisi eētō. Ad op  
 positū est mgr in lra. In hac qōne  
 ponit opinio bonauē. in q. dist. xvij.  
 art. i. q' ij. dicētis ē ppositū ex mate  
 ria et forma. et no creata. q' no est  
 de materia pīacente vel pēssente.  
 Sed iprobatur hec opinio. et rōnabi  
 liter. Circa istā qstionē aliq' dixerūt  
 aiam eē de suba dei p dūta. Et ac  
 ceptū argumēta ab augst. vij. sup  
 gen. sup isto s'bo inspirant. et di  
 cūt q' flatus ē de subna flantia. S  
 hic error nullus ē. q' tūc aia esset de  
 suba dei qd nullus dicit. Ad qsti  
 ones d'z. q' aia creata fuit in corpe.  
 nec p'io erat aia in celo et dei mī/  
 sa vt ponēbāt datores forā. nec i  
 gere s' credo fusa fuit i corpe. et in  
 fundēdo i corpe creata. Et hec ē o  
 pinio fidel'. Et b' a mag'io vbi expō

nit illis genes formavit deus hanc  
 et inspiravit in facie eius spiraculum  
 vite. et anima in corpus creavit. Et h  
 dic genedi<sup>o</sup> marcellis pb: pvi. di.  
 in li. de ecclesiasticis dogmatibus qd  
 dicitis augu. pzo m. rta pte pposuit  
 Jo liber iste: aliqui est augustini. D  
 inquit aia hoim necesse ab initio nec  
 inter ceteras intellectuales naturas  
 nec simul creatas sicut origenes sin  
 pte. nec cum corpibus p. coltum les  
 miari sicut lucifera et cirillus psum  
 prores affirmant. Sed dicim<sup>o</sup> cor  
 pus tm p. p. iugi copula semlari. Et  
 quo habetur qd aia no extra corpus  
 sed in corpe creata fuit. Nota. qd i  
 hac qstione iuvenia vbi doctor dic.  
 qd Aristoteles no demonstravit qn/  
 mam esse imortale. Ad argumen  
 tum in principio d. qd tenet de so/  
 maque accipit esse qd ppositum ac  
 cipit esse no de forma que creatur.

Irca distinctioem decima se  
 ptima querit. vtz paradisi  
 sus sic locus iuvenis habi  
 tationi hoim. videtur qd no. qd ma  
 gister dicit. qd paradus pre altitudi  
 ne loci attingebat ad globu lunare  
 sed ibi no est iuvenis habitatio ho  
 mini. Ad oppositu rult deus ho  
 mine et posuit eum in paradiso v  
 lupratis. vt habet gen. ij. Dum au  
 te de altitudine eius loquitur doctor  
 dicit. Dicit qdam qd attingit vsqz  
 ad globu lunarem. et qd ad longitu  
 dinem dicit ipm ad orientem. Vbi  
 sunt sup Alexan. de ales in sum. et  
 albertus magn<sup>o</sup> in sum. Et marci  
 me frater Nicola<sup>o</sup> boneri sup gen.  
 ad lram vbi dicit. qd bene tenet pa

radus terrestris spaciū aut tritū est  
 maris. Et post dum loquitur de lon  
 gitudine allegat Auce. vbi cōter  
 ceptus falsus est. Dicit em̄ aliter eē  
 ppter qd recurrendū est ad sententiā  
 Auce prime canone. sententiā se  
 cūda. doctrina secūda. ca. vij. qd in  
 titulatur de accētibz aeris et impū  
 sionibus. Et infra dum allegat plī  
 nius qui solū hic allegatur dicit sic  
 allegari fm plīnū. au. naturalū.  
 vi. ca. Ad qstionē dicit doctor qd  
 paradus ē locus iuvenis habi  
 tationi hūane. qd no oportet qd sit a  
 tāra altitudine vt dicit frater Nico  
 laus boneri. sed nec sub eqnocia. l.  
 sed est in regione spata adub. no ē  
 necessario qd sit ad orientē. et si vtz  
 sit qd ibi repiatur. est. tamē terra tē  
 perata. Alij dicūt qd in quocūqz li  
 tu stepō dicit ad orientē in diuerso  
 rum scūū terre. Sed vbi sic dētē  
 miare. Rūdetur qd deus scit post qz  
 nemo nost et stetit. Sed si paradus  
 est in infinita pte sub medio inesti  
 no aeris cum aque diluuij ascēderūt  
 vsqz ad locū illum. ergo attingebāt  
 vsqz ad paradus terrestrē qd no vi  
 detur. qd fuisset submersus enoch;  
 qui an diluuiū fuerat ibi trāstātus  
 Sed ad hoc rūdetur qd illud dilu  
 uium fuit miraculosus. Et ideo pro  
 pter miraculū no intravit paradi  
 sum. solum em̄ fuit in loco habita  
 bili ab hoib<sup>o</sup> peccatoribz. Ad ar  
 gumētum in principio p. solutio p.  
 predicta.

Irca distinctioem decima  
 octaua querit. An in  
 materia sit ratio semialba



# Questio

# II

ad formā naturaliter educendā. vif  
derur q̄ nō. quia ratio nō pōt esse in  
re. ergo nec rō semialis in materia.  
Ans patet. q̄a ratio est in intellectu  
Cōtra patet q̄a ratio semialis est rō  
Ad oppositū est augustin⁹ in plu  
ribus locis. Ponit opinio alberti  
magni dicentis in materia p̄side  
rari potentia passiuam. potentia re  
ceptiuā r̄ acrum. q̄a in rōne semia  
li ponit inchoationē formarum  
¶ Sed circa istam materiā primo  
queritur qd est semen. Ad qd dico  
tus doctore. q̄ semen est quoddā cor  
pus imperfectū productū a generāte  
tū? forma nō est a natura p̄pter se i  
tenta. sed propter alter. vt et p̄o  
generetur aliqd simile generāti. vñ  
intelligendū q̄ semen nō ponit vt  
sit principū actiū generatōis p̄i  
cipalis. q̄a corrūpitur in aduētū for  
mē etiā quia ē imperfectus forma ge  
nerata. sed habet se in rōne dispositi  
ui materiē ad talem formā. quō d̄  
dem. reducitur ad genus principū  
effectiui. vnde licet rō semialis sit i  
materia. nō tamē est aliqua ralis in  
choatio forme sequētis. puta aliqd  
esse in cōpletum. Sed rō semialis ē  
aliqua qualitas necessario p̄sequēs  
formā seminis. Sed in materia est  
aliqd esse forme. dicitur q̄ nō. ergo  
quare ex hac materiā generat asin⁹  
et nō homo. Dicitur s̄m ymentato  
rem. vi. metaph. q̄ in materia sunt  
quedā p̄positōes sem. q̄abilitates q̄  
determinant actionē agentis ad cer  
tum terminū producendū. Sed in  
materia p̄cedunt dimēsiōnes ipam  
formā. Dico q̄ sic. Sed que sunt il

le dimēsiōnes. Dico q̄ sunt p̄lati  
tas partū in materia que ab aliqui  
bus nosantur quāritas inderermia  
ta. Nō q̄ ille dimēsiōnes sint aliqd  
accidens. nam inter materiā et for  
mam esset mediū accidēs quod est  
falsum. tamē ille dimēsiōnes sine  
mediū. Et ideo dicit q̄ dimēsiō  
nes inderermiate sunt ordo seu po  
sitiō partū. Sed qd est rō primor  
dialis dicit. q̄ nihil aliud est q̄ rā  
tio in mente artificis. Tñ ratio p̄i  
mordialis est in deo. vel in mente  
diuina. Sed qd est rō obediential.  
Dicit q̄ est potētia in rerum natu  
ra qua pōt fieri in ea virtute diuina.  
quē qd pōt fieri in ea virtute agen  
tis naturalis. vñ potētie obedien  
tiales sunt potētie passiue respectu  
primi. Sed qd est ratio naturalis  
Dico q̄ est potētia actiua vel passi  
ua qua sit aliqd naturaliter. Sed  
ratōnes semiales sunt fortutes nē  
die que sunt inter primū agens et  
terminū quē intendūt. Et quibus  
oñibus potes responsiōne questio  
nis elicere. Sed in costa Ade de q̄  
formata fuit mulier erat ratio semi  
nalis. Dicitur q̄ nō. quia s̄m Ari  
stoteles nono meta p̄bice. caplo vi.  
Semen nō est potētia quecūq̄ re  
mota. sed p̄p̄tius de qua p̄oxy  
mo et per vnū processum pōt res  
formari. Ad argumentū in p̄nci  
pio dicitur. q̄ si luitur ratio. pat est  
in intellectu. Ideo equiuocatur de  
ratione.

Ira distincōes decimāno  
nā q̄rit Utrū in statu inno  
cētie habuissē? corpa in





lo statū dicitur sic. quia aliqui debent mori et sic optebat ut alie succederent. Nam ob hoc inouauit de generatione quia quod non poterat saluari in vno saluaret in alio. et dicitur. aia quod non poterat perpetuari in indiuiduo perpetuet in specie. Ad argumentum in principio dicitur quod habuissent pres' deprecabiles non tamen fuissent corrupte quia fuisset transfatus a morte. Alij dicunt quod fiebat restauratio per esum ligni vite etc.

Ira distinctione vice sima querit vtr' filij precati in statu innocentie fuissent statim firmati in iusticia originali. vtr' sic et probat per anfr. in. s. li. cur deus hō. c. xvij. Ad oppositū quia illi filij fuissent peccatores et peccatores esse potuerunt non ergo firmati. Respondendo ad vltimū argumentū dicitur quod sic si ista duo posita essent accidentia vni uoca cluderet scilicet bonū iusticie originalis et malū iniusticie originalis. Et debet post addi. Si hoc vna est equoca et altera vniuoca non tenet.

Exemplū. qualitas corruptibilis pot' generare qualitatem corruptibilem vtr' calor. calidē igit' qualitas incorruptibilis qualitate incorruptibilem non sequit'. quia qualitas incorruptibilis immediate a deo creat. sic in opposito. Sed circa istam materiam sunt tria videnda. Primo videbitur si peccati filij si fuissent nati in iusticia originali. Secundo si per illa fuissent firmati. Tercio si fuissent nati peccati secundum corpus. Quantū ad primum articulū vtr' quod iusticia originalis non transfunderet a peccatis sicut

esset a deo mediante dono gratie ita quod tota iusticia originalis excepta. s. vtr' includit gratiam et subiectionem virtutis inferiori respectu superiorum et mera libertate diuina fuisset data. pl. sicut fuerat data peccati nec tamen merito parentis sed quasi aliquid congruens nature. Quantū ad secundū articulū dicitur quod per illam iusticiam non fuissent confirmati. Nam filius non recepisset perfectiorē iusticiam quam pater. Nam effectus non est perfectior quam causa. sed pot' poterat eam perdere et perdidit. ergo et si filius potuisset eam perdere. Quantū ad terciū articulū dicitur quod non statim fuissent peccati in corpore nec secundum quantitatem nec secundum qualitatem licet citius potuissent in opibus quam modo sed nihilominus fuissent ab imperfecto ad perfectum. Nam natura erigit vtr' accipiens per generationem pedat. sic semper querendo perfectum nec fuisset in eis a principio scia. tamen facilius ad eam peruenissent quam modo nos. Ad argumentū in principio dicitur quod hic anfr. loquitur opinando etc.

Secunda quod

vice sima distinctionis ubi querit vtr' in statu innocentie fuissent illi soli geniti qui nunc sunt electi. videtur quod non. quia aliqui ex reprobis sunt nati sed tunc non fuissent reprobi ergo nec filij eorum. Ad oppositū positū est Greg. etc. Ad quoniam respondetur quod solū illi qui sunt nunc electi fuissent in statu innocentie nati. Et ratio est quia omnis ordinate volens per volitionem finis immediate vult illud quod est immediate finis vel proximus finis. Deus est

volens ordinare q̄ vult seipm̄ vel bonitatem suā tanq̄ finē suū, q̄ autē primus est isti fini bonus creature rationalis vltimātū siue cōicatio vni ca sue bonitatis ē. et postea vult gratiam que ordinat ad beatitudinem istius beati vel ad fruitionem eius deinde vult istum beatum vt beatificabilem esse nasciturum tali parente. et sic p̄ ista sequūt q̄ nō essent nati nisi electi. Et affirmat q̄ greg. 8. moralium in fine. si penem p̄mū nulla rubedo corrūperet nequaquā ex se filios gebenne generaret sed illi q̄ nunc p̄ redēptionē sunt saluandi soli ab illo electi nascerent. Et q̄ bus possumus r̄ndere q̄ntioni affirmatiue. ¶ Ad argumentū in p̄ncipio dico q̄ si nō fuissent ex illis penibus fuissent ex alijs.

### Quæstio

stio vicesime distinctiōis vbi querit̄ vtz filij in statu innocentie creuissent in corpe et sciētia sicut mō. Dico inq̄t q̄ fuissent nescij et q̄ nerui eoz non fuissent apti p̄mo ad motū p̄gressiū. ideo r̄. Et hec est tota et breuissima questio et in re portatorijs parisiētibz nullatenus est reperta.

Intra distinctiōnez vicesimā primā querit̄ vtz peccatū p̄mi hoīs in statu innocentie potuit esse veniale. videt q̄ nō. qz demon nō potuit tēptare nisi ad mortale quo. s. p̄deret illud in quosibi inuidebat. ¶ Ad oppositū qd̄ potest in maius potest et in minus. sed potuit peccare mortaliter

p̄mo. ergo et venialiter. Ad hoc dicit frater alex. de ales in. ij. coll. 8. peccatū q̄ nō potuit esse veniale. qz peccatū pure veniale corrūpere nō habet remanens veniale sumā re/ctitudinē quā habuisset hō in statu innocentie. improbat doctor ¶ In tentio doctoris in hoc passu est q̄ adam in statu innocentie potuit venialiter peccare. et hoc supposito et p̄cesso ab omnibz q̄ aliquis actus ex genere p̄t esse p̄ctm̄ veniale vt p̄p̄ta verbū ociosum. sed adaz potuit talem actum exercere ociose. s. loq̄ndo. Concludit ergo doctor q̄ potuit peccare venialiter in illo statu.

¶ Circa qd̄ sciendū q̄ p̄ctm̄ mortale nō distinguit̄ a veniali in hoc q̄ mortale est respectu finis eoz que sunt ad finem. sed vtrūq̄ eoz p̄t esse circa ea que sunt ad finem et circa finem. sed in hoc distinguūt. qz p̄ctm̄ mortale ē deordinario et p̄posita ordinationi siue qua finis non p̄t sequi aliquo mō q̄ q̄dem ordinatione habet p̄ceptū p̄tra qd̄ deordinatio fit. Et ideo om̄is deordinatio cadens sub p̄cepto auerit̄ a fine necessario. Sed alia est ordinatio q̄ p̄t esse respectu finis sequēdi que nō est necessaria sed vtilis. et q̄ nō est de p̄cepto sed potius de aliq̄ p̄silio et deordinatio opposita huic p̄ctm̄ veniale. nec facit cadere a fine necessario. licz illis nō p̄cedat merito mō quo p̄t. et sic cū adam potuit p̄tra p̄siliū venialiter peccare vtz nō faciendo magis expediri. ¶ Ad arguentū in principio dico q̄ peccatum potuit esse ex motu vo-



# Questio

tantari ad aliud q̄ nō cadebat sub  
p̄cepto r̄c. ideo r̄c.

Ira distinctionē. 2. 2. que-  
ritur utrum peccatū a de fu-  
erit grauissimū. videtur q̄  
sic peccatū est malū ex bono q̄ ad-  
emir sicut dicit aug. in ench. s. illud  
p̄ccm̄ a demit bonū maximū. s. pa-  
ditum r̄c. ¶ Ad oppositū q̄ credi-  
dit p̄ccm̄ suū veniale q̄ nō fecisset  
si putasset esse grauissimū. Ad que-  
stionē dicit q̄ nō r̄ adducit aug. su-  
per Gen. xij. c. vlti. Et ponit in li-  
tera. c. p̄mo. in quo manifeste dicit  
aug. q̄ adam nō carnali concupiscen-  
tia victus sed amabili beniuolen-  
tia q̄dam impulsus qua deus offen-  
ditur ne offendatur amicus pecca-  
uit. Eius autē s̄m̄ eū multo magis  
peccauit quia appetiuit illam equa-  
litate diuinam. ¶ In hac questione  
nō sunt opi. ideo breuiter tria vide-  
bunt. p̄mo cuius generis sit pecca-  
tū a de r̄ ex qua radice p̄dierit. Sec-  
cūdo vtrū fuerit grauissimū. Ter-  
cio q̄d fuit maius vel a de vel eue.  
¶ Quantū ad p̄mū dico q̄ peccatū si-  
cut ex radice. i. ex iordinata dilectio-  
ne sue v̄p̄oris r̄ non sui. Dilexit em̄  
eam tm̄ actu elicitō q̄ noluit eā con-  
tristari qm̄ credidit sine suo solatio  
r̄ a se alienata mori r̄ nō habere be-  
atitudines cū legisset illud. .). et bi.  
lit̄ non scriptū esset q̄ in solitudine  
nō est vita iocunda. Ex radice autē  
ortus est actus malus quo comed-  
dit fructū sibi p̄b̄bitum. ideo pec-  
catum suū fuit de genere peccati gu-  
pe nō sc̄dm̄ q̄ gula sit ex concupiscen-  
tia iordinata sibi. sed sc̄dm̄ quo d

# II

ex societate amabili aliqui ecce-  
dunt in esu. ¶ Quantum ad secū-  
dum articulum si peccatum a de fu-  
it grauissimū inter peccata. dicitur  
q̄ peccatum esse graue stat duplici-  
ter. Uno modo per se ex deordina-  
tione r̄ disformitate formali quam  
bz. Alio modo ex aliq̄ alio casu cō-  
gente. Primo modo peccatum a de  
nō fuit grauissimū inter pecca-  
ta patet. quia directe nō fuit cō-  
tra dilectionem diuinam. nec fuit  
odiuū diuinum quale est in dam-  
natis. Sc̄dm̄ quid autem in casu  
fuit grauissimū. quia ex hoc per-  
didit iusticiam r̄ incurrit damna-  
tionem. p̄ se r̄ pro suis posteris.

¶ Quantum ad tertium articulum  
vbi dicebatur q̄ fuit maius pecca-  
tum a de vel eue. dicitur q̄ mulie-  
ris fuit simpliciter maius. quia fuit  
superbia r̄ gula r̄ concupiscentia fru-  
ctus r̄ infidelitas aliqua r̄ fuit cau-  
sa cur adam peccauit. fuit autē pec-  
catum a de maius sc̄dm̄ quid. quia  
preditus erat maiori sapientia r̄ fu-  
it plus causa perditionis postero-  
rum. Nam si ipsa peccasset r̄ non  
ipse. non essemus perditū cum ei da-  
tum fuerat p̄ceptum r̄ non mulier.  
¶ Ad argumentum in p̄ncipio di-  
co q̄ fuit grauissimū ex causa prin-  
gente. sed hoc facit grauiterem s̄m̄  
quid r̄c.

## Secunda q̄d

22. distinctionis vbi q̄rif  
vtrū p̄ccm̄ p̄m̄: hoīs fuerit ex igno-  
rancia. v. sic. Nā aug. de ci. dei.  
c. xv. r̄ fj. sup Gen. dicit q̄ credidit

peccatū suū fuisse veniale. ¶ Ad  
oppositū. s. ad 2<sup>am</sup> h<sup>ic</sup>. q. Adā nō ē  
seductus sed eua. In ista qōne non  
sunt op<sup>i</sup>. Et ideo videbimus duo.  
Primo ponemus distincōes de/  
inde dicemus ad q̄stionē. ¶ Quan  
tū ad p̄mū arti. d<sup>r</sup> q̄ ignorantia est  
triplex vel capis triplr. Primo mō  
q̄ est causa peccati z p̄cedit p̄ctm sic  
q̄ si sciret tale esse p̄ctm nō peccaret  
Secunda est q̄ comitat p̄ctm z de  
ista d<sup>r</sup> peccare ignorans. vel aliqs  
peccando ignorare. Tertio mō p̄  
sequi ignorantia ex peccato q̄ si pes  
na eius. z hoc duplici. Primo q̄  
ignoraret vtz tāta pena ex illo pec  
cato sibi debuisset dari. Secūdo mō  
q̄ ignorantia esset error. i. q̄ putaret  
illud factū esse bonū qd̄ erat maluz  
¶ Quantū ad secundū arti. q̄ est in  
suis q̄stionis vbi d<sup>r</sup> si peccatū fu  
it ex ignorantia. d<sup>r</sup> q̄ nō fuit ex igno  
rantia antecedenti. i. q̄ si esset scira  
euitaret p̄ctm. Nam si adā p̄ talem  
peccasset fuisset excusat<sup>9</sup>. 3. et h<sup>i</sup>. De  
alia ignorantia scz circūstātiarum  
potuit adā peccare p̄ ignorantiam  
sic q̄ nō sciuit q̄ tanta pena sibi de/  
buisset dari. vel q̄ credidit veniale  
q̄derat mortale. de alio. s. errore qd̄  
putaret esse bonū qd̄ erat malū que  
ignorantia vocat a iurisperitis igno  
rantia facti. Dico q̄ talis nō fuit in  
eo. Nam sciuit p̄ra p̄ceptū dei esse  
comedere de ligno. De secūda igno  
rantia. s. que est cōcomitans p̄ctm.  
dicis q̄ ista ignorantia fuit in adā  
sed ista eū non excusat. 3. et h<sup>i</sup>. ¶ Et  
nota in ista materia q̄ adā p̄us pec  
cauit q̄ errauit sic intelligendo. qz

determinauit prius vrozī adhere/  
re q̄ deo placere. z ista volitio fuit  
peccatum que volitio ante fuit q̄  
de ligno comederet. q̄ voluntas ad  
berens vrozī esset p̄ctm p̄z. Nam  
sciebat mel<sup>9</sup> esse deo placere q̄ vzo  
rī z sic habuit errorē improbe vōlē  
do errorem. ¶ Ad argumētū in p̄n  
cipio dicendū q̄ ista credulitas er/  
ronis vel p̄comitabat vel sequebat<sup>9</sup>  
p̄mū peccatū.

Tercia distincōz vicesimā  
terciā querit vtz deus pos  
set facere voluntatē creatu  
re rationalis impeccabilē p̄ natu  
ram. videt q̄ sic. Nam deus potest  
facere aliquid corpus q̄ nō pōt de  
ordinari a motu suo. vt corpus celi.  
Similit poterit facere aliquē sp̄m  
q̄ nō poterit deordinari a motu suo  
inordinabilē zc. ¶ Ad oppositū est  
an<sup>9</sup>. li. cur deus homo. In p̄cipio  
solutionis ponit opi. fratris alexan  
dri de ales. ij. q. dicentis q̄ nō. Et p̄  
bat auctoritatibus z rōnibus. Sz  
ad qōnem r̄ndit doctor negatiue. z  
est morus his auctoritatio. Pri  
ma an<sup>9</sup>. cur deus homo li. ij. c. p. in  
fine. r̄ndentis discipulo querētē ab  
eo cur nō poruit deus facere creatu  
ram rōnabilē impeccabilē p̄ natu  
ram. R̄ndit an<sup>9</sup>. quia non potuit  
ipsam tacere deum. igitur nulla cre  
atura potest esse impeccabilis nisi  
sit assumpta a supposito diuino.  
Et hoc idem dicit aug. contra ma  
giminū li. 3. c. xij. Unde dicit ibi an  
geli peccauerunt z demones facti  
sunt. Et si alicui rationali creature  
prestatur vt peccare nō posset non





q. 3. dicentis q̄ sic. 7 illud p̄t esse  
 q̄ causat actū volendi ipsa fantasia  
 Et infra dum dicit doctor dicunt  
 alij ad rōnem 7 sub ratione delecta  
 tionis 7 sub ratione illiciti. vt patz  
 in obiecto fornicationis. hic ē hen.  
 De gan. quolibeto. xij. q. v. Ad pri  
 mā aut rōem god. dum dicebat q̄  
 mouens 7 morum sunt subiecta di  
 stincta idem hein. rādij quolibeto  
 f. q. 9. 7 quolibeto. xij. q. ij. 7 ma/  
 pime. q. v. 7 habet solum virtutē in  
 corporalibus. Ad secundā etiam  
 rōnem eius de materia 7 efficiente  
 q̄ nō coincidunt. rādij hein. quoli/  
 berto. xij. q. xj. q̄ in voluntate possi  
 mus duo p̄siderare v. l. inq̄ntū est  
 appetitus vel inq̄ntū est libera. in/  
 q̄ntū est libera efficit inq̄ntū appeti  
 tus suscipit. ¶ Ad questionem di  
 cit doctor q̄ si aliquid aliud a vo/  
 luntate causaret actum tunc vo/  
 luntas de actibus nec meret nec de  
 meret nec actus euenirent continget  
 sed necessario postq̄ nō esset in po/  
 testate voluntatis p̄sentato obiecto  
 nō velleq̄ est falsum. Dico igitur  
 q̄ ad actum p̄mū siue ad deliberare  
 nō mouet ab obiecto vel fantasia  
 te sed a seipsa. Nam in sua potesta  
 te est deliberare vel nō. Et hoc ha/  
 bet. 3. ethi. in plūbus locis. Et p̄fir/  
 mat p̄ aug. de conceptu virginali. c.  
 4. voluntas est instrumentū seipm  
 mouens. Item aug. xij. de ciui. dei  
 c. 6. vbi dicit q̄ si duo sint equalit̄  
 affectati aīo 7 corpe 7 postea tem/  
 prant eadem pulcr. tudinē vel eodē  
 obiecto. vnde est q̄ vn⁹ cadit 7 ali⁹  
 nō cadit. 7 dicit q̄ hoc solū est a vo

luntate. Item aug. 2. de ll. ar. q̄ nī  
 si ea q̄ sunt voluntaria nobis essent  
 posita in p̄tate nra 7 voluntate. vo  
 luntas nō esset laudanda nec vitu/  
 peranda. nec etiam esset monenda.  
 vt qui dicit vel sentit voluntatē nō  
 esse monendā talis extēminandus  
 est ab hominū numero fm aug. sed  
 que potentia est nobilitior intellectu/  
 ua vel volūtina. p̄ vtraq̄ p̄t sit au  
 ctoritates aug. p̄tra faustuz vbi di  
 cit q̄ in omnibz actibz anime contē/  
 plano p̄cedit. Item aristo. xij. me/  
 tha. maximā nobilitatē dei esse in h.  
 q̄ intelligit. Itē. 3. ethi. Intellectus  
 optimū est eoz que in nobis sunt.  
 sed dico q̄ in p̄trarium est veritas.  
 Nam nō diligo vt cognoscā s̄ co/  
 gnosco vt diligam. 7 sic diligere erit  
 finis. q̄ nobilitior. 3. ethi. et. 2. p̄bi. 7  
 ad hoc sunt auctoritates sc̄toz et p̄f  
 se distinguentes inter voluntatē et  
 rōnem. Vnde hugo de lib. ar. dicit.  
 sic. habet sane. s. quocūq̄ voluntas  
 voluerit se vertere rōnem semp̄ co/  
 mitantē 7 quodāmodo pedissequā  
 Item anst. de conceptu virginali. c.  
 4. distinguēs inter voluntatē dñi  
 totius regni attribuit voluntati vo  
 cans eā reginam regni anime. Itē  
 qz charitas est in voluntate 7 i nobi  
 liori. Et ideo auctoribus in p̄tra/  
 rium dicendū est q̄ ille auctoritates  
 nō distinguūtur inter voluntatem  
 7 rationem. sed p̄cludunt totā por  
 tionem superioriorē. ¶ Ad p̄tionē  
 in p̄ncipio dicitur q̄ licet in mori  
 ne moueat ab obiecto tū electionē  
 a seipsa habet.



## Questio

Ira distinctionem. 26. q<sup>o</sup>  
ritur. vtz gratia sit in essen-  
tia anime vel in potentia.

videtur q<sup>o</sup> gratia sit in essentia ani-  
me. Na illud est in essentia aie pmo  
cui uenit vitam esse aie. q<sup>o</sup> vivere  
est p<sup>o</sup>rie fm essentiam. s<sup>z</sup> gra est aie  
vita. vt p<sup>o</sup> p<sup>o</sup> aug. de laudib<sup>z</sup> chari-  
tatis. ergo p<sup>o</sup>rie respicit essentia<sup>z</sup> z  
no potentia. ¶ Ad oppositū est ari-  
sto. 2. ethi. qui dicit q<sup>o</sup> tria sunt in  
āia. s. potentia passio z habitus. sed  
ille est pmo in potentia. ¶ In hac q<sup>o</sup>  
sitione pontif<sup>o</sup> opi. rbo. in p<sup>o</sup>nti disti.  
arti. 3. dicentis q<sup>o</sup> gratia ponitur in  
essentia aie. Doctor improbat. Est  
intētio doctoris q<sup>o</sup> gratia est in po-  
tentia. i. in ipsa uoluntate pmo z no  
in essentia. pbat sic. Nam gratia ē  
aliqua forma in aia vt habitus est  
di. r<sup>o</sup> h. pmi li. sed no est passio vel  
potentia. ergo habitus fm illam di-  
uisionē pbi. 2. ethi. Omnis habitus  
est in potentia q<sup>o</sup> opus hāris bonū  
reddit rē. Confirmat illud gra est  
idem cū glia realiter vel est p se dis-  
positio ad eam igit sequit q<sup>o</sup> sit p se  
in eodem subiecto in quo est beati-  
tudo. Beatiendo autē non est p se in  
essentia sed potentia. ¶ Sed nota  
q<sup>o</sup> gratia duplex est. s. gratū faciens  
z gratia gratis data. Et questio est  
de gratia gratū faciente. sed p<sup>o</sup>trarie  
opi. dicit q<sup>o</sup> gratia ē in essentia aie  
sicut in mediato subiecto. Gratia  
dico gratūm faciens ad differentiā  
alia<sup>z</sup> gratia<sup>z</sup> quas p<sup>o</sup>comitat sicut  
ferte sunt gratie sacramentales qui  
cū q<sup>o</sup> ponit in potentia. vt illumi-  
natio baptismi in intellectu gratia

## II

mūmortalis in deusibilis. hanc  
em iste gte ad determinatos act<sup>o</sup> po-  
tentia<sup>z</sup>. iō ponim<sup>o</sup> in eis. s<sup>z</sup> scorus  
dicit q<sup>o</sup> no. videt sibi q<sup>o</sup> sit in eēntia  
aie. na gra tollit pctm. g<sup>o</sup> imediate  
pficit illud in quo est pctm imedia-  
te. sed h<sup>o</sup> est in potentia z no in essen-  
tia. vñ ille hēnt dicere q<sup>o</sup> pctm est  
in essentia z no in potentia imedia-  
te. sed gra est qd absolutū vel respo-  
ctiū. Aliqui dicūt q<sup>o</sup> gra est qdas  
qualitas absoluta infusa ipi aie ad  
hoc q<sup>o</sup> sit p<sup>o</sup>digna vita eterna. z sic  
q<sup>o</sup> no solum dicit rectitudinem siue  
respectū ad deum sed dicit aliquid  
formali absolutū z sic ponunt eā in  
genere qualitatis. ¶ Ad argumen-  
tū in pncipio dico q<sup>o</sup> gratia sit vita  
aie sicut amor charitatis z ista sūt  
in potentia aie rē.

Ira distinctionē. 27. que-  
rit vtz gratia sit virtus v<sup>o</sup>  
q<sup>o</sup> no. q<sup>o</sup> sic se habet lumen  
sup<sup>o</sup>naturale respectu p<sup>o</sup>ntū g<sup>o</sup>uita-  
rū sicut lumen naturale respectu p<sup>o</sup>-  
tū naturalis s<sup>z</sup> lumen no est veri-  
tas g<sup>o</sup> rē. ¶ Ad oppositū. est habit<sup>o</sup>  
ex pcedenti qōne z no viciū. g<sup>o</sup> habi-  
tus q<sup>o</sup> est virtus. Pontif<sup>o</sup> opi. bein.  
q<sup>o</sup> h. r<sup>o</sup>. q. r<sup>o</sup> h. q<sup>o</sup> gra ē q<sup>o</sup> lumen sup<sup>o</sup>  
naturale hīs se ad p<sup>o</sup>ntes theolo-  
gicas sicut lumen naturale se ad  
p<sup>o</sup>ntes acq<sup>o</sup>ital. z sic no erit p<sup>o</sup>. sed  
doctor dicit q<sup>o</sup> est p<sup>o</sup>nt z pbat sic.  
Gra ē h<sup>o</sup> p<sup>o</sup> pcedenti qōe rē no h<sup>o</sup>  
q<sup>o</sup> ē viciū. g<sup>o</sup> h<sup>o</sup> p<sup>o</sup> q<sup>o</sup> ē p<sup>o</sup>nt. minor est  
2. ethi. z maior etiā p illā sufficien-  
tiam q<sup>o</sup> maiā no sūt nisi tria vt in  
pcedenti questione fuit dic<sup>o</sup> um. Et  
in hoc potest teneri opi. magistri si

cut tenebat di. xvij. bml. q. spūssan  
ctus nō p alium habitū distinctū  
a charitate mouet voluntatē ad di  
ligendum deum meritorie distin  
ctum ab illo habitu quo inhabitat.  
Ille em̄ q̄ aīaz inhabitat ē gratia ⁊  
ipsa est charitas. sed intelligo q̄ nō  
oīno sunt vniū gratia ⁊ charitas li  
cet p vno sumant. Nam charitas ē  
pfectio simplr alias em̄ nō formalit  
ter cōpeteret deo qui fm̄ iob. ē cha  
ritas. gratia autē nō est pfectio sim  
pliciter nec formaliter ponit in deo.  
Sed virtutes infuse oriunt̄ a gra  
tia. dico q̄ nō. sic q̄ gratia se habe  
at vt pncipiū causariū eaz in anī  
ma quia tunc ille nō crearent. s; di  
co q̄ iste virtutes oriunt̄ a gratia cō  
comitatiue sic q̄ gratia comitat eaz  
¶ Ad argumentū in pncipio dī q̄  
reducit ad virtutes vel est dīspōsitō  
ad virtutem.

Ira distinctionem. 28. q.  
rit vtz libez arbitriū ho  
minis sine gratia possit ca  
uere om̄e peccatū mortale. videtur  
q̄ sic fm̄ an̄f. d. li. ar. libez arbitriū  
est potestas suandi rectitudinē p  
pter se. ergo manente libero ar. ma  
net potestas eius. ¶ Ad oppositū  
hec videt̄ heresis pelegiana q̄ libez  
arbitriū sufficiat sine gratia. In  
pede questionis allegat gregorium  
in libro moralium lib. xv. super illud  
Job. 34. Conteret multos ⁊c. Vbi  
notandū q̄ nō est sup illud Job im  
mediate. ⁊ 4. Conteret multos ⁊c. sed  
sup textū sequentē in eodem caplo.  
s. sup illd ei nouit opa eoz. idcirco  
ēducat nocentem ⁊ pterent. Et iō glo

sandus est doctor subtilis. s. q. ē su  
per illud verbū imediate vt imedia  
te. ⁊ maxime qz imediate quasi se  
quit iuuat hec pcor dia de cōteret ⁊  
conteret. acrius em̄ suuz corndet  
pass vū. Soluendo autē dicit hic di  
cis q̄ rōne verboz augustini q̄ ad  
ducit contra pelagianos q̄ nō poss  
sit cauere ab om̄i peccato sine gra.  
Sed hic diuersimode ponit. Quo  
mō q̄ libez arbitriū possit vitare  
singula peccata mortalia tñ nō oīa  
⁊ hec est hein. qlibeto. 6. q. 11. Alia  
mīso q̄uis libez quodlibet manēs  
tñ peccato mortali possit fuare pce  
ptum q̄ntū ad expletionem non tñ  
q̄ntum ad intentiones mandantis  
qui vult seruare pceptū ex charita  
te. Est em̄ bona uentura tñ pūti di.  
arti. 7. q. 3. distinguens de impleti  
one mandato ⁊ aut q̄ntuz ad genus  
opis ⁊ sic possunt impleri p gratiā  
gratis datam aut q̄ntum ad inten  
tionem mandantis ⁊ sic nō possunt  
impleri sine charitate ⁊ gratia gra  
tū faciente. Ad questionem dī fm̄  
scotū q̄ ille qui est in peccato morta  
li aliquā necessario peccat mortā  
liter. Nam existens in peccato morta  
li actuali aut tradit obliuioni q̄  
negligentiam peccatū suum aut nō  
si sic omittendo peccat mortaliter  
negligendo salutem anime sue. Si  
nō tradit obliuioni aut penitet aut  
nō si penitet intrat gratiā si nō pec  
cat mortaliter. ergo sequit q̄ neces  
sario peccat mortaliter. S; hec rō  
non cogit de peccato veniali. Sed  
posset pbari. nam tenet aliquā peni  
tere s; nō p̄t sine gra. Et sic mīdet ad



## Questio

q̄stione. q̄ hō non p̄t cauere pctā  
mortalia sine grā Cōfirmat. q̄ fuit  
heresia pelagiana q̄ libez arbitriū  
sufficiebat sine grā. Nec heres vi/  
detur potissime increpata ab aug.  
de rectitudine iusticie. ḡ 2c. Itē gre/  
gorius i Dmel. pctm̄ qd̄ p̄tia non  
delet. mox suo p̄dere ad aliud tra/  
bit. Idē aug. in li. de p̄fectōe iusti/  
cie in fine ybi ait. Quisquis negat  
nos orare debere ne intrem⁹ in ten/  
tationē. negat sūt hic q̄ cedit ad si/  
peccādūz grā dei adiutorii nō esse  
necessariū. sed sola lege accepta hu/  
manā sufficere volūtate ab aurib⁹  
hoīm remouend⁹ est. Sed hō sine  
adiutorio grē p̄t acq̄rere oēs s̄tu/  
tes morales aliqui dicūt q̄ nō. naz  
sēne grā est defectus. ⁊ ybi defectus  
sibi nō est s̄tus. Sed dicit q̄daz mo/  
ralis. q̄ s̄tus moralis p̄t dupl̄r cō/  
siderari. scz quantū ad duplicē perfe/  
ctionē quā nata est habere. Primo  
quārum ad naturalē et p̄ditiones  
quas debet h̄re et rōe. Secūdo quā/  
tum ad p̄fectionē sup̄naturalē. Si  
primo mō cōsideretur de q̄ nō. vidz  
bene q̄re nō possit acq̄ri virtus p̄fe/  
cta sine adiutorio grē. vt fuit i p̄bis  
quārum ad p̄fectionē naturalē v̄l es/  
sentialē et necario requisitam inq̄ntuz  
virtus moralis ē non requirit grā.  
Si aut̄ cōsideret quārum ad p̄fectio/  
nem accētalem q̄ accidit sibi et grā  
quā dicit̄ actus p̄fectus sic dicit̄ q̄ vir/  
tus moralis nō potest acquiri sine  
grā. Ad rōem an̄s. est sua interior  
q̄ ex pre. li. ar. p̄t seruari iusticia et  
hoc dum h̄etur. sed dū non h̄etur li.  
et non sufficit.

## II

Ira distinctioem. ffir. q̄nt  
vz iusticia originalis sic  
donū sup̄naturale in adam  
Videlz q̄ nō. nam carētia iusticie o/  
riginalis erat pctm̄. sed si fuisset do/  
num sup̄naturale eius carētia non  
fuisset peccatū. ḡ 2c. Ad oppositū  
est dyonisi⁹ de di. no. Dic̄ d̄r ben.  
quok. vi. ca. v. q̄ sic. q̄ p̄rer rectitudi/  
nem illā infusam si q̄ fuerit oportet  
ponere i volūtate rectitudinē q̄ est  
sicut q̄litas in quātitate cui oppo/  
natur curuitas inflicta ipi volūtati  
naturaliter quā incurrit peccādo. ⁊  
ex ista curuitate sequit̄ inobediētia  
inferioz. Ad q̄stionē r̄ndetur q̄ iu/  
sticia originalis fuit donū sup̄natu/  
rale in adam. Naz s̄m dyonisiū de  
de di. no. naturalia remanserūt in/  
tegra. sed inflicta original nō remā/  
sit. ergo fuit donū sup̄naturale. In  
hac q̄stione est vnū certum in quo  
oēs doctores p̄ordāt. q̄ iusticia o/  
riginalis erat aliq̄d accidēs in p̄mo  
parente. qd̄ patet q̄a fuit ablata ab  
eo vt oēs ponūt. Sed aliq̄ dicunt  
q̄ ista iusticia erat p̄opetas homi/  
nis natural̄. Ad qd̄ dicit̄ q̄ iusticia  
original̄ potuit dici natural̄ sic. i. q̄  
erat quedā p̄prietas nō discōueniēs  
rei in creatōne sui. et sic dico q̄ erat  
naturalis. i. nō contra eius naturā.  
Sed s̄tute naturali. nisi aliq̄d sibi  
daret̄ a deo nō h̄ebat plenus domi/  
niū super appetitū inferioz. q̄ scz  
posset ipm̄ in omi trāquillitate ḡna  
re. ⁊ hoc est p̄ adiutorii diuini qd̄  
debet dici donū sup̄naturale. ⁊ hic  
modus est verus q̄ iusticia fuit do/  
num sup̄naturale isto vltimo mō.

# Distinctio

sed primi p̄eres habuerūt graciā  
in primo instanti sue creatōnis. vi-  
cūt aliqui q̄ nō. q̄a si sic nō peccat/  
sent. S; mihi videtur q̄ habuerūt  
nam oga dei sunt cōpleta z pfecta.  
sed sine graciā nō erant peccati. ergo  
habuerūt graciā. Itē deus dat gra-  
ciam rōnali creature merenti vbi n̄  
est aliquid repugnās. sed tūc nihil  
erat repugnās. Itē doctores dicūt.  
q̄ adam habuit fidem. q̄ graciā. q̄a  
nō videtur q̄ habuit fides informē.  
Sed iusticia original' potuit perdi  
nō perdita grā gratis faciente Alii  
qui dicūt q̄ de potētia absoluta po-  
tuit vnum perdi sine alio. tamen de  
cōi lege per peccm mortale adimēs  
vnam. adimē aliam qz vtrūqz op-  
ponebat. Sed iusticia originalis z  
graciā gratū faciens erāt idem rea-  
liter. Dico q̄ cōiter tenetur. q̄ reali-  
ter distinguūtur. licet non videatur  
rōne cogente. ¶ Sed p̄ amissionē o-  
riginalis iusticie natura hūana fuit  
in naturalib; peiorata. Dicitur mul-  
ti mōi. sed vereor ē q̄ hō vulnerat'  
fuit in naturalib;. q̄a defectus natu-  
rales subintrant sine q̄bus poterat  
vivere. si sibi illa grā nō fuisset sub-  
lata. videtur igit q̄ natura amora-  
ab originali iusticia fuit naturalib;  
relicta. z p̄ n̄s vulnerata. nō qui-  
dem q̄ gradus dispōnis naturalis  
in ipō fuerit amōtus. vel natura al-  
terata sua dispōne. Sed quia defe-  
ctus naturalis iurrit. sub q̄bus po-  
sita est formal'. et hec dicuntur sua  
vulnera. quia talia in alijs aīalib;  
nō sunt vulnera tm̄ sicut vulnera in  
hōmie. quia solo actu vel actu sunt

# XXXI II

sibi inflicta. ¶ Ad argumētū in pri-  
cipio p̄; p̄ ea que dicta sunt

Inca distinctionem tricesi-  
mā z tricesimā primā z tri-  
cesimā secundā Et in pri-  
ponitur due q̄stiones. Prima est.  
vtr̄ quilib; propagat' ab adāz p̄m  
legem eōdem p̄rabat peccatū origi-  
nale. Uides q̄ non. Augul. de vera  
religione ait. peccatū adeo volūta-  
rium est. vti nō volūtarium peccm  
nō dicitur. sed nihil est volūtarium  
in puulis quin nō habent vsum rō-  
nis. ergo zc. Ad oppositū. ad Ro-  
manos v. per vnū hoīem peccatus  
in mūdum intrauit. in quo oēs pec-  
cauerūt. Secūda q̄stio. vtrū illud  
peccatū sit carentia originalis iust-  
cie. In tricesimā primā distincōne  
querit. Utrum ip̄a anima p̄rabat  
peccatū originalea carne infecta.  
In tricesimā secundā distincōne. vna  
mouet quēstionē de remissionē per  
originalis. s. vtrum i baptismo res-  
mittatur peccatū originale. De hic  
articulizat has q̄stiones. i. respōdit  
q̄druplici articulo. In q̄bus articu-  
lis duas vias tangit. s. Anselm. et  
Bandensis. Et qz satis notat do-  
ctor noster viam Anf. Idcirco no-  
ta qz. vtr̄ articulis respōdit doctor  
solentis. Prim' articulus est. q̄liter  
ab aīa p̄rabatur infectio in carne.  
Et huic respondit Hen. q̄ volūtas  
peccans in carne causatit quandā  
qualitatē morbidā z sequētem cur-  
uitatem volūtatē que quidē qua-  
litas dicitur siformes z lex mēbrozum  
tyrānica. z sicut q̄dā p̄odus in car-  
ne excitās mor' sensibiles. hec ven-



quol. v. q. xxij. Secundus articul<sup>9</sup>  
 est. qualiter semiaturo caro infecta.  
 Idem ibidez respōdit. q. v. tota ca-  
 ro parentis fuit infecta ac morbi-  
 da qualitate vel si nō saltem ex fer-  
 uore & libidine ex seminatione infici-  
 tur ipsa caro seminata. & sic dicitur pri-  
 me distinctioni. Tertius articulus  
 est. q. luter inficitur ipsa anima. Idēz  
 quol. vi. q. xxij. q. in instāti creatio-  
 nis infultionis aie ipsa maculatur a  
 carne infecta. & sic dicitur tricesime pri-  
 me. Quartus articulus. q. luter ani-  
 ma ab ista infectione anime libera-  
 tur q. baptisimū. Idem ibidē respō-  
 dit. q. ista curuatio manet in volū-  
 tate quā incurrit peccādo. aut si nō  
 saltem manet fomes. & solū vt ma-  
 teria exerceat actū virtutis Et sic  
 dicitur tricesime secūde distinctioni.  
 ¶ Sed doctor ip̄ob̄at om̄es has  
 vias. Et r̄ndit prima q̄stioni q. a-  
 das accepit iusticiā pro se & tota na-  
 tura que tunc erat in eo. & ideo iuste  
 deus exegit a tota natura in quocū-  
 q. est illam iusticiā quā dedit natu-  
 re. ita q. s̄m ip̄m cām cum in adam  
 peccō personali nudatus tota natu-  
 ra. ideo i quocūq. iuenietur illa na-  
 tura erit nudata. Sed aliquis dice-  
 ret natura nūero que ē in me nō fuit  
 rūero in adā. licet h̄n in sp̄e. ergo q̄  
 ne natura p̄sonalis in adam i nuda-  
 uit naturā in me. cuz bec mea natu-  
 ra nō cepit aliam iusticiam quā per-  
 diderit. Dicitur aliqui. q. bec natura  
 fuit in adam causalr. Alj dicūt. q.  
 filius est debitor. quia adam iusti-  
 ciā cepit pro eo & pro alijs & sic fuit  
 et fuit donū datum q. filij haberēt

per euz. Et sic debebant habere ab  
 ip̄o sic fuit iustum q. aliq. gderent p̄  
 ip̄o. nam ip̄o nō habere. alij p̄ ip̄m  
 nō poterant habere. ¶ Ad secundam  
 questionē in qua q̄ritur. qd. sit pec-  
 catū originale. Dicitur q. est foza-  
 lis carentia iusticie originalis debi-  
 te. Et dicitur debite. qd. a primo pa-  
 rente accepte & in ip̄o amisse. Et iō  
 adam nō habuit peccatū originale  
 qd. istud debitu nō fuit ad ip̄m tra-  
 ductū p̄ alium parentē. sed ip̄e in se  
 accepit iusticiam & actu suo amisse.  
 ¶ Quantū ad tertiū articulu & t̄r-  
 cesime prime distinctionis. dicitur q.  
 aia trahit peccatū originale media-  
 te carne. nō ita q. caro quasi p̄ quā  
 ritatem quandā vt creatura i ea cau-  
 set illud peccatū originale. Sed ex  
 hoc q. caro p̄cipitetur semiaturo ex  
 ipsa formaliter corp<sup>9</sup> organicū cū  
 infunditur aia constitues p̄sonam  
 que est filius ade. Ista igitur p̄sona  
 quia dicitur naturalis filius ade de-  
 bitrix est iusticie originalis datae  
 deo ip̄i ade pro oibus filijs et caret  
 ea. ergo habet originale. Contrahi-  
 tur e. go istō peccatū in carne inq̄n-  
 tum est naturalis h̄o. & ex hoc debe-  
 re dicitur iusticiam qua p̄ peccatus  
 ade caret. S; quomō peccatū ori-  
 ginale transit p̄ actū generatiue vir-  
 tutis. Dic ponatur quoz mōi q̄ s̄  
 mḡi. Prim<sup>9</sup>. q. ex peccō p̄mi hōis  
 orta ē in carne ip̄i q̄dā morbida dis-  
 positio q̄ d̄i fomes pecc̄i & lex morb̄i-  
 tā & tyrānicū q̄dā pōd<sup>9</sup> i carne ex-  
 citās motus sensibiles libidinōs  
 inclinās aiaz ad delcārōes carnalis  
 Sedōs mod<sup>9</sup> ē q. i hac ifectōe eozū ē

actū generatius ardor quidē concu-  
 cupiscētie puritēs i quo semē inficit  
 Terci<sup>o</sup> mod<sup>o</sup> ē q̄ n̄ nata accep̄ ex illo  
 semē infecto trahit silem dispō/  
 nem morbida sicut z natura. a qua  
 descenditur sicut natura gn̄ata ex se  
 mie leprosi trahit infectionē. Qu-  
 tus modus q̄ ex vntone aie ad talē  
 carnē trahit aia infectionē. q̄ dicit  
 originale pctm̄. sed p̄mū nō valet  
 Nā quāto melior ē p̄lectio tanto  
 fortius concupiscit qd̄ nō esset si esset  
 morbida dispō cum illa sit oibus  
 cōis. Scdm̄ nō valet. nam talis ar-  
 dor est in hoie in puris naturalibz  
 et nō aliter qd̄ vez nō est. Itē quia  
 ille ardor etiā est i alijs aialibz Ter-  
 cū q̄ dicit q̄ semē inficit est cōtra  
 anf. de ceptu h̄ginali q̄ dicit semē  
 nō est plus infectū q̄ spurū. Quar-  
 tus q̄ dicit q̄ aia inficitur infectōe  
 corpis. sicut p̄mū inficit manu in-  
 fecta. nō videt̄ intelligibile. s. q̄ spi-  
 rituale inficiat a corpali. Ideo ē a-  
 lius modus dicēdi vt dixi supra q̄  
 peccatū transit p̄ actū gn̄atiue p̄tu-  
 ris. nō tamē p̄ modū dētm̄. sed ex h̄  
 q̄ p̄ actum gn̄atiue sciat̄ corpus  
 organicū cui infundit̄ aia p̄stitūa  
 personā que ē filius natural. z ex h̄  
 est debitor iusticie originalis dare  
 adē pro se z suis filiis. z q̄ illā non  
 habet forte ē iniust<sup>o</sup>. ¶ Quantū ad  
 quartū arti. xxxij. dicit. q̄ illud  
 qd̄ est formale in pctō in remissōe  
 pcti delere dicit̄ in se p̄ oppositū for-  
 maliter. vel oppositū p̄ualr. q̄ qd̄ ē  
 formale in pctō. s. carētia iusticie il-  
 la debet deleri p̄ positūū p̄mū op-  
 positū. vt p̄ aliqd̄ p̄ualiter. p̄tinēs

illud oppositū. Br̄a autē licet nō ita  
 p̄fecte iungat̄ fini vltimo q̄ntus ad  
 aliquē finē actualē. sed iusticia ori-  
 ginalis p̄fectius tamē cōiūgit sicut  
 dicit̄ est dis. xxxij. z hoc quantū ad  
 illud fm̄ q̄ disiungit a fine vltimo  
 pctm̄ oriḡ n̄ale simplr̄ em̄ eminen-  
 tius iungit gr̄a fini sub rōne finis  
 q̄ iusticia original. Et ideo in p̄tio  
 cum reddid̄ gratia simplr̄ dimittit̄  
 illud pctm̄ em̄inētius q̄ remitteret̄  
 per p̄mū positū. z licet remane-  
 ret carētia illius positūi nō tamē  
 culpa. Sed in baptismo post quaz  
 deletur pctm̄ originale. q̄ nō dele-  
 tur penē p̄sequētes illud. Dicitur a  
 quodā q̄ ideo est. vt habeam<sup>o</sup> exer-  
 cium in p̄turbis. z ob hoc etiā vt  
 simus cogn. ti p̄uosi. q̄a virtus in  
 infirmitate p̄uicitur. q̄ virtus ē cōtra  
 difficile. q̄. ethi. Itē vt per illas mi-  
 serias deū cognōcam<sup>o</sup>. Nā aliter  
 forte essemus oblitū ipsius. Sed q̄  
 mō pueri p̄u p̄uiciuntur isto pecca-  
 to originali. cuz pctm̄ debeat eē vo-  
 lūtariū. z in eis quō erit peccatū.  
 postq̄ nō sit cum volūtate eoz ma-  
 xime si carent rōne. Itē ex his q̄ ha-  
 bem<sup>o</sup> ex origine neclaudamur. nec  
 vitupamur iij. ethicoz. Item aug<sup>o</sup>.  
 de vera religione. peccatū a deo est  
 volūtariū. Dicit doctor dicto as-  
 ristotelis. iij. ethicoz. q̄ si aristote-  
 les vidisset illam cām nō dixisset il-  
 lam p̄positionē generaliter. nam in  
 p̄posito nō tener. Vel dicit q̄ hic non  
 vitupatur pure tanq̄ mal<sup>o</sup> ex actu  
 p̄tio. sed tanq̄ mal<sup>o</sup> ex radice. Et  
 ad augustinū de v. e. reli. dicit. q̄ illud  
 pctm̄ est volūtariū vel voluntate



ppria vel volūtate illi? cui? morte  
debit in eē. Et ob hoc pueri q̄a yl  
tate illō nō p̄nt. puniūtur nō pena  
sensus. sed pena dāni. Sed genera  
tis ex digito homis traheret pctm̄  
originale. dicit q̄ nō. q̄a p̄ actū ge  
nerate pōne trahit pctm̄. Tres q̄a  
ex hoc q̄a trahit. q̄a ē fili? natural  
sed ḡnatus ex digito nō ē fil? na  
turalis. ex q̄ fieret p̄ miraculū. Ad  
argumētuz in principio dico. q̄ fuit  
volūtariū in se yl in radice. ⁊ h̄ suf  
ficir ad pctm̄.

Ira distinctōez tricesimā/  
terciā querit. vtz pctm̄ ori  
gināl? debeat sola carētia vi  
sionis diuie p̄ pena. Videt q̄ nō qz  
aug. i ench. xxxij. dicit firmis s̄tē tene.  
⁊ nullaten? dubites eos q̄ sine sacra  
mēto baptisimat? de hoc seculo tran  
seūt etnī ignis supplicio puniēdos  
Ad oppo. est mgr̄ in lra. ⁊ aug. in  
ench. In hac distinctōne nō sunt o/  
piniones. Ideo ad questōne dicit  
cum Augu. in ench. caplo lxxij. q̄  
habebūt mitissima penā. ⁊ sic respō  
demus ad questōne affirmatiue. i.  
qua sententia magistri concordat. q̄  
dānati pro solo peccato originali  
nullam habebūt penam sensus ex  
terioris. puta ignis. quia nullaz de  
lectationē inordinatam habuerūt.  
cui delectatōni respondet acerbitas  
ignis affligentis vt p̄ opa pena.

Nec habebūt penam interiores in  
trinfecaz. cum nullam inordinatā  
volitionē habuerūt in aliquo statu  
sequitur q̄ nullā tristitiam interio  
rem habebūt. Sed tristabūt de  
carentia beatiudinis. q̄ nō. Nam

si sic maiorē penam haberent q̄ illi  
li qui habent penā sensus. Nam ha  
berent tristitiā ⁊ desperationē. que  
sunt maiores sed p̄tendabūt de il  
lo statu. Sed si q̄ratur de eis quā  
tum ad cognitiōne in sue afflētōne  
dicitur. q̄ cum nō habent intellectū  
impediū corpe videtur p̄abile. q̄  
oim naturaliu? p̄gnoscibiliū p̄nt na  
turaliter cognitiōne habere excellē  
tius q̄ aliqui p̄bi habuerūt pro sta  
tu isto. ⁊ ita aliqualē beatitudinem  
naturalē de deo. s. cognitiōne in vni  
uersali poterūt attingere. S; si ha  
bebūt cognitiōne beatiudinis in p  
rticulari. dicit q̄ illa nō est possibil.  
nisi supnaturaliter eleuet. ⁊ sic non  
dabitur eis quia est ad tristitiam  
et eam nō demeruerūt habere sicut  
demeruit pagan?. Sed isti volent  
de carentia visionis dei. Aliqui di  
cūt q̄ nō. qz h̄ h̄nt a delectatōe di  
uina. Alij licet doleant tñ delectatio  
quā h̄nt in cognitiōe eoz q̄ nouerūt  
est maior? q̄ sit ille dolor. ⁊ ideo eis  
sufficit. sed vellent nō esse. Dico q̄  
nō. cum sit melius eē et dānatur q̄  
nō esse. Ad argumētū in princī  
pio dicit q̄ ibi augustin? loquitur ex  
cessiue ad terrendū paganos. sed a  
liet intelligit.

Ira distinctōne tricesimā  
quartā xxxv. xxxvi. ⁊ xxxvij  
querit. vtz pctm̄ sit p̄ se cor  
ruptio boni. Videt q̄ nō. nam morib.  
vij. dicit q̄ nō pōt alibi bona si uel?  
malus facere. ⁊ glo. ibi nihil est me  
diū q̄n cā boni sit bona. ⁊ malū ma  
la. Ad oppositū est mgr̄ in lra. In  
xxxv. querit. vtz pctm̄ sit corruptio

rectitudinis in actu. In xxxvi. que-  
rit. vtz pctm sic pena culpe vl pcti  
In xxxvij. an pctm possit ee a deo.  
¶ Soluēdo aut̄ has tres qōnes. z i-  
quirēdo cui bonū pcti est puatio.  
Dicit doctor z ē in xxxvij. vltra me-  
diū qđ est puatio illi boni in qđ est  
q̄a illi nocet. Scđo d̄r qđ ē puatio  
boni sup̄nata. i. ḡre. Tercō qđ ē cor-  
ruptio habitū acq̄sitorū. qđ ad hec  
tria videt̄ bona. li. ij. di. xxxv. i. z ij  
arti. ¶ S; pro maiori declarāōe tria  
videbūt̄ur ex pre Scotti. P̄mo qđ  
imporret̄ noīe mali. Scđo vtz sic  
dare primū malū qđ sit cā oīm alio-  
rū maloz. Tercō si bonū sit cā ma-  
li. ¶ Quantū ad primū d̄r. qđ malū  
pōt dupl̄r accipi. Uno mō abstrah-  
ctiue. Alio mō cret̄e. Si abstrac-  
tue sic dicit purā puatōez. Si cre-  
ctiue. i. z formalr. i. p̄ difformitate sit  
nihil. cū materialr ē aliqd scz accu-  
sup̄iq̄e ponit̄ illa difformitas  
¶ Quantū ad scđm arti. d̄r qđ nō est  
dandū primū malū nec puz malū  
Nā puz malū est nihil. iij. et̄bi. ee  
est iste t̄er. Nā malū seipz destruit  
et si integz vnde qz sit. intolerabi-  
le ē. glo. i. afficit̄ nihil. ¶ Quantū ad  
terciū articl. d̄r qđ bonū z bonū sub  
hac reduplicatōe nūq̄ est cā mali.  
i. z de p̄ acc̄is bonū possit ee cā ma-  
li. sic malū causa boni. S; doctor  
Romanē. midit̄ ad istō terciū h̄ bo-  
nū est cā mali. sed de mō ponēdi in-  
quit̄ diuers̄ mōe. Uno mō qđ bonū  
est cā p̄ acc̄is mali. z hoc dupl̄r. vl  
qđ acc̄ntalitas sit ex pre cāe vel ex p̄-  
te effect̄. Et hoc vide deuotū do-  
ctorē li. ij. di. xxxij. arti. i. q. ij. z iij.

Et accipiedo acc̄ntalitatē cāe et p̄-  
te cāe z let̄ p̄ effect̄. Ponit̄ etiā bo-  
naue. vbi s. qđ pctm nō h; cām effi-  
cientē. sed deficientē. z sic h; p̄ o cā  
volūtate. p̄ causa deficientē z nō effi-  
cientē. ¶ Ad scđam qōnē veniēdo qđ  
dicit̄ xxxv. di. dico qđ peccatū ē cor-  
ruptio rectitudinis in actu scđo. nō ac-  
natural. nec cuiuscūq̄ bitual. nec i-  
pelligo de corruptōe qđ est mutatio.  
p̄ d̄r etiā pctm manere post talē mut̄-  
tationē iusticie ab ee ad nō esse. i. z in-  
telligo corrup̄ōez formatr. sic p̄-  
uatio d̄r corruptio formatr sui habi-  
tus. hoc etiā mō ratio pcti ē formatr  
corruptio rectitudinis in actu scđo  
que opponit̄ illi respectū vt puatō  
habitui. hoc h; ab ee. in li. de dua-  
bus aiabus. pctm est velle verituz.  
Itē Ambrosi⁹ in li. de paradiso. pec-  
catū est celest̄ ū trāsgressio mādato-  
ruz. Et quo Scđo soluit̄ istā qōnē  
scz qđ sit peius pctm. auersio vl cō-  
uersio Et dicit̄ qđ auersio formatr ē  
nō velle finē. qđ idem ē qđ odire. vl  
illud ē pelus. sed auersio p̄ualiter ē  
q̄lij p̄uercere amorē ad creatas z h̄  
est cōe oīm pctō mortali. z hoc est  
minus q̄ odire deū. ¶ Ad xxxvi. di.  
stinctionē vtz peccatū sit pena cul-  
pe vel pcti. Dicit̄ bonaue. li. ij. arti.  
xxxvi. arti. iij. q. j. qđ nō semp̄ illō qđ  
est pena est a deo. cū inq̄ntū est ordi-  
nati culpe ē a deo. quia ip̄e ordo  
est a deo. Improbatur. Ad qōnē dicit̄  
tur qđ sic. Et ē auctoritas magistr̄i.  
a quo mḡfo pro ista parte dicit̄ur  
m̄trauctoritates probātes qđ vnū  
peccatū est pena alterius peccati.  
ad quod etiā dicit̄ur a filio cuiusdā



## Questio

Et peccatū est pena alteri<sup>9</sup> peccati i  
triplici gñe cause. s. finali. efficiente  
et materiali. In gñe cause final<sup>9</sup> patz  
Nā futurz est peccatū nisi poneret in  
cā nēcitatē. qā ilico oīa propa sūt  
cōia. sed futū pōr ordinari ad dele/  
ctationē fornicatōis. ergo rē. In ge/  
nere cāe efficiētis pōt esse duobz mo/  
dis. Uno mō per se. Alio mō p ac/  
tidens. Per accūs ptz. nā ex remō/  
tione phibētis pōt peccatū seq peccatū  
sed vnū peccatū remouēs phibēs rē  
pediēs rē subtrahēs grām q̄ hoīem  
cōseruat rē illud est p accūs. Scđo  
mō de p se inqñtū subtrahit ab ho/  
mie vsz li. ar. vt ptz de illo q̄ se ine/  
bzat rē cadit i aliū peccatū vrpura bo/  
micidiū rē est cā p se in gñe cāe effi/  
ciētis. qā quicqd est cā cāe. est cā cā  
ti. Sed q̄s diceret actus ille vicio/  
sus trāit rē nō remanet. q̄ qñō est cā  
Dico q̄ h trāseat aliq̄iter. tñ maēt  
in suo effectū in gñe cāe materialis.  
Ptz qā vnū peccatū est materia al/  
terius peccati. Sed q̄s diceret. qñō cō/  
uenit peccatō vt peccatū est formale. ista  
cālitās. vbi sūt duo aduertēda p or/  
dines. Primū q̄ i peccatō cōiter accep/  
to duo sūt. s. materiale vt actus sub/  
tract<sup>9</sup>. rē formale scz diffōrmitas.  
Dico ergo q̄ ista cālitās nō puenit  
peccatō rōe sui formal<sup>9</sup> p se. nullus em̄  
intendit pzo sine diffōrmitatē p se.  
nec diffōrmitas in peccatō est p̄cipiū  
actū. nec habz p se rōem materie.  
Sz dico q̄ ista cālitās puenit pec/  
cato rōne sue materialitatis. s. rōne  
sui actus subtrahit rē sic puenit sibi  
Peccatō sūt. Scđo dico q̄ h ista cā

## II

litās puenit peccatō. nō tñ sibi puenit  
necario. qā pncipalit̄ ista cālitās ressi/  
der. apd volūtātē. Sz peccatū ē pe/  
na alterius peccati. Dico q̄ sic. Nam  
deus iuste pmitit hoīem cadere in  
aliud peccatū propter demeritū pec/  
cati pcedentis. rē istud malū fm se ē  
defectus boni. ergo istud ē vera pe/  
na fm se alterius peccati. Exēpluz  
si quis teneret aliq̄ sup lutum. et  
diceret sibi. si dicas p̄bū tale pmitit  
tam te cadere in lutū. rē si dicerz ver/  
bum esset sibi in penā. rē sic dico in/  
pposito. Ad xxxvii. distinetōez di/  
citur. q̄ peccatū nō porest eē a deo.  
Cui<sup>9</sup> rō ē anc. aug. sup illud iob. si  
ne ipō factū est nihil. i. peccatū. Rō  
ne ptz. quia faceret p̄tra sui. phibitō  
nem. nā prohibuit e de. ex quo ha/  
betur q̄ voluntas creata cāt peccatū.  
est interior doctoris. q̄ volūtās cau/  
saret materiale rē formale peccati. Et  
vez q̄ sanc<sup>9</sup> doctor dicit. q̄ deus  
pcurrit ad materiale qd est ens. id ē  
ad actū peccati. sed nō ad formale  
quod est diffōrmitas. que diffōrmi/  
tas est nihil. Sed hec verba non  
contradict̄ huc determinationi. nā  
hic dicimus. Vtrū deus causet pec/  
catum. Aliud nanq̄ est causare. et  
aliud pcurrere. Nullo nanq̄ modo  
deus causet actū peccati. nec diffōr/  
mitatez. Irē est auctoritas augusti  
nī li. xxxiiij. q. sic inq̄nti. Nullo ho/  
mine sapiēte actore sic hō deterior.  
tāta est em̄ in homīe culpa. vt in ho/  
mine sapiēte nō cadat. Est em̄ de  
us om̄i homī sapiēte p̄stator. nō q̄  
deo auctore. sic hō deterior. Irē

In eodez li. q. xxxij. q. cā est omni enti  
 vt sit nō est cā nō essendi vt non sit.  
 q̄a illud q̄d est ab eo in q̄ntū est. bo  
 nū est. Est autē deus omnis boni cā.  
 nō ergo deus est cā nō eēndi aliaui  
 igitur nec cā peccati alicui q̄d foza/  
 liter est nō esse. Et nota lector sco/  
 ti q̄ q̄tuor distincōes posite fuerē  
 xxxij. Rūdetur in medio distincō  
 nis xxxvij. vbi d̄r ad aliā q̄pē in q̄  
 p̄mo q̄rebat de cā peccati. Et ad  
 xxx. rūdetur q̄si in p̄icipio. xxxvij  
 dis. vbi d̄r. inter istas p̄mo soluē/  
 da est sc̄da. Et ad xxx. vj. rūdet in fi  
 ne illi q̄ōnis. Arz volūtas creata  
 sit totalis cā imediata sue velle. In  
 p̄cipio Ad terciā in ordie dico Et ad  
 xxxvij. rūdetur i medio hui<sup>9</sup> q̄ōnis  
 de volūate vbi d̄r. z h̄ q̄ntū ad so  
 lutōez q̄re q̄stionis vidēdū est Ad  
 argumētū in p̄icipio dico. q̄ intel  
 ligitur q̄ p̄ctm nō est abono sicut a  
 cā p̄ se. sed bñ vta cā p̄ accūs.

## Ecūda que

stio. xxxvij. distincōnis.  
 vbi q̄ritur. Arz volūtas creata sit  
 total. causa z imediata respectu sui  
 velle. ita q̄ deus respectu illi<sup>9</sup> nō ha  
 beat aliquā efficiētā imediate. s̄  
 t̄m mediate. Videt̄ q̄ sic. vt habet  
 p̄ aug. de li. arb. c. viij. ¶ Ad oppo.  
 videt̄. nā sancti tenet q̄ deus imit/  
 rit bonas cogitatōnes et volitōnes  
 homi inclinato ad opposita. vt patz  
 in bro paulo zc. ¶ Ad istā q̄stionēz  
 possit dici q̄ volūtas est totalis cā  
 respectu sue volitōnis. Q̄b probat̄  
 per rōnes. P̄mo. q̄a aliter ip̄a nō  
 esset libera Secō q̄a aliter nihil cō

tingēt causare posset Tertio q̄a s̄  
 liter nō posset peccare. Quarto. q̄a  
 aliter nullā actionē oīno b̄re posset  
 ¶ Confirmatur p̄ auctoritates p̄ istō  
 ecclī. iij. vbi dicit q̄ deus ab initio  
 creauit hoīem. z reliq̄t euz in manu  
 cōsiliū sui. Item aug. v. de ciui. c. iij.  
 Sic deus res quas p̄didit admini  
 strat vt eas agere. p̄rios mōtus si/  
 nat. Ansel. de p̄cordia. l. pre. c. viij.  
 Deus facit oēs actōes z oēs motus  
 q̄a ip̄e facit res a q̄bus z in q̄bus. z  
 ex q̄bus sūt. nulla res habet p̄atē  
 veram volēdi aut faciēdi nisi ip̄o  
 dāre. Ibidē. nō ea deus que p̄desti/  
 nauit facit volūtatē agnoscendo  
 aut volūtatē resistendō sed in suo eē  
 et p̄atē dimittēdo. Item aug. de li.  
 arbi. ca. viij. Totam quidē subam  
 quā de nihilo fecit p̄t redigere in  
 nihilū a volūtatē habere rectitudi/  
 nem nō valet illaz separare. Sed de  
 p̄t causare volitōnē volūtatē nō  
 coagente. Dic sunt mlti mōi. p̄oni  
 nitur verior. z dicit q̄ deus p̄t fa  
 cere totam realitatē absolutā illius  
 actus in volūtatē ip̄a nō coagente  
 Hoc patz. q̄a deus p̄t supplere cali  
 tatem cause sc̄de in efficiētibz. Se/  
 cūdo dicit. q̄ ille effectus dicit̄ vel  
 le volūtatē. patet. q̄a ēa volūtatē  
 Tertio dicit. q̄ illud nō esset meri  
 toriū nec demeritoriū. Sed dicit q̄  
 dam soluendo materiā q̄ deus p̄t  
 facere actum volūtatē sine volūta  
 te t̄m actū volūtatē meritoriū nō  
 p̄t facere ordinate vel de p̄na or  
 dinata sine volūtatē. Sed oīne pec  
 catū formale est a volūtatē. Dico  
 istaz p̄clusionē. q̄ oīne p̄ctm foiale



# Questio

vel est in voluntate formaliter vel virtualiter. quia omne peccatum vel formaliter velle vel est causatum a malo velle. sic est in voluntate formaliter ut forma in subiecto si est causatum a malo velle sicut est in voluntate formaliter. ¶ Ad argumentum in principio dicitur per Augustinum intelligitur quo ad ultimum actum deliberationis.

¶ Ica distinctione. 38. queritur utrum intentio sit solus actus voluntatis. videtur quod non. quia non est nisi duplex actus voluntatis. scilicet velle et eligere. sed intendere non est esse. ergo non est actus voluntatis. ¶ Ad oppositum sunt magister Augustinus et de Trinitate. In hac questione non sunt oppositi. Sed tria videbimus. Primum quod intendere siue intentio generaliter acceptum et large non est actus solius voluntatis. Secundo ostenditur quod obiectum huius actus est finis et non illud quod est ad fines. Tercio quod differunt intendere et eligere precipere et velle. ¶ Quantum ad primum dicitur quod intendere generaliter est aliud tendere sicut quilibet potentia per suum actum in obiectum tendit et quodlibet mobile per motum in terminum etiam pertinet ad intellectum. Nam ex principiis tendit ad rationes. scilicet posterius. Sed intendere non est actus solius voluntatis. Sed intendere stricte est voluntatis. Nam intendere proprie acceptum est idem quod in aliud distans tendere et se in illud ducere. sed hoc solum est actus voluntatis. Intendere est in bonum sed hoc est voluntatis. scilicet ethice. ergo etc. ¶ Quantum ad secundum dicitur quod intentio semper est

# II

ad finem et habet per obiectum finem. scilicet ethice. ¶ Quantum ad tertium dicitur articulus dicitur quod differunt. Nam intendere differt ab eligere. quia eligere habet per obiectum illud quod est ad finem. scilicet ethice. Sed intendere habet ipsum finem in eodem. scilicet ethice. et in eodem. differt precipere ab eligere. quia precipere est eligere cum quodam beatitudine motiva ad potentias inferiores etiam quia precipere habet per obiectum illud quod est ad finem. sed velle habet finem per obiectum. Differt intendere a velle quia velle dicit simpliciter velle finem. intendere autem dicit velle finem cum beatitudine ad velle alterius quod in ipsum ordinat. ¶ Ad argumentum in principio per primum articulum.

¶ Ica distinctione. 39. queruntur due questiones. Primum utrum scilicet sit in voluntate. Secunda utrum scientia sit in voluntate. videtur quod scientia pertinet ad voluntatem. Nam scientia est bona et mala sed illud quod est malum et bonum pertinet ad voluntatem. scilicet ethice. ergo etc. ¶ Ad oppositum scientia est oppositum de bono et scilicet scientia autem pertinet ad intellectum. scilicet ethice. ¶ Ad habendum noticiam hanc duarum questionum et argumentorum. quia doctor est hic brevis loquutus est notanda opinio. bene. ¶ Ilibeto. scilicet quod r. viii. in qua dicitur quod in intellectu sunt duo et in voluntate sunt duo correspondencia illis duobus singulis singularibus. In intellectu autem est legature que est de universalibus tunc per se agendorum et huius correspondet in voluntate scilicet ethice que est quasi quod dicitur motor universalis stimulanus ad talia principia vicia. et sic dicitur quasi etc.

eritio naturalis. dicitur autem secundum eum a similitudine quod est sicut seu cum et crebris quod est electio quod est cum lege ambulat. Interponitur autem de prolephonia. vel ad differentiam cuiusdam figure grammaticalis dicitur sinderis quod est quoniam ex duobus vocalibus sit unum et hoc opponitur dieresi que est quoniam ex una vocali sunt due. Secundum in intellectu est recta ratio et est de particularibus agendis et habet secundum eum ex maiori dicitur vltimo principibus superius sub illis vltimo cum dictamine rationis hinc autem in voluntate considerat conscientia quasi dicitur et dicitur est a con et conscientia. et dicitur electio deliberativa. Sed scorus non vult quod conscientia sit in voluntate. Nam si poneretur in voluntate et ageret dicitur conscientiam tunc sequeretur quod haberet oppositum velle in actu quod in actu conscientia velle unum et quoniam ageret contra conscientiam et per voluntatem velle aliud et tunc opposeret quod sit velle opposita. Item hoc non sequitur necessario conscientiam actuali quam habet de aliquo faciendo vel agendo. sed si conscientia pertinet ad voluntatem necessario sequeretur conscientiam actuali voluntatis. quod conscientia ad voluntatem non pertinet. Conscientia igitur secundum scorus nihil aliud est quam quod habet in intellectu practico quod iudicat de agendis et notat actum voluntatis sicut ad quem ordinat. Sed voluntas potest agere contra conscientiam. Alii qui dicunt quod non potest agere contra conscientiam in actu sed bene contra conscientiam in potentia. Nam conscientia durante hoc esse faciendum non potest voluntas agere contra conscientiam. Sed contra hoc est veritas nam quod potest agere contra conscientiam in actu. Sed dum quod agit contra conscientiam

dicitur habere duas rationes. Conscientia enim dicitur quod aliquid est illicitum reputa mēda quod est et ideo non est faciendum. Sed ratio dicitur. Imelius est mentiri quam perdere vitam vel hominem. talis enim agit contra conscientiam bonam. agendo tamen secundum conscientiam erroneam. Sed queritur quoniam ratio dicitur quod melius est mori mentiri quam perdere vitam aut stat iudicium conscientie quod non est non mentiendo aut non stat si stat ergo alius potest stare non potest scire quod sit mentiendo modo quod tunc essent sit iudicia contraria si non stat. ergo non stat contra conscientiam. Dicitur ad hoc quod bene stat iudicium in vltimo quod non est mentiendo sed particulari iudicium facies contra conscientiam in actu. dicitur melius est mentiri quam vitam perdere. Et sic conscientia dicitur etiam sibi licet erronea quod saltem pronunciat est mentiendo. Secundo dicitur quod sita te iudicio rationis actuali et stante conscientia melius est non mentiri etiam pronunciat dicitur quod voluntas potest agere contra conscientiam in actu et hoc appropinquatur. Sed voluntas peccat: tempore agendo iudicium. Dico quod si conscientia erronea dicitur quod aliquid sit faciendum sicut preceptum et facit contra mortaliter peccat. quia equipollet peccato mortali. Sive ratio conscientia erronea dicitur aliquid esse faciendum sicut vltimum vel sicut opus et non facit tunc non peccat mortaliter sed venialiter ut puto. Ad argumentum in principio dicitur quod conscientia non est simpliciter conscientia sed dicitur conscientia dicitur que pertinet ad voluntatem.

Ira distinctione quadragessimam queritur utrum ois actus sit bonus vel malus ex fine vel obiectu videtur quod sit a fine. Nam



# Questio

intentio est aug. sic inquentis bo-  
num opus intentio facit. ¶ Ad op-  
positum est aug. contra mendacium. c.  
v. et dicit qd multi actus non possunt  
esse boni et si propter finem boni fiant  
Est intentio aristoteli. 6. et bi. qd a fine  
Nam sicut se habet principium in spe-  
culabilibus sic finis in agibilibus.  
¶ Sed scorus dicit qd bonitas actus  
moralis est ex aggregatioe omnium co-  
uenientium actui non absolute sed qd  
pveniunt ei secundum rectam rationem quia  
igitur actui recto recte dicitur deter-  
minatum obiectum puenire et determi-  
natum modum et alias circumstantias non  
est posita bonitas ex solo fine. Sed  
prima ratio bonitatis est ex puenien-  
tia actus ad effectum a quo actus dicitur  
moralis quia libere elicitur et hoc est  
comune actui bono et malo nec est esse  
laudabilis nec vitupabilis nisi sit a  
voluntate. Secunda ratio est ex obiecto.  
quia si conueniat tunc est actus  
bonus ex genere post istud. prima  
circumstantia est primus finis nec  
ista sufficit sine alijs circumstan-  
tijs sicut circumstantie forme. ut pu-  
ta qd directo modo fiat quod pertinet  
ad quartam circumstantiam. Deinde sequuntur  
circumstantie extrinsece. scilicet quando  
et ubi. Ex his habetur qd sola circu-  
stantia finis non sufficit ad bonitatem  
actus moralis. Sed nota ut dixi-  
mus in prologo qd aliquis est actus qd  
non est bonus nec malus ex fine sed  
ex obiecto ut dare elemosynam. sed  
secundum morales omnis actus moralis  
est bonus vel malus ex fine. ¶ Ad  
argumentum in principio dico qd intel-  
ligit de bonitate morali.

# II

Ira distinctione quadra?  
gestimā primā querit utrum  
aliquis actus possit esse in-  
differens. videtur qd non. quia inter  
habitu et ruationem non est me-  
dium. bonum et malum sunt prae-  
tue opposita. ergo etc. ¶ Ad opo-  
situm est ambrosius in littera affectus  
tuus nullum imponit ex quo intelli-  
gitur qd sit indifferens. ¶ Sic po-  
nitur opi. sancti Thome. p. 1. secunde.  
q. 7. v. articulo. 2. quā doctor di-  
cit requirenda in bonauctura. Po-  
nit autem eam doctor deuotus in  
presenti distin. arti. 1. q. 3. non qd eam  
teneat imo improbat ipsam. Ipsa  
autem opi. secundum ipsum aut viam dei  
minus ampliat si dicat sufficere re-  
seruabilitatem habitualem ad finem  
ad meritum. aut munus artis. si di-  
cat exigi actualem. Ponit autem  
ibi beatus bonauctura loco pri-  
mo eam inter tres opi. quarum vl-  
timā sen terciā tenet duabus pri-  
mis repudiatis. Est aut talis opi.  
qd est bene dare actum humanum in-  
differens secundum speciem et hoc est  
dictum secundum esse qd habet ab obiecto  
non tamen secundum esse individuum et hoc  
est ut eliciat cum circumstantijs quod  
notat in breuiloquio doctor subri-  
lis cum dicit. hic dicitur qd nullus  
singularis actus est indifferens.  
hoc est ut quoddam individuum.  
Et postmodum iungit actus. tamen  
in hoc est differens hoc est secundum spe-  
ciem siue secundum quid in quantum indi-  
dua perfectionem addit ad species.  
Sed cum intentione scoti dicit qd est aliq-  
uod

actus q̄ nō erit de se nec bonus nec  
 malus ¶ Sed p̄ declaratiōe huius  
 materie est dicendū s̄m scōrū q̄ hō  
 mouet aliq̄ ad aliq̄s act̄ sola (ma  
 ginatiōe vt ad fricatiōz barbe. z isti  
 q̄dāmō nechūant nec n̄ hūant nec  
 boni nec mali dicūt nec rēs sūt no  
 tabilis bonitat̄ vel malit̄e z .pbi.  
 c. de fortuna. Ad alios actus mo  
 uet hō cū aduenticia rōis z bñpla  
 cito volūtatis z isti p̄rie dicūt hūa  
 ni. Est ḡ sensus q̄ōnis vtz oī actū  
 hoīs facto nō ex sola ymaginatiōe  
 s̄ ex sola volūtate aduertēre s̄r ma  
 licia cul pabilis vel malicia opposi  
 ta et. Et hec ē cōis opi. q̄ sic. qz oīs  
 actus sic factus volūtate aduertēre  
 est bonus vel malus moralr z in h  
 q̄li oīs concordant. S; doctor quez  
 sequor dicit q̄ nō. Nā q̄s p̄r leua  
 re festū. ulā volūtate aduertente q̄  
 nec erit bonū nec malū moralr. Itē  
 est motūū suum p̄ncipale volūtas  
 hoīs p̄r mouer ad eleuandū festū  
 lam ex h̄ solo q̄d vult facere q̄ si nō  
 est phibitū s̄ suo p̄nō relicum. ve  
 indifferens sicut q̄libet p̄p̄ri p̄r. s; z  
 h̄ faciendū ex hac rōne facit actū in  
 differentem nec bonū nec malū mo  
 raliter. ḡ volūtate aduertēre p̄r fa  
 cere actū indifferē. Itē v̄ p̄nci  
 ens q̄ sit bonū aliq̄ mater a relicta  
 indifferens. de cui ōposito nec est  
 sibi datū p̄ceptū nec p̄silū cr̄n̄ vo  
 lūtate agens in hac materia q̄ nō  
 hēat necessario actus nec bonū nec  
 malū moralr. ¶ Ad argumētū in  
 p̄ncip̄o d̄ q̄ nō sunt p̄uarie ōpositi  
 ra loquendo de bonitate z malicia  
 merit̄ oia. vt p̄r.

Ira distinctionē. 42. doh  
 corz pont̄ distinctionē se  
 prem p̄corz capitaliū z res  
 mittit ad distinctionē seprā hui<sup>9</sup> se  
 cūdi vbi tractat̄ de p̄corz angeli. Et  
 dicit q̄ voluntas p̄iuncta a p̄eritū  
 sensitiuo. Natura est tendere in de  
 lectabilia a p̄eritū sensitiuo z ma  
 xime in maxima delectabilia z cus  
 hoc in a p̄eribilia a p̄eritū excellē  
 tiori sicut est intellectus p̄iunctus na  
 tus intelligere sensibilia z prius ea  
 que sunt p̄us sensibilia. volūtas ḡ  
 ipsa p̄pter p̄iunctiōe eius cū sensitio  
 a p̄eritū nata est tendere in delecta  
 bilia it̄ a p̄eritū. z s̄m illa delecta  
 bilia p̄nt assignari peccata capita  
 lia cardinalia. Spūalia autē s; illd  
 q̄d est delectabile volūtati in se non  
 p̄pter a p̄eritū sensitū. Peccatū au  
 tē auaricie nō vt esse nisi circa bonū  
 a p̄eribile velle q̄ ordinat̄ ad appe  
 titibile s̄m se altero dictoz modoz.  
 s; ad volūtate vel bonorē sui. tñ s̄m  
 formale rōnem p̄corz nō est ista di  
 uisio septimēbz sufficiens. imo est  
 accipienda p̄ se distinctio p̄ceptoz  
 vel ex carentia vel ex obliuione p̄ce  
 ptoz si. ut sunt decem p̄cepta. Dist  
 ma ita septē peccata capitalia vt ex  
 ōpositione ad frutes. 7 septē vir  
 tutes septem peccata. Vel dic q̄ se  
 p̄tē peccata mortalia a p̄ori z essen  
 tialiter distinguūt p̄ suas rōnes for  
 males s; a posteriori p̄ obiecta. Nā  
 a posteriori aliq̄ dicunt spūalia qz  
 suū obiectū est spūale. vt sup̄ a cu  
 lus obiectū est gl̄ia. Alia dicūt cor  
 poralia vt luxuria z gula. Jo apl̄s  
 ad Ro. 7. In q̄. Emendemus nos



# Questio

ad oī iniquitate carnis et spūs.

Inca distinctionē. 43. que-  
ritur vtz voluntas creata  
possit peccare ex malicia

volendo aliquid nō ostensum sibi  
sub rōne boni veri vel boni simpli-  
citer vel boni a parentē et fm quid  
videt q nō fm dīo. dīdī. nō. nullus  
opat ad malū aspiciēs. ¶ Ad oppo-  
sitū. nam tunc voluntas creata nō  
posset tendere in obiectū sub rōne  
qua nō posset tendere voluntas di-  
uina qd est saluum. hic ponit opi-  
bonauē. li. 2. di. 3. 4. arti. 1. q. 3. et di-  
cit q nō. Sed ad hoc dicitur q sic.  
quia peccatū est deordinatio volū-  
tatis p̄ra dicramē rōnis. Sed vo-  
luntas istud potest facere. vt p̄z in  
intempato. Nam rō intempati di-  
cit p̄ianus es debes ieiunare volū-  
tas eius dicit nec ieiunabo nec vo-  
lo. et sic videt q voluntas possit cō-  
tra id qd est sibi a rōne demonstratū  
7. ethi. et ob hoc peccat ex malicia.  
Nam aliter si nō ex malicia posset  
excusari q̄propter oīa peccata eēt  
involūtaria qd est p̄ aristo. 3. ethi. et  
sunt q̄tuor modi peccandi. Prīm<sup>o</sup>  
est ex passione incōtinēs amore tur-  
batus ignorat in p̄riculari an luxu-  
rari sit malū maxime cū mulierib<sup>o</sup>  
postq̄ ille sint p̄ generatione p̄creā-  
da. iō ponit q̄tuor p̄pōnes in silogis-  
mo. Secundus ex errore sine passio-  
ne vt infidelis. Tercius est ex incō-  
sideratione sine aliq̄ passione deli-  
berans aliquo agēdo cui nō occur-  
tit aliqua p̄ditio sub q̄ debet illud  
fieri et mouet voluntate ad illud fa-  
ciendū sine ista p̄ditione. et p̄ istum

# II

modū vt dicit aliqui peccauit p̄m<sup>o</sup>  
angelus. Quartus modus q̄n ex so-  
la pueritate et istud vocat p̄ctm̄ in  
sp̄m̄ sanctū vt infidelis blasphem<sup>o</sup>  
et irretrogradatio alicuius infide-  
litatis in morte. S; p̄p̄ie apud do-  
ctores est rōne illius malicie iō irre-  
missibile. ¶ Sed vtz oīs iact<sup>o</sup> hoīs  
erūctis in peccato mortali sit p̄ctm̄  
mortale. Ad qd dī q nō. qz licz di-  
ligat finem inordinatū pl<sup>o</sup> q̄z deū  
alia tñ opa sua pōt facere p̄pter aliā  
finem nō inordinatū nec puerum  
in quo salē nō peccat mortali. S;  
oīs acrus infidelis est p̄ctm̄ morta-  
le. Ad hoc dicit q̄dam nō tñ asserē-  
do q duplex est infidelis vnus infi-  
delis idolatra q̄ colit a' iud q̄z deus.  
Alius aut infidelis nō idolatra. et  
sic dicit q infidelis idolatra referens  
acrus suos ad suū finem idolatrie  
peccat mortaliter. Alius tñ infide-  
lis nō idolatra referens suum opus  
in deū poterit in illo actu nō morta-  
liter peccare vt in dādo elemosinā  
paup̄i p̄pter deū in quo nō pec-  
abit sed disponet ad remotionē suz infi-  
delitatis. Sed acrus interior v̄l ex-  
terior sūt duo peccata. Dico q si in  
actu exteriori nulla corrūdeat dif-  
formitas sed solafit difformitas in  
interio et dī q nō sunt duo peccata  
vt dare elemosinā p̄pter amāliam.  
Aliq̄n tñ sic se hñt q difformitari  
interiori corrūdet difformitas exte-  
rior vt si q̄s fornicari vult et accede-  
re ad nō suā in loco sacro. Et de isto  
dico q licz sunt duo peccata forma-  
liter tñ sunt vnū peccatū quodā or-  
dine. qz istū duo acrus pendent ex

vna voluntate differētī ī se ⁊ sic pñt dici duo peccata ⁊ vnū pctm̄. Sed pctm̄ in sp̄m̄ sc̄m̄ ē irremissibile. dicunt aliqui q̄ ideo est irremissibile. qz de difficili remittit̄ cā qz de difficili remissibile ē q̄ nō hz cām remissibilitatē nec excusationis. sed causa remissibilitatis pcti est ignorātia vel passio q̄dam aliter excusat salteꝛ a causato. Un̄ apl̄s dicit. Misericordīa ꝑsecutus sum. qz ignorans feci. Sed pctm̄ in sp̄m̄ sc̄m̄ hz cām sue irremissibilitatis. qz est ex certa malicia. Alij dicūt pctm̄ in sp̄m̄ sc̄m̄ actum est irremissibile. qz corrūit īmediate. i. ille malus xp̄ianus moris cū illa cordis duricia ⁊ desperatus ⁊ qz post mortē nō est locus penitendi. ideo irremissibile. ¶ Ad argumentū in principio dicit q̄ null⁹ opat̄ ad malū aspiciens sub ratione mali s; bñ sub rōne boni.

Ira distinctionē. 44. ⁊ secundū libri vltimā q̄rit vtrū potentia peccandi sit a deo v; q̄ nō. actus peccandi nō est a deo ergo nec potentia peccandi. ¶ Ad oppositū. Nam deus ꝑcurrit a oēm̄ accū inferiorē tanq̄ cā vltis. ergo ⁊c. In hac q̄stione sunt tres modi dicendi. Primus dicit sic q̄ potentia peccandi nō est a deo vt potentia peccandi, ⁊ est rō sue opi. qz vt sic n̄ videret qn̄ posset negari peccatū esse a deo. Nam quicqd̄ est cā cause est cā causari q̄ aristo. in li. de causis. Alijs v; q̄ potentia peccandi est a deo ⁊ assignant duas rōnes. Prima qz potentia peccandi nō ꝑnegari nisi qz natura est defectibil.

sed hoc nō sufficit. qz malū pene im̄portat defectū ⁊ tñ ponit esse a deo. Secūda rō qz ꝑuenit creature vt creatura est a deo s; libero arbitrio. vt creato ꝑuenit posse deficere. ergo istius peccati defectus est a deo. Tercius modus dicendi. ⁊ hic est verus q̄ ptas peccandi pōt accipi dupliciter. Uno modo ꝑ fundamēto. Alio modo ꝑ ordine ad actus peccandi inq̄ntū pctm̄ est. inō b; qz vt dicit fundamētū sic pōt esse a deo s; vt dicit ordinē. qz vt sic est puatū nū nō hz cām actua. ⁊ hoc mō non ꝑuenit creature q̄ sit a deo. s; est cā peccati. Ad hoc dicēdū. q̄tuor ꝑ ordinē dicunt. Primū q̄ oportet ꝑonere q̄ deus sit cā mediata inq̄ntū causa ⁊ ꝑseruat voluntarē q̄ actum elicit ⁊ īmediata inq̄ntū ꝑcurrit ad actū talem vt agens ꝑfectius ⁊ coagens voluntari. Secundū q̄ nō est causa actus voluntatis vt actus malus est qz hoc solum habet a voluntate deficiente. Tercū q̄ deus est cā actus peccati nō vt malus est nec vt pctm̄ est s; fm̄ totū illud qd̄ habet entitatis. Quartū q̄ act⁹ malus deo imputari nō pōt. qz vt malus est afo est a deo. sed vt dir̄a voluntate deficiente. ¶ Ad argumentum in principio pat; ꝑ ea que dicta sunt.



# Questio

## Grca ter/

ciū libz sententiarū  
scoti paupez sic bec  
pma distinctio. viz  
possibile fuerit natu

ram humanā vniri deo in vnitare  
pstone. videt q nō. que sunt vmbi/  
lia debent hēre aliquā pportione si/  
nitū r infinitū nullā hnt pportione  
ergo rē. ¶ Ad opositū est fides. p  
bat secundo arti. possibilitatē talis  
vnionis ex pre pstone q assumit fm  
mentē piaz rangit pbatio fratris  
Guillermt varronis li. 3. q. j. q. s. p  
pstone diuina includit in se virtualr  
pfectionē cuiuscūq; pstone create. r  
sic pōt implere vicem pstone create.  
Quo ad terciū arti. de possibilitate  
huius vnionis ex pre nature assum  
pte. pmo ponit pbatio eiusdē si is  
guill. var. triplex vidē. Prima est  
q; singularitas pcedit psonalitatē  
ergo deus p̄t influere ad singulari/  
tatē nō influendo ad psonalitatē  
Secūda illud q; est vnus generis  
pōt hēre modū alterius gnis. vt p̄t  
de accidente in eucharistia. ergo si  
acc. dens pōt habere modū substan  
tie. sic r suba modū accidentis. vics  
q; vna substantia habet dependen  
tiam ad aliā. Tercia quia quāto ali/  
qua sunt magis diuersa tanto ma/  
gis sunt vmbilia p psequēs natura  
humana r diuina. Tunc descendē  
do ad argumenta quō pōt respect  
terminare dependentiā. dicit hein.  
quoli. rii. q. j. q. pstone diuina in/  
qntū relatiua est terminat dependē  
tiam nature create ad ipsam in du  
plici genere. s. efficiētē r formalis.

# I

Efficientis q; verbum a se sumit.  
Secundū pbat q; terminat in qn/  
tū pstone relatiua. Sed ad qōnem  
rīdet doctor affirmatiue. Et pbat  
Jo. j. Verbū caro factū est. Caro p  
boie sumit fm aug. in quib; verbis  
innuit vnionē r formalē rōnē vnio  
nis. Etiam hoc est tenenduz q; est  
articulus fidei inter illos q; respiciūt  
tpalia. Sed p maiori declaratione  
erit videbunt. Primo an aliqd ad  
dat suppositū sup naturam. secūdo  
in qret potestas vnionis hūane na  
ture ad verbū. tercio inquirit sub q  
rōne formalē verbuz terminet vnio  
nem an sub ratione essentie an sub  
ratione huius p̄teritis. ¶ Quan/  
tū ad p̄mū articulū dico cū docto  
re q; suppositū humane nature ad  
dit aliquid sup humanā naturā qd  
p̄t manifeste. quia xp̄us assumpsit  
hanc humanā naturā in arbamo  
i. hanc singularē naturam. vt vult  
damas. s. c. r tñ nō assumpsit sup  
positū illius nature. De secūdo di/  
co q; nihil addit positūū absolutū  
maxime quia sic illa entitas posi/  
tiua absoluta esset assumptibilis.  
nulli em̄tentiati create ipugnat po  
tentialis vel actualis dependentia  
ad suppositū verbi. r p psequēs nec  
assumit ad vnionē suppositi cuz igit  
hoc repugnet supposito. igitur im  
possibile ē q; vltra suppositū dicat  
aliquā entitatē absolutā. id dico q;  
suppositū addit sup naturā solū ne  
gationem dependentie. ita q; natu  
ra intrās illā negationē dependentē  
cū alio cui innuit h; rōnem suppo  
siti. vnde nō trahit ad suppositum

p negationē dependentie suppositū  
 enim nature nihil aliud est q̄ ipsa  
 natura in se exiētēs. 7 hoc ē vt si sup  
 positū sup naturā nō videt addere  
 nisi negatōz talis dependentie. Et si  
 dicat si s̄ idē reposita. q̄ si vnū assu  
 mit 7 aliud. Dico q̄ sunt idē re po  
 sita. sed qz esse subsistētie dicit in  
 natura negationē dependētie ad aliū  
 cui innit̄ 7 a natura pōt amoueri  
 illa negatio p relationē dependētie  
 rātam in natura p̄ assumi sed non  
 suppositū. S; quō dicit ista natura  
 indiuiduū suppositū 7 p̄sona. Di  
 cūt aliqui q̄ sic. qm̄ natura est qd̄  
 cui cōe qd̄ indiget dēterminari. in  
 diuiduū hō uenit subalib; 7 accidē  
 talib;. suppositū tm̄ uenit subalib;  
 bus sic intelligendo q̄ hūanitas est  
 nomen nature hō nomen suppositi.  
 persona aut̄ uenit rōnalib;. Ali  
 qui dicit q̄ nos hēmus naturā eēn  
 tiā 7 subam. Essentia. d; ipsa essētia  
 in se p̄siderata in abstracto. Suba  
 d; essentia in p̄e filio vel spūsanco  
 S; natura d; ipsa eētia hīs tres  
 p̄sonas in simplicitate. ¶ Quantū  
 ad secūdū arti. dicit doctor q̄ natu  
 ra indiuidua eo est suppositū in se.  
 qz caret dependentia ad supposituz  
 alterius scz sub rōe suppositi. igit̄ eo  
 ipso nō erit suppositū in se suppositū  
 ta cōntia in alio. qz hēbit dependē  
 tiā ad aliud suppositū in rōe suppo  
 sit. S; de p̄e terminare in natura būa  
 na talē dependentiā ad supposituz  
 verbū in rōe suppositi. ergo potest  
 naturā hūanā suppositare in suppo  
 sito verbū. Cuius pbatio est. qz non  
 repugnat nec ex p̄e nature. qz ex q̄

carentia dependentie nō dicit nisi p̄  
 uationē 7 negationē ad supposituz  
 sub rōe suppositi 7 nō vt q̄ repugnet  
 sibi oppositū recipere 7 habitū de  
 pendentie ad aliqd̄ vt suppositum  
 est. Ex p̄e aut̄ verbū non repugnat  
 quia in suppositū independens potest  
 terminare dependentiā alterius vt  
 ad suppositū t̄e est suppositū verbū  
 ergo 7c. Item suppositū independē  
 dens potest terminare dependentiā  
 ad agens 7 hoc ordine dependentiā  
 vt agens independens natū est ter  
 minare dependentiā ad agens in h̄  
 genere dependentie. sed supposituz  
 in diuinis est suppositū dependens  
 ergo potest 7 natū est terminare de  
 pendentia ad suppositū in rōe sup  
 positi. 7 hoc ē posse assumere. ergo  
 suppositū potest assumere naturā  
 creatā. 7 p̄sequens humanā. 7 in  
 telligo q̄ tale suppositū sit indepē  
 dens. Sed hic aliqui notant vnuz  
 7 est istud q̄ natura. vt hec natura  
 nō differt a supposito p̄ aliquid po  
 sitiuū qd̄ suppositum addat ad na  
 turā sed p̄ negationē dependentie 7  
 hoc in creaturis. tm̄ in diuinis p̄so  
 na ad dicit positiuū ex natura rei cuz  
 natura sit vna 7 persona triplex.  
 ¶ Quantū ad tertiū articulū dico.  
 q̄ sic suo modo color q̄ntus termi  
 nat visum. sic filiaro subsistens ter  
 minat illam vntionē. Et sicut nos  
 dicimus q̄ ratio p̄ima formalis  
 7 imediata terminandi visionem ē  
 color 7 mediata est quantitas. sic p̄  
 mā 7 imediata rō terminādi illam  
 vntionem est proprietās filij vt si  
 llatio 7 mediata est essentia. 7 licet



contra posset esse. tñ tñc tres psonæ  
 nãrario essent incarnate. Pro ista o  
 pinione videt esse hugo li. de sacra  
 mentis. li. i. et preij. vbi dicit opo  
 ratione illam vnionis fecerit vnitas  
 vt cõis tribus. distinctã tñ vnionẽ  
 fecit prietas personalis filij. Ad  
 argumētũ in p̄ncipio dicit q̄ est pro  
 portio nõ egliter inter finitũ et infi  
 nitũ. sed hic ē proportio q̄ vocat de  
 terminata habitudo q̄ dicit esse act⁹ ad  
 potentia. natura autẽ hũana possibi  
 lis ē depẽdere respectũ psonæ diuine.  
 depẽdentia aliqua sp̄ali.

**Secunda q̄o**

prime distinctõis vbi q̄rit  
 tur. vtz tres psonæ possint assumere  
 re eandẽ natura nõero. Videt q̄ nõ  
 q̄a si tres psonæ possent assumere vnã  
 natura. aut esset vnus hõ aut plures.  
 sed nõ possent dici vnus hõ. q̄ hoc  
 dicit suppositũ. nec plures homines  
 q̄a vna natura est. q̄ r̄. Ad oppo.  
 hũana natura eq̄rẽ ē assumibilis a q̄  
 libet supposito diuino. ergo sicut as  
 sumpta eã s̄bo. ita potuit assumi  
 a p̄te. vel a sp̄itũ. frater Guilbel  
 m⁹ dicit q̄ sic in iij. q. v. q̄a prius p̄r  
 esse sine posteriori sine p̄dictõ. et p̄  
 prius prius p̄t manere indistinctũ fa  
 cta distinctõ. circa posteri⁹. Ad q̄o  
 nem r̄ndet doctor. et dicit q̄ sic. Sed  
 h̄ bec q̄stio duplicẽ intellectũ. Unũ  
 q̄ tria supposita mediare natura r̄o  
 quã formali r̄one per quã terminat  
 possunt assumere vnã naturam hu  
 manam. q̄a sic in natura hũana nõ  
 poneret nisi vna dependẽtia. quã  
 formalis ratio terminandi esset vna

et tñc bene p̄cedit doctor. Alio mo  
 do q̄ intelligat q̄ plures proprie  
 tates essent ratio formalis terminã  
 di. et tñc impossibile eẽt assumere vnã  
 natura. Nam sicut in natura pone  
 rent plures dependẽtie eque p̄fecte  
 quod videt impossibile quia p̄ vnũ  
 p̄fecte terminatur. Sed filius p̄t  
 incarnari sine alia psona. Dicit q̄  
 sic. Et ratio est. quia illud q̄d habet  
 aliquã r̄õem formalem propria. quã  
 potest terminare dependentia natu  
 re huãne. illud potest intelligi vnũ  
 per illam. Ista pater. quia vnũ  
 nihil aliud est q̄ terminare depen  
 dentiam nature. Sed s̄bum habet  
 propria r̄õem formalem quã non  
 habet pater. et illa potest terminare  
 dependentia nature huãne. q̄a bec ē  
 entitas indepẽdens s̄m suam r̄õem  
 formalem. ergo potest p̄ hanc. tunc  
 sic s̄bus vnũ nature humane per  
 suam r̄õem formalem est. ip̄m vnũ  
 p̄sonaliter et nõ p̄tre. igitur filius po  
 test vnũ nature humane p̄sonali  
 ter sine p̄tre. sed qualiter dicit q̄ p̄  
 ter est in homine assumpto dicit q̄ li  
 cet pater nõ sit filius p̄sonaliter. ta  
 men pater est in filio p̄ certam inces  
 sionẽ. et in sp̄itũ sancto. et eo ip̄o quo  
 est in filio est in boie assumpto. Jo  
 hãnis r̄ij. Pater in me est. et idem  
 pater in me manet ip̄e facit opa r̄c.  
 Ad argumētũ in p̄ncipio dico  
 q̄ ista esset p̄cedenda tres psonæ s̄z  
 vnus homo. sicut propter vnitate  
 nature diuine tria supposita sunt  
 vnus deus. ita propter vnitatez na  
 ture humane dicerẽtur tria suppo  
 sita vnus homo r̄c.

## Dist Tercia que

stio p̄me distinctionis vbi  
queritur. Utrum vna p̄sona possit  
assumere plures naturas. Videtur  
q̄ nō. Nam sicut accidens ad sub/  
iectum. sic natura ad suppositū. hoc  
est sicut accidens videtur nūerari a  
subiecto sic natura a supposito. S;̄  
duo accidentia eius des;̄ speciei non  
possunt iueniri a dequate in eodem  
subiecto. ergo nec in supposito diffe/  
rentes nature absolute eiusdem spe/  
ciei. Ad oppositū quia quādo na/  
turam hūanam assumpsit in vnio/  
nem eque potuit aliam assumere. Is  
illa possibilitas adhuc manet. ergo  
si manet nō equaliter pōt. Ad istā  
questionē respōdet doctor. r̄ dicit q̄  
sic. Sed dum arguit. in pede q̄stio/  
nis aut esset vnus hō aut plures.  
Respondet frater Ricardus d̄ me/  
dia villa ordinis minor. nec esset  
vnus hō nec plures. Ideo aliter di/  
cit Thomas tercia p̄te sūme. q. iij.  
arti. vij. in solutōne secundā argumē/  
ti. q̄ esset vnus hō ab vnitare sup/  
positi sicut vnus sciens lz seiret mul/  
tas scias. Sed pro maiori declara/  
tione tria breuiter videbim;. P̄mo  
in q̄ consistit ratio suppositi. Sc̄do  
Utz natura possit assumi in suppo/  
sito. Tertio propositū. ¶ Quantiū  
ad primū articulū dico. q̄ suppo/  
sitū addit supra naturā substantia/  
lem duplicem negationē. scz depen/  
dentie actualis r̄ aptitudinalis. vñ  
natura hęc nō dependēs actu vñ ha

## I

bitū ex natura sua suppositū est. r̄ lex  
hoc solum h;̄ r̄sem suppositi. sed nō  
addit negatōem dependentie obies/  
ctalis vñ obediēctialis. Vñ nō negat  
dependentiā obiectalē vñ obediē/  
ctialē que pōt dici dependentia pōna/  
lis absolute. ¶ Quantiū ad sc̄dū arti.  
Si s̄bum p̄r assumere naturā hūa/  
sam i supposito p̄rio hūano Dicit  
breuiter q̄ nō. q;̄ hic implicat̄ tra/  
dictio. nā vñ dicitū est suppositū de  
negationez dependentie i natura. sed  
assūptio fit p̄ terminatōem dependē/  
tie i natura. dependentia r̄ nō depē/  
dentia s;̄ dicitoria. ḡ impossibile est  
sic s̄bum assumere suppositū. Quā/  
tum ad tertū arti. si p̄r assumere ali/  
am naturā sc̄re vnione. Ad hāc d;̄  
q̄ sic. q;̄ si nō posset assumere s̄ est;  
p̄pter similitudinem duarū naturarū in  
vno supposito. sed hoc nō repugnat  
q;̄ esse i supposito. nō est nisi termina/  
re dependentiā in natura. sed q̄ i dua/  
bus naturis r̄ distinctis sint p̄les de/  
pendentie distincte ad suppositū extri/  
secū nō est aliq̄ repugnātia ergo r̄  
Ad argu. in principio d;̄. q;̄ maior ē  
falsa r̄ de cā falsitas. nā accēs est in  
subiecto p̄ informatōez. sed natura si  
sic se habet ad suppositū.

## Marta que

stio p̄me distinctionis vbi  
querit. Utz suppositū creatū possit  
sustērare ypostatice aliā naturā crea/  
tam q;̄ istā quā h;̄. Videt q̄ sic. nā  
q;̄ nō est p̄fectōis simplr p̄r s̄dem



# Questio

ri i supposito creato. s3 istud' nō est  
pfectōis simplr vt dcm̄ est. ḡ rē. **Q**  
**Ad** oppositū a plurib; vtz p̄ intel  
ligi eē possibile. u p̄posito icreato. ḡ  
multo min' erit intelligibile su p̄po  
sito creato. **Doctor** d̄r q̄ sustētare ef  
fectiue nihil p̄ nisi deus. in cui' po  
tentia obediēciali est ois creatura.  
**Sustētare** aut̄ inq̄r. formalr frater  
**Guilhel. varronis. q. ij. bul' iij.** nō  
p̄t creatū su p̄positū. qz nō est illumi  
tatū su p̄positū. **Scda** rō eius. quia  
de' sol' p̄t illabi creature illapsu ge  
nerali. ḡ r̄ isto sp̄ali. **In** hac qōne  
ponitur due opiones **Pr̄ic.** vna d̄r  
q̄ natura hūana nō p̄t sed sol' de'.  
alia dicit q̄ sic. **Doctor** ar̄ hic vi/  
detur dubitare. r̄ neutz asserēs sol/  
uit rōes vtriusq; p̄tis. **Sed** cōis o/  
pinio plurimū doctorū est. q̄ licz hoc  
deo posset zueire q̄ possit sustētare  
aliā naturā. tñ nō zueit creature vl'  
su p̄posito create. **Et Scotus** vide  
tur declinare ad hāc p̄tem. **Ad** ar  
gumētū in p̄ncipio d̄r. q̄ licet nō sit  
p̄fectōis simplr. tñ p̄notat p̄fectio  
nem simpliciter.

## Quinta que

stio p̄ime distinctōis.  
vbi q̄ritur. vtz formal  
rō terminandi vnionē nature hūane  
ad s̄būm sit p̄prietas relatiua. **Vide**  
tur q̄ nō. nā assumēs cōicat nature  
assūpte esse. sed esse diuis est essen  
tiale. ḡ aliqd̄ essentialē qd̄ precise ē.

# V

rō essendi erit rō cōicandi s̄bō **Ad**  
o p̄o. p̄sona vna assumit r̄ nō alia.  
ḡ p̄ id quo ē hec p̄sona determinata.  
sed hec est tantū p̄prietas relatiua. ḡ  
rē. **In** scdo arti. vbi ponit qd̄ est rō  
terminandi h̄mōi vnionē. **Est** op̄io  
**Guilhel. varronis. q. i. bul' tertij.**  
**Est** em̄ fm̄ eum p̄prietatē p̄fectioez  
r̄ p̄nentiā p̄fectiois realitatis  
su p̄positi creati in ip̄o assumente. et  
p̄prietatē obediēcialē in na  
tura assumpta **Et** est intentio eius  
q̄ essentia est rō terminandi. **S3** do/  
ctor in hac q̄stione ponit duos arti  
culos. **Primus.** qd̄ sit p̄prietas cō  
stituentis p̄sonam. **Secūd'.** si p̄prie  
tas p̄sonalis sit rāto terminandi istā  
vnionem. **De** primo iā dictūz fuit  
dist̄ xxvi. primi. vbi dictū fuit quō  
p̄sone cōstituitur pl̄ p̄prietates re  
latiuas r̄ nō absolutas. **Nūc** in hoc  
aliud dicit doctor sed vno verbo re  
mitit illuc. **De** scdo articulo dicit  
doctor. q̄ essentia nō est ratio termi  
nandi vnionem. sed p̄prietas p̄so  
nalis quia in quocūq; supposito  
est formalis ratio terminandi vnio  
nem illud terminat eam pater in quo  
est essentia diuisa non terminat. ergo  
rē. **Sed** alia p̄sona potuit incarna  
ri. **Maḡ** dicit q̄ sic. **Et** q̄ q̄libet p̄  
sona potuit incarnari. **Nā** illud qd̄  
requiritur in tali incarnatiōe. est in  
qualibet persona. scilicet suppositū  
r̄ p̄prietas relatiua dependētia per  
quam potest terminare dependē  
tiam. actamen non fuit ita congruū  
q̄ etiam alia persona incarnaretur.

sicut fuit de filio. vt magister dicit in littera. Ad argumentū in principio dico. qd aliud est cōicatio. et aliud terminatio. Sic querit de terminatione Ratio tenet. de cōmuni ratione. quare etc.

Ira scōdam distinctionem q̄ ritur. Vt natura aliqua imediate vniū s̄bo hypo statice et nō frui eo includat dictionem. Cū dicit qd nō. quia tūc sequeretur incōueniēs qd natura irrōnalis posset assumi. cū et illo posset hū qd deus esset lapis. Ad oppositū. Nam ratio quare potest assumere naturā humanam est. q̄a est in potentia obiecti. sed illa est rōnalis sicut irrōnalis. ergo etc. Ad iustionē dicit doctor qd nō includit dictionem. nā in eī duo caro imediate vniebat s̄bo. et tū non fruebat. quicquid autē s̄bus potest seruari sibi vnitum imediate. potest imediate sibi assumere. Sed doctor articulus et istas q̄stionē duplici articulo. Primus ē de natura nata frui. an ista posset nō frui huic articulo. Rūdet Den. quol. vi. q. vi. qd nō propter p̄ntiam obiecti imutantis. Ad istū articulū ergo dicit doctor. qd accipiēdo volūtatē actiue et nō passiue ad actū fruitōnis vt debet sumi actiue qd nō includit dictionē naturā natam assumi et nō frui. et hoc si ponat posse assumi sine habitu creato. Si autē poneret nario ad hoc qd assumeret oporteret vt habet actū glorie. Dicit doctor qd hanc necessitatē huius actus glorie nō videt. Quantū ad scōdam articulū. qui est. Vt natura nō na

ta frui possit assumi. Dicit idē Denricus. quol. xii. q. v. qd nō propter cōmpationē illapsum generalis ad illapsum sp̄alem. Arguto contra hanc opionem. ponit opiones fr̄s Guibhel. varronis libro iij. q. ix. dicentis qd natura irrōnalis potest vniūri verbo diuino in ratōne ypostaticis et persone in verbo diuino. Sed pro solutōne huius secūdi articuli. pono tria. Primo. an natura nō nata frui possit assumi de potentia ab soluta. Secūdo. si de potentia ordinata. Tertio. si magis debuit assumi natura humana q̄ alia natura. Quantū ad primum articulū dico qd sic. Nam certum est. qd in se pulchro corpus fuit vnitū diuinitati. et eamē non fuit actus in forma. tum aīa intellectiua. igitur cum corpus esset irrōnalis creatura. habeo propositū. Si dicitur. ibi fuit quia habebat illud corpus respectum ad animā. non valet. quia ille respectus est posterior. Quantū ad secūdum articulū. si potest de potentia ordinata natura nō nata. Dico qd nō. Nam potentia ordinata respicit qd decens est. et quod ordinatus ad debitum finem. sed hoc nō est creature irrōnalis gerere. Quantū ad terciū articulū. Si natura humana magis debuit assumi. Dicitur qd sic. nam ista assumptio est ad reparationem. homo autē ex conditione nature magis est reparabilis. quia non ex malicia tūm peccauit. sicut angelus. Ideo ex fine ad quē ordinatur assumptio. magis est assumptibilis. Sed q̄a in opione



# Questio

Henrici fuit dectm̄ de illapſu. dicitur quid eſt vel q̄r modis accipit. Et dicitur q̄ ſunt tres illapſus. Prim⁹ generalis quo deus illabitur creature per eſſentia et p̄ſentiam. Secundus ſpecialis quo illabitur naturis intellectualibus per gratia. Tertius ſpecialiſſimus quo illabitur homi p̄ aſſuptione. ¶ Et nota in ſolutōne cuiusdam argumenti. ſi xpus poru: peccare. ⁊ quomō diſtinguit: formaliter vel ſp̄ualiter. Et ꝓcludit. q̄ potuit formaliter. ſed nō virtualiter. Alij dicūt. q̄ habuit potentiam ad peccandū. ſed nō potentia formaliter. quia habere formaliter ē eſſe cū actu vt dicit franciſcus de intelligere. Alij q̄ habuit potentia remota. ⁊ nō propinquā. ¶ Ad argumentū in ꝓncipio dico. q̄ deum eſſe lapidem nō formaliter ſed cōiactōne id est materialiter nō cōueniens vt aliq̄ dicūt.

## Ecūda que

ſtio ſecūde diſtict. vbi q̄ritur. ¶ Urz ſua it aliquid mediū congruitatis inter verbū et naturā aſſumptā. intrinſecū aut extrinſecū. Pro medio intrinſeco nota ꝓtes. Pro medio extrinſeco intellige gratia. ¶ Videtur q̄ ſic. q̄ aſſumpſit carnes mediante aia ſm̄ Damalceni ⁊ ſm̄ auguſtinū. Ad oppoſitū. ſi ꝓmo ꝓtes aſſumpſit vlt̄ partē. ergo nō fuit vnica aſſumptio. ¶ Hic doctor ponit duos articulos. In ꝓmo d̄ ē fraſter Guilhelm⁹ varronis. li. iij. diſt. ij. q. i. q̄ aia ꝓmo ſumpta eſt a verbo. In ſecūdo inſtanti nature aia vnica ē corꝓoꝝ. ⁊ per hoc in ſecūdo

## II

inſtanti corꝓus vnictū eſt verbo. et ita partes comꝓare toti ꝓius ordinis eſecutōnis aſſumpte ſunt. ſed totum ꝓius ordinis inſtantiōnis. ⁊ ſic ꝓ partes erunt mediū qd. ſed doctor improbat iſtud. Intentio doctoris q̄ in iſta aſſumptioe paſſiua nature humane ad verbū nullum fuit medium qd. i. nō ꝓmo ꝓtes ſumpſit q̄ totum. ſed tota natura fuit ſic immediate aſſumpta. Si vero intelligimus de medio quo. qd. mediū eſt iſta aia. dicit q̄ bene eſt poſſibile q̄ corꝓus aſſumpſit mediante aia. ⁊ aia fuit mediū quo corꝓus aſſumptum eſt. Et ſic ꝓ ꝓmo articulo dicitur an requiratur medium intrinſecum ꝓcedimus q̄ ſic. mediū quo. ſed nō quod. ¶ Quantū ad ſecūdū articulū. an gra mediæ inter naturam iſtam vnictā ⁊ terminū vnictōis. In iſto articulo ponit opinio beati Bonauēture. li. iij. di. ij. arti. iij. q. ij. dicētis q̄ gra in iſta vnione fuit mediū congruitatis. ſed doctor ipſoꝝ bat. Et dicit q̄ in iſta vnione gra nō fuit mediū. ſicut nec albedo eſt medium in vnione ſupſiciei ad corꝓ⁹. Si vero accipiat gratia ex ꝓte dei. ꝓ ꝓte voluntate ſic d̄ q̄ fuit gratia. Sed ſi gra ſumatur ꝓ habitū cauſato informante. Dico q̄ iſta ꝓcomitat naturā vnictam. tamē nō n̄citat ad vnione. Sed doctor in hac materia q̄rit q̄ ſit iſta natura q̄ d̄ ꝓmo aſſumpta an ſit aliq̄ ens aliud a ꝓib⁹. Ad qd. d̄ q̄ tertia entitatis reſultat. Pro q̄ ponit tres ꝓcluſiōes. Prima q̄ illa entitas n̄cariō addit ſpecialē vnione ⁊ entitatem

relatiuā. aliter nō faceret plus vni  
 q̄ subiectū r̄ actiōis. ergo addit ali  
 quid respectū. Scōs r̄clusio. q̄ il  
 la entitas addit entitatem positīuā  
 absolutā. aliter ḡnatio non termīa  
 retur ad p̄ se vni subale. si em̄ ex il  
 la vniōne nō resultaret aliq̄ entitas  
 absoluta distincta a p̄tibz nō ḡna  
 retur ens absolutū per se. Tercia cō  
 clusio. q̄ ista entitas nō est alia for  
 ma supueniens. q̄ corpus r̄ aīa nō  
 sunt p̄fectibilia forma tertia. sed est  
 ip̄a entitas resultās ex vniōne ma  
 terie r̄ forme. r̄ hec entitas ē absolu  
 ta r̄ differt a p̄tibz nō alit̄ nisi sic. ut  
 q̄dā tota entitas resultās ex p̄tibz  
 vnitis. Ad argumentū in p̄cipio  
 dico. q̄ intelligēde sūt auctoritates  
 de medio quo. nō de medio q̄d

## Tercia que

titio secūde distinctōis. vbi  
 q̄ritur. vtz in carnatōe p̄cesserit cor  
 poris organisatio r̄ aīatio. Uidet  
 q̄ nō. q̄a illud q̄d p̄suppoit aliud  
 nō est in instāci cum illo. sed vniō a  
 nime p̄suppoit p̄ceptōem carnis et  
 vniō deitatis primā vniōne. q̄ r̄c.  
 Ad oppositū est maḡ in l̄ra r̄ Da  
 mascenus. xl viij. ¶ Hic sūt duo ar  
 ticuli. Primus de prioritare ip̄is.  
 Secūdus de prioritare nature. Et  
 prim⁹ in duo diuidit. quoz scōs ē  
 de prioritare organisatōis r̄ aīatio  
 nis. vbi ponit̄ duos mōs loquēdi  
 de organisatōe. quoz prim⁹ ē hen.  
 quol. iij. q. vi. dicit̄ q̄ organisatō  
 est p̄ductio vltime forme disponē  
 tis imediate ad aīam intellectuā.

Alius mod⁹ est Tho. in liij. di. xi.  
 arti. i. q. i. solūdo scōm argu. q̄stū  
 cule terte. Ponētis q̄ organisatio  
 corporis hūani est inductio aīe intel  
 lectiue. Quārum ad primū articū  
 lum d̄r. q̄ nō fuit prioritas ip̄is. nā  
 tūc primū assumptū fuisset suppo  
 situm q̄d est falsuz. Pro quo nota.  
 q̄ i incarnatōe filij dei q̄tuor fuerūt  
 Primo fuit materie illi⁹ purissime  
 ad debitū locū trāsfatio. Secūdo  
 fuit illius materie informatio. Ter  
 cio fuit aīe ad carnē vniō. Quarto  
 fuit totius nature a s̄bo assūprio  
 igit̄ cū ista p̄cesserūt fuit prioritas  
 nature. sed nō ip̄is vt d̄xi Quāntū  
 ad scōm articū r̄ est respōsi⁹ que  
 stionis d̄r. q̄ p̄cessit natura. sed nō  
 ip̄e. Et notanter Scotus nō ponit  
 ip̄is prioritatē. Nam p̄ illo priori  
 virgo esset m̄r hoīs r̄ nō dei. q̄d est  
 d̄ra Damas. lviij. vbi p̄ra Nesto  
 riū d̄terminat. q̄ bea virgo fuit m̄r  
 dei. r̄ nō alicui⁹ puri hoīs. Ad ar  
 gumentū in p̄cipio q̄n d̄r q̄ vni  
 p̄su poit aliud. dōm q̄ p̄su poit a  
 liud s̄m rōem. r̄ nō t̄m s̄m rēp̄s.

Ira t̄rcia distinctōem q̄rit.  
 vtz beata s̄go fuit p̄cepta  
 in p̄cō originali. Uidet q̄  
 sic. p̄ aug. de fide ad petr. p̄rij. fir  
 missime tene oēm hoīem q̄ per au  
 bitū viri r̄ mulieris p̄cipit cū origi  
 nali p̄cō nasci. Ad oppo. est aug.  
 in lib. de natura r̄ gra. Et ponit̄ in  
 l̄ra. cum de p̄cis agit̄ de Maria  
 nullā volo hūe q̄stionē. Soluendo  
 docto: d̄r. D̄i cōst̄r q̄ sic. Et p̄is  
 nō sumit̄ ex nobilitate filij. q̄a vlt̄



# Questio

## II

redemptor. nō redemisset a sūe si nō  
fuisse cōcepta in pctō originali. Et  
iste est Lbo. i. ij. q. lxxi. arti. ij.  
Scda est ppagatio ex viro et mu-  
liere etiā habuit sūm et famē. et reli-  
quas penalitates nō volūtariē sum-  
ptas. Idem Lbo. eadez. q. arti. v.  
S; doctor tener oppo. et pbat p au-  
gustinū de natura et grā. et ponit in  
sua cuz de pctis agitur de brā Ma-  
ria nullā volo hīe questionē. Sed  
hic tria videbūtur. Prio ponitur  
due distinctōes. Scdo ondetur in  
quo oēs doctores veniūt. et i quo  
diversimōde opinātur. Tercio dicā  
opionez Scorii. ¶ Quātum ad pri-  
mū articulū est distinctio de pceptō-  
ne. Nam accipitur triplr Aliqn em  
pceptio d; p̄mixta seminū pro illo  
instanti q̄ p̄nt agere muruo. Scdo  
mō accipit pro formatōe et firmatō-  
ne carnis vsq; ad instans aīatōnis  
Tercio accipit pceptio p ipā aīatō-  
ne. s. quādo ipā caro est formata fir-  
mata et aīata. Scda distinctio ē de  
hīe pctm originale. q̄a hoc pōt esse  
duplr. vel hīe formalr. vel cāliter et  
radicalr. Quātū ad scdm in q̄ do-  
ctores veniūt et in quo differūt. d; q̄  
veniūt in hoc q̄a accipiēdo pri-  
mo et scdo nō pceptionē brā virgo  
in pceptione nō habuit pctm origia-  
le formalr. Qd probat sic. nā pctm  
originale formalr est in aīa. Unde  
subiectū peccati originat est aīa. s; in  
prima et scda pceptōe nō habuit  
aīam. nam totū illud fuit aīa aīatio-  
nem. Itē veniūt in hoc. q̄a accipi-  
endo pceptionē pro aīatione q̄ erat  
terci mod⁹. p̄tūre diuīa potuit sic

ri q̄ nō habuerit pctm originale p  
illo tpe Circa qd est duplex modus  
opinādi. Quidā em dicūt q̄ pctm  
originale nihil aliud ē. q̄ qdā infectō  
i aīa ptracta ex vnione ipsius ad car-  
nem p̄cipiscētē semiatam. sed certū  
tū ē q̄ deus in aīatione pōt istam  
p̄seruare a tali infectōe et a pctō ori-  
ginali. Sūr si capiat pctm origia-  
le pro carētia original iusticie debi-  
te in eē. sicut videt dicere brūs an-  
ad huc habet ppositū q̄ de ita pri-  
mo potuit eā facere nō debiricē sic  
postea. igit quocūq; mō ponat pec-  
catū originale deus virtute sua po-  
tuit eā p̄seruare a pctō. S; in hō dif-  
ferunt doctores. An postq; potuit  
deus eam p̄seruare sic. si fecit Sar-  
ctus doctor dicit q̄ nō Et ponūtur  
multe auctoritates p parte sua. Est  
alia opinio. dicens q̄ homines ha-  
bent peccatū originale formaliter  
et radicaliter. christus nec hoc nec  
illud beata virgo medium scūz nō  
formaliter. sed radicaliter. ¶ Sed  
Scorus et est responsio tercij artice-  
li tener. qd nihil placet. qd nec radi-  
caliter nec formaliter fuit peccatus  
originale in virgine. et habenaucto-  
ritates pro p̄sua q̄s dimisso cau-  
sa breuitatis. cuz hec materia quo-  
dā modo iam trita sit. propter p̄di-  
cator et mox p̄trouētiā S; post-  
to p̄ impossibili. vt teneo q̄ brā p̄go  
fuit concepta in peccato originali.  
Utrum in eodem instanti fuerit  
purgata. Et in hoc est opinio Hen-  
rici q̄. nī eodem instanti in quo  
concepit in eodem instanti purg

gata fuit. Et de q̄ illud instās dicitur in tria signa. nā in p̄mo signo fuit in originali. In secūdo fuit sub peccō et sub grā intrāsitū quasi in ex pulsione peccati. et in infusione grē In tertio signo fuit sub dēte Et de ben. q̄ oportet ponere. opposita ī eodē instāci. nam oppositū expellit p̄ oppositū. Et sic oportet in eodē instāci ponere peccatū et grām. Sed p̄tra hoc. nam in p̄mo instāci peccatū originale h̄z nō esse. aut nō h̄z nō esse si h̄z nō esse. ergo in eodē instāci h̄z esse. et nō esse. ergo in instāci nō purgatur. q̄ purgari peccatū ē peccatū nō esse. si h̄z esse. ergo nō est purgatū Itē p̄tra diuisione signoz. q̄a vel illa signa pō nūtur realiter distincta ī instāci tēpōris. aut distincta solum s̄m rōem et cōsideratōem. Si datur p̄mū est ipsōfibile et manifestū in cōueniens. cū instans ponat ab oībus in diuisibile realiter. Si datur s̄m in bil factū ad hoc q̄ opposita cōtradictoria possint eē in eodē instāci realiter. nam illud qd̄ est in ratōe nihil facit ad rem Sed potest dari mīma pars ep̄is Dicūt quidā. q̄ tēpus pōt̄ dupl̄ cōsiderari. Uno mō vt quācitas. et sic sumit mathematice. et hoc mō non datur minimū. quā pōt̄ ire in infinitū. Scdō mō vt quācitas naturalis que naturalr̄ mouet. et sic datur minimū. q̄ p̄o p̄ter pōt̄ respōderi q̄ nō datur minimū mathematicū. sed bene minimū naturale. Ad auctoritatē in p̄n ap̄io dicitur. q̄ illa vis habet exceptionem s̄m augustinū. vbi s̄.

## Ecūda qd̄

tercie distinctionis. vbi q̄ ritur. q̄re nō p̄traxit corpus p̄pi peccatū originale. Et primo ponit opinionē m̄gr̄i. de qua in scd̄a distinctione tercio de illa p̄tōde de q̄ omnes filij eius create fuerūt. Et ē opinio q̄ aliq̄ p̄tōtio ī adam nō fuit infecta. sed puata mūda in eo vsq̄ ad christi generatōem. et de illa mūda p̄tōtione x̄ps formatus fuit. Cōtra istam opinionem s̄t̄ p̄tōde siue que rēde ex p̄cepto doctoris rōnes Et sunt iuentende in b̄tō Bonauentura bu. tercij distinctionis. it̄. p̄te. h̄. arti. h̄. q. i. Est em̄ illa opinio m̄gr̄i cōtra sancto et dicta. vt p̄ez ex Damasceno greco q̄ dicit p̄pi p̄ceptū fuisse de marie sanguinibus purissimis. Est p̄tra augustinū bonuicē em̄. q̄ dicit p̄pm̄ assūpsisse p̄micias n̄re carnis seu masse. Et est cōtra fidei documēta. que dicūt x̄p̄z descēdisse ex semie Abrae et Dauid. ideo ī p̄ribus nec eq̄l̄it nec q̄l̄ificatōe nec materialiter distigebat caro x̄pi a carne pat̄z. Cū ergo habet q̄ nō contraxit p̄ps peccatū originale. Ven. em̄ dicit. q̄ tota caro b̄re marie fuit sc̄i ficata. ideo qd̄ assumebat ad formationē corp̄is domici fuit sc̄i ficatū. q̄a s̄m eum peccatū originale cōtrahitur ex carne p̄cupiscibilr̄ seminatā infecta. ex quol. vi. q. xxxij.

Itē quartā dist̄n. eodē mō dicitur. Itē b̄ra virgo fuerit vere m̄r̄ dei et hois. Uidel̄ q̄ nō. Nam duo opposita nō p̄t̄



# Questio

esse scilicet. 4. metha. sed mētas r vīr  
gūicas sunt opposita gr̄e. ¶ Ad  
oppositū Lu. 7. Cōcipies in vtero  
r partes filiū. Opinio ponit pbi r  
ho. pma. 2. q. 8. arti. 50. q. solus p̄  
habet rōnem actiui r m̄ passiu. se  
cūda ponit opinio bonauē. huius  
tercij. arti. 3. p̄sentis distinctiōnis  
dicentis q̄ beata virgo maria mini  
strauit materiā in q̄ erat. vis actiua  
illa vis nō habuit aliquā actionē  
q̄ actionē ipsius puenit spūscūs  
Tercio ponit opi. fr̄is gūil. var. q.  
p̄lq̄. huius tercij q̄ collata fuit sibi  
vis sup̄natural' p̄m: q̄ potuit coopa  
ri spūsancto in instanti. S3 circa  
hoc fm̄ doctoris sniam videbunt  
tr̄ia. Primo si mater hēt aliquam  
vim actiua in gn̄atione. Si beata  
virgo aliqd̄ coogata fuit in illa ge  
neratione sp̄i. Tercio si fuerit vere  
m̄. ¶ Quantū ad p̄mū est in: nio  
galiēni vtz p̄ auicennā in p̄mo ca/  
nonis cui in hac pte magis creden  
dū est q̄ arist. q̄ forme eiusdē rōis  
r eiusdē sp̄i. vt dicit da. 6. c. h̄it  
potentiā eiusdē rōnis. sed forme in  
māsculo r femina sunt eiusdē sp̄i.  
4. metha. s3 masculus h3 gn̄ationē  
actiua ergo r m̄lier cū nulla poten  
tia vegetatiua sibi deficiat r sic est  
intentio doctoris q̄ h̄ic galiēno q̄  
dicit mulieres se h̄ie actiue ad gn̄a  
tionē credendū est magis q̄ aristō.  
q̄ dixit h̄ie se passiuē. ¶ Quantum  
ad secūdū arti. si s̄go beata coopa  
ta fuit cū illa generatio fuerit in in  
stanti. Et ad talē actionē instātanē  
nō videat posse coopari natura. d3  
q̄ beata s̄go potuit coopari illi ge

# III

nerationi subiecte q̄ introducta est  
forma substārialis carnis a spūscō  
nā potuit facere spūsancto mediāte  
q̄ se sola fecisset si in instanti intro  
duceret naturaliter cū spūscūs nō  
impediuit vim actiua imo augmē  
tauit r hoc dicit dama. q̄ spūscūs  
p̄tulit virgini vim generatiuam.  
¶ Quātum ad tercij arti. d3 q̄ fuit  
vere mater dei r hominis p3 ex di/  
ct s r fecit quicqd̄ mater facit ad ge  
nerationē r p̄l' vt dicitur ē. ¶ Ad ar  
gumentū in p̄ncipio r̄ideo q̄ s̄go  
r m̄ nō opponūt aliq̄ opi. formali  
nāloia virtute superiori tollunt h̄ic.

Irea distinctiōnez q̄ntā sūt  
ponit d̄itas q̄ones. Primū  
vtz natura d̄ina assumptie  
vel assumere potuit. Secūda q̄nto  
vtz p̄sona creata fuerit assūpta vel  
potuerit assumi v3 q̄ sic. p̄sona assū  
psit ergo r natura. p̄sequētia p̄bat  
euz in p̄sona includat natura. ¶ Ad  
oppositum cum natura si eadem in  
tribus. s̄ tres p̄sone assūpsissent. In  
hac di. nō sūt opi. sed p̄ ei' declara  
tiōe tr̄ia videbunt. Primo vtz na  
tura hūana p̄ extitit an̄ assūptionē.  
Secūdo vtz verbū assūpsit eaz  
euz p̄ria p̄sonalitate. Tercia dato  
q̄ nō. Atz eā assumere potuit p̄s  
p̄sonatā p̄ria p̄sonalitate. ¶ Quā  
tū ad p̄mū arti. d3 q̄ nō. nā natura  
nō est rō terminādī istā vnionē for3  
malr lz sit rō efficiendī eā hoc patz.  
nā si natura illa in instanti p̄ceptio  
nis nō: fuisset vnita verbo sed esset  
creatio ad illā p̄ter verbū tūq̄ in illo  
instanti s̄go nō p̄cepisset s̄bū r sic  
s̄go maria nō fuisset m̄ verbī qd̄ ē

erroneū. ¶ Quātū ad secūdū art. 7 est rīsto secūde qōntis. dī q nō 7 in hoc omīs doctores cōcordant. Et ponit talis ratio. Si natura hūa/na esset assumpta cū p̄pria p̄sonali/ rate. tunc p̄sonalitas esset assumpta. B̄ videt irōnibile q̄ p̄sona sit assumpta p̄sonalis. alioquin p̄sonalitas esset p̄sonalis. 7 sic due p̄sone essent vna p̄sona. ¶ Quātū ad terciū art. vtz potuit assumere eā p̄rius p̄sonatam p̄pria p̄sonalitate. Sic dicit sanctus doctor p̄tra gentiles. c. 42. 7 in secūdo sententiarū dist. 2. q nō quia impossibile est naturā hūana/ nā iam suppositā assumi ad aliud suppositū nisi p̄poris suppositi cor/ rptionē. 7 si corripit suppositum necessario corripit natura. igit̄ im/ possibile est naturā iam assumptā assumi ad aliud suppositū nisi per corripitiōē ipsius. 7 sic iam assumi implicat p̄traditiōē. Sed q̄dam doctor modernus dicit q nō videt q̄ sit incōueniens q̄n naturā hūana/ nā iam p̄sonatā posse assumere trās/ ferēdo eam de p̄pria p̄sonalitate ad aliam p̄sonalitatē. ita q̄ ratio p̄sonalitatē nō remaneat ad illud q̄ dī q̄ si suppositū corripit vel p̄sona necessario natura corripit cum reuerentia illud est falsum. vtz est q̄ definit esse natura in illa. sed non corripitur. ¶ Ad argumētū in p̄ncipio dī q̄ licet natura assumpta nō nō ueniebat sibi vt natura sed vt erat in supposito.

Jra dist. 6. q̄rit vtz i xpo fuit aliq̄ esse aliō ab esse in creato. i. si in xpo sint pla

esse. vt q̄ nō esse p̄stituit ens. Si q̄ in xpo essent plura esse. xpus essent plura entia. vel vnū ens p̄ accidens q̄ dī p̄ arbanasū in simbolo. ¶ Ad oppo. est aug. monologion. 6. Dic dicit hein. q̄li. 3. q. 2. q nō. qz p̄bus diuinū supplet p̄sonalitatē nature hūane 7 sic esse. Eandē s̄ntiam tenet godofre. de fontibz aliter. p̄bans q̄ libero. 8. q. 1. q̄ sicut eadē q̄ntitate dī materia quā vt albedo recipiēt 7 albedo recepta. ita eadē ex̄ntia ex̄stitit verbū diuinū for/ malr 7 natu/ ra vn:ta q̄li p̄ accidens. S; in hac q̄ōe duo faciā. p̄mo ponā distīctiōnē de esse. scdo ponā solutiōnē q̄ōis. ¶ Quātū ad p̄mū art. dī q̄ eē capis q̄ duplicis. Aliq̄n dī esse ipsa p̄po/ sūcio mentis quā dicitur mens siue in/ tellectus. vt b̄ est h̄. 7 isto mō nihil aliud est q̄ illud q̄ dī in intellectu p̄ponente q̄d ex̄p̄mit p̄ hoc verbū ē De isto loquit cōmentator. xij. me/ tha. q̄n dicit q̄ esse aliq̄ mō p̄tinet ad esse accidenti. Scdo<sup>o</sup> esse eēntie q̄ esse nihil aliud est q̄ rei q̄ dicitur. Tercio mō esse actualis ex̄ntie ali/ cuius ex̄ntis eē intellectū. Quarto mō accipit esse. p̄ esse actuali subsistētie alicuius eē intellectū. 7 addit eē actualis subsistentie sup̄ esse actuali ex̄ntie in dependentiā ad aliud cui imitat in esse 7 a q̄ in esse dependeat. ¶ Mō q̄ō de p̄mo esse nō q̄rit q̄d si/ gnificat p̄positionē mentis qz tale licet sit in xpo nō est in xpo esse s; in mente. nec homo querit de esse subsistentie. quia vnū est in xpo nec q̄rit de esse essentie quod est secūdo modus. qz p̄ta sunt. s; q̄ō q̄rit de eē



## Questio

entia actual. Sz ad hanc qonē est opi. sancti doctoris r egidij. q in xpo est vnu esse subsistēte r in hoc oēs fideles pueniūt dicūt vltra q sicut est vnu esse subsistēte sic in eo ē vnu esse existēte. ita q natura hūana nullū prium esse habet qd habeat actu qd pueniat sibi ex se. habet tñ tale esse in potentia si separet p possibile vel impossibile. Sed doctor noster tenet oppositū r est solutio scdi articuli. r dicit q sicut realiter in xpo sunt due nature in vna reali subsistētia. n. in vno supposito. sic ibi sūt due nature. r qlibet in actua li existētia r sic duo actualiter existētia in xpo. Et dimissis multis rōnibz p ptesco: accipio aliquas. Primo sic p oēm generationē acquirat aliqd esse nouū. sed verbum vere est generatū r acceptū de beata virgine. ergo xps sm naturā humanā fuit vere generatus. ergo aliqd nouū esse est sibi acquisitū. sz nō est aliud nisi hec natura actualis. g rē. Et hic p verbo intellige xpm. vel psonam xpi genitā r nō verbū eternū. Itē in oī corruptione vera oportet aliqd esse substantiale vere corruptū. sed xpus vere fuit mortuus g aliquod esse substantiale in eo fuit de pditum non esse diuinū. ergo aliqd esse tenens se ex pte nature humane Itē si verbū p impossibile relinqueret naturā humanā non oportet q influeret sibi aliquod nouum esse quia sola dependentia que pus terminabat nō terminaret nec pseruaret. sed sibi relicta sic haberet verus

## II

esse. ergo r mō vt vnica illud habet Sed si quis dicat ex duabz actu existētibz nō sit vnu terciū. Dico q verū est p informationē. sed bene p dependentie terminationē. ¶ Ad argumentū in pncipio dico q non sequit q si in xpo essent plura esse q xpus esset plura entia. sicut nō sequit in xpo sunt plures volūtaes. ergo plura volētia.

## Ecūda que

ntio segre distinctionis vbi querit vtrū xpus sit aliqua duo. s. vtrum psona xpi sit pposita. Vide tur q sic p dama. qui vult q psona xpi sit pposita ex duabus naturis. ¶ Ad oppositū vbi est ppositio ibi ppositū melius est quodlibet cōponētū. ergo totus xpus melior esset solo verbo qd est incōueniens. Ad qonem dī q nō sed p maiori de clatione tria videbunt. Primo vtz hūana natura que dicit a sam r corpus addat aliquā entitatē aie r corpori. Secūdo verū ex verbo r hūmana natura assumpta relūctet ali quod totum quod addat entitates aliquā sup vtrūq. Tercio vtrum psona xpi sit pposita. ¶ Quantum ad primū ponunt tres clusiones. Prima est q natura addit sup suas ptes specialem vnionē reale quod ptes. quia aliter nō esset plus vnum ex ptribz quā ex subiecto r accidēte. Secūda pō q pter illā vnionē reale natura hūana addit aliquā entitatē positiuam absolutā ptes. qz vltimus termin⁹ formal in gnāde nature subalis nō pte aliq relatio

Tercia dicitur quod illa entitas que resultat ex unione non est aliquid forma superueniens quod probatur. quia corpus et anima non sunt perfectibilia per formam tertiam eorum. Quartum ad secundum articulum. si ex sebo et natura humana sumpta resultat aliquid quod addat entitatem aliquam super verumque dicendum est quod non. quia quando ununtur partes subaltere resultat talis entitas que non est hic. Quintum ad tertium articulum. dicitur quod persona spiritus non est proprie posita. quod posita ponitur dependetiam et unionem reale in verumque extremo que non est ponenda in verbo. Item quod positum melius est quod omnibus proponitur et totus spiritus melior esset solo verbo quod non est dicendum. Sed de unione que est in persona spiritus sunt tres opiniones. Prima est quam magister tenet et dicitur quod corpus et anima ununtur substantialiter in tercio. secundum quod corpus et anima ex illa unione faciunt hominem. Unde dicitur hoc opus quod homo est assumptus. tertium quod homo est unius subalter et non accidentaliter. quartum est quod homo assumptus non pertinet intrinsece ad personalitatem spiritus. sed tota personalitas spiritus importata per verbum. isti personalitatem diuinus est homo. Secunda opinio. dicitur cum prima in duobus sed distinguitur in aliis duobus. ponitur enim secunda opinio quod corpus et anima ununtur subaltere non faciunt hominem. ponitur etiam quod humana natura pertinet intrinsece ad personalitatem spiritus. unum spiritus enim eos est subsistens personaliter in duplici natura sic subsistens in natura diuina. ita subsistens in natura hominis est persona humana et sicut subsistens in natura humana dicitur persona simplex. ita subsistens na-

tura duplici dicitur quod persona duplex non ratione persone sed ratione nature in qua subsistit et ideo illa opinio ad attendens dicitur persona opposita glossando sic. scilicet intrinsece in suo personalitate duas includere naturas quas vitas ad personalitatem pertinet. Tercia opinio. a seculum da differt in tribus. primo quod dicitur quod anima et corpus non faciunt unum subaltere inter se. Secundo quod non ununtur subaltere sed accidentaliter modo quo habitus unius habitus. Tercio dicitur quod non pertinet intrinsece ad personalitatem spiritus. et ideo dicitur quoddam secundum damas. ponentem personam spiritus esse positum quod hoc non est intelligendum absolute quia esset erroneum. sed illo modo quo ponitur secundum da opinio. et sic nullum inconueniens sequitur. Et nota quod in hac questione inueniuntur quod aliud dicitur distinctione essentiali et ideo non dicimus aliud per se habet alius per. Ad argumentum in principio dicitur quod damas non sumit ibi proprie compositionem etc.

Inca distinctione septima dicitur quod ista sit persona deus est homo verum quod non. nam infinitum non est finitum sed deus est infinitus homo finitus ergo etc. Ad oppositum est fides. et Jo. 1. Verbum caro factum est. In tercio articulo in quo dicitur quod liter accipitur hoc predicatum homo. ponitur opinio archiepiscopi tenentem. dicitur quod accipitur per supposito ut sit predicatio per idem primum in nuendo tale implicationem. verbum est suppositum quod est homo. Ceterum in hoc dubitatur de ista persona est homo an sit se. ubi dicitur in gual. varro. in panti di. q. vnica. quod est per accidentia propter implicationem in subiecto quod est



## Questio

## II

procedēs. rps est implicat de. ver  
bo esse hoīem. Sed i hac materia  
fentio est doctoris. q̄ ista ē vera. Et  
probat̄ sic. om̄e suppositūz ep̄ns  
sub aliqua natura est tale pdicatioe  
formali p̄ illam naturā. sed p̄bum  
est suppositū ep̄ns in natura hūana  
ergo est hō formāl̄ p̄ istam naturā  
z sic hec ē vera. deus est hō Sed q̄s  
modus pdicandi sit. dr̄ q̄ sicut illa  
vntio est alia ab om̄i alia vntione ita  
modus pdicandi est oīno al̄ a mo/  
dis pdicandi assignatis. Un̄ non ē  
pdicatio in p̄io modo dicendi p̄ se  
p̄ueta. quia pdicatu nō dicit essen/  
tia subiecti. nec includit in definitō  
ne eius. nec dr̄ in sebo modo dicēdi  
p̄ se. quia nō est p̄p̄ium actōis. vel  
p̄p̄ia passio. Dicit t̄n p̄tinere ad p̄i  
mum modū. quia illud qd̄ pdicat̄ ē  
quid. tamē n̄ predicat̄ in qd̄. q̄ p̄re  
dicari i quid ē. q̄n̄ pdicatu est d̄ rō  
ne subiecti. siue in subalib̄ siue i ac/  
cidentalib̄. vt quid ē albedo. color.  
sed ista pdicatio ē media inter laba  
lem z accidentalem. si t̄n oporteat eam  
reduci ad aliqd̄ predicabile reducef  
ad aliqd̄ pdicabile accētis. Notan  
dum t̄n q̄ aliter accipit metaphis  
accētis. z aliter logicis. qz metaphi/  
cus vocat accētis om̄e qd̄ dat depē/  
dentia. Sed logicus dicit accētis qd̄  
dicit materiā accidentalem z inheren  
tia. ista ē ergo pdicatio p̄ accētis. de  
est hō sic itelligendo. qd̄ dicit naturā  
accētalem. sed nō inherentiā. habz  
t̄n similitudinē cum accētis logico. q̄a  
sic illud p̄t adesse z abesse p̄ter sub/  
iecti corrupciōem. ita natura hūana  
verbo. Sed nota in r̄sione ad p̄

mi q̄ nō valet sunt magis diuersa  
ergo magis repugnāria. nā magis  
diuersa sunt hō z album. q̄ albedo  
z nigredo. sed magis vniūtur hō z  
albū. z sic minus repugnāria. part  
formiter finitū z infinitū. vel limi/  
tatu z illimitatū s̄t̄ magis diuersa.  
sed nō maxime repugnāria. Nā in  
p̄po ista duo s̄t̄ de<sup>o</sup> z hō fuerūt vni  
ta. sed qd̄ ad argu. Si argueret. q̄n̄  
aliqd̄ diuiditur p̄ aliq̄ duo. q̄cquid  
cadit sub vno mēbro. nō p̄t cadere  
sub alio. z sic qd̄ qd̄ sub limitato nō  
cadit. p̄t cadere sub illimitato. Di  
co q̄ vez est qd̄ dicitur. sed h̄n ali/  
ter vt in p̄posito. Nā hic alius mo/  
dus ē nouus eēndi. z ali<sup>o</sup> nou<sup>o</sup> mo/  
dus pdicandi vt hēs in eadē q̄stione  
sed hō est vniocū alino z petro. di  
co q̄ sic. sed nō vniuoce pdicatum.  
sic albū dicit̄ de lapide z de ligno  
est vniocū. sed nō vniuoce pdica  
tum. Ad argu. in p̄cipio. cum dr̄  
infinitū nō est finitū. Ddm vez est  
vniūitate nature. sed infinitū bene p̄t  
esse finitū p̄pter vniūtatē p̄sone substi  
tentiis i natura finita z infinita

## Ecūda que

stio seprime distinctionis.  
vbi querit. Utz deus factus sit hō.  
Videt q̄ nō. quia magis distantia  
nō sunt p̄possibilia. sed de<sup>o</sup> z hō s̄t̄  
maxime distātes. ergo hō p̄possibi  
les. Ad oppo. in s̄mbolo Niceno  
deus hō factus ē Ad quā q̄stioez  
r̄ndetur q̄ sic. Sed ponit op̄io bea  
ti Bonauēture d̄cētis in l̄ra in p̄i  
ti dist. arti. ij. q. i. z distinguētis sic.  
q̄ factio p̄t referri ad p̄positioez vel

ad altere extremū. Et hoc duplici-  
 vel in se. vel i ordine ad altere extre-  
 mū. Et circa sine q̄stionis dū dicit  
 q̄ aliqui dicūt q̄ fieri denorat mu-  
 tationē illi? de quo dicitur. 7 p̄cisionē re-  
 spectu termi factōis. tangit. Bouas  
 uetura ubi sup. S3 in hac q̄ōne sic  
 dōm est. q̄ in factōe hoc s̄buz sit p̄  
 esse sc̄dm adiacēs vel terciū. Si se-  
 cūdū tūc est vera simplr. vt hō sit.  
 albū sit. S3 si terciū adiacēs tūc est  
 vera fm qd. qz ex p̄e p̄dicatū vt hō  
 sit albu. hec factio sit fm quid. qz ex  
 p̄e albi. 7 q̄ō hic est terciū adiacēs  
 ip̄m s̄bum. ideo hec p̄cedēda ē. de  
 factōe est hō fm quid. qz factio ē ibi  
 ex p̄e boia. Qd p̄t. quia ad factio-  
 nem nō requirit nisi agens 7 p̄uatio  
 facti. s3 hoc agens ē tota trinitas. et  
 añ incarnatōes erat ibi p̄uatio h̄  
 termi qui est hō. Sed hic q̄rur  
 eria. Primū si hūana natura ē vni-  
 ta s̄bo acc̄ntaliter. Ad qd dicit q̄ ali-  
 quid vnit̄ alteri p̄ intelligi triplr.  
 Uno mō sic q̄ illud sit acc̄ns illi?  
 vt albedo vnit̄ acc̄ntalr corpi. qz ē  
 acc̄ns corpi. Sc̄do mō vnit̄ alteri  
 acc̄ntaliter. nō q̄ sit acc̄ns sed q̄ h3  
 modū accidentis. 7 hoc etiā p̄ intel-  
 ligi duplr. Uno nō q̄ vnit̄ sibi taz  
 en. i in actu. sic tñ q̄ nō cedit i vni-  
 tatem subs̄stētie illius cui adiūgit  
 nec sic vna subs̄stētia vtriusq̄. sicut  
 vestis vnit̄ vestito Sc̄do modo sic  
 q̄ vnit̄r enti in actu hoc tñ modo  
 q̄ cedit in vnitatē eius. 7 ē vna sub-  
 stētia vtriusq̄. Exemplū de hoc n̄  
 hēm? in naturalibz. s3 solū i hac be-  
 nedicta incarnatōe. Dico ergo ad p̄  
 posuū. q̄ si accipiat vniō acc̄ntal

ter. Primo mō natura hūana nō  
 vnit̄r s̄bo q̄ sit acc̄ns verbo. Qd  
 p̄t. quia illud qd est suba in se. nō  
 p̄t esse vere acc̄ns alteri p̄io p̄bisi.  
 Sed natura hūana est vere suba in  
 se. ergo 7c. Item si est acc̄ns ver-  
 bi. illa p̄posito nō esset vera. Deus ē  
 mortuus. nunq̄ em p̄ substractōes  
 acc̄ntis dicitur aliquid mortuū. Item si  
 esset acc̄ns verbo h̄et se p̄ infozato-  
 nez ad s̄bum qd est incōueniēs. Se-  
 cūdū qd querit̄ est. si hūana natu-  
 ra vnit̄ verbo p̄ modū instrumenti  
 Aliqui dicūt q̄ sic. qz illud vnit̄r  
 alieui p̄ modū instrumenti qd vnit̄  
 ei vt ip̄o mediātē operatur. vt p̄t per  
 p̄metatorē p̄io de gnatione. p̄met-  
 to p̄io. qui vult acc̄ntia aliquo mō  
 esse instrumētā formaz subaliū. q̄  
 eis vnit̄r. 7 mediāntibz illis ope-  
 ratur. Et sc̄do de aīa videt̄ velle q̄  
 calor sit instrumentū aīe. quia me-  
 diāntē calore aīa opatur. Natura  
 hūana vnit̄r est verbo vt illa med̄  
 ante operatur opationes p̄ salute huius  
 mani generis. Un̄ p̄cedi p̄t q̄ sic  
 vnit̄r p̄ modū instrumenti aliq̄ mō  
 Tertū. vt ex vniōne ad verbum  
 fuit aliq̄ virtus sup̄naturalis agēdi  
 miracula i natura hūana alia ab ip̄o  
 verbo. Dicit̄ ad hoc q̄ in manu xpi n̄  
 erat alia p̄tus q̄ diuinitas in h̄tis  
 manū. vñ quādo volebat curabat  
 7 sanabat. Ad argumentū in p̄i-  
 cípio dicitur. q̄ maior est falsa. nā quā-  
 titas 7 substantia maxime distan-  
 temen vnit̄r.

**Tercia q̄stio**  
 septimē distiunctōis que



# Questio

ritur. viz christus p̄destinatus fuit esse filius dei. Uidet q̄ nō. q̄ p̄destinare dicit aliquid r̄pale esse filiū dei dicit esse eternū. esse eternū et r̄pale videntur ōposita. ergo r̄c. ¶ Ad ōpositū est fides r̄scriptura sacra. Ad questionē dicit q̄ sic. et ponitur ad R̄bo. primol factus est de semel dauid qui p̄destinatus est esse filius dei. Et maxime cū p̄destinatio sit p̄ordinatio ad gloriā et ad alia in ordine ad gloriā. r̄ huic nature hūane in christo p̄ordinata est gloriā r̄ vnio ista in verbo in ordine ad gloriā. quia non tanta gloriā fuisset sibi r̄ferenda si natura hūana nō esset vnita sic. Imo collata est quēadmodū ergo merita cadūt sub p̄destinatione sine quibz nō ordiatur tanta gloriā. ita vt videtur. ista vero que ordinatur ad tantā gloriā de congruo licet tanquā nō meritū cecidisse sub p̄destinatione. r̄ ita si cur p̄destinatum est hanc naturam vniri verbo. ita p̄destinatum ē verbum esse hōiem. r̄ hunc hōiem. esse verbum. ¶ Ad argumentū in principio dr. q̄ p̄destinatio in x̄po non dicit r̄pale. sed eternū. r̄ sic eternaliter fuit p̄destinatus

Irea distinctionem octauam queritur. Utrum in christo sunt due filiationes reales.

Una scz ad patrem. r̄ alia ad matrem Uidet q̄ non. nam in christo nihil est ponēdū frustra. sed frustra ponitur noua filiatio in x̄po cum filiatio antiqua r̄ eterna sufficiat.

¶ Ad oppositū. in x̄po sunt due natiuitates r̄ due ḡnades. ergo r̄ due filiationes. quia qualibz natiuitate

# III

habet propria filiatio. Ad qd dicitur q̄ sic Sed in hac q̄stione dicit a quibusdā q̄ nō. quoz ratio duplex est. Prima. quia filiatio est p̄ se suppositi. r̄ nō nature. Et hec est ratio beati Bonauenture in p̄nc̄i distinctione arti. ij. q. ij. r̄ Den. quol. iij. q. ij. Alia ratio est. q̄ due dispōnes eiusdem rōnis nō possunt esse in eodez. Decet rō Thomē iij. p̄e sūme. q. xxv. arti. v. Quod r̄ probat alij. q̄ potentia p̄ se est ad formam r̄ nō p̄ se ad banc formam. r̄ ita si posset esse in potentia ad formā. r̄ actu habere formā simul esset cum actu r̄ nō cū actu. Di alij sunt sequētes Den. cum quol. iij. q. ij. Sed veritas istius q̄stionis est. r̄ opinio doctōris. q̄ in x̄po sunt due natiuitates. r̄ due ḡnades. igitur due filiationes. nā quēlibet natiuitas habet propriam filiatōem. Quod sic psuadetur. vbi est nouū fundamentū relationis r̄ filiatōnis. ibi est. noua relatio r̄ noua filiatio. sed hic est nouū fundamentū scz natura cōicata a matre. ergo noua relatio r̄ noua filiatio realis. Confirmat. quia. quādo alij qua sic se habent. q̄ vnū se habz vt prius. r̄ aliud vt posterius plurificatio prioris. plurificatur posterius. sed fundamentū se habz vt prius r̄ plurificat. qz eternus r̄ r̄palis. ḡ relatio. Itē est regla relatioz r̄ cogēz qz posito vno relatioz ponit r̄ reliquū. r̄ sic si acquirat noua relatio in vno extremo r̄ in alio. sed noua relatio acquirat in m̄te. ḡ in ple. Dico ḡ q̄ mihi videt ad q̄em q̄ oportet ponere in x̄po plures filiationes. scz vnā eternā ad p̄tē. alia r̄pales de

nouo acq̄sitam ad matrem. Sed ab aliq̄bus ponit illud notabile. q̄ ois filiatio q̄ est hic p̄sonalis sic intelligēdo. q̄ p̄ria est p̄sonalis. q̄a p̄sonā verbi p̄stitū sic sicut filiatio eterna.

Alia est p̄sonalis nō p̄sonā s̄bi cōstituens. sed p̄sonā verbi demōstrans et p̄ime sup̄ueniens rōne hūane nature vnite. et hec est sc̄da filiatio. S̄z in vno supposito p̄nt esse plures relationes eiusdē rōnis. Dico q̄ sic. s. plures p̄mitates vel plures filii dices. Sed ē eadem relatio q̄ filius refertur ad p̄m. et qua refertur ad m̄m. D̄z q̄ est alia. et p̄z sic. nam mortuo p̄re remanente matre. corrūpitur filiatio ad p̄m. et manet realis filiatio ad matrē. Sed s̄z aliter rōnis. dico q̄ sic. quia vna seq̄tur p̄cipiū actiū. et alia p̄cipiū passiū. Sed i eodē filio p̄nt ēē plures filiatōes eiusdē rōnis. Dico q̄ n̄ quia oporteret q̄ eiusdē filij ēēt plures p̄res a q̄bus h̄retur ille relatōes vel plures m̄res qd̄ est ip̄ossibile.

¶ Ad arguē in p̄cipio p̄z q̄ nō est frustra p̄ iam dicta r̄.

Inca distinctōes nonā que/rit. Utz p̄po debeat latria vel honor latrie solum s̄m naturā diuinā. Videt q̄ sic. q̄a latria est cult⁹ debitus soli deo rōe sūmi dominij. sed sp̄us solū s̄m naturā diuinā est s̄m d̄ns. ergo r̄.

¶ Ad oppo. est m̄ḡ in lra. et adducit auctoritates. In tertio articulo. ponit vnam rōem quare nō potuit fieri. repatio humani generis p̄ p̄nam creaturam. Dicitur q̄ ideo est. Nam nō esset homo restituit⁹ ad ill

lam excellētiā quā prius habuit. quia tūc teneretur seruire illi creaturæ que eam liberavit. Nec est r̄a beati Bonauēture. dist. x. huius tertij. q. iij. Sed pro maioris declaratiōne quattuor dicam. Primo q̄ mōda latria accipit. Seco. qualiter quattuor nomib⁹ noiatur. Tertio. si est virtus generalis. Quarto dicaz ad

questionē. ¶ Quāntū ad primū articulum dicit. q̄ latria aliquādo accipitur pro his que deo exhibentur. vt sacrificia genuflexiones et talia.

Secūdo accipit pro ip̄a exhibitōne. Tertio p̄ habitū inriūco incli/ nantes ad tales actus et ad talia exhibenda. Primo modo nō est virtus s̄ materia virtus. Secūdo modo est virtus. Tertio modo est virtus. quia inclinat ad talem actū bonum eliciendū.

¶ Quāntū ad sc̄dm articulum dicitur. q̄ tales act⁹ vlt̄ habitus quadrupl̄r nomiatur. Dicit em̄ pietas. Eusebia. Latria. et Religio. Dicit pietas. propter deuotiōnis affectum q̄ requiritur. Secūdo dicitur Eusebia. i. bonus cultus p̄pter studiū quod debet s̄bi apponitur eoli dicitur. Tertio modo dicitur

Illud em̄ cui aliqd̄ studiose impeditur eoli dicitur. Tertio modo dicitur. s. diuina seruitus s̄m Augustinū. x. de ciui. dei. ca. i. in quāntū exhibitōne deo obsequimur. Quarto d̄z religio. in quāntum hō. obligatur ad aliqua determinata deo exhibendo.

¶ Quāntum ad tertij articulum. si est virtus generalis vel specialis. Vbi aduertendum. q̄ virtus potest dici generalis quadrupliciter. Primo modo propter predicatiōem. Secūdo



# Questio

# III

propter extensionē vel directionē vlt  
 calitatem sicut prudētia. vi. ethico.  
 Tertio propter materiā. q̄a i mate  
 ria cuiuslibet fortis pōt exhiberi vt  
 magnanimitas iij. ethi. Quarto  
 p̄comitantē. q̄a ipam p̄comitantē  
 plures fortēs. sicut iusticia. v. ethi  
 eoz. Dico igit ad hūc articulum. q̄  
 latia ē sp̄ialis fortis simplr. q̄ p̄z  
 ex obiecto. eo q̄ obiectū eius imedi  
 atum ē sp̄iale. s. honor deo exhibē  
 dus est tñ aliquo mō ḡnālis. q̄a le  
 cuz exigit plures fortēs. s. fidē spes  
 z forte caritates. q̄a forte si ē virtus  
 nūq̄ est informis. hoc tñ nō assero  
 Quātum ad quartū articulū z que  
 stionis r̄sum dicit q̄ si solū pōt ac  
 cipi categrumate. vlt sine cate  
 greumate. Si sine categrumate  
 ee. dico q̄ sic. q̄a christo considerato  
 fm solā naturā diuinā sufficitz est  
 in eo rō sumi. adorabil. Si p̄o su  
 matur sine categrumate. tūc nō  
 tar exclusionē ab vno extremo respe  
 ctu alieni extremi. z hoc duplr. vel  
 excludēdo hūanitatē vel includen  
 do. Si excludēdo. i. q̄ sola diuitas  
 sit adorāda est falsz. Si includen  
 do. i. q̄ diuitas z hūanitas i p̄o  
 sint adorāde. dico q̄ sic. licz rō ado  
 ratōis sit diuinitas. Et hec ē inia do  
 ctoris. licz dicat alijs p̄bis. Nec cō  
 firmat p̄ damas. liij. Christ⁹ deus  
 p̄fect⁹ est hō. quē adoram⁹ cuz p̄z ē  
 riā. scz vns adorāde cum imutabili  
 carne eius. Sz etiā nota q̄ triplex ē  
 adoratio. s. latia que solo deo p̄e  
 nit. Iperdula p̄gani morie. Dulis  
 scis iuuenis. Ad argumētū in p̄i  
 cipio dz. q̄ si q̄ solū tenet sine cate

greumatice nō p̄cedit. si vero cate  
 greumatice ē p̄cedenda zc.

Ira decimā distinctōem q̄  
 ritur. vix p̄s sic filius dei  
 adoptiu⁹. Videt q̄ sic. naz  
 filius dei adoptiu⁹ dicit p̄ inbabita  
 tionē sp̄s sancti. sed sup̄l r̄pm rede  
 uit sp̄s sanctus. Et sic r̄i. ḡ debet  
 dici filius adoptiu⁹. Ad oppositū  
 est mgr̄ in lra. Ad q̄stionē dz q̄ nō  
 p̄z p̄ Ambrosiū dicentē. Volui  
 inq̄t et revolui. z in scripturis r̄pm  
 nūq̄ filiū adoptiuū inueni In hac  
 q̄stionē nō sunt op̄ioes. Sz tria di  
 cemus p̄ maiori declaratōe. P̄io.  
 si p̄s fm q̄ hō est p̄sona. Secdo. si  
 fuit p̄destinat⁹. Tertio ad q̄stionē.  
 Quātū ad primū articulū ponit  
 due p̄clusionēs P̄ia. q̄ ista p̄o p̄s  
 fm q̄ hō est p̄sona. est simplr z ab  
 solute falsa. q̄a illa reduplicatio fm  
 q̄. si p̄rie accipit sp̄ denotat illud  
 cui adiūgitur eē cāz in aliā ḡne cāe  
 inherētie p̄dicari ad subiectū. Sed  
 q̄n dz fm q̄ hō est p̄sona. ista fm q̄  
 nō pōt h̄z rōem cause inherētie p̄e  
 dicari ad subiectū. q̄a eē hōiem nō  
 dicit nec h̄z rōez cause. q̄re p̄o p̄e  
 niat esse p̄sonā. nā p̄uenit sibi esse p̄  
 sonā p̄ p̄rietate p̄sonale p̄iuitā. et  
 ideo illa p̄o est falsa Secda p̄clusio  
 q̄ hec ē vera. p̄s fm q̄ hō est p̄sona  
 hōis. q̄a licet natura hūana non est  
 cā quare p̄ueniat p̄o rō p̄sonē. tā be  
 ne est cā quare illa p̄sona sit p̄sona  
 talis nature. Quātū ad scdm articu  
 lum. si p̄s fuit p̄destinat⁹. ponit  
 due p̄clusionēs. P̄ia q̄ p̄s fuit p̄  
 destinat⁹. Sz q̄ sua p̄destinatio  
 fuit cā nra eligūt eius dē rōis. z aliq̄

liter alteri<sup>o</sup> rōnis. Prīmū claz est  
 et ab oibus pcessum. Scōm p<sup>o</sup> p<sup>o</sup>  
 sic eiusdē rōnis. qz sicut nos ordiat  
 ad glam. sic r<sup>o</sup>m ordiauit. est tñ  
 alteri<sup>o</sup> rōnis respectū termi. nā alit  
 r<sup>o</sup>m ordiauit r alit nos. vel p alitū  
 modū ordiauit r<sup>o</sup>s r nos. Quāruz  
 ad terciū arti. dīcō doctor. q fil<sup>o</sup> ad  
 op<sup>o</sup>ctius caret naturali gnātōe q cō  
 fertur sibi aliqd ius de pgruo vl de  
 bito in hereditate ad op<sup>o</sup>ctis būana  
 aut natura in xpo h<sup>o</sup> fm se nō hēret  
 talē gnationē. sed ea careret. tñ vni/  
 ta est sic genito naturalr. ideo ex na  
 turali gnatione illi<sup>o</sup> cui vnit. debet  
 sibi aliqd ius saltē de pgruo. imo si  
 cur pcedit sibi ius in grā r gla r de  
 pōnā ordiata nō pōt fieri oppositū.  
 r sic nō p<sup>o</sup> dicit fil<sup>o</sup> adoptiu<sup>o</sup>. ¶ Ad  
 argu. in p<sup>o</sup>ncipio d<sup>o</sup>. q ad hoc q ali  
 qd sit fil<sup>o</sup> adoptiu<sup>o</sup> nō sufficit inbi  
 ratio spūscī. sed oportet q illa grā  
 nō hēat aliqd ius nec ex cōgruo nec  
 ex p<sup>o</sup> digno. nec ex debito generatio  
 nis. sic nō est hic.

Ira vndecimā distinctōem  
 sunt tres qōnes. Prīa vtz  
 r<sup>o</sup>s sit creatura Scōa vtz  
 r<sup>o</sup>s fm q hō sit creatura. Tercia.  
 vtz r<sup>o</sup>s incepit eē. Videt q sic. nā  
 p<sup>o</sup>rietates naturales manēt in xpo.  
 ergo sicut rōne diuinitatis d<sup>o</sup> creator  
 ita rōne hūanitatē d<sup>o</sup> creatura. Ad  
 o<sup>o</sup>positū est in gr<sup>o</sup> qui d<sup>o</sup> q simplr ē  
 falsa. In hac dis. pōnā tres acti. r q  
 liber articū<sup>o</sup> est rñtūus sue qōnis.  
 r sic tres articū<sup>o</sup> rñ debū p<sup>o</sup> rly qōni  
 bus. S; p<sup>o</sup> p<sup>o</sup>ma qōne. Vtz r<sup>o</sup>s  
 sit creatura. Dicē in solutōne Bona  
 uētura. p<sup>o</sup>ncis dis. arti. ij. q. iij. in so<sup>o</sup>

lurōe scōi argumēti. q ista p<sup>o</sup> ē nō  
 tāda. qz cōicatio ideomati nō fit in  
 bis vbi ē repugnācia p<sup>o</sup>rietat<sup>o</sup> vni/  
 nature ad aliā naturā Scōo d<sup>o</sup> tibi  
 dem soluēdo vltimū argumētū. q  
 nō sit cōicatio ideomati in negatō  
 nity. nec i his q dicit repugnātia  
 vni<sup>o</sup> nature ad aliā naturā. Tercio  
 dicē frater guilhel. i p<sup>o</sup>ncis dis. q. vntēa  
 q p<sup>o</sup> est simplr cōcedēdo. negat tñ  
 a scōis cōiter p<sup>o</sup>ter hereses dicentū  
 r<sup>o</sup>m esse purā creaturā. S; veniē/  
 do ad rñsiones qōnis. Ad p<sup>o</sup>ma d<sup>o</sup>  
 cū doctore q creatura vl esse creatū  
 p<sup>o</sup> accipi duplr. vno mō large. aliō  
 mō stricte. Large d<sup>o</sup> ens creatū qd  
 incipit eē p gnationē de q p<sup>o</sup> dicit ge  
 nitū de nouo Scōo<sup>o</sup> d<sup>o</sup> creatura h<sup>o</sup>  
 esse creatū cui<sup>o</sup> esse totū p<sup>o</sup>cessit nē  
 nata vl creatōe. si accipiat a creatā  
 p<sup>o</sup>mo modo fm eē creatū p o<sup>o</sup> eo qd  
 de nouo incepit hēe eē nouū. sic d<sup>o</sup> q  
 ista p<sup>o</sup> r<sup>o</sup>s est natura r creat<sup>o</sup> sim  
 pliciter loqndo ē vera. qā simplr lo  
 quēdo hec ē h<sup>o</sup>. r<sup>o</sup>s genit<sup>o</sup> est d<sup>o</sup> no  
 uo ex maria p<sup>o</sup>gine. Si at accipiat  
 creatura vl esse creatū scōo mō. i. q  
 creatura dicat eē cui<sup>o</sup> totū esse p<sup>o</sup>ces/  
 sit nō est. sic dico q est simplr falsa  
 q; in xpo ē aliqd cui<sup>o</sup> esse nō p<sup>o</sup>cessit  
 nō esse. nec natura nec r<sup>o</sup>e. i. natura  
 h<sup>o</sup>bi. iō p<sup>o</sup>rie r stricte accipiēdo crea  
 turā falsa est. Quāruz ad scōaz qōne  
 vtz r<sup>o</sup>s fm q hō sit creatura acci/  
 piēdo creaturā stricte Aliq dicit q  
 est h<sup>o</sup> nā ad hoc q p<sup>o</sup> reduplicatō  
 sit h<sup>o</sup> sufficit q i illa rōe cui<sup>o</sup> sit r<sup>o</sup>  
 duplicatio iueniat rō p<sup>o</sup>dicaci. Et qz  
 in ista. r<sup>o</sup>s fm q hō scz in ista redū  
 plicatōe. iuenit hoc. qā in qntū hōi



bz aliqd cui<sup>9</sup> esse p̄cessit nō esse. idē  
dicūt z bñ q̄ simplr loq̄ndo s̄a est.  
¶ Quātū ad terciā q̄onē. vtz xps ī  
rept̄ esse. Dico q̄ ista p̄p̄o s̄p̄ est dī/  
stinguēda. nec debz ad hāc nec ad si  
miles r̄nderi nisi distinguēdo. q̄a līj  
esse p̄t dicere v̄l esse p̄onale. v̄l esse  
subale v̄l q̄d cūq̄ aliō. Si loq̄mur  
de p̄mo esse dī q̄ xps nō incepit esse  
q̄a sic denoiaret. nouitas esse su p̄o  
sirat q̄d saluz ē. Si āt loq̄mur dē  
sc̄do mō. sic p̄p̄o est s̄a. qz denotat  
esse subale xpi q̄d fuit nouū. q̄d ē ve  
rū. nā in xpo pono plura esse suba/  
lia. qz vnū est nouū. z aliō ātiquū  
Ad argumentū in p̄ncipio. p̄z per  
ta q̄ dicra s̄t.

¶ Ircā distinctōz duodecimā  
q̄itur. vtz xps potuit pec  
care. Videt q̄ sic. nā aug<sup>9</sup>.  
de libero arbi. dē sic. melior est nata  
q̄ peccare p̄t q̄ que nō peccare p̄t.  
S; xp̄ s̄ habu ite melioz naturā et  
nobilissimā. ḡ zc. Ad o p̄o. si possz  
peccare. posset dānari. sed xpm pos  
se dānari est. tra f. dez ḡ zc. In hac  
distinctōe Scor<sup>9</sup> pauca dē. S; ad  
q̄stionē m̄det sic. si xps posset pec  
care. posset dānari. s; posse xp̄z dā  
nari horret mēs hūana. ḡ zc. S; in  
hac q̄stione tria videbim<sup>9</sup>. Prima  
vtz natura intellectūalis assūpra de  
nēitate fruāt z sit btā. Sc̄da. Ut r̄  
talis natura sit nēario impeccabil.  
Tercio q̄d sic de facto si natura as  
sūpra a xpo fruebat z erat ipeccabil.  
¶ Quātū ad primā dī. q̄ licz sit ita  
in re. nō videt q̄ ip̄licet z possibili  
tate. qn de poñā abioluta de<sup>9</sup> possit  
assūere naturā intellectuālē q̄ nō frue/

ret. Et p̄sudet sic. qn aliq̄ duo sic  
se hnt q̄ vnū est p̄us naturalr alto.  
z maxime si realr distinguant z eēn  
tialr de<sup>9</sup> p̄t influere ad p̄m h. nō in  
fluēdo ad sc̄dm. sed opatio ē poste  
rior tali vnōe. z realr differens. er  
go poterit assumi z nō fuit. Itē ver  
buz p̄t assūere naturā mo: realz vt p̄s  
in triduo. ḡ forit<sup>9</sup> naturā sine opa  
rione. Quātū ad sc̄dm arti. dico q̄  
stāte vnione ip̄ossible ē tale naturā  
esse subiectā pctō. Et aliq̄ adducūt  
talem rōem qz ip̄ossible est qn fru  
atur stā stāte illa vnōe. fructio autē  
nō est cum pctō. ḡ zc. Et sic p̄cludo  
qz nō p̄t peccare. Cōfirmat. actōes  
sunt su p̄p̄o z. s; in xpo nō est nō  
si vnū sup̄positū. ḡ ois actio ē eius.  
z sic actio pcti eē actio ip̄i vt sup̄o  
siti. p̄ p̄p̄o esset pctō. z hī<sup>9</sup> dei pct̄  
caret q̄d est nepbandū. Itē qn ali<sup>9</sup>  
quid ē instrumentū aliter<sup>9</sup> z se bēt  
ad aliud vt p̄ncipale. agēs ip̄ossible  
le est q̄ exeat in actōz. nisi p̄us mo  
tū a p̄ncipali agere. S; hūanitas ē  
instrumentū diuinitatis fm damas.  
iij. li. z p̄ rōem q̄a inhereret sup̄o  
to diuio. ergo ois actio ē dei. vt p̄r  
cipal agētis. z corpis vt instrumē  
ti. sed actus ip̄ attribuit p̄ncipali a/  
genti: z nō instrumentō. ḡ pctm ip̄us  
taret deo: z nō nature hūana. Quā  
tum ad tertīū arti: dī: fm oēs docto  
res z sc̄tōs. q̄ de poñā ordinata na  
tura humana assūpra a verbo et  
fruens z impeccabilis probat. Nā  
debet deum vt filiz suū p̄ficeret qn  
tum perfectibilis: erat. sed habebat  
vnionem cum diuinitate z influen  
tiam. et sic non poterat peccare.

¶ Ad argu. in principio dicitur q. aug. intelligit q. melius e. posse peccare et hie idem. q. nō posse peccare et nō habererōdem. ut sunt hie utra.

Trea distinctione decimāter cū q. ricitur. vtz aie xpi. pferbat. vel potuit cōferri sūma grā q. potuit pferri creature. Uidet q. nō. qm̄ aia xpi nō potuit eē sūmū gratificabile q. a est sūma natura intellectualis. ergo nec sūmā grām recipere. nōa p. q. natura intellectū. Us excellētiōr. est nobilitōis pfectōis ut ē natura angeli. Ad opo. est mgr̄ in lra q. dicit q. xps. rāta grā cū habuit quāta hie potuit Arguitur i pede q. nō. Dico q. aia xpi nō est sūmū gratificabile. Dicit r̄ndet godofred. quol. r. q. s. dices. q. aie xpi dabat. habit. q. dem sup. naturalis p. quez angebat. capacitas illi. nature. Et idēz repli. cat. doctor. soluēdo argumēta p. rici. palia rōne vniōis ad deū. Veritas q. nōis est sūm mgr̄m. q. xps. tan. tam grām habuit quāta esse potuit. Sed p. maiori deelaratiōe rra vide bitus. Primo. vtz grā xpi sic finita vel infinita. Secō. vtz aliqua grā possit equari grē xpi. Tertio. vtz grā alia possit eē maior. Quā tum ad p. mū. an grā aiam xpi re/ formās sic finita. q. a de grā vniōis quē dicitas insūstēns nō est dubiū. Sed dimissis multis mōis de finitate et infinitate q. nō ē de isto. vtz grā aie xpi. sic determinate mēsure i gradu sūm suaz entitatē. Et ad hoc d. cū q. d. q. nō est determinate mēsure. imo infinita et sine mēsure s.

in oppositū tendit op. is doctoris. Et arguit sic. Forme create repugge infinitas gradū accu pfectionalū alterius rōnis. ergo forme create repugnat infinitas gradū eiusdē rōnis. Anis p. q. aia tūc esset create/ ra aliqua que oēm pfectōez cogita/ bilēm hiet. et p. nōs esset aliqua crea/ tura q. deo egreret in pfectōe. Dice res. aliud ē de grā in se. et de grā in xpo. Dico. q. si grā in se nō pot eē in finita. neq. in xpo p. rici. Aristotelis. qd. de se est tale. ad quod cūq. p. patur sēmp. est tale. Item grā est t. i. uide rōnis sicut alie forme. sed ē da re vltimū gradū in formis. ergo in grā. Et sic ad hūc art. dicit. q. grā aie xpi fuit finita. tū fuit data ei in vltio gradu pfectōis. sic q. maior i gradu finito nō potuit dari. Quā tum ad scōm art. d. q. de poia ab soluta nō implicat p. dicitōem q. n. a. lra grā possit equari cū grā aie xpi. Nā cū forme que suscipiūt magis et minus possint equari cū alijs for mis. i. grā xpi cū alia grā. tū loq. n. do de poia dispositia ordinaria nū quā erit equalis. Quā tum ad rertū art. vtz alia grā possit esse maior. D. absolute. q. grā et b. itado. s. i. p. c. i. e. s. d. e. t. e. r. m. i. a. t. i. q. d. a. o. e. s. s. p. e. c. i. f. r. a. n. a. t. u. r. a. s. u. a. h. a. b. e. n. t. g. r. a. d. u. l. i. m. i. t. a. t. u. q. d. n. o. n. p. u. e. i. t. a. s. c. e. d. e. r. e. i. t. a. q. i. s. u. m. o. g. r. a. d. u. e. s. s. e. n. t. i. e. n. c. a. r. t. o. s. i. r. f. i. n. i. t. i. g. r. a. d. u. s. Dico. vltra. q. cū in vlti/ mo gradu finitac. data sit xpo grā q. maior nō pot dari. et sic r̄ndet ar/ ticulo negatiē. Ad argumentū in principio d. q. l. nōn sic sūmū gratificabile. tū cū vnitur glone s. b. i. e. t.



## Questio

hac unione aptatur ei<sup>9</sup> capacitas  
ut possit accipere sumam gratiam.

### Secunda que

stio Decimetercie distinctio  
nis ubi querit<sup>r</sup> ut de facto ante xpi  
fuerit collata gra summa possibilis  
conferri creature. videt<sup>r</sup> qd no. nam  
summa natura non est facta. ergo nec  
summa gratia. ans pbat. qz quacuqz  
natura facta possibile est alia excellen-  
tiorē fieri qm illa. sz qd no est factum  
no dat finitū. g. rē. ¶ Ad oppositū  
est aug. xxiij. de tri. In hac qone no  
sunt opi. sed dicit ad qonem affirma-  
tiue. r. confirmat p auctoritates Jo.  
s. vltimus gl'am eius qm vnige-  
niti a pte plenū grē r. hitat. q. qlis  
deoz vngentū ē illa summa possibilis  
dari. Preterea Jo. 3. no dicit dar spm  
ad mensurā. r. intelligit de xpo. Et  
de ei<sup>9</sup> plenitudie nos oēs accipim<sup>9</sup>  
preterea mgr in lra credendū ē deum  
tantā gratiā voluisse illi aīe qntā po-  
tuit pferre. potuit autē pferre qntaz  
potuit creare. id ad qonē dicit doctor  
q. rāta de<sup>9</sup> voluit qntā potuit. potu-  
it autē sumam grām creabile r. illā de-  
dit Dicit doctor pl<sup>9</sup> volo in comen-  
dādo spm excedere qz deficere a lau-  
de sibi obita. si ppter ignorantia opor-  
tet in alioz incidere. Confirmat ista  
nūto p illud aug. 30. d. libero arbit.  
Quicqd tñ vera rōne occurrit scias  
h deū melius fecisse qz no fecisse. vī  
autē simplr meli<sup>9</sup> rectā rōem sumam  
grām esse collatā alicui qz no esse qz  
in h maxime manifestat sumam mīa-  
del in dando sumam bonū grē. sine  
meritis. g. pbabile est hoc esse factū

## II

no in alio qm in aīa xpi. sed xps po-  
tuit aliquid mereri. dico qd tria pos-  
sent facere difficultatē qd xpus non  
posset mereri scz status beati. stat<sup>9</sup>  
ipeccabilis. r. qd no potuit sibi mere-  
ri. sed primū no impedit qz xps ve-  
refuit viator r. comphensor. nam  
vere subiectus glie qd ad superiorē  
portionē rōnis. r. vere subiectū mī-  
serie qd ad corpus r. appetitū sensitī.  
r. hoc cōter dicit quod ad inferiorē  
portionē. quapropter qz fuit ver<sup>9</sup> via-  
tor mereri potuit. Nec secūdū im-  
pedit. naz ad hoc qd mereat vere no  
requirit qd possit peccare. sz sufficit  
qd sit natura talis que de se possit in-  
oppositū. tñ ex motu grē qd semper  
erat coagens determinabat ad bo-  
nū. que ad modū erat in voluntate  
xpi. Et ideo no obstante qd natura  
humana a deo assumpta fuisset im-  
peccabilis adhuc tñ potuit mereri.  
De tercio dico qd no potuit sibi me-  
reri gl'am. qz ipse iam erat in termi-  
no. nobis autē potuit eā mereri. r. lz  
sibi no meruit tñ meruit sibi stolas  
corpis. ¶ Ad argumētū in principio  
dicit qd falsum est qd de<sup>9</sup> no fecerit su-  
mam grām lz no fecerit sumam naturā

### Ercia qstio

Decimetercie disti. ubi querit<sup>r</sup>  
utrum possibile sit voluntatē aīe xpi  
hēre sumam fruītiōez possibilē nature  
create. vī qd no. volūtas elegit actū  
merendi. g. r. fruēdi. qz alias no fm  
actū potencie eundē mereret r. frue-  
ret. no autē pōt volūtas aīe xpi hēre  
sumam rōnez actiui in elicendo actū  
fruēdi. qz no pōt hēre sumam virtutem.

actiua que sequit ipsam naturā in) intellectuā liberā ergo nec potest sūme frui. ¶ Ad oppositū possibile ē istā aiām hēre sūmā grām. q̄ sūmaz fruitiōnē r̄. Ad q̄onem d̄r q̄ cum aiā xp̄i hēbat sūmā grām r̄ p̄ p̄ns sūmā fruitiōnē. Sed doctor dicit ad q̄onēz. dico q̄ aiām posse sūme frui p̄t intelligi duplr. vel formaliter vel effectiue. formalit̄ h̄ ē q̄ sūma fruitio in formā istā volūtate a q̄cunq̄ cause effectiue h̄ est q̄ ipsa volūtas elicit sūmā fruitiōnē r̄ sic tam actiua respectu illius. Primo mō possibile est sūmā fruitiōnē creabile p̄ferre aīe xp̄i q̄ ip̄a est receptiua cuiuslibet accidentis p̄uenientis sibi in sūmo q̄ nō determinat sibi certū gradū istius sicut fuit p̄batū in p̄ma q̄onē de grā. r̄ fruitio ē q̄d d̄ accidens absolutū possibile creari a p̄mo cānte imēdiatē sine actione volūtate create. Secūdo mō v̄r p̄babile q̄ cū illa voluntas nō possit tan tā vim actiua hēre q̄rā volūtas creata aliā p̄t hēre. vt angelica. nō p̄t ita p̄fecte elicere fruitiōnē sicut aliā volūtas p̄r. licz em̄ p̄r sūmā grām h̄re que vt cā p̄tialis respectu fruitiōnis eque causalaret fruitiōnez in ipsa r̄ angelo si h̄er̄ eā. tñ aliā cā p̄tialis erit inequalis vt voluntas altera aūt cā p̄tiali deficiente deficiet effectus. licz reliqua causa p̄talis sit equalis mō tñ de facto est m̄tia elicitā voluntas anime xp̄i. quia licet nō sit voluntas eius ita p̄fecte actiua sicut voluntas angeli. tamē ipsa cum summa gratia vt aliā causa p̄tialis actiua p̄t imp̄fectiōnē frui-

tionem q̄ voluntas angeli cū m̄tia nozi gratia. quia excedentia gratie excedit in ea efficientiam voluntatis angeli. ¶ Ad argumentū in principio p̄cludit q̄ nō potest sūme frui elicitue sed bene formaliter.

## Marta que

sto decimētercie distinctiōnis vbi querit vtz anima christi possit sūme frui deo sine sūma gratia. ¶ Uides q̄ nō. q̄ sicut ad opari naturaliter requiritur esse naturale ita ad opari sup̄naturale esse sup̄naturale. ergo ad sūmū opari sūmū esse. r̄ illud sūmū esse habet p̄ sūmā gratiam. ¶ Ad oppositū. nam deo p̄t posset sup̄plere sūmā gratiam. ergo p̄t posset sūme frui sine sūma gratia. Ad questioē d̄r q̄ cū gratia nō se habeat respectu fruitiōnis in aliquo genere cause nisi efficientis. vt patz discurrendo. Sed quicqd̄ deo p̄t potest facere mediante causa efficiēte. potest in virtute p̄pria. vt a multis h̄c p̄t p̄ccidit. ergo q̄ poterit facere mediante gratia r̄ sine gratia. r̄ sic p̄cludit q̄ deo p̄t illud sup̄plere. r̄ r̄ndet ad questioē affirmatiue. Sed p̄ totali declaratione istius materie voluntas potest habere duplicē actum respectu fruitiōnis. vnū formale alium elicitiuū. Ad actum formale fruitiōnis nō requirit̄ gratia. Nam ad illum habet se voluntas passive. r̄ ille potest causari a deo nec ad illū oportet q̄ voluntas aliquid faciat nisi q̄ recipiat. habet alium actū elicitiuū qui actus est in potestate volūtatis. Et



ad illum dico q ad hoc q voluntas christi sume fruatur deo oportet q habeat sumam gratiam. Sed in christo fuit aliqua gra creata. aiam informans. et loquor de gratia gratum faciente. dico q sic. Et licet aliqui dicant q no. quia p sentia dinitatis supplebat. in no est ronabile et ro est ista. nam ex acceptatione diuini affuit gratia i alios hoies. sed aia christi fuit accepta imo acceptis sima deo in pmo instanti vnionis. igit maxima gratia informabilis et decorans aiam eius fluit in eam ex acceptatione diuina. Contra illos qui dicunt q no p uadef sic. Na p sentia cause no destruit effectum suum sed deitas est p sens aie et est causa ergo no destruit gratia aie. Un p sentia dinitatis p vnione non tollit illam gram. sed magis auget et conseruat. s; sps p gratia est caput ecclesie in corpe eccle. ¶ Circa haduer tendu q caput bz qnz pdictiones. Est em in situ altiori vn oes alie ptes excedit. secudo omis sensus sunt in capite vt visus auditus et. tercio ex capite fluunt virtutes ad alia membra et sensus et motor. qro caput regit et dirigit alia membra ad suos actus. Un gre. Capite membra regunt. qnto q est eiusdem nature cu alijs tribz. Sed p istas qnz pdictiones dicit q sps est caput ecclesie. pmo qz est altior in situ dignitatis secundo in ipso sunt sensus cognitionis et amoris. tercio quia ab eo fluunt omnes virtutes sensus motus dilectionis et amoris in mem

bra ecclesie. quarto quia homines qui sunt in ecclesia regit et dirigit ad suos actus quibus medijs ueniant ad finem optatum. et quinto est eiusdem nature cum ipis. Et ppter istas pdictiones dicitur caput ecclesie. Sed quod est caput ecclesie dico q p gratiam simul informantem et p gratiaz vnionis. Sed gratia et gloria in christo distinguuntur realiter dicitur q gloria dupliciter potest accipi. Uno modo p habitu quo eleuat animam cuius actus e beatificatio. Secundo modo potest accipi gloria magis p pte et tunc accipitur p actu. si autem capiatur. pmo sic dico q sunt ides realiter gratia et gloria sicut charitas et habitus charitatis. si autem accipiatur gloria p actu. sic differunt realiter sicut habitus ab actu. gratia em nunq dicitur nisi de habitu. sed gloria p pte dicitur de actu. ¶ Ad argumentum in principio dico q concludit de fruitione elicitiue habenda non autem formaliter.

¶ Circa distinctionem decimam quartam queritur vtru possibile fuit intellectum anime christi primo et immediate perfici visione verbi perfectissima possibili creature. quod est dictum. i. si anima christi ad visionem verbi requirit lumen intellectus agentis. videtur q non. Nam tunc intellectus anime christi comprehenderet verbum et videret ipsum fm totam rationem visibilitatis eius et sicut fm rationem infinitatis. ¶ Ad oppo. est

magister in ista. ¶ Soluendo secundū  
 principale. dicit ad secundū licet aliqui  
 negent obiectū sub rōne infiniti vi/  
 deri ab intellectu creato et hoc abso-  
 lute et procedant infinitatē nō videri  
 formati sed t̄m cōicabiliter. hi sunt  
 Egidius de Ro. et Hein. Qlibero.  
 r̄j. q. j. Ad quōnem dicit cū magi/  
 stro q̄ intellectus aīe pp̄i p̄t perfici  
 immediate visione verbi absq̄ aliq̄  
 alio lumine p̄cedente. Sed doctor  
 dicit q̄ in hac questione sunt duo  
 arti. Primus an possit p̄fici visio/  
 ne p̄fectissima verbi. secundus an p̄/  
 mo et immediate absq̄ alia forma p̄/  
 ficiente. hoc est si sine lumine intel/  
 lectus agentis. ¶ Quantū ad p̄mū  
 d̄r q̄ sic p̄ illud qd̄ dixit in p̄e p̄ce/  
 denti sc̄ voluntates eius posse h̄re  
 sūmā charitatē. et sic verisimile ē de  
 factō qd̄ p̄firmat p̄ illud Istō. Tri/  
 nitas sibi soli est nota et hōi assum-  
 pto. qd̄ nō pōt intelligi nisi de no/  
 uicia in termino v̄l possibili v̄l sim-  
 pliciter. ¶ Quantū ad secundū arti.  
 d̄r q̄ intellectus aīe pp̄i p̄t recipere pas-  
 siue visionē p̄mo et immediate et hec  
 ita q̄ nō p̄ficiat prius aliquo lumi-  
 ne r̄aq̄ forma aliqua absoluta alia  
 a visioe. tū qz ipsa visio est lumē p̄  
 fecrū. tū in intellectione naturali lu-  
 men p̄cedens visionē requirit p̄pter  
 imp̄fectionē obiecti qd̄ nō est de se  
 actu intelligibile. sed p̄ intellectum  
 agente q̄ est lumen sic actū intelli-  
 gibile. qd̄ est potentia intelligibile v̄l  
 si est actū intelligibile nō ē p̄ se suffi-  
 ciens ad mouendū intellectū ad a-  
 ctū sc̄bz ne utz istoz ē in p̄posito. qz  
 essentia dīna est lux sūme de se intel-

ligibilis et de se p̄fectissime motus  
 intellectus q̄ nullū lumē requirit coo-  
 patm̄ sibi. Et nota q̄ in medio istoz  
 quōnis aīe ad p̄mū vbi dicit dicitur  
 aug. potest eponi. iuntes quō intel-  
 lectus possibilis se h̄z actiue ad intel-  
 lectionē. ¶ Ad arg. in principio aliq̄  
 dicit q̄ infinitas nō videt ab intel-  
 lectu creato formati et absolute sed q̄  
 bene p̄comitant.

## Secunda qd̄

decimearte disti. vbi q̄rit  
 vtz possibile sit intellectus ante pp̄i  
 videre oīa in s̄bo que videt verbū  
 Ut q̄ nō. nā intellectus aīe pp̄i ē fi-  
 nitus et limitat. q̄ v̄z q̄ necessario  
 limitat ad finita obiecta et determi-  
 nata. ¶ Ad op̄positū est mgr. c. 2 o.  
 oīa videt q̄ s̄bo videt. In hac qd̄e  
 dicit r̄bo. j. p̄e sūme. q. r̄j. arti. 8. et  
 tertia p̄e eiusdē quōnis decime arti.  
 2 o. q̄ nō qz q̄tū cāz p̄fectus vide-  
 tāto necessario plures effectus p̄nt  
 videri in ea et ecōtra. sic p̄z de p̄co-  
 ne et p̄ncipio. Hein. aut dicit ex q̄li.  
 j. q. j. 4. q̄ intellectus aīe pp̄i ponit  
 in s̄bo oīa videre h̄tuali. nō t̄n  
 actuali. Sed p̄ declaratiōe materie  
 tria videbūt. Primoz vtz essentia  
 dīna sit obiectū b̄aroz noticie sub  
 rōne in finita. fm̄ dato q̄ sit possibi-  
 le. vtz sit possibile q̄ aīa pp̄i vide-  
 at in ec̄ntia dīna oīa q̄ verbū videt  
 Teretio vtz in s̄po sit alia sc̄ia q̄  
 sc̄ia real̄ in verbo. ¶ Quantū ad p̄/  
 mū d̄r q̄ ec̄ntia dīna sub rōe deitatis  
 absolute vt infinita nō sub alia rōe  
 inclusa in illa est obiectū p̄mū not̄  
 cie b̄aroz q̄ p̄uadec̄ sic. sub illa rōne



## Questio

est obiectū btōz p quā si sciret a pō  
ri scirent p̄prietates dīne eēntie. vñ  
sub ista rōne est obiectū btōz scie p  
quā sciret a pōri deū esse trīnū. sed p  
quācūq; rōnem finitā a pōri nō p̄  
sciri illa p̄prietates p nullā rōem a pō  
ri p̄t sciri nisi p rōnem deitatis z dei  
tas est. § 2c. ¶ Quantū ad secundū  
arti. dīz q sic. qz cui p̄t p̄ferri maius  
z minus. s; maius z p̄fectius ē cog  
scere dīnā essentīā sub rōne infini  
ta q̄ cognoscere oīa alia q̄ cogno  
scit deus. z hoc p̄t intellectus rea  
tus. § z intellectus aīe xp̄i. ¶ Quārū  
ad terciū arti. dicūt aliq̄ q nullam  
sciam acquisiuit xp̄s q̄ p̄ficeret in  
tellectū aīe. acquisiuit tñ aliquā noti  
ciam experimentalē p̄tem. sensitiuaz  
p̄ficientem. nam nullū incōueniēs  
est q̄ in xp̄o homine fuerit talis no  
ticia particularis experimentalia  
ideo in ipso nulla noticia fuit acq̄  
sita in intellectu. sed incepit h̄re re  
lationē ad experimentū. Ponit ex  
emplū. Sp̄us ab instante sue p̄ce  
ptionis habuit noticiā de dolore  
s; q̄ntus sit dolor in morte. s; post  
ea in morte sua expressus est sentien  
do vel recipiēdo speciem in memo  
ria. Sed eēntia diuina visa. viden  
tur tres p̄sone necessario in ea. Ad  
hoc dicūt q̄ nō videt qm̄ de poten  
tia absoluta deus posset facere hoc  
licz p̄trarium semp̄ sit de facto. vñ  
quis posset videre diuinā essentiaz  
nō tamen videret in ea tres p̄sonas  
Sed visa diuina essentia necessario  
videntur in ea omnes creature. Ad  
hoc dicunt alii q̄ cū diuina essen  
tia moueat volūtariē causando co

## III

gnitionem in cognoscente qualem  
diuina essentia vult. z ideo si moue  
ret a deognitionem essentia q̄ non  
moueat necessario ad cognitiones  
eoz quo representat quantūcūq; ex se  
naturaliter ista representet. Exem  
plum ponit ad hoc in speculo sunt  
multe species si poneremus q̄ vol  
untas extrinseca moueret speculū  
tunc voluntas posset facere q̄ solū  
videretur speculuz z nō species in  
speculo. Sic in p̄posito cum volū  
tas diuina sit causa visionis pote  
rit facere q̄ visio terminet ad essen  
tiam in se z nō ad ea que representan  
tur in essentia. ¶ Ad argumentum  
in principio est limitatus. ergo est  
limitatus ad determinatū numer  
cognoscibilem. dico q̄ nō sequit̄.

## Tercia que

stia decimequarte distin  
ctionis. vbi queritur. vtruz anima  
christi nouit omnia in genere. p̄prie  
videtur q̄ nō. Luc. ij. Proficiebat  
etate z sapientia coram deo z ho  
minibus. ¶ Ad oppositum est ma  
gister qui dicit q̄ nullam ignoran  
tiam habuit. In hac questione sunt  
due opi. Prima est r̄bo. in tertia p  
te sūme. q. xj. et. xij. q̄ cognitiōe in  
fusa nouit omnia z nō potuit perfici  
cognitiōe autem acquisita potuit  
perfici. Secūda opinio est hein. q̄  
libeto. j. q. xij. que dicit q̄ anima  
xp̄i oīa nouit habitualr nō actualr.  
Doctor improbat ambas opinio  
nes. Ad questionē dicit s̄m magi  
strum q̄ nullam ignorantia habuit  
qua istum defectū non exp̄diebat

nobis christum assumere. Item an  
 geli nouerūt omnia in genere p̄p̄io.  
 ergo multo magis aīa christi in cō/  
 clusione oēs concordant in mō tñ dī/  
 cūr diuersimode. Est opt. scoti q̄  
 duplex est noticia. scilz intuitiua z  
 abstractiua. Et s̄m hanc diuisionē  
 est resolutio scoti q̄ noticia abstra/  
 ctiua aīa x̄pi nouit omnia in genere  
 p̄p̄io. z de ista noticia tenet dicitur  
 augu. q̄to sup̄ Gen. q̄ dicit. s̄l̄ stat  
 cognitio in verbo z cognitio in ge/  
 nere p̄p̄io. Sed de noticia intuiti/  
 ua extra verbū d̄ q̄ p̄ficiebat erate  
 z sapia corā deo z hōido. Luce. ij.  
 z sic intelligit̄ auctoritas ambrosij  
 z ad Heb. 4. q̄ in eo aliq̄s sensus  
 p̄fecit. nō q̄ aliquoz cognitionem  
 abstractiua habitualē acquisiuerit  
 Sed intuitiua tam habitualem q̄  
 actualem. Et hec est intentio docto/  
 ris. S̄ in hac materia habeo vnū  
 dubiū. qz doctor dicit q̄ aīa x̄pi p̄fe  
 cit noticia intuitiua actuali z h̄itua  
 li. nunq̄d aīa x̄pi videbat essentiam  
 dīnā. certe sic. ergo videbat que re/  
 p̄sentant in essentia dīnā cū omnia  
 ap̄ta essent oculis eius sed ibi rep̄s̄  
 tabant facta z fienda. z oīm illoz  
 noticia erat intuitiua. Nam perfe  
 ctissimā noticia h̄nt beati videntes  
 me in ec̄c̄cia diuina q̄ ego sum tho  
 lose quā q̄ intuitiue tholose viden  
 tis me. cū sit regula francisci. q̄ ea q̄  
 rep̄sentant in rep̄sentatiuo sup̄emi  
 n̄c̄ri. nobiliori mō rep̄sentent q̄ in  
 seipsis. Et sic semp̄ aīa christi ha  
 buit noticia illoz intuitiua. Et  
 ideo dicit ad hoc dubium quidam  
 cum hoc expectando correccionem

alioz melius sententia q̄ intuiti/  
 ua est triplex scz. habitualis actual  
 experimentalis. Et dicit q̄ x̄ps̄ ha  
 bebat p̄fectam noticia in verbo  
 habitualement z actualem absolute. z  
 hoc intellige de intuitiua nō cōpar  
 do ad aliquid aliud. sed fecit p̄ no/  
 ticia intuitiua habituali z actuali  
 Experim̄ etali. i. nō accipiendo ha  
 bitualement z actualem absolute, sed  
 comparando eas ad experimen  
 tales. Vel dic q̄ habuit intuitiua  
 perfectam in verbo sed nō extra x̄  
 bum. Et si hoc tibi nō plac̄ solutio  
 nem quere. Ad argumentū in p̄n  
 cipio p̄z p̄ ea que dicta sunt zc.

### Quarta Que

stio decimequarte distin  
 ctionis. vbi querit̄ vtz anima chri  
 sti p̄fectissime nouit omnia in genere  
 p̄p̄io. Ad questionem doctor. res  
 p̄nder duob̄ verbis. q̄ p̄fectissi  
 ma noticia potest accipi. dupliciter  
 Vel habitualiter. vel actuali. Pri  
 mo modo dicit q̄ p̄fectissime nouit  
 nam dictum fuit sup̄ q̄ ista aīa ha  
 buit sūmā gratiā possibilē p̄fari  
 creature. z sic sūmā noticia. Si ve  
 ro sumat actualiter. hoc dupliciter.  
 Vel abstractiue vel intuitiue. Si  
 abstractiue z nō in verbo. de hoc ē  
 dubiū vtz p̄fectissime nouerit. Si  
 in verbo dicit q̄ ille intellectus in  
 tuitiue videns verbū potest perfe  
 ctissime videre sicut videt p̄fectissi  
 me verbū de intuitiua extra verbū  
 etiā ē dubiū p̄supponēdo huic que  
 stioni q̄nōnem p̄cedentes vt melius  
 possis dicere dubitationem.



# Questio

Tres decimā hntam distin  
ctionē querit vtz in aīa xpi  
fm portione supiozem fuit  
verus dolor. videt q nō habuit do  
lozem p bilariū in tra d dicit. xpus  
nō magis doluit planeatus q aer  
pforatus lancea. sed aer nō dolet er  
go zc. ¶ Ad oppositū est Esias di  
cens. Dolores em nros ipse porta  
uit. Soluēdo pponit opi. bein. di  
stinguentis qlibeto. 8. q. 7. de por  
tione supiori. scz vt est natura. z sic  
doluit. Alio mō vt supior portio  
est rō. z nō sic doluit. Itē bein. qli/  
beto. ff. q. 8. et. y. z qlibeto. ff. q. y  
Aliter dicit fm tres artidos in q  
doctor suā diuidit qōnem. q dolo  
ris prima rō est imutatio offensua  
vel corruptiua dispositionis puent  
entis nature. z alia que doctor nar  
rat in textu. Sed in hac. questione  
tria faciam. pmo si xps habuit do  
lozem ostendā. secūdo si habuit fm  
portione supiozes. tercio si fm por  
tione inferiorē. ¶ Quantū ad pmiū  
dē q xps habuit dolorē z ralem su  
mo que nemo martyriū habuit. Et  
hoc p duas rōnes. Prima est natu  
ralis. Nā xps erat tenere pplexio  
nis sicq habebat carnes delicatissi  
mas z maxime sensibiles z intelle  
ctum dispositissimū. z qz bonitas  
intellectus habet a bonitate tactus  
cū bonitas tactus arguat bonitatē  
intellectus. z de aīa. Ideo p ciosissi  
ma eius caro fuit maxime z sine cō  
patione sensitua. Secūda rō qz in  
xpo ex portione supiori. nō erat ali  
qua redūdātia ad portione inferior  
tē imo pmittebat portio inferior

# III

pari qzū poterat qd nō fuit in alijs  
martyribz. nā in alijs erat alq redū  
dātia vel solatio. vt pz de scō lau  
rentio z alijs. ¶ Quantū ad secū  
dū arti. dicit doctor q xps habuit  
dolorē in portione supiori. sic quā  
do xpus sic dolebat in passione de  
hoc q videbat crucifigentes eum  
sine causa z crucifigēdo eū dñm cō  
temneret tutus honorē sūme dilige  
bat hoc patz. quia sibi hoc displice  
bat. sed ex displicentia sequebat do  
lor. sed hoc ad portione supiozem  
pnter. displicentia aut alicuius in  
q ptemit vltimus finis ad supio  
rem ptez pnter. igit in supiori por  
tione rōis hūc dolorē. Itē xps fm  
portione supiore velle passionē suā  
simplr. nā fm qd eā nō volebat fm  
eam dē portione in qntū erat dēuz  
aliquo mō. vt ipse iustus innocēs  
ab iniustis occideref. Sed ad do  
lozem tandē in volūrate sufficit vo  
lūrio fm quid. vt ptez de illo q pūcit  
merces in mari. z. etbi. quia pccatio  
est simplr volūtatē. nā fm qd vo  
lūta. igitur spūitus in passione sua  
z de passione gaudebat quia eā vo  
lebat. z de eadem doluit fm portio  
nem superiozem fm quid. ¶ Quā  
tum ad terciū arti. dico q xpus ha  
buit dolorē fm portionem infer  
riorem. Nam xpus in passione sua  
tristabat de dānatione crucifigen  
tū eū quoz salutē z saluationē sū  
me diligebat. Et hic dolor pnter  
ad portionem inferiorē. Itē qz de  
peccato pmo nō tristabat qz nullū  
habuit. s3 de alieno vputa de infir  
delitate discipuloz dubitantiū de

credulitate iudeoz. Un̄ Amb. sup  
 lucam. 7. ponit in lra doles dñe nō  
 tua vulnera s; mea. tristari de meis  
 peccatis naturā meam vulneranti  
 bus nō de tuis sed om̄ia hec ad in/  
 feriozem positionē p̄tinent ¶ Sed  
 x̄pus debuit assumere nostros defe/  
 ctus. dico q; sic. Nam vt hebet ad  
 Heb. 7c. debuit p̄ om̄ia fratrib; al/  
 simulari. Item debuit assumere no/  
 stros defectus vt pbaret veritas in  
 carnationis 7 sciret opus nostre re/  
 demptionis. Item Esaias. Dolo/  
 res em̄ nostros ip̄e portauit. ¶ Ad  
 argumentū in p̄ncipio dicūt aliqui  
 q; hilarius defecit. Alij dicūt q; nō  
 fuit de intentione eius nisi q; ex p̄te  
 x̄pi nō erat cā quare plus noceret si  
 bi passio. q̄s aeri lancea. q; pctm̄ nō  
 habebat qd̄ est p̄ma causa.

Ira distinctionē decimā/  
 sextā sunt q̄ones due 7 secu/  
 da est in. 3. arti. Prima q̄o  
 vtz x̄ps habuit necessitatē morien/  
 di. videt q; nō. q; necessitas morien/  
 di in nobis est ex peccato. s; x̄ps nō  
 habuit pctm̄ ergo 7c. ¶ Ad opposi/  
 tū om̄ie corruptibile necessario cor/  
 rumpet ex. 6. metha. 7 cā est q; sunt 3  
 r̄sa in eodē. cū ergo corpus x̄pi fue/  
 rit p̄positū ex p̄trarijs corruptibil  
 fuisse naturalr̄ soluedo p̄mittit mē  
 tem sancti bonauēture ex p̄senti di/  
 stinctione arti. j. q. 3. Et dicit q; ha/  
 buit necessitatē moriendi. q; in eo  
 fuit potentia mererie eiusdē rōnis.  
 sicut in alijs hoib; Ad istam que/  
 stionē d; cū aug. li. j. de baptismo  
 pueroz dicit q; x̄ps mortuus fuisse  
 sentio. s; nō fuisse violenter occisus

Sed hic tria videbimus. Primo  
 quō est intelligenda ista mō. Se/  
 cūdo ad questionē. Tercio si x̄pus  
 virtute voluntatis sue potuit se p̄ser/  
 uare a morte in passione. 7 est secun/  
 da questio. ¶ Quantū ad p̄mū ar/  
 ti. d; q; ista questio loq̄t de x̄po nō  
 fm̄ modū quē potuit assumere. nā  
 est vez q; potuisset assumere creatu/  
 rā gl̄iosaz fm̄ corpus 7 animā. 7 tūc  
 nō fuisset in eo necessitas moriendi  
 sed q̄stio loquit de mō quo assum/  
 p̄sit naturā humanā 7 corpus pas/  
 sibile. 7 de isto tenet q̄stio. ¶ Quan/  
 tū ad secūdū arti. sunt aliq̄e rōes  
 naturales q; vident̄ demonstrare na/  
 turālē necessitatē moriendi in x̄po  
 ideo doctor eas reprobat p̄tra illos  
 qui eas adducebant ad pbandum  
 simplr̄ necessitatē moriendi. nam li/  
 cer pbant necessitatē moriendi fm̄  
 causas naturales quaz vna erat q; ibi  
 erat materia alia q; habebat na/  
 turā p̄iunctā p̄uarioni. Item q; ha/  
 bebat p̄trarias q̄litates. etiā quia  
 elementa ibi erāt mō violento. sed  
 nō pbant necessitatē moriendi effi/  
 caciter fm̄ causas sup̄naturales. q;  
 possibile erat ip̄m nō mori fm̄ for/  
 mā dīnaz. Dico vltterius q; in x̄po  
 nō fuit necessitatis moriendi ex pe/  
 na p̄tracta p̄ pctō ab eo patrato. q;  
 pctm̄ nō fecit nec iuentus est volus  
 in ore eius s; fuit necessitas morien/  
 di ex pena p̄tracta p̄o pctō in alijs  
 hoib; s; hec necessitas nō fuit neces/  
 saria nisi ex ordinatione diuina. q;  
 alit̄ pena p̄tra potuit deleri vt vide/  
 bim⁹ s; iste mod⁹ fuerit p̄ueniētiō.  
 Quantū ad terciū ar. si x̄ps p̄tenteo



# Questio

lütatis sue potuit se pseruare a morte in passione sua. 2 dicit qd non simpliter hec sustinenda est qz nulla fortis creata pspedire amonitionem forte a materia facta dispone que e neccessitas. sed in passione ex vi vulneris fiebat. dispo que erat neccessitas ad amonitionem forme. q virtute volütatis sue non potuit se a morte pseruare. Item posse impedire actio nem eorum est ex potentia obediencia. li que solü est respectu diuine volütatis. 2 hoc potuisset forte volütatis diuine. potuit tñ virtute volütatis sue a loco passionis declinare 2 fugisse 2 talia 2 quatum ad hoc dicit passio volütaria. licet facta dispone fuerit naturalis. Sed in hac qstione Scotus dicit pro vna coi ppe que talis est. qd xps semel assumpsit nuqua dimisit. Rñder qd habet verum de pibus pncipalibus. 2 non de alijs. nam vngues capillos 2 talia dimittebat. Itē illa est falsa simpliter nam hoīem assumpsit. sed i triduo dimisit. Et idō aliqui dicūt qd erat intelligēda propō de pibus essentialibus. Sed xps fuit vere mortuus. Dicit qd sic. 2 ideo oportet ponere a nimā sensitivā educatā de pōis materie. Scōdo dico illā aiām sensitivā fuisse corruptā virtute vulnerum. nam non exercuit suas operationes post mortem. Tertio dico. qd fuit vniuocē mortuus cum alijs hoībus. qā resolutio prima stat ad fabricā corporis. q fabrica vltimē corripitur 2 resoluūt in elemēta nisi reseruetur. Cū ad hoc qd sic vere mortuus oportet ponere tres formas. 2

# III

sic teneo. Ad argumentū in principio dicitur. qd non fuit in eo neccitas moriendi que est ex pctō. sed fuit in eo neccitas moriendi fm causas naturales tm.

Ira decimā septimā distinctionē querit. vtz i xpo fuerūt tantū due volütates.

Vide qd non. nam volütas libera dñ abat suo actu. sed in xpo st plures volütates. vna nō dñabat suo actu. quia vna sequitur motum alterius. naz būana sequebat motū volütatis diuine. 2 per xps nō dñabat suo actu. Ad oppositū hz duos intellectus. scz creatū 2 increatum. ergo duas volütates hic nō ponitur opi. Sed ad questionē dicit cum damas. caplo vi. qd sicut fm fidem firmiter tenendus est in xpo esse duas naturas. 2 vnam ypostasim. ita oportet pcedere sicut. xps ex isto qd i xpo sunt proprietates naturales 2 potentie vtriusqz nature. sed pōne pfectissime rōnalis nature st intellectus 2 volütas. quia in ipso st intellectus creatus 2 volütas creata. Itē dicit fuit dñ. xps. qd in xpo fuit sūma grā 2 fruitio. 2 scia. sed scia ptinet ad intellectū. fruitio ad volūtatē. qz. Sz pcesso qd in deo est volütas creata 2 increata. est ne tantū vna volütas creata in xpo. Dicit fm doctorem qd volütas p accipi sub pvia rōne vel sub rōne generali. scz p appetitū. Si generalit accipi p appetitū. dico qd ad minus st in xpo tres appetitus. scz. intellectualis increatus 2 rōnal creatus 2 irrōnal. scz. sensitivus. sed quia volütas addit sup

appetitū q̄a est appetitus cū rōneli  
ber. z sic stricte loq̄ndo tm̄ sūt i x̄po  
due volūtates. Una natural. Alia  
sup̄natural. S; cōiter loq̄ndo accipiē  
do volūtatem pro appetitu sic pu  
to q̄ in x̄po sicut i nobis fuerūt. tot  
appetitus distincti. quorū sūt potētie  
apphensiuē in nobis. quia sicut a/  
lia est apphensio gustus. alia visus  
alia tactus. sic est alia p̄ria inclina  
tio z alia dilectio. p̄ria n̄s hāc ap  
prehēsiōne z illā. z oēs isti appeti  
tus p̄t poni sub appetitu imagia  
tiue ponē. z iste p̄t de om̄ib; iudica  
re. S; aliq̄s q̄reret. an volūtas na  
turalis z libera sint due volunta  
tes. Dicit q̄ nō. qz naturalis nō est  
volūtas. sed magis inclinatio. S;  
quicqd̄ voluit x̄ps fuit impletū d̄  
q̄ q̄equid voluit volūtate libera se  
licente totū fuit impletū. nō autem  
quicquid voluit voluit voluntate  
sensuali. Primū p̄t. quia volūtas  
elictiua in x̄po fuit p̄formis volū  
tati diuino in volūto. sed voluntas  
diuina semp̄ implet. ergo zc. S; de  
volūtate sensuali nō semp̄ fuit im  
pletū. nam volūtate sensuali nō vo  
lebat mori. sed habuit S; diceret  
aliquis. q̄ in appetitu sensitiuo x̄pi  
fuit pctm̄. quia nō erat cōformis p̄  
oia volūtati diuine in volūto. q̄ nō  
p̄formitas est pctm̄. Dicit q̄ habe  
re volūtatem difformē volūtati di  
uine in volūto nō est pctm̄. S; h̄c  
volūtate difformē in forma volen  
di. Exēplū de<sup>o</sup> vult p̄rem meū mori.  
z n̄ vult me velle p̄rem nō mori  
ecce q̄ ego sum difformis volūtati  
diuine in volūto sc; in p̄te meo. sed

nō in forma p̄ volendi. quia volo st;  
cut deus vult me velle Nam ve si  
lius vellem patrem meū non mori  
sed vltimate volo quod deus vult  
Sic in p̄posito erat difformitas in  
volūto nō in forma volendi. Nam  
volūtas diuina volebat p̄rem sensi  
tiua; appetere oppositū eius q̄ ip̄e  
volebat. Ad argumētum in princī  
pio dicitur. q̄ licet volūtas creata  
seq̄retur motum alterius. tamen cū  
hoc dñabatur suo actu. Nam seq̄  
batur volūtatem diuinam sponta  
nee. que spōtaneitas est propri<sup>o</sup> mo  
tus voluntatis. cuius est operari  
spontanee.

Inca distinctōem. decimā o/  
craua querit. Utr; christus  
meruit in p̄rio instanti. U  
detur q̄ nō. quia prius est esse rei q̄  
agere. sed mereri p̄sistit in agere. er  
go oportuit prius esse x̄pm̄ q̄ age  
ret vel q̄ mereret. ergo in primo in  
stanti sue p̄ceptōnis mereri nō po  
tuit. Ad oppositū. x̄ps in p̄rio in  
stanti sue p̄ceptōnis mereri nō po  
tuit. Ad oppositū. x̄ps in p̄rio in  
stanti sue p̄ceptōnis mereri nō po  
tuit. Ad q̄stionē dicit doctor q̄ sic. Sed pro maio  
ri declaratiōe quattuor dicā. Pri  
mo quid sit mereri. Secūdo quid  
ter christus cum esset beatus potuit  
mereri. Tertio. Utr; p̄ actuz bea  
tificū potuit mereri. Quarto. si me  
ruit in primo instanti. Quantum  
ad primū articulum. qd̄ est meritū  
Dicit q̄ est actio accepta. p̄ qua ac  
ceptione ē aliquid tribuendū faciē



si vel alteri in quo fecit s'm debituz iusticie. Et ad merituz requiritur tris ex parte reddendi. Primū. q' illud reddendū sit de pertinentibz ad beatitudinē. quia si aliquid eēt red- dendum per opationez que p'tinet ad peccatum magis esset demeritū q' meritum. Scdm q' illud reddi- tum nō sit alias debitum. quia' si es- set alias debitum. nō esset meritum Tertiū est. q' illud debitum saltem ordine nature sequat' actionem qua sit reddendū. Quantū ad secūdū articulū. qualiter xps cum esset beatus potuit mereri. Et q' ad meritū tria requiritur t' illa sufficiūt. Primū. q' ille qui debet mereri sit i' statu me- rendi. Secundum. q' sit dñs suorum actū. Tertiū q' actus suus habeat aliquā equipantiā s'm equalitatez proportionis quāritatis que est ius- ticia distributiva s'm equalitate p/ portionis que est iusticia cōmutati- ua. Modo dicūt doctores. q' ista tria sunt in xpo. Primū. q' fuit in xpo. quia erat in statu vic. Nam lz esset pfectus pprehensor. tamē pas- sibilis erat s'm corpus et aīaz et mor- talis erat. et ideo erat in statu acqui- rendi. Scdm habuit quia erat dñs sui actus. licet habuit voluntatem li- beram spontaneē pceptū i' actus suos itez habuit. nam actus eius ha- bebatur equipantiā mercedi. nam actus eius fuit informatus charita- te. et per dñs habuit actus eius eq/ parantiā respectu mercedis. Quā- tum ad tertū articulum. si per actū beatificū potuit mereri. Dicitur q' sic. quia meruit actu beatifice dilcō-

nis. Nam ad meritum requiruntur tris supradictos. In secūdo articulo que oīa fuerūt in christo. Nam iste actus beatificus erat hominis exis- tis in via. nam erat viator. Scdo. quia iste actus beatificus aliq' mo- do erat a christo. quia' maxime s'm doctorem nostrū voluntas agebat illi actui. Ponit aut' q' actus discre- tionis est aliquo' mo' a voluntate. et ab obiecto. De tertio. certum est. q' iste actus habebat dignitatem ad mercedem. et sic patet q' christus po- tuit mereri in actu beatifico. Quā- tum ad quartū articulū dicit. q' xps ab instanti sue pceptionis potuit be- re opationem meritoriam. et si po- tuit habuit quod declaratur. q' aliqua res in instanti primo in quo est q' non possit habere opationem suā non pōt ptingere nisi tribz mo- dis. Primo pōt ptingere q' deest sibi aliqua pfectio que requirit' ad agendum. sicut catulus in prio in- stanti sue uarietatis nō potest vi- dere. qz nō hz organū vidēdi pple- ctitur. Scdo pōt ptingere ppter alios impedimētū seu impedies extrinsecuz qz ipedit extrū in suā opatōem. sicut lapis gñatus sup trabē nō pōt mone- ri deorsuz ppter impedies Tercio pōt ptingere qz in prio instāti nō hz actō- nē suā ppter naturā actōis. qz ista a- ctio ē ncaria successiua. et ncaro con- gruit xps. et mēsurat' tpe sicut ē mo- veri localr. In prio em̄ instāti p' a- liqd in epe moueri. s' nō mouet cū mot' n̄ sit nisi i' tpe neurz istoz fuit in xpo. nec aliqd istoz ipedituit qm̄ xps potuit bē ab instāti sue pceptōis

actionē meritoria. Primum non im-  
 pedir. quia nulla perfectio sibi deficit ad  
 merendum. Nec secundum. quia ab instā-  
 ti sue acceptōnis non habuit impedi-  
 mentū. nec in eo fuit aliq̄d impedi-  
 ens actōem meritoria. Nec tertius  
 impedit. quia postea quod in actōne di-  
 lectōnis potest esse meriti. et tū motus  
 charitatis in deū indiuisibilis est. nec  
 requirit successiōne nec motus. in sa-  
 llis hominibus requirit tempus. quia mēs  
 ignorat quod sit eligendum. ideo in-  
 diget deliberatiōe que talia non crāt  
 in xpo. ideo potuit in instāti. ideo non  
 videtur distinctio quā xps ab instāti-  
 ti sue acceptōnis potuit mereri. et quod  
 quid est possibile perfectiōnis attribuē-  
 dum est xpo. quare tenendū est xpm  
 in priō instāti potuisse mereri. ma-  
 gis tunc doctorē cum radice ois me-  
 riti. loquēdo. prius de merito consi-  
 stat in affectiōne iusticie volūtatē.  
 non autē in affectiōe modi. Et nota.  
 quod in fine istius dist. iuēntes quō in  
 nobis et angelis in priō instāti. et in ap-  
 peritū naturalis potest esse error. non quod il-  
 le appetitus capiat. pro illa natura  
 li inclinatiōne. quia illa semper est re-  
 cta. sed pro actu elicito illius appē-  
 titus potest esse error et peccati. et sic in an-  
 gelis in priō instāti potuit eē pec-  
 catus. Ad argumentū in principio  
 in quo dicitur quod prius est esse rei quā age-  
 re. Dicitur quod verum est suppone naturę  
 vel naturalis intelligentie. sed non de  
 duratiōne. ut patet de illumiatiōe solis.  
 Irea distinctiōez decimāno  
 nam querit. verum xpus nob  
 oibus meruit gram et glaz  
 et remissionē culpe et pene. Videt quod

non. Nam si xps meruit oibus nob.  
 ergo nullus potest sibi mereri gram et  
 gloriā. Nam quod iam debuit esse.  
 non potest cadere sub merito. Ad op-  
 positū est Leo papa in sermone de na-  
 tuitate dicens sic. Sicut nullū a re-  
 atu liberz iuenit. ita liberādis omni-  
 bus venit. huiusmodi autē liberatiō  
 fuit per gratiā a peccato per gloriā a  
 pena peccati. Ponit in solutiōe opti-  
 ato Thome. iij. pre sume. q. xl. viij  
 quod meritū xpi potest sumi. Et ad suffi-  
 ciciā. et sic meruit oibus remissionē  
 culpe et glorie collatiōem et grē. quā-  
 tum ad efficaciam vero non. et verū  
 probat. Sed hic pro maiori decla-  
 ratione tria videbuntur. Primum. verum  
 oibus alijs a xpo meruit grā et glo-  
 riam. Secundo. verum sibi xpi. Tertio  
 si grā data primis parentibus ceci-  
 dit sub merito xpi. Quartū ad pri-  
 mū articulū. dicit Scotus aliter o-  
 stendēdo quod sanctus doctor. quod sic xps  
 vult oēs homines saluos fieri volū-  
 tate antecedente. sed non volūtate pō-  
 te tū pdestinatos ut dicitur in pri-  
 mo. ita eodē modo volūtate pō-  
 oibus passus est. sed volūtate pō-  
 te est passus tū pro pdestinatis. Sed  
 passio xpi non habet efficaciaz nec re-  
 dundantiā nisi in illos pro quibus vo-  
 luit pati volūtate pō- te. igitur tū in  
 pdestinatis passio xpi habet suā ef-  
 ficaciam et suā redundantiā. Est igitur  
 intentio doctoris quod meritū pas-  
 sionis xpi trāsit ad pdestinatos quā-  
 by verum est quod pdestinati aliqui hnt  
 grām. sed ab illa cadunt nec psequen-  
 rant. Quāntū ad secundū arti. Uerū  
 xps meruit sibi grām et glām. Dic



est vñū clarz q sic. qz in instāti sue  
 pceptionis eā habuit. sed vtz eam  
 meruit actu sequente dubium est.  
 Dicit eamē cōter q nō meruit sibi  
 gratiā z gl'iam. sed tm̄ stolā corpō/  
 ris. Sed dico sine p̄iudicio q non  
 videt mibi qn possit dici q xps a/  
 ctu sequente meruit grām z gl'iam  
 quā p̄us habuit. sicut miles equū si  
 bi datū potest ex aliquo casu sequē/  
 te mereri. S; est dubiū. qz opinio  
 magistri nō tenet q dicit q angel<sup>9</sup>  
 meruit beatitudinē suam ex casu se/  
 quente d; q nō est sile de angelo z  
 de xpo. Nam angelus statim fuit in  
 termino z nō potuit mereri. nō autē  
 sic xpus qui cum hoc q erat p̄phen/  
 sōz fuit viator. i. deo potuit p̄ actus  
 sequentes eam mereri. Sed dice/  
 ret aliquis ergo p̄mo habuit p̄mū  
 qz meritū. d; q in p̄mo signo grā  
 z gl'ia data xpo nō habuit p̄prie rō  
 nem meriti. sed gratie. ita q p̄m il/  
 los qui ponūt q xps in p̄mo instā/  
 ti meruit possumus ponere tria si/  
 gna. ita q in p̄mo signo habuit gra/  
 tiām z gl'iam. in secūdo signo bene/  
 v̄sus est gratia sibi data. in tercio si/  
 gno gratia z gl'ia habent rōem me/  
 riti. S; ista tria signa oportz ima/  
 ginari in vno instāti. ¶ Quātū ad  
 terciū ar. si grā data p̄m̄is penitē/  
 cadit sub merito xpi. d; q p̄m̄i pen/  
 tes habuerūt gratiā in duplici sta/  
 tu. Primo in statu post lapsum. z  
 de isto nō est dubiū qn eam habue/  
 rint ex merito passionis xpi futuro  
 z p̄uisse. sed de gratia ante lapsum ē  
 dubium. sed mibi videt q nō. qz si  
 caderet sub merito xpi nō fuisset a/

missa. Sed christus p̄ passionem  
 suam sibi meruit. Dicit magister q  
 aliquis tripliciter meret. Primo  
 faciendo sibi aliquod debitū. Sec/  
 cundo faciendo magis debitū. Ter/  
 cio faciendo aliter debitū. i. qd erat  
 debitū vno mō sit debitū alio mō.  
 Primo mō xps in p̄mo instāti me/  
 ruit claritatē corpis. Secūdo mō  
 nō potuit mereri. quia charitas in  
 xpo nō fuit augmētata. Tercio mō  
 meruit in passione claritatē corpis  
 z beatitudinē. hoc est meruit quod  
 amoueret obstaculū quo impedif  
 ne gl'ia aie ad corpus redundaret.  
 Sed meritū christi fuit inf. nitum  
 dico aliquas p̄clusiones. Prima q  
 meritū xpi q̄ntum ad bonitatē for/  
 malē intrinsecā est simpliciter fini/  
 tū p̄z. Nā est bonitas creata. Sec/  
 cunda p̄clusio q meritū xpi q̄ntum  
 ad denoiationem extrinsecā boni/  
 tatis est bonū infinitū. z ratio ē qz  
 est infiniti boni. licz em̄ p̄ncipium  
 opandi esset finitus z p̄sequēs a/  
 ctus finitus formaliter z intrinsece  
 tū opans. i. xps erat bonū infinitū.  
 z p̄sequens actus bonus infinit<sup>9</sup>  
 denoiatione extrinseca. Tercia cō/  
 clusio q acceptabilitas in actu cor/  
 rōndebat bonitati for. malī intrinsece  
 erat simpliciter finita sicut z boni/  
 tas cui correspondebat. z ideo fm̄  
 iusticiā cōmutatiuā illi merito non  
 respondebat nisi bonū finitū p̄ p̄/  
 m̄io. Quarta p̄clusio q acceptabi/  
 litas in actu christi corrōndens de/  
 noiatiōni bonitatē extrinsece. i. bo/  
 nitatis subiecti vel suppositi erat in  
 finita qd p̄z. qz opans in infinitis

diligibile by actu infinitū acceptabile. qz infinita diligibilitas est rō acceptationis infinitē. s; xpus erat opus in infinitū diligibile. ergo habuit actu in infinitū acceptabilem. nec valet inqntū hō nō erat dilecti uis in infinitū. qz sufficit qz totum opans p aliquid sui sit bonū. infinitū. r infinite dilectionis rōne alterius. Quinta p̄ctio qz actus xpi fuit bonus acceptus in infinitū inqntū erat infinitus denotatione extrinseca subiecti vel operantis. ¶ Ad arg. in p̄ncipio dicit qz aliquib; meruit gratiam p̄mā r gratiam baptismalem r gl̄iam corrdentem. gr̄iaz autē penitentialē r augmentū gratiē r gl̄iaz corrdentem nō meruit vt causa totalis sed oportet homines cooperari cum christo.

Ira distiñctōez vicesimā querit vtz necesse fuit genus humanū repari p passionem xpi. videt qz nō. Nam pura creatura potuit redimere ergo si erat necessariū vt p xpi passionem redimeret. a n̄s p̄. Nam potuit ofensam causare. ergo r delere. p̄sequētia tenet qz potentia est o p̄posita. ¶ Ad o p̄positū si creatura potuisset satisfacere nō videt q̄gruum qz filius dei fuisse incarnatus r passus. Argumento p̄mo facto qz tale est. Si nobilius est lapsum r nō ē necesse ipm repari p mortē christi nec si minus nobile est la psum. sed angelus lapsus nobilior est bonū e ergo rē. R̄ndet tho. in p̄senti dist. q. i. in solutione terciū arti. qz nō tota natura angeloz cecidit sicut bo-

minū. r ideo nō est simile. Secūdo r̄ndet tho. in eodem terciū. q. 2. p̄me distiñctionis qz hō cecidit aliter temp̄tatione. s. diaboli. angelū autē nō. sed p̄pria voluntate solum. In hac questione dicit an̄s. 2. Cur deus hō. c. xv. in fine. ecce vide quō rōnalis necessitas ostendit ex hoib; p̄ficiendū esse sup̄nam ciuitatē. nec hoc fieri posse nisi p remissionē peccatorū. quā hō nullus habere p̄t n̄ si p boiem q̄ idē est. deus. atqz morte sua boies peccatores deo recōciliet. Ex quib; dicitis videt xps se dicere qz erat necesse boiem redimi p mortē xpi. S; nota qz bec aueritas videt p̄traria his q̄ volūmus dicere nisi intelligas qz bz vtz necessitate sequente nō antecedente vel necessitate absoluta. Sed p̄ maiori declaratione dicit scorus qz bec questio videt pure theologica r p̄pter hanc questionē solū videtur an̄s. fecisse illū libz. Cur deus hō. vbi hanc questionē soluit. quapropter quoz erūt vidēda. Primo qz necesse fuit boiem redimi. Secundo qz nō potuit redimi sine satisfactōne. Tercio qz satisfactio faciēda erat a deo r boie. Quarto qz uententior modus fuit fieri p passionē xpi. Quātū ad p̄mū ostendit s̄m an̄s. qz necesse fuit boiem redimi. qz frustra fieret rōnalis creatura nisi posset sūmū bonū p̄pter se amare r ei p cognitiōz inherere r amore diligendo ipm. p̄pter se. aut q̄ deus de duxerit boiem ad hūc finē aut nō. s; nō frustra factus fuisset. si sic cū. laz lapsus fuerat p p̄ctm necesse est ipm



# Questio

reparari. et hoc habes. c. j. secundi.  
Cur deus hō. ¶ Quārtū ad secundū  
art. dicitur quod non potest redimi sine satisfactio-  
ne. Et arguit sic per. f. ca. libri.  
Cur deus hō. Inustus est hō qui non  
reddidit deo id quod dicitur. sed nullus in-  
ustus reddidit nec admittit ad beati-  
tudinem eternam. quod non soluit deo quod  
dicitur non saluabit. sed omnis peccator abstulit  
bonum deo debitum. quod quoscumque facti fecerit  
est debitor. et iniustus et hec satisfactio  
intelligenda est per se vel per alterum.  
j. et hī. Nā qui per amicos sunt per nos  
quodammodo sunt. ¶ Quātū ad. 3. arti.  
dico quod satisfactio sienda erat a deo  
et hōierōne maioris uenientie. Si  
ex necessitate dico quod non imo pcedit  
quod creatura potuit satisfacere per illo-  
peccatū si deus ita ordinasset. Et arguit  
sic doctor sustinēdo istas prem. quā  
duo actus se hūc quod bonitas vnus  
est malicie alter. actus ille bonus  
per esse satisfactorius per malo quod ex ian-  
ta bonitate per tolli tāta malicia op-  
posita. sed nullā in cōueniēs vbi quod de-  
fecerit hōiem vel potuit facere i pu-  
ris naturalibus cuius actus fuisset equalis  
in bonitate malicie peccati de imo est  
excessus in bonitate. et quod bonitas est  
maior in illo quod fuerit malicia in actu  
peccati adeo igitur talis actio per esse simpli-  
satisfactoria per peccatū adeo. Dices quod si  
valeret culpa a se reddidit ab ita oēs  
dico quod per omnia illius puri hōis potuit  
esse satisfactoria per omnia. nil. Dices  
tam que non. Itē delectio culpe et ista  
sio grē et glie nō sūt infiniti effectus  
formali et sentitue sed solū materia-  
liter et cecētiur. sed ad se infinitū nō  
requirit hūc infinita simpli. sed hūc qui  
quis nō repugnat creature. dices peccatū

# III

sunt infinitū ex pre obiecti hūc nihil est  
quā sūt grā et caritas quāntū cūq; in  
forme finie tendūt in obiectū infi-  
nitū sic volūtas. id nō valet instan-  
tia. Cōfirmo istud quod alit potuit re-  
dimiti quod per mortē xpi. Aug. xij. d. tri-  
ni. c. x. dicit quod alius modus redimē-  
di hōiem nō defuit cuius prāri cūca  
subiacent. quod nō fuit necessitas vt sic  
fieret. Et si dicat sunt multe auctes  
ant. pbātes necessitate redēptionis  
nature hūane per xpm. Dico quod sunt  
intelligēde necessitate psequētie. et nō  
necessitate absoluta. Necessitas cō-  
sequētie ē. l. post quod de sic ordiavit ne-  
cessariū erat quod sic eueniret. nō tū quod  
alit nō possit ordinare. ¶ Quātū ad  
4. arti. dico quod fuit iste modus uenitē-  
tior per multas rōes. Pūa vt hūana  
natura nō teneret tāta dilectioe ali-  
cui nisi deo. Itē vt in hōis oñderet sū-  
mā dilectioem hōis vt eū per amorē et  
mortē filij ad se traheret. Itē vt ista  
satisfactio esset efficacior et excellenti-  
mō fieret. f. per talē quod erat infinite dile-  
ctiois. et per pūis et actio erat infinite  
acceptabilis ex pre sui. ¶ Ad arg. in  
pncipio dico quod de potentia absolu-  
ta potuit hō de pgruo nō debuit nisi  
si filius dei.

Itē dicitur per. quod vt per cor-  
pus xpi fuisset purificatū si  
resurrectio nō fuisset accelerata. vt  
quod sic. xpus assūpsit passiones nature  
hūane. sed purificatio est passio. quod illā  
assūpsit. ¶ Ad oppo. ē pō. Nō dab-  
scm tuū videre corruptiois. Dein-  
iducit rādens hūc. rā. q. xij. quod aliq  
sūt futura. ppter cās naturales infertio-  
ris quod nō nisi sunt ppter cās superiores  
q 4

impedientes. marie ppter p̄mā cau-  
sam impediēte. Et sic cludit q̄ si  
dīna causa nō impediret naturā q̄  
corpus xp̄i esset putrefactū. Ad q̄/  
stionem d̄r fm̄ fideles q̄ nō. Et p/  
bant p̄ illud ps̄. Non dabis sc̄m̄  
tuū videre corruptionem. Sed hic  
etia videbimus. p̄mo p̄positū. secu-  
do si in tali p̄seruatione esset nouū  
miraculū. tercio si remansit forma  
alia ab antia. i. si in illo corpore erat  
aliqua forma. ¶ Quantū ad p̄mū  
dico q̄ om̄s in hoc p̄cordant q̄ illū  
corpus fuisse putrefactū p̄ causas  
sup̄ naturales. ¶ Quantū ad secun-  
dū arti. fuit opinio aliquoz q̄ illū  
corpus nō corrūperet. z q̄ hoc erat  
p̄ ant̄ quū miraculū. i. p̄ hoc q̄ erat  
vnitū cū diuina natura. Sed dicit  
doctor q̄ hoc fuit p̄ nouū miracu-  
lū z q̄ fuit p̄ hoc nō p̄ assumptionē  
sed ob hoc q̄ q̄n̄ agēcia inceperūt  
esse p̄ naturam p̄in quā z voluerūt  
corrūpere virtus verbi impediuit  
de nouo istoz actionē z virtutem.  
Et dicit doctor q̄ alia volitōe fm̄  
rationem voluit corpus vniri ver-  
bo. z alia voluit corpus p̄seruari a  
resolutione. ¶ Quantū ad terciū arti.  
dico q̄ fm̄ ea que fides tenet z sa-  
cra scriptura oportet ponere q̄ ali-  
qua forma substantialis remansit  
q̄d declarat p̄mo sic. Nam fm̄ au-  
tēritates scripture oportet corpus  
xp̄i viuū z mortuū esse idē substan-  
tialiter numero. Sed nisi ponat a/  
liquā formā subalem remanere in  
corpore xp̄i viuo z mortuo nō pōt  
saluari. vt p̄bat. ergo zc. maior p̄z  
auctoritate aug. sup̄ ps̄. De<sup>o</sup> deoz

vb̄ dicit sic. Discipuli p̄mo nō cre-  
diderūt. donec rangerent atq̄ pal-  
parent. si caro remanserat. q̄ caro  
mortua erat. dīnitas que mori non  
poterat adhuc in carne latebat. ostē  
debat tñ dñs eandem formā ean-  
dēq̄ carnem quā in cruce viderant  
que in sepulcro posita erat. vt quos  
crucifixus fecerat titubantes. resur-  
gens faceret fortes. Ecce quō osten-  
dit q̄ caro que crucifixa erat z q̄ e  
sepulta erat resurrexerat. Itē aug.  
de fide ad petz eandē ponit aucto-  
ritatē. Itē certum est q̄ xp̄us vi-  
uus multociens dixit corpus meū  
requiescet in spe. z si corpus suum.  
ergo remansit eadem forma. Itē  
aut corpus xp̄i remansit idem sub-  
stantialiter viuū z mortuū aut cor-  
ruptū. si nō viuū remansit idem. ba-  
bet p̄positū. si corruptū fuit. ergo il-  
lud corpus generatū nō erat corp<sup>o</sup>  
christi sed corpus oppositū corpori  
xp̄i ex quo generabatur post corru-  
ptionē corporis tunc dicere q̄ sa-  
cramenta nō fluerūt de corpore xp̄i.  
sed de corpore oppositoz equiuoco  
corpori xp̄i. nec de sumpto corpore  
debeata virgine manauerūt sacra-  
menta ecclesie. sed de corpore equo-  
co illi generato. nec corpus xp̄i fuit  
lanceatū p̄ ipsū. q̄ fm̄ euangelijs  
iam erat mortuū. sed corpus altes-  
rius substantie z nature q̄ oia sunt  
p̄ra fidem. Itē fm̄ veritatē z fidez  
catholicā aliq̄s de discipulis in illo  
triduo de potestate absoluti si vo-  
luisset p̄fecisset. q̄ d̄r quoniam sc̄q̄  
feceritis. i. facere volueritis. Sc̄z ec-  
clesia tenet q̄ nūq̄ p̄fecisset nisi illū



Idem corpus de quo xps dixit in cena hoc est corpus meū. ergo p̄fecit/ set illud idē corpus substantialiter. idē fuit in illo rōto triduo cum illo corpore in cena. Sed aliq̄ mouent hic vnā dubitationē. si de p̄tate ab soluta aliq̄s discipuloꝝ in illo tri/ duo p̄ficeret qd̄ corpus demonstra/ ret vel p̄ficeret an viuū vel mortuū Et mīdent q̄ tale q̄le tunc erat. Itē p̄stat q̄ diuinas nō vn̄iebat corpo/ ri nisi sicut parti hūane nature. sed si alia forma fuit introducta ⁊ nulla remāsit amplius nō p̄tinet corpus ad naturā humanā. q̄ nō remanſit aliquā qd̄ in ipso fuit nisi materia p̄ma. q̄ illi corpori nō vn̄iebat. S; qualis erat illa forma. dico q̄ erat forma corporeitatis. sed illud p̄t bene ⁊ male intelligi. q̄ si intelliga/ tur q̄ si talis forma corporeitatis ⁊ nullam h̄nt intentionē formale sal/ sum est qd̄ patz. q̄ nulla forma dat esse pure corporeū qn̄ contrahat ad determinatā sp̄m corporis. Unde vel dat esse corporis simplr̄ vl̄ mī/ crū. Et ideo debet sic intelligi q̄ il/ la forma dat esse corporis mixti. Al/ terius si intelligat q̄ illa forma cor/ poreitatis esset eiusdē rōnis in suis p̄tib; eēntialib; quas habet sub qn̄/ titate. istud nō bene intelligo. quia credo q̄ ille p̄tes erant alterius rō/ nis in diuersis p̄tib;. Unde illa for/ ma corporeitatis nō est nisi forma oīe p̄tū itaq; alteri rōnis erat in esse ⁊ alteri in carne. ¶ Ad arg. in p̄ncipio dico q̄ assūpsit passioes na/ ture hūane q̄s d̄cuit. s; putrefactio; nō d̄cuit esse in corpe xpi. ideo eas

nō assūpsit.

Inca distin. 2. 2. q̄rit veruz in triduo xps fuit hō. v; q̄ sic. oīe su p̄positū rōnale est hō hec est vera. s; xps in triduo fuit su p̄/ sitū rōnale. q̄ habuit aiaz rōnale q̄ potuit rōcinari. q̄ r̄c. ¶ Ad opposi/ tū hō est aīal sensibile. q̄ aīe hoīem p̄su p̄poneret esse sensitiuū. s; xps in triduo nō erat sensitiuū q̄ r̄c. In solo ne p̄mo ponit opi. hugo. de sacramē/ tis li. j. p̄e. j. c. pent. dicentis q̄ aīa est hō. iō in triduo verbū dicenduz erat hō. q̄ h̄bat aīam secū vn̄itam cui p̄sentire videt albertus magn⁹ dicens. nihil est de q̄dditate rei nisi forma. veritas q̄ntis ē fm̄ theolo/ gos q̄ in triduo nō fuit hō. S; hic tria videbunt. p̄mo si forma ē tota q̄dditas rei. Secūdo vtz aīa sepa/ ta sit hō. Tercio si xps in triduo fu/ it hō. ¶ Quanto ad p̄mū arti. d; q̄ si forma esset tota q̄dditas tūc ma/ teria sup̄flueret qd̄ est 3̄ arist. j. phi/ Item. 2. phi. ponit cās intrinsecas ⁊ extrinsecas. Intrinsece vero sunt materia ⁊ forma. Item fm̄ theolo/ gos deus p̄t sup̄plere vicē cāz ex/ trinsecāz. s. agent ⁊ finis. s; nō in/ trinsecāz. cā est. nā cause intrinsece intrant p̄positionez. de⁹ hō nō p̄t esse p̄s alicuius p̄positi. Itē cause intrinsece sunt de q̄dditate. de⁹ aīa nō est de q̄dditate alicui⁹. Et q̄bo habet q̄ hō solū forma est de q̄ddi/ tate sed materia ⁊ forma. ¶ Quāru ad secūdū arti. si aīa separa sit hō d; cū hugone q̄ sic. Sed certe hec opinio salua reuerentia est falsa ⁊ 3̄ fidē. nam fide tenemus q̄ hō est x̄

aia rōnali z ex carne. ergo nō ex aia  
solū. Et q̄ hoc sit vez totus secū d̄  
de aia est plenus. z ibidē sepaf h. i.  
aia ab h. i. a corpe tanq̄ p̄peruū a  
corruptibili. ḡ plura sunt in hoie q̄  
aia. ¶ Quantū ad s. ari. sunt opi.  
m̄gri z bugo. q̄ r̄pus in triduo fuit  
hō. sed iste opi. nō sunt tenende. Et  
pbat q̄ nō fuit hō. nā recedēte rōne  
formali q̄ r̄pus erat hō nō remane/  
bat hō. S; rō formalis q̄ r̄pus erat  
hō z q̄ hō est hō est aia rōnalis. f.  
erbi. vbi h̄c q̄ hō est hō p̄ aiam rō  
nalem. ḡ recedente illa sicut est cer/  
tū fm fidē q̄ in triduo recessit. ḡ in  
triduo nō remansit hō. Itz hō d̄  
hō ab hūanitate ḡ nō remanēte hu  
manitate nō d̄ hō. s; in triduo non  
remansit hūanitas. cū hūanitas dī  
cat corpus z aiam vntā. ḡ z sic te/  
nendū est q̄ r̄pus in triduo nō fuit  
hō. Aliqui dicūt q̄ fuit hō mortu⁹  
Contra. q̄ ly mortuus distrahut a  
rōne hois z sic traditūe sibi p̄p̄is.  
sed in morte fuit vnto noua realis  
verbi ad corpus r̄pi dico q̄ruū ad  
h̄ q̄ nō fuit vnto noua realis. Ad  
cui⁹ declaratiōes pono tale exēpluz  
accipiat aliq̄d albū q̄ sit sile alicui  
albo ibi est vna silitudo in actu z  
vnica silitudine refert ad aliud al/  
bum. si tñ diuidat illud albū diui/  
det in duas albedines sine tñ reali  
tate addita ita q̄ solū est alius mo  
dus silitudo illa diuidet in du/  
as silitudines. ita q̄ nō alia z alia  
relatiōe silitudinis refert ad pres  
sed eadē silitudine refert qua prius  
diuisa tñ in duas rōne fundamēti  
diuisi. Ita dico in p̄p̄tate q̄ tota

hūilitas referebat vnica vntōe in  
actu ad verbum q̄n aut fuerūt pres  
diuise vnto totalis fuit diuisa. qz  
in duas rōne fundamēti diuisi. Et  
sic nō fuit alia vnto realis sed eadē  
vnto realiter q̄ hēbat in toto cor/  
pore addita sola diuisione sine illo  
mō. Sed diuinitas fuit separata ab  
hūanitate dico hic duo. Primo q̄  
diuinitas fuit separata ab hūma/  
nitate sicut patz per exēplū possi/  
tum de albedine z pōt applicari sed  
applica sane. Dico scdo q̄ ista vnto  
nō cessauit. qz tota realitas ip̄re  
mansit. Eadez em̄ vnto que erat ad  
diuinitatem vl hūanitate fuit ad p̄  
tes hūanitatis sola diuisione addi  
ta vel adiecta. Sed diuinitas fuit se  
parata a p̄tbo. Dico ad hoc q̄ diui/  
tas nō fuit separata a p̄tbo. i. ab aia z  
corpe nec cessauit vnto nec fuerunt  
noue vntones realiter. vt est decla/  
ratū in s̄ma dubitatione. S; hūa/  
nitas r̄pi erat vbiq̄ d̄ q̄ cōi. et ista  
p̄p̄ negat. vñ sicut nō pōt p̄cedi di  
uinitas est limitata ita nec ista hu  
manitas est infinita vel vbiq̄ p̄ter  
vntōne tñ d̄cedit hic homo ē vbiq̄  
¶ Ad argumētū in principio d̄ q̄  
vez est si illa aia fuisset diuisa. sed  
qz erat separata nō valet.

¶ Itca distinctionē vices mā  
tercia q̄nt vnz de credibili  
bus no bis reuelatis necesse  
sit ponere fidē infusam. videt q̄ nō  
qz si daret habitus esset in baptismo  
sed nō dat qz baptisatus veniens sta  
tim credens z ex bitu fidei inclināte  
q̄ nō experiret aliq̄s in se. ¶ Ad op



posse habere. **¶** Sine fide impossibile est deo pacere. et loquitur de fide infusa. Ad quod dicitur sic. sed per maiori declaratione tria videbimus primo si in homine soluendo requiritur fides supernaturalis ex parte obiecti. scilicet cum dicitur requiritur ex parte modi. tunc dicitur de illo obiecto possit esse fides acquisita. **¶** Quantum ad primum dicitur sic. nam ad hoc quod homo se dirigat in aliquam finem oportet quod necessario habeat aliquam cognitionem de ipso. hoc habet. **¶** In principio. de sagittariis ubi dicitur. sic sagittarij signum habent. sed modo ita est quod ad directionem baptismalem requiritur cognitio habitualis ad directionem actualem. Cognitio actus si homo se habet dirigere ad finem supernaturalem quod ad deum ordinat. **¶** Ad trium deum et unum. **¶** Requiritur in illo homine cognitio illius finis supernaturalis habitualis scilicet talis cognitio non potest esse sine fide. **¶** Requiritur in homine fides respectu obiecti supernaturalis. **¶** Quantum ad. 2. articulum. Si requiritur fides infusa ex parte modi dicitur sic. Et ad salutem spiritus humane requiritur quod aliquid vel aliquibus infundat ista cognitio per quos veritas dicitur proponi cum enim ista veritas sit super mentem hominis non potest inveniri. ideo necessarium fuit quod alicui vel aliquibus revelaretur quod vel per quos ad nos derivaretur. et sic necessarium fuit quod in aliquo vel in aliquibus esset fides infusa. **¶** Sed quod est fides infusa. Dico quod est quod naturalis inclinatio data a deo quod assentimus scripturis sacris. quod beatus fides in omnibus requiritur de hoc est dubium. aliquid dicitur quod non. **¶** Sancti et doctores dicunt quod requiritur in salvandis fides infusa.

quod in eodem homine salvando requiritur in fuso gratia. sed infundendo gratiam. infunditur fides. quia gratia est quodammodo sanitas mentis. Videmus enim quod quando deus sanat aliquem totaliter sanat eum et perfecte. sed non sanaret perfecte si non sanaret intellectum ab inclinatione et infidelitate. et non potest sanare ab inclinatione tali nisi infunderet fides. ergo saltem infundit talem fidem in quantum tollit talem inclinationem et infidelitatem. **¶** Quantum ad tertium articulum. si de tali obiecto supernaturali possit haberi fides acquisita. aliqui dicunt quod non. sed intentio doctoris est quod sic. Et persuadet hoc modo. quod cuiusque veritati propositae homo potest adherere et repudiare illam. et ex frequentatione talis cognitionis potest in se gignere habitum adheiviui sed sic est in proposito quod per frequentationem actuum et frequentem adhesionem potero in me gignere habitum adheiviui quod erit fides. Confirmat. quod homo est pura auctoritate dicentis potest adherere alicui falso et impossibili et pura libertate. ergo multo fortius ex auctoritate christi dicentis. sit fructe propria adherere. Item Apulus ad Romanos. Quod credent illi quod non audierunt. ergo est fides ex auditu. sed ibi non loquitur de fide infusa. sed de acquisita. Concludo ergo quod de obiecto supernaturali potest haberi fides acquisita. Sed quod est obiectum fidei. dico quod deus quod ad illud habet fides attributionem et hoc accipiendo obiectum absolute et incomplexum. sed accipiendo obiectum complexum. dico quod est deus quod creditur. sed quod est formalis. ideo obiectum fidei dico quod dupli-  

q 4

Considerari. vel ex parte obiecti vel ex parte modi obiecti. Si ex parte obiecti est deus sub ratione deitatis. vel sub ratione prime futuritatis. Si ex parte modi obiecti dicitur quod esse non visum vel non apparet de notatione extrinseca. sic dicitur 2. de anima quod color sub ratione visibilis non est obiectum visus ex parte obiecti sed ex parte videntis. sic in proposito. Sed fides resoluit ad aliquid notum naturaliter ex quibus moueat ad credendum dicitur quod sic sic enim prima principia resoluit ad aliquid ex fide. scilicet in miracula. vel etiam ex deo ad ea credenda mens mouet. sed ista miracula fuerunt visa in prima uia ecclesia quam nobis modo solum sunt audita. naturaliter autem notum est quod audita sic et uulgata credenda sunt. aliter enim nihil opineremur de preteritis. Nam aliter non possumus de his habere cognitionem. Sed iudicio meo hic est distinguendum de fide. Nam credo quod in hoc quod non est hereticus est duplex fides. scilicet infusa et acquisita. Et si de resolutione eloquimur credo quod est ueritas de fide acquisita. scilicet que sit resoluta. sed non de fide infusa. Nam fides infusa non resoluit ad aliud nisi ad solam motionem diuinam. unde mens in hoc non mouet ab inferiori sed a superioris fidei et credulitatis uoluntarie. sic etiam ab inferiori. Ad ar. in principio dicitur dicitur quod uenit eis ad aduersionem. etate statim crediderunt. dicitur quod non actualiter. sed credo quod inclinatur immediate habitualiter ad credendum. et hoc est ueritas.

Iuxta dist. in 24. quod si ueritas de credibilibus reuelatur possit a aliis habere scientiam et fidem ueritas quod sic Jo. 2. quod uidisti me the. credidisti beatum et. et si habuit the. scientiam et

fidem. fide quod credidit esse deum. scientiam quod habuit noticiam intuitiuam. Ad oppositum est apud alios distinguenda scientiam et fidem dicitur. alios dicitur scientia aliis fides et. Primum ponit in isto the. ex. j. pre sume. q. j. arti. 2. quod si cum fide possit esse scientia de credilibus non tamen scientia sub alternas sed scientia subalternata sequens opinio. est bene. Quod. xij. q. 2. ponentis triplex lumen. scilicet fidei. glorie. et mediuz clarus lumine fidei et infra lumen glorie. Alii dicunt quod beatus opinio. gaudens glorie. q. 9. et in summa. Sed istud ad istam questionem sunt duo arti. Primum an de credilibus reuelatur possit esse scientia. Et dicitur credibilia reuelata quoniam aliter ponit testimonio alicuius sancti resurrectione. Secundus arti. est an sit possit esse scientia et fides. Quod tunc ad primum arti. dicitur quod non. nam noticia quibus aliis de his quod tradunt in canone biblicis non est tradita per modum scientie demonstratse mediando illam noticiam siue huius de intellectu libre ab aliis aliis principibus ex cuius demonstratione ueludam et hoc expressit per aug. xvij. de ciu. dei. c. xij. in fine loquendo de his que in scriptura tradunt dicitur quod illa commendata sunt nobis diuinis eloquiis quibus per homines non argumentorum per certationibus ueludata ut non uois ingenium sed de eloquiis premere formidaret quod illa cogitantes que tradita sunt in scriptura prene ret. Quod tunc ad secundum arti. si scientia et fides stant sit. dicitur quod scientia capit duobus modis. Uno modo per noticiam quod cumque. et isto modo scientia et fides bene stant siml. Alio presumi scientia sicut accipit aristoteli primo posteriorum.



# Questio

# III

scilicet quod habet per demonstrationem et isto modo est certum quod scientia non statim fide. nam si fides posset demonstrari cuius demonstrationi vicij rationibus habuissim<sup>9</sup> adhibere retine certe non esset fides. nec de illa adhesionem nobis esset merito. ideo si des et scientia proprie dicta non simul stat. Sed alii quod quereret istud dubium quod noticia fidei est nobis euidetior vel noticia scientie vel noticia scientie. Si ab aliquibus quod certitudine adhesionis fides est certior scientia. sed certitudine euidetior scientie est certior fidei. Alij dicunt e contra. quia per fidem mori se exponunt. et non per scientiam. ideo videt quod maior certitudo sit eis de fide quam de scientia. et hanc teneo. Sed fides a qua habet unitatem. Dico quod fides acquisita habet unitatem ab obiecto. sed fides infusa habet suam unitatem a fine. sed ratio demonstrationis inducta vel habita ad ea quod sunt fidei tollit meritum fidei. dicitur quod non. imo quod est meritum. Et per suadetur sic. nam discipulus meretur laudem in conformando se magistro suo maxime quando stat sibi quod magister suus errare non potest sed mens humana est disciplina dei et conformatur sibi quod deus errare non potest. sed se subdendo deo meretur laudem. sed credendo mens sic subdit deo tanquam doctori suo in talibus in quibus non potest cavere veritates de se. sed credendo meretur laudem. Si ratio demonstrationis evacuat meritum fidei. Dico quod non. nam fides et scientia possunt simul esse de eodem. ita quod scientia non impedit. quam fides possit esse in actu fidei. Item demonstratio ad sensum educta vel miracula non minuit fides. ergo nec demonstratio ad intellectum. Item demonstratio non tollit

licet quando possit adhibere prime veritati ex auctoritate dicentis adhibere auctoritati. sed in hoc consistit meritum. § 2c. Sed querere rationes demonstrationis ad credendum est meritum ex se. dico quod sic. quia studere veritati ad hoc quod iueniat ratio efficaciter certitudinaliter si potest habet est opus meritorium. sed hoc est agendum secundum meritum rationem respectu ad perfectionem hominis. § est meritum. Ad arguendum in principio de Gregorius quod aliud vidit et aliud credidit. Nam vidit hominem. et credidit deum. § non de vno eodem modo habuit scientiam et fidem

Intra distinctio de vice sima dicitur quod dicitur. videlicet ante aduentum christi fuit fides naturalis eorum que non creditur. Videt quod non. nam ante christi aduentum non fuit necessarium hominibus credere. quod angeli ignorauerunt. cum intellectus expectaret intellectum. sed angeli ante christi aduentum sunt predicatorem ecclesie non noverunt incarnationem christi. § nec ante christi aduentum fuit necessarium credere christi incarnationem. Ad oppositum. pro omni statu fuit naturalis hominibus omnia diligibilia et charitate diligere quod necessarium fuit cuilibet charitate habere. § pro omni statu fuit naturalis fides respectu credibilium quod charitas non fuit sine fide. Ad questionem dicitur quod sic. In pro maiori declaratione dico. quod credere potest deus tripliciter. Primo quando illud quod credit habet in habitu et non in actu. Secundo quando illud credit fuisse et in vltimo. Tertio. quando credit illud impetere et non proficere. Et pro oppositum credere explicitum dicitur tripliciter. Primo modo habet in actu Secundo habet credere in actu determinato. Tertio. habet

credere pfectōi. Et s̄m B hic sunt tres articuli. Prim⁹ arti. si in adultis fuit n̄cariū sic credere explicite. ¶ Primo mō. s. i actu z d̄ ad arti. q̄ p̄ oīo statu in adultis fuit n̄cariū sic credere explicite in actu. licet nō p̄ oīo t̄pe. q̄ p̄ceptū affirmatiū obligat sp̄ sed nō p̄ro sp̄. Erō hui⁹ est. q̄a p̄ro oīo statu req̄sitiū fuit i hoīe. qd̄ moueret se in vltimū finē q̄a igitur in adultis nō est salus sine p̄rio motu charitat̄ z fidei p̄ loco z t̄pe. ergo zc. Scd̄s arti. si p̄ oīo t̄pe fuit n̄cariū h̄c credere d̄eterminatū. de terminare d̄z q̄ nō maxime aū statū ḡre sed sufficebat q̄ solū crederet illud qd̄ p̄icipales. z i illud fereretur motu charitat̄. s̄ dicit̄ aliq̄. q̄ ista q̄litas d̄eterminata z explicite articuloz req̄rebat in his q̄ regebāt p̄icipali. z erāt plari. D̄z etiā ab aliq̄bus. q̄ mō sufficit simplr q̄ cred̄t qd̄ ecclia credit. Tertio articulo. si t̄bi cū statu n̄cariū fuit credulitas p̄fecta oīo articuloz. Dicūt aliq̄ q̄ sic. q̄a sicut ap̄l̄s fuit reuelata fides parentū ita illis sicut p̄bet z p̄i archis q̄ habebūt regere p̄lm. S̄z aliq̄ dicit̄. q̄ hoc nō est vez. q̄a s̄m scd̄s fides creuit p̄ro t̄pe. z ideo nō videt̄ q̄ illa explicite crediderūt. si curi mō z h̄ac teneo. ¶ Ad argu. in p̄icipio. patet p̄ d̄ctā in q̄stione.

## Ecūda que

stio vicesime q̄ntē distictōnis. vbi q̄ntur. v̄z ad hoc q̄ fides sit in intelle. to n̄cario sit aliq̄ue habitū infusum i volūrate. aliq̄ dicit̄ q̄ sic. p̄ statu isto q̄ intellect⁹ nō mo

uet nisi a duob⁹. s. ab obiecto z volūtare. z iste videt̄ esse Tho. iij. scri. pri. dist. xxij. arti. iij. q. i. S̄z doctoz i probat z d̄z breuiter. q̄ ad hoc q̄ i tellect⁹ habeat habitū fidei v̄l fidē. nō oportet q̄ sit p̄ habitū volūtat̄. Et ponit exēplū ad hoc q̄ s̄us motina moueat currellū ad scindendū. sufficit a curies in instrumēto. z non req̄ritur silis d̄ispō in p̄icipali mouente v̄l d̄ispō illi p̄porcionata. s. in p̄ute motina eodē mō hic nā ad hoc q̄ volūtas moueat intellectū in credibile credendū sufficit d̄ispō sup̄natural a p̄te intellect⁹ z nō ē n̄cariā d̄ispō sup̄natural ex p̄te volūtat̄.

Ira distinctōez vicesimā d̄sertam querit. Utz spes sit s̄us theologia distincta a fide z charitate. Videt̄ q̄ sic. eadē s̄us. nam illa s̄t eadem q̄ non possent separe. s̄z fides z spes s̄t b̄mōi q̄ zc. Ad oppo. ē mgr̄ in l̄ra possit a liq̄bz dicēdi mōis ponit opi. i. ben. quol. viij. q. xv. dicētis q̄ spes disti quit a caritate. q̄z spes ē in irrasabili. s̄z caritas i r̄cupiscibili. z hec d̄i s̄t iquitur nō solū in appetitu sensitiuo sed etiā in volūrate. Ad q̄ōez r̄i del affiratie. cū m̄gro z cū ap̄lo d̄icēte. Nūc ar manēq̄ hec tria. s. fides spes. z charitas noīa tria. q̄ disticta S̄z p̄ maior̄ declaratiōne dicā aliq̄ tāq̄ p̄ambula p̄ his s̄ructib⁹ Scd̄o dicā ad q̄ōnē. Ad primū d̄z. q̄ h̄i theologice est q̄ h̄z p̄ immediato obiecto dei. z p̄ fine z i hoc differt a carnalib⁹ z moralib⁹. Scd̄o dico q̄ s̄tutes theologice s̄t tres. s. f̄ds spes z charitas. q̄z suffictētia sic habet.



## Questio

qz act<sup>9</sup> quibz ordiamur ad brūdi/  
nem supnaturalē se hñt ad ipm vt  
meritū ad pmiū. sed ad meritū req  
ritur caritas. qz nullū est meritū si/  
ne charitate. q̄ bñm<sup>9</sup> hāc p̄vte. Se  
cūdo null<sup>9</sup> ordiatur ad aliū tāqz ad  
finē nisi sit p̄cognitū sed h̄ facit fids  
gr̄c. Tertio. null<sup>9</sup> p̄ceditur merituz  
nisi tēdat i illū finē vt possibile. z h̄  
facit spes Alij dicūt q̄ sic h̄etur sus  
ticiētia. Nā tria sūt in obiecto supna  
turali. s. boitas. f̄itas z liberalitas. o  
portet igit q̄ hō vniat diuise bonita  
ti. diuise veritati. z diuise liberalitati  
z ista sūt p̄ istas p̄vtes. Nā fides  
lūgit nos veritati. charitas bonita  
ti. spes liberalitati. idō sūt tres logi  
ce p̄vtes. Ex his patere p̄t q̄o di/  
stinguūtur obiectū z a potētijs. naz  
charitas tendit in bonitatē tāqz ob  
iectū sp̄ale. fides in veritatē. spes i  
liberalitatē. distiguūtur p̄ potētijs  
quia fides p̄ficat intellectu. alia con  
cupiscibile vt charitas. alia irasci/  
bilem vt spes. Sed cupiditas et  
irascibilis sunt aliquo mō in volūta  
te. z sic fides erit in intellectu. z alie  
due in volūtate. sed aliter z aliter.  
Quantū ad scdm p̄cipale iam p̄  
ista posset dici. Sed dico clar<sup>9</sup> ad  
questionē q̄ spes ē habitus realiter  
distinct<sup>9</sup> a fide z a charitate. q̄a ei<sup>9</sup>  
actus propri<sup>9</sup> nō est elicitive nec a  
fide nec a charitate. licet sit a chari/  
tate im patuz z a fide regular<sup>9</sup> z di/  
rectus. Sed prius actus spei est si  
bi desiderare sūmū bonū Dico q̄  
sic q̄a ille actus scz desiderare sibi sū  
mū bonū. vel ē actus prius fides  
vel spei vel charitatis. sed non est a

## II

ctus fidei. q̄a actus fidei ē credere.  
sed desiderare nō est credere. nec est  
actus charitatis. qz actus charitatis  
est p̄fectissimus actus diligendi. qz  
charitas est sup̄nens amor. sed sup̄  
mus actus diligēdi est actus ami/  
citiē. desiderare autē sibi bonū non  
est dilectio amicitie. sed est actus cō  
cupiscētiē. igitur nō est act<sup>9</sup> prius  
charitatis. sed nō restat alius actus  
nisi spei. ergo a sufficiēti diuisione  
erit act<sup>9</sup> spei. Sed q̄ requiritur ad  
priam actum spei. Dico. q̄ ex par  
te obiecti qd est sūmū bonū. qd ap  
pareat hoc impossibile Unde carit<sup>9</sup>  
est ad hoc qd istō sit desiderū spei.  
qd ex parte intellect<sup>9</sup> p̄ actum fides  
sūmū bonū credatur certitudina  
liter esse sibi possibile. actus em̄ spei  
necessario p̄supponit actum fidei.  
Secdo requiritur q̄ illud sūmū bonū  
appareat sibi possibile. non ex p̄ria  
p̄vte. sed liberalitate sūmi boni cōi/  
canti se in b̄itudine. z ideo dico q̄  
des. dare sūmū bonū vt app̄ns itel  
lectus de possibile p̄sequi ex liberali/  
tate dei se cōicantis est actus pro/  
prius spei. Et ex hoc apparet q̄ de/  
finitio data a magistro de spei ē val  
de bona. Definit eaz em̄ sic. Spes  
est certa spectat: o future b̄itudine  
proueniēti ex merito in gra. Sed ē  
virtus theologica spes. Dico q̄ sic  
quia ducit in vitā eternam p̄ illud  
Psalmi. Letantur om̄es qui spei  
rant in te. Sed quis diceret virtus  
theologica dēt respicere bonū eter  
nū. sed sibi desiderari sūmū bonū  
non est bonū eternū. ergo rē. Dico  
q̄ immēditare dēt desiderare sūmū  
bonū. Deinde q̄ ipe p̄iugat sūmū

hono tanq̄ eterno. sed spes adquisito  
tum ē virtus Theologica dicit ali  
qui q̄ sic. quia ad fructum theologi  
cā duo requirūt. Primū q̄ respiceat  
deū pro obiecto Scdm q̄ respiceat  
deū & noticiā ei⁹ vti mediata regu  
lam. Alij dicit q̄ nō est fructus theo  
logica. qz ad fructus theologicā stri  
cte sup̄ā tria requiruntur. Primū q̄  
respiceat deū pro immediato obiecto  
Scdm p̄ mēsurā et regulā. Tertiū  
pro agente & cante. & sic scdm. tertio  
min⁹ cum a deo nō erit fructus theo  
logica. Ad argu. in principio dicit q̄  
p̄t separe salte q̄ ad act⁹. qre zc.

Ita distinctōem viceli mātē/  
primā q̄ritur vtz sit aliq̄ vir  
tus theologica inclinās ad diligen  
dum deū sup̄ oia. Videt q̄ non nā  
fm intentōem aristo. q. e. ubi. amica  
bilia ad alios p̄cedūt et amabili  
bus nob. q̄ magis debeo amare me  
q̄ deū. p̄ topica illam p̄pter vnū q̄d  
qz tale & illud magis. Ad oppositū  
est maḡ. Itē aug⁹. de doctrina xp̄ia.  
In hac q̄ōne sūt tres arti. In tertio.  
ponit op̄io / Tho. dicitis q̄ natura  
lia nō sufficiūt ad diligendū deum  
sup̄ oia sine habitu infuso. Contra  
quā arguit Godofred⁹ quol. iij. v.  
vi. dans exēpluz de aq̄ que aliq̄n a  
cendit sursum ne sit vacuū plus cur  
rant de eē vnū vti q̄ de esse. p̄to.  
Ad q̄stionē dōm q̄ de⁹ est diligen  
tus sup̄ oia. nā p̄cepta decalogi sūt  
de lege nature. sed p̄ceptū decalogi  
est q̄ deus diligit sup̄ oia. q̄ lex na  
ture hoc dicit q̄ nō esset si nō possz  
et puri naturalibz. nā lex nature nō  
est nisi de possibilibz fm naturā b

intentionis sūt maḡ & aug⁹. de docl.  
xp̄iana. sed circa hoc tria videbim⁹.  
Pr̄o vtz natura rōnalis nō corru  
pta p̄ pctm̄ possit deū diligere sup̄  
oia et puris naturalibz. & hoc est re  
sponsiuū q̄ōnis. & in scoto est tertio  
articulus. Secdo videbim⁹. vtrum  
hoc possit natura corrupta p̄ pctm̄.  
Tertio. vtz hoc possit natura non  
dānata p̄ pctm̄. ¶ Quantū ad pri  
mū articulū est intentio doctoris. q̄  
et puris naturalibz nō corruptis se  
quēdo inclinātionem inditā natura  
rōnalis nō corrupta p̄t eum dilige  
re sup̄ oia. q̄ sic Peruadeat volun  
tas in puris naturalibz nō impedi  
ta p̄ corpus corruptōem p̄t sequi i  
clinarōem naturāle & sibi inditam  
a suo principio sed naturalē incliat. o  
sibi indita a suo principio ē ad dilige  
dū deū sup̄ se. q̄ zc. ¶ Dioz pater. q̄  
si incliatio illa eēt ad diligendū se su  
pra deū. ista eēt nō recta qd ē ipossi  
bile. Cōfirmat p̄tio ethi. qz si bonū  
oia appetit. q̄ maximū bonū maxie  
appetūt. & sic deū maxie. sed maxio  
nihil pl⁹. q̄ zc. Et rōes q̄ vtra h̄ sūt  
tenēt. de alijs a dō & nō de dō Itē qz  
fm aug. xij. de ci. di. & v. natura rō  
nalis sūme diligit b̄tūā dīnē. sed nō  
maḡ diligit b̄tūā dīnē q̄ obiectum  
b̄tūā dīnē. q̄ sūme diligit obiectū b̄  
ficiū. igit sup̄ oia. & sic sup̄ se. Quan  
tū ad scōz arti. si natura corrupta corru  
pta & pōdere carnis aggravata pos  
sit et puri naturalibz deū diligere sup̄  
oia. Di h̄ sine p̄iudicō aliq̄z q̄ h̄ p̄  
pctm̄ rō sit obcurata nō tū qn sic et  
puris naturalibz possit b̄re iudiciū. q̄  
de⁹ ē sūmū bonū & sūme diligibilē i



## Questio

se. ergo sic videt ex pre voluntatis q  
inclinatio eius inclinatur ad deum a  
mande sume. licet oppositū faciat.  
Doc pr3 iij. etbi. nā vir fortis ex pu  
ria naturalibz agnoscat dēre mor  
tē suscipere p bono cōi z negligit se  
igitur fortis pōt diligere plus bonū  
diuinū qz se. z si nō faciat nō ido ē  
q nō agnoscat q sic dz facere Quā  
tum ad tertiu ari. vtz natura rōna  
lis dānari possit deū diligere super  
oia actu elicito ex puris naturalibz  
Dico q sic. relicta sibi qā. p isto a  
ctu bz iudiciū. z ideo nō videt q in  
clinatione naturalis possit totalit cor  
rūpi. qn absolute relicta sibi possit.  
tamē nō pōt hoc ex ordinatōe diui  
na iusta. Sed p vno dicto aristore  
lis 12. etbi. vbi in qd q mres magis  
amāt filios qz patres. Dicit doctor  
in hac qstione. qz matres ardentius.  
sed ptes fortius z firmi. Sz amor  
dei bz modum. Dico q quātuz ad  
effectū non. qz nō tm diligim deū  
qm plus vellem diligere. z hoc vt  
in se est diligibilis. Sed q ad nos  
dico. q debet amari ex toto corde.  
id est ex tota intētionē. ex tota men  
te vt dicit Gregorius. i. ex cogitatō  
ne. ex tota aia. i. vt tota ps sensitua  
fm sua pcepta reguletur. ex tota sē  
tute. i. vt tota virtus executiva fm  
suā possibilitatē operetur supra illud  
¶ Ad argu. in principio dz. q aristo  
teles intellexit in nobis vel i alia a  
deo. sed i deo salte illa regula.

Ira distincōem vicissimā  
octauā qritur. vtz eodē hī  
tu ē diligēdus prim⁹ q dili  
git deus. Videt q nō. nā vni⁹ hī

## III

est vni obiectū. sz in deo z ppro  
est alia rō formal boitat. qz. Ad  
oppo. est damas. Ad qōne dz q sic  
In hac em qōne nō sunt opioes. iō  
pbo q eodē hītu. qz vno solo hītu  
sciētifico pē plderant aliqō obiectū  
primū z illa q hnt attributōem ad  
illud inqntū h mōi. q vnico solo hī  
tu dilcōis diligit aliqō bonū z oia  
q hnt attributōez ad ipz fm illā rō  
nez ad quā cadit sub isto hītu. sz ppi  
mus bz bitudinē ad ipz sub ista rōe  
q eodē hītu caritatē diligit primus  
q et de. Itē doctor dz sic eodē hītu  
q diligo deū volo me diligere deū  
z eodē hītu q me volo diligere deū  
volo primū meū diligere deū. qz  
ctus sē eiusdē rōis. z best ppiū dili  
gere deū in hītu charitatē. q eodē hī  
tu diligit de⁹ z prim⁹. Si dicat q  
respectu vni⁹ hītus nō est nisi vni  
obiectū. sed de⁹ z primus sē diuer  
sa obiecta. q nō diligitur eodē hītu  
pōt dici q vez ē q nō ē nisi vni  
obiectū pncipale z vltimū. sz min⁹  
pncipaliter pnt esse pla. Un qūqz  
diligitur charitate vt sē de⁹ vt ten  
dētia in deū. Et si dicat. qūlī iste hī  
tus q diligit de⁹ respiciat primū dz  
q respicit deū priarie z pncipalr. p  
rimū sō scōario z min⁹ pncipalr.  
Ad argu. in principio dz. q vez est  
q vn⁹ hītus ē vni obiectū pūmū.  
sz pnt alia scōaria obiecta. vt q ē  
vni imediatū. alia hō mediata.

Ira distincōez vicissimā/  
nā qrit. vtz qlibet teneat ma  
xime diligere se post deū Videt q n  
nā arst. 12. etbi. respēdit amatores  
sui Ad oppo. mēura ē pfectioz mē



furato r magis amabil. s; vnusquisq; est m furat respectu alteri. s; m illud Math. Diliges primū tuū sic te ipm. Ad qōem d; q sic. nā mēsurā ē pfectior m furato. sed q̄libet ē mēsurā respectu sui primū. s; m illō Daf. Diliges primū tuū sic teipm. Itēz s; m illud ir. etbi. Diligibilia v; amicitabilia ad alios pcedūt ex amicitabili nob. Itē oīs charitas bñ ordiata a seipō incipit Et sic pcludo q lz deū teneamur diligere mag; q̄ nos artū mag; dēm<sup>o</sup> diligere nos q̄ oīa alia ppter deū. Sed dēm<sup>o</sup> plus diligere inimicū v; amicū. Dico q magis amicū v; dēm<sup>o</sup>. Et si p̄cipit q̄ inimicū amef. dico q h̄ ideo ē q̄a est meritorius sed nō q̄ mag; dēat amari. nā s; rūs moralis circa difficile r arduū s;atur. lz amicitia nō sit virtus. tū p̄fectur s; rūt Ad argu. l p̄cipio d; q p̄bs; rep̄hēdit illos q se diligūt imoderate nō at illos q̄ mo

Jca distinctōez tri (derate celsimā q̄ritur. Atz nēc sit ex charitate diligere inimicū Videt q nō Nā hētur Daf. v. Audistis qm dēm<sup>o</sup> est atiqs odiū hēbit inimicū. s; moralia pcepta manēt i noua lege. 8 r. A 10 pp. Daf. v. Ego at̄ dico vob diligite inimicos qm merce; dē hēbit. Ad qōem d; q sic Daf. v. Diligite amicos vros. S; h̄ est opio Heb. dicentū. q̄ inimicū alterius legi nō est amād<sup>o</sup>. r fundat se i aristo. in de secret; secreto. r h̄ dicūt r n̄ disse q̄ndam hebreū cui dā mago q̄renti ab hebreo hāc qōnem. mag<sup>o</sup> s; o replicauit dicēdo Jruū hebrei. r dixit q; hebre<sup>o</sup> dēbat amare se r s; i

lios r hoīes sue legis r alteri<sup>o</sup>. r h̄ s; m legē suā. Sed veniēdo ad qōes viz inimicū sic amādus. D; q̄ i inimico duo s; s. fozalitas in micitie r subtraētū. cōsiderādo fozalitates inimicitie d; q s; m illō nō est amādus. q̄a mal<sup>o</sup> r malū nō est amādū imo mal<sup>o</sup> est odiēdus. sed si hēam<sup>o</sup> respectū ad subtraētū. d; q̄ inimicus; ē amādus. nā in eo iuenit rō a; marōnis sic; in amico. cū in vtroq; repiatur rō imaginis. nā eodē mō s; delis sicut infidel sūt imago dei U in vtroq; repitur. imago. r sic tā q̄ micus q̄ inimic<sup>o</sup> est amādus. S; est dubiū. q̄liter dēm<sup>o</sup> ipm diligere p; o q̄ est aduertēdū. q̄ duplex est dilectio. Una beniuolētie r affect<sup>o</sup> alia beniuolētie r effect<sup>o</sup> Quātū ad dilectōem beniuolētie r affect<sup>o</sup>. Bi co q̄ tenet hō diligere inimicū alterius legis. Et rō hui<sup>o</sup> est. qz caritas est hītus q̄ dēus diligit. r q̄ volo a; liū diligere deū. vel q̄ vult deū diligi. r nō affectu caritatis tenet. hō vult eoē hōiem diligere deū r ad ipm attingere. tenet etiā nolle aliquā deū odire. r ad deū finalr nō attingere. Uñ velle inimicū dānari est p̄c̄m. Sed q̄ntū ad effectū bñficiētie dico q̄ tenet hō in gnālī inimicū diligere. nō excludēdo eū ab orōnib; q̄ bñficiū q̄s facit. in sp̄ali. vero non tenet bñfacere inimico nisi i casu necessario in q̄nō possit paliū subueniri. Uñ puerb. xxv. Si esurierit inimic<sup>o</sup> tu<sup>o</sup> ciba illū. r est p̄ceptū t̄m̄i casu nēcitat. S; p̄ odiū inimici cor rūp. f charitas. d; hic r bñ q̄ sic. tū mod<sup>o</sup> est difficil. sed dico q̄ chari





tas corrupit podium des merito /  
rie solū. effectiue sō corrupita vo /  
lū ac dūia iuste subtrahere in flu /  
entia suā qua pseruabat charitas i /  
isto. Et hoc dico eo mō quo in tali /  
bus creaturis ponit efficiētia diuisa /  
Ad argu. in pñci. p. 3. es q̄ dcā s̄.

Ira distincōem tricesimā  
primā q̄ritur. vtz caritas  
remaneat. i. prima. ita q̄ nō  
euacuet. Videt q̄ nō manet chari /  
tas. Nā apls d̄r prima ad Cor. iij.  
q̄ euacuat. Ad oppo. s. Corin. xij.  
videtur auctoritas apli expressa ad  
positum. Ad q̄stionem r̄nderur af /  
firmatiue. Sed pro maiori declara /  
tione videbim⁹ duo. Primo. si fi /  
des remanet. Scdo si remanet cha /  
ritas. Quantū ad primā dico. q̄ si /  
des pōt dupl̄r p̄siderari. Vel q̄ntū  
ad actum. vel q̄ntum ad habitum.  
Tūc sic d̄r quācum ad utrūq̄ q̄ si /  
des nec q̄ntum ad actum. nec quā /  
tum ad habitū remanet in prima. ⁊  
hoc in visione clara. Nam in nō vi /  
sione clara. fides pōt esse cuz aliqui  
dicāt q̄ Paulus vidit archana dei  
⁊c. Ideo dicit q̄ nō vidit̄ clare. nā  
si clare vidisset in eo fides nō remā /  
sisset. ⁊ si clare vidisset in eo fides n̄  
remansit defacto. nec q̄ntū ad actū  
nec q̄ntum ad habitū. Quantū ad  
scdm arti. vtz maneat charitas. d̄r  
q̄ntuz ad hoc q̄ charitas p̄t accipi  
vel q̄ntum ad actū. vel q̄ntū ad ha /  
bitum. Jō dicit ab aliquibz. q̄ cum  
volūtas causet libere nō est incōue /  
niens q̄ volūtas diuina causet de  
pōtia absoluta. Dico actum visio /  
nis ⁊ nō dilectōnis. Et ratio est. q̄a  
obiectum nihil causet extra se naty

raliter q̄ modum oblecti vt dictum  
est. sed solum p̄ volūtatē. Et isto  
cluditur. q̄ beatitudo potest esse si /  
ne habitu charitatis. Sed intelli /  
go hoc de pōtia absoluta Sed pro  
respōsione q̄stionis. Vtz charitas  
defacto maneat. D̄r q̄ sic. q̄a bec. ē  
mens theologoz dicentiū q̄ chari /  
tas remanet. Item q̄a apls in hoc  
p̄cordat. Item etiā quia nō habet  
aliquā repugnantia ad illū statum  
⁊ fortior ibi est rōne obiecti beati /  
ci p̄uenient̄ volūtatē. Ad aucto /  
ritatem in pñci. pro dicit. q̄ intelli /  
gitur nō q̄ actu sit euacuata. sed q̄  
possit euacuari.

Ira distincōes tricesimā /  
secūday q̄ritur. Vtz deys  
diligat oīa ex charitate eq̄li /  
ter. videt q̄ nō. nā oībz nō dat eq̄lif  
bona. q̄ videt q̄ nō eq̄lit oēs diligit  
Ad oppo. oīa i re elegit eq̄liter q̄ p̄  
vnā rōem forale. q̄a sili d̄ dilcōe ex  
charitate In ista q̄nētria videbū  
tur. Scdo q̄ doctor pōit tres arti.  
P̄mo videbit. si de⁹ diligit. Scdo  
si diligit ē p̄m̄ alicui⁹ p̄sone Ter /  
tio dicit ad q̄nē. Quātū ad p̄m̄  
⁊ scdm arti. d̄r q̄ de⁹ diligit cuz ip̄e  
sit creator ⁊ nos creature. ⁊ nā salū  
diligat nos viū. ethi. sic p̄ diligit  
filiū ⁊ magis ip̄e q̄ al⁹ viū. ethi. nā  
vniūscuiq̄ magis amat sua opa. q̄  
aliena v̄l p̄uere ⁊ geitores Itē q̄ d̄r  
volūtatē ad diligēdū tūc frustra in  
eo ponet. cū sit repugnātia. nec ex  
p̄te dei nec ex p̄te obiectoz volitoz  
Dico scdo ⁊ r̄nsio scdi arti. q̄ dili /  
gere ē p̄fectō simplr. ⁊ sic nō solū est  
in sp̄sco. q̄uis amor appropriaret  
ei s̄ diligit respectu creature. p̄c̄t

sibus tribus personis sicut creatio. ut  
 videtur fuit prior questione scilicet Quarta  
 ad tertium articulum principalem dicitur. quod se  
 et alia diligunt in eis primo de se. quod  
 sequitur quod eius dilectio est inordi-  
 nata si se non magis quam alia diligeret  
 nam secundum proportionem ad bonitatem dicitur  
 licet diligat. cum ergo in ipso sit maior  
 bonitas. quam et maior dilectio. Secundo  
 quod omnia diligunt propter se. quam magis sepe  
 topicam aristoteli. propter unumquodque tale est  
 illud magis. Tertio. quod ex dilectione  
 sui procedunt alia. scilicet. et ibi. Deinde omni-  
 dando quod boves diligat inaequaliter. h  
 patet. quia sua dilectio est libera ex collectio-  
 ne diversorum donorum. Sed quia hoc pos-  
 sent fieri argumenta presentantia deum non  
 magis diligere unum quam alium. Iam resolu-  
 uo sic quodam. Et quod resolutione potest  
 ruit solui argumenta. et dico sic. quod deum  
 equaliter diligere omnia stat dupliciter. uno  
 modo ut actus transit super operantes. id est super  
 deum. et sic dico quod deus quantum ad hoc equali-  
 ter omnia diligunt. nam equaliter vult omnes  
 boves salvos fieri. Alio modo potest acci-  
 pi ut actus transit super obiecta volun-  
 ta. id est. quando voluntatem dei ad meri-  
 ta obiectorum. et sic dico quod inaequaliter  
 vult. et hec sit ratio questionis. Ad ar-  
 gumtum in principio patet per ea quod dicta sunt

Circa distinctiones tricesimum ar-  
 ticulum questionem de virtutibus moralibus  
 sunt in voluntate tamquam in subiecto. Ut  
 dicitur quod non. scilicet. et ibi. in fine. vult aristoteli.  
 quod sunt in rationali per participaciones. scilicet. ratio-  
 nale per participaciones est appetitus sensiti-  
 tiuus. quam et. Ad oppositum est aristoteli. scilicet. po-  
 liticorum quod dicitur quod necesse est in principio virtutem  
 tem esse ut bene principet. sed voluntas  
 principat in motibus. sic. quam ut bene prin-

cipet a appetitui inferiori operis in ipsa  
 ponere virtutes. In principio ponit o-  
 pinio. Et dicitur de ratione. scilicet. et vii.  
 et L. bo. scilicet. scripti sunt. dist. ar. h. q.  
 iii. dicitur quod non. ubi quod est loqui-  
 tur de his partibus eas locat in parte sensiti-  
 tiva et non in voluntate. Ceterum aut post  
 solutionem auctoritatem de libero politi-  
 corum adduce. in parte rationis de parti-  
 patu disposito potest doctor opinionem  
 bene. quod. iii. q. r. ponentis virtutes  
 in voluntate. non in quantum libera est.  
 ut natura. scilicet in quantum deliberata. scilicet  
 antiqua venit ad quod est aliquid per modum  
 pambuli dicitur. Primum quod virtutes non  
 sunt nobis a natura nec propter naturam.  
 scilicet similes naturam inclinati ad aliquid virtutes.  
 scilicet insunt nobis per exercitium. per quod  
 et ibi. in principio. Secundum est. quod scilicet  
 virtutes generantur ex actibus. id est. per seponantur actus  
 non tamen generantur ex illis. scilicet ex virtute actu  
 profecto inclinante ad tale habitum. Et  
 hec opinio est bona. nec aristoteli. dicitur oppo-  
 sitione intelligentibus. Tertium est. ille actus  
 actus quo car habitus. vel quantum est vel quantum  
 non est. Et dicitur breviter quod quantum est. scilicet est  
 ordinatur nature. quod primo est ille actus per  
 se. natura quam habitus. et est. quod dicitur  
 positum quod in instanti corruptum in ad actum  
 habitus vel virtutis. et ille actus vel illa  
 dispositio est alterius rationis a virtute. Que-  
 ritur. si virtus acquisita se habet in ratione princi-  
 paliter respectu actuum sequentium. et dicitur quod sic  
 nam virtus recepta in portione secundum aristoteli.  
 et experientia se habent ut virtutes et incli-  
 natio et forma inclinans in operis. scilicet tale  
 potius habet rationem principii actuum respec-  
 tu operantis sequentis. Et hec est opinio com-  
 munitatis. scilicet. de anima indigentis. quod he-  
 mus quod operatur cum volumus et illud



# Questio

# II

habz rationē p̄cipij actiui. Et erit melior vir<sup>9</sup> vel act<sup>9</sup>. dico q̄ virtus est melior actib<sup>9</sup> p̄cedētib<sup>9</sup>. s; n̄ actibus seq̄ntib<sup>9</sup>. cū illi sint fines vir<sup>9</sup> tutū r̄sūis est melior. 2. phi. Sed dimissis his veniēdo ad p̄cipale intēctū. virū virtutes sint in volūta te est intēctio phi. 1. politicoz. q̄ ne cesse est in p̄ncipe virtutem esse vt bene p̄ncipet. sed voluntas p̄ncipaf monb̄ aīe. q̄ vt bene p̄ncipet a p̄p̄ etruī inferiori oportet in ipso pone re virtutes. Sed ad hanc q̄stionē sunt multi modi dicendi. Aliq̄ dī cūc̄ q̄ nulla virtus moralis p̄rie lo quendo de morali est in voluntate sed tres virtutes appetitiue in appetitu inferiori scz r̄pantia. fortitudo 2 iusticia p̄icularis q̄ta scz prudētia est in intellectu. Aliq̄ dīcūt q̄ virtutū moralū vna est in intellectu sicut in subiecto vt prudentia. alia in voluntate vt iusticia. alie due in appetitu sensitiuo. s; p̄ficiūt cupiscibilem illius appetitus sicut r̄pantia. Alia irascibile sicut fortitudo. Ter cia opi. q̄ moralis virtus dī. s. vel p̄ essentia vel p̄ p̄cipationē. Vir tus moralis p̄ essentia est in voluntate vt prudentia 2 iusticia. sed virtus p̄ p̄cipationē ē in appetitu sensitiuo vt fortitudo 2 r̄pantia. 2 hec opi. placz multis s; dicit filius iu iusdā q̄ sunt in intellectu 2 voluntate 2 appetitu sensitiuo sic enī. nam. Currūt intellectus p̄siliando. volūtas obediendo. appetitus sensitiuus obediendo 2 nō minus q̄ exteriora mēbra exequendo. In intellectu est prudentia. in alijs s; moralis

est appellat. S; aliq̄s q̄reret quō prudentia est virtus moralis cū ab aristo. ponat. 6. ethi. int̄ fortutes intellectiueas dī q̄ est virtus intellectia subiectiue eo q̄ est in intellectu. s; s; fortus moral' obiectiue cū sit circa ordinationē p̄ncipariū. S; aliq̄s q̄reret quō iste fortutes morales distīguūt dī q̄ h̄ mō. qz prudentia est in intellectu. iusticia s; in voluntate. 2 sic ista duo distīguūt subiectiue 2 obiectiue. s; r̄pantia 2 fortitudo cū ponant subiectiue in appetitu solū dī. s; r̄pantia obiectiue. qz fortitudo est circa terribilia. 3. ethi. r̄pantia circa delectabilia. 7. ethi. S; de oīb; his dicitis qd tenendū ē s; m̄ opī. sco ti vt nō deuiemus a doctore. dī q̄ iusticia doctozis ē q̄ cū volūtas sic regula. 2 p̄ma regula opationis ad eī. 2 ipsa p̄ncipaf in morib; intellectus p̄acti 2 appetitus 2 mēbroz exterioroz q̄ necesse ē fortutes morales p̄ncipalr esse in voluntate lz p̄sequēter alique p̄nt poni in appetitu sensitiuo. Et hec ē sua intēctio. S; d; his dīcāz latius deo duce in cōmento. ¶ Ad argumentū in p̄ncipio 2 ad auctes q̄ possent adduci dī q̄ intelligit q̄ sūt in appetitu minus p̄fecte in volūta te s; p̄fecte.

Inca distīn. 34. q̄rit vtz fortutes dona 2 beatitudines 2 fructus sint hīus inter se idē. v; q̄ sic. nā donū ex p̄p̄ia rōne ē nobilius fortute. q̄ dicit. ¶ Ad opo. si dona essent hīus sp̄e distīctī a fortute tūc oē donū sp̄e differret a fortute qd est falsū. qz int̄ dona cōpurat fortitudo q̄ realr est. habitus

virtus ponit in principio operis. bein. q.  
 li. 4. q. 23. distinguunt de modo huius  
 modo in quibus sunt virtutes super humano in quibus  
 sunt dona in humano in quibus sunt virtutes  
 dines. Secundo ponit operis. scilicet Bo  
 nauature arti. 1. q. 1. p. 1. q. 1. dicitur  
 Conuenit ei per virtutes boni et recte age  
 re per dona perfecte. per virtutes et expedite  
 Tercio ponit operis. rbo. 1. q. 68. ar. 1  
 Et frater rich. de me. villa arti. 1. q. 1.  
 p. 1. dicitur quod oportet aliquid dis  
 ponere voluntate ut est mobilis a  
 ratione recta et hoc est virtus. et aliud est  
 disponens ut est mobilis a spiritu sancto  
 et hoc est donum. et hec ponunt mouen  
 tia voluntate scilicet doctor improbat quod  
 non moueant voluntate contra illos qui  
 dicebant quod sic. Et in questione corpe al  
 legat illud poeticum nobis. e vincendi  
 gen. paria etc. Et hoc in aliquibus libris  
 inuenitur in aliquibus non. et quod poeticum  
 est dimittat. Sed in hac questione duo  
 sunt videnda Primo videbimus si  
 propter virtutes morales acquiras req  
 runt alie infuse morales. Secundo di  
 cemus ad rationem. Quantum ad primum  
 arti. est operis. scilicet doctoris quod requiritur  
 tunc in nobis virtutes morales infuse. et  
 quod distinguuntur specie ab acquiris. nam acq  
 sitione ordinat nos ad media in finem  
 sed infuse ordinat ad finem. Et sic di  
 stinguuntur specie per obiecta distincta. sed  
 scotus et bein. non ponunt virtutes mo  
 rales infusas. et est ratio scoti quod si req  
 runt tales virtutes infuse esset ut  
 dicit scotus doctor propter ordinem in fi  
 nem. sed charitas sufficienter dat istum or  
 dinem virtutibus acquiris. unde ex hoc alie  
 virtutes sunt virtutes caritatis habent istum  
 ordinem. unde igitur per sufficienter virtutes que

de se inclinatur in finem sub fine et for  
 te charitatis accipitur et diriguntur in fines  
 supernaturales. sed sufficit ponere carit  
 tate fidem et spem in via. ut homo aliquid  
 modo principet terminum ad quem tendit  
 Quantum ad 2. ar. et principale dicitur  
 doctor quod virtutes dona et virtutes  
 non sunt virtutes specie differetes. Sed cir  
 ca hoc sunt tria aduertenda secundum doctorem  
 primum est quod virtutes dona et virtuti  
 nes sunt eiusdem speciei ita quod idem virtutes  
 secundum speciem est virtutes donum et virtudo. dicitur  
 tamen penes modos circa istum habitum. quod  
 si iste habitus habet contra et modo contra dicitur  
 virtus. si habet excessiue prole dicitur virtudo  
 dines et quasi habitus dicitur. Secundo dicitur  
 secundum eum quod isti habitus dicitur virtutes sicut  
 dicitur ad actum ut faciliatur ponatur dicitur  
 dona in quantum habent ex adiutorio spiritus  
 sancti. Tercio dicitur virtutes quod de  
 pinquod disponunt et faciunt nos merito  
 rie fratres. unde dicitur virtutes non quod  
 faciunt nos fratres in hac vita sed quod faci  
 unt in alia et disponunt in ista. vix.  
 Propter virtutes boni modo corde. Tercio est  
 aduertendum quod secundum eum dona sunt virtutes  
 res. Septem enim dona ponuntur. scilicet donum  
 sapie. intellectus. Illud. scie. pietatis. timo  
 ris. et fortitudinis. Donum enim sapie habet  
 eum cum spe annexa est charitas perfecta que  
 facit sapie divina. Donum intellectus et  
 scie sunt ipsa fides. sed donum intellectus  
 importat ipsam fide perfectam de eternis  
 Ipse autem donum scie importat perfectam  
 cognitionem que scilicet defendi ad aduer  
 sarios. Donum illud est prudentia. Donum  
 fortitudinis est perfecta fortitudo. Do  
 num pietatis est perfecta iusticia. Donum  
 timoris est perfecta spontanea. Donum ei timo  
 ris est perfecta humilitas que dicitur sub



spantia vt dicitur e sup ad que redu/  
 cut oes pres spantie bñtūdines q̄s  
 p̄s enūerat Math. 5. sūt isti mer  
 bitus. vt pars in p̄ma. Bñi paupes  
 spū. Ista e bñtūtas q̄ e donū tioris  
 Sicut oes alie bñtūdines sibi enūe/  
 rate ad aliquē dicitur bñtū p̄tinent.  
 Dona igit s̄m scortū sūt s̄rutes nec  
 dñt realr. S; p̄ hūc modū vt hñt  
 mō cōi dicit s̄rutes vt mō excellen  
 ti dicitur dona vt mō sup excellēt q̄i  
 cū bñtūdines. ¶ Ad arg. in p̄nci.  
 d; q̄ nobilitas nō variat sp̄m. vt  
 in viro z femina quare zc.

¶ Ica distin. 35. querit vtz  
 sapia z scia z hitus. p̄siliū z  
 intellectus sint hitus intel/  
 lectuales. videt q̄ hñ. Nā prudētia  
 ad quā p̄tinet p̄siliū ē vtus moral.  
 q̄ nō p̄tinet ad intellectū. q̄ sit mō/  
 ralis p̄z. q̄ sunt q̄tuor mozales s̄/  
 rutes int q̄s ponit pru dētia. ¶ Ad  
 oppositū. 1. et. 6. et h. vbi ponit pru  
 dentia s̄tus intellectiua zc. In hac  
 distin. scortus trāsit multū breuiter  
 Et dicit solūmō a paret ex dicitis.  
 sapia q̄ daz est hitus appetitiuus. i.  
 charitas s; includat fidē tanq̄ p̄nci  
 piū. sicut actus voluntatis includit  
 actū intellectus. scia z intellectus cur  
 cūlo quū hitū p̄secuz fidei sicut  
 prius dicitur est p̄siliū acceptum  
 p̄ hitū est hitus prudentie. S; no/  
 ta in hac materia q̄ p̄mittit vñū q̄  
 vita actiua est que se exercet in opa  
 tōlbo virtutū moralīū maxie q̄ sūt  
 ad p̄mū. Sed vita p̄emplatiua est  
 q̄ p̄sistit in speculatione dei z cele/  
 stīū vt amēt ardentius ita q̄ finis  
 p̄emplationis est amor z circa h vi/  
 debimus vtz donū sapie sit perfe  
 ctio intellectus vel voluntatis. Et  
 cōiter d; q̄ est p̄fectio intellectus. s;  
 scortus dicit q̄ sapie donū realiter ē  
 charitas qd̄ p̄z sic. Sapia est illud  
 donū quo mens dulciter sapit diuī  
 nā. si hoc est charitas. charitas em̄  
 facit sapere dulciter de diuinis q̄ zc  
 Sapie igit donū s̄m cū est realiter  
 charitas. cñ p̄notat cognitionē in  
 lectus. huic videt cōcordare qd̄  
 d; Ecclesiastici. 1. Dilectio de; ho/  
 norabilis sapia. Similr videt huic  
 p̄cordare qd̄ dicit Ecclesiastes. Be  
 atus vir q̄ in sapia morabit. glosa.  
 i. in charitate. s̄m hoc oportet dice  
 re q̄ sapia donū sp̄ū sancti est per  
 fectio volūtatis sicut imedia n̄ sub/  
 iecti z nō intellectus. Confirmatur  
 quia illius potentie videt esse sicut  
 subiecti sapia cuius ē capere suau/  
 tatem de obiecto. sed hoc est volun  
 tas. volūtas em̄ capit fructū z dele  
 ctationē. s; hoc causat p̄ se z imedia  
 re ex charitate p̄comitante specula  
 tione dilecti. Sed qd̄ ad aug. qui  
 dicit q̄ rex dinaz sapia nuncupat  
 z posuit eam in intellectu. sed d; q̄  
 aug. intellexit de sapientia de q̄ tra  
 ctatur. 6. et h. que est habitus intel  
 lectus z nō de illa q̄ est donū sp̄s  
 sancti. Vel si de illa diffinit dico q̄  
 ponit in voluntate p̄ncipal. ter z in  
 intellectu p̄comitant. z sic dicit q̄  
 diffinit eā p̄ actū p̄comitantē. Sed  
 istud donū ad quā vitā p̄tinet dico  
 q̄ ad vitā p̄emplatiua z nō ad vi  
 tam actiuam. Sed quid erit dicen  
 dus ad q̄onem d; q̄ scia z habitus  
 scie. consiliū z intellectus sunt in

Intellectu. s; sapia ponet in volūta  
te pncipalr z secundario in intellectu.  
Et hec erit rñsio qōnis. ¶ Ad arg.  
in pncipio dicit q prudentia ē p<sup>o</sup> intel  
lectua subiectie. moral s; obiectiue

Jirca distin. 36. qrit vtz s;  
tutes morales sint pncipie.

vz q nō sint pncipie cū pru/  
dentia. nā s; tutes morales nō vidē  
tur plus dependere a prudentia q̄  
a seiniucē. s; a seiniucē nō dependēt  
necessario. qz vna pōt esse sine alia  
s; nec cū prudentia. ¶ Ad oppo. est  
eristo. 5. ethi. In hac qōe sunt aliq̄  
arti. Primus est de pncipione s; tu/  
tū moralū inter se. z q̄ adhuc ponit  
tur. hein. q̄libero. fj. q. fvj. Distin/  
guens q̄duplicē gradū in bono iu  
sta p̄m. 7. ethi. p̄mus est p̄seuerā  
tia. secūdus p̄tinentia. tertius p̄pan/  
tia. q̄rtus heroitias dignitas. In eo  
dē secūdo arti. ponit opi. cho. in p̄n  
ti dist. q. j. dicentis q̄ possibile ē que  
cūq̄ hitum q̄ntūcūq̄ p̄fectū in ge/  
nere nature acquiri ex actib; frequē  
ter elicit; circa obiectū vnus s; tu/  
tis absq̄ acq̄sitione alterius s; tu/  
tis s; ille hitus q̄ntūcūq̄q̄ intēsus nō  
erit virtus. qz nō h; rōnē s; tutis nī  
si sit p̄formis alijs s; tutib;. qz p̄cor  
dia habitus ad hitū necessaria ē in  
q̄libet actu virtut;. Secūdus arti.  
est de pncipione s; tutū moralū cuz  
prudentia. Et hic sunt duo dubia.  
Primū de pncipione cuiuslibet vir  
tutis cū sua prudentia. Et hic ē opi.  
godofre. q̄libero. j. q. xij. z q̄libero  
z. q. fvj. z q̄libero. r. q. xij. z q̄libe/  
ro. fj. q. ij. dicentis q̄ sic. Et p̄bat  
q̄ multiplicē textus. Et si arguit s;

istas p̄ arti p̄sius p̄denatū q̄ dicit  
stante scia in vli z in p̄ticulari vo/  
luntas nō p̄r velle o p̄o. error. Rñ  
der q̄libero. r. q. xij. dicens arti/  
culū s; m̄ sensum p̄positū z diuisus  
Et q̄ in sensu diuisionis dicit p̄pōs  
esse falsam. in sensu s; o cōpositio/  
nis p̄r inq̄t ablatiū<sup>o</sup> exponi p̄ si vel  
p̄ dū vel p̄ postq̄. vñ z grāmaticus  
dicit q̄ tales ablati carent regēte.  
s; insurgit dubiū an hitus rectus in  
intellectu genitus sine s; tute genita  
dicit prudentia mereat. Dicit cho. j  
ij. q. 6. s. arti. j. q̄ nō. Itē hein. q̄libe  
ro. j. q. fvj. z q̄libero. xij. q. xij.

Secūdū dubiū p̄ncipale de pncipio/  
one oim s; tutū in vna prudentia dicit  
hein. q̄libero. v. q. 4. q̄ est. vtz scia  
sit aliqd̄ p̄positū in intellectu zc. vt  
cōiter oēs libri hñt q̄s vidi z male  
qz hitus scie dū augmentat s; m̄ in/  
tentionē nihil reale acq̄rit realr di/  
stinctū a p̄cedenti. s; tñ p̄ rōnem.  
sed hitus efficit p̄fectior vt p̄fecti<sup>o</sup>  
eandē p̄ctōnē. vel idē p̄ncipiū p̄no  
tat q̄ p̄us p̄notabat vel nouā p̄ctō  
nem p̄notat vel nouū p̄ncipiū licz  
s; m̄ actus difformis vel diuersariū  
rōnū. qz h; diuersoz p̄ncipioz aut  
p̄ctōnum augeat. manet tñ vnifor  
mis z simplex s; m̄ rē h; p̄fectior s; m̄  
s; tute quēadmodū eadē albedo est  
intensa z remissa z q̄uis p̄ act<sup>o</sup> vñ  
formis intēdat nihil aliud in re vi  
des dicere. Tercio eundē esse hitum  
p̄ncipioz z p̄clusionū differentē so  
lū s; m̄ magis z minus intensus. cūc  
pariformis inq̄t doctor subtilis hēt  
dicere hein. de eadē prudentia acq̄  
sita s; m̄ nūcz ex actib; difformib;



sufficie p[ar]tie. fortitudo dicitur reliq[ue]  
 r[ati]o[n]e fortitudo. h[ab]et p[ro]p[ri]os i[n]p[ro]bat scot[us]  
 bic 2. 6. li. sue metha. q. 1. opi. 2. n[on]  
 q[ui] actus difforme distictia generat  
 in h[ab]itu. n[on] q[ui] 2. 6. et bi. h[ab]itus p[ri]ncipio  
 n[on] distinguit ab h[ab]itu c[on]clusionu[m]. s[ed]  
 dimissis opinionib[us] r[ati]o ad q[uesti]o[n]e[m]  
 on[em] resoluo e[st] sic dic[en]do cu[m] aristo.  
 6. et bi. Et r[ati]o ad q[uesti]o[n]e[m] affirmatiue  
 s[ed] p[ro] maiori declaratione dico q[ui] du  
 plex est prudentia. vna p[er]fecta q[ui] cor  
 r[ati]o[n]e[m] omni virtuti. alia imp[er]fecta q[ui]  
 cor[ati]o[n]e[m] vni virtuti morali p[er] se h[ab]et  
 viso dico ad hanc q[uesti]o[n]e[m] duo. Pri  
 mu[m] q[ui] om[n]es p[er]tutes morales n[on] s[un]t  
 p[er]tute imp[er]udentia imp[er]fecta 7 p[er]tia  
 li ista p[er]t. q[ui] alijs p[er] se exercere per  
 r[ati]o[n]em in b[on]o iudicando in materia  
 castitatis 7 n[on] in materia liberalita  
 tis ita q[ui] h[ab]ebit prudentia p[er]tialis so  
 lu[m] in tali materia 7 virtute sola ca  
 stitatis. Secundu[m] est q[ui] om[n]es p[er]tutes  
 morales s[un]t p[er]tute in prudentia p[er]  
 fecta. q[ui] si quis est p[er]fecte prud[en]s to  
 taliter 7 necessario h[ab]et om[n]es p[er]tutes  
 morales hoc p[er]t. q[ui] sicut se h[ab]et p[er]  
 dentia p[er]tialis ad hanc virtutes. sic  
 prudentia totalis 7 p[er]fecta ad om[n]e[m]  
 p[er]tute[m]. S[ed] prudentia p[er]tialis 7 im  
 p[er]fecta in vna materia h[ab]et sec[un]d[u]m virtu  
 te[m] morale[m] circa ista[m] materia[m]. vt p[er]  
 ex dictis. q[ui] prudentia totalis 7 p[er]  
 fecta circa o[m]n[em] materia[m] h[ab]et sec[un]d[u]m o[m]n[em]  
 p[er]tute[m] morale[m]. hoc pat[et] p[er] aristo. 6.  
 et bi dicent[em]. Prudentes vni exist[en]  
 ti. i. p[er]fecte p[er]tute om[n]is iuerit. q[ui] est  
 vez de prud[en]tia p[er]fecta 7 totali. Di  
 co igit[ur] q[ui] om[n]es p[er]tutes morales non  
 s[un]t p[er]tute ex se vel inter se. naz vna  
 q[ui]ntu[m] est ex se p[ot] esse p[er]fecta sine alia

necetia s[un]t p[er]tute in prudentia p[er]  
 tiali 7 imp[er]fecta que respicit solum  
 materia[m] vnius p[er]tutis. s[un]t q[ui] p[er]  
 te in prudentia totali 7 p[er]fecta. q[ui] i  
 possibile est habere prudentia[m] tota  
 lem q[ui]n habeant om[n]es p[er]tutes nec est  
 aliqua p[er]tadicio frequen[ter] em[er]gunt s[un]t  
 alique q[ui] n[on] s[un]t p[er]tute q[ui]ntuz est ex  
 se sed p[er]iungu[n]t necessario inter se ne  
 cessario inter se p[er]tute ex h[ab]itudine  
 ad aliud. sed vna p[er]tute morali p[er]  
 esse p[er]fecta sine alia. aliqui dicunt q[ui]  
 n[on]. 7 h[ab]et aut[em] p[er]tute sua p[ri]ma gre  
 gorij li. 1. moralium. vt us sine sup  
 illud Job. ne forte peccauerit. vbi  
 dicit sic. nec est vna p[er]tute est. si mi  
 p[er]ta alijs n[on] est. It[em] Boetius de co  
 sola. c. 6. q[ui] dicit sic. Suauissimuz  
 quoddam esse p[er]ceptum p[er]tute q[ui]  
 turu[m] atq[ue] vnam pendere ex altera.  
 It[em] aug. 6. de trini. c. 4. p[er]tutes q[ui]  
 s[un]t in a[n]i[m]o nullo m[od]o separi possunt  
 Et loquit[ur] ibi de p[er]tute q[ui]ntum ad  
 eoz esse p[er]fectu[m]. sed scotus dicit p[er]  
 ritum 7 p[er]suadet sic. si hoc esset veru[m]  
 nullus posset habere. p[er]tute ista a  
 liqua p[er]fectam virtutes. cu[m] quilibet  
 deficiat necessario aliqua p[er]tute spe  
 cifica. quia nullus est q[ui] in om[n]i ma  
 teria possit se exercere vnde paupe  
 res n[on] possunt esse liberales nec ma  
 gnifici quia deficiunt in eis materia. 7  
 similiter in alijs virtutib[us] It[em] p[er]  
 tus moralis est qualitas intellect[us]  
 circa determinata[m] materia[m]. ergo ad  
 hoc q[ui] sit p[er]fecte in sua sp[eci]e. sufficie  
 q[ui] p[er]fecte inclinet ad sua[m] materia[m]  
 vel obiectu[m]. sed potest hoc fieri sine  
 alia virtute. sicut vna forma perfe  
 cte inclinat in sua op[er]ationem sine

alia z etiā vna potentia vt auditiā  
nō requirit p se ad sui pfectionē po  
tentia visua nec aliā particularem.  
Sed p auerbo soluendis nota q  
aliqua virtus pōt esse pfecta duplr  
Uno mō infra se z essentialr qntū  
ad esse illud qd ad suaz pfectā spēm  
necessario z intrinsecerquirir. Se  
cūdo mō aliq virtus pōt esse pfecta  
pfectione accidentalī z extrinseca sue  
rōni. loquendo ergo de pfectiōe ac/  
cidentalī z extrinseca virtutis que ni  
hil aliud est q̄ eo p̄tinentia vnius  
virtutis cū altera vna nō pōt esse pfe  
cta vltimo gradu pfectionis sine af  
lia. Un̄ qntū ad talem pfectionē ex  
trinsecam vna dependet in esse suo  
pfecto ab alia. qz talis pfectio vt di  
ctum est nō est aliud nisi coertigen  
tia vel coertitencia eius cū alijs v  
tutib. Et de hoc dicit tullius in li.  
de amicitia. qz vna virtus nō pote  
rat se sola ad ea q̄ sūma sunt pueni  
re factata cū altera pueniret. z de h  
mō virtutis tenent auctores p̄dicte.  
Sed loquendo de pfectione intrin  
seca que est vltimus gradus istius  
virtutis videt mibi q vna virtus  
vtruta a p̄tinentia pōt esse pfecta  
z in esse in vltimo gradu pfectiōis  
sine alia quacūqz. ¶ Ad argumētū  
in p̄ncipio dicit q nō est vez. nam a  
p̄udentia dependet vt a regula cui  
necessariū est p̄fō: mari. nō aut̄ inter  
se cū vna sp̄alis nō sit aliter regula

### Ecūda que

stio. 36. distinctio s. vbi q̄rit  
vtz virtutes morales sint p̄nepe ne  
cessario virtutib. theologiacis. videt

q sic. qz aug. dicit q nō sunt pfecte  
virtutes sine charitate. ¶ Ad opposi  
tū. nam in p̄his fuerūt virtutes mo  
rales pfecte. hec questio nō ponit a  
doctore. Sed mibi videt q nō sine  
p̄nepe. nā in p̄his fuerunt virtutes  
morales s; nō fuerūt virtutes theo  
logice. Sed p maiori declaratiōe  
pono tres p̄clusiones. Prima q lo  
quendo de pfectione essentialī z in  
trinseca nō h̄ns caritate pfecte p̄t se  
exercere i materia virtutis moralis. Se  
cūda p̄clusio q loquendo de pfectiō  
ne que ordinat ad beatitudinē z ve  
dirigit ad vltimū finem: necessariū  
sunt p̄nepe cū virtutib. theologiacis  
hoc de se p̄t. Tercia p̄clusio q virt  
tes theologice nō sunt necessario cō  
nepe inter se. qz fides potest esse pfe  
cta in sua sp̄e sine charitate nō tamē  
pfecta ad meritū. qd p̄t. qz fides nō  
collit n̄ i in fidelitate. sed q̄n iste p̄  
didit charitate nō est necesse q scur  
rat p̄t̄m infidelitat. ergo nō est ne  
cessē vt p̄dat aliquid fidei etiaz qz  
om̄s p̄cedunt charitatem manere  
in p̄ria sine fide igitur nō cōnepe.  
¶ Ad argumētū dicit q intelligit d  
esse pfecte meritozō.

Tercia distinctiōe tricesimā  
septimā querit. vtz omnia  
p̄cepta decalogi sint de le  
ge nature. videt q nō. nāz in his q̄  
sunt de lege nature nō videt deum  
posse dispensare. qz talia h̄nt neces  
saria bonitate. sed deus videt dispē  
sasse in aliquib. que vident p̄ra p̄  
cepta vtruta in homicidio. Gen.  
22. vbi p̄cepit abrae vt imolaret fi  
lium. z in furto Exod. 23. cū p̄cepit



expoliationē egypti. ergo rē. ¶ Ad  
 oppositū est aug. 2. p̄fessionū z loq̄  
 tur deo dicit. furtus punit lex tua z  
 lex in cordibz hoim scripta est. sed  
 lex scripta est naturalis manē si sit  
 scripta in cordibz. ergo nō furari ea  
 dem rōne omnia alia sunt de lege na  
 ture dicit tho. 1. ij. q. 100. arti. 1. z. 8  
 p̄ sic. qz oīa p̄cepta decalogi sequū  
 tur aut mediate aut immediate ex pri  
 mis p̄ncipijs agibilitū que habent  
 evidentia ex terminis. Sed ad que  
 stionem d̄r q̄ sic p̄ aug. 2. p̄fessio  
 nū loquentē ad deū. z aug. dicit sic  
 furtum punit lex tua z lex in cordi  
 bus hoim scripta est. s; lex scripta  
 in cordibus hoim est lex naturalis  
 igit nō furari z p̄ sequens alia sūt  
 de lege nature. Sed hic videbunt  
 tria. Primo que vocant̄ p̄cepta p̄  
 me tabule. Secundo vtz ista p̄ce  
 pta sunt de iure naturali. Tercio si  
 potest fieri dispensatio in p̄ceptis  
 ¶ Quantū ad. 1. arti. p̄cepta sūt de  
 cem. z istoz aliqua ordinā in deuz  
 z aliqua in p̄mū. Illa que ordinā  
 tur in deū sunt p̄cepta p̄me tabule  
 Nam ad hoc q̄ homo ordinetur in  
 deum oportet q̄ tria obseruet. Pri  
 mō fidelitate sic. q̄ eius dñū ad a  
 llium nō transferat z huic deseruit p̄  
 mū p̄ceptū. s; nō habebis deos ali  
 enos. Secūdo debet suare reueren  
 tiam nihil indecens vel viciosum  
 comitri. z huic deseruit secundū p̄  
 ceptū. s; nō accipies nomen dei in  
 vanū. i. nō facies nōi diuino irreue  
 rentiā. Tercio d̄r suare deo reuerē  
 tiā bñficiā cognoscendo. z huic de  
 seruit terciū. s; memēro diē sabba

ti. i. bñficiū saluatoris recogites ad  
 qd̄ recogiscendū p̄fatus ē t̄lis dies.  
 z hec vocant̄ p̄me tabule. i. p̄me fa  
 ciei in mēte. P̄cepta secūde tabu  
 le ordinā hoim in p̄mū. z qz in  
 ter p̄mos sūt p̄ores p̄entes. iō diē  
 honora p̄em. z de isto solo demon  
 strat p̄mū exp̄ssum si vis esse longe  
 uus sup̄ terrā. Etia hō ordinat̄ ad  
 alios vt q̄ illos bñ se hēat hoc mō  
 q̄ nō inferat nec corpe nec ore nec  
 corde nocuentū. In ore nō loq̄t̄  
 falsum testimōniū. In opere tripl̄r  
 aut in bono qd̄ est ipse. z sic dicim⁹  
 nō occides. aut in bonū. i. in p̄sona  
 sibi iuncta q̄ est vroz. ex q̄ hēf nō  
 mechaberis. aut in bono fortune. z  
 sic dicim⁹ nō furtū facies. In corde  
 pōt fieri nocuentū primo pupl̄r.  
 vel cupiscendo bona fortune sibi.  
 iō d̄r nō cupiscēs rē alienā primi  
 tu. aut cupiscendo p̄sonā sibi cō  
 iunctā. z sic d̄r nō cupiscēs vrozē  
 ¶ Quantū ad secūdū arti. vtz ista  
 p̄cepta sunt de iure nature. d̄r q̄ sic.  
 qz sicut est ex p̄te intellect⁹ speculati  
 qd̄ habz vtz cognitū p̄ obiecto sic  
 suo. mō ex p̄te ite. lectus practici qd̄  
 bz bonū cognitū p̄ obiecto. Ex p̄te  
 aut̄ intellect⁹ sūt alique p̄pōes q̄ sta  
 tim ex terminis cognoscūt se z ne  
 cessarie. z iste dicūt cognite natura  
 liter. vt oē totū est mar̄ sua p̄te. alie  
 sūt q̄ hñt necessariā p̄nexionē cū p̄  
 mis z p̄ mediū discursum apparēt  
 vere. Et itelicit cognoscantur rea  
 liter quia p̄ discursum. tū qz valde  
 de p̄p̄inquo z facilliter cognoscūt ex  
 illis. ideo aliquo mō dicunt̄ cogni  
 te naturā. vt hō est rōnalis. Ter

cto pōnes sunt que nō hnt necessa-  
riā p̄tionem cū p̄m̄is. sed cōne-  
p̄tionē pbabilem z p̄tingentem. z de  
talibz sunt op̄tionēs z non sc̄ie. vt  
q̄ sc̄or̄ite sunt reales. Sic ex p̄te in  
tellectus p̄acticissimū aliqua dicta  
ta que sunt dictata velut bona z ne-  
cessaria vt deus est. Alia que habēt  
necessariā p̄tionē ad illa z ex mo-  
dico discursu apparent bona neces-  
saria. vt q̄ p̄tutes sunt bone. Ter-  
cie sunt que nō hnt necessariā p̄ne-  
p̄tionē cū p̄m̄is. sed pbabilē z p̄tin-  
gentem z p̄sonantē p̄ aliquo tēpe-  
re sc̄z p̄ tpe necessitatis omnia sunt  
cōia. p̄me p̄pōnes intellectus p̄acti-  
ci dicunt esse p̄p̄ie de lege nature qz  
statim cognoscūt esse vere bone co-  
gnitis terminis. Secunde sunt de  
lege nature nō tñ ita p̄p̄ie sc̄z aliquo-  
mō Tercie q̄ nō hnt necessariā p̄ne-  
p̄tionē cū illis nō dicunt esse de lege  
naturalis sed magis de lege positua  
ex rōnali op̄ione hoīs z iudicio.  
¶ Ad p̄positū videt̄ dicere doctor  
q̄ duo p̄cepta p̄me tabule sc̄z nō ha-  
bere deos alienos. z nō accip̄as nō-  
men dei. inuanū. sunt stricte de lege  
nature. nam si p̄ponā intellectui ap-  
p̄arēt bona z necessario bona. Ter-  
cium p̄ceptū in p̄ma tabula nō est  
de lege nature stricte. sed est de lege  
nature in secūdo gradu. Et sicut di-  
co de illo dico de alijs septem in p̄-  
p̄mū ordinatis. vñ ista non appa-  
rent ita bona nec necessario sicut p̄-  
ma. nec q̄ nō posset fieri oppositū.  
z ista si p̄bantur esse bona p̄bant̄ ex  
modico discursu ex p̄m̄is. ¶ Quan-  
tū ad terciū arti. si in p̄ceptis p̄t fieri

dispensatio. dicit doctor q̄ sibi vt  
des q̄ nō. accipiendo p̄p̄ie dispen-  
sationem. nam p̄cepta sunt bona z  
necessaria postq̄ cadūt sub p̄cepto  
legis nature. z sunt formaliter bo-  
na. z in formali bonitate nō pōt fie-  
ri dispensatio. qz est malū illud qd  
est bonū formaliter. vel q̄ esset dis-  
pensatio p̄tra bonū. Et sic dicit do-  
ctor q̄ in nullo decem p̄ceptorū cas-  
dit dispensatio a quocūq̄. Et si de-  
us posset dispensare vel de potētia  
absoluta vel ordinata relinquō sub  
dubio. nam si dēterminare z restrin-  
gerem potētiā dei. Sed si aliq̄s  
diceret nūquid dispensat̄ in furto.  
vz q̄ tpe famis quis possit furari p̄  
vita sua naturali p̄seruanda. Dico  
q̄ nō est cōmissio furci. quia illo tpe  
om̄ia sunt cōia. Et sic habeas regu-  
lā q̄ p̄cepta affirmatiua valent sem-  
per sed nō p̄ semp. i. semp honora  
patrē tuū valet semp sc̄z nō p̄ semp.  
Nam si quis vult ingredi religiōes  
pōt ingredi nolente p̄re. nec in tali  
casu patri debet obedire. Sed p̄ce-  
pta negatiua valent semp z p̄ semp  
vt non occides valet sp̄ z p̄ sp̄. i. q̄  
nullo pacto illud facere debes. Et  
nota in hac materia q̄ est cā q̄re de-  
cē p̄cepta nunq̄ fuerūt murata. Et  
d̄z q̄ h̄ iō est. qz fuerūt scripta z scul-  
pta in tabulis lapideis qd figurabat  
eternitatē. vel q̄ semp debeant du-  
rare. Cerimonialia p̄o nō fuerūt scri-  
pta saltē in tabulis lapideis q̄ figu-  
rabat q̄ adueniente xp̄o debeāt ha-  
bere terminū nec amplius homines  
illis debeant vti. ¶ Ad argumētū  
in p̄ncipio d̄z q̄ nō disp̄saut̄ in bo



micidio simplr. sed dispēsaui i ho/  
micidio ex auctoritate. nā homici/  
dium ex auctoritate p̄ria semp est  
prohibitū. idō abraam nō ex se. sed  
auctoritate ⁊ dei p̄cepto illud facie  
bat. quare ⁊c.

Ira distincōem tricesimā  
octauā querit. Utz oē mē  
darium sit p̄c̄m̄. Uides q̄  
nō. quia Jacob dixit patri suo se eē  
Esau. ⁊ uidet q̄ meniebat. quia e  
sau nō erat. nec i hoc peccauit vt vi  
det. q̄ si p̄c̄m̄ fuisset mater sua Re  
becca que tipū gerit spūssci ad hoc  
eū nō induxisset. Ad oppo. est Au  
gustin⁹ in libro de mēdatio Con  
clusio est certa q̄ sic sed ratio q̄ritur  
Dicit vt uidet. si veritas spūalis li  
mītequr ad deū sup te. Pat⁹ de ta/  
rantasia in p̄nti distincōe. q. iij.  
q̄ ideo est p̄c̄m̄. quia n̄ario auertit  
a deo q̄ est veritas. mēdatiū autē  
est p̄tra veritatem. Dicit sc̄tus do/  
ctor sc̄da sc̄de. q. 100. ⁊ arti. iij. q̄ est  
rō quia actus malus ex ḡne nūquā  
pōt esse bonus. Est autē malus ex ge  
nere rōne obiecti. quia circumstantie  
sequētes nō tollūt p̄cedentē maliciā  
Mentiri autē est actus mal⁹ ex ge  
nere. q̄ materia loq̄ndi debet eē ve  
rum. vel a parēs in mēdatio ē ma  
teria opposita. Dicit tertio Bona  
uctura in p̄nti dist. q. ij. Et berald⁹  
Odonis. ⁊ ethi. impugnās op̄ionē  
Platonis de felicitate. q. ij. q̄ iō mē  
tiri est p̄c̄m̄. quia mētiri ex rōne sui  
dicit intentionē malam. ⁊ ita inclu  
dit for̄ malū ⁊ malū. Ceterz infra post  
op̄i. Bonauēture in p̄nti dist. q. iij.  
dicētis mēdatiū iocōsuz ⁊ officioū

nō esse p̄c̄m̄ mortale vlt⁹ imp̄fect⁹.  
sed bñ viris p̄fect⁹. q̄a aufert ab eis  
auctoritatē ne credat eis. Sz circa  
hoc tria q̄rūtur. Primo si oē mēda  
tiū sit p̄c̄m̄. Secdo si oē mēdatiū est  
p̄c̄m̄ mortale. Tertio. An habitus  
mēdatij sit in intellectu vel volūtate  
¶ Quantū ad primū arti. dr. q̄ tri  
plex ē genus mēdatij. Unū q̄ non  
obest sed p̄dest. vt mēdatiū officio  
sum. Aliud q̄ nec obest nec p̄dest  
vt iocōsum. Tertij q̄ obest ⁊ nulli  
p̄dest. sicut p̄nciosum. Et sic dr. q̄  
om̄e mēdatiū est p̄c̄m̄ siue officio  
sum siue iocōsuz siue p̄nciosuz. nā  
est triūm veritati. ⁊ veritati triūm  
est malū ⁊ p̄c̄m̄. Confirmat p̄ aug.  
in li. de mēdatio. q̄sq̄uis (esse aliq̄  
gen⁹ mēdatij q̄ p̄c̄m̄ nō sit impu  
tauerit. decipiet se ip̄m turpiter Itē  
in eodē li. Mēdatij genera multa  
que q̄dem oīa naturalr odisse debe  
mus. nullū em̄ est mēdatiū q̄d nō  
sit p̄trariū veritati. Item dicit ari  
stoteles iij. ethi. fm̄ seip̄z mēdatiū  
p̄raui est ⁊ fugiendū. q̄ p̄c̄m̄. Quā  
tum ad sc̄dm arti. si om̄e mēdatiū  
sit p̄c̄m̄ mortale. Dr q̄ si est cōtra  
proximū ⁊ scienter ex malicia p̄o  
sita nō est dubiū. sz de iocōso ⁊ d̄ of  
ficioso dicit aliq̄ q̄ in p̄lariis ⁊ tali  
bus est p̄c̄m̄. Sz veritas hui⁹ arti  
culi ē. q̄ in p̄fecto vlt⁹ in religioso do  
ctori vel p̄lato nō om̄e mēdatiū est  
p̄c̄m̄ mortale. Dico t̄m̄ q̄ est p̄c̄m̄  
graue ⁊ maxie religioso. q̄a mēda  
tiū eoz est magis in scandalū alio  
ruz. nā mōs reputat q̄ debet eē ma  
ioris p̄tur q̄ alij. vñ sine ḡue p̄ctō  
religiosus mēdōsus eē nō p̄t. saltez

rōne scandali z rōe mali exēpli. vñ  
 ppl's solz diceresi q̄ debem⁹ credere  
 qñ in illis in quibz dēt eē p̄bitas nō  
 est neciuentis. Quātū ad tertū arti.  
 in q̄ poña ē habit⁹ viciōsus dē bre/  
 uiter p̄tū poña, eadē sit oppositoz  
 scōdo de aia. z veyz z falsuz sint oppo/  
 sita. z veyz est obiectū intellectūs vi. e  
 thicoz. iō falsuz erit i intellectū. z bi/  
 tus falsus erit i intellectū. hoc habet  
 ab aristo. in eodē vi. z ē iste text⁹ ad  
 p̄replatū mētis. q̄ neci agēdo neci  
 faciēdo ē laus z vituparōi sō z sō  
 p̄sistat. hoc em̄ totū intellect⁹ opus  
 est Itē abrosius i li. Cur de hō ca.  
 p̄ij. vbi de sic. nō p̄r velle mētiri vo/  
 lūtas nisi in q̄ est corrupta veritas.  
 Ad argu. in p̄cipio dicūt aliq̄. q̄  
 illud nō fuit mēdacū qz sibi vebat  
 p̄riogenitura. Esau em̄ sibi vēdide  
 rat. Vel dicit q̄ si fuit p̄ctm q̄ fuit  
 veniale. Et cū dō nō qz m̄ inducit  
 Dico q̄ nō est incōsuetū mulieribz

Itēa distincōez tri (mētiri)  
 celimanonā q̄rit. veyz p̄iurū  
 sit p̄ctm mortale Videt q̄ nō. nam  
 dē ex de iure iu. q̄ p̄ p̄iurio nō sunt  
 hoies tanq̄ pro p̄cto mortali puni  
 endi q̄ videt q̄ nō sit p̄ctm mortale  
 Ad oppo. Etodi ū. nō p̄iurab. red  
 dēs aut dño deo tuo oia iuramēta  
 tua. z in p̄a. Vouete z reddite zc.  
 Sz h̄ ponēturaliq̄ p̄reabula Pri/  
 mū q̄ nō oē iuramentū p̄missorū  
 obligat nēario ca. p̄ij. q. iij. p̄ totuz  
 melius z votū stulte p̄missōis nō  
 implere q̄ crimē mittere. q̄ nec ibi  
 p̄iurū est p̄ctm mortale. p̄batio añ  
 cedētis d̄ iuramēto coacto. ex de iu/  
 re iu. c. Ueyz in ea. q̄ōne d̄ iuramēto  
 doleso p̄z. q̄ nō intēdit se obligare

ex d̄ iure iu. q̄nto. vbi habet q̄ p̄ctū  
 z glosaz. q̄ si aliq̄s iurer n̄ stare cō/  
 tra aliū i aliq̄ re. tñ p̄tra eūdē sta  
 re in eadē re sup̄ quā iurauit. cā tñ  
 iusta v̄ legitīa appente vt i cauf ec  
 clesie z cōitatis. vt p̄z in casu fall.  
 ca. nō q̄ritēci z iuramētū apper illi  
 citū si iurās imp̄ear illud vergit in  
 peiorē exiū p̄ij. q. iij. si aliq̄d. igit  
 maius p̄ctm est iuramētū. fuare q̄z  
 illud nō fuare. Sed tria videbunt  
 P̄rio si p̄iurū sit de ḡne p̄cti mor  
 tal. dē q̄ sit Rō h̄ qz p̄iurū nihil  
 aliud est q̄z falso deū inuocare in te  
 stez. sz in h̄ sit irreuerētia prime ve  
 ritati i mediate. nā falsidic⁹ test. tri  
 bus p̄sonis ē obnoxius. P̄rio deo  
 cui p̄ntiā p̄renit. Deū iudici quē  
 mētendo fallit postremo p̄a seu in  
 nocēti quē falso testimonio ledit vt  
 hētur ex de cri. fal. ca. j. Itē p̄iurūz  
 solueref credulitas i vniūso. qz nō  
 esset aliq̄s cui crederet. Dico tñ q̄ lz  
 sit p̄ctm mortale ex ḡne actus. tñ a/  
 liq̄n nō est p̄ctm mortale ex p̄re faci  
 entis. qñ valz iurat falsuz ex motu  
 surrepticio. Scōdo videndū ē. vtrū  
 p̄iurū sit p̄ctm p̄tra p̄ceptū prime  
 vel scētabule. Et dico simplr q̄ p̄  
 iurū sp̄ est p̄ctm p̄tra p̄ceptuz p̄re  
 tabule. in hoc q̄ falso sūtur p̄ria ve  
 ritas in testionū. Interdū est p̄tra  
 p̄ceptū scētabule vt pote cū q̄s fal  
 suz testionū p̄tra p̄ximū firmat iu  
 ramēto. z in tali casu ē p̄tra p̄ceptū  
 prime v̄ scētabule. Tertio vidēdū  
 dum qd̄ ē mai⁹ p̄ctm p̄iurū v̄ ho  
 micidū Aliq̄ dicūt q̄ p̄iurū qz sit  
 p̄tra veritatē primā. p̄tra deū. q̄a  
 adducit eū i falsuz testionū Sz ho  
 micidū p̄tra p̄ximū. q̄ zc. sz rei p̄ij



# Questio

tas est homicidium de genere actus est malum  
peccatum quod piuriumque homicidium dicitur  
dicitur caritati piurium autem dicitur laetie  
quod refuat deo reuerentia in sermo. Sed  
peccatum contra caritatem dicitur malum ex genere  
est quod peccatum laetie. sic simpliciter est malum  
peccatum occidere quod non orare in die sabbati  
et sic idel' h'ato excusat a peccato mortale  
Dico quod illa indel' h'atio huius excusat  
laetie si postea peccat ut de homine  
iuramento multum. Si homo non peccat.  
dico quod est peccatum mortale. Si si ex consue-  
tudine sit peioratum est mortale. dicitur quod  
si sit per inadvertentiam et si sit peioratum  
non est mortale. si si cum inadvertentia est  
est mortale. Si si aliquid iurat de alio  
quo de quo non est certum an sit verum. sed  
creditur et cum illa credulitate iurat et de  
cipit peccat mortale. dicitur quod sic post  
quam iuraverit cum del' h'ato et coram iu-  
dice. nam si non coram iudice et ipso  
iuramento non est mortale. Si si est causa quod  
aliquid iurans per evangelia si false iurat  
est infamis. et iurans per deum non est in-  
famis. Dico quod infamia non per se  
qualitate culpe sed crimine publicum. et  
mandatum est autem quod iuramentum super evan-  
gelia sit cum deliberatione et publicum. et  
tunc presumit transgressor iuramenti et vio-  
lator fidei. et ita rationabiliter habetur infa-  
mia. non sic per presumi de alio leviter  
iurante per deum. Ad argu. in principio  
dicitur quod ibi loquitur de piurio iuramento. vel ex  
bitum non tamen de illo quod est piurus coram

Intra distinctiones quodam iudice  
gestima dicitur. vix lex nova sit  
guio lege veteri. Uidet quod non. sed du-  
tor quod illa lex guio est quod sup addit le-  
gi veteri. sed lex nova addit. dicitur. v.  
g. r. Ad oppo. nam onus legis veteris  
erat onus importabile. v. dicitur. act. xv.

# II

Docet onus quod nec nos nec patres nostri  
portare potuimus. Ad quod dicitur. quod  
lex antiqua est vios videri actum xv. h. est  
onus quod nec nos nec patres nostri porta-  
re potuimus. Sed an quod venia ad quod  
non ponam. vix lex nova sit aliquid  
metre hominis principis ad rationes vel voluntate.  
Et de h' dicitur scilicet doctori. Pri-  
ma in. q. xc. art. i. dicitur quod lex patet  
ad intellectum. Sed quod ad h' dico tria. pri-  
mum quod est distinctio in actu legis et legem  
sic inter actum fidei et fidei. Nam actus  
legis si metre nihil aliud est quam quodam actus  
lis cognitio pratica dicitur metre de a-  
genda. Secundo dico quod lex in metre hominis  
est huius cognitio pratica de finibus  
metre ad illos agendos actus pratica.  
Tertio dico quod lex per se in metre  
hominis est huius cognitio pratica de finibus  
natis metre ad decem et iudicia practica  
de his que christus agenda de finibus. Et  
iste huius metre hominis dicitur lex christi est  
vix vel plures. Dico quod non est nisi vix  
huius explicite de his que agenda sit au-  
toritate et mandato christi. Sed est diffi-  
cultas quod cum fides sit huius spectatum  
pure vix videt et multi doctores di-  
cunt. et lex in metre hominis sit huius pratica et  
lex in metre hominis non poterit esse fides.  
Dico dico quod fides non est pure huius specu-  
lative. quod patet sic. quod ille huius pratica  
dicitur aliquid esse agenda ille est huius pratica  
sed fides est huius quod dicitur de agenda.  
Dicitur probat. quod fides dicitur mihi esse  
pietum quod christus precepit et aliter non nisi per  
fidei huius notitia huius dicitur. vix vel  
dicit quod lex christi in metre hominis non est nisi  
fides. sed radi huius fidei est amor et  
radix veteris legis est timor. patet quod lex  
nova habuit initium est ostensione dicitur  
ne charitatis. quia incepit in efflu

ne charitativa. quia incepit in effu-  
sione sanguinis christi. Lex anti-  
qua incepit ex ostensione divine p-  
tatis. Secundo lex noua ex opere opato.  
dat charitate. scz quia p sacramta  
influit charitate. yberius influit la-  
tere amoris. scz christi. iam aperto.  
Vetus autē lex non solum ex ope  
operante. Tertio. quia ibo dicitur  
lex amoris. quia in lege noua deus  
ostēdidit maiora signa amoris q̄ i  
veteri. Quarto dicitur lex amoris. quia  
fm doctores ista lex ex intentōe dā-  
tis magis data ē ad eliciendū amo-  
rem. vetus autē ad inducendū timo-  
rem. et hoc ppter additionem populi  
q̄ popul⁹ iste erat carnalis et rudis  
iste socialis effectus p-ue passiois  
xpi Sed p- fieri lex nobilior et excel-  
lentior dicitur aliqui q̄ nō q̄ntū ad p-  
fectionē pceptoz et p-ssioz. possz tñ  
fieri melior q̄ntū ad efficacā sacra-  
mētoz. Si ista lex noua est lex eter-  
na. Ad hoc dicitur faciliter. q̄ lex xpi dicitur  
testamentū eternū. sed testamentū  
q̄ lex s- idē. g. rē. Sed p-rio dicam⁹  
qd sit lex eterna. Ad qd dicit q̄ lex  
eterna nihil aliud est q̄ dicamē di-  
uini intellect⁹ practica fm qd gub-  
nat et regit oēm creaturā. Vñ lex et  
na dicitur vñ regula dirigens respectu  
oīm agendoz et fugiendoz. Vñ  
Ang. j. de libero arbi. dicit. q̄ lex e-  
terna est sūma regula. et est ars pra-  
ctica plena rōbo sciendoz et factoz.  
vt dicit in fine septi de trini. Et q̄  
vñs oēm aliam p-inet et ab ista oēs  
alīe fluūt et deriuātur. cū ista sit p-  
ma et vñs regula agēdoz. Tūc ad  
dubīū dico. qm q̄ntur. Vñ lex no

na sit eterna. Dico q̄ lex noua hēc  
duplex esse. Vñ esse habet in p-rio  
legislatoze. s. in deo incarnato. i. in  
xpo. Secdo habet eē in recipientib⁹  
ipam legem. in q̄bus scz imp-  
mif vñ- aut lex habet esse in inferente le-  
gem et in suscipiente eā. Tunc ergo  
dico ad dubīū. q̄ fm p-riū esse lex  
est eterna et fm illud esse est antiqua  
tñ dicit noua. q̄a postremo data. tñ  
scdm esse p-riū innouat. Sed vñ  
terius p-rio solutioe q̄stionis ponit  
vna diuisio q̄ talis est. q̄ vna lex  
esse leuior et alia p-riū intelligi tripli-  
titer. P-riū q̄ntur ad leuitatē p-  
ceptoz in se intensiue. Secdo q̄ntur  
ad paucitatem pceptoz. Tertio q̄  
ad auxiliū quod pber ad pcepta im-  
plenda. His vñs dico ad q̄stionē  
q̄ si accipiamus leuiorē p-riū mō  
dico sic q̄ lex christi nō est leuior le-  
ge veteri sed fortiora et p-fectioniora. in  
tēsiue pcepto et in gradu altiori et p-  
fectioniori. Hoc patet. nam hec supad  
dicit veteri Marthei v. Item quia ē  
p-fectionior. ergo vigorosior et diffici-  
lior. Si accipiam⁹ leuitatem secū-  
do modo. sic lex noua est leuior. q̄  
ad Cerimonialia legis moysayce nō  
obligat qz erāt figure et adueniente  
p-ritate cessat figura Rabi moyses e-  
nūciat pl⁹ q̄ p-ccēta cerimonialia p-  
cepta ad q̄ tenebāt antiq̄ q̄ oīa āmo-  
ta s- p-ter moralia xpo adueniente  
Si loq̄mur de lege tertio sic dico.  
q̄ lex xpi ē leuior q̄ fuerit lex antiq̄.  
Rō b⁹ est. qz illa lex pber caritatē i  
plenitudine latere xpo aperta. Vñ  
de pber adiutorii plenissimi amo-  
ris. omnia autem leuia. et quasi nulla



## Questio

facit amor. prebet etiam magis ad  
iurorum exemploz et beneficiorū.  
propter que illa que sunt in hac les/  
ge dilectissime portatura corde ca/  
ritate inflāmato. Ideo christus dis/  
cebat in euangelio Mathei. xj. ca/  
pitulo. Venite ad me omnes qui la/  
boratis et onerati estis et ego reficiā  
vos. tollite iugum meū sup vos. et  
discite a me quia mitis sum et hu/  
milis corde. Iugum enim meū suauē  
est. et onus meū leue. Quod iugum  
nōs sustinere faciat qui est alpha et  
omega et in perpetuū. ¶ Ad argumē  
tum in principio dicitur per ea que  
dicta sunt etc.

finis liber tercius

## I

### ¶ Circa quar

tū librū Scoti pau/  
perū sit hec prima di/  
stinctio. vtz creatur/  
ra possit habere ali/  
quā actionē respectu

termini creatōnis. Videt q sic. nā  
Aug. lxxij. q. q. lxxvij. dicit artifi/  
ces ideo de nihilo nō possunt aliqd  
fabricare. quia p corpus opantur.  
ergo p oppositū creatura spūalis pē  
aliqd de nihilo pducere. qā opatur  
nō p corpus. Ad oppo. est aug. sup  
Genesim ca. xij. In ista qōne inqt  
docto r. cōiter theologi tenēt ptem  
negatiuā. Et ponit quatuor rōnes a  
lioz theologoz. Prima est Tho.  
.j. pte sūme. q. xliij. arti. v. vbi dicit  
q oportet effectus vltiores i causas  
vltiores reducere. esse ē effectus vlti/  
simus. agit reducit in cām vltimā.  
que ē deus. Secūda rō est hen. quol.  
iij. q. vlti. et Ricardi de media vil/  
la in secdo. di. j. arti. iij. q. iij. sup di/  
stantiā infinitā nō pōt nisi finis in/  
finita inter terminos creatōnis vt in/  
ter nihil et ens est distantia infinita  
igitur etc. Et eodē medio aliter for/  
matur ratio a Tho. j. pte sūme. q.  
xliij. arti. v. in solutōne terciū argu/  
menti nō est aliq proportio nulli/  
potentiā ad aliquā potentiā. ergo nō  
est aliq proportio distantie q est in/  
ter potentiā et actum ad illā que est  
inter nullā potentiā et actum. Ter/  
cia ratio est Egidij. quol. v. q. j. Et  
fratris petri de carantasia li. ij. di. j.  
q. iij. Et dicit sic. Agens inferius  
p su pponit in agendo effectū agen

# Distinctio

nis superioris. ergo omne creatur agēs  
vt agat p̄su p̄ponit effectus dei. ergo  
nullo su p̄posito repugnat agere.  
Quarta rō ē Egidij vbi sup̄ quol.  
j. q. iij. sic inq̄ntis. nullū agēs cre-  
atum ē actus purus siue purz eē igit̄  
nec actus eius est actus purus. igit̄  
est cū motu z mutatiōe. Cōtra pri-  
maz rōez doctor arguit q̄ est Tho.  
quā reducit ad duas p̄pones. P̄ma  
est. esse simplr est prim⁹ effect⁹. Se-  
cūda est. esse simplr est prius effe-  
ctus creatōnis z postmoduz oñdit̄  
rōem peccare fm̄ equocatōem. z n̄  
det p̄pōit sum̄pre est libro de caus.  
Postea ponit q̄ndam p̄firmatōez  
Tho. ad suam rōem vbi sup̄ de effe-  
ctu vltiori. Et dicit sic inq̄r dicit̄ intel-  
ligi scz q̄ effectus vltior, fm̄ p̄dica-  
tiōnē debet reduci in casz vltiorē fm̄  
p̄fectōem. licet em̄ hō possit esse ab-  
hoie. nō tñ inq̄ntū hō p̄t esse nisi a  
eā p̄fectiore tota sp̄e hoīs. Postea  
dū Tho. loq̄tur de instrumēto. vi-  
detur dicere q̄ tñ agit dispositiue.  
si intelligat vlr̄ dicit sibi. nā in iij  
suo. dis. j. q. iij. dicit o p̄positū. Quō  
doctor n̄ notat dū dicit. possibile ē  
fm̄ ip̄m alibi instrumentū attinge-  
re effectū p̄cipalis agentis. Post  
tribz alijs improbat̄ rōnt̄z poit o  
pinionē Auicēne q̄ cessit creatōez.  
Et adducit p̄tra eū rōem Thome.  
habita ex p̄ma p̄e vbi sup̄ dicen-  
t̄s ad primā rōem. p̄cipans inq̄r  
aliā naturā nō p̄ducit sibi sile fm̄ il-  
lam nisi applicando illā ad aliud.  
Nō em̄ p̄t esse hō cause nature hu-  
mane absolute. qz sic essz eā sui S;  
est eā q̄re naturā hūana fuit in isto

# I

hoie ḡnato. z sic p̄sup̄poit materiā  
per quā est hic hō. qd̄ cūqz aut crea-  
tum p̄cipat naturā essendi. ḡ zc.  
Post multa āt doctor defecit ad  
soluendū qōem iuxta mentē p̄riā.  
Et p̄mitit q̄ difficultas ē de creare  
p̄cipalr z instrumentāl. Deinde  
diuidit creare p̄cipalr in duo mē-  
bra. scz independēter aut p̄ formas  
intrinsicam. licet tñ alio mō. Et de  
isto sc̄dō mō inquit sunt tres modi  
dicēdi. Unus q̄ p̄clusio negatiua re-  
netur sola fide p̄pter auctoritatē sc̄cū-  
rum. Dicit̄ Babilbel. varronis. li. ij.  
dis. j. q. vi. accipiēdo rōem directe.  
Sc̄dōs modus ē q̄ p̄clusio negatiua  
p̄t ostendi z hoc vlr̄ de quibet crea-  
tura. siue em̄ neq̄t esse forma in esse  
cause formal̄ alicui⁹ nisi cū materia  
sic nec agens limitatū causa in se)̄  
ri nisi cū materia. Dicit̄ sequit̄ vir-  
tute Laudulph⁹ seu Rodulph⁹ or-  
dinis minorz in iij. dis. j. q. j. r̄ndē-  
do q̄rto articulo petri aureoli Ter-  
cia op̄io est p̄ria doctoris subtilis  
dicētis q̄ creatura nō p̄t creare. quā  
probat p̄ tres p̄clusiones. P̄ria cō-  
clusio est. Sub a sp̄ūalis aliā a p̄-  
ma nō p̄t creare totā subam rei. z p̄-  
riā nō p̄t creare. Probat̄ p̄ria. nā  
talis suba sp̄ūalis nō agit nisi p̄ in-  
tellectū et volūtatē. vel p̄ intel-  
lectiōnē z volūtiōnē. S; intellectiō z  
volūtiō it̄. in sp̄a suba sp̄ūali mō ita  
est q̄ p̄ accūs sicut p̄ p̄cipiū nō p̄t  
produci tota suba rei. ergo suba spi-  
ritualis aliā a p̄ria nō pot. est p̄du-  
cere totā subaz rei. qd̄ suba sp̄ūalis  
nō agat nisi p̄ intellectū z volūtatē  
est p̄metatozis. q̄ intellectiō z voli-



# Questio

# I

tio sine accētia. Probat. q̄a quesi-  
tione aliquid p̄t variari de aliq̄ in  
aliud a quo variat. videt̄ esse accēns  
respectu illius. sed intelligētia p̄t va-  
riari de vna intellectu ad alia. q̄a da  
oppositū. h̄et tūc intellectū oīm  
que p̄nt intelligere infinita. z sic in-  
telligeret actu infinita. quā p̄t p̄t  
eius intellectio eēt actu infinita q̄d  
est incōueniens. quia vnū solū infi-  
nitū p̄t esse z nō plura. vt habetur  
primo libro Sed q̄ p̄ accēns sicut p̄  
pricipiū nō possit p̄duci tota suba  
rei. Probat̄ dupl̄. In primo q̄a a-  
ctio p̄ accūs sicut p̄ principiū neces-  
sario p̄supponit subiectū. oīs em̄ o-  
peratio accētis cum sit accētis neces-  
sario recipitur in subiecto. ergo nō  
p̄t p̄ducere totū effectū. imo effe-  
ctus suus p̄supponit subiectum cū  
effectus non sit abstractioz q̄ actio  
sp̄a vel principium op̄ationis. Se-  
cūdo probat̄ bec p̄pō ad ḡn̄ationem  
sube non requiritur actio accētis nisi  
forte ad disponendū. Un̄ in fine al-  
teratōnia suba agit̄ mediate subaz  
ita q̄ accētis p̄o tūc nō mediat. sed  
ad creatōez totius sube nulla dispō  
p̄t p̄cedere. q̄ creatio totius si be-  
nō p̄t fieri mediate aliquo accidēte  
igitur p̄ accidens sicut p̄ principiū  
nō p̄t tota suba rei p̄duci Secū-  
da conclusio. q̄ suba rei material non  
p̄t creare totā subam rei. Probat̄  
nam illud q̄d habet materiam p̄ez  
sui nō p̄t p̄ducere materiam in ali-  
quo. nam nūc haberet actōem z ef-  
fectum nō in materia q̄d est ipossi-  
bile. Est em̄ impossibile vt effectus  
sit abstractioz q̄ principiū. z actio  
q̄ effectus. ita q̄ forma que ē talis

sube p̄cipius agēdi est in materia.  
igitur effectus ipius forme. q̄ mate-  
ria nō est. effectus forme. materia et  
nō recipitur i materia. cū sit p̄inet  
p̄tū receptiuū. Tercia conclusio ē bec  
q̄ nec suba sp̄ialis nec materialis  
p̄t creare aliquā formā subalez vl  
accētalem Probat̄. quia q̄n forme  
subales vl accētales creātur p̄ius  
ordīne nature s̄t in se q̄ in subiecto  
oīm em̄ creatū est p̄ se termin⁹ crea-  
tionis p̄t naturaliter ē in seipso q̄  
in subeō. z p̄ p̄ns creās p̄ns natura  
p̄nt sp̄m in effcū q̄ in subeō. s̄z oē  
tale p̄t a suo creāte p̄suare sine sub-  
iecto z p̄ p̄ns illd q̄d p̄t create istas  
formas cū p̄t naturalr̄ sit i se q̄ i  
subeō p̄t illas p̄seruare sine subeō.  
sed nulla creatā p̄t formā subalē vl  
accētale p̄seruare sine materia z sub-  
iecto. s̄z sola p̄tū diuina. q̄ nec crea-  
re. Ex his conclusioibz p̄bat̄ deduc-  
tū. cū ergo nō sit nisi suba material  
z sp̄ual z neutra p̄t totā subam rei  
create nec formū subalez nec accēs  
vt dētm̄ est. q̄ nulla creatā absolute  
loq̄ndo p̄t create. Ad argu. in p̄ci-  
pio dico. q̄ illa ē aliq̄ eā quā p̄nt  
aug. z manifestior sed nō p̄ctē.

## Ecūda Que-

stio prime distinctionis vbt  
q̄rit. vtz bec sit p̄a de sacrificio sacra-  
mēti. Sacramētū est invisibil gr̄e vi-  
sibil foie Videt̄ q̄ nō deat p̄ntē vi-  
sibile. nō in q̄busdā sacramētis nō ē  
nisi p̄bū em̄ q̄d nō est signū visibi-  
le s̄z audibile em̄. vt i sacro p̄nie et  
m̄rimoniū. q̄ male d̄z visibile. Ad  
oppo. ē m̄gr̄ in l̄ra z de con. di. h̄. sa-  
crificiū In p̄io arti. oūdit q̄z p̄tē

# Distinctio

Definitio de quoz non. Ubi notat  
qñqz ditiones q̄ hic ponuntur. Se  
cū dicitur articulus ostēdit. q̄ sacramē  
ti p̄de esse aliq̄ definitio. Et nota in  
secūda ditione definitibil. q̄ ibi est  
op̄so Ricardi de media villa. li.  
iij. di. i. q. ij. arti. i. q̄ quia sacramē  
tum nō habet p̄ se unitatem. ideo nō  
est definitibile. ⁊ eius improbationē  
ibi ponit doctor. Et p̄ter habes i  
illo loco s̄m doctorē quomō inten  
tiones logice ⁊ entia rōnis definitū/  
tur. Tertius articulus ostendit. que  
est definitio sacramēti. Et s̄m hoc  
tria videbimus. Primo culus entis  
est definitio. Secūdo si sacramēti  
sit definitio. Tertio dato q̄ sit defi  
nitio que est illa. ¶ Quantū ad pri  
mūm arti. dico. q̄ definitio est entis  
positiui p̄ se unitatis entis realis cō/  
positiui realiter ⁊ hūitis p̄ceptū v̄lem  
Ubi demonstratur q̄ entis definiti  
lis sunt qñqz ditiones. Prima. q̄  
est entia positivi. hoc p̄ter. nam non  
entis nō est definitio. cū primo ro/  
picoz habes Definitio est exp̄ssiva  
quid dicitatis. Secūda dicitio q̄ est en  
tis q̄ est p̄ se vnum. p̄ter v̄j metaph.  
quia q̄ nō est p̄ se vnum vel unita  
te reali. vel unitate p̄ceptus nō est  
definitibile. Tercia dicitio. q̄ defini  
tio est entis realis. Qd̄ patet. q̄a en  
tis rōnis proprie nō est definitio. rō  
est. q̄a definitio exprimit q̄ dicitatē.  
ens autē rōnis nō habet q̄ dicitatem  
propria Sed hic accipit ens rōnis  
nō pro illo q̄ est in intellectu subie  
ctive. sicut sunt scie. sed pro illo q̄  
solum habet esse secūdo modo d̄si/  
deratum. q̄ vocatur relatio rōnis

# I

Quarta dicitio. q̄ definitio est entis  
positivi realiter. hoc p̄ter v̄j. metaph.  
q̄ definitio est s̄mo longus h̄ns pa  
tes. Quinta dicitio. q̄ definitio est  
alicuius hūitis p̄ceptum v̄lem Rō  
est. quia p̄culariū nō est definitio  
v̄j. metaph. Quantū ad sc̄dōm arti  
culū. si sacramētū habet aliquam  
definitioem. Dico q̄ definitio vno  
modo accipit vt exprimit q̄d p̄ter  
extra aiām. Alio mō. vt exprimit  
vnu p̄ceptum p̄ se in intellectu. siue  
ille cōceptus sit reij extra aiām. siue  
rōnis vt exponēbat ens rōnis i ter/  
cia ditione. primo mō sacramēti  
nō est definitio. sed sc̄do modo. q̄d  
patet. q̄a prima dicitio nō impedit.  
Est em̄ sacramētū ens positivi q̄d  
probo tribo p̄ponitō. Prima est. q̄  
possibile est deū creare aliq̄ effem̄  
inuisibile p̄tinentē ad salutem. scilz  
hōmis viatoris. Hoc patet sup̄po  
sitō oī potentia dei s̄m oēs theolo/  
gos. Secūda prop̄ est. q̄ possibili  
le est deū instituere aliq̄ signū est  
sensibile ad sc̄andū p̄dictū effem̄  
Hoc patet. quia hōmies possunt i  
stituere signa remēoratiua p̄noti/  
ca. ⁊ demonstratiua ad sc̄andū suos  
effectus. ergo multo magis deus.  
Tercia prop̄ q̄ possibile est deum  
determinare se ad coop̄andū illi sig  
nificatiui vt sequitur effectus a p̄dicti  
ctus nisi impediatur indispō hōis sus  
cipientis. Et his sequitur. quia defi  
nitio sacramēti nō est falsa. scz vbi  
dicit. sacramētū est signū sensibi  
le gr̄am dei vel eius effectū gratia  
rum ex institutione diuina efficacit  
sc̄as ordinatū ad salutē hōis viato



## Questio

ris. Et hec e vera cuz oia eius pres  
sint vere. Et applica omis p ditiones  
diffinitionis. na no repugnant p di  
ete diffinitioni. Et pbaf etia in de/  
cre. j. q. j. mlti. circa mediū vbi hō q  
eo dicūt sacra qz sub regimēto cor/  
paliū rez dīna sōr eorundē sacroz  
salute opaf. vñ a secretis virtutibz  
sacra dicūt. ¶ Quantiū ad. 3. art. dē  
q diffinitio sacramenti p cordat cū  
diffinitione mgti si bñ glosaf. i. sa/  
cramentū est inuisibilis gratiez vi  
sibilis forme. de ple. di. 2. sacrificiū  
Accipitur em forma visibilis p si  
gno sensibili eo mō quo imago her  
culis dē forma herculis. pontif visi  
bile p sensibili siue vno siue plibz p  
tinentibz ad eundē sensum vel ad a  
liū r ad alium. velle p qdē qz sensu  
billi in cōi. Pontif gra inuisibilis p  
effectu dei gratuito iteriori ordina  
to ad salute hois viatoris. Et sic vñ  
q hec diffinitio r illa bñ p cordant  
In solutione pncipalis rōnis p  
me. nota q eiusdē rōnis pnt eē pla  
fundamenta ibi etiā sensibiliter. vñ  
īdem de relatione reali in pposito.  
¶ Ad ar. in pncipio dē q pponit visi  
bile p sensibili cuiuslibet sensus.

## Tercia qstio

pme distin. qrit vñ p tpe  
cuiuscūqz legis a deo date debuit  
in stitui aliqd sacrm. vñ q nō. quia  
nō legimus de aliqd sacro instituto  
a deo p tpe legis nature. sacrm aut  
nō p r institui nisi a do. ¶ Ad oppo.  
ē aug. s faustū. In hac qōne nō sūt  
opi. s doctor articulīsar eām qdru  
plīci arti. fm qd qtuor ponā p dō

## III

nes. Pna p dō q pgruū fuit aliqd  
sacrm institui. tū p incitationē. tū  
p p eruditionē. tū p hūiliationē. tū  
p p discretionē. p me tres pgruitates  
sūt mgti in lra. qra ē aug. p faustū  
īndent q bñ est q sine sacra insti/  
tuta p q fideles ab infidelibz distin  
guant. Scda p dō q a solo deo p r  
institui sacrm qstū ad certitudinē si  
gni p r. nā solus dō ē in cui<sup>o</sup> p tate ē  
cāre signatū sacri puta gram. r sic  
solus dō p r instituire qstū ad signū  
certū vñ qstū ad certitudinē. Tercia  
p dō q p oī statu vie post lapsus ne  
cesse fuit institui aliqd sacrm p r. nā  
p oī tpe p q est morbo est necessaria  
medicina. s p oī statu vie p lapsū  
fuit morbo q nēaria fuit medica. s  
hec medica ē sacry. igr p oī tpe fuit  
oprunū sacrm. Et his hō q p statu  
prie nō pgruit aliqd sacrm. nei sta  
tu in ocentie p rōem dictā. Sed an  
mrimoniū qd pstat fuisse in statu i  
nocentie sit sacrm dicet infer<sup>o</sup>. Et  
dicūt aliqd q an lapsus fuit necessa  
riū sacrm gnatū qle emrimoniū. s  
nō sacrm purgatū vel vigoratū.  
nā ista alia sunt necessaria p lapsū  
Circā qd norandū ē q sacroz eccie  
qdā sūt necessaria qdā v olūtaria  
necessaria vt baptism<sup>o</sup>. de ple. di. 4.  
nulla pter. Itē pfirmatio. de ple. di.  
4. null<sup>o</sup> mltroz. Itē eukaristia. de  
ple. di. j. ois spian<sup>o</sup>. Itē extreme vn  
ctio. 2. 6. q. 7. c. j. Itē pnia. de pe. di.  
j. s. nemo p r. Alia sō duo sacra sūt  
volūtaria. vñ ordo. 74. di. vbi ista  
Itē mrimoniū. 30. q. 2. vbi n. Et nā  
nota q baptismus ē sacry intrariū  
de ple. di. 4. nlla pter. S3 p firma

Ho est sacrm pugnatiu. de He. di. 4  
 spūscūs. Eucharistia ho ē sacrm  
 p̄gredientiū p̄pter qd est viaticū dz  
 2. 6. q. 6. q̄ recedit. 2. c. de his. Sed  
 p̄nia est sacrm redentiū. de pe. dist.  
 3. c. 2. §. 2. Extrema vinctio est sa/  
 cramentū exēctiū. 2. 6. q. 7. c. ab in/  
 firmis. Quarta p̄lo q̄ p̄ diuersis  
 statibz 2 legibz fuerūt diuersa sacra  
 instituta maxie p̄tra morbū origi/  
 nalis peccati. tñ qz deus ordinate  
 egens p̄cedit de minus p̄fecto ad  
 magis p̄fectus. tñ qz p̄fectior lex re/  
 quirir p̄fectiora adiutoria ad sui ob/  
 seruationem. 2 sic posterior lex de/  
 buit h̄re sacrm signās grāz p̄fectio/  
 rem 2 ex h̄re hugo de sacris. Or/  
 do 2 rō hoc poposcit vt sicut ab in/  
 fīo crescenterpe magis ac magz ad/  
 uentus saluatoris a p̄propinquā sic  
 magis ac magis effectus salutis cre/  
 sceret 2 cognitu veritatis. p̄pter qd  
 2 ipsa signa salutis p̄ successione tē/  
 poz alia ponit alia imitari debuerūt.  
 In secundo arti. nota quō lz sacrm  
 s̄ solo deo debuit institui tñ potuit  
 ab alio pmulgari. Itē etiā nota in  
 eodē arti. quō sacra ex institutione  
 h̄nt efficacā 2 quō nō. nam si intel/  
 ligat institutio p̄ determinatione vo/  
 luntat̄ imponēt h̄nt efficacā si ac/  
 cipiāt institutio p̄ pmulgatione nō  
 h̄nt ex illo efficacā. ¶ Ad argu. in  
 p̄ncipio dz q̄ si nō erat sacrm exteri/  
 us tñ erat interioris aliquid equiuo/  
 lens sacramento.

### Quarta que

stio p̄me distinctionis q̄ri  
 tur utz possibī ē sit aliqd sacrm h̄re.  
 cālitatē aliqd actiū respectu grē

Et iuz h̄ q̄rit secundā q̄onem q̄ dz in  
 ordine q̄nta scz utz poss. bile sit in  
 aliq̄ sacro esse aliqua p̄tute sup̄natu/  
 ralem. videt q̄ sic. nā aug. sup. Jo.  
 Omelia. 877. q. j. dicit q̄ est p̄tute  
 ista aque vt corpus tangat 2 cor ab/  
 luat. 2 loquitur de aqua baptisimi.  
 ¶ Ad oppo. est bern. in smone d̄ ce/  
 na dñi vbi dicit q̄ ista exteriora sūt  
 signa 2 nō cause. Ad p̄mā q̄dem po/  
 nit opinionē beati q̄to. in. 4. iniazz  
 di. j. q. 4. ad p̄mā q̄stūculā dicentē  
 q̄ sacra sunt cā instrumentalis grē  
 nō q̄dem grām art. ngendo. s̄ cān/  
 do quādis dispositionē grē p̄uā que  
 in q̄busdā sacris ē character. in q̄bus/  
 dam ornatus aīe q̄ p̄redit gr̄. inhi/  
 sionē. Ad q̄onem ponit opinionem  
 vbi sup̄ r̄ndendo ad secundā q̄onem  
 q̄ ponit p̄tute aliqd sup̄naturales  
 absolutā in ipsis sacris que est vir/  
 tus meriti respectu istī<sup>o</sup> dispositio/  
 nis. Quō aut virtus spūalis p̄ esse  
 iure corpali ponit tria exempla. p̄/  
 mū de sensibili. scdm de voce p̄tine/  
 te p̄ceptum. terciū de motu eeli res/  
 p̄ciciente p̄tute intelligentie mouē/  
 ris. Improbatur doctor subtilis po/  
 sitionē b̄ri Tho. vtriusqz q̄onīs. 2  
 oñdit exēpla p̄ illa opinione posita  
 ad sc̄das q̄dem de p̄tute spūali que  
 nō est in corpali natura falsum sup/  
 ponens vbi immetes quō vox se dz  
 qd p̄ceptū. Secda opi. prime q̄onīs  
 gaudēt. 4. li. q. vlt. q̄ deus insti/  
 tuit sacra p̄ q̄ cā grāz ip̄obatur eam  
 Tercia opi. p̄me q̄ois p̄ria doctor/  
 ris scoti dicentē q̄ sacra nullā vim  
 actiū h̄nt respectu grē nec dispositio/  
 nis ad grām. s̄ sūt cā grē p̄ mō/  
 dū meriti. vbi iuuent in doctore q̄



# Questio

nō sacra p̄nt dici cā gr̄e. ibi etiam  
nora triplicē acceptioz de agente in  
strumēntali z quō in instrumēt art/  
ficialibz nulla ē vis actiua in aliq̄ ar  
tificiali in strū tale. Sed a posicio  
p̄me q̄onis p̄ria doctoris subest q̄  
ponit q̄ nlla fr̄us actiua absoluta  
est i sacris qz frustra poneret. nā si  
sacra sunt cā actiua gr̄e q̄ in eis est  
aliq̄ fr̄us sup̄naturalis. s; h̄e falsū  
pbat hec falsitas qz illa virtus aue  
esser rota in toto aut ps in pte. p̄mū  
nō p̄t dari. qz h̄ solū p̄perit aie itel  
lectiue inter formas creat. as. nec se  
cū dū. qz tūc errenderet p̄ accidēs in  
subiecto qd̄ est 3 rōes p̄ utz vel for/  
me sōūalis q̄ zc. Qz sacra non sint  
cā gr̄e ē opt. Bern. in s̄mone de ce/  
na dñi vbi in d̄t. sicut iuecti canoni  
cus p̄ libz. abbas p̄ baculū. ep̄us p̄  
anulū. sic diuisiones gr̄arū tradite  
sūt in sacris. s; oīa p̄dicta sūt signa  
z nō cāe. q̄ sacra nō sūt cā gr̄e. Sed  
aliq̄s; diceret quō saluabim⁹ dicra  
sc̄oz asserentiū q̄ sacra sūt cā gr̄e.  
Ad qd̄ d̄r tripl̄. vno mō q̄ sunt cā  
sine q̄ nō. S; 3. qz cā sine q̄ nō. nō  
est cā nisi p̄ accidēs. Alio mō d̄r q̄  
oīa dispositio imēdiāte necessitas  
ad aliquā formā posito q̄ nō cāret  
aliquā dispositionē mediā p̄t dici  
tā cā actiua q̄ instrūtal. s; ip̄m sac̄m  
seu susceptio sac̄. ē dispositio imē/  
diata nō cāns aliquā dispositioem  
mediā. p̄ q̄ dici cā actiua instrumē  
talis. nā p̄cedit q̄ meritū est cā p̄/  
mū. qz p̄ meritū acq̄rit p̄mū. et n̄  
meritū non causat p̄mū. nec causat  
aliquā dispositionē mediā inter me  
ritū z p̄mū Tercio d̄r q̄ sacra sunt  
cā gr̄e s̄m quāda assistentiā gr̄e s; a/

# III

crānto. assistit ei eis et qdā pacto  
ne virtus dīna q̄ ē cā gr̄e z deuotio  
suscipiēt. Sicur p̄ ille patz qn̄ ad  
h̄bū Helisei Nabab se lauāte asis/  
it fr̄us dīna effectiua sanitarz. nlla  
tū cālitās fuit in h̄bo elisey neqz in  
aq̄ Jordanis. de his v̄s s; d̄a z ter  
cia sūt bone. magi tū cert a. In sō/  
lutōe q̄onis v̄l rōnū p̄ncipaliū p̄me  
q̄onis nota quō sacra noue legis z  
veteri d̄nt. Etā nota quō sacra no  
ue legis efficiūt qd̄ figurant. z quō  
nō stat carecter p̄ accidēs gr̄e. z  
quō stat character. z quō cā ponit in  
eoz diffinitōe. z quō sc̄i de sacris  
tracāt. ¶ Ad argu. in p̄n. dico q̄  
nā abluir cor. i. aīam nō qd̄ cādo  
dispositioez mediā int ip̄m z abluē  
tē s; abluir tāqz dispositio p̄ria t̄me  
diata ad gr̄am eo mō q̄ d̄r q̄ meritū  
tū inducit beatitudinē.

# Extra q̄stio

p̄me d̄s. vbi q̄nt vtz i cir  
cūcisiōe remittat pec̄m originale. v̄z  
q̄ nō. Nā aug. sup̄ illō ps. vt quid  
d̄s repulisti. dic̄ q̄ sacra veteri legi  
tū p̄mittēbāt z s̄ḡbant. hec autē no  
ue legis dant salutē. ¶ Ad oppo. est  
ang. q̄ dicit instituta ē circūcisiō dei  
ad purgatiōz hui⁹ pec̄i veteri valeb  
bat magnis z puis. sic baptisimus  
valere cepit ex̄q̄ institut⁹ ē. Pro ista  
q̄ōe ponūt tres p̄loes. P̄ia p̄tio  
q̄ i circūcisiōe remittebat pec̄m ori  
ginale p̄z. qz ad Ro. 4. sup̄ illo ver  
bo signaculuz accepit circūcisiōis  
dicit glo. q̄ in circūcisiōe remitte  
bat peccatum originale z contra  
ip̄sum valebat circūcisiō. sicut

# Dist

baptismus in nouo testamto. vt h̄  
de ple. dist. 4. et q̄. Itē aug. li. 2. de  
nuptijs ⁊ p̄cipitētia dicit. circū  
sio instituta ē in p̄lo dī ad remissio  
nē veteri p̄cti. S; veteri p̄ctm̄ ē p̄ctm̄  
originale ḡ r̄c. Itē d̄s nunq̄ reliq̄t  
gen̄ h̄uānū absq̄ remedio necessa  
rio ad salutē. ḡ r̄pe leḡ dedit aliq̄d  
remediū d̄s ⁊ culpā originālē. s; nō  
legimus nisi circūcisionē. ḡ r̄c. Se  
cūda p̄clo q̄ circūcisio nō p̄tinet ad  
t̄ps legis nature patz. qz lex nature  
cōis ē oīb; circūcisio aut̄ nō ē cōis  
oīb;. nā s̄m hugo. li. de sacris. Cir  
cūcisio est sacrm̄ legis scrip̄te succe  
dēs sacrm̄ leḡ nature lz fuerit i cho  
ara añ legē scriptā. nā data fuit t̄pe  
abrae vt h̄ in gen̄. nec ē incōueniēs  
q̄ aliq̄d p̄culr̄ p̄tinet ad legē sit  
inchoatū añ leḡ publicatiōez. q̄re  
circūcisio succedit sacris legis natu  
re. dicit Bonauē. di. j. 4. q̄ est rōne  
ḡuitatis ⁊ euidentie. ⁊ rōne certitu  
dinis ⁊ etiā efficacie. qz maḡ remit  
tebatur fomes in illis q̄ circūcide  
bant q̄ in his q̄ t̄pe legis nature so  
lis sacrificijs ⁊ fide mūdabāt Ter  
cia p̄clo q̄ circūcisio maḡ est x̄p̄i  
mata sub Josue q̄ sub moyse. cul  
rō est. qz t̄pe moyli nō dimiserūt cir  
cūcisionē. s; sub Josue neglexerunt  
eā in d̄serto. id oportuit dari in mā  
datū. Alia rō ē sp̄ualis. qz circūci  
sio facta t̄pe iosue fuit post pegrina  
tionē in terrā p̄missiōis. s; hec circū  
cisio figurat circūcisionē ⁊ abiectio  
nē vicioz q̄ semp̄ est sub p̄cepto. et  
hec circūcisio carnis erat s̄ gnū iusti  
ficatiōis ⁊ purgatiōis aīe. de ple.  
di. 4. et q̄. ¶ Ad argu. in p̄nci. d̄ q̄

# I

aug. intelligit de sacris improprie  
dictis q̄ dicebantur cerimonie.

## Septima q̄o

p̄me dist̄n. vbi q̄rit̄ vtz in  
circūcisione ex vi circūcisionis p̄tere  
rebat̄ gr̄a. vid̄ q̄ nō p̄ illud Ro. 4  
vbi d̄ q̄ p̄ctm̄ b̄n̄ dimittebat̄. sed  
gr̄a ad b̄n̄ opandū adiutrix nō p̄sta  
bat̄. ¶ Ad op̄positū est aug. ⁊ beda  
sup̄ illud Lu. 2. In hac q̄one p̄m̄o  
ōndit̄ q̄ circūcisio p̄ctm̄ originale  
deleat ⁊ inquir̄it vtz potuit deleri  
sine infusione gr̄e. Et ponit p̄mam  
op̄i. dicentē q̄ nō q̄ op̄inio ē Rich.  
de media villa. li. 4. dist. 1. q. 6. art.  
3. ⁊ beati tho. di. eadē. q. 2. arti. 4.  
sed doctor̄ improbat̄ oñdens q̄ p̄  
iusticiā originālē absq̄ infusione ḡ  
t̄pe potuit peccatū originālē deleri.  
vbi habes q̄ deus p̄t virtutē p̄ḡi  
nitatis p̄dirā reparare q̄ om̄ia que  
dicūt̄ p̄ḡnitatis positivē. Et sic est  
p̄clo doctor̄is q̄ deus p̄t originālē  
p̄ctm̄ dimittere absq̄ infusione gr̄e  
facit ad hoc. 6. q. j. si oīa. vbi habet̄  
q̄ gr̄e plenitudo adiectiōe nō idi  
get̄. nec vlla requirit̄ cōmendatiōis  
augmenta Nouer̄ dubiū p̄m̄ an  
de<sup>o</sup> de potentia absoluta possit di  
mittere p̄ctm̄ originālē absq̄ colla  
tione cuiuscūq̄ positivi repugnan  
tis illi culpe. Et ponit rōnem q̄ nō  
possit. ⁊ soluit illam. Et in solutiōe  
p̄me rōnis nota q̄ nō id̄ aliquis est  
debitor̄ originālis iusticie. qz p̄pa  
gatus ad adam. In solutiōe secū  
de rōnis nota quōd est duplex muta  
tio in iustificatiōe p̄ctōz vna po  
sitiua alia p̄uatiua. Nouer̄ secūduz



dubium an deus de potentia ordinata poterit dimittere originale absque infusione gratie. Prima opinio quod factum est de facto et est magistri sententia. Secunda opinio quod circumcisio principaliter erat ad tollendum originale. ex plequenti hoc referebat gratiam et varr. li. 4. di. j. q. 2. et thom. di. eadem. 2. pre. q. 4. Sed doctor improbat. Tercia opinio propria doctoris subtilis quod de potentia ordinata deus nec originale nec actuale mortale potest dimittere absque infusione gratie. Sed ut melius hec materia videatur ponent tres articulos. primus si de potentia dei absoluta potest remitti culpa originalis sine infusione gratie. secundus si de potentia ordinata potest remitti sine infusione gratie. et tertius si in circumcissione referebat gratiam. **Quantum ad primum articulum.** dimissa opinio. tacta superius dicitur quod deus de potentia sua absoluta potest remittere culpam originale sine infusione gratie. et hoc maxime quod gratia non opponitur peccato originali sicut mortali. **Quantum ad secundum articulum.** si de potentia dei ordinata deus potest dimittere culpam non infundendo gratiam. Et ad hoc dicitur quod non. quod secundum legem divine sapientie post naturam lapsam non est dare medium inter filium regni et filium perditionis. sed filius regni est per gratiam secundum augustinum. filius autem perditionis est per peccatum igitur si remittitur culpa datur gratia. Et hoc de his duobus articulis licet sententialiter iam dicti essent. sed appositum propter tertium articulum. **Quantum ad tertium articulum.** si in circumcissione referebat gratiam. dicitur dicitur tripliciter. Primo magister dicit sic in circumcissione remittebat cul-

pa sed non referebat gratiam. unde glo. super illud ad Romanos. 4. Signaculum accepit circumcissionis dicitur quod peccatum ibi dimittebat. sed gratia adiunxit ad bene operandum non prestabat. Et augustinus super titulum. 73. preterea dicitur quod sacra veteris legis promittebant gratiam sed non dabat. Item circumcisio non aperiebat ianuam paradisi. sed habiti gratiam patens est ianuam paradisi. Alij dicunt. sicut varr. ubi dicitur quod in circumcissione referebat gratiam non tamen principaliter sed ex sequenti. quod circumcisio principaliter ordinatur ad deletionem peccati originalis et ex sequenti ad gratiam referendam. Et ideo dicitur gratiam non referre ut dicitur prima opinio. quod non eam refert principaliter sed ex sequenti. Tercius modus dicitur de tertia opinio. est quod in circumcissione referebat gratiam tamen puula respectu eius quod conferunt in baptismo. Cum dico gratiam puula duo dico scilicet gratiam et puula gratiam. sed eo ipso quod in aia est gratia remittitur culpa. et licet abilitat aia ad proficiendum. quod tamen puula est. ideo par abilitat. hoc habet de ple. di. 4. in. c. quod apud. 7. c. se. ubi habet quod magis valet apud nos baptismus quam apud veteres circumcisio. et propter hoc soluitur auctores magistri. nolunt ei auctores ille negare gratiam referri in circumcissione. sed quod par abilitat. ideo dicitur gratiam non pretere. Alio modo soluit doctor non dicens quod ille auctores loquuntur de sacris improprie sumptis sic erant purgationes et expiationes. Ad aliud de aperitione sanue dicitur quod non fuit defectus circumcissionis quod non aperuit ianuam. sed quod venit in tempore quod peccatum non fuit solutum sed soluto peccato circumcisus in gratia potuisset habere ianuam apertam nisi aliquid aliud impediret. In solutione quere rationis

# Distinctio

I

nota q̄ alicui offensa dimittit̄ r̄ do  
reco. accliat. r̄ t̄m̄ nō accep̄at ad vitā  
eter. Itē nota p̄ op̄i. doc. q̄ certimo  
nie q̄ ip̄o p̄rie dicebāt sac̄ra in lege  
veteri p̄ferebāt gr̄ā quō r̄ circūci  
sio q̄ rōne op̄is op̄ati. Et q̄re d̄r cir  
cūcūsiō nō p̄ferri r̄ quō sac̄ra no  
ue legis gr̄ā p̄ferūt. Et nota in illo  
passu vbi d̄r q̄s in finē. Nūc aut̄ de  
istis certimonijs infra vbi d̄r q̄ nō  
regr̄it̄ ibi bon̄m̄ op̄us interior̄ q̄ me  
reat gr̄ā. s̄z sufficit q̄ suscipiens nō  
ponat obicē. Aliq̄ d̄. cunt hic sc̄orū  
errasse r̄ heresim̄ dicera. s̄z ne mirū  
nā ignorantia multos decipit. r̄ iō  
excuso eū. Nā hic sc̄orus locutus  
in puulis q̄d̄ p̄. Nā in dis. 4. ad p̄  
mū vel q̄onis p̄mei si. dicit ibi vbi  
ponit aī p̄mū arci. q̄ suscipiens sa  
crām̄tū op̄oz q̄ h̄at aliquā deu  
otioz si sibi d̄at valere sac̄m̄ alit̄ vi  
deret p̄nere. r̄ sic v̄z q̄ sc̄orus non  
neget motū interiorē merentē gr̄āz  
Et sic illud p̄me distinctiois intel  
ligat in puul r̄ nō i magnis. ¶ Ad  
arg. in p̄nci. p̄z p̄ea q̄ in l̄ra ponūt.

## Traya q̄stio

p̄me distin. vbi q̄rit̄ veruz  
in lege nature fuit aliq̄d̄ sac̄m̄ cor  
r̄ndens huic circūcūsiōni. v̄z q̄ non  
de p̄se. dis. iij. q̄d̄ apud r̄c. r̄ Greg.  
iij. moralitū dicit q̄ agit apud nos  
aqua bap̄tismi hoc egit apud ve  
teres p̄ puulis sola fides. vel p̄ ma  
ioribz h̄us sacrificiū nō q̄ sacrificiū  
Ad op̄. est aug. p̄ faustū. in nul  
lū nomē religiois p̄nt hoies coagu  
lari nisi aliq̄z signoz velut sac̄roz  
p̄ortio colligēt. Breuiter dicit ad

q̄ntē q̄ sic. Sed post̄ nō sūt opti  
ponent tres p̄does. Prima q̄ tpe  
legis nature fuerūt aliq̄ sac̄ra cor  
dentia circūcūsiōni patz. nam nullo  
tpe dimisit̄ deus cultozes suos sine  
remedio necessario ad salutē. Sed  
p̄letio culpe originalis post lapsū  
fuit necessaria ad salutē. ideo om̄is  
tpe fuit ali q̄d̄ remediū seu sac̄m̄  
ad salutē. Secūda p̄lusio q̄ illud  
fuit fides parentū vel virtus sac̄ri  
ficiū q̄d̄ p̄bat̄ p̄ grego. 4. li. moralitū  
nec accipit̄ hic fides p̄ solo habitu  
sed p̄ actu r̄ p̄ actu nō t̄m̄ meritoz  
s̄z etiā exteriori. i. p̄ actu q̄ q̄s iuoca  
bat deū ore vel aliq̄ signo exteriori  
sensibili offerenda sacrificia vt s̄z  
des offerentū q̄ in bap̄tismo p̄dest  
puulis. de p̄se. di. iij. illud. Tercia  
p̄do q̄ circūcūsiō iam cessauit q̄d̄ p̄z  
p̄ aug. p̄ faustū vbi dicit sic. Sac̄ra  
que fuabant̄ p̄nūciatiua erant q̄ cū  
suo aduentu xp̄us impleuisset abla  
ta sunt r̄ alia instituta q̄ sunt virtu  
re maiora. vtilitate melioza. actu sa  
cilioza r̄ nūerosp̄aacioza. S̄z tunc  
querit̄ quo tpe cessauit circūcūsiō d̄r  
q̄ hiero. r̄ aug. sunt p̄rar̄ij hierony  
mus ponit duo tpa. vnū tps̄ aden  
di euangelitū. r̄ incept̄ ab aduentu  
xp̄i vsq̄ ad passionis p̄sum̄ationē  
Aliud tps̄ p̄mulgationis vsq̄ ad  
finē mūdi. Et sic d̄c̄ hieronym̄ q̄  
circūcūsiō debuit p̄uari quousq̄z vel  
ritas euangelitū p̄mulgaret. Aug.  
aut̄ alio mō soluit dicens q̄ triplex  
est tps̄. prim̄. p̄ sc̄nd̄ euangelium  
secundū p̄mulgandi p̄ditū. tertius  
custodiendi p̄mulgati. p̄mū tps̄  
fuit ab aduentu xp̄i vsq̄ ad passiōē



nis assumptione. et hoc tpe fuerunt legalia infirmata. et in morte xpi mortua. scd̄ tps fuit a morte xpi ad dimulgatione in om̄s gentes. iuxta illud. In oem terram etc. Et hoc tpe fuerunt legalia ad tumulu deducta. Terciu tps fuit ab illo tpe usqz ad finem mudi in quo legalia sunt q̄si in sepulcro posita et clausa. dicit igitur aug. q̄ primo tpe legalia fuerunt potuerunt tanqz via salutis vlt̄ ppter salutis utilitatem. secundo tpe fuerunt potuerunt etia ab his qui audierunt euangelii ppter honestate quia honore erat deducenda synagoga ad tumulu. tertio ho tpe nullo mo fuerunt seruanda. quia q̄ iam fuerat non est materni corp̄ p̄culi honorator. sed sepulture impudens reuelator. Et sic ponit p̄ petrus et paulus vterqz fuerunt non ppter vitandu scandalum. primi. sed etia ad honore matris. i. synagoge impediendu. ¶ Ad auctoritate in principio p̄ p̄ secunda clusionem.

Intra secundam distinctionem querit vtz sint septem sacra noue legis. videt q̄ no. nam m̄rimoniū est sac̄m sed no noue legis. ergo no sunt nisi lex in lege noua. ¶ Ad oppositu. > sunt infirmitates q̄ que sunt sacramenta. ergo > sacra. Circa istam q̄onem sunt tres clusiones. Prima q̄ q̄gruuz est legem euangelicā sacramentis p̄ fecerunt ad ornari p̄z. nam q̄gruuz est legem veritatis et gratie p̄fectissimis sac̄is ad ornari. Sed lex euangelica est lex veritatis et gr̄e s̄m illud Job. j. Gratia et veritas p̄ iesum facta est.

Secunda p̄lo q̄ illa sacra q̄ bus lex euangelica ad ornari sunt septem p̄z. qz s̄m nūez infirmitatu s̄m medicine. s̄ infirmitas est duplex scz culpe et pene. infirmitas culpe est triplex. s. original̄ q̄ quāē baptisim̄ actual̄ mortali q̄ quāē p̄nia. actual̄ venial̄ q̄ quāē extrema vncio. Infirmitas ho pene est q̄druplex. s. ingrātia. pusillanimitas malicia et p̄cipiam et m̄rimoniū q̄ ingrātia est ordo. q̄ pusillanimitate est p̄firmatō vel aliter sacra sunt q̄dā medicine. S̄ medicina est triplex. s. p̄suatiua curatiua et confortatiua. Medicina p̄suatiua curat a morbo. s̄ no liberat ex toto et talis est m̄rimoniū. Medicina curatiua liberat p̄ grām et hec variat s̄m triplicē grām. s. baptisim̄ malē. et sic est baptisimus. p̄nialem et sic est p̄nia. finale et sic est extrema vncio. Tercia est medicina confortatiua. duplici em̄ ex cā hō indiget confortari. vel ppter difficultatem pugne. et sic est p̄firmatio. vel ppter laetudine itineris. et sic est eucharistia. Ordo autē ad m̄strandū vtrūqz sac̄m. Tercia clusio q̄ illa septem sacra sunt a deo instituta p̄z. nam oia sunt instituta a xpo p tpe legis euāgelice s̄ m̄rimoniū fuerit ante institutū. t̄m p̄ lege euāgelica fuit a xpo approbatū. de baptisimo p̄z. qz fuit institutū xpo veniente iux̄ illud Mat. vlti. Ire docete oēs gētes baptisantes. et sic xpus instituit illud sac̄m. de eucharistia p̄z. et p̄dicatio diffusa Jo. 6. s̄ et institutō fuit i cena. mat. 26. de p̄firmatōe p̄z istō et Jo. 2

Accipite spm̄ sc̄m̄. De p̄nia p̄tz eſt  
 institutio Job. 2. q̄z remiserit pec-  
 cata. ⁊ Math. xvj. Quęcūq; liga-  
 uerit sup̄ terrā. De extrema vnctio  
 ne d̄z q̄ fuit instituta a iacobo Jac.  
 j. Si infirmat q̄s in vobis ⁊c. S;̄  
 melius est dicere q̄ fuit a x̄po. legi-  
 mus em̄ Marc. 6. q̄ apli vngebāt  
 oleo multos infirmos ⁊ sanabant.  
 Constat aut̄ q̄ hoc nō fecerūt nisi in  
 virtute x̄pi q̄ instituerat illā vnctio-  
 nē. De m̄rimonio x̄pus ratificauit  
 Math. xix. q̄n dixit. p̄ter hoc re-  
 linquet hō patrē ⁊ matrē. De ordie  
 p̄tz Mar. 2. 6. Hoc facite in meam  
 m̄mōriatōz. Et nota q̄ istoꝝ sac̄ro-  
 rū tria in q̄b; imp̄m̄it̄ character non  
 iterat̄. s. baptismus ⁊ firmatio ⁊ or-  
 do. alia s̄o bñ iterant̄. ¶ Ad arg. in  
 p̄ncipio p̄tz p̄ terciā p̄cloem.

## Ecūda que

stio sc̄cūde dist̄in. vbi q̄rit̄  
 vtz sac̄ra noue leḡ h̄eant efficacīā  
 a passiōe x̄pi. vtz q̄ nō. qz. j. merba.  
 er. ij. phi. d̄z q̄ cā in actu ⁊ effectus  
 in actu s̄l̄ sunt ⁊ nō s̄l̄ s;̄ passiō x̄pi  
 nō est in actu q̄ ⁊c. ¶ Ad oppo. s̄l̄  
 mḡ ⁊ aug. de ci. dei. c. 26. Hic di-  
 cam duas p̄clones. deinde aliqua  
 alia. Prima p̄clo. q̄ sac̄ra h̄nt effi-  
 caciā a solo deo p̄z. Efficiētia sa-  
 crām̄toꝝ nō p̄t esse ab aliq̄ inferio-  
 ri causa instituyente ipsam. s;̄ solus  
 deus instituit sac̄ra. vt dictū ē in p̄-  
 cedenti q̄ōne ⁊ in terciā p̄clōne. Cō-  
 firmat̄. solus deus determinat se ad  
 cāndū effectū p̄p̄riū alias deus nō  
 esset p̄ma cā si posset aliunde deter-  
 minari. S;̄ effectus signati p̄ sac̄ra

sunt p̄p̄riū soli deo. qz solus deus p̄t  
 cāre ḡn̄az. igit̄ a solo deo sac̄ra h̄nt  
 efficacīā. sicut a cā p̄ncipali agente  
 ⁊ cānte. ⁊ hic sit primus articulus.  
 Secūda p̄clo ⁊ sc̄ds arti. ē q̄ sac̄ra  
 h̄nt efficacīā a passiōe x̄pi sicut a cā  
 meritoria qd̄ p̄bat̄ sic. ab illo sac̄ra  
 h̄nt efficacīā sic a cā meritoria qd̄  
 plus accepr̄at deus q̄ displicet sibi  
 offensa primi pen̄s s;̄ talis fuit pas-  
 sio x̄pi. vtz p̄ An̄. in li. Cur de<sup>o</sup> hō  
 ⁊ declarat li. 3. di. ij. ⁊ illud ex̄p̄l̄si-  
 cas de p̄se. di. 4. p̄zie. vbi h̄z q̄ ba-  
 ptism<sup>o</sup> flum̄is sup̄lit simpl̄ p̄turē  
 ex passiōe x̄pi. Et nota hic op̄inōez  
 mḡi cū eſt ip̄obatioe d̄ institutioe  
 extreme vnctiōis qd̄ fuit instituta  
 a iacobo vt dixi in sup̄iori qd̄e. No-  
 ta etiā quō in collōne istoꝝ remedi-  
 oꝝ p̄currūt m̄ia ⁊ vitas. Ibi nota  
 quō baptism<sup>o</sup> ianua p̄perit ⁊ nō cir-  
 cūcisiō. In solutiōne sc̄de rōis nota  
 q̄ sac̄ra h̄nt a x̄pi passiōe efficacīā  
 ⁊ exhibitā nō tñ actu exteriori s;̄ in-  
 teriori. H̄ est q̄ sac̄ra x̄po viuente po-  
 tuerūt institui ⁊ om̄i tpe vite sue. ⁊  
 tūc in primo instanti potuerūt h̄re  
 efficacīā a passiōe tā p̄fecte volūta. ⁊  
 sic intelligit̄ actu interiori exhibitā  
 In solōne terciē rōis nota q̄ gra-  
 p̄ h̄re cām de p̄gruo in recipiēte et  
 de p̄digno in alio. s. in x̄po dante.  
 ibidē nota q̄ i oib; d̄i op̄ib; n̄ fuit  
 adeo opus mere gr̄e nisi incarnatio.  
 In solōne q̄tre rōis ⁊ vltime nota  
 q̄ sac̄ra sp̄aliter dicūt fluxisse ex vul-  
 nere lateris x̄pi liḡ nō fluxerūt p̄-  
 cipal̄. si x̄po mortuo inflicum fuit  
 vulnus s;̄ si x̄po viuo. ¶ Ad argum̄-  
 tū in p̄ncipio dico q̄ ⁊ si passiō x̄pi



## Questio

qui dixit. Ego te baptiso in nomine patris et filii et spiritus sancti. Trasmutatio fit tripliciter quia aliquando variatur orationis sententia. ut si diceret. Ego patris baptiso te in nomine filii et spiritus sancti. et hoc impedit. aliquando non variatur orationis sententia. ut si diceret. Ego te baptiso in nomine filii et patris et spiritus sancti. et hoc non impedit nisi fuerit ex malicia volens mister inducere te errore. Interpositio autem vel intermissio fit dupliciter. una autem est tantum quod discutiatur intentio. et longam facit motionem. ut si baptizans recederet et postea reverteretur. tunc in tali casu nihil fit nisi reincipiat. Aut est parva motus ut si prosternendo faceret pauas et tunc bene est baptizatus. Implicatio fit duobus modis. Uno modo ut baptizo te in nomine trinitatis. et sic non baptizaret nisi tres persone debent exprimi. Mat. vi. Alio modo fit secundum deum. ut baptizo te in nomine christi. et de isto est dubium maxime pro tempore istius. quia in aliquo tempore bene licuit baptizare in nomine christi. ut patet Actuum 8. et ideo de tali tenenda est regula que ponitur extra de bapt. 2. et effect. c. 1. ubi dicitur quod omnes tres persone debent exprimi. Sed in isto casu sunt multe trinitates. et Scotus dubius se dimittit in hoc casu. nec audeat determinare. sed de dubio quod sit baptizatus. Ad argu. in principio dicitur quod illud intelligitur in materia et forma naturalibus et naturaliter operantibus.

## Tercia que

estio tertia distinctio ubi queritur. Utrum sola aqua naturalis pura sit veniens materia baptismi. Utrum detur quod non. quia aqua artificialis habet ea

## III

dem accidentia cum illa naturali. scilicet humiditate et frigiditate et cetera. sed ex accidentibus cognoscitur subiecta. de anima. 8. et cetera. Ad oppositum est iohannis 4. In hac questione sunt duo articuli. Primus est questionis rursus. Secundus articulus est dubitatio declaratio ubi. Quantum ad primum articulum. post naturam tres conclusiones. Prima quod aqua naturalis est materia baptismi. Decisio patet. nam illa aqua vel humor est materia baptismi in quo christus determinavit baptismum fieri. scilicet hoc est aqua ut patet Jo. 4. et Mat. 28. Secunda conclusio. quod sola aqua naturalis est materia sufficiens pro se baptismi. Patet nam aque veniunt multe quantitates de quibus doctor ponit non quatuor. Tercia conclusio. quod aqua artificialis non est materia baptismi. Patet nam illa aqua variatur specie maxime cum ille aque sint mixte et non simplices et artificialiter facte et non naturaliter. Quarta ad secundum articulum. que sit materia baptismi. que remota est baptismi. Dicitur quod aqua est materia remota. Ablutio pro active super est materia pro pinqua. Etiam nota quod ad naturales pertinet determinare materiam baptismi et non ad theologum vel canonistam. In solutione tertiae rationis nota. quod aqua artificialis est subtilior naturali subtilitate et qualitate. sed non simpliciter. In solutione quarte rationis nota. quod aqua que fluxit de latere christi fuerit aqua et non fleuma secundum opinionem Innocentii. Et probatur hoc sicut evangeliste. Qui vidit resurrectionem prohibuit veritati profecto. non aqua sed fleuma dixisset si non fuisset aqua sed fleuma. Probatur hoc per figuram que precessit super

# Distinctio

Canonistis vero definit sic valet  
Baptismus est ablutio exterior cuius  
certa forma sabbat sine qua non saluatur  
et quod proficit ad salutem ut habetur. i.  
q. i. detrahe. Et talibus dicitur quod interdum  
vocat baptismum ipse carecter a se im-  
pressus. ut habetur de use. di. iij. c. tunc  
valere Sed pro maiori declaratione  
ponent tres articuli. Primus articulus  
est. cuius est talis definitio. Et de his  
tam determinatur est in hoc articulo. in  
illa questione de definitione sacramenti  
vide supra. Secundus articulus est. quod ba-  
ptismi est talis definitio. primum quod  
est ens positum per se unum unitate nec  
potius nec est simpliciter simplex et hoc necesse  
potius eodem. sed oportet tale est. definitibile. et  
baptismi est talis definitio. Tertius  
articulus est. quod sic eius ratio definitiva ubi  
notandum quod baptismus est signum sen-  
sibile. et ut est signum importat rela-  
tionem. de cuius relationis fundamentum  
possumus dupliciter loqui. Uno modo quod  
eius fundamentum sit non solum ablu-  
tio sed eius forma. Alio modo quod eius fun-  
damentum sit sola ablutio quibus habeat  
alia concomitantia scilicet rationes definitivas  
baptismi et. secundum duplicem optionem scilicet  
forma prolata cum intentione baptis-  
mi Ad oppositum. si teneat ista via ult-  
tima potest poni talis ratio definitiva ba-  
ptismi. Baptismus est ablutio hominis.  
aliquiter sententia facta ab alio in a-  
qua ablutione sub certis formis simul  
cum intentione debita. preferente forma  
efficaciter ex institutione divina ab-  
lutione anime a peccato. Si vero te-  
neatur alia via scilicet quod forma cum ablu-  
tione sunt fundamentum baptismi tunc  
potest poni alia ratio baptismi scilicet

# III

Baptismus est sacramentum ablutionis  
aie a peccato consistens in ablutione  
hominis aliquam sententia facta in a-  
qua ab alio ablutione. in formis cer-  
tis ab eodem ablutione cum debita in-  
tentione placis. Et hec ultima ma-  
gis placet doctoribus quam alia licet primus  
non reprobet. Nam non est contra inter  
illas definitiones nisi per hoc solus quod  
una ponit ablutionem in recto. sed a-  
lia ablutionem et verba. Et nota. quod in  
responsione ad argumentum principalem  
lectatur responsio Richardi de  
media villa di. iij. huius. iij. arti-  
q. i. ad argumentum secundum et probatio  
eius. Ad argumentum in principio o-  
porteret dicere quod ablutio non est pars  
fundamenti. quod includit baptismus  
sed est totum fundamentum licet remo-  
tus. et sic pars predicat per modum totum

## Ecūda que

ratio tertiae distinctionis ubi  
querit. Ut sit illa pars forma ba-  
ptismi. baptismo te in nomine patris et fi-  
lij et spiritus sancti amen. Uidet quod non  
sit hec forma. Ego baptizo te. nam  
cuiuslibet huius formam materiam  
forma cuius debet esse in materia  
Sed hec forma non sunt in aqua nec in  
ablutione ut in subiecto. et cetera. Ad  
oppositum est extra de baptismo et  
eius effectus. si quis. In ista questione sunt  
tres articuli. Primus est. si aliquid ver-  
ba sunt forma baptismi. Secundus quod  
sunt illa forma que sunt forma bap-  
tismi. Tertius articulus. si illa verba possunt  
mutari vel variari sine periculo sic quod  
esset vere baptisatus. Quantum ad  
primum articulum dicit. quod aliquid forma est



# Questio

forma baptismi. p[er] h[anc] ibi ē ablutio  
exterior et s[an]c[t]a s[an]c[t]a. ablutio h[ab]et r[ati]o[n]em  
materie. et s[an]c[t]a r[ati]o[n]em. s[an]c[t]a. q[uo]d p[er] h[anc]  
p[er] aug. p[ri]o de doc[ri]n[is] p[er] a. d[ic]t[ur]em  
s[an]c[t]a inter o[mn]ia signa tenet p[ri]cipatū  
f[un]do. igit[ur] aliq[ui] s[an]c[t]a s[an]c[t]a in fo[r]m[is]. Quā  
tū ad e[ss]ent[ia]m arti. vbi q[ui]tur q[ui] sunt il  
la s[an]c[t]a q[ui] sunt forma baptismi. V[er]o  
ponitur due c[on]clusiones. P[ri]ma est.  
q[uo]d forma baptismi i[n] eccl[esi]a R[om]ana ē  
illa. Ego te baptizo in no[m]i[n]e p[at]ris et fi  
lij et sp[irit]us s[an]c[t]i amē. Quā formā te  
nerur suare. q[ui]bet mister in p[re]dicta  
eccl[esi]a. nam sic R[om]ana eccl[esi]a in  
stituit. vt notat[ur] extra de bap. et eius  
effectu. c. si q[ui]s. S[ec]unda c[on]clusio est q[uo]d  
forma baptismi in eccl[esi]a greco[r]um est  
illa. Baptisef tuus x[rist]i in no[m]i[n]e pa  
tris et filij et sp[irit]us s[an]c[t]i. amē. in q[ui] for  
ma nō exp[re]mit p[er]sona[m] m[is]tr[is] sicut  
alia. Et hoc ad euitandū scisma. vt  
ponit p[ri]ma ad Cor. c. i. Glabatur  
em[en]te[m] baptisati de m[is]tr[is] d[ic]entes Ego  
q[ui]dem pauli. ali[us] ego q[ui]dem petri p[er]  
pter q[uo]d ap[osto]l[us] cludit d[ic]ēs. diuisus  
est. q[ui] sp[irit]us Ad[ami] tolle nō u[er]o igit[ur] illud scis  
ma ordinatū est i[n] eccl[esi]a greco[r]um. vt  
nomē m[is]tr[is] nō exp[re]meret. Quā  
tum ad tertiū arti. si illa fo[r]m[is] v[er]o  
ba p[oss]unt variari sine p[er]iculo bap[ti]sma  
ti. V[er]o s[un]t tres op[er]iones. Una d[icit] q[uo]d  
q[ui]cūq[ue] variatōe sacra circa s[an]c[t]a d[ic]i  
tō tres p[er]sone exp[re]muntur integraz  
est sacramentū baptismi. Est alia o  
p[er]io T[er]tio. q[ui] est total[is] ad opposit[um].  
q[ui] dicit q[uo]d necesse ē p[re]dictā fo[r]m[is]  
total[is] seruare. al[is] sacramentū nō esset  
integ[rum]. Tercia op[er]io est Scoti q[ui] il  
la variatio p[otes]t esse q[ui]dupliciter. vel  
ex p[ar]te m[is]tr[is]. vel ex p[ar]te actus. vel

# II

ex p[ar]te suscipiētis. vel ex p[ar]te clausu  
sequētis. s. in no[m]i[n]e p[at]ris et c. Si autē  
fiat variatio ex p[ar]te m[is]tr[is] pura q[ui]  
baptisans nō dicit. Ergo integ[rum] ē  
sacramentū sicut pat[et] de greco[s] qui  
vere baptisant et nō p[er]ferit illud  
pronome ego. ille in sic facies in ec  
clesia R[om]ana mo[r]tal[is] peccaret  
Si autē fiat variatio i[n] actu exp[re]mē  
do illū modū in op[er]atio[n]e m[is]tr[is] et nō  
indicatiue d[ic]ēdo sic. Baptisef ser  
uus x[rist]i in no[m]i[n]e p[at]ris et c. ad huc esset  
integ[rum] sacramentū. sicut pat[et] de gre  
cis. Si autē fiat variatio in suscipiē  
te sac[ra]m[en]tū nō ē integ[rum]. Si autē fiat va  
riatio ex clausula sequēte. s. i[n] no[m]i[n]e pa  
tris et c. Dico q[uo]d p[otes]t fieri ser  
u[us] sic  
ponit Bonau[er]i. sup. iij. di. iij. q. vi.  
s. mutādo. addēdo. cor[ru]p[er]ēdo. trā  
sponēdo. interponēdo. et p[er] se eodem  
s[an]c[t]o i[m]plicādo. Mutādo fit vt si d[ic]i  
ceret. baptizo te in no[m]i[n]e p[at]ris genito  
ris genit[ri] et spirati tūc non esset ba  
ptism[us]. q[ui] licet idē fecerit in aliū mō  
duz f[un]di h[ab]it. et sp[irit]us voluit p[er]sonas  
no[m]i[n]ari p[er] h[oc] nō i[n] b[ap]tismo. Addi  
tio fit t[er]tio mōis. q[ui] ē vna additio  
p[er]tra fidē. vt diceret baptizo te i[n] no[m]i  
ne p[at]ris maioris et filij minoris. et sic  
nō esset baptisat[us]. Alia ē p[ar]t[is] d[ic]tio q[ui]  
nō est p[er]tra fidē. vt si diceret Bap  
tizo te in no[m]i[n]e p[at]ris h[ab]ipotētis et filij et  
sp[irit]us s[an]c[t]i. et sic b[ap]tisar[is] si facies  
nullū intēderet erro[r]ē. Corruptō fit  
dupl[ic]i. Aliq[ui] est tāta q[uo]d nullo mō te  
nēt[ur] sensus. et tūc nō est baptism[us]. ali  
q[ui] est pauca. et tūc nō cor[ru]p[er]it sen  
sus. vt pat[et] de h[ab]itib[us] lignā i[m]peditā.  
et tūc nō impedit baptism[us] vt pat[et] de  
c[on]s[uet]udine. di. iij. ca. r[eg]ula[rum] d[ic]it de illo  
p[re]sbitero lingue larine i[m]perito.

nō sit nec i effectu. est tñ in accepta-  
tione diuina. ꝛ hoc sufficit

## Tercia que

stio scōbe distinctōnis vbi  
fitur. vtz baptisati baptismo Jo.  
itez erāt baptisandi baptismo xpi  
Videlꝫ nō. nā in receptōe sacram  
toꝝ qđ datur nō est reiterādū sed si  
aliqđ obmutat caute ē suppleđū ē  
de clerico ꝫ saltū ꝫ moro. c. vnico.  
Ad oppo. est aug. de baptismo cō  
tra donasticas. v. c. Ad hāc qđ em  
dicit ꝫ sic. de ꝫse. dist. iij. ca. aliud.  
Et accipit ab Aug. Omel. v. sup  
Jo. Si qđ baptisauit iudas nō ite  
rū sunt baptisandi. qđ autē baptisa  
uit Jo. itez sunt baptisandi. Et sō  
circa hoc tria videbimꝫ. Prio a qđ  
fuit baptisatꝫ Jo. institutꝫ. Scōdo  
ad qđ fuit institutꝫ. Tercio. qđ erat  
etiā efficaciat. Quantū ad primū  
arti. dico. ꝫ baptisatꝫ Jo. fuit insti  
tutꝫ a deo. qz Jo. s. bētur. ꝫ ipse io.  
bapt. dicebat. Qui me baptisare  
iussit ille mihi dixit. Sꝫ canoniste  
hnt ꝫ fuit institutꝫ ꝫbo ꝫ exēplo cū  
dñs a ioāne fuit baptisatꝫ. ꝫ tūc vi  
regñatiuā cōtulit. de ꝫse. dist. iij. ꝫ  
quā. ꝫbo ei ꝫ ꝫcepto fuit institutꝫ.  
cū dixit Eūtes in mōm docete oēs  
gētes baptisantes eos in noīe xpi.  
ꝫ. de ꝫse. di. iij. c. ꝫꝫte. ꝫ in decreta  
libꝫ de bap. ꝫ eius esse. ca. debitum.  
Quantū ad scōm arti. dꝫ. ꝫ baptis  
mus Jo. nō fuit institutꝫ ad effice  
dū. Sꝫ vt poiꝫ mgt in lra fuit in  
stitutꝫ ad scādā baptisatū xpi ꝫ ad  
assuefactiōnē homines ad baptisatū  
xpi. vñ sup illō verbo Mat. iij. de

glosa. Ego baptiso. i. tñ corꝫ la  
uo. qz ꝫcū dimittere nego. sꝫ sicut  
nascēdo ꝫ ꝫdicādo ꝫ eo. sic baptisā  
do ad baptisatū xpi iustos dirigam  
Quantū ad tertiu arti. de efficaciat  
baptisati Jo. dꝫ. ꝫ baptisatꝫ a iobe  
poterāt baptisari duobꝫ mōis scz in  
forma tradita a xpo vel i foꝫa alia.  
vtputa in noīe vcturi. Si qđ autez  
fuisset baptisatꝫ a Joāne i foꝫa tra  
dita a xpo nō erat rebaptisāndus. nā  
ille erat baptisatꝫ baptismo xpi ꝫ tñ  
ioānis. lz eēt baptisatꝫ a ioāne Si  
qđ vere fuisꝫ baptisatꝫ a ioāne in a  
lia forma. vtputa i noīe vcturi. vel  
alia ꝫili forma erat nēario rebap  
tisandus. qz ꝫceptum gñale obligat  
oēs. Sꝫ ꝫceptū gñale ē. ꝫ oēs bap  
tisemur i forma tradita a xpo. gꝫ ꝫ.  
In solucōe prime rōis nota. ꝫ mgt  
in hac qōne nō tenet. Etā ibi nota.  
quō ē vera illa matia. s. in receptōe  
sacramētōꝝ qđ datur nō est reiterā  
dū. sed si aliqđ obmutat caute ē sup  
plendū. vt extra de sacra. itera. c. j.  
ꝫ vlti. Et cā est. ne fiat iurta sacra  
mētō. vt bētur de ꝫse. di. iij. ondit.  
Ad argu. i ꝫncipio dico. ꝫ illud ē  
vex qñ aliqđ baptisati ꝫfert in ba  
ptismo ioānis nihil cōferebat nisi  
fieret vt ponit in tertō arti. vide ibi

Itca tercia distinctōeꝫꝫrit vtz  
hec sit vera definitō baptisati  
quā ponit i cōi scz Baptisatꝫ ē inti  
ctio. i. ablucio corꝫ exterioris scā  
sub forma verboꝝ ꝫscriꝫa Videlꝫ  
ꝫ nō. qz ꝫs nō ꝫdicat de toto. sꝫ ab  
lucio ē ꝫ sacramēti baptisati ꝫm ad  
gus. accedūt verbū ad elemētū ꝫ sit  
sacramētū. Ad oppo. est mgt i lra



isto in veteri testamēto xpi quādo  
 Moyses percussit silicem ⁊ ex ea nō  
 fluxit aqua sed aqua manavit ibi etiam  
 in quada[m] p[ro]bat[i]one nota q[uod] illa aq[ua]  
 fuit ibi de nouo creata miraculose v[el]  
 de cōponentib[us] resoluta. vel q[uod] flu-  
 xit sicut sibi placuit. ¶ Ad argu. in  
 p[ri]ncipio d[icit] q[uod] ex accidentib[us] cōibus  
 nō arguit nec cognoscit suba nec di-  
 cit hoc aristoteli. j. de aia. sed ex p[ro]p[ri]is  
 vel licet h[ab]eat aliqua silia. h[ab]et tamen  
 alia dissimilia.

## Marta que

stio vbi querit v[er]y institutio  
 bap[ti]smi euacuauerit circūcisio-  
 nē. videt nō. nā Ben. xvij. Data fu-  
 it abzac circūcisio in sed[em] p[er]p[et]uū.  
 nū. q[uod] ad sp[iritu] p[er]mansuz. ¶ Ad oppo.  
 Mar. 3. Nec q[uod] is q[ui] determinata  
 ē sup[er]ius. S[ed] cū h[ab]ent p[ro]ponēt duo art.  
 p[ri]mus v[er]y bap[ti]smus h[ab]eat necessita-  
 tē. scd[un]d[u]m q[uod] t[em]p[or]e circūcisio fuit euacua-  
 ta. ¶ Quantū ad d[omi]n[u]m art. d[icit] q[uod] ba-  
 p[ti]smus h[ab]et necessitate[m] ex p[re]cepto ⁊ nō  
 ex institutio[n]e. vbi ponit p[ro]p[ri]am v[er]y  
 quō aliq[ui]s obligat ad ob[ser]uandū p[re]-  
 cepta diuina mere p[ro]p[ri]a. ⁊ q[uod] ba-  
 p[ti]smus p[ri]mo fuit p[ro]mulgat[us] p[er]  
 modū p[ro]p[ri]i. ⁊ ex hoc om[n]is fuerit obli-  
 gari ad nō p[re]tendū. Scd[un]d[u]m p[er]  
 modū p[re]cepti. ⁊ ex h[oc] om[n]es fuerit obligati  
 ad suscipiendū. ibi h[ab]et q[uod] p[ro]p[ri]a vel  
 p[re]cepta d[omi]ni p[re]t[er]i nō p[oss]unt sine pec-  
 cato mortali. facit ad hoc textus. in  
 c. h[er]em. 33. q. 2. ⁊ in c. q[uod] h[um]anis  
 legito. rj. q. ij. secus aut[em] de p[re]cepto  
 vel de p[ro]p[ri]o h[um]ano. facit textus in  
 c. si d[omi]n[u]s ea iubet. rj. q. 3. Ibi etiam  
 habet p[re]t[er]entes p[ro]p[ri]um paup[er]at[is]

vel impediētes peccat mortaliter  
 Mat. 8. ⁊ facit textus in cle. dudū  
 in. S. ceterum. extra de sepul. inde.  
 ¶ Quantū ad secūdu[m] art. ponit opi-  
 nionē cōem sancti tho. in. ij. p[ar]te. 1.  
 di. q. 5. ⁊ Rich. di. 3. bui[us]. 4. 2. q. ar  
 5. q[uod] t[em]p[or]e quo bap[ti]smus fuit sub p[ro]-  
 p[ri]o v[er]y ad passionem circūcisio nō  
 fuit euacuata ⁊ isto mōdo quo ad nec-  
 cessitatem a passione p[ro]p[ri]o v[er]y ad p[ro]-  
 mulgationē nō fuit necessaria. sed  
 vtilis. a p[ro]mulgatio[n]e p[ro]p[ri]o ⁊ post fuit  
 mortifera. Improbatur h[ab]et opi. quo  
 ad tria que dicit. Secunda opinio  
 p[ro]p[ri]a doctoris subtilis est q[uod] bap[ti]s-  
 mus habuit duo t[em]p[or]a t[em]p[or]e sc[ilicet] p[ro]p[ri]i ⁊  
 p[re]cepti. Circūcisio h[ab]uit quor[um] t[em]p[or]a.  
 p[ri]mū ante v[er]y v[er]y t[em]p[or]e bap[ti]smi q[uod]  
 fuit necessaria. secūdu[m] est p[er] t[em]p[or]e ba-  
 p[ti]smi quo fuit licita ⁊ vtilis iudeis  
 nō t[em]p[or]e necessaria. t[er]ciū t[em]p[or]e circūci-  
 sionis p[ro]currat cū scd[un]d[u]m t[em]p[or]e bap[ti]smi  
 quo fuit p[ro]p[ri]o ex iudeis licita nō  
 vtilis nec necessaria. Conuersis p[ro]p[ri]o  
 egenibus nullo mōdo licita ⁊ istud t[em]p[or]e  
 pus duravit vltra t[er]ciū p[ro]p[ri]i h[ab]e-  
 bitum Hierosolymis sub Jacobo.  
 quartū p[ro]p[ri]o t[em]p[or]e in quo est o[mn]i[m]o mor-  
 tifera ibi q[uod] diuerso t[em]p[or]e diuerso gen-  
 tes obligabant ad suscipiendū ba-  
 p[ti]smū h[ab]et q[uod] diuerso t[em]p[or]e eis p[re]dica-  
 bat. Sed doctor instat p[ro]p[ri]a t[er]ciū  
 t[em]p[or]e ⁊ dicit q[uod] illo t[em]p[or]e petrus fuit re-  
 p[ro]p[ri]o a paulo in antiochia vo-  
 lens legalia suare. ibi notat quō de  
 scandalo passiuo nō est curandum  
 nec p[ro]p[ri]o scandalum veritas est di-  
 mittere. Item p[er] determinatū t[em]p[or]e  
 nō habet a scriptura. q[uod] mortiferus  
 fuit legalia ob[ser]uari. In solutione.

rois pncipalis nota quod legalia in/  
dicialia. Cerimonialia aliqua ma/  
nent. In solutione secudæ rōnis no/  
ta quod circūcisio fuit fedus sempi/  
ternū inter deū z abraā z semen ei⁹  
Sed sempiternū s̄m nicolaū de ly/  
ra sonar. i. longū z dicit in ebraico  
alam. ¶ Ad argu. in p̄n. p̄z p̄ vltia  
s̄ba. q. quod sempiternū ē exponēdū  
Ira distinctōz q̄rā q̄rif  
v̄tz puuli sint baptisandi  
videt q̄ nō. nā baptisimus  
est remediū p̄ p̄c̄m s̄z puuli nō h̄nt  
p̄c̄m q̄ nec vsum rōnis. ¶ Ad op  
po. est aug. de fide ad petz q̄ ponit  
q̄ h̄nt p̄c̄m. Ad istā q̄ōnē d̄z q̄ sic  
Et est intentio Exodi. z ponitur in  
vlti. c. p̄me di. istius. q. sic indēnt.  
Qui dudū clamabar p̄ legē aia cu/  
sus p̄purū circūcisā caro nō fuerit p̄  
ibit de plo suo. nūc p̄ euangelium  
clamat nisi q̄s renat⁹ fuerit zc. S̄z  
in q̄ōnē ponit opi. Pelagioz dice/  
rū q̄ puuli nō sunt baptisandi. naz  
baptisimus est p̄ p̄c̄m seu p̄ morbū  
p̄c̄i originalis. s̄z puuli nō h̄nt il/  
lud. q̄ ideo p̄c̄m q̄ voluntariū. z.  
et̄bi. s̄z in illis nō est tale voluntariū  
cū nō h̄ant rōem ḡ zc. Sed p̄ h̄ est  
Bre. sup̄ Exod. in glo. oēs in p̄c̄o  
nati sumus ex carnis delectatiōe cō  
cepti culpā originalē traximus no  
bis. Itē dauid in ps̄. Ecce in ini/  
q̄tatio p̄ceptus sum. z in p̄c̄is p̄ce  
pit me mater mea. Et aug. li. de fi/  
de ad petz. z in libro de baptismo  
puuloz in q̄r. Adā p̄ p̄uaricatiōis  
exemplū infecit in se oēs de sua stir  
pe venturos p̄ter virginē. Et est in  
tentio sua z fidelū q̄ puuli sunt ba

ptisandi. q̄ sine eo salus nō habet  
de p̄se. di. 4. firmissime. ¶ Ad arg.  
in p̄n. dico q̄ est voluntariū in se v̄t  
in h̄ntē vel in radice. i. in p̄mo pen/  
te q̄ habuit vsum rōnis.

## Ecūda que

stio q̄rē di. vbi q̄rif v̄rū  
puuli baptisati recipiāt effectū ba/  
ptisimi. v̄z q̄ nō. naz nullus recipit  
gratiā a deo nisi aliquo mō sibi p̄iū  
gat. nā actualr auerso z om̄e ind̄i/  
sposito deus nō dat grāz. p̄ma autē  
p̄sūctio ad deū sit p̄ fidē. ḡ nō h̄nt  
illā dat grā puuli nō h̄z eā aū ba  
ptisimum ḡ nō dat et in baptismo.  
¶ Ad o po. est aug. in encherid. on  
dicit q̄ sic. nā sicut creditū est puu/  
lo in baptismo p̄c̄m originale d̄i/  
mitti ita creditū est sibi grāz p̄ferri.  
q̄ p̄c̄m originale remittat p̄ ip̄m ba  
ptismū p̄bat de p̄se. di. 4. regenerā  
te. z. c̄ sine penitētia. vbi habet q̄ p̄  
ip̄m originale mortale z ventale pec  
catū remittit. S̄z p̄ maiorī decla  
ratiōe videbimus tria. Primo an  
puuli recipiant fidē infusam. Sep  
cūdo v̄tz recipiant caracterē. Ter  
cio v̄tz recipiant grām ḡrū facien  
tē. Quantū ad p̄mū art. dico q̄ p̄  
uuli recipiūt fidē infusam in bap  
tismo qd̄ p̄z. nā sine fide impossibile  
est placere deo. vt ait ap̄s ad Heb.  
sed puuli q̄c̄iro baptisant placent  
deo. ḡ h̄nt fidem. S̄z nō acquisitaz  
quia eam non lucrati sunt ergo ha  
bent infusam. ¶ Quantū ad secun  
dam art. dicit q̄ recipiunt caracte  
rem. Nam p̄gruum est ad forma  
perfectam ponere aliquam d̄i p̄



## Questio

sitionem. sed gratia est forma perfecta et supernaturalis. ergo est congrua ponere dispositionem. illam autem dispositionem voco caracterem. igitur puuli baptisati recipiunt caracterem. ¶ Quantū ad tercium arti. dicitur quod deus per statum nature lapse de communi lege nulli dimittit culpam quin infundat gratiam. sed paruulis in baptismo dimittit culpa originalem. igitur infundit eis gratia gratū faciens isto modo. i. quod habet dispositionem in qua ad gratiam gratū facientem. et de sancto datur eis. Nam in omni baptismo spiritualiter renascitur homo et membrum christi efficit. de conse. distin. 2. quia passus. circa finem. et distin. 4. ad hoc. In solutione rationis nota quod de potentia absoluta deus potest dare gratiam sine fide. Ibi etiam nota quod actus se habet respectu habituum supernaturalium. et quod tales habitus in esse non possunt. probari ratione naturali. In solutione secunde rationis nota quod paruulus coniungitur deo in baptismo. Et ibi notatur opinio alexandri de ales in. 4. parte sume titulo de baptismo. collatioe de baptisandis. q. j. Et ponit reprobatio a doctoro subtili. Nam alexander dicebat quod paruulus coniungebatur deo per fidem gentium. Sed dicit scotus contra. Si gentes sunt heretici vel infideles. ideo dicit doctor quod datur per causam meritoriam que causam meritoriam scopus est. ¶ Ad argumentum in principio dicitur quod paruulus coniungitur deo per fidem gentium vel per fi-

dem ecclesie vel per causam meritoriam que christus est.

## III

### Quarta que

stio quare distinctionis ubi queritur verum paruulus possit in utero matris baptisari. videtur quod sic. Nam donum dei perfectius est quam peccatum ade. ut patet Johis. 5. paruulus autem in utero matris potest infici peccato ade. ergo potest perfici dono dei. et sic recipere sacramentum perfectissimum. ¶ Ad oppositum Corinth. j. prius oportet nasci carnaliter quam spiritualiter renasci. In ista questione ponit opus pertri de tarenta. li. iij. di. 6. problema te. 2. q. j. quod non quia est paruulus carni sue corruptionis. Improbatur doctor et dicit quod in utero potest baptisari baptismo fluminis et sanguinis. De baptismo fluminis patet Hier. j. et de baptista. Luce. j. De matre christi hoc tenet firmiter ecclesia. De baptismo sanguinis patet. Nam si quis insequit matrem gravidam et filium in ea existentem. et si quis occidit eam pro fide et filium cum ea in hoc casu. si ille moritur pro fide baptisatus est baptismo sanguinis ac si post natiuitatem moreretur. Sed in utero sunt baptisandi baptismo aque. est opinio doctoris quod paruulus totaliter existens in utero non potest baptisari quia non potest aqua tangi. Et quo habet quod baptisari in utero sic quod inuoluerentur in utero quod eos non tangeret aqua non sunt baptisari. Sed quis proiceret aliquem de ponte et diceret illi verba

esset baptisatus. dicitur aliqui q̄ nō.  
 z huius intentionis est scorus. naz  
 illenō esset ad vitam ordinatus vl'  
 ad lotionē sed ad mortem. Alij di-  
 cūt q̄ esset baptisatus. sed q̄ nō de-  
 bet fieri ppter piculum picientis qz  
 esset homicida. Dices faciet penitē-  
 tiam. dico q̄ hoc est dubium an tñ  
 tps dabit ei. Et quilibet debz ma-  
 gis amare salutē p̄p̄iam q̄ alienaz  
 Si vero ps p̄ncipalis. i. caput ap-  
 paret dz baptisari. nec itez baptri-  
 sandus est. Si vero sit dubium an  
 sit homo vel mulier dat̄ p̄siliū ob-  
 stetricia q̄ accipiat aquā z lintendo  
 caput dicat creatura dei. ego baptri-  
 so in noīe patris. Si vero pars mi-  
 nus p̄ncipalis vt pes vl' manus zc  
 appareat in ea ē baptisandus z post-  
 ea rebaptisandus sub p̄ditione vt  
 habetur extra de bap. z eius effec. c.  
 2. Et si mortis est sepeliendus in lo-  
 co sacro. Nota in solutione secūde  
 rōnis quō puulus in utero matris  
 nō est subiectus dño sp̄ali sed dño  
 sp̄uali. Sed baptisata muliere pre-  
 gnante ferus in ea baptisatur. dico  
 q̄ nō. de p̄se. di. 4. Si ad matris z  
 duo. c. se. z. c. si baptisata. ¶ Ad ar-  
 gumentū dz q̄ deus bene potest iu-  
 stificare puulū nō natū p̄ donū suū  
 sicut dicit de Jo. z virgine zc. sz nō  
 p̄ illud sacramentū. Nam in utero  
 nō est capax illius sacramenti.

### Warta Que

stio q̄rte distinctionis vbi  
 querit vtz a adultus nō p̄sentis po-  
 test recipere effectū baptri/mi si non  
 habet vsum rōnis. videt q̄ nō. naz

nullus dissentiens p̄trabit m̄rimo-  
 niū carnale. ergo nec sp̄uale. qz non  
 minus sed magis requirit ibi p̄sen-  
 sus sp̄ualis. in baptrismo autē p̄tra-  
 bit quoddaz m̄rimoniū sp̄uale. qz  
 tūc aia despōsat deo gr̄c. Ad oppo-  
 sitū eē de bap. z eius effec. maiores  
 Ad istā q̄onem dz q̄ adultus talis  
 vel nō vñ rōne nec vti pōt nec vte-  
 rit. z si sic iudicandus est sicut pu-  
 er maxime si de eius cura desperat.  
 Si vero aliqñ habuit rōnem z ex-  
 pectat q̄ h̄re poterit mediāte est ni-  
 si imineret piculum mentis. Si ve-  
 ro modo nō h̄z vsum rōis sed aliqñ  
 habuit. dico q̄ iudicandus est fm  
 statum in quo p̄didit sensum. nam  
 si tunc erat sua intentio recta sic iu-  
 dicandus est fm illam. si vero non  
 dimittendus est. Si autē h̄z vsum rō-  
 nis z nullo mō p̄sentis nō recipit sa-  
 cramentū. si vero p̄sentis tñ nō co-  
 gitat. dico q̄ suscipit sacm̄. Nam  
 nō obligat q̄ nō sit distractus sicut  
 de sacerdote. nam si dicendo verba  
 sit distractus. attñ postq̄ intentio  
 sua erat p̄ficere p̄ficit. sic de baptrisa-  
 te. z tō debet clericus prestare aīq̄  
 exeat a sacristia q̄ vult celebrare fm-  
 ritum ecclesie z omnia ad seruitium  
 dei deputare. Si vero sit aliquis q̄  
 vt possit euadere mortem vult fieri  
 xp̄ianus tñ eius intentio nō est. dz  
 co q̄ in isto dubiū est sz recipiat sa-  
 cramentū si recipit rē sacramēti. qz  
 deus p̄ sapientē dicit p̄uerb. 3. Fili  
 p̄be mibi cor tuū. nolens aliq̄ in  
 uirū ascribi familie sue z suscipiēs  
 baptrismū ascribitur p̄ hoc familie.  
 Et si q̄s dicat iste accus fuit volūta



rius et involuntarius. et cum vltima voluntate. sicut de procieta mer-  
 cimoniam in mari. Et sic isti dicunt quod  
 iste est verus christianus. Alij dicunt quod  
 in ista ablutione si ipse sentiat sicut ec-  
 clesia vel recipit eam eo modo quo in-  
 tendit ecclesia ipse est christianus. Si ve-  
 ro accipit ut quoddam balneum est du-  
 bium. Sed siue illud sive istud est co-  
 gendum ad ecclesiam. De quod sic. quia ecclesia  
 iudicat de exterioribus et non de inte-  
 rioribus. et talis baptismus verus est. si  
 secundum ritum ecclesie sit factus. de se. dist.  
 iij. solet. et duobus. ca. sequitur. sed talis  
 non prodest ad salutem nisi simulatio  
 cessante. de se. vi. iij. tunc valere in-  
 cipit. Aliter doctor resoluat istam quod  
 nem. dicendo quod non sentiens potest in-  
 telligi dupliciter. scilicet. negativum et affirmativum. Ne-  
 gativum vero cum negat actualem sententiam.  
 Primum vero per eum ponit actualem dis-  
 sententiam. Et per illam distinctionem. quia non  
 est idem non velle et nolle. ut dicitur  
 sicut dicitur. i. pmi. Item dissentire potest quod  
 dupliciter. vel simpliciter et secundum quod. nam quod  
 propter tepestates proicit merces in  
 mari simpliciter vult et sic quod non vult. ut  
 iij. eibi. per c. de voluntario et involun-  
 tario. et secundum hoc erunt tres articuli. Pri-  
 mus articulus quod non sentiens simpliciter  
 nec secundum quod non recipit baptismum nec  
 effectum baptismi. Per. nam deus non  
 vult aliquem omnino inuitum. vis dicitur  
 est. Proverb. iij. Secundus articulus quod  
 dissentiens secundum quod non sentiens simpliciter  
 respicit baptismum. sicut per de illo  
 qui sentit propter minas. hoc per est  
 de bap. et eius effect. c. maiores. vbi  
 dicitur quod ad christianitatem coacti  
 sunt. et non sunt sacramentis divinis

associati. Tertius articulus quod si non sentit  
 negativum recipit baptismum. quia non  
 oportet semper in sacramentis prebere  
 actualem sententiam. sicut per de sacer-  
 dote sentiente corpus christi. quia quoniam con-  
 secrat potest alibi cogitare et non habere ta-  
 lem considerationem ad corpus christi. sed  
 vere consecrat. Sic recipiens potest reci-  
 pere et non habere actualem considerationem.  
 Ad argumentum in principio dico  
 quod baptismus magis proprie est adoptio  
 in filium quam matrimonium. nam puulus  
 proprie non potest dici prehendere matrem  
 nisi cum non veratur ratione. cuius  
 requiritur ad omnem tractum in adoptio-  
 ne autem sufficit solus actus adoptandi  
 et sic nullum actum habet adoptatus

## Quinta que

stio quare distinctionis vbi  
 querit. utrum adultus fictus suscipiat  
 gratiam baptismi. Uidet quod sic. Nam  
 habetur ad Galatas. iij. Quorumque in  
 christo baptisati estis spiritum induistis  
 sed nullus induit spiritum nisi accipiens  
 gratiam fiat formis pro. ergo et  
 Ad opo. est aug. de pnia. c. ij. In  
 ista questione sunt duo articuli. Primus.  
 utrum fictus in eum et non externus reci-  
 piat rem sacramenti. Secundus si non vol-  
 lens se separare a peccato vel infidelita-  
 te recipiat sacramentum et rem sacra-  
 menti. Quantum ad primum articulum  
 dico. quod fictus in recipiendo potest du-  
 pliciter esse. Uno modo quia ostendit se  
 velle recipere ablutionem baptismi. eo  
 modo quo ecclesia intendit illam con-  
 ferre. et tamen oppositum habet in animo  
 et iste dico quod non recipit sacramentum  
 nec rem sacramenti. tunc ecclesia cogit eum

ad obseruantiā fidei xpiane nā ec/  
clesia psumit prem melioze vbi sig  
melioze parte prendit. sic de matri  
monio. nā si quis iurasset alicuiusper  
soba de pñti sine testibz 2 postea iu/  
rasset alteri cū testibz ecclia staret p  
scdo mñimonto. lz primū esset legit  
timū Quantū ad scdm arti. bz. pñt  
aliqs ē fictus ostendendo se eē disposi  
tum ad recipiendū sacm. 2 tñ inte  
rius ē indispositus ppter infidelita  
tem vel aliqō pctm mortale. i quo  
vellet remanere sic bz q non recipit  
rem sacramēti. Cuius rō est. qz de  
nō iustificat nisi volentes fm illud  
Aug. Qui creauit te sine te nō sal  
uabit te sine te. Et ad istā etiā inten  
tionē loquitur Aug<sup>o</sup>. in li. de pñtia. c  
h. 2. ponit in ista. ois em qui iaz iue  
voluntatis arbiter ē pstitutus cū ac  
cedit ad sacm fidelitū nisi peniteat  
eū vite veteris. nouā inchoare non  
pōt. Sed in quo dicit istū duo ficti.  
in duobz articul. Di q si prim<sup>o</sup> de  
poneret fierōez eēt rebaptisand<sup>o</sup>. qz  
nec suscepit sacramētū nec rē sacmē  
ti. sed fictus secūdo mō si deponerz  
fictōem nō esset rebaptisand<sup>o</sup>. qz ta  
lis lz nō habuerit rē sacmēti. hēt tñ  
sacmētū. 2 sic isto mō oportet nisi  
q peniteat 2 pñteat suū crimē. Ad  
argu. in principio dico. q ois bapri  
satus induit xpm qntū ad b q xpi  
familie ascribit. sed nō semp induit  
xpm p charitatem vel grām. Vel dic  
q talis fict<sup>o</sup> nō est baprisat<sup>o</sup> in xpo  
sed in xpi nomie.

## Extra qstio

qrie distictōis vbi qritur.

Utz iam iustificati teneant ad sus  
ceptionē baprisati. Uidet q nō. nā  
nō legitur de apstis nec de brā vir/  
gine q fuerunt baprisati Ad oppo  
sitū est Joānis iij. nisi qs renat<sup>o</sup> fue  
rit ex aqua In hac qōne nō sūt opi  
nio. 2 sic conclusio sic ista. qz iaz bapri  
sati baprisatio fluminis qz baprisati  
baprisatio sanguis si remaneat via/  
tores tenent ad baprisatū fluminis.  
Et rō est. quia tenent cōicare cū mē  
bris ecclie. lz alia mēbra bnt bapris  
mū fluminis. g. rē. Itē qz pceptū im  
plendū est. sed pceptū est q qlibet  
sit baprisatus baprisatio fluminis. g.  
rē. Secus est de his q nō remanēt  
viatores. nā illi exculant. qz puen/  
ti morte. In solutioe prime rōis pñ  
cipalis nota. q apli cū debuissent eē  
veri sacerdotes 2 vere alios bapris  
santes. nā eis dedit pntem Mar.  
viri. Lūtes baprisate rē. ordo autē  
sacerdotū psumit baprisatū sal  
tem de pgruo ex de pñti. tero nō ba  
pti. c. venies. ideo tenent dñē q fue  
rūt baprisati. nec viderur nēitas q  
christus i hoc cū aplis dispēsauerit  
qz nulla rō videdatur dispensandē  
Sed de brā p gine doctor dubitat.  
2 de ea dic sic. Consilij su pponēduz  
est de brā p gine. nisi forte sit excep  
ab illa lege. Nam de ipa fuit rō dis  
pensandī. quia habuit inceproem  
filij sui. 2 illam dispēsationē grē ad  
quā deus eā dispōsuit puenire. Ibi  
nota q cuiuscūqz recipienti sacmētū  
semp additur grā nisi iam puenierit  
ad terminū qō de nullo tenet q eēt  
in terminū nisi de brā virgine forte.



de ipso non oportet loqui. nam ipse gratia  
 exempli suscepit baptismum. nam in  
 hoc quod spiritus mundus a peccato baptisati  
 ri voluit. exemplum baptismi nobis  
 in peccato natum dedit de ple. di. iij. si  
 baptisatus est. et ca. non regeneratur  
 quod apostoli erant baptisati ipse spiritus habens de  
 ple. di. iij. quoniam non recol. et ca. sequenti  
 ¶ Ad argumentum in principio. patet  
 per ea que dicta sunt

**Septima que**

stio quate distictiois vbi quod  
 ritur. vtz oēs baptisati recipiāt eque/  
 liter effectum baptismi. videt quod sic. quod  
 effectus baptismi magis dependet a con/  
 ferente quam a suscipiente. sicut effectus de/  
 pedit magis a causa efficiente quam a ma/  
 teria. sic in proposito Ad oppositum. actus a/  
 ctivoz magis fit in parte disposito.  
 ho. ij. de aia. et in magis dispositio pfe/  
 ctius accipit effectus. In hac questione  
 ponuntur quidam distictioes alioz  
 doctoz scz Tho. et Richar. in iij.  
 di. iij. q. iij. arti. iij. Et de effectum ba/  
 ptismi quod habet plures effectus. scilicet gratiam  
 exaltare. et fomitem reprimere. et osten/  
 dit quanta diminutio fomitis non est in  
 se solus. sed in effectu suo. In hac  
 tamen questione ponent tres articuli.

Primus. si ex parte datur maior  
 gratia vni quam alteri. Secundus si chri/  
 stus in passione se offerebat magis  
 pro vno quam pro alio. Tertius. si ex  
 parte recipientium sit equalitas. Quan/  
 tum ad primum articulum. restringendo so/  
 lutionem ad gratiam. dicit quod ad istum effe/  
 ctum dicitur deus vti causa principalis

Concurrere sedo passio spiritus. Concurrere  
 tertio suscipiens. Si restringendo ar/  
 ticulum ad ipsum deum. dicit quod de lege com/  
 prima gratia non datur maior abique o/  
 differetia a deo extra causam principalem.  
 sed de speciali benivolentia pro de/  
 us et facit. et sic datur illi effectum. in gra/  
 tiam equaliter et unequaliter. Quantum ad  
 secundum articulum de passione spiritus tanquam  
 causa meritoria dicitur. quod passio spiritus po/  
 tuit efficacius operari ad gratiam in vno  
 quam in alio. nam spiritus ponit cooperari non  
 scire omnia que deus novit scilicet visionis  
 et per spiritum novit omnes electos ad quez  
 gradum glorie fuerunt electi. potuit ergo  
 pro predestinato ad maiorem gloriam  
 plenius offerre passionem suam. Item  
 passio spiritus efficacius operatur pro nobis.  
 qui sumus in lege evangelica quam pro pri/  
 bus in lege Moysi. ¶ Quantum ad  
 tertium articulum. si ex parte recipientium  
 sit equalitas. dicit quod potest esse equalitas et in/  
 equalitas. Nam si sint ambo par/  
 vuli quantum est ex parte eorum nulla  
 est unequalitas. potest tamen esse in/  
 equalitas vel ratione parentum vel  
 assistentium vel ratione ministrorum. quod  
 re magis optandum est. baptisari a  
 bono ministro quam a malo. Si autem  
 sit vnus adultus. et alius parvulus  
 perfectius accipiet adultus effectum  
 Et hoc si bene recipit. Et nota in  
 solutione rationis principalis quod ba/  
 ptismus plus dependet a ministro  
 ad hoc quod sit sacramentum. quia in  
 eo requiritur simpliciter intentio.  
 non sic in suscipiente. quia parvulus  
 est non potest vti ratione. sed quo ad hoc  
 vti effectus maior vel minor recipiatur

magis dependet a baptisato. Sed mouet dubiū quid faciendū est de puulo inuēto de quo nō scitur an sit xpianus vel nō. Dicit q̄ si de eo pos- sint hñ signa christianitatis nō ē bap- tisandus. sed si nō. Dicit q̄ sic. sed cū hoc baptism⁹ dēt fieri tunc dicen- do. si nō est baptisat⁹ zc. Ad argu- in p̄ici. dico. q̄ baptism⁹ plus de- pender a ministro. ad hoc qd̄ sit sa- cramentū sed quo ad hoc ut hic esse- ctus maior vel minor recipiat ma- gis dependet a baptisato.

## Quarta q̄stio

q̄re distinctōis ubi q̄ritur  
 Utr̄ puuli in deoz sine inuitis pa- rentib⁹ baptisandi. Uidet q̄ nō. q̄a coacta fuit nō placet deo. Ad op- positū. min⁹ malū est ut sint xpia- ni. cuz de aliquib⁹ possit hñ spes q̄ nō hēretur si eēt iudei vl̄ infideles. Ponit p̄io op̄io sc̄i Tho. ij. sc̄de. q. 7. arti. 7. z Richard⁹ in q̄ta di. vi. q. ij. arti. iij. Et ē sentētia istoz. q̄ nō sunt baptisandi. nam si darē- tur patrib⁹ eūc baptism⁹ esset in cō- tumeliā fidei xpiane. si nō darētur patrib⁹ tūc fieret eis iūria. Nam dum s̄t p̄ aruuli ius hñ parētes in eis. Sed Scotus dicit. q̄ licet iste rōnes hñt verum. q̄ p̄sona priuata nō dēt facere. tñ q̄ p̄nceps pōt face- re cū illi sint sibi subditi in regimie republice. naz in puulo dēt hē ma- ius ius dominij q̄ parētes. vl̄ em̄ in potestati iudicioris p̄tās inferio- rum nō obligat in his que s̄t p̄tra sup̄iorem. sicut docet aug. de p̄bis domi Omelia sexta. z ponit ca. vi.

timo. ij. li. Sed scoti sentētia ista ē. Dico ergo breuiter. q̄ si princeps hoc faceret cū cautela bona. s. ne pa- rentes prius p̄gnoscentes hoc futu- rum occiderēt pueros suos z q̄ ba- ptisatos facerent religiose educare hñ fieret imo q̄ plus est credere re- ligiose fieri. si ip̄i parentes cogeren- tur minus z terrorib⁹ ad suscipien- dū baptismū. z ad suandū postea susceptū. q̄a posito q̄ ip̄i nō eēt ve- residei in aīo. tñ minus malū est in eis nō posse ip̄one leges suā illicitā seruare q̄ posse eā libere seruare. It̄ silij eoz si hñ educātur in tertia vel quarta p̄genie erūt vere fideles. q̄ puuli sic baptisati s̄t xpiani. hētur maxime cū puuli in fide paternoz possint baptisari. i. q. iij. placuit. vel in fide dantis. de se. di. iij. cō- stat. Et si dicas q̄ p̄m p̄phetiā quā recitat Paulus ad Ro. reliquie is- rael uertētur in sinē. quapropter nō est necessariū iudeos cogi totalit̄ ad baptismū suscipiendū z relinq̄- dum legem suā. Dicit q̄ vez est. q̄ dñt manere bebrei vsq̄ ad finē mū- di. sed nō in tanta quāritate. Ad argumentū in p̄ncipio patet q̄ ea q̄ in littera dicitur.

It̄a distinctōem q̄ntā q̄ritur. Utr̄ malicia ministr̄ impediatur p̄ferri vez bap- tisatū. Uidet q̄ sic p̄ Aug. de bap- tis- mo separati formam habere possunt virtus in eis esse nō pōt. Ad opo- sitū est magister in ra. In ista q̄stione uō sunt opiones. Sed veritas bu- ius q̄stionis est. z intentio docto- ris. q̄ quāuis minister sit hereticus



## Questio

sive scilicet? sive malus quocumque  
modo salua unitate ecclesie et si inten/  
dat facere que facit ecclesia et seruet  
modum ecclesie vere preest baptismum  
et talis baptismus vere habet effectum  
in baptisato non obstante malicia mi/  
nistri. *De habes. q. 1. dicitur est a*  
*domino. s. cum vero. cum duobus c. se. et*  
*sup. dist. 11. et de pre. dist. 11. si ita. et*  
*duobus c. se. Qum non merita ministro*  
*rum sed status christi in baptismo opa*  
*tur de pre. dist. 11. baptismus. Et per*  
*magistrum hec argumeta a fortiori quod si*  
*a pagano vel iudeo baptismus in for*  
*ma ecclesie detur versus de pre. dist.*  
*11. Romanus. Si quis dicat. propter*  
*quid hoc est. Dicitur. quod ita placuit christo*  
*instituire. ut malicia ministri non*  
*impedit sacramentum nec eius effectum*  
*Et quod sic instituit Augustinus. colligit*  
*ex auctoritate Joannis baptiste Su*  
*per que uideris spiritum sanctum descendere*  
*Dicitur est qui baptisat. et scribit Joannis*  
*1. In solutione uelut rationis nota. quod*  
*deus obligat. ut explicite ad credendum*  
*articulos fidei et pertinentia ad illos*  
*Alia uero sunt ad que homo non tenet*  
*statim nisi dum fuerint declarata ab*  
*ecclesia. ut sunt multe pro locis necario*  
*includit in articulis fidei. et tamen oportet*  
*an circa illas sobrie operari. ualeat*  
*quod homo sit paratus eas credere pro te*  
*more pro quo fuerit ueritas declarata*  
*Sed si non esset intentio uicarij bap*  
*tisare et tamen faceret cum forma ecclesie esset*  
*baptisatus. Dicitur quidam quod sic non ba*  
*pismo aque. sed baptismis flammis.*  
*extra de bap. c. de bitu. Etiam si quis*  
*deridendo sacramentum diceret infide*  
*libus soba et alia scilicet forma dicitur quod eos*

## II

baptisaret non baptismis sanguinis. sed  
flammis. Sed quis potest seipsum baprisa  
re. Dico quod non. sed si moritur cum tali  
intentione esset baptisatus baptismis  
flammis. et esset renatus in uoto. sed  
non in aqua. Ad argumentum in prin  
cipio dico quod intelligitur de his qui sunt  
separati pro maliciam qui non accipiunt  
rem sacramenti

## Ecūda que

stio ante distinctionis. ubi quiritur.  
Utrum recipiens baptismum sci  
enter a malo ministro peccat mor  
taliter. Uidet quod sic. quia cooperas  
alicui ad peccandum mortaliter peccat  
mortaliter. sed recipiens a malo mini  
stro sciēter est in homini. ergo etc. Ad  
oppo. est de pre. dist. 11. Rhomanus.  
In ista questione sunt due opiniones.

Prima est Richardi in prima disti  
ctione. q. 11. arti. 11. quod licet minister  
sit prescius ab ecclesia quod tenet ab il  
lo recipere. Alia est opinio quod non tene  
tur recipere siue fuerit puulus siue a  
dultus. Et est opinio sancti Thome  
in prima dist. q. 11. arti. 11. Ad primum et  
secundum arti. secunde questionis uel  
cto. improbat istam opinionem. Ubi  
nota. quod preceptum inferioris non obli  
gat contra preceptum superioris. Et ratio  
ponitur duo arti. Primus de ma  
lo prescio Secus de malo non prescio  
Quantum ad primum articulum dicitur.  
adultus potest recipere a malo prescio  
baptismum. Et hoc potest haberi ab au  
gustino contra donatistas. li. vi. factis  
cito post principium. Et dicitur textus.  
potest tradere si parus Item de pre. dist.  
11. Rhomanus. Et dicitur in fine c. Ro

manus pontifex nō attendit hoīem  
 qui baptizat s; deū. z si paganus sit  
 qui baptizat. est vez q; ab hereti  
 cis sciēter baptizat q; tūc nihil grē  
 receperūt p; in pōem man<sup>9</sup> sunt ec/  
 clesie recōciliandi. pti. q. i. q; dani  
 dicit de con. di. iij. q. i. Si autē  
 baptizand<sup>9</sup> sit puulus nec alius qui  
 baptizet pōt hūi tenet paruulū epō  
 nere baptizandū malo ministro mi  
 nus em durū videre dicere q; tene  
 retur paruulū pperue dānatiōi di/  
 mittere. cū possit hēe aliq; qui euz  
 baptizaret cū saluet euz quocūq; ba  
 ptizante. Et si pagan<sup>9</sup> baptizet fm  
 illud de se. di. iij. Roman<sup>9</sup>. naz i  
 necessitate licite recipitur baptism<sup>9</sup>  
 a q; cūq; xxi. q. i. Si que. xxxij. q. iij  
 Itē. s. se. de se. di. iij. stat. Quā  
 tuz ad scōm arti. de malo nō p̄scio  
 dicit. q; si sit malus non tñ notorie  
 pōt ab illo recipere. z si nō sit in neces  
 sitate. si tñ notorie sit malus. z sibi i  
 cūbit ex officio. Si alius pōt habe  
 ri z sine scādalo expectet. si ali<sup>9</sup> nō  
 possit hūi v; sine scādalo nō poss;  
 denegare nō velle recipere ab illo sus  
 cipiatur ab eo. Et si sibi incūbat ex of  
 ficio. z alius nō p̄t hūi suscipiatur. nā  
 iam i necessitate ab heretico accipe/  
 ret. Ubi nota q; malus sacerdos p;  
 ferendus ē bono layco. z hoc habes  
 in solutiōe rōnis p̄cipalis. naz ex  
 cepta nēitate baptism<sup>9</sup> a sacerdoti/  
 bus dēt d. ar. de se. di. iij. constat  
 In solutiōe tertiē rōnis nota. q; in  
 casu vbi nō possit hūi minister vo/  
 lens baptizare nisi p̄mittēdo symo  
 niam nullo mō dēt adule<sup>9</sup> a tali ba  
 ptizante baptismū recipere. z si sit p;  
 uulus potius est dimittendus mo/  
 ri sine baptismō. Vel dicit Scotus

baptizet ipse si pōt. i. si nō sit murus  
 baptizet suū puulum. nam in neces  
 sitate a p̄e pōt cōferri carnali. z ob  
 hoc nō tōo pater impedit q; nō pos  
 sit reddere debituz mulieri xxx. q. j.  
 ad limina. nec si alter eoz propter  
 malitiā p̄prium filiū eleuaret de fō  
 te. vt nō ob hoc hēret reddere debi/  
 tum perēti eccularē. xxx. q. i. p totū  
 Alterius d̄r Scotus q; p̄t aqua nō  
 vt p̄secrata emi vel etiā labor bap  
 tizant s; Ad argumētū in p̄cipio.  
 p̄t; p ea que in lra dicitur.

## Ercia que

stio ante distinctionē vbi  
 q̄ritur Utz aliq; dēt ministrare  
 baptismū qn̄ p̄sumitur baptizatōez  
 vergere in periculū vite corp̄alis e/  
 ius q; suscipit. Videt q; nō. nā ma/  
 gis dēt amare se z vitam suā q; al/  
 terius p̄ illud i. et h. Ad o p̄stitutū  
 esset duz vt illū sciēter dimitteret  
 dānari zc. Dic doctor dicit sine ar  
 gumētis. q; si p̄sūptio est proba  
 bilis non dēt vt pote p̄uoceres i pu/  
 teum vel flumē. Si vero p̄sumptio  
 non sit probabilis sed magis irō/  
 nabilis vt pro modica frigiditate  
 aque. Dico q; dēt. Sed si p̄uoceret  
 in vino esset baptizatus. Aliqui dī  
 cūt q; sic. si faceret cum intētiōe ba  
 ptizandi. sed ipse remaneret in pec/  
 cato mortali. Et q̄libet dēt magis  
 amare aiām suam q; alteri us. i. e/  
 thico z. cum amabilia ad alios p  
 cedant ex amabiliū nobis. Sco  
 tus dicit in hoc passu q; non est; ba  
 ptizatus. euz baptismus ordinetur  
 ad vitam. z nō ad mortem Accipe



## Questio

opiniones quam volueris. Sed si aliquis vt nō proiciat aliquē in puteum dimittit eum mozi z scit eum dānatum stante tali consciētia si es baptisare. Dico q nō. nisi deponat illam consciētia. Et si baptisando moritur creatura vel ex frigiditate aque vel caliditate est irregularis.

Dico q dēt se gerere vt irregularē licet nō sit. Item dicit Scotus. q stante tali consciētia magis vitans dum esset clericus q̄ layco baptisare. Ad argumentū in principio p̄t per ea que dicta sunt.

Ira distinctōem sextā vbi q̄ritur. vtz solus sacerdos possit baptisare. Videt q̄ sc. Iñdous de officiis li. ij. c. xxv. constat baptismū solis sacerdotibz traditū Ad oppositū de p̄se. di. iij. In ista q̄stione ponūtur tres artic. Primus articulus est. q̄ cōgruū est solum viatorē baptisare. Pars. q̄a chris̄ instituit sacramentū baptisatū z fuit homo. Tum q̄a in sacramento baptismi est aliquid sensibile. z aliquid spūale. et per p̄ns magis cōpetit vrenti sensu z intellectu q̄ nature pure intellectuali. Scd̄s articulus ē. q̄ congruū est inter viatores solum sacerdotes baptisare. quia baptismus recipitur in collegiū ecclesie militantis. Sed receptio aliquis taliquod collegiū p̄tinet ad p̄cedentes z ad auctoritate h̄ntes in collegio. tales aut sunt sacerdotes z ep̄i alij superiores prelati. Tertius articulus est. q̄ in necessitatis articulo q̄libet homo p̄t baptisare. p̄ Nam tabula p̄tra naufragiū rēpote naufragi p̄t a quolibz nō impe

## II

ditō ministrari. sed baptismus est talis tabula. ergo p̄t a quolibz ministrari. si. habiat manus z linguam. xxij. dist. preter. §. vcz. z. §. porro. per totuz. Sed angelus in assumptio: p̄t potest baptisare. Dico q̄ si illud faceret angelus bonus esset vel rus baptismus. sicut legim⁹ de sancta Christina. quā baptisauit angelus in lacu vlcino. Si autē est angelus malus z faceret ex p̄cepto diuino. adhuc esset verus baptismus Sed quā occurreret talis casus sicut dicit Bonauētura. q. i. hui⁹ distinctōis. esset diuina reuelatio expectāda Sz si malus angelus nō baptisat ex p̄cepto diuino. dico q̄ est itez baptismus. Ad argu. in princ. dico. q̄ intelligit q̄ solis sacerdotibz ē traditum ex officio vel ex cōgruitate. sed nō ex necessitate.

## Secunda q̄o

septe distinctōis. vbi q̄ritur vtz vnitas baptismi n̄ario req̄rat q̄ ab vno ministro p̄ferat Videt q̄ n̄ qz vn⁹ p̄t s̄t p̄les baptisare. q̄ z plures vnū. Ina p̄t a s̄t. Ad oppo. minister ibi rep̄ntat xpm q̄ ē mediator dei z hoim. s̄t xps vn⁹ ē. q̄ z minister. In hac q̄ōne nō s̄t ep̄i ocs. q̄ ponēt tres breues p̄cl̄des. Pr̄iā ē q̄ si duo baptisent vnū aliq̄ qz q̄libz rotū facit talē ē baptisat⁹. h̄ pot vnū cor relatū. q̄ baptismus magis ē baptisatio passia q̄ actia. Scd̄a p̄cl̄o. q̄ si neuter totuz faciat. sed alter abluat et alter verba dicat nihil fit. Tercia p̄clusio. q̄ vnus sacerdos su per pluribz simul verba p̄ferens z eos aqua profundēs ocs illos baptisat

tamē spē clericus peccat mortali nī  
si exculetur q̄ erat cā necessitatis. s.  
q̄ esset periculū q̄ ambo vellent mo-  
ri. Item nota q̄ baptisim⁹ talis in  
plurib⁹ nō est vnus sed plures. S; z  
aliq̄s quereret qualr mōstrūū est ba-  
ptisandū. Dicit̄ q̄ si sunt due aie. o-  
porret q̄ sint plures baptisimi. Si  
vna anima tm̄. nō oportet q̄ sit nisi  
vnus baptisimus. Sed si mancus  
diceret s̄ba. z mur⁹ spargeret aquā  
vtr̄ ille esset baptisat⁹. Aliq̄ dicit̄.  
q̄ est distinguēdum. vel s̄m latinos  
vel m̄ grecos. Dicit̄ q̄ s̄m latinos  
nō ēē baptisat⁹. nam in ritu latino  
rum dēt poni ego te baptisō. q̄ nō  
possit fieri a muto q̄ se. nec a man-  
co p̄ se. Si s̄o baptisaret in forma  
grecorū. dicit̄ q̄ esset baptisat⁹. Nā  
ibi nō exprimit̄ pronamē ego. s; fit  
ī terciā p̄sona vtr̄ baptisat⁹ suus ep̄i  
De his opionib⁹ tene quā vis Ad  
argu. i. p̄ci. p̄z q̄ ea q̄ in q̄ōe dicit̄

### Ercia que

stio septe distinctōis vbi  
q̄rit̄. vtr̄ req̄rat̄ sit eē ab-  
lucione z s̄boz p̄latōem. Videt̄ q̄  
nō. q̄ a leucaristia est vnū sac̄m et t̄n  
inter verba cōsideratōnis sup̄ panē  
et s̄ba cōsecratōnis sup̄ vinū ē ma-  
gna interpō ab illo loco s̄lī mō vtr̄  
q̄ hoc ē. Ad oppo. est aug⁹. sup̄ s̄o  
hānē. Omel. lxxx. Est opio h̄nardī  
glosatoris in hoc passu q̄ sic. q̄ si  
puer esset in aqua an̄ q̄ vltia syllaba  
finiret nō esset baptisat⁹. Sed do-  
ctor̄ ip̄robat hanc opionē Est opio  
doctor̄ q̄ sufficit illa simultas q̄ cō-  
cedi pōt in actib⁹ hūanis. nā nō est

necessariū instans cū apl̄i baptisān-  
tes tria milia ī vno die Actū ū. nō  
sp̄ cū vltia syllaba forme as̄pserūt a-  
quā. ideo d̄r Scotus. Dico ergo q̄  
talit̄ s̄litas req̄rret̄ q̄lis req̄rit̄ in a-  
ctibus hūanis. noluit̄ em̄ x̄p̄s nos  
obligare ad tā subtile s̄litarē quam  
vtr̄ homo posset p̄cipere vel suare  
Judicat̄ aut̄ s̄litas inter factū hōi-  
nis z s̄bū q̄ vnū incipit̄ anteq̄ si-  
niet̄ aliud vel ecōtra. s̄bi gr̄a. si  
q̄s dicat an̄ orōnem faciet̄ h̄ z fricet  
barbā. siue incipiat̄ actū suū an̄ p̄o-  
latōē siue ecōtra. diminiutū vnū nō  
finit̄. p̄lere an̄ inceptionē alteri⁹.  
dicit̄ simul dicit̄ h̄ z feat̄ h̄ ita. Di-  
co siue sacerdos prius imergat vna  
in meritōe. vbi mos terre ē imerge-  
re ter postea incipiat̄ s̄ba. Et dicto  
Ego te baptisō imergat. t̄n ill̄ ver-  
bis seq̄ntib⁹ simultas ē sufficiens.  
breuiter dū prolatio nō sumat̄ an-  
te inceptionē ablucōnis. nā accedit̄  
s̄bum ad elementū z fit baptisimi  
sacramentū. vt h̄etur. i. q. i. detrahe  
Ad argu. in p̄cipio dicit̄. q̄ non ē  
talit̄ vnitas inter sp̄es panis z vini  
qualis ē in sacramento baptisimi. iste  
em̄ nō sunt tales p̄tes quaz neutra  
signat̄ sine altero. vere em̄ sp̄es pa-  
nis p̄tinet corpus christi an̄ cōse-  
cratōnem sanguinis. sed hec s̄ba ba-  
ptisimi nihil sunt siue ablucione. et  
ecōtra.

### Marta que

stio septe distinctōis vbi  
queritur. Vtr̄ teneatur baptisān-  
s distinguī a baptisato. Videtur q̄  
non. quia sacerdos pōt s̄bū p̄i dare





rōne qz si sic nō p̄r baptisare. ¶ Ad argumentum in principio patet q ea que dicta sunt.

## Extra questio

terte distinctionis vbi querit vtz in baptisante requiratur intentio actualis. videt q sic. quia ab actu p̄mo nō p̄cedit actus p̄m̄ nisi mediāte sc̄do. Intentio h̄turalis est sic actus p̄mus. ergo ab ea nō p̄cedit actus sine intentione actuali q̄ teneat locū actus sc̄cūdi. ¶ Ad oppositū min⁹ sufficit in ministro ad merendū q̄ ad sac̄m p̄ferendū. s̄ ad meritū nō requiritur intentio actualis. q̄ nec hic In hac qōne nota duas opiniones Prima est Rich. in. 4. di. 6. q. 3. arti. 1. Secūda ē doctoris subtilis ponentis diuisionē int̄tionē tr̄mēbrē. 2 sic in quentis q̄ intentio q̄dam ē actualis q̄daz h̄turalis. alia virtualis. Actualis d̄r dū aliquis h̄z actū elicitū respectu illius qd̄ intendit. h̄turalis d̄r dū quis h̄z inclinatioē ad talem actū. 2 sic dormiens habz illam. virtualis d̄r qz virtute intentionis habite facit actualiter. Intentio doctoris est q̄ nō requirit actualis. qz si nō actualit̄ p̄sideret p̄t̄r baptisare. nec h̄turalis. qz dormiens h̄z illam sed nihil opat̄. sed requirit virtualis. nā virtute intentionis h̄turalis facit actualit̄ suā opationē vtz ille q̄ vadit ad sc̄m̄ Jacobū. Si quera tur quō p̄t̄r aliquis effectus q̄ mō ē reducti in illam intentionē p̄mā sicut in cām. si nunc non est illa intentio actualis nec aliqua alia imperans illum actum. d̄r ad hoc q̄ in apper

tu sensitivo siue in fantasia est alia dispositio fm̄ quā mouet cessante actu voluntatis imperant̄ eis. v̄l̄ alr̄ ad p̄p̄o. q̄ siue volūtas actu intendens aliquid relinquat in potētis inferioribus siue nō. ordinare tamē habet suas volūtares respectu finis 2 eoz que sunt ad finem. 2 cū ad alī quā illaz puenierit 2 actum potētis inferioris rōr̄ndentis impaūse potest actus inferior ille imparus manere licz intentio nec p̄ma nec sc̄cūda maneat. 2 dū manet ille actus voluntate quacūqz distracta d̄r manere intentio virtualis. ¶ Ad argu. in p̄ncipio p̄r per ea q̄ dicta sunt.

## Septima qō

terte distinctionis vbi q̄ r̄teur vtz baptisatus possit iterari. videt q sic. qz eucharistia p̄t̄r iterari 2 tñ est sac̄m̄ excellentissimū. ergo a fortiori baptisatus. ¶ Ad oppositū de p̄le. di. iij. In hac qōne om̄s fideles r̄cordant q̄ baptisatus nō est iterandus. S̄z doctores differunt in rōne q̄re nō sit iterandus. Et sic ponit̄ opi. sc̄i iho. in. 4. di. 6. q. 2. arti. 1. Ad p̄mā questūculam. 2 alex. de ales. i. ij. pte sū. q. de baptisato. Et p̄ma opinio ē. qz x̄p̄s sel̄ baptisatus fuit iō baptisatus nō d̄z iteratus Secūda opinio ē qz iō nō iteratur qz imp̄m̄it̄ caracter. sed doctori ista nō placent. S̄z q̄ ideo nō iterat̄ qz x̄p̄s sic instituit. 2 q̄ nō est alia cā nisi voluntas ei⁹. Canoniste tenent q̄ nō est iterandū sac̄m̄ ne sibi fiat iniuria. de p̄le. di. iij. ostendit. Et p̄i sup̄ in. 3. q. 2. distinctionis. in si.



## Questio

¶ Ad argumentū in principio dicto q̄ consecratio nō pōt iterari. i. illa Jōba sup eādē materiā z si fieret nihil esset postq̄ iā ostia ē consecrata.

## Quaeritur

¶ **Quaeritur** septē distinctionis vbi querit̄ que sit pena iterantiū baptis- mū. Juxta istam materiā est notandum q̄ duplex est ignorantia. quae- dam vocat̄ ignorantia iuris. Alia vocat̄ ignorantia facti. Itēz igno- rantia iuris est duplex. Prima dicit̄ iuris diuini scz ignorare q̄ deus in- stituit q̄ baptisimus nō iteret. Se- cūda dicit̄ iuris canonici scz ignora- re q̄ ius canonicū imponit talem penam q̄ qui baptisimū iteraret esset̄ punitendus z nulla istaz ignora- tiaz excusat̄ penam vt habet̄ extra de aposta. ex lraz. Alia est ignorantia facti. vt qñ quis baptisans ignorat an ille sit baptisatus. nisi om̄inus baptisandus ignorat an ipse sit ba- ptisatus. Et ista ignorantia facti bñ excusat̄. z rō est. nam dum clericus baptisat puez nescit nec tenet̄ scire an vetula baptisauit. satis est ei q̄ interroget eam an ille sit baptisat⁹ z si vult fieri xpianus. z sic cum illo responso baptisat. vtendolē semp̄ hmoi cautela. si nō es baptisatus. ego te baptiso. z dū p̄rariū inueni- ret. nec ipse est irregularis nec susci- piens ignoranter. nam nemo cogit̄ scire circūstantias p̄culares. tercio ethi. z sic excusat̄. Et licz canoniste dicant vt hñ p̄ illud. de se. dis. iij. de quibz. q̄ siue scienter siue ignora- ter eū baptisat. q̄ est irregularis. Et

## VIII

tñ opi. scori est q̄ solum sit ignoran- tia facti q̄ nō est irregularis secus ē si faciat scienter. nā scienter rebap- tisat̄ deū abnegare dicit̄ z p̄ multā peni- tentiā reformat̄. de se. dis. iij. eos qs. Itēz q̄ catholicū rebaptisare sciē- ter manifestissimū scelus ē. de se. di. iij. rebaptisare. z talis rebap- tisatus scienter irregularis efficit̄ z pu- nit̄. de se. di. 4. qui bis. z. c. 2. Et iam q̄ rebaptisatus ignoranter nō debet̄ p̄moueri. l. j. distin. qui in ali- quo. so. distin. p̄firmandus est. in fi. Et notandū q̄ si sciens ignorās ignorantia iuris peccauerit in occulto vel in manifesto. an occulto pōt dispensari ab ordinario vel ab alio facilius. sed si manifeste talis di- spensatio spectat ad summū pontifi- cem. Et nota de hoc. i. de ignorantia iuris z facti habent. extra de regu- uir. l. i. vj. ignorantia. z plene p̄ glo. j. q. j. s. notandū. z. 38. di. in sumā. Et nota hic illam regulam. Igno- rās igrabit̄. i. si aliqs sit cā sue igno- rantie. nō excusat̄. z hoc potest colli- gi ex. 3. ethicoz.

## Quaeritur

¶ **Quaeritur** septē distinctionis vbi querit̄ vtrū in baptisimo imprimat̄ caracter. videt̄ q̄ non. qz circūcisio nō exp̄lit caracterē. S̄ nec baptisim⁹. p̄na p̄. qz circūcisio iudicē cessit̄ baptisimus tanq̄ remediū zc. ¶ Ad oppo. est dionisius de angeli ca hierarchia. c. ij. In ista qōne sūt tres articuli. Primus ē qd̄ ipoztat̄ noīe characteris. scds si in baptisimo imprimat̄ caracter. tertius si caracter

imp̄ssus sit forma delibilis vel in-  
delibilis. ¶ Quantū ad primū ar-  
ti. sunt tria notanda. p̄mū q̄ cara-  
cter. idem est q̄ signū. vel figura. s; hoc  
inrelligit de signo in aia ⁊ non  
in corpe. ⁊ de tali est intentio. Se-  
cūdo notandū q̄ illud sp̄uale imp̄s-  
sum anime in baptisimo nō est gr̄a  
nec aliqua virtus infusa pura fides  
spes vel charitas p̄z. nam character  
semp̄ imp̄mit̄ in baptisimo. sed ista  
tria nā semp̄ imp̄mūt̄ vt̄ in fide ba-  
ptisato. Tercio notādū q̄ illud sp̄-  
uale imp̄ssum ante qd̄ d̄r̄ character h̄z  
ad minus q̄nq; p̄prietates. Prima  
est q̄ est signū assimilari alteri h̄n-  
ti. Secūda q̄ est signū distinctū a  
nō h̄ntē. Tercia q̄ est signū meo-  
riū ḡ sacri suscepti. Quarta q̄ est si-  
gnū p̄formati. Quinta q̄ est signū  
obligatiū q̄ suscipiens sac̄m ob-  
ligat̄ deo. Quantū ad secundū ar-  
ponit tres opt̄. de caractere. vna q̄  
in nullo sac̄o imp̄mit̄ character ali-  
quis. Et ponit̄ in decreto. j. q. j. q̄-  
dam dicūt. Secūdo q̄ in aliquib; sac̄is  
character imp̄mit̄. sed q̄ ad h̄  
sunt auct̄es exp̄sse sc̄oꝝ ⁊ est sancte  
tho. in. iij. dist. iij. q. j. Et nota ibi  
exp̄sionē oīm auctoritatū q̄ nō lo-  
quit̄ de caractere s̄m istā acceptiōz  
Et dicit doctor q̄ ille auct̄es sc̄oꝝ  
ponentiū caractere sunt vocales ⁊  
nō ad intentionē eoꝝ adducte. Ter-  
cia opinio p̄ria scotti q̄ p̄pter solam  
auct̄em ecclie ponēdus est character.  
¶ Quantū ad terciū arti. est cōs-  
opt̄. q̄ character est forma indelibil.  
cuius rō est. nam character est in aia  
s̄m essentiā. sed aia est inuariabil̄ s̄m

essentiam. ergo character. Si q̄s d̄r̄  
ceret s̄. nam gr̄a est in aia. sed ē de-  
libilis. dico q̄ si character p̄paret̄ ad  
deū dante sic pōt̄ deleri. si s̄o p̄pa-  
ret̄ ad agēs creatū p̄ nullum agens  
creatū pōt̄ deleri. ⁊ sic d̄r̄ indelibil.  
Exemplū h̄tus inatus est indeli-  
lis. acq̄niscitus s̄o delibilis. ij. ethi.  
Infusus dat̄ aliq̄n ad dirigendū. ⁊  
qz pōt̄ recipere repugantiā in subie-  
cto. iō est delibilis. q̄nq; imp̄mitur  
ad distinguendū. ⁊ iste est indelibil  
In solutione p̄ime rōis p̄ncipalis  
nora s̄. r̄ho. de opt̄nione efficacite sa-  
cramentoꝝ. ⁊ q̄ in circūcissione im-  
p̄mebat̄ character s̄ opininē tho. xl.  
⁊ ij. pre. j. di. q. iij. qui. Tho tenet̄  
q̄ circūcissione nō imp̄mebat̄ cara-  
cter. doctor dicit q̄ sic. licz̄ alteri rō-  
nis q̄ character baptisimi. q̄ character  
sit indelibilis p̄z. nam nō p̄ditur p̄  
p̄c̄m. j. q. j. q̄ q̄dem. an̄ medium.  
¶ Ad argumētū in principio negā-  
dū ē q̄ in circūcissione nō imp̄m̄ret̄  
character.

## Ecima que

stio septe dist in. vbi querit̄  
vtz̄ character sit aliq̄ forma absolu-  
ta vel t̄m̄ relatiua. videt̄ q̄ nō sit for-  
ma absoluta. nā quecūq; forma ac-  
cidentalit̄ absoluta est delibilis ab  
illo in quo est qz est accidens. S; character  
est forma indelibilis ḡ. r̄c.  
¶ Ad oppo. character est dispositio  
ad gr̄am. sed gr̄a est forma absolu-  
ta. ergo character. cum dispositio sit  
eiusdem generis cū forma ad quas  
dispoit̄. ⁊ hoc si sit dispositio p̄ria  
In ista qōne sunt duo arti. Prim̄



in q̄bo sacris imp̄mis character. Se-  
cundus si character imp̄missus sit for-  
ma absoluta vel relatiua. ¶ Quan-  
tū ad p̄mū articulū dico q̄ character  
imp̄mis em̄ in tribus sacris sc̄z in ba-  
ptismo. p̄firmatione. ⁊ ordine. q̄b  
p̄z sic. in illis aut̄ sacris imp̄mis ca-  
racter que nō iterant. sed sacra non  
iterabilia sunt em̄ tria. s. sacm̄ ba-  
ptismi. p̄firmatōis ⁊ ordinis. q̄ i ba-  
ptismo character ip̄imat h̄et. 23. q.  
4. displicet. circa me. Itē q̄ nō p̄-  
dit ex quocūq̄ p̄cō h̄z. s. q. j. q̄ q̄-  
daz. an̄ me. ⁊ pall. p̄tū. q. 4. displicet.  
circa me. ¶ Quantū ad secundū  
arti. est forma absoluta vel respec-  
tiua est p̄ma opinio q̄ character ē  
forma absoluta ⁊ est sc̄i t̄bo. in. 4.  
di. 4. q. j. arti. j. Sed doctor ip̄o-  
bat opi. Et in solutione p̄me rōnis  
hui⁹ opinionis nota q̄ mutatio p̄-  
esse ad respectū absq̄ nouitate ali-  
cuius absolnti. Itē nota intentionē  
aristo. s. p̄bi. quō negat in ad aliqd  
esse mortū ⁊ quō nō. In solutione se-  
cūde rōnis nota q̄ relatio p̄ funda-  
re relationē. nec ex hoc est p̄cessus ī  
infinitū in relationib⁹ realib⁹ licet  
possit esse in relatiōib⁹ rōis. Ibi ha-  
bes q̄ in om̄i ḡne inuenit̄ idē ⁊ q̄le  
⁊ s̄le. In solutione t̄ceter rōnis no-  
ta q̄ in quocūq̄ actu pōt baptisat⁹  
siue actiue siue passiue ⁊ pōt nō ba-  
ptisatus absolute loquendo. Et ibi  
nota q̄ sola relatio rōnis sufficit ad  
omne p̄ratem q̄ est in sacris siue in  
susceptib⁹ sacra. Sed p̄ isto. ij.  
arti. est opi. doctoris q̄ character est  
q̄dam respectus extrinsecus ⁊ iue-  
niens a se in susceptione baptisati.

In solutione p̄me rōnis vel dubita-  
tionis. nota quid est fundamentū  
huius respectus. Et p̄ma opi. q̄ p̄-  
prius actus est fundamentū. Im-  
probat ibi p̄tra opinionē que ponit  
p̄nitatē fundari suggestuisse ⁊ est  
t̄bo. s. metha. c. d̄ aliquid. Op̄tio  
p̄pria doctoris q̄ potentia ḡnariua  
est fundamentū p̄nitatis. ⁊ funda-  
mentū characteris est ipsa aia possi-  
to q̄ character sit relatio realis. In  
solutione secūdi dubij istius q̄ōnis  
nota quō characteres seip̄s distin-  
guunt ⁊ quare sunt em̄ tres. vbi h̄es  
q̄ nō pōt rōne p̄bari ex credit⁹ q̄ sit  
forma absoluta vel respectiua de-  
terminata. q̄ q̄ de caractere dicunt  
p̄t̄ vtroq̄ mō saluari. Postea du-  
bitando supposito q̄ character sit for-  
ma absoluta. vt dicit̄ t̄bo. inq̄rit in  
qua sp̄e qualitatis ponat̄ character.  
Op̄tio p̄ma q̄ nō est in ḡne nec in  
sp̄e q̄litaris improbat. Op̄tio se-  
cūda q̄ p̄m̄ varias sui p̄terates est  
in diuersa sp̄e q̄litaris. improbat.  
Et sunt ambe iste due opi. Rich.  
in. iij. di. 6. q. j. arti. 2. ad secundū  
argumentū. Tercia opinio est q̄ ē  
in q̄rta sp̄e q̄litaris. improbat. ⁊ sumit̄  
ex decre. s. q. j. q̄ dā dicit̄. s̄ forte  
Quarta opi. p̄pria q̄ si ponat̄ acci-  
dens absolutū p̄t poni in p̄ma ⁊ ter-  
cia sp̄e q̄litaris. Ibi nota solutionē  
multoz q̄ vidēt̄ hāc opi. impedire  
In solutione p̄rie rōnis principalis  
nota q̄ relatio p̄t disponere ad for-  
mā absolutā rōne agentis signatu-  
ralis. ¶ Ad arg. in prin. dicit̄ aliq̄  
q̄ character apud nos ē forma inde-  
libil̄ ap̄d deū ē idelibilis ⁊ potētia

ordinata nō in potētia absoluta.

## ¶ Decia que

stio sexte di. vbi q̄rit vtrū  
 character sit in essentia aīe vt in sul /  
 lecto. p̄rio. v̄ q̄ sic. nā dispositio ⁊  
 forma ad quā disposit hnt idē subie  
 ctū. character est p̄ria dispositio ad  
 fidē. fides autē est in intellectu. ḡ rē.  
 ¶ Ad op. character ē p̄ria dispositō  
 ad grās. grā ē in essentia aīe. ḡ cara  
 cter. In ista q̄ōne sūt tres op̄iones.  
 Prima q̄ character ē in tota essentia  
 aīe p̄ nā caract d̄stignit mēbra x̄pi  
 a n̄ mēb. o x̄pi s̄ mēb x̄pi d̄stignit  
 fm eēntia aīe. ḡ caract ē in eēntia aīe  
 ⁊ cludit q̄ grā ē in eēntia aīe. s̄ ca  
 racter q̄ est dispositio ad grās est in  
 intellectu ⁊ ētho. in. 4. di. 4. q. 1. ar  
 ri. 3. S̄ doctor ip̄robat op̄iones  
 q̄ ad tria q̄ ponit. Est alia op̄. q̄ ca  
 racter nō ē in intellectu s̄ in tota eēn  
 tia aīe. Tercia op̄. doc. ē q̄ grā ē in  
 volūtate vt in subiecto p̄rio. s̄ r̄  
 ⁊ character. ⁊ p̄ sua dēf sic. Character ē  
 signū v̄l fundamētū cuiusdā obliga  
 tōis aīe ad deū. igit̄ est rōnabile vt  
 ponat̄ in illa potētia p̄ quā hō p̄nci  
 palr obligat̄ deo. s̄ illa potētia ē vo  
 luntatē q̄ ad voluntatē p̄rio p̄inet  
 meritū vel demeritū. igit̄ character ē  
 in volūtate. ¶ Ad arg. in p̄n. dicūt  
 aliq̄ q̄ character nō ē dispositio p̄ria  
 ad fidē s̄ est dispositio ad illas q̄ se  
 crionē q̄ principalr p̄format̄ totam  
 aīam deo ⁊ hec est gl̄ia q̄ est eadem  
 cū caractere in volūtate.

Irea septimā distinctionē  
 p̄mittit d̄stignitōz sac̄ri cō  
 firmatōis dicēs. Cōfirma

tio seu sac̄m p̄firmatōis est v̄ctio  
 hoīs viatoris aliquatr p̄sentientis  
 vel libero arbitrio nūq̄ v̄li facta in  
 fronte in figura crucis cuz crismate  
 sanctificato a mistro idoneo sit cuz  
 intentione debita ⁊ v̄ngent ⁊ cer  
 ta p̄ba p̄ferentē sc̄ans efficaciter ex  
 instructiōe dīna v̄nctionē aīe p̄ grāz  
 roborantē ad p̄stendū cuz fiducia  
 fidē x̄pi. Ex his p̄z q̄ sit hui⁹ sac̄ri  
 materia. q̄ n̄ poss̄ d̄stignit d̄ ma  
 teria sic in materia baptisimi q̄ ma  
 teria p̄ria. i. illd̄ v̄stibile qd̄ p̄currit  
 in fundamētō v̄nctio facta in fron  
 te ⁊ figura crucis cū crismate sc̄ifica  
 to. materia autē remota ē crisma cū /  
 positū ex olco oliue ⁊ balsamor sc̄i  
 ficat̄ sp̄alr ab ep̄o v̄l ab alio cui sc̄i  
 ficatio poterit p̄mitti. soza ac̄ ē tal.  
 S̄igno ⁊ signo crucis. confirmo te  
 crismate salutis vel sc̄ificatōis in  
 noīe p̄ris ⁊ filij ⁊ sp̄ū sc̄i amē. Su  
 sc̄i piens ē hō viator aliquatr p̄sen  
 tiens s̄ est suscipiens in determinata  
 p̄te. p̄t qd̄ addit̄ in fronte. m̄ster est  
 ep̄s vel alter cui cōmitti poterit. iō  
 d̄r in ḡnali mistro idoneo. S̄z doc.  
 instat̄ p̄ formā ⁊ materiā hui⁹ sac̄ri  
 q̄ ep̄s sic nō v̄tebat̄. instat̄ p̄ mist̄z  
 oñdens q̄ sacerdos possit p̄firma  
 re ex p̄cessiōe grego. facta ianuario  
 ep̄o. vbi nota qd̄ duplicē solutionēz  
 ad illd̄ decretū ibi nota duas auct̄  
 h̄ero. q̄ ep̄i nō sūt superiores p̄bzis

## ¶ Septima q̄ō

septie d̄stin. vbi q̄rit vtrū  
 sac̄m p̄firmatōis sit necessariū ad  
 salutē. v̄ q̄ sic. de p̄se. di. 1. oēs fide  
 les. ¶ Ad oppo. baptisimo grā d̄st̄.



q̄ p̄ illā ē filius regni. z ista sufficit  
 ad salutē. In ista q̄onē nō sunt opi-  
 iō ponent tres arti. prim<sup>o</sup> si p̄firma-  
 tiō ē necessaria ad salutē. sc̄ds si ē ne-  
 cessaria adulto, tercio si p̄su p̄ponit  
 baptismū. Quātū ad primū arti.  
 d̄r q̄ sac̄m p̄firmatiōis nō ē simple  
 necessariū ad salutē p̄z. nam q̄s sine  
 isto dato q̄ nō p̄neret eā possz ve-  
 nire ad salutē. vr̄bz Mar. vi. Qui  
 crediderit z baptisatus fuerit zc. de  
 p̄se. di. j. sp̄s̄sc̄tus. vbi d̄r q̄ soluz  
 baptismō regenerati saluant. Et si  
 dicat q̄ p̄firmatio sa. falis oibz si  
 delibō ē necessaria. de p̄se. di. j. c. j.  
 dico. q̄ intelligit ad b̄n pugnandū.  
 nā in h̄ sac̄o sp̄s̄s̄nc̄ri augmentat  
 grā vt p̄firmet ad pugnā. de p̄. di.  
 j. sp̄s̄sc̄tus. z. c. nouissime. Quātū  
 ad sc̄dm arti. dico q̄ sac̄m p̄firma-  
 tiōis est necessariū hoī adulto ad  
 salutē p̄z. qz si adultus possz h̄re z  
 nō h̄ret. exponeret se piculo mortis  
 eterne. vr̄ notat ef. de sen. er. in. c. r̄n  
 so. nō em̄ ē plene xp̄ianus q̄ ip̄saz cō-  
 firmatiōē p̄renit. de p̄se. di. i. oēs.  
 z. c. de his. in fi. Et ad istū intelle-  
 ctū loquit hugo de sac̄is. li. ij. pre-  
 z. c. 3. timendū est his q̄ negligē-  
 tiā dimittūt epi p̄ntiā z n̄ suscipiūt  
 manus ip̄ositiōis ne forte p̄retea dā-  
 nent. Quātū ad 3. d̄r q̄ sac̄m p̄fir-  
 matiōis p̄su p̄ponit baptismū. ita q̄  
 sine baptismō nullus p̄t p̄firmari  
 p̄z. nā in baptismō dat grā iustificā-  
 tiōis. in p̄firmatiōe p̄o dat grā ro-  
 borans. s̄z grā roborās p̄su p̄ponit  
 grāz iustificatiōis. gr̄c. h̄ etiā p̄z. nā  
 baptism<sup>o</sup> p̄t suscipi sine alijs sac̄is  
 h̄ nō p̄alia sine ip̄so. vr̄bz. j. q. j. si q̄s  
 p̄gr̄antia. Itē qz baptismus est ia

nua z fundamentū alioz sac̄o. d̄  
 p̄se. di. 4. cū itaqz. in fi. nā sine bap-  
 ptismo salus nō h̄z de p̄se. di. 4. fir-  
 missime. Et q̄bz auctōbz h̄z q̄ p̄fir-  
 matio p̄su p̄ponit baptismū. Ad ar.  
 in p̄ncipi. p̄z p̄ ea q̄ dicta sunt.

## Ercia q̄stio

septie distin. vbi q̄rit vtz  
 sac̄m p̄firmatiōis sit dignus bap-  
 ptismo. vr̄ q̄ sic. qz p̄fert baptismō  
 de p̄se. di. ij. notissim<sup>o</sup>. ¶ Ad o p̄o.  
 baptismus delet culpā z penā sine  
 p̄ntiā h̄ nō facit p̄firmatio. gr̄c. In  
 hac materia ponūt tres arti. Pri-  
 mus si in p̄firmatiōe p̄fert grā gr̄u  
 faciens. sc̄ds si grā baptismi z plur-  
 imatiōis d̄stinguūt. tercius ē q̄nōis  
 r̄n̄iū<sup>o</sup>. Quātū ad primū arti. dico  
 q̄ in sac̄o p̄firmatiōis p̄fert grā gr̄  
 tū faciens p̄z. nā de sac̄is tenendū ē  
 q̄ sentit z t̄z sac̄o t̄cā eccl̄ia Ro. vr̄z  
 ef̄ de heret. ad abolendū. Itē etiāz  
 de fide z ei<sup>o</sup> arti. alias essem<sup>o</sup> hereti-  
 ci. vr̄z ef̄ d̄ sū. tri. c. j. z. ij. in alijs p̄o  
 nō renemur seq̄ z tenere qd̄ seq̄ nisi  
 seq̄ z doceat. r̄j. di. nolite. vbi de h̄  
 facit optie de p̄se. di. 4. d̄ trina. vbi  
 h̄z q̄ in vna fide nil afficit sc̄cē Ro-  
 mane eccl̄ie p̄uerudo diuisa. s̄z ē no-  
 tandū q̄ grā gr̄uz faciens d̄r dupl̄.  
 vno<sup>o</sup> faciens gr̄u de nō gr̄o. z ta<sup>o</sup> is  
 grā p̄fert in baptismō z p̄ntiā. alio<sup>o</sup>  
 d̄r grā gr̄u faciens q̄ de gr̄o fac. maḡ  
 gr̄u. z t̄li mō p̄fert grā in p̄firmatiōe  
 Quātū ad sim arti. dico q̄ grā bap-  
 z p̄firmatiōis d̄stinguūt essentialr  
 sic p̄tutes z dona. qz i baptismō dat  
 grā q̄ influēs in potētiās. sac̄ p̄tutes  
 i p̄firmatiōe at p̄fert grā q̄ influēs i  
 potētiās sac̄doā. s̄z i ordie p̄fert grā

q̄ facit bitudines. Alio mō d̄r q̄  
hec z illa grā d̄rnt essentialr sicut  
morbi d̄r q̄s ordinat̄. grā em̄ baptis  
malis est d̄r morbū infidelitat̄. grā  
aut̄ p̄firmatiōis ē d̄r morbū pusilla  
nimitat̄. Tercio mō d̄r q̄ hec z illa  
grā d̄rnt sicut duo ḡdus eiusdē for  
me. sicut dictū fuit sup̄ li. i. di. viij  
de augmēto charitat̄. ¶ Quātū ad  
terciū art̄ d̄r q̄ grā p̄firmatiōis p̄sup  
ponit grām baptismalē. sic bñ eē p̄  
su p̄oiteē. q̄n̄ ḡ fit p̄p̄atio haz grā/  
rū hec p̄t fieri duplr. vno<sup>o</sup> sine p̄sci  
sione. z sic oīno maior est grā p̄fir  
matiōis q̄ baptismalis. sicut bñ z  
p̄fecte viuere est melius q̄ viuere.  
Etiam sac̄m p̄firmatiōis excedit  
sac̄m baptismi in veneratiōe qz a  
maiori ministro. s. ab ep̄o tm̄ dat̄  
de p̄se. di. . de his p̄o. z. c. se. z. 88.  
di. q̄uis. z. . . p̄bzos. Si aut̄ fiat  
p̄p̄atio haz graz cuz p̄scissione. sic  
maior ē grā baptismalis q̄ p̄firma  
tiōis. qz maioris p̄tut̄ est mortuū  
viuificare q̄ viuificatū fornicare.  
Itē qz p̄ baptismū oriḡinale venia  
le z mortale remittit̄. nō sic p̄ p̄fir  
mationē. de p̄se. di. liij. regenrante.  
z. c. sine p̄nia. ¶ Ad argu. in princi  
pio p̄z p̄ ea q̄ dicta sunt.

### Warta Que

stio septime dist. vbi q̄rit  
vix sac̄m p̄firmatiōis possz iterari  
vz q̄ sic. Nā illud d̄r qd̄ est p̄ adue  
nire p̄z. nā p̄t post p̄firmatiōz fieri  
pusillanimus. ¶ Ad oppo. est m̄gr̄  
in lra de p̄se. di. . . In ista q̄ōne sunt  
tres arti. Prim<sup>o</sup> a q̄ sac̄m p̄firma  
tiōis p̄ferat̄. Sc̄d̄s si illd̄ sac̄m ure

rat̄. Terc<sup>o</sup> est q̄ pena iterans istud  
sac̄m puniat̄. Quātū ad p̄mū art̄.  
dico q̄ a solo ep̄o sac̄m p̄firmatiōis  
p̄ferat̄. z si d̄r q̄ a q̄libz sacerdote p̄t  
p̄ferri p̄ dictū grego. ad Januariū  
Ep̄m vscribit̄ in canone d̄ p̄se. di.  
ij. c. puenit. Sz ad h̄ sunt aliq̄ r̄sio  
nes inter q̄s def̄ ista q̄ meli<sup>o</sup> ē q̄ di  
camus q̄ illo tpe papa potuit oēs  
capellanos ep̄os facere z q̄ de sac̄o  
sic fecit. Quātū ad sc̄d̄m art̄. vix  
illud sac̄m possit iterari. dico q̄ nō  
imō scient̄ iterās peccat mortalt̄. sz  
q̄re nō iterat̄ dico q̄ qz est ex institu  
tiōe d̄ina. vel qz imprim̄it̄ caracter  
vl̄ dicas q̄ p̄firmatio nō ē iterā da  
nec baptismus. z iterās q̄uit puniit̄  
de p̄se. di. . . dictū. z. c. se. Quātū ad  
terciū arti. s. de pena iteratiū. dicūt  
canoniste q̄ sūt irregulares sicut d̄  
baptismo dicitū ē. sz alr̄ d̄r q̄ nlla pe  
na canonica q̄ nō est inflicta a papa  
p̄dente ius icurris̄ ipso iure. nec p̄t  
argum̄ta exponētū canones siue a  
sili siue a p̄rio sensu talis pena d̄z in  
fligi cū ḡ nō iuenit̄ in iure canoniz̄  
eo exp̄ssa pena irregularitat̄ inflicta  
p̄ iteratiōe p̄firmatiōis. sed q̄ ipso  
facto illā nō incurrit maxie qz pene  
sunt restringēde z p̄firmat̄ p̄ textuz  
de p̄se. di. . . c. dictū. vbi nulla pena  
infligit̄ ep̄o itez p̄firmati. sz nec su  
scipienti nisi q̄ fuit soli deo in h̄i  
tu monachali vl̄ clericali. ¶ Ad ar.  
in pn. d̄r q̄ ille morbo nūq̄ iterat̄ sz  
bene alius similis.

Inca dist. . . q̄rit vix eucha  
ristia sit sac̄z noue leḡ. vñ  
q̄ nō qz. . . 4. meth. q̄ nō vñ  
fr̄ n̄bil fr̄. eucharistia n̄ ē vñū signū



seu sacramentū. ergo nō est vnū sa-  
 cramentū Minor pr. nā aliud est  
 signū spēs panis. 2 aliud spēs vini  
 Ad oppo. de pte. di. ij. In p̄rio art.  
 ponit definitōem hui⁹ sacm̄ti. Sz  
 pro maiori declaracōne ponēt tres  
 arti. Prim⁹ 2. q. eucaristia ē sacm̄  
 noue legis. Scds q. eucaristia ē sacm̄  
 noue legis. Scds q. eucaristia ē sacm̄  
 noue legis. Tertius ē. si sacm̄ eucaristie ē  
 vnū. Quantū ad primū arti. d̄r. q.  
 eucaristia ē sacramētū noue legis.  
 Qd̄ probat sic. sacramētū plenitū/  
 dinis gr̄e est pro tpe legis gr̄e. sz sa-  
 cramentū eucaristie est sacramētū  
 plenitudinis gr̄e. q̄ eucaristia ē sa-  
 cramentū noue legis. cum noua lex  
 sit lex gratie. Quātū ad scdm̄ arti.  
 Urz eucaristia sit sacramētū excel-  
 lentius inter sacm̄ta noue legis. d̄r  
 q. sic. ex qd̄: duplici d̄na q̄ est inter  
 eucharistiā 2 alia sacm̄ta noue le-  
 gis. P̄ria est. q̄a alia sacm̄ta v̄ra  
 cia sunt quantū est dese. tñ q̄nq; ca-  
 rēt effectū signato p̄pter indispōz  
 suscipiētis. Istud aut̄ sacramētū nū-  
 q̄ caret suo signato. Scda d̄na est  
 quia istud sacramētū qd̄ signat. hoc  
 realiter p̄ter. alia aut̄ nō p̄tinet rea-  
 liter qd̄ fcat. Tertia d̄na ē. q. alia  
 sacra fcat grām accitālē 2 inherēt ē  
 istud ac fcat grām subsistētē. i. exn̄/  
 tiā corpis xpi. Quarta d̄na ē q. oīa  
 alia sacra p̄st̄it i v̄su 2 i fieri ita q.  
 idē est tbi sacm̄tū 2 p̄ceptio sacm̄e-  
 ti. nec p̄manet aliqd̄ qd̄ sit sacm̄tū  
 sed cessant cessante tali v̄su vt p̄z in  
 bap̄tismo 2 eius p̄ceptōe. sz hoc sa-  
 cramentū est qd̄dā p̄manēs 2 lem-  
 nis esse aī v̄suz. 2 ob hoc d̄r q. eu-

charistia p̄pter corpis 2 sanguis cr̄i  
 sti ex̄tiam excellētior ē oībus obla-  
 tionib; 2 sacramētis. de pte. di. ij.  
 nihil. Quantū ad tertū arti. dico  
 q. sacramētū eucaristie est vnus  
 vnitate indiuisibilitat̄. 2 nō vnū vni-  
 tate indiuisibilitat̄. Ad cuius enū-  
 dentiā est notandus. q. corpus xpi  
 pōt accipi stricte pur̄ includit in se  
 partes aiatas sz aīam xpi cui⁹ ps  
 nō est sanguis. sz sit in pōna p̄pinq.  
 vt p̄uertat in carnem aiatam. et sic  
 corpus ē aliud essential̄ a sanguīe.  
 Alio mō potest corp⁹ accipi pur̄/  
 cludit oīa que p̄tinent ad totū cor-  
 pus organici. siue sint p̄tes aīate si-  
 ue nō vt humores 2 spūs. 2 hoc mō  
 sanguis ē aliqd̄ corpis primo mō/  
 do accipiēdo corp⁹. sz ip̄z 2 sanguis  
 sint p̄mo diūsa signata. p̄st̄itūt tñ  
 vnū signatū totale qd̄ est corp⁹ se-  
 cūdo mō sūp̄tū. 2 ita p̄p̄ū signum  
 corpis primo mō 2 signū p̄p̄ū sa-  
 guinis p̄t̄ esse vnū signū vnitate i-  
 tegr̄itatis 2 nō indiuisibilitat̄. 2 cō-  
 grūū est sic ee vt sacm̄ta hoc hēant  
 sz vnitate integritatis 2 nō indiu-  
 sibilitatis. q̄a hoc sacramētuz est ad  
 p̄pletam nutritōem aīe. sicut aliqd̄  
 est ad p̄pletā 2 p̄fectam nutritōem  
 corpis. sed p̄leta nutritio corpis  
 est in aliq̄ vno vnitate integritat̄ 2  
 nō indiuisibilitat̄. Tñ nō nutrit̄ p̄-  
 secte cibo sine potū nec ecōuerso. q̄h  
 sacramētū est vnū vnitate integra-  
 tis. Sz in isto sacm̄to s̄t plura fca-  
 ta vel vnū. d̄r q. plura q̄ntuz  
 ad spēs vel q̄ ad reiteratōem actus.  
 Sed q̄ntū ad fcatū hoc ē dicere q̄n-  
 tum qd̄ id qd̄ des̄t sp̄ est vnū 2 i-

sepibile de conse. di. ij. in p̄po semel  
 definitio eucharistie est talis. Eucha-  
 ristia est sacramentū corp̄is xp̄i vera-  
 citer p̄sent sub sp̄bus panis et vi-  
 ni post consecrationem factam a sacerdo-  
 te sub h̄bis certis cū debita intentio-  
 ne placis. Ex institutioe veracit̄ si-  
 gnificās corp̄ xp̄i et sanguinē sub e-  
 ius realiter p̄rineri. Et nota q̄ hec  
 definitio nihil supflū p̄rineri. In so-  
 lutione tertie rōnis nota. q̄ est ma-  
 teria et qd forma i isto sacramento. Et  
 q̄ istud sacramentū nō pōt h̄c pro  
 forma h̄ba. et quō ista h̄ba dicūtur  
 factū est talia h̄ nō sunt forma. naz do-  
 ctor intendit q̄ cū sacrm̄ p̄maneat  
 et verba trāseant. Dicit q̄ sp̄s v̄si-  
 biles sunt materia. i. p̄imū funda-  
 mentū relatiōis factōis. sed ip̄a si-  
 gnificatiō est h̄c formale. In solutio-  
 ne q̄ter rōnis nota. q̄ sp̄s panis et  
 vini sunt vnū sacramentū vel vnū si-  
 gnū que solutio sumit. ex Ricardo  
 ex p̄nti di. q. ij. arti. i. Et n̄ nota q̄  
 istud sacrm̄ erit p̄peruū vsq̄ ad iu-  
 diciū q̄ p̄s dixit. quon̄scūq̄ r̄.  
 Adhuc nota. q̄ eucharistia grece la-  
 tine bona gr̄a interpretat. i. q. i. m̄ti.  
 Ad argu. in p̄ci. di. q̄ ambo sunt  
 vnū signū vnus rei. vt corp̄is xp̄i.

## Secunda q̄o

octave distinctiōis vbi que-  
 ritur. An illa verba q̄ ponūtur in  
 canone misse sint p̄cise forma huius  
 sacramenti. Ad id q̄ nō. q̄ sic h̄ p̄no-  
 mē ego fecit p̄sonaz primā. ita meū  
 possessionē. ergo sic dices ego de se  
 loq̄tur. ita dices meū designat illud  
 a se possideri. ergo sacerdos p̄ferēs

meū designat illud eē suū. i. sacer-  
 dos. Ad oppo. ex de celebra. de mis-  
 sa. In ista q̄one ponūtur tres arti-  
 In p̄rio oñd̄. r̄ q̄ sint h̄ba consecra-  
 nis. In sc̄do de v̄bis consecraōis san-  
 guinis mouet quō dubia. In tertio  
 oñd̄it qd̄ demonstrat h̄ p̄nomē hoc.  
 Quātum ad p̄imū arti. dic. q̄ nul-  
 la h̄ba sunt de eēntia eucharistie. s̄  
 h̄n̄ aliq̄ h̄ba sunt forma consecraōis  
 q̄ sine h̄ba consecraōis corp̄is xp̄i.  
 Di. q̄ sunt q̄ tuor. vt h̄etur de se.  
 di. ij. q̄a corp̄. et de forma h̄boz nō  
 est plus nisi. hoc ē corp̄ meū. et hic  
 est sanguis meū. Aliq̄ distinguūt a-  
 liter. q̄ duplex ē forma. i. forma n̄ci-  
 tatis. et forma cōgruitat̄. Dicūt q̄  
 de forma n̄citat̄is nō sunt nisi illa q̄  
 tuor h̄ba in consecraōe corp̄is xp̄i.  
 S̄ de forma cōgruitat̄ est h̄c em̄ post  
 q̄ eccl̄ia illud a p̄posuit. Et si ab ali-  
 quo dimittit̄ est error. de se. di. ij.  
 in sacro. Sed q̄ h̄ba sunt forma cō-  
 consecraōis sanguis xp̄i. Dico q̄ h̄ est  
 mai⁹ dubiū. tū q̄a forma q̄ v̄timur  
 null⁹ euāgelistaz recitat. ideo nō vi-  
 det̄ ex euāgelio eē certa. Tū q̄a gre-  
 ci alia forma v̄tūtur dicētes. Hic ē  
 sanguis meū noui testamēt̄i q̄ p̄ vo-  
 bis et p̄ multis ē in remissionē effu-  
 sus pctōz. n̄ his nō obstant̄ firmi-  
 ter tenendū est. q̄ forma n̄ra sit cer-  
 ta s̄m auctoritatē Innocēt̄ij. de cele-  
 bra mis. cū marthe. Multa em̄ tra-  
 dita sunt eccl̄e ab ap̄lis q̄ em̄ nō sunt  
 scripta i euāgelio. Dic̄ v̄teri⁹. q̄ h̄  
 em̄ nō est de forma vt dicit̄ nec alia  
 sunt n̄cario p̄mittenda s̄m Tho-  
 in iij. di. viij. q. ij. arti. i. ad sc̄dm ar-  
 gumentū sc̄do q̄st̄iū cyle. Ibi d̄nb̄



# Questio

rat. Utz p̄missis alijs s̄bis q̄r/  
tuoz solū dicitur p̄ficere sacerdos.  
Op̄io p̄ria q̄ sic. 2. Bodo. p̄trauē-  
tū. p̄re sūme. in tractatu de sac̄tis.  
Alia ē Ricardi i. iij. di. viij. q. i. art.  
iij. ip̄robat op̄ioem istā. 2. soluit eā i  
dubijs q̄si volēdo dicere q̄ oia q̄ or-  
dinata s̄t ab eccl̄a dēnt poni. Quā  
tū ad sc̄dm arti. de s̄bis p̄secratiōis  
sanguis mouer duo dubia. Primū  
q̄ntū ad formā q̄ latinū v̄tūtur vt di-  
cti sup̄ius. 2. de foza grecoz vbi poi-  
tū op̄io Petri de tarētasia i. iij. di.  
viij. q. ij. arti. iij. Et Ricardi eadē  
q. sc̄do arti. ad primū 2 sc̄dm argu.  
Un̄ dicūt q̄ foza grecoz 2 n̄ra 2 q̄/  
cūq̄ scripta i euāgelijis sufficēs est  
ad p̄secratiōes. Sed i eccl̄a Roma-  
na ē de n̄citate ministri vti forma q̄  
v̄tūtur. Sc̄dm dubiū ponit. an ad  
formā q̄ v̄tūtur p̄tineat oia s̄ba a  
loco illo s̄li mō vsq̄ ad illū locū h̄  
facite zc̄. Et ponit op̄io Tho. dist.  
viij. q. ij. arti. ij. in hoc q̄ro q̄ sic. s̄  
doctoz ip̄robat op̄i. p̄ria sc̄ori q̄ n̄  
sc̄it in quibz p̄tise forma p̄sistat. s̄  
q̄ cū reuerētia sunt dicenda q̄ ab ec-  
clesia sunt ordinata. Et ip̄robat o-  
pinionē illi q̄ dicebat q̄ n̄cariū e-  
rar i q̄li. sac̄ro p̄tise sc̄ire s̄ba q̄ d̄nt  
dici. tñ Scor. dar cōsiliū dicēdo h̄  
p̄siliū do q̄ sacerdos intēdēs facere  
q̄ facit eccl̄a legēs disticte s̄ba cano-  
nis a p̄cipio vsq̄ ad finē vere p̄fi-  
cit nec ē tūc alicut q̄ reputer se val-  
de pentū de sc̄ia sua 2 q̄ dicat volo  
v̄t p̄tise ista verba p̄secratiōe san-  
guinis s̄ securior ē simplicitas sc̄ilz  
volo ista verba p̄ferre ea i intēctione  
sub qua p̄s instituit eē p̄ferenda.

# II

Et ea forma verboz p̄rolata cū ta-  
li intēctōe sit trās substantialitio cuca-  
ristie virtute diuina. de p̄se. di. ij. qz  
corpus. et ea. panis est. 2. ca. rucra  
an̄ finē. Nota ibi calum Si mori-  
retur sacerdos ante q̄z p̄ficeret oia  
verba p̄secratiōis q̄d agendū esset.  
Et dic̄ Scorus q̄ nō esset adorā-  
dum nisi sub p̄ditōne. nec itez p̄se-  
crandū. sed sacerdos dēt illud sume-  
re suscepto corp̄e 2 sanguine an̄ ab-  
lutionē. 2 debz sumere sub p̄ditōne  
¶ Quātū ad tertiu arti. quid demō-  
strat hoc pronomē hoc. P̄ria op̄io  
q̄ sacerdos dicit illa verba q̄si ma-  
terialiter. quia recitat ea sic dicta a  
christo nō q̄ p̄s p̄ illa p̄ficeret. sed  
p̄ benedictiōem p̄cedentem. 2 est go-  
dofredi pictauiens iij. p̄re sūme. in  
tractatu de sacramēto cucharistie. i  
probat. Sc̄da opinio est Ricardi.  
di. viij. q. i. arti. iij. quia hoc pronomē  
significat corp̄ p̄t nūc est sub istz  
sp̄s us vel de p̄tmo erit. 2 sub ista  
dist. n̄ctōne verificat. ip̄robat. Ter-  
cia opinio est sancti Tho. dist. viij.  
q. ij. arti. i. Ad quartā q̄stū culam  
2 ad primū argumētū. 2 hanc opi-  
nionē tener doctoz subtilis. q̄ ista p̄-  
positio. hoc est corpus meū. est ve-  
ra. q̄a totus eius intellectus 2 p̄le-  
xionis 2 terminoz intelligit pro vlti-  
mo instāti. plationis. 2 p̄ isto de-  
mōstrat illud q̄d tūc est sub illis ac-  
cidētibz. Pro cui? declaratiōe pos-  
nit tredecim p̄ctones q̄s declarat p̄ or-  
dinē. Aliq̄ dicebant q̄ illa trās s̄lybz  
stantiatio sit successiue sicut verba  
p̄roferūtur. S̄z incōtrariū est veri-  
tas imo in vltia p̄rolatiōe 2 in vno

instāri designat panis ⁊ trāsūabr  
trāsū in carnē. Et s; panis sit corp⁹  
ppositū tū momētanea ē eius uer  
sio. Et idē dicitur de uino. de p̄se. di.  
ij. an̄ bñdctōem. ⁊ in c. om̄e. ⁊ ca. q̄a  
corp⁹ eadē distinctōe. Quarta opt.  
q̄ si ueritas istī⁹ pceptus ppleri ex  
vi s̄monis nō h̄tur p ultimo instā  
ri p̄lere. platōnis tū eppōne p̄it  
istā s̄cari. sic q̄ q̄ntū ad intentōem  
exprimētis i se q̄ m̄lter pro illo vl  
timo instāri q̄ uidens intētiōnē p̄t  
illī orōni assistere ad agēdū. eo mō  
quo ip̄a s̄m intentōes pferent s̄cat  
Quita opt. ⁊ p̄ria q̄ illa p̄p̄tō ut  
neutra nō ut uera nec ut falsa. s; ut  
tale signū sensibile s̄cedēs suā uer  
tatē est signū efficac̄ respectu p̄sca  
tionis q̄a est dispō p̄tima cui deus  
ex pacto assistit ad cāndū tale effectū  
vi sue prolātōnis. ¶ Et nota ibidē.  
q̄ in ultimo instāri prolātōis p̄us  
ordine nature pceptus ē neuter. Se  
cūdo ad istū seq̄tur opatō diuīa cir  
ca illud qd̄ orō designat. Tertio se  
q̄tur ueritas hui⁹ pceptus. ubi h̄s  
q̄ pro certitudine sufficit m̄stro qd̄  
pferat s̄b̄a eo mō quo x̄ps instituit  
esse p̄ferēda. ⁊ sic h̄tur forma debi  
ta ⁊ instrumētū debitū sc; orō pro  
la a cui de⁹ assistit ad causandū in  
ultimo instāri talem effectū. Ad ar  
gumentū in p̄cipio dico. q̄ meus  
et s̄ute s̄monis p̄t referri ad p̄sō  
nam x̄pi. ⁊ sic oportet ut prius fiat  
mentio de christo in cuius p̄sona p̄  
serimur uerba illa.

**Tercia que**

stio octauae distinctiois, ubi

q̄ritur. Ut hoc sacramētum possit  
a nō ieiunis celebrari. Uidet q̄ sic.  
q̄a x̄ps post cenā discipul̄ suis p̄ā  
sis dedit eucharistiā. Ad oppo. de  
p̄se. di. ij. si qd̄. In ista q̄ōnel primo  
ponā distinctōem. Secdo r̄i lebo  
ad qd̄em. ¶ Quantū ad primū arti.  
dico. q̄ q̄drupl̄r p̄t q̄s hoc sacmē  
tum recipere. P̄rio mō aliq̄s hoc sa  
cramētū recipit nec sacmētalr nec  
sp̄ualr. sicut infidel̄ aut p̄uersus he  
reticus. de quo d̄t ap̄ls q̄ iudiciū si  
bi māducat ⁊ bibit. nō dijudicās. i.  
nō discernens ab alijs t̄bis corp⁹  
dñi. Talis em̄ sola accit̄ia terit dē  
tibus materialr. ⁊ ideo nō sumit ne  
q̄ sacmētalr nec sp̄ualr. Secdo  
mō hoc sacmētū aliq̄s sumit sac  
mētalr ⁊ sp̄ualiter. sic deuot⁹ x̄pi  
anus. de q̄ dicit Aug⁹. dicens. cre  
der̄ māducasti. ⁊ nō me p̄ertes in  
te. s; tu p̄ertes i me Tertio mō  
aliq̄s sumit hoc sacramētū sacmēta  
liter ⁊ nō sp̄ualr. sicut mal⁹ x̄pian⁹  
qui sumit corp⁹ x̄pi. sed nō h; sc̄e  
tiā de pctō mortali purgatā. ⁊ de h  
loq̄tur aug⁹. ⁊ habet de p̄se. di. ij. c.  
ij. qd̄ est x̄pm māducare. qui em̄ ac  
cipit indigne sacmētū. ac q̄rit inde  
magñū tormentū. Quarto mō su  
mit aliq̄s hoc sacramētū sp̄ualiter.  
et nō sacmētalr. sicut hō x̄pianus  
sc̄ia sanus. tū infirmitate guatus.  
libet̄ h̄ sacramētū sumeret. s; nō  
h; p̄p̄nante sibi. ⁊ de illo loq̄tur au  
gustin⁹ in li. p̄nie dices ut qd̄ paras  
uentrē dente. crede ⁊ māducasti. q̄  
em̄ credit in eū manducat eū. h̄ em̄  
nō querit d̄ illo qui sumit h̄ sacmē  
tū primo mō uel q̄rō mō Sed querit



# Questio

de illo q̄ sumit sc̄do vl̄ tertio modo  
Deinde p̄mittro aliā d̄stinctōem vi  
delicet q̄ ieiunū est duplex. Q̄ddā  
est ieiunū nature Aliud est ieiunū  
eccl̄ie. Ieiunū nature est illud duz  
q̄s nec pillulas nec potōem aliquas  
suscepit de illa. ⁊ talis ieiun⁹ hō re/  
quirit ad p̄secratōem. Aliud ē ieiu/  
nium eccl̄ie ⁊ est illud sc̄z dum q̄s ie/  
iunat q̄d̄ agefīmā vel aliquo sc̄do.  
et talis sicut iste p̄ susceptōem pillu/  
laz vel p̄pter modicā potatōem mo/  
dice aque cordialis de mane vel p̄/  
pter serotinā bibitōem nō frāgit iei/  
iunū quo ad eccl̄iam. Quātum ad  
sc̄dōm arti. dico. q̄ oꝝ suscipiētē cor/  
pus xp̄i eē simplr ieiunū ieiunio na/  
ture. nec ē aliqua cā p̄cipalis nisi  
institutio digna q̄a placuit sp̄ū sc̄ro  
vt in honore tanti sacramēti q̄ sa/  
cerdos sit ieiun⁹. Et q̄a maior attē  
tio est in ieiunio q̄m̄ p̄uiso. ⁊ sic  
vt q̄ratur p̄mo cibo sp̄ūalis q̄ cor/  
poralis. nā sacerdoti p̄aso nō licet  
celebrare vñ. q. j. nihil post meridiē  
⁊ de p̄se. di. j. sacramēta. Itē q̄ exce/  
pta necessitate eucaristia ieiuno sto  
macho ē sumēda de p̄se. di. ij. liq̄do  
xxvi. q. vi. si q̄s de corpe ⁊ vini c. se.  
Sed possz dubitari circa h. si aliq̄s  
abluēdo man⁹ trāsgluceat aliquas  
sc̄ntillā aque dicat ieiunus ita q̄ n̄  
impediā celebratio m̄isse. Dico q̄  
nisi fiat ex p̄posito. arti. xxij. q. v. d̄  
occidēdis. sed si ex p̄posito ipediret  
q̄ntūcūq̄ eēt m̄imus porus vl̄ cibo  
vñ. q. i. nihil. Si autē intelligat q̄o  
in p̄culari. Dico q̄ duo s̄t casus i  
quibz est licitū alicui nō ieiuno sto  
macho hoc sacramētū recipere. Un⁹

# VIII

est in infirmitate q̄m̄ q̄n̄ timet peri/  
culū mortis em̄eris. Alius est ca/  
sus sp̄ūalis. vt si mister in calice pu/  
tando ponere vini albū poneret a/  
quā ⁊ sacerdos p̄secraret ⁊ dū sume/  
ret p̄gnosceret nō esse vini albū. s̄z  
aquā. i tali casu teneret p̄secrare san/  
guinē de nouo ⁊ p̄cipere cōsecratū.  
In solutiōe p̄ime rōnis nota. q̄re  
xp̄s post cenā dedit discipul⁹ suis sa/  
cramētū. ⁊ quare nos dēim⁹ sumes/  
re añ cibū. Et dat cāz. q̄re xp̄s post  
cenā dedit. Nā saluator inq̄t q̄ ve/  
hemēt⁹ p̄mēdaret misterij hui⁹ al/  
titudinē vltimū hoc voluit infige/  
re i cordibz discipuloꝝ. quo autē or/  
dine deinceps suēret ap̄lis p̄ q̄s eccl̄  
cl̄siā d̄sp̄osuit erat refuauit dos/  
cendū. Vel dic q̄ fuit sic institutus  
vltimuz alioꝝ p̄mo p̄pter passionis  
rep̄itaciōem. Sc̄do p̄pter veteris sa/  
crificij t̄rminatōem. Tertio p̄pter cor/  
poralis p̄rtie substractōem. Quar/  
to. p̄pter maiorē p̄mēdatōem. vt no/  
tat Dugo de p̄se. di. ij. Quia corp⁹  
hoc q̄z quoridie labimur. q̄ridie re/  
cidiua delictoz p̄bec facta pctā re/  
laxaret. de p̄se. di. ij. iterat. S̄z qua/  
re post cenā ⁊ non añ dedit. Dic q̄  
ideo. cenat⁹ d̄ns cenatis discipulis  
corp⁹ suū dedit. vt in hoc sacrocō/  
sūmatōem oim̄ sacroz veter⁹ testa/  
mētū ⁊ agni paschal ⁊ ceteroz mon/  
straret. q̄a oia in figura ist⁹ fiebant  
et in ista cena fuerūt oia cōsumata d̄  
p̄se. di. ij. liq̄do. Ad argu. in p̄nci.  
p̄z p̄ ea q̄ dēā sunt in corpe q.

Ira d̄stic. nonā q̄rit. vtz  
er̄ns in pctō mortali peccet  
mortalr sumēdo hoc sac̄m̄

Uidet q̄ nō. quia null⁹ peccat faci  
endo illud ad qd̄ tenetur. sed q̄libet  
tenetur ad susceptōem eucaristie. er  
go rē. Ad oppo. est Coz. xi. q̄ mā  
ducatur et bibit indigne rē. Rūdet  
distingūdo sic. q̄ si sit actualr in  
peccato mortali et tūc est in illo pec  
cato interiori et exteriori vel occulto  
et manifesto. et recollit sic sumendo  
peccat mortaliter. Si autē sit i pec  
cato mortali qd̄ habz pccm̄ de quo  
nō recollit. et de quo nō penituit nec  
penitēz sed ē obliuio affectata v̄l cras  
sa hoc mō q̄ nō curat facere diligen  
tiam vt excuset ignozitiā talis pec  
cat mortalr. Nā indigne sumēs eu/  
caristia plus polluit q̄ purificatur  
de p̄se. di. ij. quotidie. et ca. qui cele  
ritate. et ca. qui discordat. et hoc iō ē  
quia hō q̄ntū in se est eucaristia pol  
luit cū ad ipsa sumēda indigne ac/  
cedit. l. q. l. multi. añ finem. nā i eu/  
caristia ē pura p̄scia offerenda. et pu  
ra mēte est sumēda de p̄se. di. ij. Si  
autē diligenter consciam suā exami  
nauerit nō peccat. sit vero de illo pec  
cato penitēt. tñ nondū p̄fessus debz  
p̄fiteri atēq̄ celebrare v̄l cōicere si nō  
est sacerdos. si hz oportunitatē. si at  
nō habet p̄fessorē oportunū debet  
expectare donec hēat. si sine scādalo  
pōt. si autē nō potest sine scādalo dēt  
celebrare vel cōicare. Tū primo cō  
fiteat deo et tūdendo pecc⁹ suū cum  
pposito p̄fiterendi occurrere sibi opor  
tunitate et q̄ adueniēte p̄dicata opor  
tunitate sic faciat. et credo q̄ p̄fessio  
ne facta deo primo et p̄ditiōne sequē  
te posita in p̄posito posset corp⁹ xpi  
sumere. nec sacerdos dēt denegare

oculto pctōri quocūq̄ mō petent.  
Nā in hoc q̄ xps Eucaristia inde  
dedit inuit q̄ occultis peccatoribz  
cū eam exigit nō est negāda. de cōs/  
secre. di. ij. nō prohibet. et c. sicut in  
das et vij. q. l. adūstras in fine et. l. q.  
l. xps de pctō aut veniali nō oportz  
dubitare q̄ de illo nō est nētras pe/  
nitētie. Verūtñ actor quidē de eccle  
siasticis dogmatibz xpi. et pontif in  
lra di. xij. Uidet facere mētionē de  
pctō veniali. Aut em̄ lz quis pecca/  
to mordeat si peccādi de cetero non  
hēt volūtatē et satisfaciāt lachri/  
mis et orōnibz accedat securus. Sz  
hoc dico de illo quē mortalia pctā  
nō grauant. ergo videt q̄ nō potest  
quis securus accedere nisi sic volū/  
tate peccādi venialr et de p̄teritis sa  
tisfecerit lachrimis et orōnibz. Res  
pondeo q̄ pōt intelligi de mortali  
pctō. nō quia iā inest nec de pctō si/  
ne om̄i penitētia. sz iā p̄fessus si mor  
deat. quia nō erplete satisfecit. et de  
illo intelligit. Ad argu. in p̄ncipio  
dico. q̄ faciens mō debito non pec  
cat. sed qui facit mō indebito.

Ira decimā distincōnem  
q̄ritur. Atz possibile sit ve  
rum corp⁹ xpi sub spē panis  
et vini trineri realiter. Uidet q̄ nō  
quia sub spē panis nō p̄se. nō p̄el/  
pitur corpus xpi. ergo nec post p̄se  
cratōem. His est manifestū. Pro  
bo p̄nam. quia spēs illa nō se habz  
aliter i se post p̄secratōem q̄ ante.  
Ad oppositū Luce xxiij. In ista qd̄  
ne sunt tres arti. Prim⁹ quid sit si/  
de tenendū. Scōs arti. est. vbi mo  
uet vnum dubiū. i. qd̄ sit possibile



# Questio

# III

corp<sup>o</sup> xpi esse de nouo i altari Ter/  
cius arti. est. quō corp<sup>o</sup> xpi magnū  
p̄t trineri veraciter sub hostia pua.  
Quantū ad primū arti. d̄r. q̄ hoc ē  
tenendū si rimiter. Matt. xxvi. vbi  
ait xps. Hoc ē corp<sup>o</sup> meū. 2 Jo. vi.  
Caro mea vere ē cibo. 2 Luce. xxij.  
Hoc est corp<sup>o</sup> meū. 2 hic ē sanguis  
meus. S; si ab heretico diceret. est  
figuratiua ista locutio. Contra. q̄a  
Luce xxij. d̄r. hoc est corpus meū. 2  
subdit statim qd̄ pro vob̄ tradet. s; ista  
traditio nō erat figuratiua. sed  
realis 2 vera vt demonstratū fuit.  
Igitur veraciter d̄cū est. hoc est cor  
pus meū. qd̄ ex pane 2 vino cuz aq̄  
mixto p̄ficiatur eucaristia. h̄etur de  
p̄le. di. ij. cū om̄e in fine. Sed q̄re  
corpus xpi fuerit sub alijs sp̄ebus  
2 nō sub sua visibiliter. Dico q̄ si/  
des h̄er meritū vbi b̄ūana ratio nō  
p̄bet experimentū. 2 econtra. argu.  
de pent. di. iij. in domo. 2 vt nō ef  
fet horroz carnis 2 sanguis cū h̄ea  
mus in vsu nō carnes crudas; p̄me  
dere. nec sanguir em bibere. de p̄le.  
ij. qd̄ sit sanguis. 2 de p̄le. di. ij. fo/  
te. 2 ca. panis est. Itz ne fieret ridi/  
culū paganis. vt eadē disti. panis.  
Et ne vidētes recederēt dicētes. du  
rus est hic sermo. vt eadē di. c. forre.  
2 ca. prima qdem heres. 2 Jo. vi. c.  
S; q̄re sub istis sp̄eb̄ poti<sup>o</sup> q̄ sub  
alijs Dico q̄ ideo ē. qz iste due sp̄es  
magis s̄t lamice nature h̄ūane q̄ a/  
lie. Et ad fndū q̄ sic h̄ia duob; p̄i  
cipaliter corpus nutrit. ita aia p̄ici  
paliter illo cibo de p̄le. di. ij. forte. 2  
de reliq̄. 2 vete. sanc. c. vno. i clemē.  
Itē q̄a in p̄figuratiōe isti<sup>o</sup> agnū mel/  
chisedech panes 2 vinū obtulit. de

p̄le. di. ij. accipite Sed q̄ntū profite  
ait iste cibo cū sumit oñditur i apo  
calipsi. c. vi. vbi d̄r q̄ sic. Et ex vtra  
q̄ pte sumis lignū vite afferēs si u  
ctus duodeci p̄ singulos mētes red  
dentes fructū suū folia ligni ad sa  
nitatē gentiū Quantū ad sc̄bz arti.  
q̄liter corpus xpi sit ibi sine sui mu  
tatiōe veraciter vbi prius nō erat.  
Circa hoc mouet q̄tuor dubia. p̄i  
mū est. q̄ q̄ntū sit simul cū quanto  
cū sub̄na corpus sit sine q̄ntitate. et  
hoc soluit in sc̄do arti. bu<sup>o</sup>. di. q. i.  
dicēdo q̄ i corpe xpi est tāta quāti/  
tas in hostia q̄nta erat in cruce acci  
piendo q̄ntitatē que ē ordo prius i  
toro. nō tñ pro q̄ntitate q̄ ē ordo p̄  
tium i loco. Et prima q̄ntitas q̄ est  
ordo partū in toro p̄t stare cū q̄nti  
tate q̄ est ordo prium i loco. siue sit  
m̄gna siue pua illa q̄ntitas q̄ est or  
do priū in loco Sc̄bz dubiū. q̄ ma  
sus q̄ntū sit simul cū m̄iori. vel sc̄z  
in loco eq̄li istud soluit infra i mate  
ria de corpibus glosis in p̄conib; de  
subalitate corp̄is Tertū dubiū  
q̄ idē corp<sup>o</sup> sit s̄l i diuisis loc̄. Ist̄  
declarat in duob; q̄nib; sequētib;  
Quartū dubiū quō corpus xpi p̄t  
incipe eē in altari sine sui mutatōe  
locali. declarat h̄. 2 est p̄ia opio sc̄i  
Iho. in iij. di. x. q. l. Ad q̄ntū ar  
gumētū d̄r. qz panis p̄uentū i p̄m.  
ideo corp<sup>o</sup> xpi ē vbi erat panis. im;  
probat mltip̄l opio Iho. Est mo  
dus dicēdi sc̄oti q̄ mor<sup>o</sup> siue muta  
tio local̄ ē duplex. qd̄a dep̄ditia. 2  
qd̄a acq̄sitiua sic q̄n; qd̄ mouet d̄ loco  
vno ad aliū aliqd̄ dep̄dit 2 acq̄rit.

et talis ordine nature mouet ab hi  
 tu ad priuatiōem. vtrūq; ab vbi qđ  
 prius hēbat. ad vbi qđ prius. nō hē  
 bat. hec mutatio dī depdētia termi  
 ni a quo r acq̄situa termi ad quez.  
 nūc autē he due mutatiōes lz cur  
 rant simul vno motu locali. conti  
 nuo tñ sic se hnt q; vna pōt ab alia  
 separi. vt acq̄situa a depdētia isto mō.  
 q; aliqd acq̄rit nouū locū nō dimittit  
 sedo priorē. sic est in pposito Corp<sup>o</sup>  
 em̄ xpi absq; h q; dimittat vbi. qđ  
 hēbat in celo acq̄rit nouū vbi in sa  
 cramento. r ideo ē hec mutatio local  
 nō depdētiua sed acq̄situa. Quan  
 tū ad tert ū arti. quō corp<sup>o</sup> xpi ma  
 gnū p̄t rineri veracit sub hostia p  
 ua. Est prima opio q; q̄ntitas ē ibi  
 p modū subitē. r est Tho. in sūū. di.  
 p. q. ij. Ad tertiā q̄stūculā. doctori  
 probat. Scda opio est. q; cuz pte s  
 corpis nō sunt extra se iuicem. q; sic  
 subtractio p̄tū ad iuicem. r hāc o  
 pinionē defendit Ocham i tracta  
 tu suo de corpore xpi. r in suo sūū. im  
 pbat Tertia opio p̄tū q; duplex ē  
 ordo. vt dcm̄ fuit i p̄tici. scđi arti. s.  
 ordo partū in toto. r ordo p̄tū i  
 loco. Ordo autē partū in toto ē dīa  
 quātitatis nō p̄tū cum sit respect<sup>o</sup>  
 sed aliquo mō accēs ad dīam eius  
 essentialē. Ordo autē partū in loco  
 est de gñe situs. r ab isto respectu si  
 ne ordine partū in loco. p̄tū absolu  
 ordo partū iu toto. Ordo autē par  
 tū in toto ē prior ordine p̄tū i lo  
 co. Prius autē p̄tū absoluti a postero  
 ri sibi accētaliter p̄tūcro. nūc autez  
 ordo partū in toto ē prior ordine p  
 tūm i loco. Et iste ordo partū i lo

co ē posterior ordine partū in toto  
 cui accētaliter p̄tūgitur. Igit corp<sup>o</sup>  
 xpi i eucaristia hēbit ordinē partū  
 in toto absq; illo respectu q; est ordo  
 partū in loco. Nota p̄tū declaratiōe  
 opionis q; ista se hnt p̄ ordinē Pri  
 mo. vbi occupatiuū. scđo coerētia  
 alq; q̄nto p̄tū In solutiōe tertiē rōis  
 nota. q; pars corpis est extra partē  
 in p̄tatiōe ad totū. nō autē in p̄tati  
 one ad locū. r ita nō est incōueni  
 ens p̄ declaratiōe totūis q̄ntis q; q̄n  
 tum erat corp<sup>o</sup> xpi in cruce tñ sic i  
 hostia accipiēdo q̄ntitatē pro ordie  
 partū in toto. nō tñ pro ordine pri  
 um in loco Ad arg. in p̄ticipio dī  
 citur. q; licet spēs nō se hēant aliter  
 q̄ntum ad simutatiōem sensus. lz be  
 ne hēnt aliter q̄ntū ad naturā suā

## Secunda qđ

Decime distinctiōis vbi q;  
 ritur. vtz idēz corp<sup>o</sup> possit eē in di  
 uersis locis locali. Videtur q; non  
 qđ idem nō pōt referri ad se o p̄posi  
 tis relatiōibz. cū o p̄posita relatiue  
 includāt dīdictoria. sed si idem sit et  
 ser i diuersis locis possit dici inferi<sup>o</sup>  
 et sup<sup>o</sup> seipō. r dextz r sinistz qđ  
 est falsū. Ad o p̄posi. est Dugo de  
 sacramēt. rē. In ista qōne erūt duo  
 articuli. Prim<sup>o</sup> opionū positiuus  
 Scđs opionis Scoti r p̄clusionū  
 nec nō r qōnis declaratiū Quātū  
 ad primū arti. ē prima opio Hen  
 Bandens. quol. ip. q. vlti. Scda o  
 pinio ē Tho. di. r. q. ij. ad scđm ar  
 gumētū. r q̄stūcule tertiē. r qōnis  
 tertiē eiusdē distinctiōis Tertia opio  
 ē Egidij. q̄li. i. q. i. r. Quarta opio



# Questio

est Sanfre. de fontibz q̄li. 3. q. 4. 2  
isti r̄ndent q̄oni negat̄ie dicendo q̄  
nō p̄r idē corp̄us esse in diuisis locis  
localr. vbi ponit rōnes diuisoz do  
ctoz. ip̄robat opi. p̄me rōnis q̄ nō  
p̄cludit d̄dictionē. Sc̄do ponit rō/  
nes q̄s Sandēlis facit d̄ seip̄m 2 so  
lutōes suas ip̄robat eas. Et est p̄  
ma rō Sand. q̄ duo corp̄a p̄nt esse  
s̄l in pl̄ibz locis. In solone gand.  
istius rōnis nora q̄ p̄ dotē subtilita  
tis tollit repugnātia q̄ duo corp̄a  
p̄nt esse s̄l in eodē loco. instantia d̄  
solutionē. nora q̄ dimēsiōnes loca/  
ti sunt p̄ozes dimēsiōibz loci 2 ma  
gis ad multiplicatiōz locatoz seq̄t̄  
multiplicatio locoz q̄ e conuerso. se/  
cūda rō gandēlis d̄ se est q̄ si q̄n/  
titas p̄uerit in q̄ntitatē essz localr  
vbi p̄us erat panis p̄uersus. s̄z non  
esset localr. instat sc̄orus d̄ solonem  
Tercia rō gand. d̄ se q̄ vbi cūq̄ p̄t  
deus facere corp̄us suū sine mō na/  
turali p̄t euz mō naturali. ibi ponit  
q̄ nec ip̄s nec eōtra nec p̄ntia ē. rō  
formalis corp̄is sp̄i existendi hic.  
Quarta rō q̄ angelus p̄t esse in pl̄i  
bus locis distincte. q̄ corpus circū/  
scriptiue. ¶ Quantū ad sc̄dm arti. ē  
opi. p̄ria sc̄ori q̄ deus p̄r idē corp̄o  
facere s̄l esse in diuersis locis localr  
vbi. p̄ declaratiōe hui⁹ materie no/  
ta q̄ vbi qd̄ acq̄rit corp̄o dicit respe  
ctū extrinsecus aduenientē. ibidem  
bēs q̄ respectus tā extrinsecus q̄  
intrinsecus p̄t multiplicari eodē sū  
damēto manēre. p̄ solone rōnū opi  
nionis d̄rie 2 p̄ declaratione mate  
rie ponit tres p̄p̄es. Prima ē ista  
Quēcūq̄ sint p̄za essentialr ip̄s

# II

vbi vniformiter insunt corp̄i q̄uis  
h̄nt diuersa vbi s̄o posterius v̄l s̄l  
natura variant s̄m variationē vbi.  
secūda p̄p̄. sic passum er̄ns in vno  
vbi recipit formā a duobz agentibz  
sibi a p̄proximat. sic ip̄m patiet in  
duobz locis er̄ns ab eis d̄s̄l in illis  
duobz locis app̄roximat 2 h̄ passio  
ne absoluta. dico aut̄ passione abso  
luta q̄m nō oportet q̄ eadē passioe  
patiat loquendo de passionibz re/  
spectiuis q̄ sunt s̄l natura euz ip̄s  
vbi sicut sunt circūscriptio 2 s̄tus.  
q̄m illa p̄nt variari sicut vbi v̄l p̄t  
deduci ex p̄ria p̄p̄e. Tercia p̄p̄ q̄  
sicut corp̄o in vno loco er̄ns se h̄et  
in rōne actiui ad diuersa sibi app̄o  
ximata i illo loco sic ip̄m vt er̄ns i  
duobz locis h̄z ad eadē a p̄proxima  
i illis duobz locis. hec p̄. ex p̄p̄ibz  
p̄cedentibz. Et si q̄s dicat. q̄ si idēz  
corpus s̄l 2 s̄l p̄t esse in diuersis lo/  
cis. hic h̄bit s̄rū. ibi nō. hic frigus  
alibi nō. vt ponit oēs d̄rie opinio  
nis. dico q̄ hoc d̄z intelligi p̄ p̄maz  
p̄p̄em. 2 p̄ alias q̄s si h̄nt intelligis  
cū illis poteris soluere obiectiōes q̄  
tibi fiēt. nā si vulneratio fames. si  
tis. frigus 2c. sunt p̄za vbi. i. si zue  
niūt corp̄i aq̄q̄ sit hic vel ibi. sic h̄  
bit s̄rim 2 h̄bit vbi cūq̄ erit Exem  
plū r̄s̄ibile p̄p̄erit hoi aū om̄e vbi.  
2 q̄ est p̄rior vbi 2 loco. sic est r̄s̄i/  
bilis. 2 in q̄nq̄s loco erit erit r̄s̄ibi  
lis. s̄z si sunt posteriora ip̄s vbi v̄l  
s̄l natura cū eo nō oportet q̄ si in h̄  
vbi aliquid sibi p̄ueniat qd̄ p̄ueni/  
at 2 alibi. Exemplū. vulneratio est  
posterior 2 sequit ip̄m vbi vel ip̄m  
locū. igit nō sequit q̄ si vulneratur.

Cesaraguste aliquis q̄ ille vulneret  
 tholose. Et p̄ istud notabile solues  
 oia argum̄ta. In solone p̄merōnis  
 nota q̄ corpus xp̄i p̄t esse vbiq̄ p̄  
 porētā dei localr. tā localr q̄ sacra  
 liter z tñ nō ē sic vbiq̄ p̄p̄tū eius  
 In solone. 3. rōnis nota q̄ ad mlti/  
 plicatiōz locoꝝ nō oꝝ multiplicari lo  
 cata. In solone sepr̄ie rōis nota q̄  
 p̄mī termī imitatiōis tñ sūt incō/  
 possibiles z illi sūt forma z p̄uatio.  
 q̄ p̄o p̄comitāt istos terminos p̄nt  
 esse p̄possibilia. In solone. 8. rōnis  
 nota q̄ aliq̄ sunt creature incōp̄s/  
 sibilis q̄ deo sūt possibilia fieri. In  
 solone vlt̄ie rōnis nota q̄ oia acut  
 imanes inest corpi in diuersis loc̄  
 ex̄nti. s̄z q̄ idē corpus possit esse in  
 diuersis loc̄ h̄z p̄ hugonē de sacris  
 pre. 8. c. 2. sic inq̄ntē. q̄ fecit q̄ vnū  
 cor̄p̄ est in vno loco fecit sic volu  
 it. z si alr voluisset alr facere potu  
 iss̄et. It̄z legit̄ de brō frontonio q̄  
 eadē die z hora q̄ celebrat missaz in  
 terfuit sepulture sc̄tē Mat. Ad ar.  
 in p̄ncipio p̄tz p̄clusiones.

## Ercia que

stio decime disti. vtz cor/  
 pus xp̄i sit possit esse in celo z in eu/  
 charistia. v̄z q̄ nō. p̄ illud aug. z po  
 nit̄ de pse. di. ij. p̄ma heresis cor̄pus  
 xp̄i surū z in vno loco ēē oꝝ. ¶ Ad  
 oꝝpo. est fides. est opi. p̄ma q̄ sic. s̄z  
 p̄uerfionē alteri⁹ in ip̄m. z ē cho.  
 in. iij. di. 8. q. j. Ad q̄rtū argu. ip̄o  
 bat doctor ondens z p̄uersio nō est  
 cā hu⁹ p̄tialitat̄. Op̄io p̄ria y  
 nō ē ip̄ossibile idē cor̄p̄ ēē i vno lo  
 cō q̄ntitate z i alio nō. s̄z xp̄i cor̄p̄

ē in celo q̄ntitative. in altari aut̄ nō  
 q̄ntitative. qz nō est ibi s̄m ordinez  
 p̄tū i loco s̄z sit ibi s̄m ordinē p̄tū  
 in toto. sed q̄d infidelis quō p̄cedet  
 h̄ ēē possi bile. iū volo eū restrinḡer̄  
 dū h̄bi circūcidūt puez accipiūt  
 duas carbedras. z in vna seder Ra  
 binus vel mīster puez circūcidens  
 in alia p̄o nemo seder. nā dicūt xp̄i  
 q̄ belias descendit ad illā carbedrā  
 z seder ibi. nunq̄d est possibile q̄ in  
 eodē p̄ucto z hora in alia ciuitate v̄l  
 loco alius circūcidat. ergo si belias  
 ē tante p̄tut̄ q̄ in eodē p̄ucto z ho  
 ra p̄t interesse huic circūcissioni z illi  
 q̄ multomaḡ xp̄s q̄ s̄it⁹ dei ē z ma  
 gis posse. h̄z lic; vno z eodē tpe in  
 diuersis imolef altaribō. tñ sicut est  
 vna dinitas cui vn̄f̄ sic nō diuersus  
 s̄z vnū idēq̄ corpus p̄ficat̄ pse. di.  
 ij. q̄d sit post. z. c. vtz. nā i hora co  
 secratiōis ima sūmis sociant̄ ad vō  
 cē sacerdot̄. de pse. di. ij. q̄d sit. In  
 solone p̄me rōnis nota quō q̄ntitas  
 ē rō formalis essendī in loco. ¶ Ad  
 argu. in p̄nci. dico q̄ nō est incōue/  
 niēs q̄ sit in celo localr z in eucha/  
 ristia sac̄ralr. vel p̄t esse in hostia s̄/  
 ne p̄ditione sui loci.

## Quarta que

stio decime disti. vbi q̄rit̄  
 vtz corpi xp̄i narū alr ex̄nti z idem  
 sac̄ralr ex̄nti necessario ins̄nt eedez  
 pres z p̄terates. v̄z q̄ nō. qz s̄agull  
 nō est hic sac̄ralr nisi p̄ p̄secratiōez  
 vini. nā poneret̄ ibi frustra p̄neri  
 h̄ p̄mo in corpe. sed oī in vino vel p̄  
 p̄secratiōz vini. ¶ Ad oꝝpo. ē mḡ  
 di. xj. z Inno. de officio misse p̄ez.



# Questio

In primo articulo ostendit quod corpus ut est in eucharistia non continet tantum presertim animam, nec accidentia nec sanguinem. In secundo articulo declarat titulum quodis, et probat aliquos articulos. Prima est quod non est sic necessitas si corpus christi modo naturali habet presertim proprietates quod eas habeat sub modo sacrali. Et hoc breuiter a parte quod post resurrectionem non erit eucharistia, nec corpus habet sub isto modo proprietates seu passiones et tamen tunc corpus christi sub modo essendi naturali habet illud. Secunda ratio quod non est simpliciter necessitas, id est quod non sequitur simpliciter necessario si corpus christi habet istas presertim et proprietates sub modo sacrali quod propter hoc eas habeat sub modo naturali. Hoc patet primo sic, quoniam essentia aliquid est indifferens ad duos modos, sic potest simpliciter haberi sub vno modo sic et sub alio, scilicet essentia corporis christi seu res corporis christi indifferens ad istos duos modos, scilicet naturalis et sacralis. Hoc patet haberi sub isto modo et non sub alio. Nota duo correlaria. Primum quod ante incarnationem potuit eucharistia esse ita sicut nunc, et hoc tamen quantum ad sanguinem quantum ad rem factam seu potentiam. Secundum correlarium quod post incarnationem corpus christi potest de sinere esse sub modo naturali, et tamen eucharistia vere manere quantum ad hoc factum signum, et quantum ad veritatem signatum. Hoc patet, quod si ad corpus christi realiter pertinet in eucharistia non necessario sequitur corpus illud habere essentiam modo naturali sed potest potuit fieri siue procedendo siue remanendo post destructionem illius factum. De presertim probat per se patet sic ubi dicitur res ipsa potest habere essentiam ibi postquam non fuerit potest incipere esse simpliciter, scilicet

# IIII

corpore christi presertim simpliciter essentia realiter sub modo essendi sacralis, sed postquam non fuit potest simpliciter incipere esse, sed non oportet ad hoc quod modo incipiat esse quod sub alio modo incipiat esse. Circa tertium membrum, scilicet de necessitate secundum quod supra ponit vna ratio et proprietates corporis christi inesse sub isto modo essendi et alio. Sed in eucharistia quod corpus christi sumitur, hoc dicitur quod idem corpus quod superius est de sanguine, et passum est nec non et sepulchrum quod resurrexit et in celum ascendit, de seculo, id est, omnia in se. Et corpus quod presertim dedit in cena idem fuit quod passum est in crucifixum ad naturam, scilicet diuersum quantum ad formam, de seculo, id est, ceteris, et ceteris. In soloe rationis nota quod est in sacro primo ut si gnatum et ut potentum et ut comitantem. Pro quo nota quod in sacro altaris fructus hoc corpus est sub specie panis, et alia est ibi per coniunctionem, quod corpori coniungitur, sanguis per comitantiam deitas per unionem. In calice hoc fructus hoc est sanguis, per comitantiam corpus christi, per coniunctionem alia, per unionem vero deitas. Sed quereret aliquis si sanguis fuit in corpore dum fuit secretum quid oportet quod iterum secretum et vinum conuertatur in sanguinem, dicitur hic vno modo quod in corpore fuit comitantem, sed in sanguine incepit esse ex vi consecrationis. Si vero teneatur quod sanguis est pars corporis tunc oportet dicere quod bis est hic sanguis ex vi sacramenti, sed non eodem modo quia sub specie panis est per se, sed non primo modo ut est aliquid primi, id est, ut est pars corporis, in sanguine vero est tantum primum et non

## Dist

aliquid p̄mū. ḡ in calice incipit esse postq̄ est dico q̄ incipit esse alio mō sed nō simplr accipit esse. Ad arg. in p̄ncipio p̄t q̄ nō est incōueniēs q̄ sanguis sit i hostia z in calice tñ aliter z aliter.

## Quinta Que

stio decime distin. vbi q̄rit vtz q̄libet actio imānēs q̄ ē in x̄po naturāl̄ ex̄iit̄ in sit sibi sac̄ral̄ ex̄iit̄ in eucharistia. vtz q̄ nō. qz organū non habet. hic modū extensiuū sub quo. z nō aliter est receptū sensationis. ¶ Ad oppo. opatio est p̄fectio potentie opatiue. ḡ si oculus x̄pi hic careret visionē quā h̄z in celo careret hic sua p̄ria perfectioe q̄ nō ē dicendū. doctor p̄bat hic tres p̄clōnes. Prima q̄ x̄po hic p̄comitanter inest ois opatio q̄ primo sibi inest vt in celo. qz p̄ntia obiecti nō requirit̄ ad actū p̄pter terminatiōz s̄z p̄pter causationē. Sc̄da p̄clō q̄ nulla sensatio inest x̄po p̄mo vt in sacro. Tercia p̄clō q̄ aliq̄ intellectio z opatio sp̄ualis sc̄z opatio intellectus z voluntat̄ p̄nt̄ p̄mo in esse x̄po vt in eucharistia. Correlatiū q̄ x̄ps p̄pter suū esse in eucharistia nō p̄uat aliqua opatione quā h̄z in celo vt pote intellectione z voluntione cuiuslibet obiecti. cui⁹ angel⁹ hic p̄ns h̄et z p̄ns nō ē ad impfectionē suā q̄ sit in eucharistia. s̄z ad maiorē p̄fectionē. ¶ Ad arg. in p̄ncipio dico q̄ organū hic vere est q̄tū sit in celo z p̄ns p̄t recipere sensationē q̄ntū in se ē s̄z nō h̄z hic modū q̄ntitacū q̄ mod⁹ requirit̄ ad p̄ se sensationē

## X

## Extra q̄stio

decime di. vbi q̄rit vtz corpi x̄pi vt in eucharistia ex̄iit̄ pot sit inesse motus corp̄alis. vtz q̄ sic. qz motus nobis mouet̄ oia q̄ in nobis sūt. ḡ mota hostia mouet̄ corpi⁹ x̄pi i hostia. s̄z iste motus ē corp̄alis qz ab vno vbi ad aliud. ¶ Ad oppo. .j. p̄bi. om̄e qd̄ mouet̄ est in loco corpus x̄pi in sacro nō est in loco. ḡ zc̄. In hac q̄ōne ponent̄ duo arti. in p̄mo ponunt̄ aliquē distinctionē. in sc̄do ponunt̄ aliquē p̄clusiones. ¶ Quātū ad p̄mū arti. ponunt̄ aliq̄ distinctionē Prima q̄ mot⁹ p̄t capi dupl̄r. p̄mo mō stricte s̄m q̄ est ad illos terminos q̄g ponit̄ p̄bs. .j. p̄bi. sc̄z ad q̄ntitatē q̄ntitatē z vbi. Alio⁹ sumit̄ extensiuē. p̄ q̄cūq̄z acceptione cuiuscūq̄z forme noue absolute siue relatiue. Sc̄da distinctio q̄ corpus x̄pi p̄t intelligi moueri. vel p̄mo. vlt̄ p̄comitanter. Tercia distinctio q̄ corpus x̄pi sic moueri p̄t intelligi aut a virtute creata vlt̄ imediate a deo. ¶ Quātū ad secūdū arti. ponunt̄ sex p̄clōnes. Prima q̄ corpus x̄pi in eucharistia nō p̄t moueri p̄mo vel mutatione p̄rie dicta a virtute creata p̄t. qz virtus creata nō p̄t illi applicari qd̄ oportz. Secūda p̄clō. Corpus vt in eucharistia p̄t moueri motu p̄rie dicto a deo imediate. p̄t. qz virtus d̄ina oēm formā p̄t imp̄mere passio. cui⁹ passum est recepti uū. Tercia p̄clō corpus vt in eucharistia p̄t moueri motu extensiuē sup̄to cū ibi sit in loco p̄ q̄ntitatem. Quarta p̄clō corpus x̄pi vt in eucharistia isto modo z isto motu nō



mouet nisi imediate a deo. Ibi nota qd illa ppo e fia moti nob mouet oia q in nobis sunt sz est intelligenda illa ppo si foris sit motiua illius z sic licet qd mouet hostia tm no pot corp xpi mouere qz no subicit sue foruci. sz corpus xpi mouet a deo in tali motu. Quia celo q corp xpi vt e in eucharistia comitant pot moueri z etia mouet ad forma ab soluta q mouet primo vt in celo ab agete a q vt ibi mouet piz. qz ab solutu no variat ppter variatione respectus extrinsecti. q si corpus pmo e calidū in exstia naturali comitāt e calidū in sacro z sic de alijs qlita tibus. Ibi nota q si corpus xpi corruet in exstia naturali no ppter b corruet vt in eucharistia. Si tm totalr desineret ee in exstia naturali posset desinere esse in eucharistia vt posset ibi manere tm alio mo. Sexta celo q corpus xpi vt in eucharistia no mouet comitant motu locali q mouet pmo vt in celo nec aliq sibi motu locali. Ita celo piz qz no pot moueri ab agente naturali eo mo q mouet i celo motu naturali vt motu comitanti illū motū celestē naturalē. In solone pme rōis nota q corp xpi qn wlnerat in cruce wlnerat in paxide z quō no si accipiat p formali diuisione ptiū trinui. Si wlnerat in cruce z in paxide sz p ipa wlnerationē. vt influcta a corp non ibidē nota quō alr trinitas z no trinitas rōe wlneris corrūdet cōtinuitati z diuisioni corpis in cruce z alr in paxide. Tā in cruce wlnus dissociuatur no sic i paxide. In solone secūde pōnis nota q corpus i eu

charistia pot moueri localr pmo a deo z imediate no tm forute creata nec pmo nec comitant. Nota hic q si corpus xpi nusqz esset localr sed tm factalr ppetuū maneret ibi sub eo. dē mo essendi q incepar ibi esse non em possit magi mori vt ibi qz nutriti. q possibi e esse corpus sub aliq mo essen si uiuere vita mortalē z tm imoztrali. siue etiā susceptioe nutriti z respiratione z alioz q ad vitā mortalē cōiter reqrunt. Ad argin pñ. sz q e vez si sit pportio mouentē ad mobile qlis no est hic.

Septima que

stio decime disti. vbi qrit. vtz xps in eucharistia exns possit p aliqua forute naturalē trāsmutare aliqd aliud a se. vt q sic. qz fm pbz J. metha. 7. 9. potētia actiua ē pncipiū trāsmutandi aliud sz xps i eucharistia hz potētia actiua. q vt in eucharistia hz potētia trāsmutādi. Ad oppo. omē agēs pbice in agendo reperit. s. pb. corpus xpi vt hic no pot pati pbice q nec agere. In ista qōe pmo ponēt due distin. secūdo due pclones. Quātū ad pmiū ar. dico q sicut hō ē ppositus ex aia z corpe ita hz qsdam potēcias mere spūales q cōueniūt pmo aie z toti corpi p aiam sicut intellectus z volūtas etiā hz qsdā potēcias. s. corpeas q oīno no sunt aie p se sz totius z sicut ex corpe z aia sicut piz de sensu vel d sensibz exterioribz hz pot deduci ex li. de sensu z sensato. z ex secūdo d aia Secūda distin. q istaz potēciaz q sunt totius pūcti qdā sunt magi

corpore quia sequuntur naturam mixti  
 corporis que iam aut sunt magis ap-  
 propriate ad materiam aie licet sunt  
 ille que sequuntur corpus animatum in  
 quantum aiatu. Quatuor ad 3. arti. pono  
 duas rationes. Prima quod spiritus in eucha-  
 ristia non potest uti aliqua potentia actiua  
 corporea siue illa sit mere corporea contra  
 naturam mixti siue sit corporea contra  
 tum aiatu. probatur quod omnis potentia actiua  
 corporea requirit passum in quod agat app-  
 propriatum siue localem. scilicet illa potentia  
 ut est hic non appropiat alicui localem quod  
 ut est hic non potest habere passum appropria-  
 tum in quod agat maior pars. 7. philosophia. 2. s.  
 de generatione. operis enim agens corporeum  
 esse appropiatum passio mediate vel im-  
 mediate. Secunda ratio quod spiritus in eucha-  
 ristia potest uti quantum aiatu potentia actiua spiritu-  
 ali. probatur per medium tertium. illa potentia  
 spiritus potest uti in eucharistia quod non requirit  
 ad suam actionem quod habeat esse localem. scilicet  
 potentie actiue mere spirituales sunt huiusmodi  
 scilicet intellectus et voluntas quod abstrahunt  
 a loco pars. quod si aliquid angelus est pars  
 in eucharistia posset spiritus illum illum/  
 nare et illi locum locutione intellectuali  
 eo modo quantum angelus loquitur alteri an-  
 gelo. Etiam quod spiritus in eucharistia potest  
 habere actionem spirituales ex parte principii. scilicet  
 anima mouendo corpus et tamen corporale ex  
 parte termini. declarat sic. quod angelus habet  
 potentiam motuam secundum locum non tamen organica.  
 et sic est spiritualis ex parte principii  
 quod nullo modo est organica et tamen corporalis  
 ex parte termini. quod est terminus est motus  
 localis corporis. In solutio secunde et tercie  
 rationis nota quod corpus spiritus in eucha-  
 ristia nutritur et respirat. et hoc si nutritur et  
 respirat in existentia naturali. scilicet si habet  
 bas operationes non tamen ut in eucharistia

In solutio quarte rationis nota quod spiritus in  
 eucharistia potest mouere aliquid corpus  
 per illam potentiam non organica non tamen per  
 potentiam organica. corpus hoc solum ut  
 in eucharistia mouere non potest nec per  
 potentiam organica nec non organica  
 scilicet ut sic potest tamen a deo moueri. et ratio est.  
 quod corpus non subest alicui potentie mo-  
 tuiue sub isto modo eundi nisi diuine. Ad  
 ar. in primo. dico quod bene habet potentiam trans-  
 mutandi quantum aiatu ex se. scilicet potest habere aliquid  
 quod impedit actualis transmutationem.

## Quaestio que

scilicet. x. di. ubi dicitur quod spiritus utrum aliquid  
 quod intellectus creatus possit naturaliter  
 videre existentiam spiritus in eucharistia. videtur  
 quod non. nam si sic mali angeli possint esse  
 cogitare cum secundum dionem. de diuino. non re-  
 mauerunt in eis naturalia integre. contra  
 est scriptura. quod inimici gratie non possunt cogitare  
 factus gratie. Ad oppositum anima spiritus naturaliter  
 nouit se esse videlicet quod est. et per contra non  
 uult se esse in eucharistia. et ita naturaliter  
 potest nosse existentiam quod ratione sui et corporis  
 ibi. Prima opinio. primo. in. 4. di. f. q. 4.  
 quaestio inculca quare quantum aiatu per naturaliter cog-  
 sci ab intellectu viatoris potest bene cog-  
 sci ab alio quod habet actu brisico. Secunda  
 opinio. Rich. di. x. q. 1. ar. 1. quantum aiatu potest  
 gnosci ab intellectu viatoris tamen ab  
 intellectu brisico potest cogsci non solum  
 in sebo sed etiam in parte gratie. scilicet in ista  
 questione ponitur duo articuli. Primus in quo po-  
 nitur distinctiones. secunda in quo ponitur  
 rationes. Quatuor ad primum articulum. docet po-  
 nit tres modos vel terminos. scilicet intel-  
 ctus videre et naturaliter. Intellectus quod  
 dicitur est separatus et quod dicitur corruptibilis  
 corporalis naturaliter sumitur per illa opera-  
 tione in quo potest intellectus concurrere aliis



## Questio

cāis naturalibz videre sumit h̄ p̄ in  
relleccōz ituitiā vt distinguit ab  
stractiā. vbi h̄bis q̄ itelleccō via  
tois p̄t h̄e cognitōz abstractiā d̄  
erētia corpis xpi i eucaristia, ibidē  
h̄s quō possum h̄e fidē de xpo cū  
eū nō viderim. Quāti ad scōz ar.  
d̄ cognitōe ituitiā ponūt tres d̄loes  
Prima ē ista q̄ itelleccō n̄ p̄ statu  
vie nō p̄t naturalr videre corp̄ xpi  
vt ex̄s i eucaristia p̄z, nā suba cor  
pea nō v̄t a viatore. 2. d̄ aīa. i. q̄t ne  
q̄ a fortiori suba copis xpi. Scō  
d̄o q̄ oīs itelleccus sensibz in itel  
ligēdo nō obligat siue angeli siue  
aīe separe siue hoīs b̄ti naturalr p̄t  
videre ex̄tā corpis xpi in euchari  
stia p̄z. q̄z itelleccō nō depēdet a  
sensibz. nec tal̄ itelleccō ē p̄ sensibi  
lia. 2 sic illa ex̄tā nō ipedit q̄n pos  
sit videri. Ibi nota de cognitōe in  
tuitiā 2 abstractiā. 2 de naturali  
2 sup̄naturali quō nō distinguit na  
turā i se s̄ i p̄p̄tōe ad agē. Tercia  
d̄o q̄ itelleccus b̄tis n̄llo mō p̄  
accū b̄tifiū videt corp̄ xpi in euca  
ristia nec in p̄p̄tōe p̄z. q̄z b̄tis n̄  
distinguit a nō b̄tō nisi vidēdo ob  
iectū b̄tifiū. s̄ corp̄ xpi in euchari  
stia nō ē obiectū b̄tifiū vt p̄z. d̄ p̄se.  
nec ē inclusū i obiecto b̄tifico q̄d p̄z  
q̄z eque eēt: alr p̄tinet ad obiectus  
b̄tifiū inducere in rōe obiecti v̄tō  
nē vni<sup>9</sup> sacri sit aler<sup>9</sup>. s̄ n̄llo mō p̄  
tinet ad obiectū b̄tifiū icludere il  
lud in rōe oīs. vtputa p̄ferre grām  
puulo in baptismo peniten. i p̄ferre  
grās in p̄nā seu p̄fessōe. 2 ista eque  
veracit̄ includunt in sacris istis sic  
corpus xpi in eucharistia. q̄ nullo<sup>9</sup>  
obiectū b̄tifiū vt ē t̄le obiectū iclu  
dit corpus xpi vt v̄tō in eucharistia

## IX

ista tenēt. nā sic v̄t corp̄ xpi in euca  
ristia. sic grā in alijs sacris. s̄ nō v̄t  
grā in alijs sacris. q̄ necq̄ corp̄ xpi  
in eucharistia. In solōne p̄me rōnis  
nota q̄ q̄ nō p̄t nisi ab agente sup̄  
naturali fieri p̄t: ab itelleccō creato  
naturalr cogsci. In solōe sc̄de rōis  
nota q̄ q̄d cūq̄ cognitū p̄ fidē excel  
lit oē cogscibile ab itelleccō sensibz  
in itelligēdo obligato nō t̄n itelligi  
bile ab itelleccō separe creato. In  
solōe. 3. rōis nota q̄ mal<sup>9</sup> angel<sup>9</sup> si  
p̄mittat p̄t sua naturali potētia itel  
ligere q̄d cūq̄ itelligibile creatū 2  
p̄ns cogitatioēs cordis 2 mysteria  
gr̄e postq̄z posita sūt in esse. In solō  
ne rōis p̄ op̄i. p̄ma nota q̄r ē n̄cari  
nob̄ hitus fidei 2 respectu cu<sup>9</sup> obie  
cti fidei succedit v̄tō 2 v̄tō q̄ succē  
dit v̄tō obiecti fidei q̄d ē d̄s trin<sup>9</sup>.  
s̄ nō alijs respectu q̄z ē fides. nam  
gr̄e in baptismo non succedit v̄tō  
Ad argu. in p̄n. dico q̄ mali angeli  
forte si nō ipeditent possent cogno  
scere multa sed impediunt.

## Una Questio

r. distn. vbi q̄r̄. vt ex̄tā  
corpis xpi possit videri octo corpali  
v̄tō q̄ sic. q̄z b̄tis vidēdo illas sp̄s  
nō decipit. nā decep̄tō repuḡe b̄t  
tudine s̄ si nō videret corp̄ xpi pos  
set decipi credēdo ibi esse subam pa  
nis q̄z. Ad oppo. q̄z seq̄ret q̄ cor  
pus xpi videret vt rotūdū cū basis  
sub q̄ v̄tō sp̄s sit rotūda. P̄tia op̄i.  
tho. i. 2. di. p. q. 4. 2 rich. eadē dif. q.  
2. art. 5. q̄ nec ocl̄s gl̄iosus nec nō  
gl̄iosus p̄t videre naturalr corpus  
xpi in eucharistia nec lumen gl̄ie p̄t  
attingere rē nō alicui existentem. 2  
p̄sequens nec corpus xpi. Item

q̄ nec miraclo p̄t q̄s oculos eleuari ad p̄scendū sube separto ex̄t̄ia. x̄p̄i aut̄ vt b̄ic̄bz talē modū. improbat op̄i. q̄ ad tria q̄ ponit Op̄inio p̄ria ponit aliq̄s p̄clones. P̄ria q̄ deus de potētia absoluta p̄t creare in oculo gl̄ioso v̄l nō gl̄ioso visioz corp̄is x̄p̄i s̄ illud corpus nusc̄q̄ ess̄ nisi in eucharistia. Secūda p̄clo q̄ nulla visio x̄p̄i sic creata p̄t esse corp̄is vt b̄. In solutiōe p̄merōis nota q̄ sensus n̄r nō decipit in eucharistia lic̄z nō videat ibi corp̄ x̄p̄i sicut nec v̄i sus b̄r̄ nā s̄ videt q̄ntitatē ibi est. s̄ sub illa q̄ntitate ei intellectus iudicat qd̄ ē. i. vez corpus x̄p̄i. ibidē hēs q̄ dimissus sibi beat̄ dubitatz an sit ibi corpus x̄p̄i. s̄ si dubitaret p̄ sensum nō t̄n̄ p̄ intellectū. In solutiōe sc̄de rōnis nota q̄ lumē ind̄iuisibile nō multiplicat se. ibidē hēs de reflectōe a q̄ fit r̄ q̄re nō videt in speculo imago multiplicata r̄ ponit rōnē qz̄ ipedit agere s̄m illā lineā rectā q̄ est max̄ie p̄ueniēs actiōi naturali s̄z recta. r̄ qz̄ breuissima ē. ideo agit s̄m illā s̄m quā p̄t. s̄z s̄m lineā reflectā. Ad ar. in p̄n. d̄r q̄ r̄ si sens̄ decipit nō t̄n̄ intellectus. nam vere iudicat quod est.

Inca dist̄in. x̄j q̄rit̄ vtrum trāsubatio sic possibil. v̄z q̄ nō. qz̄ trāsubatio ipoztat idē q̄ mutatio sube in subam. s̄z talis mutatio nō est nisi genatio v̄l corruptio s̄m p̄bz. J. p̄bi. s̄z nec ista nec ista est in eucharistia s̄ trāsubatio nō est possibil. Ad oppo. E amb. de sacris. In ista q̄one s̄nt tres arti. In p̄mo art. declarat qd̄ ē trāsubatio. r̄ d̄r q̄ ē q̄ totus panis p̄uertit̄

r̄ trāsubat̄ in vez corpus x̄p̄i. In sc̄do art. oñdit q̄ huic rōni nois p̄t aliq̄d subesse. i. q̄ suba p̄ais p̄t trāsubari. sic fit in corp̄ x̄p̄i. vbi oñdit̄ duas p̄clones. P̄rima p̄clo ē ista q̄ trāsubatio ē possibilis p̄z. qz̄ qd̄ fit ē possibile r̄ h̄ hēs de p̄se. di. 2. reuera mirabile Sc̄da p̄clo q̄ trāsubatio ē possibil r̄ soli deo. nā forma s̄boz. plata fit trāsubatio eucharistie s̄tute. d̄na de p̄se. di. 2. qz̄ corpus. r̄. c. panis ē. r̄. c. reuera. an̄ si. In 3<sup>o</sup> art. oñdit ad qd̄ gen<sup>o</sup> mutatiōis hec trāsubatio reducta. vbi nota diuisione de mutatiōe obiectiua r̄ subiectiua. r̄ s̄l̄r de ḡnatiōe. r̄ hec ē difficultas varronis. li. 4. i p̄nti di. q. 3. r̄ dicit q̄ ista mutatio nō ē subiectiua. ponit op̄i. sc̄da. iprobans m̄t̄ripl̄r difficultatē varr. opinio p̄ria doc. q̄ hec trāsubatio non p̄tinet ad aliq̄d gen<sup>o</sup> mutatiōis. Ad arg. in p̄n. negat q̄ trāsubatio sit mutatio. ideo maior est falsa.

## Ecunda qd̄

x̄j. di. vbi q̄rit̄ vez qd̄libz possit p̄uert̄ in qd̄libet. v̄z q̄ nō. nā aug r̄ boe. dicūt̄ Tr̄iū. Ad oppo. cū nō ess̄z repugnātia ex̄ p̄passi tunc d̄s nō ess̄z oipotēs. In p̄mo art. oñdit q̄ nlla creatura p̄t p̄uert̄ in deit̄a. ē. Sc̄da art. oñdit q̄ q̄libet creatura p̄t in quālibet creaturā p̄uert̄ r̄ q̄ntitas in q̄ntitates. r̄ corpus in sp̄m r̄ absolutū in respectū. In solutiōe p̄me rōnis nota q̄ s̄bū ēē in carnarū nō d̄c̄ s̄bz ē terminū ali cui<sup>o</sup> respect<sup>o</sup> real̄ s̄z t̄m̄rō rōis. In solutiōe sc̄de rōnis no. q̄ esse t̄m̄rū repugnat̄. Immutabilitari in finitari



et necessitate. In solutioe tertie rōis nota. q̄ generatū est vbi prius fuit corruptū vel vbi p̄fuit corruptū. et q̄ istud vbi d̄er intelligi non p̄scise s̄m q̄ uerum firibi sic. sed vel s̄m prem sul. vel s̄m aliquā prem in se re circūstantē. In solutioe q̄rte rōis nota. quō intelligit illa aucto- ritas Aug<sup>o</sup>. et Boetij. q̄ corp<sup>o</sup> non p̄t uerti in sp̄m. nec ecōtra sp̄s i corp<sup>o</sup>. et hoc intelligit. s̄. remanēte corp̄itate vel virtute creata. In solutioe q̄nte rōis nota. q̄ absolutuz p̄t uerti i respectū. nec t̄m ex h̄ respectū est sine fundamēto et termino. vt si lapis uertat in sciam. Itē h̄s materia sine q̄ntitate ē in loco definitiue. cuz q̄ntitate vero ē in loco circūscriptiue. Ad argu. d̄r. q̄ Aug<sup>o</sup> et Boetij loquūtur p̄ p̄parōnes ad r̄as creatas vl̄ ad p̄nas creatā r̄c.

**Ercia q̄stio**

Undecim distinctōis vbi q̄ ritur Utz panis uertat in corpus xpi. Uides q̄ nō. Nā in mutatioe posita termin<sup>o</sup> ad quē accipit eē. s̄ corp<sup>o</sup> xpi nō accipit esse p̄ istā actio- nē qz tūc frequēter accipet eē et frequē- tatōe eucharistiē Ad oppo. ē ambro- sius de sacris. et ponit de p̄se. dist. ij. In ista q̄stione ponūtur duo arti- Prim<sup>o</sup> qd̄ sit de hoc tenendū. Se- cūdus declarat quō panis p̄r trans- subari. et qd̄ de hoc requiritur Quātū ad primū arti. ponūtur tres opioes Prima opio est. q̄ panis manet et t̄m vere ē ibi cū eo corp<sup>o</sup> xpi. et ē ma- gistri Jobis parisiens. de ordie p̄di- catoz. Scda opio ē q̄ panis nō ma-

net. nec t̄m uertit s̄z desūt eē ibi p̄ā nihilatōs vel p̄ corruptōem. et hanc tenet Durādus et Bullbel. Ochā. in p̄nci di. Ponit rōes alioz cōtra istas duas opiones. qz soluit eas. et sunt rōnes Tho. di. xi. q. i. arti. i. in solutioe ad primā q̄stiuiculā In solutioe prime rōis sp̄aliter ad- ducit p̄tra scdam opioem quō acc<sup>o</sup> dupl̄r sumit et pōna s̄lti dupl̄r. et q̄ esse h̄z materia sine forma Tertia o- pinio p̄ria doctoris subtil̄. q̄ panis uertit in uerz corpus xpi. Cōtr sol- uit rōnes scde opiois scz Tho. Et p̄o ueritate hui<sup>o</sup> arti. ducit aucto- ritates de p̄se. di. ij. et mḡi di. i. Et de ista p̄cipalr̄ uidet monere qz d̄ sacramētis tenendū est sic tenet scā Rhomana eccl̄ia. vt habet ex de be- re. ad abolandā nūc ip̄a tenet panē trāsubari i corp<sup>o</sup> et uinū in sangui- nem. sic manifeste h̄tur ex de sum̄tri. firmiter credim<sup>o</sup>. Quātū ad se- cūdum arti. primo d̄clarat quō pa- nis p̄r trāsubari in corp<sup>o</sup> xpi. et qd̄ requiritur ad trāsubatiōē Primus mod<sup>o</sup> est q̄ materia vt qd̄ est inde termiata. et q̄a vt sic deo subicit p̄c- quālibet formā in quālibz materiā inducere. Et est opio Egidij Rho- mani in r̄beoreumate de corpe xpi. Theoremate p̄rio ip̄robat istū mo- dum dactor. Ubi nota rōem q̄ ma- teria nō p̄r esse eadē nūero in duobz Modus p̄rius q̄ possibilitas bec trāsubatiōis ē. ex h̄z vt rezqz termi- nus ē in plena obediētia virtutē di- uine. Nouet dubiū quō p̄t aliqd̄ uerti in p̄fētis. solutio prima q̄ in trāsmutatioe p̄tialr̄ bec ē impossibile

Et est Egidij vbi sup in trāssubā  
 tione totali. i. q. tot<sup>o</sup> pars trāssubā  
 in totū corp<sup>o</sup> rpi hoc ē possibile. qz  
 illud qd trāsmutat sic nō oportet qz  
 recipiat nouū esse. iprobat oīs qz i  
 possibile ē q aliqz termin<sup>o</sup> actōnis  
 de gñe actōnis. r p illaz nō recipiat  
 aliqz vez esse. Solutio p̄ia hui<sup>o</sup>  
 difficultat<sup>is</sup> qz trāsmutatio p̄r dupl<sup>r</sup>  
 intelligi. qz vel ad entitatē sui. r hec  
 ē totalis. vel ad poñalitatē eius a  
 libi vt ep̄ic. r talis bz esse in p̄tīs.  
 Scdm dubiū qd est forale ineter/  
 nū ad que hui<sup>o</sup> trāsmutatōis. Ibi ē  
 prima op̄io Tho. p̄ia pte. q. lxxvi  
 arti. iij. r iij. de vnitatē forme. i. qd  
 libet poit quoz rōnes p̄tra p̄falia  
 tem formaz p̄ia sicutur ex vnitatē  
 te ip̄ius eē Scda ex dīna foze suba  
 lis r accñtalis Tercia sumit ex p̄e  
 dicatōe. Quarta. qz frustra ponunt  
 plures. Scdm istam op̄ioem vn<sup>o</sup>  
 mod<sup>o</sup> dicēdi est Tho. in iij. dis. xl.  
 q. i. arti. i. Ad scōz arti. tertie q̄stīū  
 cule. qz p̄im<sup>o</sup> termin<sup>o</sup> hui<sup>o</sup> p̄uersio  
 nis ē ex materia r aīa intellectia nō  
 inq̄ntū intellectia. sz inq̄ntū dat eē  
 corporeū. Scōs mod<sup>o</sup> dicēdi est  
 Egidij romani tberomate xxvij.  
 p̄r. p̄r. qz termin<sup>o</sup> hui<sup>o</sup> p̄uersiōis  
 est materia hñs modū quantitatiū.  
 iprobat vtrūqz modū. Ibi nota au  
 cōritates qz idē est corp<sup>o</sup> inētītia  
 naturali. r in eucharistia idē mo/  
 tuū r viuū facit de p̄e. di. ij. oia. in  
 fine. Scda op̄io Bandens. q̄li. iij.  
 q. vi. vij. xv. c. p̄vi. r q̄li. ij. q. ij. r iij  
 et quol. iij. vi. r ij. ideo hēs circa h  
 aliqz p̄does. P̄ia ē qz rōes Tho.  
 p̄cludūt eē in oibz tm vnā formā p̄  
 terz in hoie. Scda p̄do qz in hoie  
 nō p̄cludūt Tercia p̄do qz ad duas

fozas eductas de poñā materie sūe  
 poñe distincte. nō ar ad duas. q̄rtū  
 vna educit. r altera creat. Quarta  
 p̄do qz illa forma qz nata ē dare esse  
 materie seo vsuz sine altera nata est  
 p̄stitueret su p̄positū. iō supuentēs n̄  
 est accñs. sed foza qz nō est nata da  
 re esse p̄ se. sicut alia nō est nata cō/  
 stituere su p̄positū nisi miraculose.  
 Quinta p̄clusio. qz intellectia p̄ci/  
 ner vegetatiuā r sensitiuā. foza ve/  
 ro am̄ritōis p̄tinet alias. iprobat  
 oīs istas p̄does r rōes op̄ioes. p̄i  
 ter soluit rōnes op̄ionis Bandens.  
 In solutōe p̄ie rōnis nota. quō in  
 gñatōne ē vera mutatio r quō non  
 p̄r soluit q̄tuor rōnes p̄ie op̄io  
 nis qz est Tho. vbi s. In solutōne  
 p̄ie rōnis nota. qz vnū ens nō req̄  
 rit vnitatē forme p̄fise. In solutōe  
 scōe rōnis nota. qz forma subal<sup>r</sup> dar  
 esse simplr vt eē simplr distinguit  
 p̄tra fm qd. qd eē fm qd dar accñs  
 Ibi etiā nota qz subēm alteratōnis  
 et augmētī sp̄ est i loco vel fm for/  
 mā p̄ius acq̄sītā. vl fm formā fm  
 quā fluit. subiectū p̄o gñatōis neu  
 tro mō est i loco. In solutōe tertie  
 rōnis nota. qz plures fozas saluat  
 p̄dicatio p̄ se vt in hoie. vbi hēs qz  
 lz genus nō p̄dicet p̄ se de dīa. p̄ dī  
 cat tñ de sp̄e p̄ se. In solutōne q̄rte  
 rōis nota. qz est rōnēdi in q̄libet  
 aiato corp̄itatē esse formā distinctā  
 ab alia. vbi nota qz corp<sup>o</sup> qd ē altes/  
 ra ps nō est indiuiduū alteri<sup>o</sup> gñis  
 sz in gñe tm p̄ reductōes. Ibi nota.  
 qz intellectia recedēte p̄r manere for  
 ma mixti. nā in triduo fuit hā foza  
 corp̄itatē in p̄po r nō erat hō. qz p̄a  
 liā formā fuit hō. r p̄ alia erat cor/  
 pus. r sic plēs forme i p̄posito Lc



## Questio

cia opio pnia Scori q corp<sup>o</sup> rpi p se includit materia z ad minus forma mixtiois. r istud corp<sup>o</sup> no est in gne nisi p reductioes. Et istud e forma z termin<sup>o</sup> hui<sup>o</sup> puerfiois. vide bac qoes i Scoto tra negates plalitate formaz. Ad argu. i pnci. co/ cedif. q corp<sup>o</sup> rpi accipit ee no simpliciter. sed ea occasione qua terminus accepit hic esse

## Nota que

stio vndecie distinctiois vbi qrit. Utz panis i ista puerfioe anihilat. Cidet q sic. qz qd pfuit z nihil eius manet anihilat pns pre fuit z nihil ei<sup>o</sup> manet. qz nec materia nec forma. tota em tota trāsīt materia i materia. z foia in forma. g rē. Adh po. nā panis puerit in corp<sup>o</sup> rpi. g no anihilat. cū aliud sit puerfio z aliud anihilatio rē. Prima opio e Den. de Bandauo. qti. xvi. q. vi. z quoli. x. z rj. q. x. q aliqditas panis manet in aliqdirate corpis rpi. ideo panis no anihilat. Improbatur oñs q illa aliqditas no pōt manere. Scda opio est Egidij Romani Thereomate de sacro eucharistie. thereomate ij. z Duradi i iij. di. xi. q. i. arti. iij. q panis no anihilat. sed manet i pōna in corpis in qd puerit. qz vtrūqz bz cōe subiectū z materia. doctor i probat. Tercia opio pnia q nihil panis manet post puerfioe. instat tra h Scda p dlo oñdit. q panis no anihilat. instat tra h d d d d. q panis e oino anihilat. In solutioe scde rōis lqōis nota. qd est de rōne anihilatiois. et qd de rōne corruptiois. z qz corruptio no est anihilatio. z q panis i

## III

ista puerfioe no anihilat. lz nihil ei<sup>o</sup> remaneat. In solutioe tercie rōis pncipal nota. qre forma i corruptioe no anihilat. Sic qre pagens naturalis no pōt itez reparari. z q bec co/ uerfio e sube in subez no qntū ad ee subale simplr. lz qntū ad h esse. Vt cit vltcri<sup>o</sup> q termini hui<sup>o</sup> puerfiois sunt pñtalitas z no pñtalitas que pñt reduci ad gen<sup>o</sup> vbi cū corpe rpi nihil acqrat qz eēhic. Ad argumē/ tuz pncipio dz. q maior no est sufficiens. nā oportet i ea addere nihil eius manet z simplr nihil succedit vt per se terminis.

Quinta qō si. dist. vbi qritur quibz pōnito potest bec co/ uerfio se epprimi Pro q ponit bec pclusio qd si det ee vera pō qua e pntif bec puerfio oz vñū accipi i recto. reliquū i obliq dnorada oz di nē extremi cū extrēo cū pōde ex vt in vte pape sit corpus rpi. vel panis

Extra qō (trāsīt i corp<sup>o</sup> rpi xi. di. vbi qrit. vtz sol<sup>o</sup> panis tritice<sup>o</sup> aq elemētar coaglat<sup>o</sup> sit puerfioe matie puerfiois i corp<sup>o</sup> rpi. vt q no. nā amido no ē panis tritice<sup>o</sup> tñ ex illo possz fieri psecratio. Ad op. e de rē. di. ij. c. h h sūt duo arti. pm<sup>o</sup> vbi ponit qgruēte z ē mīsu<sup>o</sup> qōis. i scdo mouet tria dubia. Quātū ad pmū arti. doctor iñt affiratie z assignat qgruētias. naz p sic ordiatie tū qz rps gno frumēti se pparit. ruz qz melchisedech h pfigūauit vt puz gen. i. iij. qñ obrulit panē z vinū. e rat ei sacdos di altissi. tū qz hz opi. qñ dā canonistaz vt hosti. z bug. ille panis det ee vt dz ex puri granis frumēti in m<sup>o</sup> q si aliqua grana mī sceantur illa non trāsūstantiātur

q̄a x̄ps fuit granū frumētī. Un̄ Jo.  
 p̄j. nisi granū frumētī. ⁊ ca. notat de  
 p̄se. di. ij. sic in sacrificādo. Et si illa  
 farina misceat cū alio liquē nūq̄d cō  
 ficiat ⁊ tenet canoniste q̄ nō d̄ p̄se.  
 di. ij. sicut i sacrificādo Quantū ad  
 scōm arti. occurrit tria dubia. Pri  
 mū. an de amido possit fieri panis  
 p̄secrabil. ad q̄d d̄r: q̄ nō. q̄ s̄m me  
 dicōs d̄r: n̄t sp̄e. ⁊ accētia sp̄e d̄r: n̄a h̄  
 demōstrant. Sc̄da dubitatio. an d̄  
 farina triticea pasta p̄fecta nō t̄n co  
 cta possit p̄fici. Dico q̄ nō. q̄ sacra  
 mētū d̄t fieri in pane vsuali. nō co  
 ctū nō est vsuale. Tertū dubiū. an  
 panis azim⁹ aut fermētat⁹ sit cōue/  
 niēs materie bui⁹ sacramētī. Ad h̄  
 dicit greci. q̄ n̄c est p̄ficere i fermē  
 tato. dicit em̄ q̄ x̄ps passus ē luna  
 deciaq̄rta. ⁊ sumit signa legis de a  
 gno pascale. S̄z inter iudeos licuit  
 tūc h̄re panes fermentatū in vsu. et  
 cōlter habebāt. nō em̄ fuit eis inter  
 dicit⁹ panis fermentatus. q̄ x̄ps p̄se/  
 cit in fermētato. sed illud ē falsus. q̄  
 em̄ x̄ps sit passus luna deciale p̄ua.  
 Probat exp̄sse p̄ illud Mat. xxvi.  
 Pr̄ia die azimoz sc̄z luna deciaq̄r  
 ta p̄medit agnū paschalē. ⁊ deciale  
 p̄tima erat solēnitas. ⁊ illa die pas/  
 sus ē x̄ps. ⁊ sic illa hora q̄ p̄medi de  
 buit agn⁹ paschal s̄m legē p̄mede/  
 rūt discipuli agnū. igit tenendū est  
 q̄ de n̄citate panis p̄secrabil nō est.  
 nec q̄ sit azim⁹. nec q̄ sit fermētat⁹.  
 q̄a s̄m Anselmū in li. suo. de azimo  
 ⁊ fermētato nō d̄r: t̄n subalr fermēta  
 tum ⁊ azimū. q̄ propter nō nego gre  
 cos vere p̄ficere. q̄ t̄pe Leonis pa  
 pe fuit p̄stitūtū q̄d p̄ficeret de fermē  
 tato. t̄n de n̄citate ministri in eccl̄ia

latina est p̄ficere in azimo. nā in fer  
 mentato est mixta corruptio. in azi  
 mo aut nō. ⁊ q̄a in x̄po nulla fuit p̄  
 mixta corruptio. s̄m illud psalmi.  
 Non dabis sc̄tū tuū videre corrup/  
 ptōem. ideo melius in azimo q̄z in  
 fermētato sit p̄secratio ⁊ multipl̄r  
 peccaret q̄ in fermētato p̄ficeret. d̄r  
 co in eccl̄ia latina. Ad argumentū  
 in p̄ncipio salium supposit. nā am̄  
 do iā mutauit sp̄m. ⁊ sic ex illo nō  
 potest fieri.

## Septima q̄o

xi. distinctōis vbi q̄rit. vtz  
 solū vinū exp̄sse de vite sit p̄ueniēs  
 materia p̄uersionis i sanguinē. U  
 detur q̄ nō q̄z ideo ex vino sit illud  
 sacramentū. q̄ sc̄da ps nutritōis  
 p̄sistit in vino. sed nō solū hoc cōs̄  
 stit i vino vitis. sed etiā in vino po  
 moy. q̄ r̄c. Ad oppo. de p̄se. dist. ij.  
 vinū. In ista materia ponit p̄clu  
 sio. q̄ solū vinū exp̄ssum de vite vt  
 vinū vitis est p̄ueniēs materia con  
 uersionis i sanguinē p̄r. de p̄se. di.  
 ij. c. vinū. Cui⁹ rō est. q̄a x̄ps sic in/  
 stituit ⁊ p̄gructia p̄t assignari. quia  
 sc̄da ps p̄ncipal nutritōis. s̄. potus  
 p̄ncipalr p̄sistit in vino vt in potu  
 p̄ncipali nec in eucharistia d̄nt esse  
 vne nec aliq̄ grana legum̄is h̄ndicē  
 da de p̄se. di. ij. didicum⁹. sed purus  
 panis ⁊ vinū. Sed q̄re vino appo  
 nit aqua. Dicit mgr q̄ hoc ē. q̄z aq̄  
 fcat p̄lm xp̄ianū passione redēp̄tū  
 s̄m illō de p̄se. di. ij. c. nō oz. ⁊ ex de  
 cele. mis. i. q̄dā. In q̄ distinctōe. d̄r h̄  
 esse. q̄z dum x̄ps in cruce pependit  
 de corpe eius fluxit sanguis ⁊ aqua  
 S̄z dicit doctor q̄ ad hoc q̄ d̄cat



## Questio

apponi aqua nō est de nōitate sacra-  
menti. tñ est de necessitate ministr.  
Sed qre dum aliqs cōicat nō dat  
sibi vinū psecratuz. Dī q ob hoc qz  
illud nō respicit institutōem sacra-  
mēti altarist nec xpi passionē. Sed  
in sacerdotibz liter est. nā sacerdos  
corp<sup>o</sup> xpi sumēs z nō sanguinē grā  
de sacrilegiū pmittit. de cōse. di. ij.  
pserim<sup>o</sup> z sacerdos hostiā psecrās  
z nō cōicans p ānū a celebratōe sus-  
pendit. de pse. di. ij. relatiū. Ad ar-  
gumētū in pñci. dico q nō esset bo-  
na si eēt vinū simplr. sz qz nō est ni-  
si vinū fm qd. ideo nō pcludit.

Ira distinctōem duodeci-  
mā qritur. Utr in eucharis-  
tia sit aliqd accñs sine sub-  
iecto. Uides q nō. nam sic se hz esse  
sube ad eē in alio. sic esse accñs ad  
esse p se. sed subz eē z esse i alio ē im-  
possibile. i. pbico. q accñs esse z p se  
esse ē impossibile. Ad oppo. est mgt  
in sra. z ad ducit auctoritates scōz.  
In ista qōne tria videbim<sup>o</sup>. primo  
opiones. scōo distinctōes z pces  
tertio dubitatōes. Quantū ad pri-  
mū arti. est opio Tho. in iij. di. xij.  
q. i. ad argu. tertiu tertie qstūcule in  
quienis q accñs in subiecto hēt esse  
subiecti. z qñ sepatur largit ei deus  
nouū esse iprobat vtrāqz prem ist<sup>o</sup>  
opionis. Scōa opio est hen. q libe-  
tij. q. xxxvi. q qu accñs sepatur de  
us largit ei pntē supnaturalem. p  
qua pōt in eē ei sine q nō pōt eē. im-  
probat. Quantū ad scōm arti. q est  
opionis doctoris declaratiū pmitto  
distinctōes. Prīa distinctio ē ista. q  
accñs pōt accipi pzo p se scato. vel

## VII

pzo eo qd denoiatur ab isto p se si-  
gnificato. Alteri<sup>o</sup> accipiēdo p illo  
qd denoiatur a scato ist<sup>o</sup>. nois qd  
est accñs pōt accipi vel p absoluto  
vel p respectuo. Scōa distinctio ē  
ista. q aliqd in eē subiecto p duplr  
accipi. vel fm actū vel fm aptitudi-  
nē. Tūc ponūtur tres pces. Prī-  
ma ē. q loqndo de p se scato accñs  
pccitio est ipm nō esse in subcō in-  
telligēdo vniformiter i subcō z p dī-  
cato. i. si actu actu. si aptitudie ap-  
titudie. Hoc piz. qd p se significatū  
hui<sup>o</sup> nois accñtis ē quidā respectus  
ad illud cui accidit quē ipoztat hec  
pccitio inherēs ad illud cui inheret.  
Scōa cōclusio. q loqndo de eo qd  
denoiatur a p se scato accñtis z est  
p se respect<sup>o</sup>. Idcirco ē q sit sine sub-  
iecto z hoc actu. ita se z nō actu in-  
heret subiecto. Probat. qd respec-  
tus ē essentialr bitudo int duo ex-  
trema. z ideo sic tollere terminū ad  
quē z respect<sup>o</sup> est destruere respectū  
ita tollere illud cui<sup>o</sup> est respect<sup>o</sup> q de-  
struere eōem respect<sup>o</sup>. nō igit qz re-  
spect<sup>o</sup> est accñs. ideo reqrit subem  
vel fundamētū. sed qz respectus Ter-  
cia pccitio est ista: illud qd denoiat a  
p se scato accñs. z ē qd absolutū p se  
in eē nō in eē subiecto actualr. sz ne-  
cessario insit aptitudinalr. Ista cō-  
clusio piz. qd absolutū vt absolutū  
nō reqrit terminū vel terminos. qd  
tūc nō esset absolutū. qd nō insit a-  
ctualr piz. qd sunt distincta essentia-  
liter z absoluta z scōs pōt facere vnū  
sine alio z facit d scō. z datur accñs  
sine inherētia actuali. vt accñs i eu-  
charistia. dixi sz nōario insit aptitudo

dinaliter. Nam inherētia apertu/  
dinalis ē passio accētis. ⁊ ē idē eē/  
tialr cū accēte. lz nō sit de eētia q̄a  
est posterior. tū propter idēp̄tatez  
essentialē. q̄a subēm ⁊ p̄ria passio  
sunt ab eisdē p̄cipiūs essentialibz.  
ideo nō p̄nt lepari. nā lz r̄isibile ha  
beat p̄ subiecto hoīem. nō tñ oritur  
ab hōie. sed a p̄cipiūs essentialibz  
hoīs. ⁊ ideo dicitur idēz essentialr.  
In p̄batōne tertie p̄conis i Scoto  
nota rōem q̄re deus s̄m p̄bm nō p̄t  
facere accētis sine subcō. Et d̄t q̄ id.  
q̄z subēm bz aliquā cālitatē respectu  
accētis. sed doctor ip̄robat hāc ar  
storet cām. In solutiōe terciē rōis cō  
tra tertā p̄conem nota. q̄ inherētia  
nō p̄t esse de eētia accētis nec de/  
p̄cēdētia. nec aliq̄s respect⁹ p̄t esse de  
eētia absoluti. lz possit eē aliq̄ mō  
idē illi. vbi hēs quō accētia sunt en  
tia p̄ sua rōne aboluta. ⁊ quō sūt en  
tis q̄ ad actualē eētā. In solutiōe  
tertie rōis p̄tra tertā p̄conez nota.  
q̄ inherētia accētis nō est idē accēt/  
ti. ⁊ q̄ nulla relatio ad cāz extrīsecā  
p̄t eē idētitas fundam̄to nisi tñ re/  
latio ad cāz primā. vbi hēs q̄ inhe  
rētia ē posterior accēte. In solutiōe  
q̄rtē rōis nota. q̄ inherētia accētē  
⁊ accētis p̄ accētis ip̄i accētē. nec ē p̄s  
sio ei⁹. sed ē respect⁹ extrīsecus adue  
niēs. lz intellige de actuali. Quātū  
ad tertū arti. mouēt tres gōnes vel  
dubitatiōes q̄s mouet i solutiōe p̄ri/  
merōis. q̄z p̄ria ē. q̄d ē aptitudo in  
berēti ⁊ q̄liter se hēt ad accētis. p̄lo  
sua ē. q̄ nō est aliq̄d absolutū cui⁹ ē  
nec aliq̄d vt respect⁹ actual real. lz  
aptitudinal. Scōda q̄ō in accētia  
quō p̄ se existūt bēant oēs modū eēn

di ⁊ quō sunt i alio. p̄lo sua ē q̄ sic  
id ē q̄ hñ r̄suū p̄riū modū eēndi. et  
q̄ s̄t entia ad se ⁊ p̄rio s̄t entia quā  
insint. ⁊ q̄ in suo subiecto p̄ illud eē  
nō variat ip̄m eē accētis Nam s̄m  
Aug. om̄e q̄d alicui inest p̄ri⁹ est q̄  
insit ip̄ intelligēd absolut⁹ Tercia  
an tale accētis possit ex sua apertudi  
ne actualr. inēz s̄t fieret suba i actu q̄  
nata estz informari ab eo ad istud ē  
p̄clusio sua q̄ accētis nō p̄t effectiē le  
vnire subcō. Un̄ si de⁹ reducerz sub  
stātia panis ⁊ nihil aliud faceret re  
maneret accētis sine subcō; sicut mō.  
nec vniret ip̄i sube panis tanq̄z for  
ma p̄ virtutē ip̄i⁹ accētis. Dico effe  
ctiue sine aliquo alio agēte. Et si ar  
guas. miraculū q̄d nō in est. ergo  
cessante ip̄edimēto inherētie scz nō  
inēntiē subiecti cessabit miraculū.  
et totalr inherit. Dico q̄ aliq̄d possi/  
tum miraculose in eē p̄maner i illo eē  
quousq̄z ab aliquo agēte; trāsmutet  
volo dicere añq̄z hostia erat p̄secre  
ta erat panis ⁊ accētia i il. o. facta cō  
secratōe remanet quātitas p̄ se sine  
subcō si miraculose p̄ria subnā. i. sub  
stātia panis reuerteret an illa quāti/  
tas inhererz p̄rio subcō Dico q̄ nō  
nisi p̄ aliquā virtutē illa d̄ fieret scz  
p̄ virtutē diuinā. Nota i hac gōne  
ceptū primi p̄hico. q̄ intellect⁹ q̄rēs  
segregare passides a subiect⁹ erit q̄  
rens incōpossibilia. Ad argu. i p̄ri/  
cipio d̄t q̄ tenet naturalr. h̄ vero  
stāt illa accētia sic sup̄ naturā q̄re ⁊c

## Ecūda que

stō duodecie distinctōis.  
vbi q̄rit. Utz q̄dēq̄z accētis rema/  
nēs sit sine subcō. Videt q̄ sic. nam



## Questio

aliter sequeret qd accns accideret accn  
ti qd est ptra Aristo. iij. metaph.  
Ad oppo. qz esset multiplicatio mi/  
raculoz. Itē qz aristo. dē qnta erit  
supficies tm̄ albū esse dices. ex q̄ da  
tur q supficies. i. qntitas sit imedi  
atū subēm albedis. In ista qōne s̄z  
duo arti. In p̄rio ponent alioz opi  
nōes. In sc̄do opio doctoris Quā  
tū ad primū arti. est p̄ria opio eḡi  
dij in tractatu de corpe sp̄i. theos/  
mate. xxxvi. xxxvii. xxxviii. z xxxix.  
q̄ sola qntitas ē sine subcō. oia aut  
alia s̄z. in quāritate s̄z in subcō. Se  
cūda opi. Bonfredi pitaneij. in q̄ta  
pre sūme. i. tractatu de eucharistia.  
q̄ oia accn̄a s̄z ibi sine subcō. z q̄  
nullū accn̄s p̄t eē subēm alteri<sup>o</sup> acci  
dēt. Et h̄c opioz sequūf mlti noia  
les z t̄es s̄z isti oz q̄ponāt mltā mī  
racla i accn̄ibz eucharistie. s̄z doctor  
i probat oīs q̄ accn̄s p̄t eē subēm al  
teri<sup>o</sup> accn̄i. s̄z n̄ vltiatū z mediatū.  
et t̄n̄ imediatū vt quāritas albedis  
Soluēdo rōnes opi. Egidij nota.  
in p̄ria q̄ quāritas nō est cā indiuī  
duatōis nec subcō nec accn̄i. z ista  
s̄z dca p̄ primo arti. Quātū ad se  
cūdū arti. est opio p̄ria. vbi ponū  
tur quatuor p̄ctōes. P̄ria p̄ctō. q̄  
accn̄s nō p̄t eē subēm accn̄i t̄q̄z vl  
timate terminās ei<sup>o</sup> depēdentiā. nā  
vltiata terminatio accn̄is ē ad subaz  
Secūda p̄ctō q̄ accn̄s p̄t esse subiectū  
accn̄is is p̄mo terminās ei<sup>o</sup> depen  
dentiā. s̄z nō vltiata. p̄t q̄ q̄ritas  
est imediatū subēm albedis. s̄z me  
diata s̄z t̄ct ad subaz nā q̄rita fuerit  
supficies tantū album̄. s̄z dices s̄m  
Aristorelē in p̄dicamentis. Tertia  
p̄ctō. q̄ om̄e accidens absolutū

## III

pōt sic inesse vtroqz subiecto. s. vlti  
mate z proximo eius depēdentiā  
termināte. Patz. nam albedo inhe  
ret quāritati imediate. z sube medi  
ate. Quarta p̄ctō. q̄ accidens res  
spectiū nō potest eē sine subiecto.  
saltes p̄mo eius depēdentiā ter  
minante. In solutiōe secūde rōnis  
nota. quō intelligit illud q̄rti meta  
p̄hi. Accn̄s nō accidit accidētī. nisi  
quia ambo vtriqz. intellige media  
te vel imediate. In solutiōe quarte  
rōnis nota. q̄ nullo mō relatio ac  
cidentis pōt esse sine subiecto sumē  
do subiectū pro fundamēto. Sed  
hoc nō venit relationi inq̄ntum re  
latio p̄ se. nec inq̄ntum accidēs p̄ se  
cise. sed inq̄ntum relatio accidētis.  
vbi habes q̄ relatio nō est infinita  
formali. Ad argu. in p̄ici. dico q̄  
Aris. intelligit q̄ accn̄s n̄ accidit accn̄  
ti mediate. z vltiata. s̄z b̄n̄ imediate  
vt h̄ nā albedo est in quāritate.

## Ercia quei

sto duodecime distincti  
onis. vbi q̄ritur. Utrum  
accidētia in eucharistia possint ha  
bere actōem quā potuerūt habere i  
subiecto. Uidetur q̄ nō. Nam p̄rio  
de gnatione dicit p̄bs. q̄ oportet a  
gens z patiens cōicare in materia.  
sed substātia habens ista accidētia  
cōicabant i materia cū aliquo cum  
quo nō cōmunicat ista accidentia se  
parate i materia. ergo zc. Ad oppo  
sītum. nā ista accidentia s̄z sensibi  
lia etiam possunt alterare passī sibi  
a proximata. vt patet de modica a  
qua appōsita speciēbz vini. ergo zc.  
In hac q̄stione duo s̄nt. Primo

ponent alioꝝ opiones scdo docto-  
ris opio ꝛ actones. ¶ Quārum ad  
primū arti. est prima opio Tho. in  
iij. di. xij. q. ij. arti. ij. q. iij. scda  
qꝫ forma subalis nō pōt esse imedia  
tum pncipiū alicuiꝫ actōnis. sꝫ me  
diāte forma accntali. q̄ forma accn-  
talis in frute forme subalis attin-  
git formā subalem. ꝛ ꝫ hoc ad ꝫo-  
situm cum accntia ī eucharistia ha-  
beant idē esse qd̄ in subiecto pnt in  
oēm actōem quā poterāt prius Im-  
probat primū in hꝫ opinio sancti  
doctoris dic̄ instrumentus frutem  
recipe a causa pꝫipali. ꝛ quō illud  
est intelligendū. Scdo oñdit qꝫ in  
ꝫposito opio non p̄t esse vera. cum  
suba panis nō sit. Quātum ad scdꝫ  
arti. declaratū opionis Scotti pos-  
nūtur alique actones. Pꝫia qꝫ acci-  
dens sepatum nō pōt habere opa-  
tionē illam q̄ opatione forma suba-  
lis inducit nec vt pꝫipale agēs. nec  
vt instrumentū. sic qꝫ formā subalez  
attingat. licet possit actōem disposi-  
tiuā hꝫe respectu huiꝫ forme Scda  
ꝫclusio. qꝫ accns nō potest eē effecti-  
uum pꝫipaliū gñandi subam pꝫici-  
paliter. Et si dicat. qꝫ in hostia ꝫe-  
crata vili sunt ex m̄gno tpe fieri ver-  
mes. ꝛ ibi nō est panis. ꝛ sic accntia  
erūt effectū pꝫipaliū sube. de cetero  
hoc nō est pꝫipalr. ꝫclusio vera i-  
telligit pꝫipaliter. Rō vero pꝫin-  
cipalis illoꝝ vermū erit natura vt  
agens naturale ꝛ nō accntia. Ter-  
cia ꝫclusio. qꝫ accns sepatum saltez  
eo mō quo q̄litates tertie sp̄ci pnt es-  
se pꝫipaliū actōnis. s. in sensu ꝛ in  
intellectu. eo mō quo pꝫiꝫ q̄ntū ē ex

se. i. qꝫ naturalr pnt mouere poñam  
visuā ad videndū illa. ꝛ intellectu  
ad intelligendū illa In solutioe tertie  
rōnis nota ꝫdem vlem qꝫ nūqꝫ ac-  
cidētia pnt gñare subaz. nec ipa cor-  
rūpere ꝫ se nisi tm̄ dispositie. ¶ Ad  
argu. in pꝫipio dico. qꝫ auctoritas  
est intelligenda de cōicatione h̄itu-  
dinali vel actuali. ꝛ sic ista accntia  
sepata apta nata sunt cōicare cum  
ꝫāso in materia sui subiecti. Vel as-  
luter qꝫ nō est vez in se de agēre vniꝫ  
uoco. nam deus vel celus nō cōicat  
cum illis inferioribꝫ

## Warta que

stio duodecime distinctio-  
nis. vbi q̄ritur Utꝫ ois trāsmuta-  
tio que p̄t causari ab agente creato  
circa accntia ī eucharistia manētia  
necario requirat eandē q̄ntitatē ma-  
nentem. i. si eadē q̄ntitas q̄ erat pri-  
mo dū hostia rare sit. vt ꝫdensat re-  
manet hostia ꝫsecrata Videtur qꝫ  
sic. q̄a sam motus q̄ mutatio neca-  
rio ꝫsupponit subem tertio ꝫhicoꝝ  
er vi. ꝫhicoꝝ. sed nihil manet hic  
sub vtꝫqꝫ termino nisi q̄ntitas ma-  
neat eadē. ergo ꝫ. Ad ꝫpossi. sp̄s  
iste p̄t a sacerdote frangi vt appet  
ad sensum. ꝛ ꝫ p̄ns soluitur cōtinu-  
tas. ꝛ sic eius vnitas. q̄ nō manet in  
trāsmutatione eadeꝫ q̄ntitas q̄ pꝫiꝫ.  
Et circa hoc fiēt duo. In ꝫmo arti.  
ponent opiones alioꝝ doctorꝫ. In  
scdo ponet opio doctoris. Quārus  
ad primū arti. est ꝫia opio Sodo-  
fredi de fontibꝫ. quol. xi. q. iij. qꝫ nō  
manet eadē q̄ntitas. nec ī aliqꝫ rare  
factōe vel ꝫclatōe. s. de q̄ntitatibꝫ



## Questio

sic q̄ nihil poris manet in postero  
ri nec aliq̄ ps posterioris p̄fuit in  
pore. Et ex hac p̄tione p̄cedit ad p̄  
positū aliā scz q̄ h̄ ē mor̄ sine sub/  
iecto z ab agere creato. sicut satis p̄z  
ad sensū q̄ ignis p̄t rarefacere istas  
sp̄s sicut si essent in subiecto. z ibi  
p̄cedit morū sine mobili Instat sco  
tus p̄ istam opinionē Sodofr. vbi  
notat q̄ non est creatio licz q̄ntitas  
maior fiat z sine subiecto. Ibi h̄s  
p̄pter quā distinctionē speciez. vel  
melius variationez desinat esse ibi  
corpus xpi z p̄pter quā nō. vbi tenē  
dum est q̄ q̄diu ille sp̄s remanent  
in stomacho tādiu ibi remanet cor/  
pus xpi. lz sit opinio aliquoz q̄ q̄  
cito terunt denti bz tam cito corpus  
xpi in celū rapit. z fundant se in il/  
lo textu hugonis postq̄ manduca  
sti si corpalem xpi p̄sentiam quer̄.  
I celo quere. naz ibi residet ad dexte  
ram dei patris. Sed scotus est alte  
rius opinionis. sed species corpis  
xpi descendit ad stomachu dices  
q̄ sic de conse. di. ij. si quis p̄ ebrie/  
tatem. sed nō descendit in secessu  
sed p̄ sudorem emittunt. de p̄se. di.  
ij. tribus gradibus. ¶ Quantū ad  
secundū arti. est opinio p̄pria q̄ eu/  
charistia ibi manente potest intelli  
gi mutatio quadruplex. vna scdm  
vbi z ista est eadem q̄ntitate manē  
te. secūda fm qualitatē q̄ntum non  
sequit̄ aliqua mutatio z illa ē in ea  
dem q̄ntitate manente. tertia ē fm  
qualitatē ad quā sequit̄ mutatio in  
q̄ntitate. quarta mutatio est fm q̄n  
tatem. z ponit̄ opinio circa ista q̄  
nullā istarū mutatiōnū p̄t facere

## V

in illis sp̄s agēs creatū tū p̄pterea  
qz illa accidentia a deo p̄servant in  
esse tū qz carent p̄ris. Et ponit̄ ibi  
q̄ a solo deo imediate fiūt ille mu/  
tationes absq̄ nouo miraculo. In  
stat sed soluit. Est alia opin o sc̄da  
q̄ p̄t esse ab agente creato supplen  
te vicem su p̄positi. Tercia opinio  
p̄pria scoti q̄ quāritas noua nullo  
modo est ibi actione agentis natu/  
ralis. lz sola actione dina. vel opoz  
ter dicere q̄ agens creatū p̄t agere  
sine passo qd̄ est impossibile. z quō  
sit impossibile declarat. In solone  
p̄merōis p̄ncipalis nota q̄ nō ē de  
essentia mor̄ q̄ sit talis vl̄ talis. nec  
mutatiōis q̄ sit alicui<sup>9</sup> taliter se h̄t  
tis. sic nec ē essentia albedinis q̄ sit  
alicuius h̄ntis albedinem. sed sicut  
forma aliq̄ in esse quieto essentialr  
est in se talis lz nullius sit vt infor/  
mabilis. ita motus est essentialiter  
actualitas q̄dam potentialis vt ita  
dicā. z mutatio est q̄dā abiectō licz  
nullius denotari ab hac aq̄ abiciat̄.  
Ad ar. in p̄n. p̄z p̄ ea que dicta sūt.

## Vinta q̄stio

duodecime distin. vbi q̄rit  
vtz sit possibile circa eucharistiaz  
fieri aliquā trāsmutatioz corruptio  
nē illoz accidentū. v̄z q̄ nōsqz for/  
ma ē simplex z inlinuariabili essen/  
tia p̄sistens ex actore. 6. p̄ncipioz.  
Item Boe. de trini. forma simplex  
subiectū esse nō p̄t. ¶ Ad oppo. illa  
accidentia p̄t frangi tener digere  
z p̄bat̄ q̄ q̄ndā glosam ad Choz. ij.  
nutrimentū aut̄ p̄uertit̄ in subaz rei  
nutriende. P̄ria opinio tho. in. 4.

di. xij. q. i. arti. ij. ad terciã q̄stiuuncu  
lam q̄ eodez mō p̄t tolli q̄ntitas sic  
poterit sunt suba panis qz hz esse cō  
forme sube. improbat doc. p̄mo de  
ista p̄formitate. Sc̄da opi. p̄ria q̄  
accidētia eucaristie cor̄ ūpi p̄nt ab  
agente naturali. Ad arg. in p̄n. d̄z  
q̄ illa auctas intelligit̄ de ill̄ q̄ sunt  
forme receptie epti insecus adueniē  
tes. vel nō intelligit̄ de formis ab  
solutis. Ad Boeciũ d̄z q̄ intelligit̄  
de pura forma que est deus.

## Exta questio

xij. distin. vbi q̄rit̄ vtz in ali  
qua trãsmutatioe facta circa eucha  
ristiã necesse est subam aliquã actio  
ne dīna redire. v̄z q̄ nō. Nam q̄nti  
tas sepata hz modũ sube in agēdo  
q̄ est in fiendo z patiēdo q̄ quicqd  
p̄t generari ex suba si ibi est potest  
ḡnari de q̄ntitate sepata q̄ nō optet  
subam redire. Ad oppo. Iste sp̄s  
p̄nt nutrire si ex accidētibz p̄ se nō  
sit suba q̄ oz q̄ aliqua suba reuertat̄  
Circã h̄ sunt duo vidēda. Primo  
sunt vidēde opi. sc̄do doc. opinio  
z p̄clōnes. Quantũ ad p̄mũ arti. ē  
opio p̄ma in oc̄tũ pape in tractatu  
de officio misse p̄re terciã de fractio  
ne panis. dicit q̄ redit̄ ibi suba pa  
nis. ip̄robat q̄ ad ista que dicit̄ hec  
opinio. Sc̄da opinio tho. in. 4. di.  
xij. q. i. arti. 2. Ad terciã q̄onē dicit̄  
q̄ redit̄ materia nō q̄dam pus ani  
hilata nec pus p̄uersa in corp̄ xp̄i.  
sz de nouã materiã ibi creat ip̄ro  
bat doc. Tercia opi. Tho. ibidē. z  
egidij̄ threomate. 44. 45. z hein.  
q̄libeto. 8. q. 36. q̄ cū dimensiones

in eucharistia habeant modũ sube  
nō tñ p̄nt rōne forme accidentalis  
sub eē accidēti qz d̄ natura h̄nt sic sz  
h̄nt a forma subali q̄ inducta vel q̄  
ex p̄sequenti aduenit materie p̄ter  
p̄comitaciã forme naturalē ad ma  
teriã vel ipse dimēsiōne dabit̄ p̄ru  
te dīna natura materie rōe p̄pinq̄ta  
tis ad ipsam formã vel dimēsiōz  
ip̄robat. Opinio q̄tra Rich. in. 4.  
di. xij. q. ij. q̄ ip̄sis ip̄ebz in trãsuba  
tione aduertit̄ puz potentiale ex q̄  
potentiale p̄t nō solũ forma sz ma  
teria ḡnari. z ex isto p̄nt aliq̄ ḡnari  
vt vermes z alia ip̄robat. Quantũ  
ad sc̄dm arti. est r̄silio doctoris cuiz  
q̄uoz p̄clōnibz sic dicēdo. R̄sideo  
q̄ trãsmutationũ possibilũ circa  
eucharistiã q̄dam stant ipsa eucha  
ristia manēte z q̄dã nō. Et p̄m hoc  
sit hec p̄ma p̄clō q̄ manēte eucharis  
tia nō ē necesse subaz redire. Sc̄da  
p̄clō q̄ trãsmutatio corruptiua eu  
charistie dũ tñ maneat ibi eadē q̄n  
titas q̄ sit subiectũ trãsmutatiois  
non necessario requirit subam redire.  
Tercia p̄clō q̄ dũ manet eucharis  
tia nō est ibi suba nisi corp̄is xp̄i  
sed alia suba nō. accidētia em̄ ma  
nent sine subiecto. sz neutz esset ve  
rũ si suba alia rediret. q̄ manente eu  
charistia suba de facto nō redit̄ hoc  
p̄z. agens qd̄ p̄t in trãsmutationē  
p̄t in terminũ si habz susceptiũ nō  
maḡ repugnās termino q̄ motui.  
sz q̄ntitas est b̄mōi q̄ r̄c. minor p̄z  
quia si susceptiũ ibi ponit̄ nō p̄t n̄t  
si q̄ntitas. z illi nō magis repugnat  
vnus q̄dus q̄ntitatis qd̄ que p̄t al  
teratio q̄ alius q̄dus imp̄fectior z



# Questio

# VI

fm que r alios silis pr esse motus  
alteratōis. nā qntitas fm: rōem sui  
nō determinat sibi aliqū gradum  
qntitatis. r sic erit vtz r pma p̄clo  
p̄oa q̄ manēre eucharistia nō necel/  
se est subam redire. Quarta p̄clo q̄  
siue p̄ alterationē siue p̄ motū in qn  
titate corrupat eucharistia redit de  
facto suba. r hoc opposita suba cui  
talia accidentia cōuenirent quam  
r afficiūt r hoc in instāti corruptio  
nis r etiā imediata a deo. p̄ma ps  
hui⁹ p̄bat qz deus statuit istas spēs  
manere r sine subiecto esse in eucha  
ristia r p̄esse sic. q̄ statuit q̄ cessante  
eucharistia nō sit spēs sine subiecto  
r p̄ p̄ns sit ibi alia suba in instāti  
corruptionis. Sc̄da ps p̄bat qz si  
redit alia suba nō alia q̄ q̄ p̄t acci  
pi a spēs nouis qz si alia nō esset ea  
par illoz accidentiū. Tercia ps qd  
nō redat ab alio q̄ a deo qz nulloz  
aliud agens h̄ virtutē actiū ad h̄  
sufficiētē p̄ter q̄ de⁹. sed dū hostia  
frangit corpus xp̄i frangit. dico q̄  
nō. qz fractio nō p̄petit sube h̄ q̄nci  
tati. r licz in eucharistia xp̄s p̄ pres  
manducet tñ manet integer r vbi/  
qz totus. de p̄se. di. ij. q̄ manducat r  
si multi vnā hostiā p̄secratā accipe  
rēt in singulis porcionibz spēs sin  
guli xp̄m accipient de p̄se. di. ij. sin  
gli. ¶ Ad arg. in p̄n. dico q̄ licz qn  
titas habeat modū sube in aliq̄bz  
transmutationibz m̄ in transmuta  
tiōe ad subaz r sic maior nō ē vltis.

Ica distī. decimāterciāz  
q̄rit vtz sola actione dīna  
possit p̄fici corpus xp̄i. v̄  
q̄ nō. nā auctoz sep̄ p̄ncipioz dicit.

omnis actio in motu fundat diuī/  
na actio nō fundatur. in motu. ergo  
deus nō causat aliquid p̄ actionem.  
¶ Ad oppositum est aug. q. j. intra  
carbolica r recitat in libro de corpe  
dñi. mysteriū corpis r sanguinis p̄  
ficatur virtute sp̄s sancti r sequitur  
sicut xp̄us est qui bap̄tizat ita ip̄e  
est qui p̄ sp̄s sanctū hanc efficit car  
nem transfundit in sanguinem. In  
ista questione tria sunt videnda. p̄  
mo vtz actione diuina hoc sacra  
mentū possit p̄fici. secūdo si actiōe  
alterius agēcis creati vt p̄ncipa  
lis agēcis possit hoc sacramentū  
p̄fici. tercio an actione alterius agē  
tis creati possit sacramentum con  
fici vt instrumentaliter agēcis.

¶ Quantū ad p̄mū arti. dicitur q̄  
diuina actione potest sacramentū  
eucharistie fieri q̄ sic nō minoris fo  
rui est p̄uerrere aliquid in p̄existēs  
q̄ in nō p̄existens. sed si p̄uerrere  
panis a deo in nō p̄existens esset  
simpliciter ibi actio diuina qua p̄  
ducere illud nō p̄existens. quia p̄  
duci nō potest nisi aliqua actione  
r nō relatione. igitur tunc est actio  
diuina quia p̄secrat corpus christi  
hoc p̄. quia sub regimento corpo  
ralium rerum diuina virtus secre  
ta veri corporis r sanguinis christi  
operatur officium. de conse. disti. ij.  
ego berēgarius. ¶ Quantū ad secū  
duz arti. dico q̄ creatura nō potest  
in istam p̄uersionē vt agens p̄nci  
pale cui⁹ rō est ista. qz ista p̄uersionē  
nō p̄t nisi agens cui⁹ virtuti actiue  
rotat̄r subest esse r non esse virtutē  
extremi sed nullum creatum agens

est hmoi qz qdlibet agens creatū p  
 su pponit aliqūā prē ipsius termini  
 a q̄ vel ad quē qz n̄ p̄t attingere in ni  
 hil ḡ rē. ¶ Quātū ad terciū arti. d̄z  
 q̄ agenti creato ista p̄uersio p̄t p̄pe  
 tere vt instrumentāl̄r agenti p̄tz. qz  
 accūs p̄t esse instrumentāl̄r agēs ad  
 gnationē subeigif a sili aliq̄d agēs  
 creatū p̄t instrumentāl̄r agere in hac  
 p̄uersione. nā in hora p̄secrationis  
 ima sumis fociant ad vocē sacerdo  
 tis. de p̄se. di. ij. quid sit. In 3<sup>o</sup> arti.  
 nota opi. cho. in. 4. di. 8. q. ij. arti. 3  
 p̄ eo q̄ forma subalis nō p̄t esse im  
 mediātū p̄ncipiū agendi ip̄obāt z  
 solutiōnem. ¶ Ad arg. in p̄nci. d̄z  
 q̄ accipit̄ ibi mor<sup>o</sup> indrnter ad mo  
 tū p̄prie dictū z ad mutationē z sub  
 tectiue vt sūdāmitāl̄r vt p̄comitant̄  
 hic ponit motus p̄ mutatione.

## Ecūda que

stio. r̄ij. disti. vbi querit̄.  
 vtz qdlibet sacerdos p̄ferens verba  
 p̄secrationis cū intentione debita cir  
 ca materiā p̄ueniētes possit p̄ficere  
 eucharistiā. v̄t q̄ nō. p̄ illud. j. q. j.  
 multi seculariū. vbi adducit̄ illud  
 Malach. ij. Maledicā b̄ndictiōi  
 bus v̄ris ¶ Ad oppo. j. q. j. qd̄ dā  
 z idē. §. de eis sac̄roz sc̄ritate in per  
 versis hoibz. In ista qōne sunt tres  
 arti. p̄mus d̄s b̄ pōt facere. sc̄dus q̄  
 req̄runt̄ ex p̄re loci z vasis. tercius  
 q̄ requirunt̄ ex p̄re sp̄is. ¶ Quātū  
 ad p̄mū arti. sit bec p̄ma p̄tio q̄ de<sup>o</sup>  
 pōt in hac p̄secrationē p̄ncipaliter.  
 sacerdos p̄o taliter pōt. s. ministrā  
 liter vt dictū fuit in q̄stione p̄cedē  
 ti. Secūda p̄tio q̄ om̄is sacerdos

potens verba p̄ferre z intentionem  
 h̄re pōt p̄ficere. nec posset illud ius  
 p̄ficiendū auferri p̄ sūmū pontificē  
 nec p̄ Degradationē vel alias qd̄ tes  
 nent canoniste in. c. degradatio. de  
 penis. li. vj. Et rō est qz semp rema  
 ner character imp̄ssus ob qd̄ nō poss  
 set talis q̄ntūcūqz Degradatus p̄be  
 re m̄imoniū imo tenet viuere cler  
 caliter vt est bo. ref. cū glo. in. c. di  
 crū. 8j. di. Et in hoc passu in sc̄oro  
 habes instantiā p̄ illam regulā. sa  
 cilius est destruere q̄ p̄struere. naz  
 in hoc casu nō h̄z vez hmoi em̄ res  
 gula militat in corp̄alibus z nō in  
 sp̄ialibz. nā in ep̄is p̄rium est vt est  
 testus exp̄ssus in. c. inter corp̄alia.  
 extra de trans. ep̄i. vel elec. Sz que  
 sunt illa que req̄runt̄ ad hoc q̄ ali  
 q̄s possit licite p̄ficere. dico q̄ pōt  
 se p̄ficere pōt dupl̄r accipi. vno mō  
 absolute ita q̄ si intendit vel artē  
 p̄rat facere facit qd̄ intendit. Alio  
 mō de posse ordinate facere. Lo  
 quendo aut̄ de passo simp̄l̄r ad p̄fi  
 cere nihil requirit̄ vltra debita ma  
 teriā. z mister q̄ sit debitus ad quē  
 requirunt̄ tres p̄ditiones. s. q̄ sit sa  
 cerdos q̄ possit p̄ferre verba conse  
 crationis z q̄ possit h̄re debita intē  
 tionē faciendū q̄ faciet z intendit ec  
 clesia. iō p̄ has tres p̄clones nō pōt  
 p̄ficere laicus. mutus vel carens rō  
 ne. Et q̄ ista possit facere sacerdos  
 rite ordinatus z non alius. p̄bat̄ e  
 de sū. tri. c. j. §. q̄ nō est. de p̄se. di. ij.  
 c. j. Circa qd̄ nota q̄ verba q̄b̄ p̄fi  
 cif̄ corp̄us x̄pi nō solū sunt p̄cariua  
 sz etiā sunt factiua z effectiua. nam  
 p̄ferre verba vt sunt p̄cariua rez est



# Questio

hois sed pferre verba vt sunt facti  
ua vel effectiua nō est hois vt hō s; z  
a potentia diuina spāl'r hoī collata  
vnde q̄ illa verba sint factiua z ef-  
fectiua hoc facit caracter sacerdoti  
lis q̄ p sacramentū ordinis insigif  
in aīa sacerdotis. z quia soli p̄byte  
ri habent caracterem. ideo illi soli  
p̄ficiunt. vt p; p̄ illud extra de sum-  
trini. r. fi. ca. c. j. Sed ad hoc q̄ ali-  
quis possit licite p̄ficere requirunt  
vestes quo ad ornamentū. sed quo  
ad eū q̄ sit p̄fessus ieiunus. ieiunio  
nature nō eētis in peccato nō ieu-  
binarius. non publicus peccator.  
Ibi nota regula quā omnis attem-  
ptans actū alicuius ordinis quem  
nō h; est irregularis. s. vt si nō sacer-  
dos celebraret nihil faceret z est; ir-  
regularis z si sine euāgelio sumeret  
de missa esset irregularis. z si diceret  
verba nō p̄secraret. Si sacerdos si-  
ne indumentis vel sine requisitis cele-  
braret nō est irregularis. sed pena  
arbitraria est punitēdus. nā in cano-  
ne nō est determinata pena. ¶ Quā-  
tū ad secūdū art. oīdīr que requi-  
runt ex pte loci z vasis. d; q̄ locus  
sit p̄secratus nisi in casu necessitat;. z  
q̄ vas sit lapideū vel ligneum sit  
p̄secratū de vase p̄inquo. i. de calis-  
ce z patena. dico ista sint aurea vel  
argentea vel plumbea si paupertas  
assit. Nam nō lic; celebrare cū cali-  
ce lapideo p̄pter ineptitudinem nec  
ligneo p̄pter sanguinis inhibitionē  
nec vitreo p̄pter fractionis piculus  
nec de ere vel auricalco p̄pter puoca-  
tionem ad vomitū. hec habes. de  
p̄e. d. j. v. s. z. c. ij. calix. Et nota

# II

q̄ ista e; parte loci necessario p̄ter-  
mitens nō incurrit irregularitates  
nisi in duob; casibus. Primus q̄  
scienter celebrat in loco a iudice inter-  
dicto. Scdō si celebrat in calice nō  
idoneo. ¶ Quantū ad terciū art.  
ostendit que requirunt ex pte tempis  
vbi notandū q̄ t̄pus p̄gruū est ab  
auroza vsq; ad nonā s; in necessita-  
te p̄pter aliquam solēnitatem possit  
ampliari t̄pus. Ibi habes q̄ omnia  
que ponunt in missali iuxta ritum  
parie z solēnitat; debent legi. Itē  
q̄ sacerdos in missa debet habere  
rudentem. ¶ Ad arg. in p̄nci. d; q̄  
p̄t exponi illud malachie. Quicq̄  
a vobis b̄ndicet in q̄ntū mali estis  
z sic eucharistia nō bene dicit sacer-  
dos in q̄ntū malus est. s; est h̄is in  
tētōz ecclie in b̄ndicēdor p̄secrādo  
Ira distinctionē decimā  
q̄rtam q̄rit vtz penitentia  
requirit ad delectionē pecca-  
ti mortalis post baptismū cōmissi  
vz q̄ nō. nā offensus hō pōt remit-  
tere offensam absq; hō offendens pe-  
niteat. q̄ multo mag; deus q̄ est sū-  
me misericors. s; remissa offensa re-  
mittit p̄ctm. q̄ zc. ¶ Ad oppo. Luc.  
rij. Nisi penitentia egeritis oēs pi-  
bitis zc. In ista qōne nō q̄rit de pec-  
cato aī baptismū. nā illud p̄ bap-  
tismū delet. s; de p̄ctō post baptismū  
q̄ d; scdā tabula post naufragiuz.  
iō in hac qōne q̄tor videbūt. p̄mo  
qd remanet in p̄ctōze trāseūte actu  
a q̄ d; p̄ctōz. scdō si illud q̄d remo-  
uet in p̄ctōze debet. tercio si delet p̄  
penitentia. q̄to quō requirit ad de-  
lectionem punitio p̄nialis. ¶ Quā-  
y 3

tum ad p̄mū articulū d̄r q̄ iusticia est duplex. s. habitualis ⁊ actualis. Habitualis est gratia ⁊ charitas. Actualis v̄t recitudo nata in esse actui elicito. Eodem modo erit duplex in iusticia sc̄z habitualis ⁊ actualis. habitualis est quedam puatio gratie in eo cui d̄r inesse. actualis est q̄dam puatio recitudinis in actu. d̄r ergo a sancto doctore q̄ in aīa q̄ peccat manet reatus culpe qui est quedā obligatio ad penā debitā illi culpe. Ista aut̄ obligatio est q̄dā relatio non fundata sup̄ actū realis culpe sed sup̄ essentiā aīe. Aliter d̄r a n̄ro doctore q̄ actu p̄c̄i transeūte nihil reale absolutū vel respectiuū manet in p̄c̄ōre. sed t̄m̄ q̄dam relatio rōnis in q̄ntū est abiectū intellectus vel voluntaris diuine sic q̄ postq̄ peccator cōmissit p̄c̄m̄ voluntas diuina ordinat p̄c̄ōrem ad penā cōm̄ndentē p̄c̄ō ⁊ intellectus diuinus illam p̄uidet. Et hec est expositio aug. sup̄ ps̄. Beati quoq̄. vide/re inquit peccata dei est ad penam ipurare. auertere aut̄ h̄ est ad penam nō referuare. p̄ma opinio huius arti. erat Tho. in. 4. di. xiiij. q. 7. art. j. ad se. ūdam questiūculā. ¶ Quārtū ad secundū arti. d̄r q̄ illud tale siue sit relatio realis. vt dicit sanctus tho. siue rōnis. vt dicit scorus delef̄ p̄ penitentiā. iux̄ illud symboli. credo remissionē peccatorū. nā p̄ penā ¶ Quantū ad terciū arti. dico ista obligatio nō remittit sine pena vel aliquo equalenti in acceptatiōe diuina q̄ p̄ quodlibet p̄c̄m̄ sic clamatur scriptura offendit deus. Offensio aut̄ dei vel eius ira est ei⁹ velle vin

dicare aut aliqd̄ aliud sufficiens ad placandū erigitū. ḡ posito quocūq̄ peccato deus vult vindicare de peccante. s. velle vindicare est velle punire. igitur post p̄c̄m̄ cōmissum ad eius deletionē requirit̄ punitio vel aliud id equalens in acceptatiōe diuina ex quo potest haberi q̄ penitentiā quātūcūq̄ modica sit papa non potest de potentia ordinata absolueri. nā ante ipsam vel equalentē ipsi peccato nō dat̄ a deo misericordia. j. di. q̄ tua. ¶ Quantū ad q̄rtū arti. quō requirit̄ punitio penalis ad deletionē peccati pono duas conclusiones. Prima q̄ ad deletionē p̄c̄i requirit̄ punitio voluntaria ex p̄te recipientis p̄. nā si oīs pena sufficeret tūc pena dānatorū sufficeret sed nō facit q̄ inuolūtaria. ḡ oportet dicere q̄ redunt̄ due pene. vna voluntaria q̄ obligat se ad tristitiam. sc̄da inuoluntaria quā exequit̄ p̄cepto alterius sc̄z p̄cepto confessoris. nā vere penitēs oīa que imponūt sustinere debet libenter. de pe. dist. ij. circa p̄n. Secūda conclusio q̄d intelligit̄ p̄ penitentiale punitiōem. Et dico q̄ ibi p̄currūt q̄tuor. p̄mo velle punire ⁊ h̄ in voluntate causante. secūdo nolle peccasse ⁊ hoc in voluntate detestante. terciō velle penam infligam acceptare. q̄rto velle eam sufficentem patienter sufferre. ⁊ s̄m̄ h̄ dant̄ de penitentiā q̄tuor descriptiones. p̄ma penitere est vindicare peccatū a se cōmissum. secūda est ista. penitere est odire vel detestari peccatū cōmissum. terciā est ista penitere est penā infligā p̄ p̄c̄ō



# Questio

cōmissio gratanter acceptare. q̄rta est ista penitere ē penā sibi p̄ pctō suo inflictā patiēter supportare. ibi hēs q̄ deus p̄r dimittere culpā siue displicentia de culpa. In solone secundū arti. habes quō deus sine mutationis volūtatis remittit. ¶ Ad argu. in p̄nci. dico q̄ r̄ de potētia aboluta nō de potētia ordinata.

## Ecūda que

Artio. xiiij. distinctionis vbi querit vtz actus penitendi requisitus ad deletionē peccati mortalis sit actus alicuius virtutis. v̄z q̄ nō. nam passionibz nō laudāf. ij. ethi. actus aut virtutis laudabilis est. ij. ethi. penitere aut passio q̄dam est si cut r̄ ipsa punitio quā includit. ergo r̄c. ¶ Ad oppositū est m̄gr̄ in litera. In ista q̄ōne sunt duo arti. In primo arti. determinat q̄ penitere pōt esse actus alicuius virtutis s̄m qua dupl̄icē eius acceptiōne p̄cedentis q̄ōnis. p̄mo s̄m p̄mā ei⁹ p̄ccationē v̄l ei⁹ acceptiōz. Prima p̄cto penitere p̄t esse act⁹ s̄tutis p̄z. inā actus conformis recte rōni est actus alicuius virtutis. sed penitere est h̄mōi q̄ r̄c. Secūda p̄clusio penitere est actus specialis virtutis. Tercia p̄clusio penitere nō est actus alienus intellectu alis virtutis. Quarta p̄ctio penitere nō est actus alicuius virtutis ordinātis ad seipm̄ sed s̄tutis ordinātis ad altez que est iusticia. Et p̄ b̄ q̄d est actus iusticie r̄ alicuius s̄tutis sp̄alis. v. ethi. Ibi habes q̄ penitere est actus iusticie vindicative nobilior omni actu iusticie excepto

## II

actu p̄miandi q̄ est nobilior. Quinta p̄clusio q̄ iste actus est voluntarij cuius est impare intellectu r̄ volūtati imperio p̄tinentē ad irascibiles vel potētiā habentē aliquid s̄ile virtuti irascibilis. Nota ibi recollectionem de p̄mo actu penitente siue de eius p̄significato quid sit. r̄ eius sit effectus r̄ p̄ que quasi p̄ instrumenta. Et circa quod obiectus r̄ a quo fit r̄ ad quē finem r̄ cū hoc q̄ est alicuius virtutis specialis. Circa secundā significationem que est detestari culpam cōmissam. Prima p̄clusio q̄ penitere sic pōt esse actus virtutis. Secūda p̄ctio q̄ iste act⁹ nullius virtutis sp̄alis pōt esse act⁹ sed cuiuscūq̄ appetitū. Circa tercā significationē que est gratanter acceptare penā inflictā p̄ peccato cōmissio. vt dictum fuit in fine q̄ōnis p̄cedētis. Prima p̄clusio q̄ pōt esse actus virtutis. Secūda p̄clusio q̄ p̄esse actus diversaz virtutū quaz tū q̄ libet sit appetitua. Circa q̄rtam significationem que est patienter ferre penā inflictā. Prima p̄ctio q̄ ē actus alicui⁹ s̄tutis. Secūda que ē virtutis sp̄alis. s. patientie. In secūdo arti. ostēdit an actus p̄nie. vt est act⁹ virtutis requisit⁹ ad culpe deletionē. Prima p̄clusio q̄ nō vt actus de terminate virtutis. Secūda p̄ctio q̄ nō sequitur vt actus cuiuscūq̄ virtutis talis vel talis indifferētis. Tercia p̄ctio q̄ actus penitēdi vt ē dispositio p̄ma ad pctā deletionē ē in formā. Quarta p̄ctio q̄ act⁹ penitēdi vt ē dispō p̄comitās ad pctā deletionē ē format⁹ a caritate. In solone rōis

Principalis nota quod iusticia virtus potest manere in peccato. ¶ Ad argu. in principio dico quod si penitenter vel tristitia sit passio tamen impare illam est actus virtutis. scilicet iusticie.

## Tercia questio

decimequarte distinctionis.

vbi querit vtrum penitencia virtus sit tamen vnus pene inflictiua. ¶ Et quod sic nam penitencia est quodam iusticia vt dictum est. et iusticia reddat equale pro equali. scilicet. vbi. vni autem culpe potest esse vna pena equalis ergo etc. Ad oppositum facite dignos fructus penitentie. Mat. 3. et Job. 3. scindite corda vestra. oia ista ponunt in pluri ergo etc. Breuiter dicitur quod vni cuius virtuti in appetitu est necesse oportet quod correspondeat aliqua regula existens in intellectu. scilicet penitencia est virtus in appetitu. igitur penitentie puenit aliqua regula in intellectu et hinc illa regula sequitur actus inflictiuus vnus pene vel plurius. sed ista regula est duplex. quodam est naturalis cognoscibilis scilicet quod peccatum est detestandum in quantum est dei offensiuum. et a deo auersiuum. Ad oppositum dicitur quod penitentia pro modo vbi hinc regula naturalis nota tamen est vnus pene inflictiua. et ex hoc tristitie sequenter si penitentia secundo modo scilicet vt habens regulam ex sacra scriptura vel ex reuelatione diuina accepta est plurius penarum inflictiua tota scilicet quod ibi de legislator reuelabit sibi velle sufficere pro culpa spiranda totaliter. Ibi nota quod sunt aliqui fructus supernaturales et alique regule supernaturales note. quod regularum fructus oes sunt morales quod hinc est reue-

latione sunt tales scilicet quod oia sunt diuinitenda propter spiritum. scilicet quod deus inspirat totam scripturam que est infallibilis sunt supernaturales. Ad argu. in principio. per ea que dicta sunt.

## Quarta questio

stio decimequarte distinctionis. vbi

querit vtrum per sacramentum penitentie delectat culpam vbi quod non. in principio. dicitur proferre bonam iniusticia meam domino etc. ¶ Ad oppositum Mat. 23. Quodcumque so ueris super terram erit solutum et in celis. Item Job. 35. Quorum remiseritis peccata remittunt eis. In ista questione sunt tres articuli. primus de diffinitione nominis penitentie. secundus quod possibile est huic rationi nominis aliquid subesse. tertius est questionis responsiuus. ¶ Quantum ad primum articulum. dicitur quod penitencia est absolutio hominis penitentis facta certis verbis cum debita intentione placis a sacerdote iurisdictione habente institutione diuina efficaciter absolutionem anime a peccato sciantibus. ¶ Quantum ad secundum articulum. ostendit quod possibile est huic rationi nominis aliquid subesse. primo quod arguit aliquid subesse. ideo arguit hoc signum institutum in scripturis. scilicet arguit quod ista absolutio fiat a sacerdote. tertio quod doctrina de sacerdote penitentis. sub alterna doctrina de iudicis et doctrina de sacerdotibus. quarto quod non est necesse ista verba sacramentalia ita precise esse sicut in sacramento baptismi vel eucharistie. quanto quod arguit intentio debite ad requisita. sexto arguit ex parte suscipientis quod sit penitentis. septimo ostendit quod hec oia facta sunt. de facto vbi habes quod nihil pertinens ad sacramentum penitentie potest a



## Questio

laico dispēari ⁊ q̄ p̄fessio sc̄a laico  
Vides plus obēē q̄ p̄desse nisi v̄/  
gente nēitate. Quantū ad tertium  
arti. oñdit. an p̄sacramētū penitē  
tie culpa delet. Et primo ponit o  
pinionē m̄gr̄i in iij. di. p̄ viij. ca. vi.  
q̄ sacerdos noue legis sic se h̄ēt i sol  
uendis vel ligandis culpā sicut o/  
lim legalis in illis qui erant p̄tami  
nari lepra que p̄cti significant. sed  
illud vides nimis derogare sacramē  
to penitentie. nam s̄m hoc nūquā  
deletur p̄ sacramētū penitētie pec  
cātū. Et seq̄retur vltterius incōuent  
ens q̄ sacramētū penitentie nun/  
quā esset secūda tabula post naufra  
gium. quia nunquā liberaret nau/  
fragiū a periculo submersionis. Si  
co ergo q̄ ita requir̄ deus dispōem  
de p̄gruo ad hoc vt peccat ori cōse/  
rat grām. ⁊ hoc vt nō alliget poten  
tiam suā sacramētis. vt tñ sine dis/  
positōne illa p̄uia; ⁊ p̄grua que sus  
ficeret p̄ferat p̄ sacramētū grām ⁊  
hoc est maioris misericordie viam  
duplicē instituere per quā iustificet  
p̄ctōr q̄ ip̄m ad vnā viā artare. Si  
cur ergo adultus p̄r h̄e duplici viā  
grām delentē originale p̄ctm̄ sc̄z ex  
bono motu disponēte ad illam de  
p̄gruo ⁊ ex susceptōne baptismi. ita  
in p̄posito. Et sic p̄cludit doctor. q̄  
per sacramētū penitētie culpa de/  
letur ⁊ p̄dita grā recuperat. Nā ope  
ra p̄ p̄ctm̄ fordidata facit deo acce/  
pta. i. di. ⁊ purgabit in si. Itē facit  
surgere ad opa fortiora. i. di. quid  
est in si. ⁊ tribi ca. se. Item restituit  
dignitatē officia. i. di. quia tua in fi  
ne. nam p̄pter patientiā penitēntis

## III

quantūcūq; quā penitentiā. ⁊ in  
quocūq; paruo tpe factā deus nō re  
spuit de pe. di. iij. talis. Sc̄ ecce nota  
q̄ p̄t colligere a prima q̄stione isti  
distinctōis. q̄ simpl̄ est meli⁹ pec  
catoz nō correctū esse in pena q̄ si  
ne pena s̄m q̄ pena inuolūtaria cō  
comitās p̄ctm̄ ordinar culpā. s̄z nō  
delet. volūtaria vero delet. Ad au  
toritatē in p̄ncipio p̄cedit. q̄ p̄r di  
mitti p̄ctm̄ p̄ modū attritōis vt cō  
tritōis tanq̄ p̄ meritū de p̄gruo s̄z  
nō negat q̄n hic possit dimitti

Ira distinctōez decimā q̄n  
tam q̄ritur. vt ⁊ cuilibz pec  
cato actuali mortali cor̄m/  
deat p̄ria satisfactio. Vides q̄ non  
q̄ tūc possit satisfacere d̄ vno nō sa  
tisfaciendo de alio. ⁊ sic satisfaciēs  
de vno reconciliaret in amicitā p̄i  
stinam ⁊ hō satisfaciēs de alio res/  
maneret inimicus. ⁊ sic simul es a  
micus ⁊ inimicus. Ad oppositū sa  
tisfactio p̄o culpa est solutio pene  
q̄a satisfactio ē redditō eius q̄d red  
dendū est. sed s̄m iusticiā pena or/  
dinat culpam. sed determinate culpe  
correspondet. p̄ria pena inordinatō  
ne ordinatiua. ergo r̄. In ista q̄o  
ne sunt q̄ncz arti. Primus q̄d sic sa  
tisfactio Sc̄ds an sit homini possi  
bilis talis satisfactio. Tertius in q̄  
bus p̄sistit. Quartus. An cuilibet  
p̄ctō correspondeat satisfactio vel affi  
ctio. Quis. an vna satisfactio pos  
sit ab alia separari. Quantū ad pri  
mū articulus dico. q̄ satisfactio est  
redditō volūtaria equalētis alias  
indebiti. et sic ex isto habet q̄ sit vo  
lūtarium ⁊ q̄ recidatur cui debetū

est vlt satisfactio penitentie e pctōuz  
 cās excidere nec eaz suggestiōibz  
 aditū indulgere de pe. dist. iij. circa  
 pñci. Et q̄ satisfactio ē vade z am-  
 pli⁹ noli peccare. de pe. di. iij. q̄uis  
 caute. §. hāc auctoritate z pctōz tūc  
 satisfacere intellig. Et dum penā iudi-  
 cio ecclē impositā facris exētur de  
 pe. di. i. §. hoc idē Quantū ad scdm  
 arti. est op̄o Anselmi. in lib. j. z ij.  
 cur deus hō. qd̄ nō est possibilis sa-  
 tisfactio nisi in frute passionis xp̄i.  
 Improbatur oñs q̄. de poñā absolu-  
 ta deus posset peccatori culpam re-  
 mittere satisfaciente peccatore. dato  
 q̄ xp̄s nō fuisset incarnatus. Cōfir-  
 matur p̄ Augustinū xij. de trini. c.  
 iij. sūt qd̄em z alius mod⁹ nostre  
 redēptionis possibilis q̄ p̄ incarna-  
 tionē z passionē. sed nullus nre mi-  
 serie sanande pueniētiōz fuit de po-  
 tētia vere. ordinata deus nō remit-  
 tit nisi virtute passionis xp̄i. Quā-  
 tum ad tertiu articulu in quibz con-  
 sistit rō satisfactōnis. Dico q̄ ma-  
 gis p̄sistit in actibz penalibz q̄ non  
 penalibz. Nam tres sunt ptes satis-  
 factōnis penales. scz elemosina. ie-  
 iuniū. z oratio. de pe. di. vi. §. i. Et  
 hoc est qd̄ dicit Augustin⁹ de vera  
 et falsa. Penitentia sunt in qd̄ di-  
 gni fructus fructus qui nō sufficiūt  
 penitentibz. Penitentia em̄ grauio-  
 res fructus postulat vt dolore z ge-  
 mitibus mortuus vitam impetret.  
 Isti autē actus penales reducūtur  
 ad act⁹ interiores qui sunt discipli-  
 na z tristitia de peccato. z ad actus  
 exteriores qui sunt p̄fessio verecū-  
 dia z satisfactio per ieiuniū z oratio

nem z p elemosynaz largitōez z si-  
 miliū. Quantū ad quartū arti. an  
 alicui peccato correspōdeat aliqua  
 pena p̄ria. Dico q̄ p̄nt esse plures  
 satisfactōes totales vel p̄iales cor-  
 respōdentes vni peccato. Totales  
 quidē q̄a nō est peccatū qd̄ nō pos-  
 set remitti p̄ solam p̄ritōem z tūc  
 illa sola est totalis satisfactio. p̄t e-  
 tiam remitti p̄ p̄ritōem remissaz et  
 p̄ alias penas sup̄ entes imp̄fectō-  
 nem p̄ritōnis cum fm̄ quāritatem  
 delicti satisfactio debet iponi xij. q.  
 ij. fraternitas. de pe. di. v. falsitas.  
 Et publice peccātes publice satisfacere  
 debēt. et q̄ vlti. canonica. Cō-  
 tritio autē intensa ex vna pte et ipa  
 met remissa cum alijs penis ex alijs  
 parte dicit specie. lz sint equalentes  
 in acceptatōe diuina. Ponit casum  
 qualiter est agendū vbi correspō-  
 dentia nō potest obseruari. ibi casus  
 de paup̄e nō valente ieiunare nec o-  
 rare nec elemosynā dare. Ibi casus  
 de diuite nullam penitentiam vo-  
 lēte accipe. tamē x̄ritus de peccat⁹  
 et q̄ ille pponat non redire. tenet q̄  
 vterq̄ est absoluēdus. Et Quantū  
 ad Antum articulu. An satisfactio  
 pro vno peccato possit separari a satis-  
 factōne pro alio ē op̄ino Tho. i q̄  
 to. di. xv. q. i. arti. iij. Ad scdm q̄  
 stitūculam. z Ricardi in eadē di. q.  
 v. arti. i. Et Hen. quol. vij. q. xvij.  
 Dicit isti q̄ existens in pctō. nullo  
 mō potest satisfacere. nec etiā im-  
 positaz penitentia soluere. Improbatur  
 doctor op̄o p̄ria q̄ p̄fessio cui pe-  
 nitētia iusta est imposita Item etiā  
 ante pene solutōem in peccatū rect



## Questio

diuans pot penitentiam soluere. nec  
vnaquā illa eadem exigeretur iterum.  
Item q̄ illa nō est sibi iterato impo-  
nenda. Item q̄ si ppter nouū peccata  
tum dānatur non dū tora penitētia  
psolata pro illa nō soluta t̄paliter ī  
inferno puniri qua soluta cessabit il-  
la punitio illius peccati. nec p hoc ī  
relligas q̄ exeat ab inferno. S; vt  
melius sic solutio ad articulū dico  
q̄ satisfactio q̄truoꝝ respicit. s. deus  
ecc̄lam. proximū. z seipm. vt aspi-  
cit deum includit p̄ritōem. vt aspi-  
cit ecc̄lam includit p̄fessionē. vt as-  
picit proximū includit restitūōnes  
vt aspicit seipm. l. restituentē. sic in-  
cludit carnis maceratōem z ordē.  
vel aliam penitentiā Et sic fm̄ hos  
modos vnus pot̄ satisfaccere p vno  
nō satisfacciendo p alio. Aplica si  
vis q̄ q̄s possit satisfaccere de vno  
p̄cō sine satisfaccōe alioꝝ. habes de  
pe. di. iij. inter oīa. S. his auctorita-  
tib; Sed q̄ in sola p̄ritōne sine cō-  
fessione q̄s possit dō satisfaccere ha-  
bes de pe. di. i. sic etiam. z in mltis.  
S. sequētib;. Circa qd̄ nota. q̄ du-  
plex est malū. s. culpe z pene. Cul-  
pa em̄ remittit̄ ex sola p̄ritōne pec-  
catoꝝ sine qua nō sufficiūt opa cha-  
ritatis. de pe. di. i. in caplo dixi. z c.  
si p̄cām cum s̄libus. Sed pena pec-  
cati ex sola p̄ritōne nō dimittit̄ nisi  
si ex penitētia exteriori. vel nisi ma-  
xima esset p̄ritio. Nā illa maxima  
pena est vt notat glo. de p̄se. di. iij.  
baptismi. vices. ¶ Ad argumentū  
in p̄ci. p̄z per q̄ntū articulū

**Secunda qd̄**  
decēq̄nte distinctōis. vbi

## II

q̄ritur. vt z dēū q̄ abstulit v̄l deti-  
net iniuste. rē alienaz. teneat statim  
illam restituere. sic q̄ nō possit penē-  
tere sine tali restitūōne. Videt̄ q̄ si  
Nam bonū cōe debet p̄poni bono  
p̄culari p̄mo et̄bi. ergo meli⁹ est  
dare pauperib; q̄ illis cuius est.  
Ad o p̄positū Exodi xxi. qui furat⁹  
fuerit hoīem z vendiderit eū smoz/  
te moriat̄. In ista q̄stione sunt duo  
videnda. Primo vtz rerum domi-  
nia sint distincta. Sc̄do si auferre a  
lienum es p̄cām mortale. ¶ Quam-  
tum ad primū articulū dicit̄. q̄ rez  
dominia sint distincta. Circa q̄ po-  
nūtur aliq̄e p̄clusiones Prima. q̄  
de lege nature om̄ia sunt cōia. Hoc  
patet in decreto. di. i. ca. i. iure natu-  
re oīa sunt cōia. Item di. vij. c. quo  
iure defendis villas ecc̄lie. Sc̄da  
p̄clusio. q̄ post lapsus oīa fuerūt di-  
stincta. Et ob hoc Aristoteles iij.  
poli. vitupatur policiaz Socratis  
ponentis om̄ibus om̄ia esse cōia.  
Tertia p̄clusio. q̄ illa distinctio re-  
rum nō est a lege nature vel diuina  
Pater. quia p̄ legem nature et per  
legem diuinam oīa erant p̄munia.  
Quarta p̄clusio. q̄ illa distinctio  
q̄ hoc sic meū hoc tuū est aslege po-  
litia scripta seu data a p̄re seu p̄i-  
cipe Pater. nam post diluuiū Noe  
distingit̄ filijs suis terras. vel ip̄s  
de p̄muni p̄cordia diuiserūt terras.  
sic q̄ vnus occupauit vnaz z alius  
aliām. Quinta p̄clusio. q̄ duplex ē  
p̄ncipatus. scz paternus z politi-  
cus. Patern⁹ id ē q̄ filius obediat  
patri. z nisi quā necq̄ legem Moysi  
nec etiā euangelicam reuocata  
est hec fuitus. q̄a fundamētū est in

lege nature. i. in moralibus vsq. ethi.  
 Politicus duplex. vel in vnaglo  
 na. vel in cōitate. sic q. vnus prin/  
 ceptus regat. et iste vterq. est iust. fm  
 iusticia legalem. Sexta conclusio. q.  
 prima. distinctio dñoz potuit esse  
 iusta a lege politica. iusta siue lata  
 a pze siue a principe siue a cōitate.  
 Quantū ad scdm articulū dr. q. si/  
 cut auferre alienū est peccatū morta  
 le. ita retinere aliena inuito dño est  
 peccatū mortale. Et sic respōdet arti.  
 affirmatiue. sed cum hoc circa arti.  
 videtur q. tuoz. Primo q. s. tene  
 tur restituere. Scdo q. d. tenetur resti  
 tuere. Tertio cui tenetur restituere  
 Quarto q. tenetur restituere. De pri  
 mo quis tenetur restituere. Dico q. q.  
 cuiq. retinet vel abstulit alienū tene  
 tur restituere. Sed auferre contingit  
 quattuor mōis. velut causa supior.  
 vt dñs castri alicui p̄cipiendo. vel  
 vt cā propina auferendo. vel vt cā  
 adiuuās. vel vt socius in auferēdo.  
 vel vt iudicēs si p̄sulit vel fauet vel  
 adulat. ppter qd̄ sit ablatis. et sine  
 qua nō fieret. Et cum isti omnes sint  
 ablatōres illius rei omnes tenentur re  
 stituere. cum nō dimittat peccatus  
 nisi restituat ablatum. c. iij. q. vi. si  
 res. De scdo quid tenetur restituere.  
 dico q. nō solū tenetur restituere rē ab  
 latam vel vsum rei. sed etiā ad inf.  
 esse et fructū p̄ceptum de re. si res es  
 set fructifera. sed nō fructū qui pue  
 nit ex industria illi. q. vicitur illa re.  
 ex quo sequitur q. lucrus qd̄ sequitur ex  
 pecunia generata vlt̄ acquisitū est ex  
 illa pecunia nō tenetur fenerator red  
 dere a quo furatus est. alioqn̄ reci/

piens esset fenerator. cū pecunia nu  
 da pecunia lucraret. De tertio cui  
 tenetur restituere. Dico q. d. n̄ifica  
 to si transit possibile. et h̄z eum p̄sen  
 tem vel mittere pōt sine maiori ex  
 pensa q̄ sit p̄cipale. Et si mortu  
 est dabitur amore dei. Dico q. si h̄t  
 heredes det illis. aliter nō est satisfi  
 ctus. Si vero heredes nō sunt det a  
 more dei tūta p̄siliū p̄fessoris.  
 De quarto q. tenetur restituere. Di  
 co q. nō licet aliquo tpe detinere a  
 lienū dño inuito. sed in aliq. bus ca  
 sibus sicut reddere furto arma. lici  
 tū est differre restituēdem. posita in  
 ias interiori volūrate. s. q. restituet  
 dum erit p̄gruētia. sed isti casus nō  
 bene p̄t specificari. Deñ nota m̄  
 ta q. in lra tertio et q̄to arti. ponū  
 tur Scoti i scdo arti. trāslatio dñi  
 auctoritate legis iuste iusta ē. Vbi  
 nota q. p̄scriptio in imobilibus est  
 vlt̄ captio in mobilibus est iusta. id  
 est longa possessio in imobilibus. si  
 alicui p̄rio videbat neglecta q̄ mō  
 aliq. occupauit ē iusta. aliter eēt li  
 tes si sp. vnus veller in illa h̄re do/  
 minū. qd̄ patet ex de p̄scrip. c. vigi  
 lanti. et in glo. sup. h̄o alienauerit  
 Jē habes in scdo arti. dñs alicui  
 rei nō prohibet a lege vel a supiori  
 volūrate a qua dependet in dando  
 vel in trāfferendo p̄t dare rem suā  
 aliq. volēt eā recipere. vbi habes q. re  
 quiritur ad iustā donationē. et que  
 p̄sone nō possunt recipere nec dare.  
 Ex quo etiā habes q. monach. nō  
 pōt dare sine licētia abbatis. nec fi  
 lius sine licētia patris. nec q. p̄t  
 dare pecuniā fratri minori si ip̄e non



## Questio

vult esse dñs. habes terciā p̄lūssio-  
nē. vel in terciā p̄lūssio-  
ne eas transmūtāt vel vendūt si si-  
ne fraude fuerit equalitatē valoris  
hic habes q̄ res potest vendi carius  
ob hoc q̄ vendens dānificat sic in-  
telligendo q̄ si in detentione illarū  
rez posset dānū recipere potest am-  
plius petere sic tñ recōpensando la-  
bores. Sed si emit decem ⁊ ven-  
dit triginta ⁊ lucroz pecuniaz ⁊ la-  
bor nō excedūt viginti. dico q̄ tene-  
tur ad restitutionē. Et quo dico q̄  
anxonarij. q̄ emūt in foroz imedia-  
te vendunt in domo maiori p̄cio q̄  
emerūt tenent ad restitutionem. In  
q̄ra p̄lūssio dicit q̄ ad iuste p̄rabē-  
dum mutuū oportet seruare equa-  
litate simpliciter in nūero ⁊ pon-  
dere exceptis quibusdā casibus. nā  
in quibusdā licz accipe vltra sortez  
ex accōmodato. verbi gr̄a. Comp̄-  
stiti decem sic q̄ p̄ quadam die assi-  
gnata. teneat mihi dare. s; si nō de-  
derit realiter faciet mihi malū. naz  
ego vellē illas pecunias exponere. p̄  
meo lucro in tali casu ille tenet mi-  
hi ad restitutionē. Et si dicas vsq; ad  
talem diem do tibi gr̄atose. s; isto  
mō q̄ si illa die nō dabis q̄ des pro  
dāno decem. si s̄o dies transit pos-  
sum decem recipere. hoc tñ modo nō  
erat intentio mea vt dies transiret  
quia p̄pter habere decem volo. naz  
si mea intentio talis ē d; vsura. No-  
ta duplicem regulam in p̄tractib; ⁊  
suandam. Prima q̄ p̄mutans nō  
cōmutat t̄ps quia t̄pus nō est suū  
ideo si dicit expectabo t̄pus si das  
mihi tñ. est reddendū. Secūda re-

## II

gula q̄ nō ponat se in lucro tuto. ⁊  
illum cū quo p̄mutat in dāno qz si  
sic tenet ad restitutionē. Ibi nota du-  
as regulas suandas in mercatione  
Prima q̄ talis mercatio siue mu-  
tatio sit vtilis rei. Secūda q̄ talis  
iuxta diligentā suā ⁊ prudentiam  
p̄ rōem accipiat in cōmutatione p̄-  
ciū corūdens. In solutione q̄ntē  
rōnis nota quid faciendū sit si p̄so-  
na detinens iniuste sit p̄sona rei pu-  
blice necessaria. nō autē ille a quo de-  
tinet dicit q̄ si stat in illi necessitate  
q̄ illud qd tenet indiget. p̄ vita pōt  
detinere si s̄o p̄ p̄seruatione status  
dubito. quia status nō facit ad vitā  
Item si tam detinens q̄ ille cui fit  
detentio sine in extrema necessitate  
dicendū est q̄ si detentor fuit p̄mo  
in necessitate q̄ non tenet reddere  
nec si veniret ad pinguedinē teneret  
Ratio est qz iam ex ista necessitate  
factum est suū si s̄o p̄mo venit in  
paup̄tatem cui res detinet. dico q̄  
est faciēda restitutio. vt h̄ extra de  
s̄o. sig. ex̄t̄ q̄ seminat. Sed intē-  
tio est aliquoz q̄ si venerit ad pin-  
guiorē fortunā q̄ tenet ad restitū-  
tionē. Et hu⁹ intentōis est herueus  
⁊ hoc h̄s. xiiij. q. 6. si res. 2. 23. q. 8  
pessimā. vbi d; q̄ nō vere penitet  
q̄ ablata nō restituit cū potest. S;  
si ille qui debet nihil habet. dico q̄  
nō est sup̄ restitutione molestā dus  
q̄ nō habet vnde soluat. xiiij. q. 6. si  
res. ⁊ maius est actio quā excludit  
inopia deb. toris vt in. c. olim in p̄-  
uo. extra de rest. spo. In solutione  
septē rōnis nota qd faciendū est adul-  
tere qe ex alieno viro cōcepit ⁊ si/

lius viro tanq̄ legitimo succedit. d̄r q̄ oportet q̄ illū nō legitimū p/ uocet ad deuotionē alicui⁹ religio/ nis ⁊ si illd̄ nō possit adimplere de/ bet heredi legitimo dare q̄ntū pos/ sit ⁊ laufferre suspicionē ⁊ h̄ honeste ipse diffamet. vbi habes s̄m docto res etiam q̄ mulier de turpi questu nō teneat ad restitutionē. ¶ Ad arg. in p̄ncipio dico q̄ bonū cōmū ne d̄z p̄poni p̄ticulari. vtz si non sit iniur/ ria particulri.

## Ercia que

stio xv. Distinctionis vbi querit̄ vtrū dānificans aliquē in bonis p̄sone vel corporis vel aīe teneat ad restitutionē ita q̄ vere penitere nō possit nisi restitū/ tione facta. v̄ q̄ nō. nullus tenetur ad impossibile s̄ in talibz aliq̄n̄ re/ stitutio est impossibil̄ p̄tz. Nā bo/ nū sp̄uale nō p̄t reddi q̄ rē. ¶ Ad oppositū. 6. q. j. ex merito deterior res sunt q̄ vitā moresq̄ bonoz cor rumpunt q̄ h̄i q̄ subas alioz p̄diagz decipiūt. In ista q̄ōe s̄nt duo vidē/ da p̄mo d̄ illo q̄ dānificat aliquē in bonis aīe. sc̄do de illo q̄ dānificat in bonis corpis vel for̄tūe. ¶ Quā tū ad p̄mū arti. de bonis aīe d̄r q̄ q̄s nō p̄t ledi in bonis aīe nisi detrahata virtutibz ⁊ iūgat̄ vicijz. et hec restitutio nō p̄t aliter fieri nisi inducendo eū ad virtutes rogatio nibz vel oīonibz. Et ideo est p̄ticio/ losum inducere aliquē ad p̄c̄m. qz credo q̄ de illo vix p̄t fieri satisfac/ tio m̄ste si bituatus sit cuz bitus

nō sint in n̄ra p̄tate vt h̄etur. 3. et̄bi. ¶ Quāntū ad secundū arti. dico q̄ dānificans aliquē in corpore. aut ab/ stulit sibi vitā aut dānificauit eum in aliquo mēbro si abstulit sibi v̄/ tam dico q̄ nō d̄z absolui nisi resti/ tuat eā sic q̄ si p̄zem vel matrē ha/ bebat q̄b̄ dabat vitā aut alias p̄so nas p̄iūctas q̄ det illis vitaz aliter nō absoluat. Sed hodie p̄fessores indocti aliter faciūt. Nam si est ca nise da v̄l bouiscida nō absoluitur sine bonis vel canis restitutione. ⁊ si est homicida sic. Si vero dāna/ uerit in mēbro mutilando eū dico q̄ debet cū pecunijs damnū ⁊ dam na restituere. Sed si quis alium c̄ cidit. lege potest occidi. dico q̄ sic. ⁊ lex talionis debz suari. ⁊ herat in lege Mosayca ⁊ p̄firmatū in lege euāgelica Math. 26. Om̄is q̄ gla dio occidit glad̄ o peribit. sed deus nō dixit furē eē occidendū vtz iu/ ste occidatur. dico q̄ si furat de no/ cre p̄sumendū est q̄ si inuadere q̄ occideret inuadente ⁊ sic ratione il lius potest occidi. Sed si de die fu rat nō debet suspēdi qz p̄sumit q̄ tm̄ venit ad furandū sed q̄ def̄ alia pena. nā p̄furto solo nō est occiden dus. Et positō q̄ hō esset a lege d̄i/ co q̄ melius hic debuit dispensari q̄ in adulterio. sed in adulterio facta fuit dispensatio. Et q̄ adu/ teriū sit maius p̄tz. Proū. 6. q̄ pena de adulterio sit remota demonstra tur. Job. 8. Mulier nemo te accusat nec ego vade iā āplius noli pec care. Sed si quis aliquē retraxerit



a religione si debet facere restitutio-  
nem. dico q̄ si ille stabat in religio-  
ne tenetur eum restituere. si vero nō  
sed venerat intrare religionem dico  
q̄ debet illum sollicitare vel alium  
inducere equivalentē sibi. Si vero  
aliquis simpliciter vult intrare reli-  
gionem. dico q̄ si nō faciat malicia  
morus p̄tra illam potest sibi dare  
psilium q̄ nō intret. si videt sibi q̄  
aliter melius posset vivere. ⁊ d̄ hoc  
nō tenet ad restitutionem. Sed ad  
uocatus si malū dat psilium mali-  
me si illo consilio pars sua lucrā  
causam ⁊ alius perdit tenet ad resti-  
tutionem. ⁊ hoc ab illo puncto in q̄  
scituit prem suam nō habere iustici-  
am. Et ob hoc multi eorū vel nō lo-  
quunt in mortis articulo vel linguā  
comedūt. p̄ quo facit rextus. ⁊ ibi p̄  
glo. insti. quibz nō est permissum fa-  
cere testamentū militare. §. itē sur-  
dus. Omnes p̄ malo psilio consilia-  
ri puniāt habes. 86. disti. tanta. in  
fine. Nam qui dat bonū psilium.  
psentis vite habet subsidiū ⁊ eterne  
remuneracionis consequit p̄mium  
p̄ij. questioe. ij. bone. Sed si quis  
a patre bona receperit que scit esse  
fenerata tenetur ad restitutionem  
dico q̄ sic s̄m theologos licet s̄m iu-  
risperitos. s̄ excusatio generalis ex-  
cusat a restitutione. vt si quis dicat  
alicui. Cui obligatur. Si aliquid  
malum feci date mihi veniā ⁊ ali-  
dar. dico q̄ nō excusatur. Sed si di-  
cat ego habui de vobis siue modi-  
cum siue multū absoluatis me. di-  
co q̄ si alius est sapiens ⁊ dicit re-

mitto putarem q̄ nō oportet noia-  
re quantitatem. Sed familiaris cō-  
uentio excusatur si dicatur quis vis  
p̄ aliquo de quo nō sum obligatus  
dico q̄ si dicat sibi veritatem quā  
citatis et alius stat in sua libertate  
⁊ dicit. tanto p̄cio dimitto credo q̄  
est absolutus. nam p̄ nihilo posset  
dimittere. Sed si dicit teneor in  
decem ⁊ sunt triginta dico q̄ nō est  
absolutus. Sed de re inuenta quis  
tenetur ad restitutionē. dico q̄ sic. ⁊  
illi cuius res est sed si nō inuenitur  
adhibita diligētia detur pauperi-  
bus. Sed quis tenet reddere si scit  
q̄ ille cui reddet erit peior cum il-  
lis. pecunijs vt si esset vsurarius. di-  
co q̄ sic. Nam dabet curare de ani-  
ma sua ⁊ nō aliena. Sed pater me-  
us tenuit hereditatem centum an-  
nis ego scio q̄ non erat sua teneor  
ad restitutionem. dicunt iuriste q̄  
nō sed theologi q̄ sic ⁊ credo. Sed  
quis de vsuris potest recipere ele-  
mosynam dico q̄ sic si modica sit.  
Vel si credit q̄ cuius sunt pecunie  
acceperit illam. Vel si nō si fenerat  
cuius sunt pecunie. Sed monaste-  
rium tenetur ad restitutionem si ali-  
quis ingreditur ⁊ est debitor alicu-  
ius. dico q̄ si nihil habebat mona-  
sterium non tenet. sed si habebat ⁊  
dedit cenobio tenet. sicut dicimus  
de heredibus. Et ista sunt determi-  
nationes disputate ⁊ p̄cluse ab her-  
uedo in tractatu de restitutionibus.  
¶ Argumentū in principio patet  
quō fit restitutio p̄ ea que dicta sūt  
in questione.

## Marta que

stio decimeq̄nte distincti. vbi querit vtz dānificans aliquis in bona fama teneat ad restituēdōz sic q̄ se penitere nō possit nisi famā restituat. videt q̄ nō. extra de calūniarozibus. c. j. r. ij. ¶ Ad o ppositum est aug. ad Macedoniū epla secūda. r. ponit. r. iij. q. vj. c. j. Non dimittit peccata donec restituatur ablatū si restitui p̄t. In ista qōne dico q̄ tripliciter potest q̄s aliu infamare. Et s̄m hoc pono tres r̄ctōes. Primo p̄t infamare aliū falsum crimen sibi imponendo publice. Et isto mō pono p̄mā r̄clutionem q̄ oportet restituere famā simplr tractando verbū suum dicendo q̄ maliciose vel alias sibi imposuit r̄ ita in publico sicut sibi imposuerat nā aliter nō suaret iusticiā de reddendo p̄tō q̄ suus est. j. etbi. imo videt mibi q̄ maior p̄deratio debet esse in his quā in rebus ablati cū fama sit maiori q̄ res alie separte r̄ quilibet tenet suare famā suaz. r̄ si de illa nō curat puniēdus ē tāq̄ homicida sui. 4. etbi. licz nō sit clarū in textu sed extrahit. r̄ habes in decretis q̄ qui famā suam negligit crudelis ē. r. ij. q. j. nolo. r. rj. q. 3. nō sunt. Item etiam d̄r p̄digus vt in. c. si. d̄r accu. in decretalibz. d̄ infamatoribz alioz habes q̄ infamatores hoim sunt peiores direproibz rez. 6. q. j. ex merito. r. c. deteriorē. Et am tales corporali sunt affligendī. j. q. j. c. j. Secūdo mō potest infamare alium ne dū verum crimen s̄z oc

cultus. nō suando iuris ordinem) publice p̄ponēdo. Et de isto modo pono sc̄dam r̄clonem q̄ non tenet detractare verbū suū qd̄ p̄posuit in publico quia hoc faciēdo mentiret si illud quod p̄posuit fuit vtz quia nō tenet mentiri p̄t̄ quod cūq̄ bonū reddendum alteri. sed tenet alio quo modo licite reddere famā p̄ talia verba nō credo eū esse talez. qualem dixi vobis. Tercio modo verū crimen sed occultū in publico sibi impositum negando. quia in h̄ negans notat imponentem de calūnnia. Et de isto ponit tertia r̄clutio q̄ simpliciter nō tenet retractare negationem suam quā negavit in publico vtz sibi crimen impositum. quia nō tenet statim quicūq̄ in iudicio p̄titeri se esse reū nisi sic iunctus. tenet tñ p̄ quedaz verba sobria restituere famā accusanti quoniam indirecte notauit de calūnnia dicendo nō habeatis eū p̄ calūnniarore. quia p̄tē credo q̄ habuit bonam intentionē in p̄ponendo. In secūda r̄clutione tenes q̄ plus debet quis diligere famā vel vitam alius cuius cui potest iuste inesse q̄ suam si iuste non potest sibi inesse. ¶ Ad argumentū in p̄ncipio p̄z. p̄ ea que dicta sunt in qōne.

Inca distinctionē decimā sextam q̄rit vtz ista tria. cōfessio. p̄nitio. r̄ satisfactio. sint p̄tes penitentie. videt q̄ nō. nā fructus nō est ps eius cui? est fructus quia fructus est vltimū r̄ ps nō est vltimū. sed satisfactio est fructus penitentie s̄m aug. de vera r̄ falsa pe



## Questio

nitentia. ergo &c. Ad oppo. est magister in ira. In ista qōne duo sient  
Primo ponent aliq̄ distincōes. vlt  
ordo aliquaz. Scdo dicit ad po  
strū. Quartū ad primū arti. dico.  
q̄ ista q̄tuor se hnt p ordinē. Pri  
mū est pnia q̄ est sacramētū Scdm  
est pnia virtus q̄ est quedā iusticia  
vindictaria cuius immediatus actus  
volūtatis elicit⁹ ē penitere. Tertiu  
est actus imperat⁹ qui est effectus i  
mediatus actus elicit⁹ ad quē seq̄  
tur pena. Quarto & vltimo seq̄tur  
pena pns istum actū impatum ab  
actu elicto ipsius penitētie futuris.  
et ista pena ē effectus remorus illi  
actus elicit⁹. Omnia em̄ ista distin  
guūtur inter se. Pr̄ p posse separē  
vnū separi ab alio. Pōt em̄ p̄tus il  
la esse sine actu suo elicto. Patz de  
se & ecōtra. qz vt dcm̄ est prim⁹ act⁹  
formis rōni natus gnare p̄ntem  
pōt haberi anteq̄ virtus habeat qz  
est cā generatōnis primi grad⁹ vir  
tutis. Consilr̄ actus ille elicitus qui  
est secūdus pōt esse sine tertio & sine  
actu impato. quia nō statī ad actus  
imperij in volūtate seq̄tur actus q̄  
impatur. quia volūtas impans nō  
est omnipotens. & ecōtra. Tertiu il  
lud pōt esse sine scdo. scz aliq̄s act⁹  
causatiuus pene sine actu volūtatis  
impatens istum actū. Sicut pōt a  
liquis hie derestatōem peccati a se  
pmissi immediate & p̄tēplātōne dei li  
cet nō imperet talem actum elici vt  
vindictam culpe. Pōt & tertiu esse  
sine q̄to. quia nō semp actus istos  
qui sunt nati generare penam sequi  
tur pena. p̄pter aliquā indispōez for

## III

te in ipsa penitētia susceptius pene.  
sicut nō semp ad volūtatiōē vel odiū  
peccati pmissi sequitur tristitia. sic  
dicitur est prius. Quartus pōt esse  
sine tertio. qz pena pōt ista sequi si  
ne actu isto ordinato qui natus est  
causare illam penam. quia ille act⁹  
vt ordinatus nō est causa p̄cisa ge  
neratōnis illius pene. & sic vnū erit  
sine alio. Quartū ad scdm̄ arti  
lum & declaratiū p̄fūti dico de h  
vocabulo penitere. Nam p̄prie pe  
nitere vt dictum est. est prius penam  
tenere. tenere autē includit occasia  
nem tenentis. s. q̄ volūtarie tene  
re et quia plicatio pene sit tibi qd̄ in se  
teneat. pōt ergo habitus ille dici pe  
nitentia que est quedā habitual ten  
dentia pene. sicut p̄cipiū habitus  
liter inclinans ad infligendum sibi  
volūtarie penam. & actus eius elici  
tus potest dici penitentia actualis.  
vel penitere. quia quoddā velle est  
infectiū pene sibi. & actus ille p̄  
cipuus impatus ab actu elicto iusti  
cie pōt dici penitere. quia est volū  
tarie habere in se penā. saltes i cau  
sa sua. nec aliter pōt eque p̄cipaliter  
volūtarie haberi. sicut in causa.  
Quartū scz puniri pena sequēte a  
ctum illum nō est proprie penitere  
sed magis vt ita dicam peniteri et  
penam teneri vel v̄sitatus puniri.  
Et quibz peludūtur ista q̄ tria pri  
ma habent dici penitere vel penitē  
tia. nō autē quartū. Item q̄ ista tria  
de quibz queritur sunt p̄tes penitē  
tie que est virtus. nō tamē que est a  
ctus. Possunt autē esse p̄tes penitē  
tie tertio & quarto mō dicte. Item q̄

Ita tria nō sunt ptes penitētie sacra  
mētī, req̄rūtū tñ quodā mō ad ea.  
Nota hic p̄ ista materia q̄ nos ha-  
bemus p̄ritōem z attritōem Con-  
tritio est dolor de peccatis p̄eritis  
cū p̄posito nō iterandi. Attritio est  
dolor de seip̄o aut de pctis non pōt  
haber e p̄ritōem. z ideo si q̄s vt sal-  
uatur nō potest h̄re p̄ritōem saltem  
habeat attritōem. Ad argumentū  
in principio dico. q̄ in penitētia sunt  
duo. s. opus exterius laboriosus qd̄  
dic̄ fructus. et hoc nō est pars. pe-  
nitentie est opus interius sc̄s puniri  
z p̄ritari z hoc bñ est ps penitētie

### Ecūda que

Ratio decimesexte distincō  
nis vbi q̄ritur. Utz remissio v̄l ex-  
pulsio culpe z infusio gratie sit vna  
mutatio. Videt̄ q̄ non. q̄a illud ex  
ad qd̄ disponit nō sunt idem. nā ex-  
pulsio culpe disponit ad infusionez  
gratie. Probat̄. nam p̄ expulsione  
culpe nō est inimic⁹. sed p̄ infusione  
gratie ē amicus. sed nō sunt idē de-  
sinere esse inimicū z incipere esse ami-  
cum. ergo zc̄. Ad oppositū si expul-  
sio culpe sit alia mutatio ab infusio-  
ne gratie. aut ergo mutatio positia  
vel priuatiua. vel acquisitiua vel dep-  
ditua. Nō primū. quia mutatiō  
positiue terminus ad quez est aliqd̄  
positiuū. illius autē expulsions nō  
est termin⁹ ad quez positiuus alius  
s. gr̄a. Nec priuatiua. quia tūc ter-  
minus a quo esset positiu⁹. sed cul-  
pa nō est aliquid positiuū. ergo zc̄.  
In ista q̄stione ponūt̄ tres p̄clu-  
siones. Prima p̄clusio. q̄ remissio

culpe z infusio gratie non sunt vna  
mutatio. Patet. quia remissiones  
culparum sunt multe exite vna infu-  
sione gratie. Et sic distinguēt̄ur per  
plurificabile z nō plurificabile. Se-  
cūda p̄clusio. q̄ remissio culpe z in-  
fusio gratie nō sunt due mutatiōnes  
reales. Patz. nam obligatio ad pe-  
nam p̄ culpa cōmissa nō est aliquid  
reale in anima post actum p̄eritūz  
sed est tñ relatio ratiōis in obiecto  
volito vt volitum. Sed infusio est  
mutatiō realis. z q̄ sit realis infusio  
gratie habitū fuit sup̄ us. dist. xiiij.  
q. i. arti. i. Tertia p̄clusio. q̄ infusio  
gratie z remissio culpe se habent si-  
cut relatio ratiōis z actio realis. Hoc  
patet ex duobz p̄clusionibz p̄ceden-  
tibus. habet em̄ q̄ infusio gratie est  
actio realis siue sit de genere quali-  
tatis siue de genere relatiōis. vt di-  
uersi diuersimōe sentiūt̄. Ex p̄ce-  
denti q̄stione habet̄. q̄ remissio cul-  
pe est relatio ratiōis. Nota q̄ in ista  
questiōe Scoti iuuenies multa pri-  
uentia ad materiā mutatiōis. Ad  
argumentū in principio dico. q̄ re-  
aliter sunt idem. desinere esse inimi-  
cum z incipere esse amicum licet sit  
ordo prioris z posterioris. ideo m̄-  
tor erat falsa.

It̄ca distincōem decimā/  
septimā querit̄. Utz neces-  
sarius sit homini peccati ad  
salutē p̄fiteri om̄ia pctā sua sacerdo-  
ti. Videtur q̄ non. Nam sup̄ illud  
psalmi. Dixi p̄fitebor ad dñm me.  
Item Cassiodorus dixi. i. delibera-  
ui apud me qd̄ p̄fitebor. z tu remissi-  
sti. seq̄rur magna misericōdia dei. q̄ ad



# Questio

# II

folam promissionē remittit pctā.

¶ Ad opositū Jacobi. v. Confite  
mini alterurz pctā vestra. In ista  
q̄stione sunt tria videnda. Primo  
quo pcepto tenetur peccator pctā  
sua p̄fiteri sacerdoti. Secūdo quid  
istud pceptuz includit de p̄fessione.  
Tertio quid circa illud pceptuz ec  
clesia vltterius ep̄sificabit. Quan  
tum ad primū articulus p̄mittitur  
vna diffinitio. Secūdo ponētur cō  
clusiones. Distinctio est ista. q̄ tri  
plex est ius. s. ius nature. ius positi  
uū diuinū. ius positiuū ecclesie Ius  
autē nature dupliciter. s. large et stri  
cte. Strictē q̄dem est illud cui⁹ ve  
ritas nota practica est ex tali princi  
pio sic noto ex terminis. Ius autē  
nature large est vtz practicuū conso  
nū principis et p̄clusionibz legis na  
ture intantū q̄ statim notū est omī  
bus illud uenire tali lege. De lege  
positiua diuina sunt quecūq̄ trine  
tur in scriptura pro tpe pro quo sūt  
obseruanda. sicut fuerūt certimonte  
iudeoz pro tpe legis Moysayce. Et  
sicut sunt certimonte xp̄ianoz pro  
tēpore legis euāgelice. Sed de iure  
positiuo eccleie sunt alique obseruā  
tē honeste in moribz propter reue  
rentiam maiorē in suscipiēdo sacra  
menta. quas obseruāntias addit ec  
clesia vltra ius diuinū scriptum.

¶ Ad propositū ponūtur tres p̄clu  
siones. Prima est q̄ p̄fessio nō ca  
dit sub pcepto legis nature. Pater.  
q̄a in lege nature nō p̄fitebatur. Et  
si dicatur. ergo illi a quo iudicaban  
tur bz q̄ adeo B̄reī em̄ solo deo cō  
fiteri dicūt. sed sc̄tā eccleia deo et sa

cerdoti p̄fiteri statuit. de pe. dist. j.  
Secūda p̄clusio. q̄ p̄fessio nō cadit  
sub pcepto positiuo eccleie. Probat  
quia tūc papa nō tenet confiteri. qz  
non habet imperiū per imparē. vt  
extra de elec. inonuit. Cōtra hoc du  
bitatur. Primo. quia glo. decre. de  
pe. di. v. et Bartho. b̄r̄si. dicunt q̄  
melius est dicere penitentiā esse in  
statutam quadā vniūsalī traditiōne  
ecclesie q̄ ex aliqua auctoritate no  
ui vel veteris testamētī. Secūdo.  
quia videt hoc esse statutum p̄ eccle  
siam extra de pe. et re. Quis vtrius  
qz sensus. ¶ Ad primū dicit. q̄ glo  
sator dicit sed nō dat legē. nec c. al  
legat et erubescimur sine lege loqui.  
.i. illam. C. decolla. Scdm̄ nō va  
let. quia illud statutum fuit tpe In  
nocen. tertij. Et tamē de penitentiā  
Augustin⁹ locus erat ante p̄ mul  
tos ānos in li. de vera et falsa penitē  
tentiā. Tertia p̄clusio. q̄ p̄fessio ca  
dit sub pcepto positiuo diuino. p̄  
bat p̄ illud Joānis ij. Quoz remi  
seritis peccata Et si dicat. vbi con  
fessio inuenta fuit. Dico q̄ in p̄adi  
so B̄n̄. iij. Adam. vbi es vox fuit.  
p̄fessionē inq̄rentis Item q̄libet re⁹  
debet iudicari tūc nullus debet esse  
iudex in causa pp̄ria. ergo debet iu  
dicari p̄ aliū nō principāl. quia hoc  
est pp̄riū dei. ergo ministrat et arbī  
trarie. et sic sacerdoti cui data ē p̄as  
et ita ex illo s̄bo euāge. et ex illo ad  
iūcto diliges dñm deū tuū. videt te  
nēdū q̄ p̄fiteri sacerdoti sit de iure  
positiuo diuino. Et q̄ hec p̄fessio pec  
cati sit necessaria ad salutem habes  
de penitentiā distinc. fere p̄ totum.

Nam ubi est taciturnitas confessio /  
 nis non est speranda venia criminis /  
 de pe. distic. i. ca. Taciturnitas. Et /  
 melius est in malis humilis confes /  
 sio q̄ in bonis supba gloriatio. fi. /  
 q. iiij. ministri. circa finem. Quantū /  
 ad secundum articulū. qd̄ istud pre /  
 ceptū includat. Dico q̄ includit h̄ /  
 sc̄ quis debet cōfiteri. Ad qd̄ dicit̄. /  
 q̄ aducl̄us vel paruus si talis est q̄ /  
 malicia suppleat etate. Sc̄do quid /  
 debet cōfiteri. D̄. q̄ p̄ccm̄ mortale. /  
 T̄bi ponit̄ opinio Richardi. li. iij. /  
 di. xvi. q. iij. Ad primū argumen /  
 tum q̄ q̄s tenetur cōfiteri de venia /  
 lib. Sed doctor dicit q̄ nō. sed t̄m̄ /  
 de mortalib. nisi scienter noller cō /  
 fiteri illa venialia. Nec vllam mē /  
 tionem veller facere de illis. et in ta /  
 li casu venialia fierent mortalia. /  
 Dicit̄ vlt̄erius. cui tenetur cōfiteri. /  
 Dico q̄ sacerdoti. naz solus iste h̄c̄ /  
 p̄tatem ligandi et absoluēdi. Dicit̄ /  
 vltra quādo. Dico q̄ q̄n̄ est in peri /  
 culo. vel q̄n̄ vult intrare bellum. v̄ /  
 intrare mare. vel dū ecclia ordina /  
 nit. hoc est. ad minus semel in āno. /  
 Et iā includit q̄liter dicit̄ q̄ cuz̄ dis /  
 plicētia peccati dimissi et cum p̄posi /  
 to abstinēdi. Causa breuitatis s̄nt̄ /  
 decemseptē additiones. vt p̄t̄ i his /  
 cōsibus. Simplex et humilis cōfessio /  
 pura fidelis Atq̄ frequēs nuda di /  
 scerata libens verēcūda Integra la /  
 crimabil̄ accelerata. Fortis accu /  
 sans et sit̄ parere parata. Quantū /  
 ad tertium articulū potest patere ex /  
 predictis. quid circa sacramentū pe /  
 nitentie explicauerit ecclia. Nam /  
 dicit̄. explicitē q̄ p̄t̄nebat̄ preceptū

diuinū implicitē sc̄ quis. quid. cui. /  
 quādo. et qualiter dēt fieri cōfessio. /  
 vt p̄t̄ p̄ de pe. et re. c. om̄is v̄riusq̄ /  
 sexus. Nam quārumq̄ ad illos qui /  
 tenentur cōfiteri dicit̄ sic. Om̄is /  
 v̄riusq̄ sexus fidelis postq̄ ad an /  
 nos discretōnis p̄uenit̄ et. Quā /  
 tum ad illud quid tenetur cōfiteri. /  
 Dicit̄ ibidem q̄ om̄ia p̄ct̄a sua. qd̄ /  
 intellige mortalia et non venialia. /  
 Causa est. quia penitētia est tabula /  
 post naufragiū vel p̄tra naufragiū. /  
 sed ex peccato veniali nullus pat̄ /  
 naufragium. ergo et. Ad illud qd̄ /  
 dicitur q̄ p̄prio sacerdoti siue cura /  
 to vel p̄uilegiato. pro quo p̄uile /  
 giato intelligo curatū sedis vel su /  
 periorē illi. Quādo dicitur q̄ i p̄ /  
 mitina ecclia quolibet die cōfiteb̄ /  
 tur. et quia erat difficile q̄ negocia /  
 res qualibet die possent cōfiteri rō /  
 ne illius quottidiana pax datur in /  
 ecclia. Deinde ordinatū fuit q̄ die /  
 bus dominicis debuissent cōfiteri. et /  
 quia hoc etiā visum fuit eis diffici /  
 le. et ob hoc q̄ natura vadit i penis /  
 dimiserūt. rōne cuius dieb̄ dñicis /  
 datur panis benedic̄. Deinde fuit /  
 factus descensus ad solēnes anni fe /  
 stiuitates. in quibz̄ debent sumere /  
 corpus xpi. de se. dist. ij. et si nō fre /  
 quētius que festiuitates s̄nt̄ pascha /  
 penthecostes et natiuitas dñi Et q̄ /  
 adhuc hoc videbat̄ difficile ecclia /  
 ordinauit q̄ saltem semel in āno cō /  
 fiterētur. multi tamē hoc duz̄ rep̄ /  
 tates stant p̄ decē ānos sine cōfessioe /  
 vt palios decē in p̄ctis p̄meditātes /  
 a diabolo iuentant occupati. Nota /  
 hic q̄ i p̄te p̄cedere dixim̄ q̄ p̄ctōe



## Questio

dēt p̄titeri p̄rie curaro. Aliquit dī/ stinguūt de proprio dupliciter.

Uno mō vt distinguitur p̄tra alie num. Alio mō vt distinguitur cō tra cōe Qñ dī q̄ dēt p̄titeri p̄rio sacerdoti. intelligit q̄ distinguitur cō tra alienū. nō vt distinguit p̄tra cō mune. naz ep̄s vel eius locūtenens vel vicarius ecclesie Metropolitane bñ possunt audire sine licentia p̄ p̄riū curari. q̄ proprio vicario sit cō sitendum habes in illa decretali.

Dñs vtriusq̄ sexus. de pe. z re. et de peni. di. vi. placuit. Item p̄būo rum. p̄ viij. diligenter agnosce vul tum pecoris tui Et ad hebreos vi. Serui obedite p̄ omnia p̄positis ve stris. vtz q̄ in septem casibz vnus potest ire ad parochiā alterius s̄m Raymūdum in sūma sua. Prim⁹ quādo ille delinquit in prochia al terius. Secundus. si mutat domici lium. vt faciūt scolares. Tertius si est vagabūdus. itaq̄ nō habet do mum inuentē. Quartus si eius sa cerdos sit imperit⁹ in tali casu peti ta licentia z obtenta vel nō obten ta potest ire ad altz. Quintus ca sus est. si q̄s vult ire longum iter pe trita licentia p̄t. vbiq̄ z a quocūq̄ audiri. Sextus. si peccator est in ar ticulo mortis. vt si sit vulneratus. taliter q̄ esset periculū in; mora ille talis potest. nō dico a sacerdote au dī sed a layco. Septimus si quis habuit rem cuz matre sua nō potest p̄titeri peccatū sine infamia matris sue. in tali casu querat aliū q̄ paro chianū. sed semp̄ licentia petita. No ta hic vnū. q̄ q̄ crimina q̄ corrigere

## II

potest nō corrigi ip̄el p̄mittit p̄riū. q. viij. p̄reca. Ad argumētū in p̄i cipio dico. q̄ illa p̄ticio hz p̄missi onem seu p̄positū p̄tendi. z ita cū illo p̄posito z illa p̄titione si p̄fessio nō possit h̄i p̄ctū bene deleatur

Jirca distincōem decimā octauā. querit. vtz p̄rās clauū s̄m modo extēdat se ad penam tpalem. Videt q̄ non. Nā Joānis riiij. Quoz remiserit p̄cā cata z. ergo p̄rās clauū ecclesie est ad remittendū p̄ctā. non ergo p̄cise extēdit se ad penam tpalem. Ad oppositū. illa p̄rās nō se extēdit ad aliud. q̄ ad penā tpalem. P̄z. q̄a nō ad remissionē culpe nec pene eter ne quia s̄m m̄gr̄m in l̄ra hec duo cō ueniūt soli deo. In ista q̄stione s̄c quartuor mōi dicēdi distincōi. Pri mus modus dicēdi est quē recitat magister in l̄ra q̄ sacerdos absoluit a pena. quā op̄oem magister inl̄i tera improbat. ideo eā sic ip̄roba tam relinq̄mus. Alius modus di cēdi est. q̄ sacerdos nō absoluit a pena. sed a vinculo p̄fessionis ligā do ad satisfactōem. sed illud nō va let. q̄a sacerdos labluendo nō dicūt absoluo te a cōfessione. sed absoluo te a p̄cō vel a peccatis. z sic vel ab soluit eū quātum ad penā. vel q̄n tum ad culpam. ergo oportet plus addere q̄ illa opinio dicebat. Ali⁹ modus dicēdi est. q̄ absoluit eū nō t̄m a vinculo. sed etiā a pena purga torij ligādo ad penā satisfactoriā z nō absoluit aliquā p̄em pene rela xando s̄ solū p̄mutādo s̄ nec istud valet q̄ iste p̄cōr post. absolucōem

diuinā nō obligat ad penā purgato-  
riū magis q̄ ad aliā. Hoc patet quia  
enī posset p̄teriri q̄ deus totū dimittit  
teret. et statim euolare. et sic nō oportet  
et q̄ illa mutaret. Quartus modus  
q̄ sacerdos aliquā partē pene absol-  
uendo dimittit ex vi clauū et sic  
possumus intelligere. Anusē vie do-  
mini misericordia et veritas. ideo in iu-  
stificatiōe q̄ est opus misericordie  
misericordia dñi remittit culpā et iusti-  
cie regulā nō preterit. Abuc enī iu-  
sticia diuina tenet eum obligatū ad  
penas. sed diuina misericordia p̄uidet et  
statuit arbitriū sacerdotale cui de-  
dit potestatem arbitrandi. et remittē-  
di aliquā partē pene ex p̄tate passio-  
nis christi. Antea sit hec pars. hec de  
terminatio est solius dei. Et hec ē o-  
pinio Scoti. Sed p̄stulo vt clericus  
in dāda penitētia dicat sic. Remit-  
to tibi illam penā potestati mee at-  
tributā. sed in ea p̄formādo melvo-  
luntati diuine. Ad argumētum in  
p̄ncipio p̄p̄ opioes i lra positas.

Ira distinctiōes decimāno  
nam q̄ritur. Utrū cuiuslibet  
sacerdoti in susceptiōe ordi-  
nis sacerdotalis p̄ferantur clauē re-  
gni celoꝝ. Videt q̄ non Apoc. iij.  
dicit de p̄po claudiet nemo aperit.  
aperit et nemo claudit. Ad opposi-  
tum Marthei xvi. p̄mittit Petro  
et sacerdotib. Tibi dabo clauē re-  
gni celoꝝ. Et Jo. xxiij. quoz remi-  
seritis pctā. In ista q̄ōne erūt quin-  
q̄ articuli. Primus q̄ in ecclā ē vna  
clauis apud sacerdotē qui est p̄as  
sententiandi Scōs q̄ est alia clauis  
que est p̄as p̄gnoscendi. Tertius.

q̄ hec et illa sunt vna clauis. Quar-  
tus. q̄liter habēs istas clauē potest  
ire in actum eaz. Quintus si p̄ter il-  
las in ecclā est aliqua alia clauis.  
Quantū ad primū artic. dicitur.  
q̄ nomē clauis trāstariū est a corpa-  
libus ad spūalia s̄m aliquā similitudi-  
nem s̄m illud p̄bi. omēs trāstera-  
tes s̄m aliquā similitudinē se trāstera-  
t. Quāuis autē est instrumentū ad re-  
mouendū obstaculū ne aliq̄s in do-  
mū ingrediat. ideo q̄libet potestas  
remouēs obstaculū introitus in re-  
gnum celoꝝ potest dici clauis. Sed  
triplex est obstaculū intrandi in re-  
gnum celoꝝ. et sic triplex erit clauis  
Est enī obstaculū primū debitū ex-  
terni supplicii propter mortale pec-  
catū p̄missum. et h̄ solus deus remo-  
uet. Aliud est obstaculū. i. debitum  
solutiōis p̄ccatū. hoc solus p̄pus in  
sua passiōe remouet. Tertium obsta-  
culum ē debitū peccati dimissi. quo  
p̄ccōz obligatur ad penā t̄palem. et  
hoc potest remoueri p̄ illum q̄ potest  
penas taxare. et talis ē sacerdos. Et  
hoc habet q̄ triplex ē clauis. scz au-  
toritatis. excellētie. et ministri. Pri-  
ma deo p̄uenit. Scōs p̄po Tercia  
sacerdoti cui data est p̄as absolue-  
di etiā si malus sit q̄ diu tollerat. j.  
q. j. ita fit. et duo ca. se. Quantū ad  
scōm articulū dico q̄ sicut p̄as sen-  
tentiandi accipit tripliciter vt dcm̄  
est. nam p̄ncipaliter uenit deo. et  
cellentē p̄po. ministrat sacerdoti.  
Sic p̄as p̄gnitiōnis principaliter est  
in deo excellentē in p̄po. ministrat  
liter in sacerdote. Sed dices q̄ est  
ista clauis. Dicit mgr q̄ est scia a



# Questio

ctualis vel habitual Sed dicit Scotus. q̄ ista clavis in sacerdote nō p̄ dici sc̄ia. naz in multis sacerdotibz hodie nō est sc̄ia. ideo oporet dicere q̄ est officium discernendi. ⁊ h̄ sententiam p̄positam ⁊ multi alij Quantū ad terram articulum ⁊ sc̄it Thomiste. q̄ isti claves sunt idem cū caractere sacerdotali. sed hoc est falsuz. nā potestas p̄ficiendi fuit data in cena. s̄ potestas clauis fuit data post resurrectionem ap̄st̄is. Ideo dicit ad arti. q̄ sunt due claves. Quantū ad q̄rituz arti. sc̄z qualiter habēs istas claves p̄t̄ exire in pacrum eaz. dicit q̄ quicūqz sacerdos h̄z p̄tatem a sup̄iori ⁊ p̄ctōz venit ad eū p̄t̄ exire in actum eaz. p̄t̄ p̄ctōrem absoluerē. Et ecce qualr̄ exiit in actum clauis. Quantū ad q̄ntum articulum. si p̄ter istas est alia clavis in eccl̄ia. Dico q̄ sic. quia in eccl̄ia est duplex foruz. Unus sacretissim⁹ in quo idē est actor ⁊ reus ⁊ ad istū p̄tinent claves p̄dicte. Alius ē foruz publicus quia eccl̄ia habet auctoritatē corrigendi p̄ctā publicā. ⁊ ita requirit duplex auctoritas correspondēs duplici foruz p̄dicto. Iste aut̄ auctoritates p̄tinentes ad foruz publicū sūt due claves. de quaz p̄tate habet Marthei viij. Si peccaverit in te frater tu⁹. sequitur dic̄ eccl̄e si eccl̄am nō audierit sit tibi vt ethnicus ⁊ publicanus. ⁊ sequitur Amē dico vobis. quōcūqz ligaueris sup̄ terraz erit ligatū ⁊ in celis. ⁊ sic p̄z q̄ iste claves nō sunt eedem. In tertio arti. Scoti vbi ostendit de diuersitate clauis ponit op̄io Tho. cū sua reprobatione i iij.

# II

di. xvij. q. i. arti. i. ad primū argu. sc̄de questuūcule in r̄t̄io cui⁹ est illa quā posuim⁹ in tertio arti. Ite h̄s in hac q̄stione q̄ si p̄ctōz vult subdere se sacerdoti quo ad iudiciū de peccatis ⁊ mutatōem pene erene i r̄palem. r̄ic d̄z implere penā. Si vero se subdere nolit quo ad penā aliquā t̄palem faciendā sed t̄m modo deo talis est absoluēdus p̄dicado sibi q̄ illā penā soluet in purgatorio. S̄z quō clavis sc̄ie errat. Dico q̄ quādo nō bene in q̄rit in p̄fessione circūstācias ⁊ talia. nec dat iustā penitentiā p̄ ignorantia sc̄ie. nam circūstantie p̄ctōz sunt p̄tendē de pe. di. i. §. i. Sed in hac materia aliq̄s diceret. Clericus ē arbiter i materia penitentiē inter deum ⁊ hominem. quō sc̄ierit ille q̄ hic est p̄ctus penitentiē quā pro illo p̄ctō debet dare. Dico q̄ in iusticia. ⁊ mutatō nō est p̄ct⁹ sic q̄ si nō v̄iat ad illum p̄ctuz nō possit fieri ⁊ mutatō v. ethicoz. Et maxime si ē per modū arbitri. naz in arbitrio est quedā latitudo infra quā arbiter. nec sup̄ra quā r̄ō debet trāssire. Exemplū infra decē. nec supra centū sed inter terminos med. os p̄t̄ ad sui placitū. Sic in p̄nia q̄ q̄ dāmō est iusticia ⁊ mutatō cleri. ē arbiter inter deū ⁊ p̄ctōrez talr̄ q̄ si dederit p̄niam inter duos terminos de⁹ ratificat illā duz p̄pleat. Si h̄o trāscendit v̄l minuit de⁹ Scoruz nō ratificat illā. nō s̄relligēdo q̄ pullo dānet eū. s̄ q̄ spectat ratificatōnē ad purgatorium. i. sup̄plemētū pene q̄ ille p̄ ignorantia sc̄ie nō iposuit. Et bec est intentio doctoris. saluo

meliori iudicio. S; huc dicit qdaz. q illa absolutio vel fit a iudice ordi nario vel nō. Si fit ab ordinario r pro ordinario intellige papam vel ep̄m vel vicarium suū q̄ q̄ntūcūq; modica sit valet. Si vero nō sit ab ordinario est distigendū. q̄ si pec cator q̄suir p̄fessorem indoctuz vt nescieret discernere inter lepram et lepram. Et cā talis ignorantie erat in danda absolutōe. tūc peccator n̄ est absolutus. Si hō fecit suā inq̄si tionē r inuenit hoīem vt sibi videt doctū r illi p̄buit volūtatem taliter q̄ erat obediēs cuiuslibet penitētie d; q̄ in tali casu obediētia sup̄plet defe ctum penitētie. naz deo magis obe diētia placet q̄ victima. Et hec ē intentio decreti. in ca. mensurā. in glo. Et sic forte fuit intentio Scoti. Ad argumentū in p̄ncipio dico q̄ ista auctoritas apocaliph̄ nō d̄r in tellig; d; clauē mynistrali. sed p̄sent nenti que ē auctoritas sentētiandi vlt̄ et irreuocabiliter.

Ecūda que

stio decamenone distinctō nis vbi q̄ritur. Utz aliquis debeat excoīcari. Videt q̄ nō. Nam eccle sia d; totum p̄ sua mēbra vel p̄ par tes. sed ille excoīcatus ē ps. ergo re/ cedente illo nō est totum. cum totū consistet ex partib; suis. Ad o p̄ osti/ tum xxiiij. q. i. j. certum In ista que stione sunt tria vidēda. Primo. an aliquis possit excoīcari. Secūdo. a quo possit excoīcari. Tertio. p̄ quo debet excoīcari. ¶ Quantū ad p̄i/ mū articulum d; q̄ sic. nam sicur ē

in corpe naturali. sic suo mō ē i cor pore mystico. sed in corpe naturali memb; putridū abscindit r sepa/ tur. sic in corpe mystico Eodē mo/ do em̄ arguit apl̄s ad Rhomanos xij. Et hec abscisio notatur a docto ribus. nā excoīcatis d; ex̄m̄ntōs nem ecclesie separtio. xi. q. iij. nihil. et ca. Canonica. xxvij. q. prima. vi/ duas. xxiiij. q. iij. tam sacerdos. Item q̄ oīs impius si nō ab ecclia tamē a deo est separtus. xxiiij. q. iij. certum. Itz q̄ sicut putride carnes sunt refecande. r ouis scabiosa ne a lias inficiat est repellenda. sic mali ne bonos inficiat p̄ sententiā extra eccliam sune ponendū xxiiij. q. iij. re/ secande. Quantū ad scōm articulū a quo possit excoīcari. Dicitur q̄ in hoc videtur esse p̄trouersia inter do ctiores. Quidā dixerūt q̄ p̄tās cō/ municandi solis ep̄is uenit. Alij dixerūt q̄ inō ep̄is sed archidyaco/ nis r abbatib; r alijs platis. Alij dixerūt. q̄ uenit; his r sacerdotib; parrochialib; . Sed pōt dici q̄ po/ testas q̄ est i ecclesia. data est a xpo apl̄s. r p̄cipue ap̄lo Petro Ita at est duplex. Una in foro penitētiāl; Alia in foro iudiciali. Prima res/ p̄icit legis ordinem. Scōda p̄latio nem. Scōm primā par pōt absolū uere parem. Sed fm̄ scōam. par n̄ pōt ligare parem. nec sup̄iorem. Prima potestas que collata ē Pe tro vt sacerdoti. descendit in omnes sacerdotes. quāuis oēs nō habeāt executionē. Secūda que collata est Petro vt prelato descendit in oēs p̄lonas eccliasticas que h̄nt prela/



## Questio

tionem et iurisdictionē. Et quōq; iurisdictionē hāc nō solū clauēs p̄mas hātes in foro penitentiali. sed etia; nō hātes vt archidiaconi et alii capitulares et forte alii alij vel ex iure vel ex consuetudine. ideo p̄nt excoicare. Sed hodie officiales et vicarij generales laici excoicant et ab soluunt. de excoicatione p̄cedam. s; de absolutione dubito. nam multi possunt ligare qui nō possunt solvere maxime cū hec potestas sit data habentib; clauēs. laici vero nō habent clauēs. ¶ Quantū ad terciū arti. p̄ quo quis debeat excoicari. dico q; duplex est excoicatio. vna inflicta a iure. alia inflicta a iudice. p̄ma est p̄seruatiua. secunda est curatiua. Prima fit p̄pter euitandam culpā ad p̄seruandā libertatem ecclesiasticā. Secunda inferitur p̄pter p̄umaciā. ideo debet monitio p̄mitti. vt sic de p̄umacia excoicantur. et sic iudex nullus debet excoicantur nisi p̄ peccato mortali. et nō p̄ quocūq; peccato mortali. sed p̄ peccato cōtumacie. vel cui cōtumacia annexa est vt par. xi. q. 3. absit. Sed notandū q; quatuor modis hōi cōtumacia incurritur sc; quādo sufficienter vocatus ad iudiciū nō venit nec remanendi habet legitimā causam. xxiij. q. iij. de illicita. Secūdo quā venit tamē respondere p̄temnit. vt. xi. q. iij. c. v. c. rertū. Tercio quā anteq; debeat illi centiatus recedit vt in. c. p̄allegat. Quarto quā sententia nō obedit. ij. q. vi. quisquis. ¶ Ad argumentum dicit q; totū nō potest esse sine suis

## II

peib; essentialib; sed bene sine alijs qua p̄ce integrali. vt hic.

Ira distinctionem vicesima querit vtum penitentia in extremis valeat ad salutē. videt q; nō. p̄ illud aug. in sermone innocentiū hac animaduersione p̄curitur peccator vt moriens obliuiscat sui qui dum viueret oblitus est dei. ¶ Ad oppositū ē aug. de vera et falsa penitentia. dist. viij. et ponit in littera. penitentia si in extremo vite hiatu aduenerit sanat et liberat p̄z de latrone in cruce existēti. In ista qōne sunt duo. p̄mū si penitentia in extremis valet ad salutem. secundū si penitentia est tāte sufficienter. ¶ Quantū ad p̄mū arti. dico q; penitentia in extremis valet ad salutem p̄z in quocūq; statu potest homo demereri in eode; potest mereri. sed in extremis homo potest demereri. ergo et mereri. Cōfirmat p̄ aug. in de vera et falsa penitentia. Et ponit in littera penitentia. et dicit q; si in extremo vite venerit sanat et liberat. Item idem aug. dicit et ponit in littera q; dñs potes est in morte p̄miare et punire et iuuare si placet. quia nō est opus hominis. sed dei fructuosa penitentia et inspirare potest eam quicūq; vult sua misericordia. Et q; ista penitentia in vltimo momento valeat et possit esse utilis ad salutem. habes. 26 q. 6. si p̄byter. 7. c. se. 7. ibi habes exemplū de latrone. nam deus semper peccatores ad penitentia expectat. 23. di. diaconi sunt. Item quia denūq; spernit penitentia; etiam si

ad sūmū quis maloz puenit. de pe. di. 3. ralis. §. ecce. Quantū ad secundū arti. dico q̄ penitentiā in extremis raro ē tante sufficiēte q̄ sufficiat ad salutē. pbat sic. vbi est maior p̄urbatio fantasmatū ibi ē hō minus cōpos sui ⁊ minus habet vsum liberi arbitriū. sed in extremis ē maior p̄urbatio fantasmatū ergo tunc homo est minus cōpos sui ⁊ minus habet vsum liberi arbitriū. vbi autē nō est vsum liberi arbitriū ibi nō videt esse sufficiens penitētia ad salutem. vnde aug. in hac materia dicit sic cuz filij quos illicite dilexit sint p̄ntes ⁊ vroz ⁊ mūd<sup>o</sup> ad se vōcēt multos solet penitentiā serotina decipere. q̄ dubia sit penitentiā ad vltimā necessitatem delata habes de pe. di. 7. §. 1. di. 3. §. sine. ¶ Ad argumentū in p̄ncipio dico q̄ ille q̄ scienter se exponit in illo piculo peccat ⁊ est piculosus. magis si nūq̄. de terminat ex illo peccato facere penitentiā nisi in extremis sed nō aliter v̄l dic sicut aug. q̄ de neutro potest homo esse certus.

Ira distinctionem. xxxj. querit vtrum post hanc vitam possit a deo peccatū dimitti. v̄l q̄ nō. nam nullus mortuus iustus potest postea peccare. q̄ nec mortuus in peccato potest postea resurgere. q̄ n̄a ⁊ a sili. ¶ Ad oppositum est magis in lra ⁊ pbat per illud Math. xij. ⁊ Luce. xij. Nath. ij. peccauerit in sp̄m̄ sc̄m̄ nō remittet ei nec in hoc seclō nec in futuro. subdit magister. ex hoc datur intelligi

sicut doctores tradit q̄ peccata in futuro dimittunt. In ista q̄one possumus loqui de peccato mortali v̄l veniali. Si mortali dupliciter. quia vel de peccato mortali cōfesso vel nō p̄fesso. Et s̄m hoc sunt tres conclusiones. Prima q̄ p̄t peccatum mortale dimitti confessum ⁊ defecto dimittit tale peccatū pena soluta hic vel in purgatorio. ⁊ hec conclusio est certa ⁊ catholica. Secūda conclusio q̄ de peccato mortali hic non dimisso nō p̄t absolui vel dimitti. ⁊ pbat sic. nā p̄ tali peccato nō dimisso pena debita est pena dānationis eterne. s̄ ista pena nō remittit. q̄ rē intellige t̄m de peccato de quo nō voluit p̄teriri. Tercia conclusio que pena respondeat peccato veniali. Ibi nota opinionē alexandri de ales in expositione l̄ali p̄sentis districtio. nis q̄ dicit q̄ peccato veniali debet pena eterna p̄ se. Item habes opinionē alexan. de ales sc̄da sc̄de. tractatu de peccato veniali. q̄ peccato veniali p̄ se debet pena tp̄alis. p̄ accidens vero debet pena eterna. Si conclusio est sc̄oti q̄ peccato veniali siue hic punito siue in inferno siue alibi nō debet pena nisi tp̄alis. nec p̄ se nec p̄ accidens. nā s̄m se est talis offensa que sufficeret puniti p̄ penam tp̄alem. nec est incōueniens illam penā debitā veniali habere terminū in inferno. nam vere penitēs p̄mo ante mortē ⁊ p̄t penitētie impositā explet ⁊ ante totā expletā recidivās in mortali ⁊ in illo mortali decedens p̄ parte penitentię residua explenda soluet penas in in



ferno. sed nō nisi tempalem. ⁊ tamē  
nō plus videt de illo q̄ de primo.  
vbi habes q̄ quis potest in inferno  
tempaliter puniri ⁊ p̄ ventali tempali  
ter puniatur. dico pena sensus. quia  
pena damni in p̄petuū puniet pro  
his p̄ quibus damnatus fuit. Ad  
argumentū in p̄ncipio. n̄a nō va/  
let intelligendo resurgere pro libe/  
rari a peccato.

## Ecūda que

stio vicissimē p̄me distin/  
ctionis vbi queit vtz p̄fessor in q̄  
cūq̄ casu teneat celare p̄ctm̄ sibi de  
rectū in p̄fessione. v̄ q̄ nō. nā si sa/  
cerdos de aliquo peccato nō potest  
absoluere licitū est vt p̄ctm̄ narret  
ep̄o vel vicario generali ⁊ sic opoz/  
ter vt p̄ctm̄ detegat. ¶ Ad opposi/  
tū de peni. di. 6. In ista q̄one erunt  
duo stenda. p̄mo ponent p̄clusiones  
secūdo soluent dubitationes. Quā  
tum ad p̄mū arti. ponūt aliq̄e cō/  
clusiones. Prima q̄ celare p̄ctm̄ de  
tectum in p̄fessione tenet sacerdos  
de lege nature. patz de lege nature.  
nullus deberet facere alteri q̄d sibi  
nō vult fieri. s; p̄fessor noller p̄ctm̄  
suū p̄ aliq̄e p̄di. q̄ de lege nature  
ipse nō dz p̄ctm̄ alterius p̄dere. Ri  
card⁹ in p̄cedēti distinctiōe dicit q̄  
si diceret mentires qz scivit sicut de  
us ⁊ si diceret. diceret sicut hō. Se/  
cūda p̄clusio q̄ tenet celare p̄ctm̄ d  
lege dei positiva patz. p̄ps statuit ar/  
bitriū penitentie esse vltimū in ter/  
ris q̄ntum ad crimen p̄fessuz. ergo  
peccat p̄tra legem p̄pi quicūq̄ ali/  
quid in isto foro discussum deducit

ad aliū forum. talis autē esset re/  
uelator p̄fessionū. ergo ⁊c. Tercia  
p̄clusio q̄ sacerdos tenet de iure po  
sitivo ecclesie tenere secreta p̄ctm̄ si/  
bi in p̄fessione detectū patz. extra de  
pe. ⁊. re. om̄is vtriusq̄ sexus. vbi dz  
caueat om̄ino sacerdos ne p̄bo vel  
signo vel aliquo quouisimō p̄deat  
peccatorem. ⁊ statim infra statuit  
pena. s; p̄petue inclusionis in artū  
monasterium. Item de peni. di. 6.  
sacerdos om̄ino cauet ne de eis qui  
confitent peccata eoz alicui reuelet  
Et sequitur pena. Nam si hoc fece  
rit deponat ⁊ omnib; diebus vite  
sue ignominiosus permaneat. De  
quarta p̄clusionione vident tria s; q̄s  
q̄n ⁊ qui tenet secretum celare. De  
p̄mo dico q̄ p̄fessor. secūdo cui con  
fessor reuelauit postq̄ sciat illud eē  
dictum in p̄fessione nō potest reue  
lare. Item fortius dico q̄ si aliquis  
audivit aliū p̄fiteri illud quod au/  
divit nō potest reuelare. ⁊ si cū ma/  
licia audit peccat mortaliter. Sed  
quādo tenet celare dico q̄ semp ⁊ p̄  
semp. ⁊ nō minus post mortē q̄ an  
mortē peccatoria. Sed quādo con  
fessor nō potest absoluere nō reue/  
laui supiori. dico q̄ sic. sed nō p̄so  
nam licz bene p̄ditionem p̄sone rō  
ne circūstanz. ⁊ in hoc includit  
cui. Quinta p̄clusio q̄ om̄e secretū  
habendū tenet quilibet de lege na/  
ture. ¶ Quantū ad secundū articu/  
lum nota q̄ p̄fessens nō potest licz  
ciare sacerdotem vt cū illa licentia  
possit peccatū detegere. In solutio  
ne terciē rationis nota q̄ si aliqui  
latrones determinarent aliquem

in aliquo nemore occidere. ⁊ vnus eundo diceret. ecce dico tibi in confessione q̄ vnus ad occidendum te expectat. dicit in hoc casu q̄ si licite potest diceret nolo ire ad nemus sic q̄ nec signis nec verbis detegat̄ p̄fessionē q̄ nō eat. Sin aut nō potest procedere sine hoc q̄ cognosceret q̄ reuelat p̄fessionē. d̄ q̄ debet ire. ⁊ si morit̄ martyr postq̄ fac̄ p̄ fide xp̄i vt p̄fessio nō detegat̄. In solutione septe rōnis nota q̄ si aliquis monachus p̄fessus ē abbati ⁊ vbi stat lufuria cū mliere quid abbas faciet dico q̄ debet videre caute. Nam si sepat ab illo loco demonstrabit q̄ in confessione dixit ⁊ sic videbitur q̄ abbas reuelat. ideo d̄ q̄ si semorio ab illo loco potest fieri caute si/ar. si s̄o nō dimittat monachū vbi stat dando p̄siliū vt recedat ab illo peccato. In solutione vltime rōnis nota. si aliquis scit. aliū excoicatum p̄ p̄fessionem ⁊ cum p̄cipiant tibi quid debet facere. dico q̄ si potest vitare mō honesto sui p̄cipitationē faciat. Si s̄o nō imo si. p̄ tali separatione debuiss̄z habere circūstāciā cognitionis nō dimittat imo dico q̄ nō solum nō debet imo nec licet vitare postq̄ sibi nō est notum nisi p̄fessionem. ¶ Ad argumētū in p̄ncipi. dico q̄ in tali casu sacerdos d̄ esse cautus ne p̄ peccuras vicarius ḡnialis cognoscat p̄sonā.

Itē distinctiōz vicesimā secundā querit̄ vtz peccata p̄ penitentiā dimissa ea dē nūer. ⁊ reciditū redcā. U q̄ sic. aug. p̄tra donatistas dicit libro

p̄mo redire dimissa peccata vbi fraternā caritas nō est. ibi apertissime dñs in euangelio docet de illo suo q̄ noluit dimittere conseruo suo ⁊c. ¶ Ad o ppositū successiuū nō redit idem numero. p̄ctm̄ est successiuū ergo ⁊c. In ista q̄ōne sunt tria vidēda. p̄mo si absolute loquēdo p̄ctm̄ possit redire idem numero. secūdo si hoc est possibile de potentia dei ordinata. tercio quō peccata dicit̄ de facto redire. ¶ Quantū ad p̄mū arti. est opinio Rich. in p̄ncipi di. q. 1. q̄ idem peccatū nō potest redire. Sed est sc̄o sc̄o q̄ possibile ē idē peccatū nūero de potentia dei absolute redire. Pro quo notat̄ q̄ peccatū accipit̄ dupl̄. Uno mō vt dicit̄ de ordinariōz in actu. Alio mō vt dicit̄ reatū. i. obligatiōez ad penā hic aut non querit̄ si peccatū possit redire. p̄mo q̄ si nō redit actus. certū est q̄ nō redit obligitas in actu. Sed querit̄ de peccato secūdo mō dicit̄. vt dicit̄ obligatiōez ad penā ⁊ de ista d̄ q̄ pot̄ redire p̄. deus p̄ istū obligare. p. B. ad eandem penā nam ad quā obligauit. p. A. q̄ iste potest obligari ad eandē. ⁊ p̄ r̄is cū pena seq̄t̄ reatū sequit̄ q̄ ad eundem reatū. ¶ Quantū ad secundū arti. dico q̄ deus disponit peccata penitentiā post p̄niam esse t̄ta s̄ni illud aug. exponētis illud p̄. Beati quoz ⁊c. Et quoz recta sunt p̄ccata. i. nō amplius videri ad vindictā. ideo de potentia ordinata non p̄t redire eadē obligatiō. nec ad eandem penā postq̄ extincta est. vt b̄ de pe. di. 4. c. diuina clementia. Et



# Questio

# XXI

de dimissa peccata in ultionem al-  
terius redire nō p̄mittit nec patitur  
ideo scotus claudit q̄ de potētia dī  
ordinata eadem peccata nūero non  
reducit. sed eadem merita nūero re-  
uiviscit. ¶ Quantū ad terciū arti-  
cū. dī s̄m scotū q̄ p̄c̄m̄ dimissus redit  
tanq̄ circūstantiā grauās illud pec-  
catū in quo reciduat. et hoc dupl̄r.  
Primo q̄ q̄nto aliquis recipit ab  
aliquo b̄n̄ficiū sibi indebitū. anto  
magis tenet ei. sed ex̄tī in peccato  
mortalī nō est deus debitor: nisi pe-  
ne. q̄ sibi grām p̄fert hoc erit donū  
maxime grē. q̄ iste ex lege gratitudi-  
nis tenet special̄r deo. et p̄ q̄ns offē-  
dens p̄tra eum grauius peccat. p̄p̄  
ingratiudinē. Secūdo q̄n̄ aliquis  
tenet pluribz obligationibz ad ali-  
quē tacito si trāgredit grauius pec-  
cat. Sed penitens quotiens digne  
penitet obligat se saltez voto ad nō  
peccandū in posterū. sine tali enim  
p̄posito nō est digna penitencia et p̄  
pter hoc astrictus est ad nō peccan-  
dū sicut quilibet ignoscens. si ergo  
peccat transgredit duplicē legē ob-  
ligantē ad nō transgrediendū et per  
q̄ns talis grauius peccat. ¶ At or-  
gumentū in p̄ncipio dicit ad illaz  
p̄bolam. q̄ illa peccata nō reducit  
sed obligatio ad dānationem redit  
et aggravata p̄pter reuersionē illoz  
peccatorum.

It̄ca distinctionem vicelī  
māterclā querit vtz extre-  
ma vnctio sit sacramentū  
noue legis. v̄z q̄ nō. nam oīa sacra-  
mēta noue legi sunt instituta a x̄po  
sed istud sac̄m̄ videt̄ esse institutū

a Jacobo. Jacobi. v. q̄ rē. ¶ Ad op-  
positū est magister in l̄ra. hic sunt  
tria videnda. p̄mo videbitur r̄si-  
uū q̄ntis. secūdo si istud sac̄m̄ ē in  
remissionē peccatoz. tercio si habz  
diffinitionē. ¶ Quantū ad p̄mū ar-  
ticū. dī q̄ possibile est aliquod sac̄m̄  
esse noue legis q̄ sit signū efficac̄ re-  
missionis p̄ctoꝝ venialū. p̄bat sic  
possibile est deus remittere peccata  
venialia. q̄ possibile est sibi institue-  
re signū efficac̄ istius remissionis.  
p̄na p̄. q̄ possibile est hōi instituire  
signū efficac̄ p̄c̄tū cuiuslibet opa-  
tionis sue. q̄ multo fortius hoc est  
possibile deo. ¶ Quantū ad secūdū  
articū. dī q̄ illud sac̄m̄ in remissio-  
nem p̄ctoꝝ venialū est sac̄m̄ extre-  
me vnctionis qd̄ p̄t̄s c̄ sac̄ra sanāt  
infirmitates vt̄ sup̄ius dictum est  
di. q̄. q̄. ergo s̄m̄ nūez infirmita-  
tū. sumit nūerus sac̄oꝝ et efficacia  
eoz. Sed infirmitas est duplex scz  
culpe et pene. Infirmitas pene est q̄  
druplex scz ignorātia. pusillanimit̄  
tas. malicia et cupiscentia. Contra  
ignorantia est ordo contra pusilla-  
nimitatē est confirmatio contra ma-  
liciam est eucharistia. p̄tra cupi-  
scentiam est matrimonium. Infirmitas  
culpe est triplex. scz originalis.  
actualis venialis. et mortalis. con-  
tra originale est baptisimus. contra  
actuale mortale ē penitencia. p̄tra  
culpam actualem venialem est ex-  
trema vnctio. ¶ Quantū ad terciū  
articū. dī q̄ habet diffinitionē vel de-  
scriptionē q̄ talis est. Extrema vn-  
ctio est vnctio hominis infirmi pe-  
nitentis facta in d̄t̄erminatis par-

tibi corpora cū oleo p̄secrato ab ep̄o  
mīstrata a sacerdote sūt p̄b̄ cert̄ cū  
intentione debita p̄ferente ex insti/  
tutione diuina efficacia ceter signās cu  
rationem venialiu finalē. hic nota  
q̄ aliq̄ putant q̄ postq̄ istud sac̄m̄  
ab eis semel susceptū ē amplius nō  
debent suscipere nec pedes balnea/  
re. sed dicūt q̄ potest iterari tot quot  
vicibus erit necessariū. ⁊ qui susce/  
pit potest balneari. nam caput ep̄i  
est p̄secrariū t̄i lauat. ¶ Ad argum̄  
tū in p̄ncipio dico q̄ istud sac̄m̄  
fuit institutū a Jaco. tāq̄ a p̄/  
mulgatore ⁊ a xp̄o tāq̄ institutore

Ira distinctōne vicelima  
quam querit̄ vtrum in ec/  
clesia sunt septem ordines  
eo mō quo ordo vel ordinatio po/  
nit sacramētū. videtur q̄ nō. nam  
Isidorus libro et̄imologiaz po/  
nit ep̄iscopatū esse ordinē ⁊ nullus  
istoz septē est. ergo sūt plures. Ad  
oppositū est maḡ in littera. In ista  
q̄one quoz sunt videnda. p̄mo qd  
est ordo loquēdo de ordine vt̄ in ti/  
tulo est p̄missum. secūdo quot sunt  
ordines isto mō. tertio si ordo est sa  
cramētū. q̄to quō est vnū sac̄m̄/  
tū. ¶ Quāntū ad p̄mū arti. est opi.  
bonaure in p̄ma p̄te p̄ntis disti  
ctonis. q. ij. arti. ij. q̄ ordo est sp̄ua  
lis potestas ad aliquē actū exequen  
dū in ecclesiastica ierarchia ⁊ q̄ p̄m  
diuersitate actus est diuersitas or/  
dinum improbat. Est opinio scori  
q̄ ordo accipit̄ duplicit̄ scz cōiter ⁊  
p̄prie loquendo cōiter de ordine d̄r  
ab aug. p̄r. de ciui. dei. c. xij. qz or/  
do ē rez parū dispariūqz vnicuiqz

loca sua tribuens congrua dispo/  
sicio. ⁊ isto mō accipimus cōiter in  
vniuerso ordinē entiu. sicut loquit̄  
phus. xij. metha. Isto etiā mō sumi  
tur ordo in policijs b̄i ordinatis.  
vbi p̄sonaz parū ⁊ imparū in ali  
qua policia p̄grua dispositio dicit̄  
esse ordo illius policie a quo d̄r or/  
diata. Alio mō accipit̄ ordo p̄prie.  
vt est gradus eminentie. ⁊ hoc mō  
habet talē descriptionē. Ordo est ḡ  
dus eminens in ecclesia d̄r ponens  
p̄grue ad aliquē actū ad p̄secratiōez  
vel dispositōez eucharistie p̄tinentē.  
¶ Quāntū ad secūdū arti. quot sūt  
ord̄ nes. v. p̄rouerbia qz canoniste  
p̄putant ep̄iscopatū inter ordines.  
⁊ hoc p̄firmant auct̄e dionisij de ec  
clesiastica ierarchia. v. q̄ ponit t̄m̄  
tres ordines. scz ep̄atū sacerdotū ⁊  
diaconatū. Itē auct̄e Isid. ⁊ et̄im/  
mologiaz. c. xij. q̄ ponit ep̄sopa/  
tū esse ordinē. Item auct̄e canonis  
di. xij. c. clerics. huius intentionis  
est Guilk. altiodoren. ⁊ Bo dofred.  
pictauien. in quarta p̄te sūmaz sua  
rū. c. j. huius materie dicentū ep̄atū  
tū esse ordinem. Tho. vero in p̄ntū  
di. tener nō esse ordinē. ergo cū que  
rit̄ quot sunt ordines dico q̄ si ep̄i/  
scopatus est ordo sunt octo ordines  
si autē ep̄iscopatus nō est ordo sūt  
septem. quia cum ordo sit quidam  
gradus eminens in ecclesia disposit̄  
nens de p̄gruo ad aliquē actum. q̄  
est ad p̄secrationem vel dispositio  
nem eucharistie p̄tinentis quot sunt  
gradus ad dictam p̄secrationē p̄t̄  
nētes tot sunt ordines. P̄tinus au  
tē gradus disponens ad p̄secratioez



nē eucharistie est sacerdotiū. Scōs est diaconatus q̄ disponit ad dispōsationē sanguinis. Tercius dispo- nens ad obligatōnes materie euca- ristie. Secrandē ē subdiaconat⁹. Et isti tres dicūt ordines sacri qz ime- diate disponūt ad aliq̄d ministeriū circa eucharistiā. vltimus aliq̄ gra- dus disponit ad actus aliquos re- mote se hñtes ad eucharistiā ⁊ hoc diuersimode. Uno mō ad oranduz p̄ p̄lo ⁊ reuerenter suscipienduz. ⁊ iste est acolitus illuminādo cereos. Alia est dispositio p̄tinens ad intel- lectū sicut est cognitio ⁊ hic ē lector. Aliqui sunt gradus ad rep̄mendū indignos. s; indigni sunt duplices. Uno mō velut hoīes ⁊ ad tales rep̄- mendos sunt ostiarij. Alio mō ve- lut demones ⁊ ad tales rep̄mendos sunt exorciste. Si p̄o ep̄atus est or- do ideo dicit qz h; ordinē ad omnes actus ecclesiasticos. ¶ Quātū ad ter- ciū arti. d; q̄ loquēdo p̄rie d̄ sacro. Ordo nō est sac̄m p̄rie. qz omne sacramētū est signū sensibile s; or- do est q̄dam gradus spūalis tñ ac- cipiēdo sac̄m p̄ signo visibili sic alias dicit res ⁊ sacramētū. h̄ mō potest dici sacramētū. qz ē signum gratie p̄uenientis executioni actus debiti. Sed quid est ergo septimū sacramētū. dico q̄ est ordinatio cu- ius est talis descriptio. Ordinatio est institutio alicuius in gradū ec- clesie p̄eminente cui conuenit aliq̄d ministeriū circa eucharistiā exhibē- dam factam a ministro idoneo cer- ta verba p̄ferente simul cū intentio- ne debita ministeriū illius gradus

a q̄ signo visibili p̄nte ex institutio- ne diuina efficaciter signās grāz p̄- eminentē qua ordinatus digne mi- nisteriū illud exequat. ¶ Quantuz ad q̄rtū arti. quō sac̄m ordinis est vnū. dico q̄ est vnū vnitate generi- ppinqui sicut virtutes morales sūt quuor. scz fortitudo. iusticia. prudē- tia. r̄pantia. licz in sp̄ali sunt plures. In solutione terciē; oīs nota q̄ oēs ordines sunt instituti a x̄po. Et q̄re in p̄mitiua ecclesia nō erant mini- stri ad singulos ordines deputati. Et quare r̄unc quatuor nō sacri or- dines p̄ferunt simul. In solutione vltime rōis habes quō tonsura nō est ordo. ⁊ q̄ p̄uilegiū clericale non est p̄rium ordinatio. ¶ Ad arg. in principio p̄z fm diuersas opinio- nes. vt p̄z in l̄ra quare ⁊c.

Ira distinctioez vicissimā dntaz querit. vtz pena ca- nonica ipediat a susceptio- ne ⁊ collatione ordinū. videt q̄ nō nam nulla pena canonica magis excludit ab aliquo gradu vel actu ecclesiastico q̄z heres. sed heresis nō excludit. vt h̄. j. q. j. qd̄ q̄dam. Ad oppositū. j. q. j. de cetero. ⁊. c. p̄rio. erga simōiacos. In ista q̄de sūt q̄nq; vidēda. p̄rio qd̄ est pena canonica. secundo q̄ sunt pene canonice. ter- cio qualiter pene canonice infligūt quarto qualiter pene canonice tol- lunt. quinto si p̄ter penas canoni- cas aliqui repellunt a susceptioe or- dinū. ¶ Quantū ad p̄mū arti. dicit q̄ pena canonica est pena inflicta p̄ canones p̄hibēs punitū ab aliquo actu ecclesiastico quē alias liceret.

Quantū ad secūdū arti. qu. 7 q̄t sunt pene canonice. dico q̄ in r̄ sex scz depositio vel degradatio. infamia irregularitas excommunicatio. interdictum 7 suspensio. Depositio est amotio a statu clericali. Degradatio idem est q̄ depositio q̄uis particularis degradatio possit esse q̄da pena particularis respectu depositio nis. Infamia est status lese dignitatis q̄sum ad vitam 7 mores. Irregularitas est inhabilitas ad susceptionē 7 executionē ordinum. Excommunicatio est exclusio alicuius a comunione fidelium marie in sacramentis. Interdictū est artario a quibusdam actibus ecclesiasticis excommunicatio. Suspensio est prohibitio ab aliquo aliis auentente. Quantū ad terciū arti. qualiter pene canonice infliguntur dico q̄ depositio 7 degradatio remouent hominem a statu clericali 7 tradunt eum curie seculari. Ita h̄o pena est infligenda a iudice. forma t̄m fm quā est infligenda habet in. 6. decretalium in ritu. de penis. c. degradatio. cause p̄ter q̄s hec infliguntur sunt peccata enormia ut puta heresis. scisma. reuelatio confessionis. p̄mū p̄ter extra de hereti. ad abolēdā. sc̄dm extra de scismati. ad abscondendos. terciū extra de penis. 7 re. Omnis vitius scz sexus. Pena aut̄ infamie incurrit in positioe criminis infamatorij. 6. q. 1. infames 2. c. illi q̄. Pena irregularitatis infligitur a iure. 7 hoc aliqui ex criminibus. aliqui ex illis que possunt interdum esse crimina. Crimina in genere sunt quorū scz symonia ad ordinē sacrū

vel nō sacrū furtiue recipere ordines. Aliud est in ordine nō sacro ministrare. aliud est promaciac nō obseruando penas canonicas. que aliquando possunt esse crimina aliqui nō sunt vt bigamia 7 homicidium nam homicidium aliqui est voluntariū 7 tunc est crimē. 3. etbi. aliqui nō est voluntariū. 7 sic nō ē crimen in eodem. 3. 2. 5. etbi. Excommunicatio aliqui infligitur a iure. aliqui a iudice. s; siue sic siue sic intelligat nō habet numerus excommunicationū. Interdictū autem potest intelligi. aliqui loco 7 nō p̄sone aliqui p̄sone 7 nō loco. quibz loco 7 p̄sone sit. 7 hec pena aliqui consequitur a iure. quibz a iudice. Suspensio autem t̄m infligitur a iure. vt p̄ extra de sen. exco. cū medicinalis li. 6. aliqui infligitur ab homine. Quantū ad quatuor arti. q̄r pene tollunt. de p̄mo scz de deposito d̄r q̄ ille nō potest restitui nisi p̄ papā. de sc̄do scz de infamia d̄r q̄ restituitur p̄ purgationē canonice c̄t̄ vt ex de pur. cano. ex tua 2. De tercio de irregularitate si est symonia p̄tinet ad papā si sit ex officio si ē in b̄nficio p̄t̄ ep̄s dispensare. si ex ordine furtiue suscepto si in illo est sententia excommunicationis p̄tinet ad papam vt si ep̄s mandauerit alicui q̄ ordinē furtiue susceperit q̄ in illo nō ministrat. 7 si ministrauerit ex hoc officio irregularis. 7 nullus dispensare potest cū eo isto casu nisi papa. Si vero istud nō sit sibi iniunctū p̄tinet est ep̄m vel ad quēlibet prelatū regularē cuius debeat ingredi isti tales religionem. extra de eo qui furtiue ordinem suscepit. p̄ totū. Si autē ē



# Questio

irregularis ex amministrazione in ordi-  
ne p̄tiner solūmō ad ep̄m. vt ex de  
cleri. nō or. m̄nt. c. ij. Si est irregla-  
ritas nō ex crimine sic est furus pro-  
pter quā hō dicit inabilis. D̄ q̄ in  
hoc oportet q̄ d̄ns illius sui d̄en-  
tiar hoc est q̄ eū manumittat. extra  
de suis nō or. p. totum Si ē irregu-  
laritas ex illegitima natiuitate. Di-  
co q̄ hoc expectat ad papā. extra de  
filijs p̄biteroz. p. totum Si ē irre-  
gularitas ex mutilatōe r̄ esset enoz  
mis r̄ sit in cā. vij. dispensatur. vt h̄  
tur dist. ly. r̄ extra de corpe vicarijs  
de homicidio r̄ bigamia videbitur  
di. xxxij. Quarto dico q̄ exercitatio  
relaxatur p̄ absolutōez r̄. Quinto  
dico. q̄ interdictū relaxat p̄ illū qui  
illud ip̄osuit. Sexto dico q̄ suspen-  
sio tollitur p̄ relaxatōem factā talis  
suspensionis p̄ eum qui eam intulit.  
¶ Quantū ad q̄ntuz articulū. si pe-  
ne p̄dicte impediāt susceptōem or-  
dinū. Dico q̄ quinqz pene vltime  
nō prohibēt a collatōe vel susceptō-  
ne ordinū. vt habet. i. q. l. ca. q̄ qui  
dam. Et prima scz pena sic est deg-  
datio est dubiū. si ep̄s degradatus  
ordines de facto p̄feret. Ad argu-  
mentū in p̄ncipio dicit. q̄ hereticus  
nō d̄z dare. sed si dederit valet.

## Secunda q̄o

vicefimeq̄nte distinctois  
vbi q̄ritur. Utr̄ ferus muliebr̄ im-  
pediat susceptōem ordinū. videt q̄  
nō. ad Salutas. iij. In sp̄o iesu nō  
est fuus nec liber nec femina nec mas-  
culus. r̄ sic nulla est d̄za inter femi-  
nā r̄ masculū. Ad oppo. xxxij. di. de

## II.

sacramētis r̄c. Ad hanc q̄dem d̄c  
q̄ nō posse suscipe p̄t̄ intelligi tri-  
pliciter. s. vel nō posse debite r̄ hone-  
ste. vt nō posse licite quia ē p̄tra p̄ce-  
ptum. vel nullo mō posse de facto.  
r̄ si acceptaret nihil fieret. Primo  
mō p̄t̄ri id est nō habētes discretō-  
nem nō possunt ordines accipe. cuz  
nō possint illos suscipe cum debita  
reuerentia. Secūdo mō p̄t̄ri nō p̄t̄  
recipe ordinem sacz. quia ab illo li-  
cite prohibetur. Tertio mō dico. q̄  
pueri nō prohibētur potentia remo-  
ta. licet bene potentia p̄p̄nqua. sed  
mulieres simpli impediūtur et po-  
tentia remota. r̄ p̄p̄nqua. quia ille  
nullo modo p̄t̄ ordines suscipere.  
¶ Ad argumentū in p̄ncipio d̄c.  
q̄ intelligit q̄ntum ad glam cōse-  
quendā. sed quantū ad gradū excel-  
lentie in ecclia bene docet d̄zām.

Ira distinctōem vicefina  
serta querit. Utr̄ m̄rimos  
nū fuerit imediate a deo in-  
stitutus. Uidet q̄ nō. nam. Gen. ij.  
Adam instituit q̄n d̄icit. hūc os ex  
ossibus meis r̄ caro ex carne mea.  
¶ Ad oppo. Math. xij. ait xps. nō  
legistis de eo qui fecit masculū r̄ fe-  
minā. r̄ dixi p̄ter hoc d̄mittere hō-  
r̄c. In ista q̄stione sunt tria p̄ncipa-  
liter videnda. P̄mo quid sit matri-  
monij. Secūdo si est honestū viz et  
seiam m̄rimonialiter p̄iigi. Tertio  
de q̄sro p̄ncipali. ¶ Quantū ad  
p̄mū articulū d̄icō q̄ aliud ē ma-  
trimonij. r̄ aliud ē tract̄ m̄rimoni-  
ij. r̄ aliud ē sacramentū m̄rimoni-  
ij. q̄ m̄rimonij est relatio real̄ extrin-  
secus aduenies. vel ē relatio rōis p̄t̄

di. 26. q. p̄. i. v̄mca  
oratio m̄ p̄t̄ im̄  
a deo m̄t̄

ob. 1.  
p̄. 2.  
ad. 0.  
os. 19.  
1.  
2.  
3.  
p̄.  
1. oratio

Contra mat  
monij.  
ac matmo

manens in aiabus iugum. **C**ontra-  
ctus aut matrimonij est in fieri. et est a-  
ctus vel passio interior vel exterior.  
**S**acramentum matrimonij. q. est signum  
signans tractum matrimonij simpliciter  
in fieri. Et tunc datur eorum tria tales  
descriptioes: Primo qd est matrimo-  
nium. Dico q est vinculum indissolubi-  
liter mariti et feminae ex mutua  
translacione corporum mutue praesentis suo-  
rum in se invicem facta ad procreandum  
prolem debite educandam. **C**ontractus  
vero matrimonij est maris et feminae  
mutua translacio praesentis suorum corpo-  
rum pro usu perpetuo ad procreandum  
prolem debite educandam. **S**acramen-  
tum matrimonij est expressio certorum  
verborum maris et feminae ad se invicem si-  
gnificantium traditorem mutue praesentis  
corporum ad prolem debite procrean-  
dam ex institutione divina efficaciter  
signans gratiam preferendam mutuo con-  
tractibus ad salutem mutua aeternorum  
gratiosam. **Q**uantum ad secundam arti-  
culum fuit opinio Socratis. ut patet in poli-  
tico. q. non erat honestum maritum et  
mulierem matrimonialiter coniungi. sed q.  
omnia essent comitia. Sed haec opinio apud  
theologos et philosophos in eodem iudicio repro-  
batur. In 4. articulo ponuntur tres conclusio-  
nes. Prima q. honestum est ad pro-  
creandum prolem debite educandam ma-  
ritum et feminae indissolubili vinculo  
sibi invicem copulari et etiam obligari.  
Ista conclusio patet q. finis est honestus  
sepe procreatio filiorum. et sic actus bonus  
vel ethicus. ubi habetur q. sicut se habet prae-  
cipuum in speculabilibus. sic finis in agi-  
bilibus. sic q. si operatio est bona mo-  
raliter oportet q. illa bonitas habeat

a fine tota conclusio habetur ab Augustino  
sup. Gen. dicente Bonum plus non habet  
sua prole. sed spes ac desiderium q. pro-  
les ad hoc quod ut religiose informetur  
Secunda conclusio q. honestum est ad pro-  
creandum prolem debite educandam ma-  
ritum et feminae praesentis suorum corporum si-  
bi invicem tradere pro usu perpetuo. hoc  
patet. nam proles non producit nisi pro usu  
viri et mulieris. Item in matrimonio  
fit obligatio contractus. iste contractus  
non est nisi mutue donatio praesentis cor-  
porum perpetuo ad illum actum. Tertia  
conclusio q. congruum est dilectionem illam  
mutuam a deo a probari. Patet. nam  
tractura est dei. sed quod est alteri non  
modo dat licite iusto domino. sed in matri-  
monio fit debita corporum donatio.  
ergo volente domino et a probante deo  
**Q**uantum ad tertium articulum. dico tres con-  
clusiones. Prima q. matrimonium  
fuit a deo institutum. hoc patet Mar-  
tini. Quos deus coniungit homo non sepe-  
locatur ipse de coniunctione matrimo-  
niali. quod fuerit institutum a deo et in  
paradiso: habetur xxxij. q. ij. sicut. Si  
et se. Secunda conclusio. scilicet quod fuit insti-  
tutum. Dico q. in matrimonio duo  
sunt. scilicet contractus matrimonij et obli-  
gatio indissolubilis. Contractus est a deo  
institutus ante lapsum. Beatus Hieronymus. cum dicitur  
est. hoc nuncios et ossibus meis. et post  
lapsum Beatus Hieronymus. multiplicabo eternas  
tuas. fuit hoc institutum ante peccatum in  
humani generis propagatione post peccatum in  
infirmiutatis remedium. xxxij. q. ij. q. d.  
qd. Sed quantum ad obligationem indis-  
solubile instituit deus matrimonium  
cum ait. Reliquet homo patrem et matrem  
et adhaerebit uxori suae. non in membra

- 1.
- 2.
- 3.

23

3

2.  
3



di. 17.

# Questio 1

nee sed sp. Tertia conclusio q̄liter fuit institutu matrimoniu. dr q̄ in p̄ci pio mōi sub p̄cepto vt mōdus mlti/ plicaret. sed cessante illo statu cessa uit p̄ceptū. 7 ideo sc̄da institutio rē pore legis gr̄e habuit indulgētia 7 nō p̄ceptum. Ad argu. in p̄ci pio dicit q̄ Adān sicut p̄cco p̄tulit il la verba. 7 sic nō a seip̄o.

cor?

Irea distincōem vicesimā septimā q̄ritur. vtz desini/ tio magistri d̄ matrimonio sit ueniēs. Videt q̄ nō. nam i illa definitōne ponit mutua translatio corp̄oz suoꝝ. sed hec mutua trāsla/ tio ē in honesta. ergo rē. Ad oppo. p̄z q̄ magistꝝ op̄io doctoris q̄ fm d̄cā ad p̄cedēre q̄dem definitio ma gistri d̄et intelligi sicut explicāda ē per definitōem v̄l descripiōnem ibi posita. i. q̄ si termi accipiant p̄rie in ista iunctioe tūc debet intelligi iunctio habitual̄ idē q̄ obligatio. si aut̄ accipiat pro p̄tractu p̄rie tū iunctio p̄t stare p̄ actu iūgendī. v̄l passione que includit vtūqꝝ actū sez interiorē 7 exteriorē p̄sonaz ex a ctu suo iūctaz. Ad argumentū in p̄ci. dico. q̄ nō est inhonestā deo volēte 7 a p̄robāte maxime cū fiat pro sine honesto.

## Ecunda qō

vicesime septie distincōis vbi q̄ritur. vtz cōsensu exp̄ssus ver bis sit cā effectia m̄rimoniū. Ūt q̄ nō. nā nūc null⁹ posszē cert⁹ de ma trimonio. sic nec de cōsensu alteri⁹. n̄ em̄ videt volūtatē alteri⁹. 7 sic non p̄t h̄re rōem infallibilē. Ad oppo. ē

## Q. II

magister. Solutio q̄ nō est cā suffi ciēs. sed ē dispō breuis sic baptisari vel ordinari ad caracterē Ad argu. in p̄ci. dico q̄ talis certitudo p̄t eē q̄lis requiritur i actib̄ hūianis emp̄o nis v̄l v̄ditōnis. nō em̄ requit certi tudo demōstrata. q̄re rē.

Irea distincōez vicesimā octauā q̄rit. vtz solus cōsensu exp̄ssus h̄bis d̄ p̄nti cau set matrimoniu. Videt q̄ nō. nā oē vinculu v̄l copla carnal post cōsensu exp̄ssum h̄bis de futuro licite se q̄tur. nec t̄les dicūtur fornicari. q̄ nō solus assensus de p̄nti. Ad oppo. ē magister i littera. Dic q̄ cōsensu de futuro nō causat. sed q̄ntio p̄cedens 7 hec distincio iueniēti q̄stione de/ termiabiū. idō eas sub breui relinq̄ mus. Ad argumentū in p̄ci. dico q̄ illa copla facit illū actū indissolu bilē. q̄ tū prius p̄ illa h̄ba nō erat in

Irea distincio dissolubil nē vicesimā nonā q̄rit. vtz cōsensu coact⁹ sufficiat ad p̄trahēdū vez m̄rimoniū. Videt q̄ sic. qz baptisat⁹ metu penaz suffici enter cōsentit vt h̄e recipiet baptil mū. Ūn cogēdus ē ad obfuarōez f̄ dei iā p̄cepte. eē de baptil. 7 ei⁹ esse. maiores rē. q̄ a sili i p̄posito. Ad oppo. eē de sp̄salibz. Dic ponit op̄io pria Botfredi d̄ fontibz. q̄li. rii. q. xv. q̄ lz hō possit cogi ad h̄ba p̄ferē da. nō tū p̄t cogi ad cōsensuz. 7 iō si cōsensu recta p̄sumit cōsensuz fuisse libez 7 ita obligare. ip̄robat op̄io q̄ ad vtūqꝝ d̄m. Si i hac qōe p̄mit/ tēde sunt aliq̄ distincōes. Den̄ re sp̄dendū. distincōes sūt q̄tuor. nā

Sensus alius tacit<sup>o</sup>. alius exp<sup>l</sup>us.  
 vt nota<sup>r</sup> extra. qui. clerici vel voue/  
 res m<sup>r</sup>imoniu<sup>m</sup> trahere p<sup>r</sup>it. c. vlti.  
 Itē sensus exp<sup>l</sup>us al<sup>o</sup> de p<sup>r</sup>iti. vt  
 accipio te in meā. vt nota<sup>r</sup> extra de  
 spon. in ca. pe. Item sensus alius  
 absol<sup>u</sup>o. alius ad<sup>o</sup>nat<sup>u</sup>s. ⁊ h<sup>o</sup> di/  
 uersimōe s<sup>m</sup> diūsas ad<sup>o</sup>tes expo/  
 sitas. vt habet in p<sup>r</sup>dicta Ru. Item  
 sensus al<sup>o</sup> liber. alius coactus. vt  
 nota<sup>r</sup> extra de his que. vi. met<sup>o</sup> ve  
 causa fuit. c. i. ⁊ b<sup>e</sup>ur iij. et h<sup>o</sup>. ca. de  
 volūtario ⁊ inuolūtario. ⁊ s<sup>m</sup> hoc  
 sunt vidēda duo. P<sup>r</sup>imo de sensu  
 tacito. Secūdo de sensu coacto.  
 ¶ Quantū ad primū articulū dico  
 aliquas cl<sup>o</sup>siones. P<sup>r</sup>imo q<sup>o</sup> sen/  
 sus tacitus nō facit m<sup>r</sup>imoniu<sup>m</sup>. Pa  
 ter. nā m<sup>r</sup>imoniu<sup>m</sup> est sac<sup>r</sup>m. sed sac/  
 mentū est signū. ergo cā m<sup>r</sup>imoniu<sup>m</sup>  
 dēt esse signū. Sed, in sensu tacito  
 nullū est signū. vt habet ab aristo.  
 p<sup>r</sup>. et h<sup>o</sup>. sic in<sup>o</sup> ente q<sup>o</sup> volūtas hoīm  
 absconse sunt. oportet q<sup>o</sup> p<sup>r</sup> oparōes  
 exp<sup>l</sup>ant. Secūda cl<sup>o</sup>sio. q<sup>o</sup> sen/  
 sus de futuro etiā s<sup>m</sup> his exp<sup>l</sup>is non  
 causat m<sup>r</sup>imoniu<sup>m</sup>. Pat<sup>r</sup> q<sup>o</sup> in m<sup>r</sup>i/  
 monio dēt esse sensus plen<sup>o</sup>. sed in  
 futuro nō est plenus. nam q<sup>o</sup> nō est  
 nō est plenū. sed futur<sup>o</sup> est q<sup>o</sup> nō dū  
 est. ergo rē. Tertia cl<sup>o</sup>sio. q<sup>o</sup> sen/  
 sus de p<sup>r</sup>iti s<sup>m</sup> his exp<sup>l</sup>is causat m<sup>r</sup>i/  
 moniu<sup>m</sup>. p<sup>r</sup> p<sup>r</sup> arriū ad scdā cō/  
 clusionē rōne sic ille sensus causat  
 tractū m<sup>r</sup>imoniu<sup>m</sup> q<sup>o</sup> d<sup>r</sup>ingestradūc  
 sibi p<sup>r</sup>ātem corp<sup>o</sup>z suoz. sed iste ē  
 sensus exp<sup>l</sup>us s<sup>m</sup> his de p<sup>r</sup>iti. q<sup>o</sup> rē.  
 Quarta cl<sup>o</sup>sio. an sensus ad<sup>o</sup> o  
 nat<sup>u</sup>s sit causa m<sup>r</sup>imoniu<sup>m</sup>. D<sup>r</sup> q<sup>o</sup> cō  
 sus ad<sup>o</sup> nalis vel sit. p<sup>r</sup> s<sup>m</sup> ba de fu/

turo. vel p<sup>r</sup> verba de p<sup>r</sup>iti. Si p<sup>r</sup> ver  
 ba de futuro. Notandū tñ q<sup>o</sup> ad<sup>o</sup> o  
 de futuro. aut apponit p<sup>r</sup> modū pe/  
 ne. aut vt determinatio tract<sup>o</sup>. Si  
 p<sup>r</sup> modū penē null<sup>o</sup> ē vigoris p<sup>r</sup> eo  
 q<sup>o</sup> m<sup>r</sup>imonia dēt esse libera. vt si  
 q<sup>o</sup> dicat p<sup>r</sup>mitto tibi trahere s<sup>m</sup> pe  
 na centū scutoz. Si autē apponit  
 vt determinatio tractus. est distin/  
 guēdum. q<sup>o</sup> hec ad<sup>o</sup> o q<sup>o</sup> honesta. vt  
 inhonesta. Si est honesta. statē ad<sup>o</sup>  
 tione. statē sponsalia. nō statē nō sūt  
 spōsalia. Exēpl<sup>o</sup>z vsq<sup>o</sup> q<sup>o</sup> dicat cō  
 trahā tecū. si placuerit p<sup>r</sup> meo. vel  
 si volueris p<sup>r</sup>uerti ad fidē. Si autē  
 ad<sup>o</sup> o est inhonesta. hoc dupl<sup>r</sup>. q<sup>o</sup>  
 autē est trahā subam. m<sup>r</sup>imoniu<sup>m</sup>. aut  
 nō. Si trahā subam m<sup>r</sup>imoniu<sup>m</sup>. nul/  
 la est obligatio. vt si dicat traham  
 tecū. si p<sup>r</sup>curaueris. venena sterilis  
 tis. Si autē est inhonesta. ⁊ nō tra  
 substantiā matrimoniu<sup>m</sup>. vt si dicat.  
 cōtraham tecū. si furatus fueris. vel  
 si deus offenderis. talis ad<sup>o</sup> o pro  
 non adiecta habenda est. id ē q<sup>o</sup> ista  
 ad<sup>o</sup> o nō impediāt matrimoniu<sup>m</sup>.  
 Si sensus fiat p<sup>r</sup> verba de p<sup>r</sup>enti.  
 aut conditio est p<sup>r</sup>enti. aut p<sup>r</sup>esens  
 aut futura. Si conditio est p<sup>r</sup>enti.  
 vt accipio te in meam. si mor<sup>o</sup> est  
 pater meus. Vel de p<sup>r</sup>enti accipio  
 te in meam. si tu es virgo. stante cō/  
 ditione. stat m<sup>r</sup>imoniu<sup>m</sup>. Si autem  
 ad<sup>o</sup> o est de futuro. aut est futur<sup>o</sup>  
 necessariū. vt accipia tē si tras sol oz.  
 est m<sup>r</sup>imoniu<sup>m</sup>. Si futur<sup>o</sup> est con/  
 tigen<sup>o</sup>. Dico q<sup>o</sup> nō est m<sup>r</sup>imoniu<sup>m</sup>.  
 nisi copula carnalis subsequatur  
 ¶ Quantū ad secūdum arti. scz q<sup>o</sup> n<sup>o</sup>z



# Questio. <sup>bonica.</sup>

ad sensus coactū videbūtur duo  
Primo quāter pōt esse sensus coac-  
tus. Secōdo si ille sufficiat ad pben-  
dum mīrimonū. De p̄rio dico tres  
p̄pōnes. Prima q̄ volūtas nā pōt  
simplr cogi ad actū volendi. h̄ ba-  
bes de p̄oiciēte mercimonia i ma-  
ri. iij. ethi. nā vltimate ille actus est  
volūtarius. idēz habes in p̄ia dis-  
p̄imi sententiāz in illa q̄ōne. Utr̄  
app̄hēso vltimo fine p̄ intellectus  
rē. Secōda p̄pō q̄ habens volūta-  
tem pōt cogi ad aliquā passiōē. vt  
pōt ligari. vel ad dandū cuz manu  
sua alteri. de quo habet v. ethi. q̄ il-  
le q̄ mota sua manu ab alio dat al-  
teri. facit iniustū. sed nō iniusticiam.  
Tertia p̄pō q̄ habens volūtaēz  
pōt cogi ad aliquā actiōē hūanam  
nō simplr. sed fm qd. vt dictum est.  
de p̄oiciēte mercimonia in mari.  
Secōdo si iste sensus coactus suffi-  
ciat ad p̄trahendū mīrimonū. Dis-  
co q̄ nō. vt habet expresse extra de  
spon. ca. cū locū. r. ca. se. p̄sultarōni.  
Nam nemo cogēdus est ad matri-  
moniū r coactus sepatur. xxvi. q. ij.  
si vez. r. ca. se. xxij. q. ij. ca. vltimo.  
Ad argumentū in p̄cipio dicif.  
q̄ nō est sile. naz in baptisimo nō re-  
quiritur vsus rōnis. sed in mīrimo-  
nio sic. ideo silitudo nō valet.

Ira distinctiōem tricesimā  
q̄ritur. Utr̄ ad p̄trahendū  
mīrimonū req̄rat sensus  
sequens a p̄hēsiōē nō erroneam.  
Uidef q̄ nō. nam sacerdos credēs  
baptisare vnā p̄sonam si baptisaret  
aliā. esset baptisat. ergo error ibi  
nō impedit. paritōne nec hic impe-

Di. 30. q. p.

diet. Ad oppositū est mgr in lra. In  
ista q̄stione sunt duo faciēda. P̄i-  
mo ponētur distinctiōes. Secōdo con-  
clusiones r dubitaciōes. Quantū  
ad primū articulū est distinctio ista.  
q̄ in mīrimonio est q̄druplex error.  
scz error p̄sone. error fortune. error  
cōditionis. error p̄tractus vel con-  
sensus mīrimonialis. vt puta quan-  
do alter p̄ligatoz p̄trahit aīo sim-  
pliciter. vero p̄trahit dolose v̄tēs  
p̄bis r signis sine anīmo p̄trahē-  
bendis. Quantū ad secūdum articu-  
lum ponūtur quattuor p̄clusiones  
Primo q̄ error p̄sone impedit ma-  
trimoniū. nisi supueniat cōsensus.  
Ista p̄t q̄ia in mīrimonio dēt esse  
sensus. Sed si ego puto p̄trahē-  
re mīrimonū cum Maria. r illi do-  
p̄sensum. Si verō mihi dat alia il-  
li nō p̄beo p̄sensum. agit cum illa  
nō p̄trabo. hoc habes. xxvi. q. i. §. i.  
Secōda p̄clusio q̄ error fortune non  
impedit. nā si puto q̄ habet millez  
nō est sic illō nō impedit. nā ista sūt  
accēntalia i mīrimonio. r ecēntiale si  
dēt variat i accēntale. De errore for-  
tune hēs. xxvi. q. i. §. i. Tertia p̄clu-  
sio q̄ error p̄ditionis ipedit mīrimo-  
niū. vt q̄n putat esse liber. r est s̄uus  
xxvi. q. i. §. i. Sed ibi est norandū  
fm aliquos doctores q̄ error p̄di-  
tionis pōt esse triplex in p̄sonis. q̄a  
aut est p̄s p̄ditionis. vt cum s̄uus  
p̄trahit cū ancilla. aut melioris cō-  
ditionis. vt q̄n seruus p̄trahit cum  
libera. aut deterioris p̄ditionis. vt  
cū liber p̄bit cū ancilla. dico q̄ i duo-  
bus casibz primis error nō ipedit.  
Intertio p̄o sic. Quarta cōclusio q̄

error cōsensu impeditur quando  
 alter iugum dicitur aīo simplici.  
 alter dolose utens s̄bo sine aīo. r̄ s̄  
 hoc clauditur q̄ in facie ecclie. i. in  
 foro iudiciali: est m̄rimoniū. sed in  
 facie dei. i. in foro penitēciali: iste er-  
 ror ipedit m̄rimoniū. p̄z. nā in ma-  
 trimonio requiritur cōsensu vt p̄nci-  
 pale r̄ subale. r̄ verba vt minus p̄nci-  
 cipale. r̄ sic deficiente p̄io vt p̄nci-  
 pale deficitet sc̄m vt minus p̄nci-  
 pale. In hac q̄rta conclusōe ponit p̄-  
 pinio Richardi in iij. di. xxix. q. iij.  
 arti. i. Sed si alius dicit in m̄rimo-  
 nio ip̄e vocet Jo. r̄ dicat. Petr⁹ te  
 desponsat ille ē ligat⁹. Di q̄ l3 Ca-  
 noniste dicat in hoc passu q̄ nō est  
 ligatus rōne mutatiōnis nois q̄ ad  
 iudiciū penitēcialē p̄ ca. tua nos ex-  
 tra despon. t̄n̄ apud theologos vi-  
 detur m̄ibi dubiū r̄ apud deū. nam  
 si diceret. Ego accipio te in vxorez.  
 r̄ nō noīaret se Petr⁹ vel Johāne.  
 nūquid illa esset sua vxor. certe sic.  
 Nam cōsensu facit vxorem. r̄ ille ē  
 a priori. noīa vero sunt a posteriori  
 r̄ prius non variat p̄ posterius. Et  
 sic in his casibus l3 quo ad mūdus  
 cogatur. quia canon p̄dictus sic de-  
 terminauit in foro iudiciali. tamē q̄  
 ad deū etiam credo q̄ cruciabitur.  
 maxime si aliq̄ virgo p̄didit virgi-  
 nitatem suā. Et sic cludo. q̄ licet  
 nō sit eius maritus in foro ecclie est  
 tamē eius marit⁹ in foro iudiciali.  
 q̄ temp̄ iudex ecclasticus iudicabit  
 pro m̄rimonio. vtz q̄ p̄sfor nō d̄s  
 eū absoluere nisi primo det m̄rimo-  
 niū s̄zini tale q̄le s̄zinitibz illi⁹ p̄di-  
 tionis solet dari. Ad argumētū in  
 p̄ncipio dico q̄ nō est s̄le. nā in ba

primo nō est p̄ractus mutu⁹ sicut  
 in m̄rimonio. nec est error d̄s tamē  
 m̄cedat dare sacramentū illi p̄one-  
 quo p̄ns est. nō sic i m̄rimonio

Ecūda que

stio tricesime distinctiōnis.  
 vbi q̄rit vtz inter s̄zine Mariā et  
 Joseph fuit verū m̄rimon. ū. videt  
 q̄ nō vtz. q. i. Nouentibz non solū  
 nubere sed velle nubere dānabile ē.  
 A loppositū est mgr̄ in l̄ra. r̄ acci-  
 pitur Marthe. i. cū esset desponsata  
 In ista q̄stione sūt duo arti. In pri-  
 mo arti. ondit q̄ inter s̄zine Ma-  
 riam r̄ Joseph fuit vtz m̄rimoniū.  
 Hoc p̄z p̄ auctoritates q̄s mgr̄ ad-  
 ducit in l̄ra. Circa qd̄ notandū est:  
 q̄ in m̄rimonio est duo cōsiderare. s.  
 eētiam r̄ significatū. Essentia hē-  
 tur ex solo mutuo cōsensu. Signifi-  
 catū vero p̄ copulam carnalem. qd̄  
 probat per ca. debitū. de biga. vbi  
 dicit q̄ p̄ m̄rimoniū carnali copla  
 nō p̄sumatū designat charitas que  
 est inter deuz r̄ iustam aiām. iux̄ illi  
 lud apli. Qui adheret deo vn⁹ sp̄i-  
 ritus ē cum eo. Carnalis s̄o copu-  
 la addit ad m̄rimoniū respectu sca-  
 ti. nam p̄ ip̄am significat vnio sp̄i-  
 cum ecclia iuxta dictum Jobis pri-  
 mo. Et s̄būm caro factū est. Et q̄  
 cludo. q̄ copula nō est de essentia.  
 licet sit de significato. In secundo  
 arti. ondit quō cuz voto s̄zinitatis  
 pōt stare m̄rimoniū. Et ē prima op̄-  
 pinio Richardi in p̄nti di. q. i. arti.  
 ij. r̄ Hen. quol. it. q. ij. r̄ xi. dicit q̄  
 vouerat sola p̄ditōne s̄zinitatē sic  
 si deo placuerit vel placeret q̄ sua



# Questio

ret fignitate. h̄ doctor iprobat Sz  
 est opio Scoti q̄ simplr vouit fgi  
 nitatem z nō cuz p̄ditione z p̄cessit  
 ibi traditōem p̄teritis corpis i ma  
 trimonio. Ioseph. nō tñ in vsuz. nā  
 certificata fuit p̄ angelū q̄ nūq̄ vir  
 ginitas eius peteret. Nā habemus  
 Maribel. i. q̄ angel⁹ instruxit Jo  
 seph dicens. noli timere accipe Ma  
 riā in p̄iugē tuā. multo fortius tenē  
 duz ē q̄ ip̄a a deo vl̄ ab angelo fuit  
 instructa dicēdo. noli timere accipe  
 Ioseph virz iustū in p̄iugēz tuā. qz  
 spūs sanctus dabit tibi eū in custo  
 dem z teste fignitatis tue. q̄ tecum  
 pari voto p̄tineat. Sz decuit m̄rēz  
 xpi vouere fignitātē. dico q̄ sic. nā  
 decuit xpm̄ q̄ est speculū. sine macu  
 la h̄re habitaculū seu matrē incorru  
 ptam re z volūtate. Sed p̄fecta in  
 corruptio volūtatis ē in voto casti  
 raris. h̄ decuit m̄rēz xpi vouere et  
 euare fignitātē. Sz decuit esse vir  
 ginē z alicui despōsari d̄ fignitate.  
 Dico q̄ sic. qz sicut prim⁹ Adam  
 fuit de terra fignea. sic sc̄ds Adam  
 id ē xps̄ debuit eē ex fignē. Hoc ha  
 bent p̄cedere. Hebrei q̄ tenēt duas  
 l̄ras vocatas Mem. z vlt̄ia ē clau  
 sa q̄ figurat virginē clausaz. Itē q̄  
 sp̄ ponit in sine decōis illud. Mem  
 sicut s̄ nrm̄ rotūdum. Sed in vno  
 loco iuenit̄ d̄ sic in hebraico. ha  
 ba. le. Mab. id ē virgo. z iuenit̄ in  
 Laia. z est̄ figura q̄ inter legē na  
 ture z legē gr̄e i medio. i. in lege scri  
 pture debeat poni Mem. clausum  
 id ē virgo Maria. Itē eccl̄a ē fgo  
 et spōsa. h̄ debuit figurari. nō habuit  
 a q̄ mell⁹ figuraret q̄ a m̄rē xpi. Q̄

# II.

esse spōsa d̄r Aug⁹. q̄ fuit necessi  
 tas vt despōsata esset fgo nili p̄re  
 rea q̄renus hoc sac̄m diabolo cela  
 ret. Ex quo habet q̄ virgo p̄traixit  
 vez m̄rimoniū. z p̄cessit p̄tēz cor  
 poris h̄ nō vsum. z sic q̄ vsus non  
 est de essentia m̄rimoniū. sed iō pō  
 tur q̄a est quedā ratificatio p̄iugē.  
 sed sine illa est m̄rimoniū vt p̄z ex  
 p̄dictis. Ad argumentū in p̄inci.  
 dico. q̄ debet intelligi de volūtibz  
 nubere fm̄ cōz legē quibz nō p̄stat  
 certitudinalr q̄ nūq̄ vsus sequens  
 ad talem actum petetur

Ira distinctōez tricesimā  
 primā q̄rur. Ux̄ sint tria  
 bona m̄rimoniū q̄ m̄r p̄  
 nit in littera. i. fides. p̄oles. z sacra  
 mentū. Uidet q̄ nō. nam inter adul  
 terz z adulterā pōt eē matrimoniū  
 vbi nō est bonū fidei. Ad op̄o. est  
 magister i littera. Ad istā q̄nē d̄r.  
 q̄ t̄ia p̄cedentia s̄nt bona matrimo  
 niū. nam ad hoc q̄ matrimoniū ha  
 beat esse p̄pletū. tria sunt necessaria  
 sc̄z institutio. vsus. z fructus. Rarō  
 ne institutiōis est bonū sacramen  
 ti. Rarōne vsus est bonū fidei. Ra  
 tione fructus est bonū prolis. Se  
 cūdum doctorē in m̄rimonio sunt  
 tria. Unū tanquā bonū intrinsecū  
 cui cor̄ponder bonum sacerdoti.  
 Aliud tanquā proxim⁹. cui cor̄re  
 spondet bonū fidei. Aliud tanquā  
finis vltimus. cui cor̄respōdet bo  
 num prolis. Q̄ triplex sit bonū ma  
 trimoniū. vel q̄ ista tria i noīata sint  
 bona in matrimonio. babes in de  
 creto. xxv̄. q̄. h̄. Omne. xxxij. q̄. ii.  
 sicut. in sine. Ita tria bona fuerunt

in parentibus Christi. proles enim fuit ipse  
 Christus. fides quia nullum adulterium, sa-  
 cramentum quia nullum divorcium. xxvij.  
 q. ij. Omne. Nota quod ista tria in  
 omni matrimonio sunt. et ab his matri-  
 monium habet indissolubilitatem. Item  
 nota correlatiue quod contrahens sub op-  
 posita conditione aliorum istorum trium  
 nihil facit sed peccat. et obligatur ad  
 recedendum ab omni usu mutuo. Ita  
 te istius tractatus. Ad argumentum  
 in principio dico quod bonum fidei est se  
 in obligationem non in executionem.

¶ Circa distinctionem tricesimam  
 secundam queritur. Ut in matri-  
 monio sit necessarium simpliciter  
 reddere debitum petenti. Videtur quod  
 non. nam tempore sacro non tenetur quis red-  
 dere debitum. nam tunc esset indisposi-  
 tus ad comedendum carnes agni pas-  
 chalis. sed nullus efficitur ydoneus ad  
 eucharistiam propter actum ad quem  
 necessario obligatur. ergo etc. Ad  
 oppositum prima ad Corinthios. ad re-  
 pus. Vir uxori debitum reddat. In  
 ista questione tria sunt videnda. Pri-  
 mo si simpliciter reddere debitum est ne-  
 cessarium pro omni loco et tempore. Ter-  
 tio si actus coniugalis est sine peccato  
 ¶ Quantum ad primum articulum dico  
 quod aliquis potest iuste non reddere debi-  
 tum petenti. et hoc tripliciter. Primo si  
 alter coniugum amittit ius petendi.  
 Per. nam in fornicatione coniugis tunc  
 ignoscens non tenetur reddere debi-  
 tum lapsi vel ignoscenti. quod lapsus  
 in fornicatione amittit ius petendi.  
 Secundo si alter non habet ius reddere  
 debi pro tunc ut si intraret religionem.

ambo vel alter. Tertio si alter obli-  
 gatur ad non reddendum vinculo for-  
 tiori ut si infirmus. et propter illum  
 actum veniret in periculum non tenetur vel  
 tempore menstruul mulieris. Quantum ad  
 secundum articulum. scilicet de loco et tempore. Dico  
 quod non debet peti in tempore solennitatis.  
 sed si periturus debet reddere. sed petens  
 est in culpa. Item non debet reddere  
 tempore coactionis. xxxij. q. iij. c. i. nec  
 in tempore natiuitatis Christi. nec in alijs se-  
 stiuis diebus. xxxij. q. iij. quod tunc etc.  
 etc. Item in tempore ieiuniorum xxxij. q. iij.  
 si causa. et duobus casibus sequitur. Item nec tempo-  
 re menstruo ibidem de loco dico quod in  
 omni loco est reddendum. si locus non  
 sit sacer. Sed si in loco sacro debuisset  
 manere pro multo tempus posset in il-  
 lo loco peti. Quantum ad tertium articulum.  
 si actus coniugalis sit sine peccato.  
 Dico quod aliquando est meritiorius ut  
 dum sit causa proliis precreande ad cul-  
 tum diuinum ut patet antiqua faciebat.  
 Nam prima causa matrimonij debet esse  
 intentio proliis xxxij. q. ij. pudor. Ali-  
 quando fit gratia reddendi debitum uxori  
 primo ad Cor. vij. Vir uxori de-  
 bitum reddat. Aliquod est iustus vi-  
 tando fornicationem. ideo apostolus prima  
 ad Cor. Unusquisque propriam suam  
 uxorem habeat propter fornicationem  
 vitandam xxxij. q. ij. sicut. §. se. et capi-  
 quicquid. Item propter intentionem pro-  
 liis coire excusat propter bonum ma-  
 trimonium. xxxij. q. ij. solet queri. verum  
 quod aliquando actus matrimonij est illicitus  
 ut dum quis facit cum uxore sua causa libi-  
 dinis. Ad argu. in principio. etc. quod non est  
 intelligendum quod absolute habeat se  
 abstinere tempore sacro. sed de quod vacans



orōni vt cū maiori reuerētia agnū  
suscipere possint.

Itē distinctionēz tricesimā  
terciāz querit vtz aliqui in  
lege mosaica vel in lege na  
ture fuit licita bigamia. v. q. nō. qz  
bigamia est ptra legez. vt hī ex illo  
dicto Bēn. ij. Erunt duo in carne  
vna ¶ Ad opositū. 2. Reg. 1. In  
ista gōne dicit q sic. nam Bēn. xvj  
hī q abrahā habuit saram z agar. z  
sic aliquo tēpe fuit licita bigamia  
etiam de iacob Bēn. cxi. q habu  
it quoz vxores. Silr de dauid. ij.  
Reg. v. q habuit qnz. et sic cū isti  
essent sancti patres. v. q bigamia  
fuerit aliqui licita. Sed est dubium  
qz in mīmonio est iusticia cōmura  
tiua. Iusticia cōmutatiua requirit  
equalitatē. v. ethi. Sz in bigamia  
nō est equalitas scz q vnus habeat  
plures z plēs nō nisi vnū. ergo zc.  
Itēz qd est ptra naturā nō est licitū  
sz bigamia est hmoi ergo zc. Et tō  
hic erunt duo videnda. primo quō  
in bigamia est iusticia cōmutatiua  
z nō equalitas. scdo quō bigamia  
nō est simpliciter ptra legem natu  
re. ¶ Quantū ad primū arti. decla  
rat duplr. primo ex pte instituent  
ptractū. secūdo ex pte ptractus. p  
mo iusticia cōmutatiua requirit eq  
liratē cōmutatorz scz ppter plem p  
creandam z fornicationē vitandaz  
sed ppter hmi corpus viri est ma  
ioris valoris q mlieris corpus. qz  
p eodem tēpe vir potest plures se  
cundare. z vna nō a pluribz sed ab  
vno. z sic potest esse optima equali  
tas q vnus sit plures ppter alium fi

nem scz ppter fornicationem vitan  
dam. in hoc sunt equalis valoris.  
Et sic dico q licz esset licituz q vna  
vni sociaretur tamen ad mltiplican  
dum z generandū dei cultores fuit  
dispensatū. Pppter secundū prin  
cipalis causa fuit pcreatio. plis et  
cuitatio fornicationis. Et sic cuz in  
ista principali vir super superabit in  
alia. non p se sed ex psequenti scz q  
superabundantia hmi su ppleat in se  
cūdo. ¶ Quantū ad secundū arti.  
est sciendū q aliquid dicit de lege  
nature dupliciter. vno modo pma  
rio quod ē hic. sicut pncipiū praecri  
cū simpliciter notū lumen rationū  
naturalium. vel sicut pditio demō  
strata ex illis pncipijs. Alio modo  
est solum dictamini rōis nature  
p loco z tēpe. Contra pimum nō  
cadit dispensatio imo opositum  
eius semp est peccatū. Sed contra  
secundū bene cadit dispensatio in  
casu. z isto modo. monogamia. i.  
cū vna vxore est de lege nature. bi  
gamia pō contra lege nature. Vel  
dicit doctor q bigamia est de lege  
nature secundario. sicut monoga  
mia pmario. ¶ Ad argumentū in  
principio piz p secundū arti.

## Ecūda que

stio tricesime tercie distin  
ctiōis. vbi querit vtz bigamus añ  
baptismū post baptismū possit ad  
sacros ordines pmoueri. videtur q  
sic. fm hierony. z est dist. xxvj. c. j.  
¶ Ad opositū dist. xxvj. z habet p  
augustinū sup eplāz ad Titū. Ad  
istam questionē piz p omis q hmoi  
bb

bigamus nō potest ad sacros ordi-  
nes pmoueri. vt ponitur in canone  
di. xxvj. c. acurua. 7 si vna, in ista q̄  
stione ponit̄ duo articuli. in p̄mo  
ostendit quid tenendū est. In secun-  
do ostendit quare arata sacris or-  
dinibus. ¶ Quantū ad p̄mū articu-  
lū dicit̄ q̄ ois bigamus siue ante ba-  
ptismū siue post se irregularis. 7 po-  
nit̄ hic opinio Sanden. quolibero.  
vj. q. xx. dicens q̄ irregularitas nō  
potest trahi ante baptismū. s; hec  
opinio improbat̄. ¶ Quantū ad se-  
cundū articulū. p̄ quā causam biga-  
mus arata sacris ordinibus post  
baptismū. ponit̄ duas rōnes. Pri-  
ma est ratio agnitatis que dicitur  
esse defecus sacra menti. Secūda  
est ratio necessitatis. circa quā po-  
nit̄ opinio q̄ baptismus nō delet  
nisi pctm̄ vel sequelas peccati p̄prij  
sed bigamia nec est pctm̄. nec seque-  
la. Et est opinio Bartholomei brix-  
ien. in dcre. di. xxvj. sup. c. deinde  
Et aponit̄ 7 subiūgit̄ opinio Ba-  
siani glosatoris decreti. 7 notat̄ di.  
l. c. si q̄s viduā. sup illo verbo post  
baptismū ip̄robat̄ ambas opinio-  
nes. Secūda opinio q̄ bigamia in-  
ducit infamīā seu irregularitatē ex  
natura actus. 7 ideo nō potest tolli  
p̄ ecclesiam. nec tollit̄ p̄ baptismū.  
Et est opinio nicolai furiosi. vt vi-  
detur notari in decretis. distin. l. c.  
quicūq̄. improbat̄ opinio doctorū  
q̄ bigamia mere est ex instituto ec-  
clesie etiam irregularitas. tā p̄ ho-  
micidiū tracta q̄ p̄ bigamiā. S; vir-  
ginitas est virtus dicit̄ q̄ p̄tinet̄  
na virginalis. tria dicit̄. Prīmū est

abstinentia ab omī coitu illicito. se. 2.  
cundū est abstinentia ab omī coitu  
licito. terciū est integritas nientis.  
7 carnis. ¶ Quantū ad p̄mū virgi-  
nitas dicit̄ virtutis habitū. ¶ Quā-  
tum ad secundū dicit̄ virginitatis  
statum. ¶ Quantū ad terciū dicit̄  
decorem 7 ornātū. Sed p̄tinentia  
virginalis est melior 7 p̄fectior cō-  
tinentia iugali. dico q̄ sicut dicitū  
est q̄ in p̄ginitate intelligimus scz  
habitū 7 statū 7 integritatē decorez  
siue ornātū. Si aut loquamur q̄tū  
ad habitū sic se habent sicut excedē-  
tia 7 excessa quia aliqñ ex maiori fo-  
ture trinet iugata q̄ contra. Si  
aut loquamur q̄ntum ad decorem  
sic semp virginitas p̄fertur. nā in  
cōtinentia iugali est corruptio. Si  
aut loquamur quo ad statū dico q̄  
in tempe legis nature iugate p̄fey  
rebant. 7 steriles maledicebant̄ rōe  
multiplicationis mūdi. sed p̄ tēpe  
legis gratie est ecōtra. quia iam na-  
tura est multiplicata. 7 sic melius ē  
cohercere vicia. Sed p̄est p̄mū m.  
virginitatis dicit̄ q̄ aureola. 7 p̄t  
haberi p̄ illud qd figuratū erat Ex  
odi. xxv. vbi p̄ceptum est fieri vnā  
magnaz coronā 7 vnā puā. Et fm̄  
h̄ ponit̄ a doctorib; duplex p̄mūz  
scz essentialē vel substantiale. qd est  
aurea ad similitudinē magne corone  
7 accidentalē q̄ dicit̄ aureola ad simi-  
tudinē pue corone. p̄mūz p̄tēt men-  
ti. secūda menti 7 carni. sed mō ne-  
scio quo pacto tholose nup̄ducāt  
aureolas 7 nō nuptē. tñ iam vide-  
rim statū nature valde corruptum  
aureola signat̄ illis actibus qui re-



## Questio

spiciunt aliquid intrinsecum. et hoc tripliciter vel ratione doctrine et in formationis. et sic datur doctoribus vel ratione martyrii et passionis. et sic datur martiribus, vel ratione de- cois et in corruptionis: et sic datur virginibus. ¶ Ad argumentum in principio ponitur illa auctoritas quod crimi- mina non obstant quantum ad gratiam recipiendam obstat tamen quantum ad gra- dum dignitatis.

## ¶ Tercia que

estio triplex est et ceteris distin- ctiois ubi queritur. utrum in lege Mosai- ca licitum fuerit viro repudiare uxorem. ¶ Uidetur quod sic. Deutero. xxxiiij. si acce- perit homo uxorem. et non inuenit gratiam ante oculos eius propter ali- quod seditatem scribat ei libellum re- pudij et dabit in manu eius et dimit- tet eam in domo sua. ¶ Ad opposi- tum est lex nature. et Gen. xx. quos deus coniungit. nemo seper. Opinio prima Ricardi. in presenti distinctione. q. j. arti. 3. quod repudiare uxorem fuit lici- tum in lege mosaica tanquam in se ma- lum. fuit autem permittum a moyse. non a deo. Opinio secunda eiusdem Ricardi ubi supra quod repudiium uxoris fu- it licitum in lege Mosayca. et quod sal- uat ibi iusticia commutativa. Sed ob- intencione doctoris est quod repudiium fuit licitum non simpliciter. sed prece- et sic deus dispensauit cum illa gente illo tempore in repudio ad vitandus malum homicidij. ¶ Ad argumentum in principio dicitur quod fuit licitum repu- dium ad tollendum maiora mala.

## III

Tercia distinctionem tricesi- ma queritur. utrum in pos- tentia ad actum carnalem impediatur matrimonium. videtur quod non. nam videtur quod senex esset ineptus ad contrahendum matrimonium. cuius opo- situm tener ecclesia que patet talia coniugia. ¶ Ad oppositum. xxxiiij. q. j. Item de frigidis et maleficiatis. c. vlti. In ista questione faciemus duo primo permittimus aliquas distinc- nes. secundo ponemus aliquas distinc- nes. ¶ Quantum ad primum arti. sit hec prima distinctio quod in potentia coeui- di. alia est naturalis. alia accidenta- lis. Item secundo alia precedens matrimonium alia sequens matrimonium presumatum. Item tertio alia perpetua. alia ad tempus ¶ Quantum ad secundum arti. dico tres species. primo quod omnis impotentia simpliciter et perpetua cuius si subueniri non potest per naturam vel artem. Si precedat matrimonium simpliciter impedit impedire et dirimit contrarium propter quod ex tali im- potentia non potest haberi finis matrimonij nam in veteri lege. uxore sterili prima nente licite ex ancillis liberos procre- abant. xxxiiij. q. iij. §. j. et tribus. c. se. Secunda species quod impotentia secundum matrimonium consummatum quantumcumque sit perpetua non impedit matrimonium propter quod quia tam potestas est tradita. et ille vel illa cui fuit tradita intravit posses- sionem. igitur non potest reuocari propter impedimentum aliquod su- perueniens. sed quid si impedimen- tum currat post matrimonium ratum sed non consummatum. Si impediatur di- co quod sic. ut habetur. xxxiiij. q. ij. c. j. Tercia species quod impotentia ad illud

actū cui subueniri p̄ p̄ naturā vel p̄  
artē siue sit frigiditas siue malef/  
ciū siue artatio n̄ impedit m̄rimoniū  
z isti tales debēt p̄ trienniū habita  
re. z si postea iurauerint de impoſe  
ria se penſ. sed in hoc multi ecclesiā  
deciipiūt. sed si veritas inueniat re  
uerſat. ¶ Ad argumentū in princi/  
pio dico q̄ si senex est omnino impo  
tens dicerem q̄ nō p̄trahat matri/  
monii. Sed multi z multe querūt  
magis diuitias quā p̄sonam.

Ira distinctionē tricesimā  
quā querit vrx aduſe  
riū cū alia viro suo viuente  
impediat m̄rimoniū. videt q̄ nō  
h̄. Regū. h̄. David adulterat̄ z cū  
berſabee z sequit̄ post q̄ interfecto  
vria p̄traxit cum ea m̄rimoniū.

¶ Ad oppositū. xxxi. q. i. illud h̄o  
z. c. relatū. Ad euidentiā istius q̄  
ſtionis dico q̄ tria sunt crimina q̄  
vnita vel ſeparata videntur ſacere dif  
ſcultatē. vt habet̄ ex diuerſis capi/  
tulis. extra de eo q̄ duxit in matri/  
monii quā polluit̄ p̄ adulterium.  
Sunt aut̄ hec tria ſez adulterium.  
machinatio in mortē legitimē iu  
gis fidei datio v̄ p̄tractus cū adul  
tera. his p̄missis dico quorū. Pri/  
mū q̄ fidei datio nō impedit matri  
monii post mortē viri. z hoc habet̄  
in rubrica p̄dicta. c. vlti. vbi d̄z q̄ il  
lud nō dirimit vel impedit. si aliud  
nō ſequat̄. Secundū dico q̄ fidei da  
tio interueniente adulterio impe  
dit p̄trahendū z dirimit p̄tractum  
hoc habet̄ in eodem. et ſequit̄ tole  
rari nō debet. Iſtud aut̄ eſt intelli  
gendū cum ambo ſint conſc̄i q̄

iſte actus eſt adulterius. quia si vir  
tantū eſſet p̄cius z mulier inſcia vt  
puta quia nesciūt eum habere vfo  
rem tunc ad p̄titionē viri nō eſſet  
diuorziū celebrandū. vt habet̄ in  
eadem rubrica. c. p̄mo. Terciiū di/  
co q̄ vbi adulter z adultera ma  
chinant̄ in mortem legitimē iugis  
ibi illa machinatio impedit matri/  
monii z dirimit p̄tractum. vt pars  
in. c. p̄allegato. z extra de vuer. in 2  
fidelium. c. laudabilem. Quorum  
dico q̄ vbi adulter z adultera non  
dederūt ſibi fidem de m̄rimonio  
p̄trahendo. nec alter eoz in mortē  
legitimē viri eſt machinatus matri  
monii inter eos poteſt legitime cō/  
trahi. vt habetur extra in ſupradic/  
ta rubrica. c. ſignificasti. Sed di/  
co q̄ hoc eſt dubiū z quilibet ſic di  
cet vt m̄rimoniū poſſint p̄trahere.  
nec officialis v̄ ſimilis debet da  
re iſtis licentiā. Nam papa paul⁹  
in tali caſu quendam abſoluit. Sz  
in ſcriptis abſolutionem minime  
dare voluit. ¶ Ad argumentū in  
p̄ncipio patet per ea que dicta ſunt  
in littera.

Ira distinctionē tricesi  
maſeptam queritur vtrum  
ſeruit⁹ impediat m̄rimo  
niū. videt q̄ ſic. nullus poteſt dare  
alienū. ſed corpus ſerui eſt dñi ipſi  
us. 3. poli. ergo zc. ¶ Ad oppositū  
extra de iugio fuoz. c. i. In iſta q̄  
ſtione ſunt tria videnda. p̄mo vñd  
eſt inſeruit⁹ fuitus. ſecūdo ſi iu  
ſte eſt inſeruit⁹. tercio p̄ncipale q̄  
ſitum. ¶ Quorū ad primū arti. di  
co q̄ ſeruit⁹ eſt inſeruit⁹ de lege



## Questio

positiua cuius non sit a natura pro eo quod naturaliter omnes sumus pares. id sequitur quod sit a lege positiua. **¶** Quam ad secundum articulum. si est iuste ordinata dico quod non nisi dupliciter. vno modo quod aliquis voluit se subiciat seruituti. sed talis faciens faceret contra legem nature. tamen postquam esset necesse illud seruare. Alio modo si accipiat in bello iusto taliter quod capti debuissent mori. si capiens dicit saluabo vitam. si eritis serui. in tali casu seruus esset iusta licet inter christi. nos esset contra legem nature sed esset iusta de lege positiua. **¶** Quam ad tertium articulum aliqui dicunt quod suus potest contrahere matrimonium inuito domino. hoc patet sic. Matrimonium est de lege nature sed fuitus non imo est contra legem nature. Sed quod est de lege nature non tollitur per legem positiua. ideo dicunt ad questionem quod suus potest contrahere matrimonium cum voluntate domini. potest etiam domino inuito. nam habet libertatem et aliquid suum in corpore suo. non enim priuauit se quacumque libertate ad quicquid actus. Et hec est opinio scotti. In secundo articulo est opinio thome. in precedenti dist. quod si. qui dicit. suus potest contrahere matrimonium inuito domino. Scotus vero recordat cum eo in conclusionem. sed non in probatione. **¶** Ad argumentum in principio dicitur quod verum est quod corpus eius est domini quantum ad opera futilia. sed non quantum ad actum carnalem.

## Ecūda que

stio tricesime septe distin-

## II

ctlonis vbi querit vtrum etas puerilis possit matrimonium impedire. videtur quod non. quia aliquis potest accipere potestatem ante usum. ergo in contractu matrimonii vbi est datio visus et acceptatio potestatis potest aliquid antequam possit in usum et ita pueri.

**¶** Ad oppositum de frigiditate et maleficiat. Est conclusio quod pueri possunt sponsalia contrahere. sed non matrimonium. Si queras tempus puericie dico quod regulariter in pueris sunt quatuordecim anni. in mulieribus duodecim nisi malicia suppleat etatem. **¶** Ad argumentum in principio. concedo quod aliquis potest suscipere potestatem antequam possit vti. sed non potest dare antequam habeat. et in isto tractu est datio potestatis.

Intra distinctionem tricesimam septimam querit vtrum ordo sacramenti impediat matrimonium. videtur quod non. nam dicitur prima ad Thes. 3. Unius uxoris virum. et dicit de episcopo. **¶** Ad oppositum. dist. xxxij. placuit episcopo presbyteros diaconos subdiaconos semper prozora instituta et abstinere ab vxoribus. id est non contrahere. videtur dicitur glo. In ista questione conclusio est certa quod ordo sacer impedit matrimonium contrahendum et dirimit postea tractum ut patet per multas auctoritates quas magister adducit in littera. et multe ex eis habentur in canone dist. xxxij. hoc etiam habetur extra de clerici. conjugatis. Sed difficultas est in assignando causam quare sacer ordo impedit matrimonium. Aliqui dicunt quod hoc est propter vorum castitatis annexum. Et hec

est opinio bona uenture et Rich. et beati tho. di. eadem. q. j. arti. / Est ergo opinio doctoris in hac materia q. non est propter votum continentie sed ex hoc quod ecclesia facit talem personam simpliciter illegitima ad matrimonium contrahendum. hoc autem rationabile fuit institutum per ecclesiam. quia iste qui desputat in ministerio sacro requirit ad minus quatuor scilicet mentis puritates intellectus perspicuitate affectus feruorem et corporalis mundicie decorum Sed ad hec omnia disponit continentia et ad eorum opposita inducit frequentia actus carnalis. ergo etc. Ad argumentum in principio dico q. intelligit illud apostoli. unus uxoris uirum. id est non plurius nec tenet de presentibus sed de preterito hoc est q. non habuit plures q. esset bigamus. sed si est una mortua potest ad sacros promoueri.

Itaque distinctione tricesima octaua querit utrum uotum continentie impediat matrimonium. uidetur q. non. ut habet extra qui clerici. vel uouent. contrahere possunt matrimonium. Ad oppositum est. c. meminimus. et c. h. et pontifex de quadam notabili que facit uotum continentie et seruauit per triennium. postea contraxit contracta fuit redire ad statum pristinum. ergo dirimit matrimonium iam contractum. In ista questione sunt tria uidentia primo quis potest uotum facere. secundo quor. modis uotum potest emitti. tertio et hiis ad questum principalem.

Quantum ad primum arti. dico q. omnis ille qui libere potest facere que quid uult potest uouere. et q. non potest uouere. ex quo habet q. puer q. sub

est par. uxor uiro. seruus domino. religiosus plato. ideo nullus illoz potest uouere. Quantum ad secundum arti. dico q. uotum continentie. potest esse publicum vel priuatum. Item potest esse simplex vel solenne. Uotum autem solennissatur tribus modis. ut ponitur extra de uoto et uoti redemptione. li. vi. c. unico. ubi sic habetur uotum solenne est cui interuenit aliqua istarum solennitatum. uel per susceptionem sacramenti ordinis. Item per susceptionem sacre vestis que tamen per clericum danti debet presentibus testibus Item tertio modo cum per professionem deuouet se alicui religioni abbati vel abbatisse. huiusmodi per. xxij. di. c. diaconi. secundum per. extra de regul. et tran. ad religionem. statuimus. et cum par. ibidem. Et ne contra hoc uentire possit fiat publica scriptura. xxij. q. j. c. oes femine. Quantum ad tertium arti. si uotum continentie impedit matrimonium est omnium consensu opinio q. uotum simplex non impedit simpliciter. quia licet impediat contrahendum non tamen dirimit contractum. uotum solenne simpliciter impedit contractum et contrahendum. Sed est difficultas in assignando rationem sunt opiniones. in hoc. prima magister sententiarum in presentibus distinctione cuius sua improbatione. secunda Rich. in presentibus di. q. h. arti. vi. et multa alia et Rich. ponunt ibi eadem di. Sed intentio est doctoris q. ecclesia illegitimauit sic uouentem postquam posuit se in potestate ecclesie dum fecit uotum. Ad argumentum in principio. dico q. intelligit de uoto simpliciter



## Questio

Ira distinctiōem tricesi/  
mānonā querit vtrū dis/  
par cultus impediat matri/  
moniu. Videt q nō. Ben. xliij. Jo/  
seph accepit mulierē infidelē cū tñ  
ipse esset fidelis. ¶ Ad oppositum.  
Esdre. ix. 2. x. vbi separio fiebat cō/  
iugū alienoz. In ista q̄stione sunt  
duo videnda. p̄mo si infidelis pos/  
sit contrahere m̄rimoniu. secūdo quō  
fidelis potest contrahere cū infideli.  
¶ Quantū ad p̄mū arti. dicit aliq̄  
q nō qz nō potest ibi esse bonū fidel/  
secūdo quia ex pre eius nō est bonū  
plis. tercio qz nō est bonū sacramen/  
ti. q̄rto quia nō est innitens a p̄ro/  
barioni legis diuine. q̄nto cū m̄ri/  
moniu includat indissolubilitatez  
quō hoc infidelis tenebit. Sed his  
nō obstantibz dicendum est q̄ inter  
infideles est m̄rimoniu. nā ap̄s  
j. Coz. vij. dicit si quis frater vxo/  
rem habeat infidelem ⁊ hec consentit  
habitare cū illo nō dimittat illam.  
S; ista nō fuit vxoꝝ p̄ter contractuz  
qui fuit post fidem. sed ante fidem.  
Ad rōnes. ad p̄mā dico q̄ fides ⁊  
fidelitas possunt fluari sine fide. se/  
cundū nō valet. quia vult educare  
plem q̄ntum p̄t p̄rōnem naturalē  
terciū nō valet. quia ante legē euan/  
gelicam nō fuit annexū sacramen/  
tū. s; erat m̄rimoniu. ad q̄rtū q̄ suf/  
ficie sibi scire istud esse de lege natu/  
re. ad q̄ntum dico q̄ m̄rimoniu  
ratum esset nisi aliquando supuent  
ret vinculū forzi cū quo nō posset  
istud stare cui⁹ ē obligatio noua ad  
deum p̄ fidei susceptionem quādo  
alter cōiugū nollet cōmorari absq̄

## II

impedimento illius fidel ad quam  
magis teneretur q̄ ad vinculum cō/  
iugale. ¶ Quantū ad secundum  
articulum si fidelis possit contrahere  
cum infideli. hic nota opinionē  
Richardi in p̄ ent. dist. in. q. iij. ar/  
ti. j. Sed hic ponunt tres conclusio/  
nes. Prima q̄ inter fidelem ⁊ infi/  
delem potest esse m̄rimoniu. hoc  
pater. per illud apostoli. vir fidelis  
nō dimittat vxoꝝem infidelez. Se/  
canda conclusio q̄ tale m̄rimoniu  
potest corrahi ex iure diuino pater.  
quia ex isto nō magis inuenitur q̄  
cōtractus sit nullus q̄ q̄ obligatio  
ex cōtractu p̄iori sit nulla. quia nō  
posito nouo impedimento qui po/  
test esse alterius potest sedare alteri  
sed ex p̄iori contractu poterat in/  
ter eos esse vera obligatio. ergo r̄.  
Tercia conclusio q̄ de iure positi/  
uo ecclesie inter fidelem ⁊ infideles  
non est contrahendum m̄rimo/  
niu. ratio est quia eccl̄ia illegitima/  
uit fidelem ad contrahenduz cum  
infideli. Et quislibet fidelis hoc ca/  
uere debet cū baptisimus sit p̄ri/  
mū sacramentum. Qd non debeat  
contrahere cum heretica ⁊ infideli  
persona. habes. xxvij. q. j. caue. et  
duobus. c. sequentibz. ¶ Ad argu/  
mentum in principio dico q̄ forte  
illud a p̄robauit deus vt fidelis lu/  
craret infidelem. sed his temporibus  
esset p̄iculum.

Ira distinctionem q̄dra/  
gesimam querit vtrum co/  
gnatio carnal' ipediat m̄ri/  
moniu. v; q nō. nā Cayn contraxerit  
bb 4

eū sorore sua tamen in lege nature  
 erat matrimonii strictissime serua-  
 tum. ¶ Ad oppositum Leuit. xvij  
 excludunt multe persone ppter con-  
 sanguinitatē. In ista questione pri-  
 mo pmittunt aliquę descripiōes.  
 ¶ Quantū ad primū arti. quicq; po-  
 no descripiōes. qz prima est ista  
 Consanguinitas est vinculū psona-  
 rū ab eadem psona carnali ppa-  
 gatione descendentiū. Secūda est  
 ista psona a qua plures carnali ppa-  
 gatione descendūt vocatur stipes.  
 Tercia est ista. linea panguinita-  
 tis est ordinata collectis personaz  
 panguinitate iunctaz. Quarta est  
 ista. linea diuidit in ascendente de-  
 scendentem et transuersalē. Descen-  
 dens a ē psona ppagante ad psonas  
 ppagatas. Ascendens pō eōuerfo  
 a ppagatis ad ppagātes. Transuer-  
 salis est quādo ambe psonę descen-  
 dūt ab eodem. sed neutra ab altera  
 Quinta ē ista. gđus est determina-  
 ta ppinquitas psonę ad psonas fm  
 panguinitatē. et iste gradus inue-  
 nit prius in linea ascendente et de-  
 scendere qz in transuersali. ¶ Quā-  
 tum ad secundū articulū pono tres  
 regulas. quaz prima est ista. in li-  
 nea recta tot sunt gradus quot sunt  
 psonę vna dempta hoc pbāt quia  
 tot sunt ibi gradus quod sunt ppa-  
 gationes. sed sunt tot ppagationes  
 quot psonę excepta vna. oportz em̄  
 ponere vnā que nō sit ppagata. Se-  
 cūda regula ē ista. in linea trāsuersa  
 li pputant gradus fm remotū a sti-  
 pite vt patz extra de panguinitate  
 et affinitate. c. fi. Et ratio est quia p

sone que sunt in linea nō habent in-  
 ter se ppinquitatē nisi ppter stipes  
 et ideo nō possunt ppinqui sibi con-  
 iungi qz remotior eaz iungat sti-  
 pi. i. si remotior in q̄ro gradu mi-  
 nus remota in terciō. Tercia regla  
 q̄ efficacior est gradus in linea de-  
 scendentie qz in transuersali. rō est  
 quia plus iungit ples parenti qz  
 ples plī. et ideo magis est contra legē  
 nature in primo gradu iungi  
 in linea recta qz in linea transuer-  
 sali. ¶ Quantū ad terciū articulum  
 dico tres pclusiones. Prima pclu-  
 sio est ista. Consanguinitas impē-  
 dit matrimonii in aliquo gradu p-  
 pter dictamen legis nature. et ratio  
 est. nam naturale est apud omnes q̄  
 filius nō iungat matri. nec filia pa-  
 tri. hoc est ppter generationis succes-  
 sionē que debet pcedere et nō retro-  
 cedere. et ideo ples genita nō d̄z cō-  
 iungi suo principio vt gignat. Se-  
 cūda pclusio q̄ consanguinitas  
 impēdit matrimonii in aliquo gra-  
 du ppter phibitionem legis diuine  
 hoc patz Leuitici xvij. vbi fit pbi-  
 bitio vsq; ad secundū gradū et hoc  
 ppter honestatem. qui em̄ mulieres  
 cognoscit. discooperit ignominiam  
 eiuz. hoc magis est inhonestū face-  
 re. pique qz nō ppinque. Tercia cō-  
 clusio q̄ consanguinitas impēdit ma-  
 trimoniū in aliquo gradu ex lege  
 ecclesie patet. extra de consanguini-  
 tate et affinitate. in multis. c. Sed  
 dices vsq; ad quem gradum cons-  
 sanguineitatis pbituit ecclesia. di-  
 co q̄ illud fuit aliquando pbitūtz  
 vsq; ad septimū gradum. vt patet



# Questio

per magis in lra. sed sub Innocentio  
iij. restrictio e facta vsqz ad qrtum  
gradu. vt patz extra de plan. ca. no.  
debet. Ar argu. in pnci. dico q fuit  
illud sic necessarium pro pncipio gna  
tionis vt ille tractus fieret in pri  
mo gradu. tamē in linea trāsuersali  
et non recta.

Ira distinctōez qdragesimā  
primā qritur. vtz affinitas i/  
pediat mrimoniū. Uidet q nō nā  
effectus nō repugnat sue caule. sz af  
finitas est effect<sup>o</sup> mrimoniij ergo nō  
repugnat mrimonio. Ad o positū  
xxv. q. iij. pinqtas. In ista qstione  
sient duo. Primo ponētur ali que p  
positōes. Deinde dicet. ad qstionē.  
Quantū ad primū arti. est pma p/  
positio ista. q affinitas est vinculu  
qddam plone ad psonam ex copla  
carnali cuz aliqua psona psanguinea  
tractū. Affinitas aut est qū excel  
sus ad fines. iō oēs psanguinei ma  
riti sunt affines vxoris. z econtra  
Secūda propō. q affinitas durat  
quocūqz vngū mortuo. vt patz xxv.  
q. vlti. fraternitas. circa medium.  
Tertial propō est. q ita pōt diuidi.  
affinitas sicut psanguinitas ē disti  
cta in qstione pcedent. qz ita descē/  
dit p lineā rectā z trāsuersalem. Et  
p tot gradus vt sit talis regla. quo  
to gradu aliqs distat ab alio in con  
sanguineitate toto gradu distat i af  
finitate. Quarta ppō q affinitas n  
solū pcrabit p mrimoniū. imo etiā  
p coitu fornicariū. vt patz extra de p  
ba. p tuas. Quantū ad scdm articu  
luz. Dico q affinitas simplr impedi  
dit mrimoniū z hoc nō est nisi i/

# II

strutū ecclesie illegitimitate affines  
z i eodē gradu ipedit mrimoniū.  
et hoc de pōri dicta affinitate. vt ha  
bet in titulo illo de plan. z affini. c.  
nō debet Consilr de affinitate exten  
sive z cōiter dicta q vocatur iusticia  
publice honestatis. extra de plan. z  
affi. c. i. Itē in decreto. xxvij. q. ij. q  
desponsatā. z xxxv. q. ij. porro Ad  
argumentū in pncipio dicif. q affi  
nitas est effectus mrimoniū cuiusdā  
pcedentis. illud nō impedit sed i/  
pedit aliud inter illos inter quos p  
mrimoniū est tracta affinitas

Ira distinctōez qdragesimā  
scdam qritur. vtz spūalis co/  
gnatio ipediat mrimoniū Uidet  
q non. extra de cognatōe spūalia/  
li. Ad o po. ibidem. c. veniēs man  
damus In ista qstione sunt tria vi  
denda. Primo videt questiois m/  
siuū. Secūdo qd sit cognatio Ter  
tio a quo sit habitū q cognatio im  
pediat Quantū ad primū articu  
lum dē q sic. id ē q impedit matri  
moniū. vt habet extra de cogna spi  
rituali. c. veniēs. vbi dē mandam<sup>o</sup>  
quaten<sup>o</sup> si psterit mulierē pcedicū  
viri filiū de sacro fonte leuasse añqz  
eam desposassen vxorē inter eos ap  
pellatōne postposita dinortū cele  
bzris. Quantū ad scdm articulu.  
quid est cognatio spūalis Dico q  
est quoddā vinculum tractū ex di  
spensatōne sacramentoz spūali r  
baptismi z firmatōnis. De ista et  
de eius gradibz habet extra de cog.  
spiri. li. vi. Pro quo pono istaz co/  
clutionē. q si pcedat mrimoniū  
simplr impedit. sicut patz. c. all. ve

niens. Si autem sequatur matr/  
moniu nō dirimit. ¶ Quantum ad  
tertium articulum. si queratur a quo  
hoc habitū est Dicitur q ab institu  
to ecclesie illuminantis psonas. In  
casu illo iuxta hoc etiam norandū  
q congratio legalis impedit mātri  
moniu. de qua habetur extra de co/  
gnatione legali. c. vnico. ibi adhuc  
habetur de adoptōne et arrogatōne  
quid. sit et qualiter differant et cui?  
auctoritatis fuerint. Ibi adhuc ha/  
bes recollectōem matrimoniu. Ad  
argumentū in principio dico. q il/  
lud intelligitur. si vir vel mulier p  
ignorantiā vel malitiam propriuz  
filium de fonte leuauerit q nō sunt  
separandi. nec alter debet. aliter de/  
bitum subtrahere.

Ira distinctōem quadra/  
gestimāteriam qritur. vtrū  
resurrectio hominū sit suru  
ra. Videtur q nō Ecclesiastici. iij.  
vnus est interitus hominū et iumē/  
torum. sed iumenta nō resurgent. er  
gō rē. ¶ Ad oppositū Job. liij. scio  
q in nouiss. ma die de terra surrectu  
rus sum. In ista questione sūt duo  
articuli. Primus si est possibile ho  
minem resurgere. Secūdus. si de fa  
cto resurget. ¶ Quantum ad primū  
articulum est opinio Thomae. iij.  
distinct. xliij. q. i. ad tertium articu  
lum dicentis q nihil cuius substan  
tia depditur pōt idem numero repa/  
rari. ideo si sensitua in homīe est a  
lia ab intellectu. nunq̄ pōt idem  
numero reparari. sed quia materia et  
intellecta aīa sunt incorruptibilia  
et ista sunt tota substantia hominis. iō

potest idem numero homo repari.  
Secūda opinio est Egidij thereo/  
mate primo. q deus agit sine mo/  
tu et attingit materiam. ve quid. iō  
potest idem numero reparare. natura  
vero nō. quia agit modo p̄traria. i  
probat ambas has opinioes. Ter  
tia opinio propria q tam ex parte  
dei agentis q̄ ex parte patientis est  
possibile idem numero redire. quod  
sic p̄suadetur Si nō esset possibilis  
resurrectio vel hoc esset ex parte agē  
tis vel ex parte effectus. sed hoc nō  
quia nihil p̄cedens creatōez et nihil  
sequens anihilatōem sunt eiusdem  
ratōnis. sed deus pōt aliqd de nihilo  
lo creare ergo pōt aliquid dudū cor  
ruptum et in nihilū redactum post  
modum reparare. sed corruptuz re/  
parare est resurgere. ergo rē. Quan  
tum ad secūdum articulū si de factō  
erit resurrectio hominis generalis.  
Dico q sic. cuius conclusiois veri  
tas est manifesta ex fide. Hanc enī  
veritatē tanquā articulū fidei. p̄p  
mit. taz simbolū apostolorū q̄ sim  
bolum. Nicene in vno dicitur car  
nis resurrectōem In alio resurrectō  
nem mortuoz. Item Arbanasius  
dicit q omnes homines resurgēt cum  
corporibus suis. Job xij. In carne  
mea videbo deum saluatozē meuz  
et etiam in prima ep̄la ad Corinth.  
xv. vbi dicit q̄ i t̄tu oculi omnes res  
surgemus. Et Matthei. xxv. et in  
alijs locis. In solutōne vltimē rō  
nis nota. q deus omīe absolutuz et  
omīe respectiuū potest idē numero  
repare. ¶ Ad argumentū in prin  
cipio dico. q intelligit q sicut iumē



# Questio

ta naturaliter morietur sic 2 nos. sz  
nō loq̄tur de resurrectione. Vel dicit̄  
q̄ illud est dicit̄ pro stultis. nam in  
fine auctoritatis aliud apponit̄.

## Secūda que

stio q̄drageſimetertie di-  
stinctionis vbi q̄ritur Urz p̄ ratios  
naturalē possit esse notū resurrectio-  
nem generales hoīm esse futuram.  
Videt̄ q̄ sic. nam p̄ rōem naturalē  
notum est q̄ oīs species que ē de in-  
tegritate vniuersi est p̄petua. q̄a to-  
tum integrū est perpetuū sed homo  
est spēs p̄fectissima. saltem inter ista  
inferiora. nam sumus nos quodā  
modo finis oīm. ij. p̄bū. ergo rē.  
Ad oppositū est Augustin⁹. xij. d̄  
trini. c. ix. In solutōne q̄stionis pri-  
mo ostendit̄ ex quibz habet resurre-  
ctio. 2. cludit̄ q̄ ex p̄p̄s hoīm.  
Sed que sunt p̄p̄ia hoīm vt p̄ il-  
la probet resurrectionē p̄ rōem natu-  
ralem ponit tres propōnes p̄o pri-  
ma opinione. Prima propō q̄ in-  
tellectiua est forma specifica hoīs sz  
ostendit̄ q̄ de mēte oīm p̄hōz fuit  
aiam intellectiua esse formā hoīs  
Idez probat p̄ ratios Thome. i.  
parte. q. lxxix. arti. i. per totā q̄dem.  
P̄ra quas instat 2 soluit instantias  
Secūda propō ad ostendendū p̄posi-  
tum q̄ aīa est immortalis ad quā p̄-  
bandū ponit auctoritates 2 rōnes  
Richardī. in ij. di. xix. q. i. arti. i. et  
Tho. i. p̄e. q. lxxv. arti. vi. et soluit  
ostendens q̄ hec propō ideo q̄niz  
aīa est immortalis homo resurgat nō  
p̄t̄ demonstrat̄e probari. In solutō-  
ne vltimē rōnis siue auctoritat̄ ad

# II

ducte nota. q̄ nō credens aīam im-  
mortalem debet se morti exponere  
propter bonū virtutis. Tertia p̄o-  
positio ad ostendendū p̄positū q̄  
aīa nō remanebit p̄petuo extra cor-  
pus Et quia pars extra totum non  
est p̄fecta. ideo requirit totū v̄l cor-  
pus cū quo faciat totum. Probat  
istam p̄rōem Thome in sūma con-  
tra gentiles. li. iij. ca. lxxix. 2 soluit  
ratos. In solutōne prime nota-  
in quibz habet veritatē ista propō.  
q̄ pars est imp̄fecta extra totū. 2 in  
quibz nō. et p̄ aīa extra corpus ha-  
bet esse imp̄fectum. In solutōne se-  
cūde rātionis ad tertiā propōnes ha-  
bes quomō appetitus aīe ad p̄ficiē-  
dum corpus ē naturalis. 2 quomō  
non. Sz int̄ctio est doctoris q̄ nul-  
la istaz triū propōnū prius p̄bata  
rum ē nota sufficienter naturali rōne  
Est alia opi. secūda q̄ dicit resurre-  
ctionē esse futuraz posse demonstrari  
a posteriori. Et arguit sic. natura-  
l̄ notum est q̄ beatitudo naturaliter  
appetit̄. hoc pars ex primo ethi. d̄  
beatidine in gnali. 2 ex. ethico. de  
beatidine in spēali. Sed notū est p̄-  
rōem beatidine nō posse esse nisi e-  
ternā. Ignorū est p̄ rōes naturalē to-  
tum hoīm ordinari ad aliquā p̄fe-  
ctionē sempiternā. Augustin⁹. pro-  
bat mōrem xij. de trini. c. vij. vbi  
probat eā sic. Si morientē vita brā  
deserit aut volentē. aut nolentē. aut  
neutrū. Si nolentē quō est beata vi-  
ta q̄ ita ē involuntate que nō sit ī p̄rā-  
te. si ar volētē quō vita brā erit quā  
noluit q̄ habebat. si dicas neutrū. er-  
go nec ista vita beata est que talis

est vt que beatorum facit amore eius indigna sit. Sz nec ista rōcludit cōceditur em̄ q̄ vez est brūtudinem nō solum in vli. sed etiā in picula/ri appeti naturalr ab hoie. Sz nō ē norū rōne naturali q̄ ipa in piculari que si p̄sistit in isto in quo nos eā credimus p̄sistere a ppetat naturalr ab hoie. Aut em̄ oportet esse norū per rōem naturalē q̄ iste actus essz nobis pueniēs tanq̄ finis. Est er/igo tertia opio p̄ria doctoris q̄ re/surreccio nō pōt rōne necessaria na/turali p̄bari. sed tantū fide tenetur. Nota q̄ int̄tio est Scor. q̄ Aris. nō probauit vel nō clare posuit im/mortalitatē aie. Sz cuidā videt q̄ sic. z exp̄se. iij. de aia. in i. lo. c. p. no. vbi ponit p̄prietates intellect<sup>o</sup> pos/sibilibz z agētis ibi iuenies clare de/terminatū ab Aristo. aiam eē imor/talem. z incipit captm. Qm̄ aūe si/cut in omni natura. Item b̄s. ij. de aia. separatur hoc ab hoc tanquā ppe/rū a corruptibilibz vbi ponit aiaz eē incorruptibile ¶ Ad argumentū in/princi. dicit. q̄ ista spēs p̄tinuabit in vniuerso vel p̄petuabit p̄ p̄tinuā successionē indiuiduoz quā pone/ret p̄hs p̄ generatōes p̄tinuā. nō au/tem p̄tinuabit p̄ vitā alicui<sup>o</sup> vel ali/quoꝝ in specie.

### Ercia q̄stio

q̄ tragesimetertie distictō nis vbi q̄ritur. vt z natura possit eē causa actia resurrectionis Videt q̄ sic nā corrupat aer ī ignē. postea ignis in aerē. deinde cōuerſo aer in ignē. ille scōs ignis videt idē cuz p̄mo. si

ergo natura pōt ignē eūdem reduce/re. pari rōne z hoiem. Ad oppositū est Dionis<sup>o</sup> de diu. nobis bus. c. vi. Sūr alique opiones pro primo ar/ticulo vbi ponit. an natura possit a/liquid idem reparare. Et ponit opio/Origenis vt recitat Augus. xij. de cini. dei. c. xij. q̄ post cū cūitū m̄gnū anni. i. post circuitū triginta sex mi/liū annoꝝ oīa redibūt eadē nūero z vbi fundabat Et dicit qz fm̄ Pro/lomeū in almagestis. q̄ celū stella/tum mouet in centū annis vno gra/du p̄ra motū diurnū. tūc sequitur q̄ p̄plebitur iste motus et<sup>o</sup> ab orizonte in occidentē in triginta sex milibus annis. z sic si celū reuertet in p̄stinū statū q̄ eodē mō omnia. sed ista opi/nionē improbat b̄tis Augustinus ibidē auctoritate apli ad Rho. vi. Christus resurgēs ex mortuis. Irē p̄ illud p̄ria ad Thessalonice. iij. semp̄ cum dño erimus. Irē si hoc esset vez nō esset vera brūtudo post quā corpa redirent ad primas mise/ras. Scōda opinio est Tho. li. iij. di. xliij. q. i. ad tertiā questiūculam z Godofredi de fontibus. quot. vi. q. ij. et quoti. ij. q. ij. vel quoti. xi. Et Egidij thereomate p̄rio. q̄ impossi/bile est corruptū idem nūero. p̄ na/turam redire improbat Tertia opi/nio propria q̄ licet omnia nō possint per naturā eadem nūero redire. ta/men aliqua possunt Et in solutōne secūde ratiōnis hoc ostēdit quomō eadez natura numero potest esse in generato z corrupto. In alia solutōne nota. quomō eadem poten/tia siue etiā idem principium pos



## Questio

tentiale semp manet ides. Et istud  
sufficit ad hoc qd ides nūero redeat.  
In tertio arti. ostendit qd possibile ē  
nature reparare idem corp<sup>m</sup> mixtum  
nūero. Sed dimissis his ⁊ supposi-  
ta tertia opione pro vera q̄ est Hen-  
rici. quot. xi. q. xiiij. qd nō est possibi-  
le ides eodē mō reducere. ⁊ quo re-  
duceret inquiret an illi corp<sup>i</sup> mixto  
sic reparato natura posset eandē intel-  
lectiuā reducere tenet qd nō supposi-  
to qd p̄ma p̄ductio hōis sit tm̄ a dō  
¶ Ad argumētū in p̄ncipio patet  
per ea que dicta sunt

## Quarta Que

stio q̄dragesimetertie di-  
stinctōis vbi q̄ritur. vtz resurrectō  
sic naturalis. Videt qd sic s̄m Da-  
mas. li. ij. c. xiiij. qd cōe est oībus ī ea-  
dē sp̄e. naturale ē resurrectō ē h̄mōi  
ergo ⁊c. Ad oppo. ad cognitōes effe-  
ctus naturalis p̄t pertingi qd rōem  
naturale. sed ad resurrectōem nō p̄-  
ptingi ex secūda q̄stione hui<sup>9</sup> distin-  
ctionis. ergo ⁊c. In ista q̄stione di-  
stingit de naturali ⁊ supnaturali. s̄  
quia ista iam fuerūt determinata in  
p̄mo in plurib<sup>9</sup> locis. ideo breuit-  
ter dico qd resurrectio naturalis ēve  
naturale opponit<sup>9</sup> violento. non tm̄  
est naturalis vt naturale opponitur  
supnaturali. P̄mū patet. naz pas-  
sum inclināt ad formā quā recipit.  
⁊ sic corpus ad suā aīam. Et p̄t qd  
nō recipit ab agente naturali q̄ ordine  
ab agente ad agendū in istud iō su-  
pnaturalis ⁊c. ¶ Ad argumētū in  
p̄ncipio dicit qd auctoritas damas.  
est intelligenda de eo qd est cōe oī-

## III

bus a p̄ncipio intrinseco vel a causa  
naturali. nā sic b̄c

## Vinta q̄stio

q̄dragesimetertie distinctō  
nis vbi q̄ritur. Vtz resurrectio fiat  
in instanti. Videt qd non. p̄ma ad  
Thymo. iij. mortui qui in xpo sūt  
resurgent p̄m i. deinde nos qd viui/  
mus. ergo nō simul erit resurrectio  
Ad oppositū p̄ma Corinth. xiiij. in  
momēto ī icu oculi ⁊ in nouissima  
tuba ⁊c. In ista q̄stione doctoz po-  
nit tria. In p̄mo articulo ostēdit si  
collectio partiū corporis humani  
fiet in instanti. ⁊ de ista dicit qd fiet  
ministerium angeloz. ⁊ cum nō pos-  
sit esse in instanti ista collectio mēbro-  
rum erit in tēpore. cum mot<sup>9</sup> sit in  
tēpore. vi. phisicoz. ⁊ in hac colle-  
ctione sit vel causet motus. In secū-  
do articulo videndū est si inductio  
forme corpoz seu mixti fiet in instā-  
ti. Dico qd sic. Cuius ratio est. quia  
fiet immediate p̄tute diuina. s̄tus au-  
tem diuina infinita ē. sed hec organ-  
tar in instanti. ⁊ sic inductio. forme  
erit in instanti. Nec dico qd nō pos-  
sit esse in tēpore si deus velit In ter-  
cio arti. videns est si vnto aīe intel-  
lectiue fiet in instanti. Et de ista b̄c  
qd sic. Et rō est. quia erit a solo deo  
immediare. cuius p̄tuti acie nihil re-  
sistit. sed hic habes duo dubia P̄-  
mū. an resurrectio hōim erit simul.  
Dicit qd nō. sed illi qui vinebāt cum  
xpo. vt apli p̄mo erūt ei obuiam  
deinde resurgem<sup>9</sup> nos. Scdm du-  
bium. an resurrectio erit in aliq̄ de-  
terminata hora diei vel noctis. et dic

q̄ sic. illa hora qua x̄ps resurrexit in comparatione ad illaz resurget mortui. vel illa hora qua iudicatus est a pilato. vel ea qua spirauit in cruce. sed istaz certa non inueniuntur in scriptura. Ad argumentum in priori. pars per ea que dicta sunt in questione.

Inca distinctionem quadragesima quarta querit. Utrum in quolibet homine resurget totum quod est de veritate humane nature in eo. Uidet quod non. nam Beneficentia sua facta est ex costa Ade. si ergo sua resurget. illa costa non resurget in Adam. vel sua non resurget. quod est falsum. Ad oppositum est Augustinus in eberidion et Luce. f. c. de capite meo non peribit. In ista questione sunt duo articuli. Primus. si caro manet eadem continua mutatio ne. et quid est illud quod est de veritate veritate nature humane. Secundus articulus erit de questione. Quantum ad primum articulum est opinio magistri de veritate humane nature est illud quod trahitur a parentibus et quod nihil de nutrimento transit in veritatem humane nature. improbat. Secunda opinio est Hen. quod. ij. q. f. et quod. iij. q. ff. vi. quod caro inducitur a parentibus et de veritate nature humane. et nutrimentum transit in id quod uertitur in persistens non respiciendo uouam formam. nec secundum se totum nec secundum partem. sed tamen per hoc quod desinentibus ibi forma nutrimenti succedat alia forma carnis persistens. improbat opinionem. Pro opinione propria in

ducit aliquas conclusiones. Quare prima est. quod in nutritione est aliqua generatio extendendo generationem ad omnem inductionem forme subalis in materia post priuorem. Secunda conclusio. quod in ista generatione forma carnis que inducitur in materia nutrimenti est noua Tertia conclusio quod pars adueniens per mutationem est alio modo similis priori que influit per generationem. et alio modo dissilis et habes ibi quomodo pars posterior adueniens est impurius. et quomodo etiam totum persistens est impurius Quarta conclusio. quod est differentia inter carnem secundum materiam et secundum formam. et quod caro secundum spiritum fluit et refluit. et non secundum formam. Et licet intentio doctorum subtilis. quod non solum de veritate nature erit caro a parentibus. sed similis illi que per nutrimentum accipitur. Quantum ad secundum articulum sic prima conclusio. quod non quicquid fuit in petro de veritate nature eius pro tota uita sua resurget in eo. Secunda conclusio quod ille pres debite densitatis et debite quantitates quales essent sine triginta annorum si uixissent resurgent. In solutione prime rationis principalis nota. quod sua formata fuit de costa que non erat de veritate humane nature in Adama sed sibi superflua. et ideo non operetur et reuertatur ad Adam. Contra illos qui dicunt quod in resurrectione sepulchrum uertetur in sexum uirorum quod per fatuo reputo Sed est dubitatio quod est de veritate carnis in uiro potest esse nutrimentum in alio maxime ubi homines comeduntur. in resurrectione ca



## Questio

ro illa i q̄ illoꝝ resurgz. dico q̄ i pri  
mo cuius primo fuit ps. Ad argu/  
mentū in principio dico. q̄ Eva re/  
surgit. ergo illa costa nō resurget i  
Adam. Dico q̄ nō. nā supflua erat  
ei. z ideo nō oportet vt eā recuperet

## Secunda q̄o

q̄dragesime q̄re distincti  
onis vbi q̄ritur. vtrū ignis inferna  
lis cruciet malignos spūs. videt q̄  
nō. Nam Augustin⁹ p̄ij. sup gene/  
sim arguit ex infēctione sic. agens est  
p̄stantius patiente. corpus autē nō  
est p̄stantius spiritu. sed ecōtra. er/  
go nullū corpus agit in sp̄m. ¶ Ad  
oppositū Matthei. p̄v. Ite male/  
dicit in ignem eternū qui paratus ē  
diabolo z angelis ei⁹. Veritas hui⁹  
q̄stionis clarescit ex dicto saluatoris  
Ergo Augustinū. xij. c. de ciui. dei.  
vbi dicit. cur non dicamus spūs in  
corporeos posse pena corpali ignis  
affligi. Et per beatū Gregoriū q̄r/  
to dialogoꝝ dicentē. si diabolus in  
quit eiusq̄ angeli cum sint in corpo  
ret corporeo igni sunt cruciandi. q̄d  
miz si anime nunq̄ recipiāt corpo  
ra possunt corpea tormēta sentire. sz  
est difficultas quō spiritus p̄nt pa  
ti ab igne corpeo. Et circa hoc sunt  
quattuor opiniones. Prima opinio  
est Thome in p̄senti distinctōe. q.  
i. Et Egidij Rhomani. q. ii. q. ix.  
et quot. iij. q. xv. quia malus spirit⁹  
videt se cremari. idō cruciā. impo  
bat. qz aīa sz greg. n̄ solū vidēdo sz  
experiēdo incendiū patitur. Secū  
da opinio est Den. de Bandano q̄  
lib. vij. q. xxxij. q̄ datur āgelo ba

## II

bitus quidā mediāte quo patit̄ ab  
igne. improbat. qz ille habit⁹ v̄l est  
corporeus vel nō Si corpore⁹ quō  
facit in sp̄m. Si incorpore⁹ quō er/  
go ignis corpore⁹ cruciat. Tertia  
opio q̄ in spūalib⁹ est materia. z sic  
p̄riū est materie parti passione rea/  
li. sed oportet p̄bari q̄ in spūalib⁹  
s̄ materia qd nō est vez. Quarta o  
p̄nio doctoris. q̄ spūs nō patit̄ ab  
igne passione corpali q̄ est dolor qz  
talis passio seq̄tur appetitū sensitī  
qui nō est in angelo. sed patit̄ pena  
que est tristitia in inquantū appre/  
hendit ignē sub rōne dīskouētiēis  
et hoc duplt. Primo vt detinens  
spiritū definitiue. Secūdo vt imu  
tans obiectiue. De primo p̄z. quia  
nō est in loco sibi grato. licet nō oc/  
cupet illū. De secūdo nota. q̄ intel  
lectus angeli primo determinatur p̄  
petuo ad intente p̄siderandū ignez  
in ratōne obiecti. Secūdo app̄hendit  
istā determinatōez ad tale p̄sideratōez  
Tertio odit z istud odit̄ dicit̄ ex affe  
ctiōne modi ex q̄ vult qd cūq̄ ob  
iectū. put sibi delectabile fuerit p̄/  
derare nūc hoc nūc illud. iij. sequit̄  
app̄hēsiō nō tm nuda istius p̄sidera  
tionis intēze z p̄petue. v. ex h̄ sequit̄  
tristitia. Ad argu. in p̄ci. d̄. q̄ in  
telligit auctoritas de agēte p̄cipa  
li. ignis aut̄ hic nō agit p̄cipalr. sz  
instrumentaliter q̄re nō valer.

## Tercia que

st. o plūij. distinc. vbi q̄r/  
tur. vtz hoies dānari post iudiciū  
cruciabūtur i igne infernali. Videt̄  
q̄ nō. nā Job. ij. Lucent om̄ia que

cūq; p̄fecit. nō tamē sūmet. Ad oppo. **Mathei** xxv. In ista q̄stio/ ne p̄mō ponā d̄stinctōem **Secūdo** ponā d̄clusiones ¶ **Quantū** ad p̄mū articulū d̄stinctio est ista. q; ignis p̄ns corpi corruptibili aīaro aīa sensitua p̄t h̄re duplicē actio/ nem. videlz realem q̄ est vniuoca. z intencōnalem q̄ respectu illi<sup>9</sup> est eq̄ uoca. quia sp̄s sensibilis nō simplr est eiusdē speciei cum ip̄o obiecto. **Quantū** ad sc̄m articulū pono q̄ tuor d̄clusiones. **Prīma**. q; ignis p̄ns corpi corruptibili p̄t h̄re du/ p̄licē actōem in illo. l. realem z intē rionale. z vna p̄t haberi sine alia. **Pr̄z**. nā intencōnalis p̄t stare sine reali. **S̄c̄da** d̄clusio. q; sola intē rō nalis sufficit ad causandū dolorē. **Pr̄z**. quā recordatio salicū<sup>9</sup> discō/ uentē ris sp̄t causare dolorē. **Ter/ tia** d̄clusio. q; p̄babilius videt post iudiciū ponere solā mutatōem intē rionale. **Quarta** d̄clusio. q; non est sibi rō certa ad negādū oīno sibi mu/ tationē realem. Sed est difficultas si semp ista corpa cremabūtur quō nō sūmetur. **Dico** q; in igne sunt due op̄ationes **Una** ad calefactōem et incendiū. **Alia** ad sūmptōem z iste sūt d̄stincte. **Deus** potest impe dire sc̄am actōnem nō impediēdo p̄mā. **Ad argumētū** in p̄ncipio p̄z p̄ ea q̄ dicta sūt in q̄stione.

**Trea** d̄stinctōes q̄dragēsi/ mā q̄ntam q̄ritū. vtz ant/ ma separata possit intelligere d̄ditares sibi ante separōem habi/ tualitē r̄notas. vtz q; nō. nā null<sup>9</sup> in tellect<sup>9</sup> intelligētis tellect<sup>9</sup> possibi

lis. q; agens nō intelligit. sed possi/ bilis nō manet post mortē. quia ter/ tio de aīa intellect<sup>9</sup> passiu<sup>9</sup> corūpi. **z. d. aū.**  
 tur. possibilis est passiuus. ergo zc.  
 ¶ **Ad oppo.** est **Aristoteles** ij. de a/ nima. nā mēoria est archa sp̄ritus. z d. aū.  
 p̄ illas intelligit q̄n vult. In ista qō ne sunt quatuor op̄iones. **Prīma** opi/ nio **Tho. i.** p̄te sūme. q. r. c. r. arti. l. ct in. iij. di. l. q. i. q; aīa separata intel/ ligit p̄ sp̄s a dō influsas. nō tractat pro: nec v̄ra. **S̄c̄da** op̄io **Auicēna** vi. naturalū. p̄te. i. c. vi. q; sp̄s in/ telligibilis nō manet post actū in/ telligēdi. ideo nec in anima separata. **Terzia** op̄inio **Ben.** q. ix. q. r. r. q; in intellectu nulla est sp̄s intelligi/ bilis. sed tm̄ fantasma in fantasia. **Quarta** op̄io est **Scoti** q; sp̄s in/ telligibilis manet in intellectu post mortē. z p̄ p̄ns p̄fecta mēoria. ideo p̄t erire in actū intelligēdo q̄ d̄i/ tates sibi p̄us habitas r̄notas. **Et rō** mibi videtur op̄tia. nam est intē rō **Aristote.** ij. de aīa. q; necesse est in/ telligētē fantasmata speculari. **Sed** glōsā sic. vel specularū fuisse q̄d est sic intelligēdū. q; si nō habz sp̄s in mēoria op̄ortet recurrere ad fantasmata. **Sed** si retinet illas. vtz vtz est. ij. de aīa. q; mēoria ē archa sp̄rum. nō op̄ortet tm̄ speculari. sed specularū fuisse. tūc cum sp̄s remā neāt in mēoria. ij. de aīa. z oīa hec ponātur in aīa. s. i. intellect<sup>9</sup> memo/ ria. zc. q̄d obstat q; post q̄ aīa ē i cor/ pore. h̄t sp̄s nō indiget corpe me/ diate quo intelligat q; extra corpus nō possit meli<sup>9</sup> z efficac<sup>9</sup> intelligē/ re. **Doc** s̄firmat per **Auicēna**. vi. q. d. d. n.



# Questio

# II

naturaliū aīa separata clarior videbitur  
 firmiter hinc iuncta, et concordat cū illo.  
 Sap. iij. Corpus quod corruptum grauat  
 aīam, Item hiero. in plogo  
 biblic. distamus in terris quorum  
 nobis scia remanebit in celis. valde ei  
 indignū esset tā laborare circa sciē  
 tias et hutes si desineret esse in mor  
 te, et valde irrōnabile ē qd hutes ma  
 neant et sciet eoz actus nō possint  
 permanere. ¶ Ad argu. in pn. dico qd  
 aristo. nō intellexit de intellectu pos  
 sibili s; de alia hute passiuā,

## Secūda que

stio qd dragasime dante disti  
 ctionis vbi querit vtrū aīa separata  
 possit acquirere cognitionē alicuius  
 prius ignoti. v; qd nō. Nā si posset  
 acquirere cognitionē vnius ignoti  
 partione et cuiuslibet et sic distātia  
 localis obiecti nō impediret ei co  
 gnitionē qd videt esse extra augu. q  
 vult qd aīe separate nō nouerunt ea q  
 hic agunt nisi eis exprūnat ab an  
 gelis vel ab aiabz ad eas venien  
 tibus. ¶ Ad oppositū natura non est  
 sine p̄ria opatione specifica. s. celi.  
 et dam. c. vj. sed p̄ria aīe opatio ē  
 intelligere ergo et. In ista q̄stione  
 sunt due opiniones. Prima est opi  
 nio tho. in q̄rta di. l. q. j. qd aīa sepa  
 ta nihil recipit a rebus materialibz  
 sed intelligit p̄ spēs receptas a sub  
 stācijs superioribz. has autē nō potest  
 recipere in via dū est forma corpis  
 Secūda opinio qd aīe separate possit  
 acquirere noticiā prius ignoti tam  
 abstractiuā q̄ intuitiuā. Et hec est  
 opinio scoti. et nō est qd positus acti

uo et passiuo sufficienter a proxima  
 tis nō impedit sequi actio vel p̄o  
 sequi actio. Sed positus intellectū  
 et obiecto p̄tē sunt actiuū et passi  
 uū et ista nō sunt impedita q̄ et. Sed  
 dices qd redit spēs habita a fan  
 tasmate. dico qd hoc est in intellectu  
 iuncto p̄pter penā peccati. sed in in  
 tellectu separato nō quare requiritur  
 nūquid p̄sentia obiecti potest face  
 re illō qd fantasma. certe sic. Et ita  
 potest haberi intuitiuā et ab ista in  
 tuitiuā p̄fecta obiecto recedenti po  
 terit haberi p̄fecta abstractiuā et sic  
 erit conclusio clara qd aīa separata p̄t  
 habere noticiā prius ignoti tā intu  
 itiuā q̄ abstractiuā. Et quo habes  
 hic qd fantasia p̄ se nō sufficit ad ha  
 bendū sciam rei intuitiuā et p̄sentia  
 rei sufficit p̄ se. In solutione secūde  
 rōnis nota qd licet intellectus p̄iun  
 ctus nō possit imediare abstrahere  
 a re. tā aīa separata potest. S; aliq̄s  
 quereret si aīa separata potest habere  
 cognitionē alicuius prius ignoti se  
 parati. hic dicit filius cuiusdam qd  
 de obiecto sibi nō p̄sente nec intuiti  
 uū et abstractiuā habere potest ni  
 simisterio angelo. vel si hūc et nō  
 ab angelis saltem ab aiabz ad eas  
 venientibus. ¶ Ad arg. in princ. p̄  
 p̄ ea que dicta sunt.

## Tercia q̄stio

q̄dragasime dante disti  
 ctionis vbi querit vtrū aīa separata  
 possit recordari p̄terito et q̄ cogno  
 uit iuncta. videt qd nō. nam phis  
 in li. de memoria et remis. ponit qd  
 memoria est vis sensitua. ¶ Ad op.

in de ore et re.  
 Ad. om

Luc. 16.

posuit. 2<sup>o</sup> p<sup>o</sup> xvj. ait Abzq<sup>o</sup> ad di-  
uitē illum. sili recordare quia recipi-  
sti bona in vita tua. In ista questio  
 ne sunt duo arti. p<sup>o</sup>mus an memo-  
 ria p<sup>o</sup>rie dicte cuius est recordari p<sup>o</sup>  
 terio 2<sup>o</sup> sit in pre sensitiua; secūdu  
si est in pte intellectiua. ¶ Quantus  
ad p<sup>o</sup>mū arti. p<sup>o</sup>supponit duo. p<sup>o</sup>imū  
q<sup>o</sup> aliquis actus cogitandi p<sup>o</sup>teritū  
est in nobis. secūdu q<sup>o</sup> recordari nō  
est cuiuscūq<sup>o</sup> potentie immediate. sed  
t<sup>o</sup>mō alicuius actus q<sup>o</sup> insuit p<sup>o</sup>mo  
in p<sup>o</sup>posito recordari. Ex p<sup>o</sup>mo in-  
fert quatuor. p<sup>o</sup>mū q<sup>o</sup> potentia recor-  
dariua hēt post t<sup>o</sup>pus. s<sup>o</sup>m q<sup>o</sup> recipit  
fluxū t<sup>o</sup>pis inter instans 2<sup>o</sup> t<sup>o</sup>pus in q<sup>o</sup>  
suit illud q<sup>o</sup> est obiectū recordatio-  
nis 2<sup>o</sup> instans p<sup>o</sup>teris p<sup>o</sup>ceptionis. ter-  
ciū q<sup>o</sup> obiectū recordatiōis q<sup>o</sup> obij-  
cit recordatiōis nō est nisi p<sup>o</sup>teris. q<sup>o</sup>r-  
um q<sup>o</sup> potētia recordatiua est p<sup>o</sup>ter-  
ua 2<sup>o</sup> speciei. Ex secūdo infert alia  
quor. p<sup>o</sup>mū q<sup>o</sup> recordatiōis est duplex  
abieci. huius vt remoti vel vltimi  
alicuius circa q<sup>o</sup> recordas q<sup>o</sup>nes ha-  
buit actū humanū 2<sup>o</sup> alterius vt p<sup>o</sup>-  
p<sup>o</sup>rimi sez actus humani 2<sup>o</sup> p<sup>o</sup>teriti ten-  
dentis illuz in aliud obiectū. s<sup>o</sup>m q<sup>o</sup>  
actus p<sup>o</sup>teritis dū insuit imp<sup>o</sup>mebat  
specie sui in potentia recordatiua.  
terciū q<sup>o</sup> oportet actū p<sup>o</sup>teritū hū-  
nū esse obiectū potētie recordatiue  
q<sup>o</sup>rtū q<sup>o</sup> nullus p<sup>o</sup>ter hē recordatiōe  
nisi de actu p<sup>o</sup>ter hūano. Ex his in-  
fert vnā cōclusionē q<sup>o</sup> memoria im-  
p<sup>o</sup>rie dicte est in pte sensitiua. vel q<sup>o</sup>  
recordatiō nō potest poni actus p<sup>o</sup>-  
teritiue. vbi nota q<sup>o</sup> nullus actus q<sup>o</sup>  
in brutis repit arguit memoriā esse  
in pte sensitiua. nec obstat de 2<sup>o</sup> gre-

gatiōe formica 2<sup>o</sup> 2<sup>o</sup> iudificatiōe frun-  
 dinū. nā ista sūt ab instinctu natu-  
 rali. 2<sup>o</sup> de aubis dicētib<sup>o</sup> verbis que  
 vident recordari dico q<sup>o</sup> nō recor-  
 dan<sup>o</sup>. sed ex q<sup>o</sup>dam habitu 2<sup>o</sup> assuefa-  
 ctiōe illud faciūt sicut etiam bestie  
 in inuētiōe viar<sup>o</sup>. vel q<sup>o</sup> bestia non  
 recordat q<sup>o</sup> p<sup>o</sup>me dicit se in tali loco  
 talem viam accipiā. sed dū ibi dēo-  
 gnoscit terram q<sup>o</sup>dam instinctu. vel  
 magis p<sup>o</sup>rie q<sup>o</sup>dam habitu imp<sup>o</sup>ter.  
 cto. 2<sup>o</sup> sic q<sup>o</sup> facit est a casu. ¶ Quan-  
tū ad secūdu arti. oñdit q<sup>o</sup> memo-  
ria p<sup>o</sup>rie dicte est in pte intellectiua.  
vbi habes quō se hēt memoria sen-  
sitiua 2<sup>o</sup> memoria intellectiua inter  
sez ad actū recordatiū. Cōclusio  
p<sup>o</sup>ncipalis p<sup>o</sup>ria q<sup>o</sup> memoria intel-  
lectiua in aia sepata nō memoriā sen-  
sitiua. 2<sup>o</sup> oim quoz aia iuncta po-  
terat recordari p<sup>o</sup>teritū etiam sepata  
recordari. nō tamē oim recordatiōe.  
vt dicitur est in p<sup>o</sup>cedenti q<sup>o</sup>ne. In  
solutiōe terciē rōnis p<sup>o</sup>ncipalis. no-  
tā q<sup>o</sup> beati de peccatis cōmissis non  
recordabūt tū mias dñi in eternū  
chantabūt. Et ibi notat opīnio Ri-  
chardi in. iij. di. xliij. art. vj. q. s.  
cū sua improbatōe. quō etiam si de  
peccat<sup>o</sup> recordent<sup>o</sup> dicit q<sup>o</sup> illa recor-  
datiō nullam in eis tristitiā causa-  
bit. Ibi etiam habes q<sup>o</sup> beatus hēt  
quicq<sup>o</sup> vult de p<sup>o</sup>teriti vel de futuro  
nō sū de p<sup>o</sup>terito. ¶ Ad argu. in p<sup>o</sup>-  
2<sup>o</sup> q<sup>o</sup> licz aristo. ponit memoriā sen-  
sitiua nō tamen negat intellectiua.  
nam eam ponit. iij. de aia.

1  
2  
p<sup>o</sup>m

1  
2  
3  
4

2 p<sup>o</sup>teriti 2<sup>o</sup> 2<sup>o</sup> 2<sup>o</sup>

2  
3  
2  
9  
9

1  
2

Marta que  
sio q<sup>o</sup> dragelime q<sup>o</sup>ne disti

1 p<sup>o</sup>teriti 2<sup>o</sup> 2<sup>o</sup> pte sensitiua.

1 p<sup>o</sup>teriti 2<sup>o</sup> 2<sup>o</sup> pte intellectiua.

memo. d. p<sup>o</sup>



# Questio

# III

tionis ubi querit vtz beati cogno  
 scant orones quas eis facimus vel  
 p eis offerimus. vtz q no nam solus  
 deus nouit secreta. orō mentalis q  
 maxime est accepta est hmoi q̄ rē.  
 ¶ Ad oppositū ille est vnus error  
 quē tangit Teronymus in epla ad  
 vigilantiā rē. In ista qōne sūt tres  
 arti. In pmo arti. ostendit q̄ brūs  
 naturali cognitione pōt nostras tā  
 vocales q̄ mentales orones cogno  
 scere p̄z. nam aīa beata vel sepa  
 pōt acquirere noticiā nō solum ab/  
 stractiā sed etiam intuitiā. nō so  
 um sensibilium sicut potest diuin/  
 ita sed etiam quorumcūq̄ intelli/  
 gibiliū. igit oronem siue vocalem  
 siue mentalē potest cognoscere dū/  
 mō imoderata distantia nō impe/  
 diat vel diuina volūtas nō imbe/  
 at. vbi hēs q̄ vnus intellectus pōt  
 cognoscere naturaliter actū intimū  
 alicui intellectui. In secūdo articu/  
 lo oñdit q̄ nō est necesse ex rōne bea  
 titudinis q̄ brūs naturalr cogno/  
 scat orones nras etiā in verbo r̄ in  
 pbabile est q̄ deus reudat illas q̄  
 eis offerimus vel deo noīe eoz. In  
 tercio arti. oñdit q̄ beati orant p il  
 lūs a q̄b orones offerunt eis. Et q̄  
 talis orō stat cū britudine. Sz ali/  
 q̄s diceret brūs recipit istas ornes si  
 scit q̄ ille q̄ eas offert dānabit quid  
 oportet orare p eo. Eodē mō dicaz  
 si scit q̄ saluabit. dico q̄ brūs non  
 scit vltimātam determinatiōez. p̄  
 bñ scire dei cōplacētā v̄ indigna  
 tiōē. sed vltima eius determinatio  
 latet eū. sed bene pōt orare p semet  
 ipsū. d̄ q̄ nō sed bñ p aliq̄. nā ipsi

iam sunt in termino nech hnt locum  
 merendi nec demerendi. Sz orōes  
 eoz vel rogātia valēt p amīc vel  
 penitib vel p his a q̄b orones re/  
 cupiūt. In solone scōe rōnis nota q̄  
 nulla est in mēte opatio intellectus  
 vel volūtatis r̄ q̄cūq̄ additio vel p  
 p̄ctas realis ipsius. qn totū pateat  
 angelo p̄portionabilr p̄cti nō ipedi  
 to vel aīe nō ipedite p̄portionabilr  
 p̄cti sicut aīe p̄ctite p̄paret p sen/  
 sus albedo p̄ns. de nōntrabsq̄ cō  
 ditionez hoc ex p̄p̄ia p̄fectione. sic  
 q̄ ipossibile est q̄ aliquid ipm late  
 at. tō beati r̄ mali r̄ aīe sepa te p̄ter  
 defectū p̄ctite multos actus nō no/  
 uerūt r̄ mali multa p̄ctia etiā non  
 nouerūt deo ipediente. ¶ Ad argu.  
 in p̄nci. d̄ q̄ licz deus p se sciat se/  
 creta cordiū tñ alij sciunt de p̄mitē  
 te p angelos rē.

Ira distinctionē q̄drageti. d. 26. q.  
 mā septam querit. vtz in do  
 fir iusticia. v̄ q̄ no nam. p  
 ethi. c. q̄. dñi ad frū nulla ē iusticia. r. eth. 7.  
 q̄ nulla equalitas. Sz multo fortius  
 dei ad creaturā cū deus possit dice/  
 re creature illud. j. Coz. qd hēs qd. 1. Coz.  
 nō accepisti a me. ¶ Ad o po. i p̄  
 iusticia plena ē dextera tua. In ista  
 qōe videndū. pmo qd sic iusticia  
 scōe quor modis sumit. terciō si in  
 deo est iusticia. ¶ Quātū ad primū  
 arti. dicit Anf. de veritate. c. xij. q̄  
 iusticia est rectitudo volūtatis p̄  
 se seruata. sed p̄bus. v. ethi. magis  
 eam specificat ad diuigens q̄ iusti  
 cia est ad alterum. ideo dicit q̄ nec  
 hēsp̄rus nec lucifer est ita admira/  
 bilis sicut iusticia quia vti ad alterz  
 cc 2

est difficile. ¶ Quantū ad secundū  
 arti. quot modis sumit iusticia dicitur  
 q̄ duobus modis. q̄ q̄dam est iusti-  
 cia naturalis, alia legalis, itez lega-  
 lus est duplex. vbi q̄ p̄cularis, Itē  
 ista legalis p̄cularis diuidit in di-  
 stributiua q̄z mutatiuam. Iusticia  
 comutaria ē cui mediū accipit s̄m  
 p̄portione arismetica. ⁊ sic requi-  
 rit equalitate. nam nihil differt an  
 bonus abstulerit a malo q̄ ecōtra  
 ad hoc vt fiat iusticia ⁊ vt reuertat  
 sublatū, vel si bonus mutauerit cen-  
 tū malo. vel malus bono. ⁊ ista iu-  
 sticia debet seruari in p̄nitionibz.  
 Iusticia autē distributiua est cuius  
 mediū sumit s̄m p̄portione geome-  
 trica. ⁊ ista nō querit equalitate sed  
 p̄sonaz dignitate. hoc est si aliqua  
 bona debent diuidi in ciuitate non  
 oībz debent dari equaliter. q̄ si sic  
 nō fuaret iusticia. sed illa bona de-  
 bent distribui s̄m dignitates de q̄-  
 bus ⁊ alijs annexis. v. et̄bi. deo du-  
 ce lactus dicam. ¶ Quantū ad ter-  
 ciū arti. dico ista p̄ ordine. Primo  
 q̄ in deo ē iusticia q̄ ē rectitudo mē-  
 tis. nā in deo est volūtas que est re-  
 gula oīs inobliq̄tatis. Secūdo q̄  
 in deo est iusticia vt iusticia est vir-  
 tus ad alterz p̄t. nā est agens q̄ in  
 oīni actione sua fuaat rectitudinem.  
 Tercio q̄ in deo est iusticia legalis.  
 q̄ ibi est veritas practica p̄cedens  
 oēm determinationē volūtat̄is di-  
 uine ibi est iusticia legalis. s̄ in deo  
 est aliqua veritas practica p̄cedens  
 oēm determinationē volūtat̄is. sicut  
 est ista. diliges dñz deū tuū. Quar-  
 to q̄ in deo est iusticia p̄cularis ad

se q̄si ad alterz. q̄ volūtas sua deter-  
 minat p̄ rectitudinē ad volēdū illi  
 lud q̄d decet suā bonitate. hoc ē red-  
 ditio q̄z sibi ipsi q̄si alteri. Quinto  
 dico q̄ est ad positū q̄ iusticia cō-  
 mutatiua in deo p̄zie respicit p̄niti-  
 onē ⁊ p̄miationē vt si p̄ meritū red-  
 dant p̄ma ⁊ p̄ peccatis su p̄licia di-  
 stributiua s̄o respicit q̄si naturas ⁊  
 p̄fectiones sup additas vt scz natu-  
 re distribuat p̄ccatio sibi p̄portiona-  
 ta. Sed aliq̄s diceret si iusticia di-  
 stributiua ē in deo ista respicit di-  
 gnitate p̄sonaz quō deus hic se h̄z  
 q̄ videmus iniustis dare magnas  
 dignitates ⁊ iustis miseras. dico q̄  
 q̄ videns hic nob̄ iniustis forte apud  
 deū sunt iusti. Vel q̄ aliq̄n malis  
 dar bona hic p̄palia. q̄ non sunt ita  
 mali q̄n fecerint aliquod bonum. ⁊  
 q̄ illud est remunerandū dar eis b̄  
 bona vt p̄ alio seculo puniant. ecō-  
 verso non est sic aliquis bonus q̄m  
 aliq̄n in hoc mūdo peccauerit. sed  
 q̄ ex his peccatis nō meret eternū  
 su p̄licium: s̄o h̄z hic penas vt in alio  
 seculo habeat gl̄iaz s̄m illud Sap.  
 s̄. Reddit deus mercedē laborz san-  
 ctroz suoz. Sed quare deus iustū  
 dimittit mori sine p̄fessioe sicut etiā  
 iniustū. dicit ad hoc sanctorz determi-  
 nationē. maxime beati bernardini  
 q̄ deus vocat hoies vel ad maiore  
 gl̄iam. vel ad minore penā. ⁊ q̄ iu-  
 stum videri in bono p̄posito sic q̄ si  
 plus viueret forte magis peccaret  
 vocat eū. Sed diceret aliquis facit  
 malā morte. dico q̄ nō q̄ nō est pu-  
 randa mala mors cuius bona vita  
 p̄cessit. ⁊ de malo deus scit q̄ si vi-

omutaria

Attentia

9.

10.

3.

1.

2.

3.

4.

9.

9.

ob.

So.

at qum

Sap. 10.

Q. 77

So.

22.

9. 7. 10.



# Questio

## II

neret peiora que fecit faceret vocat  
 eū sic vt minores heat penas. Sed  
 quis diceret in dānato vī q̄ sic ma  
 gis de iusticia q̄ de mīa. Nā p̄cā  
 que fecit sunt finita. z dānat eum in  
 infinitū; dico q̄ dānat eū in infini  
 tū hac de causa. q̄ deus scit q̄ si vi  
 ueret in infinitum semp peccaret. z  
 sp̄ in penis iret. z sic ab infinita ma  
 la voluntate z in infinitū eū dānat.  
 nō a voluntate simpli. s; a voluntate i  
 actu p̄im posita. in potentia p̄im  
qua ponenda sibi nō obiceretur.  
 Et sic hoc est textus beati Gregorij  
 ad magnā iusticiā dei iudicāris p̄  
 tineret nūq̄ careat supplicio q̄ nū  
 q̄ carere voluit peto. sed hic est ma  
 gis dubiū si in iusticia cōmutatiua  
 d; suari equalitas quō fuit dando  
 paradysum p̄ bonis factis. cū sic re  
 fertur ad Ro. viij. Nō sunt digne  
passiones huius seculi ad futuram  
glāiam zc; dico q̄ deus est maxime  
 liberalis. z dat illud ex liberalitate  
 sua. Sed nos possemus petere pa  
 radysum de iusticia. dico q̄ si po  
 neremus passionē sp̄i. z eandē sibi cū  
 nostris bonis teneremus p̄ vna. p̄  
 teā paradysū. p̄ alia credo q̄ posse  
 mus rectam facere cōmutationem.  
 Sed dimittam<sup>9</sup> passionē sp̄i si oīa  
 bona mūdi facta z fienda darentur  
 vni aīe. posset illa petere de dīgno  
 glāia. dicit q̄dam q̄ nō quia oīa  
 hec sunt finita. z glāia infinita. z illa  
 glāia est ordinis superioris. z est regla  
 q̄ si ea que sunt ordinis inferioris  
 multiplicent<sup>r</sup> in infinitū. nūq̄ arin  
 gerent ea que sunt ordinis superioris.  
 maxime ad hoc q̄ fieret cōmutatio

equalitatis. nam finitū ad infinitū  
 licz sic portio attingenti nō tamē  
 equalitatis. s; p̄adissus quō a scis d  
 vitas z bona secūda p̄ p̄o dederūt  
 potest peti. s; ab aug. qd nō de con  
 digno. s; de p̄gruo. nā postq̄ carthe  
 dre amissa a malis angelis spectent  
 hoīes p̄gruū est vt ibi ponant. z cō  
 grūū est postq̄ sumus creature iye  
 vt det nobis victū in hoc mūdo et  
 iustis in alio paradysum. ¶ Ad arg.  
 in p̄n. d; q̄ nō est ibi equalitas simpli  
 nisi ad seipm. ideo nec iustit a sim  
 pliciter nisi ad se quasi ad altez sed  
 equalitas aliqualis potest ibi poni  
 qualis pōt esse dñi excedentis val  
 de ad suū excessum.

## Secūda que

stio q̄d gragesime septe di  
 stin. vbi querit. vtz in deo sit mīa.  
 Uidet q̄ non. q̄ p̄m damas. li. ij. c.  
 rīj. Miseriordia ē passio de ma  
lo alieno. in deo nulla est cōpassio  
ergo zc. ¶ Ad opositum in p̄a. pa  
 tiens z multū misericors. In ista  
 gōne sunt duo videnda. p̄mo quid  
 sit misericordia. secūdo si in deo est  
 mīa. ¶ Quantū ad p̄mū arti. dico  
 q̄ mīa duo iporitat. vnū principale  
 aliud ex p̄sequenti. p̄ncipale in mīa  
 est habitus vel forma. qua nolum<sup>9</sup>  
 miserā alterius. z quia vel nolum<sup>9</sup>  
 mīa. s; eīus in futu. z tunc p̄serua  
 mus si possumus. Vel q̄ nolum<sup>9</sup>  
 miserā p̄ntē tunc reuelamus si pos  
 sumus. ¶ Et p̄sequenti aut mīa ipor  
 tat q̄ndam displicentiā z passionē.  
 vnde iste mō misericors idem est q̄  
 mīsez bñs cor. ¶ Quantū ad scōm

fol.  
 50.  
 50.  
 50.  
 50.  
 50.  
 50.  
 50.

20.  
 50.  
 1. damp. 12.  
 Ad. 3.  
 2.  
 3.  
 27.  
 27.

articulū dico duo q̄ isto mō secun/  
do in deo nō est misericordia. cū in  
deō n̄ l̄a passio vel miseria possit po  
ni. secūdo q̄ accipiēdo misericor/  
diam. primo modo ipsa p̄rie est in  
deō quod p̄z sic. quia sicut nullum  
bonū euenit nisi deo volēte. ita nul  
lum malū p̄hibet ne eueniat nisi dō  
volente. Sed mltē miserie possibili  
les euenire aliquando p̄hibent ne  
eueniant. ergo deus habet nollere/  
spectu illaz. et p̄missionem respectu  
uenientū. ¶ Ad argu. in prin. p̄z  
p̄ ea q̄ in l̄a sunt posita.

## Ercia que

stio q̄dragesime septe disti  
ctionis. vbi querit̄. vtz. in deo di/  
stinguat̄ m̄ia et iusticia. videt̄ q̄ nō  
nam aug. xj. de ciui. dei inquit sim  
plex est deus q̄d est quicqd̄ h̄z et hoc  
de eo q̄d d̄r ad se eius h̄mōi est m̄ia  
et iusticia. ergo deus est iusticia de  
est m̄ia. ¶ Ad oppositū est cassan/  
drus sup ps. v. hec due res semper  
sunt ad inuicem. et loquit̄ de m̄ia et  
iusticia. Est prima op̄io cho. in. iij.  
di. xlvi. q. j. et in illa p̄ corū. et Rich.  
di. eadem. q. ij. arti. ij. dicentium q̄  
m̄ia est p̄ iusticie et nō distinguitur  
ab ea. Sed opi. est doctoris q̄ iusti  
cia et m̄ia distinguūtur formalr in  
deō. Ad autē in prin. dicit̄ q̄ l̄z  
m̄ia et iusticia sint idē realiter in dō  
tū distinguūt̄ formalr quare r̄c.

## Marta que

stio q̄dragesime septe disti.  
vbi querit̄ vtz. in punitione malo

rū scurrat ex p̄te dei punientis in/  
sticia cum m̄ia. videt̄ q̄ nō. qz sunt  
opposita. nam q̄d p̄ m̄iam sit iusti/  
cie regnare videt̄. ¶ Ad oppositum  
fm aug. vbi sup in dō nō distinguit̄  
tur. P̄rio ponit rōnē m̄ie fm rōnē  
iusticie et m̄ie sup̄. q̄ in om̄i ope  
dei p̄currūt iusticia et m̄ia. et ponit  
p̄gruentiā ad hoc. et est cho. j. p̄te. q.  
j. arti. iij. et in di. p̄nt. arti. ij. q. ij. in  
missionē ad secundā q̄stunculā. Sz  
ibidem doctor ostendit q̄ nec ratio  
nec p̄gruentia p̄cludūt. Sed doctor  
rūdet ad q̄onem aliter et tractat qua  
tuor arti. In p̄mo arti. inquit que  
sit punitio maloz et dicit q̄ punitio  
est carentia p̄ceptibilis boni p̄ueniē  
tis. v̄l p̄ceptibilis punitio mali dis  
cōuenientis vtrūq̄ est in natura in  
tellectuali. vbi habes q̄ duplex est  
bonū nature intellectualis. s. cōmo  
di et honesti et q̄vile reducit ad ista  
etiā ostendit q̄ in voluntate vt si  
bi disconueniens tali nature puta  
operatio v̄l passio distincta contra  
opationem vel operatio disconue  
niens nō q̄daz generaliter. sed quia  
nolita h̄mōi opatio in damnatis ē  
semp̄ intensa p̄sideratio ignis. Ibi  
dem habes q̄ quadruplex tristitia  
in genere est in damnatis duplex d̄  
privatione duplicis boni. s. honesti  
que potest dici pena verius et cōmo  
di. et duplex de duplici positional. s.  
de discōuenienti detentione p̄pe  
tua ignis vt diffinitivē locantis. et  
de detentione p̄petua ignis. vt in  
p̄sideratione ignis. In secūdo arti.  
ponit quā punitio malo est a deo.  
Prima p̄clusio q̄ p̄ma pena que ē



Strinuatio culpe nō h̄z deū p̄ causa  
positiua. s̄z p̄ causa negatiua remo/  
ta. Secūda conclusio q̄ secūda pena  
que est p̄uatiō beatitudinis nō h̄c  
deum p̄ causa positiua sed p̄ causa  
negatiua. Tercia conclusio q̄ tertia  
et quarta pena q̄ sunt derentio loca/  
lis diffinitue in ipso igne. et derentio  
in cōsideratiōe intensa ignis ha  
bent deū p̄ cā positiua mediata q̄  
mediante a p̄prehensione obiecti In  
tercio arti. dicit an i ista punitione  
currat iusticia ex p̄te diuina. Pri  
ma conclusio q̄ iuste de⁹ dimittit dā  
natū p̄peruo in culpa. et hanc decla  
rat multipliciter. Secūda conclusio  
q̄ secūda pena sic est a deo negatiue  
q̄ nō p̄ferre beatitudinē et hoc qd̄ ē  
non p̄ferre beatitudinē iuste est a deo.  
Tercia conclusio q̄ tertia pena q̄ est  
locari diffinitue in igne siue in vi  
sibilissimo loco vniuersi. ubi p̄currit iu  
sticia. vbi habes q̄re de⁹ p̄mittit sic  
ri mala in vniuerso. ibidē q̄ rō de p̄  
fectione vniuersi nec de manifesta  
ro diuine iusticie. nec de cōr̄nden  
tia mali pene ad malū culpe. nec d̄  
lecticia bonoz. nec de punitione ma  
loz p̄cludit deū debere mala p̄mit  
ti in vniuerso fieri. Sed dicit aug.  
in encheridion in. c. xj. q̄ potens ē  
de illis malis bona elicere. idē in eo  
dem. c. mala iueniēter situata emi  
nentius cōmendant bona. Et q̄bz  
pōr colligere q̄re deus p̄mittit ma  
la fieri. Quarta conclusio. q̄d̄ est iu  
sticia quasi q̄re pene q̄ est determi  
natio intellectus dānati ad cōside  
randū intēse ipm̄ ignem cū impe  
dimento ne alia posset cōsiderare q̄

cōsideratio alioz que minueret istaz  
penam et hoc est a deo. In quarto  
arti. ostendit an misericordia p̄cur  
rit in ista punitione ex p̄te dei puniē  
tis. et est opinio Tho. in p̄nti dist.  
q. ij. arti. ij. ad primā questiuncu  
lam. dicit q̄ deus vt dans et agens  
excedit passum. ideo datio excedit  
passionē. Et ob hoc semp̄ deus dat  
vltra p̄dignū. Op̄io p̄pria q̄ ideo  
p̄currit misericordia q̄ ap̄lus est p̄  
fectius q̄nto a pluribz p̄currit p̄ce  
dit. et deo si in ista punitione infligit  
aliquid ad qd̄ tribuendus inclinā  
t̄ misericordia. m̄ia superaltabit iudi  
cium. In solutione secūde rationis  
nota: quare pena est eterna. dicitur  
q̄ si malus perpetue vitissit per  
petue peccasset ideo perpetue puni  
tur. quia perpetue peccauit in volū  
tate. et est ratio gregoz ij in libro mo  
ralium sup̄ illud Job. ¶ Ad argu.  
in p̄n. dico q̄ simplr̄ nō sunt o p̄o  
sita imo finit iusticia nisi sit pietas  
vel misericordia sibi iuncta.

Intra distinctionē q̄drage  
simā septimā querit. Veruz  
vle iudiciū sit futuruz. v̄ q̄  
nō. nā h̄z in p̄s. nō resurgent impij  
in iudicio. q̄ nō erit vle. Ad o p̄o.  
est aug. de ciui. dei. c. xx. et xxj. In  
ista qōne sunt tria vidēda. p̄mo qd̄  
est p̄leta diffinitio iudicij. sc̄do si  
vle iudiciū est futuruz. tercio mouet a  
liqua dubia. Quātū ad p̄mū arti.  
qd̄ est iudiciū. dimissis aliquibus  
diffinitionibz p̄tibz dicit q̄ iudi  
ciū est p̄leta determinatio et autē  
tica reddendū alicui s̄m̄ merita sua  
ponit in diffinitione cōpleta. quia

includit determinationem firmam intellectus et voluntatis efficientem. Hæc est voluntas potentis et intendens determinatorum intellectus distributive hoc est quod specificat per illud autenticè quod per hoc intelligit quod sit illius quod firmam suam voluntationem efficacem per determinationem intellectus et voluntatis producere ad effectum. ¶ **Quantum ad secundum arti.** ponit quatuor congruentias quas prima talis est. Congruum est separare bonos a malis quod separatio habet fieri per iudicium. Secunda congruentia est quod in secretis iudicis quod sunt circa singulas personas licet sint iusta non tamen omnibus manifesta et sic rationabile est ut in iudicio generali manifestantur. Tercia congruentia est quod sicut res erant a primo effectivo ita reducuntur in finem et sic oportet ut fiat iudicium in quo fiat hæc reductio ad primum a quo processerunt. Quarta congruentia est quod propter hoc quod unusquisque ascribitur regno vel civitati tota multitudo propria ad regnum debet aliqui determinari ad possidendum illud et tota alia multitudo reliqui carceri ut hoc modo sit sequestratio duarum civitatum. sicut augustinus tractat per totum de civitate dei. et sic oportet ut mediante iudicio intrant in civitatem vel relinquunt carceri. **Quantum ad tertium arti.** movet aliqua dubia. Primum utrum iudicium fiat in tempore vel in instanti. Et si in tempore vel brevi vel non brevi. Et quo ponit aliquos modos. primus quod si quilibet debet in speciali scire speciali merita vel demerita aliorum fiat in tempore longo sed si debet scire sua merita vel demerita

in speciali et aliorum in generali fiet tempore brevi. Vel si possint omnia successively simul unico actu hoc deus possit facere si vellet. sic iudicium fiet in instanti. Secundum dubium discipulatio in iudicio erit vocalis vel mentalis. dicitur quod si iudicium erit in instanti erit mentalis. si in tempore erit vocalis. Sed dicitur scotus quod magis est non in evangelio quod sit vocalis. Sed si vocalis in qua lingua. nam alii dicunt quod loquemur linguam latinam alii grecam franciscus de mayrona dicit quod ebraicam. alii quod erit nova formatio lingue. dico quod in hoc casu quod melius scilicet dicat. credo quod nemo certe potest dicere. Et si aliqui in hoc faciunt casum ideo faciunt ut videantur a populo. Tercium dubium in quo loco fiat iudicium. dicunt alii quod fiat in valle iosaphat. Et videtur innuere Jobelis prophetam. Sed apostolus vult prima ad Thessalonicenses. quod boni rapiantur obviam habentibus in aera. mali autem relinquuntur in terra. et per consequens boni non erunt in valle iosaphat. et ideo magister sententiarum per ultimo capitulum huius distinctionis. dicit quod quidam pueriliter illud Jobelis intelligentes dicunt in valle iosaphat que vallis est in pedemontis oliuete versus istam partem domini ad iudicium descensurum quod frivolus est iosaphat autem interpretatur iudicium dei in valle ergo iosaphat. id est domini iudicium. congregabuntur omnes impij. iusti vero non descendunt in valle iudicij. id est inter damnatos



# Questio

# II

mas. sed in nubilo eleuabitur: et e-  
 riant obuiam xpo. **S** in qua manu  
 ponetur iusti. **D** q in manu dexte-  
 ra xpi. cum sp man dextera sic ho/  
 noratior sinistra. **V** habet ab Aris.  
 v. pbis. **I**tes quia xps sedet ad dex-  
 tera dei patris tanq in pre honora-  
 biliori. **I**n aliquibz vero mundi pa-  
 bus qui vadit ppe pariter ille e ho/  
 noratior sinistra. nescio vñ ortuz habuit  
 hic vltus **A**d auctoritate in principio  
 dicit. q no resurgit impij ad vitas.  
 tamen bn ad iudiciu.

lestius generatus. **T**ertio mo dicit.  
 Scorus. q sicut in diluuij non fue-  
 rit noue aque create: sed disple gre-  
 gare: sic erit i iudicio q omnes ignes  
 pgregabuntur. **E**t hoc sentit Aug.  
 in scdo. de ciui. dei. **S**iqua in qd bui  
 mudumudanoz igniu flagratoe  
 perbiuicent factum est in diluuij.

id est Aug. 2. de

**Q**uantu ad tertiu articulu. **I** qn  
 tum ascendet. **D**ico q qntum dura-  
 bunt elemeta. et sic plus ascendet q a  
 qua diluuij. **Q**uantu ad quartu ar-  
 ticulu aliqui dicunt q duplex est iu-  
 diciu. **I**. de determinationis et executio-  
 nis. **E**t q iudiciu de determinationis pcedet  
 ignem. sed no iudiciu executio. sed  
 sequet. **A**lii dicunt q ignis facit duo  
 scz purgat et inouat. et q rone purga-  
 tionis pcedet. sed rone inouatiois se-  
 quetur. **T**ertius modus vt habet a  
 glosa sup illo pbo. purgabit filios  
 leui et duos ignes futuros legitur.  
**V**ni qui purgabit electos. alij qui  
 cruciabit reprobos. **P**m pcedit iu-  
 diciu. scds ignis sequet eum. **E**t po-  
 test haberi p August. xx. de ciui. ta.  
 dei. vbi dicit iudicatis impij et in  
 eternu ignem missis. **A**d argum-  
 tum in principio dico. q no habeo  
 pro incouenienti q iste ignis mix-  
 turgetur p illum ignem pur.

sc. 3.

sc. 2.

## Ecūda que

stio qdragesime septie di-  
 stinctionis vbi qritur. **V**tz mudus  
 sit purgandus p ignes. **V**idet q no.  
 quia tuc ignis purgaret per ignem.  
 cu eria elemeta debeat purgari. **A**d  
 oppositu in psalmo. **I**gnis an ipm  
 pcedit. **I**n ista qstione sunt quatuor  
 videnda. **P**rio si mudus purget p  
 ignes. **S**co quis e ille ignis. **T**er-  
 tio qntum ascendet. **Q**uarto si pce-  
 det aut sequit iudiciu. **Q**uantu ad  
 primu articulu dicit q purgabitur  
 p ignem auctoritate Petri in scda  
 canonica. c. iij. **C**eli ardentis simul  
 soluetur. et elemeta ardoze ignis re-  
 pelcent. **I**tes **E**late vltimo. **D**ns in  
 igne veniet. **B**u<sup>o</sup> intencionis e Aug-  
 scdo. de ciui. dei. **Q**uantu ad scdm  
 artic. quis erit ille ignis. **S**z triplicis.  
**U**no mo q ille ignis erit riuus de  
 nouo creat. iuxta illud Daniel viij.  
**F**luis ignis rapidusq. **E**gredieba-  
 tur a facie sedetur. **I**udiciu fecit et li-  
 bti apti sunt. **A**lius modus q erit  
 riuus ignis q fortet corpore ce-

**I**tes distinctioem qdrage-  
 sima octauaz queritur. **V**tz  
 chrusus iudicabit i forma  
 humana. **V**idetur q no. **N**am iu-  
 dicare no est nisi potestare habetis.  
 et dominiu super iudiciu chrusus  
 naturam humanam est frater noster.  
 ergo no dominus. **A**d oppositu pra-  
 tem dedit ei iudiciu faciendi. quia

Aug. 2. de

sc. 7. ob

ad om

sc. 3.  
 sc. 2.  
 sc. 1.  
 sc. 7.

filius hominis ergo secundum humanam natura  
 turam data est sibi potestas iudicandi.  
 In ista questione est prima opinio Tho  
 me in parte distinctione. quod si Christus  
 meruit habere vultu dominum creatu  
 re per suam passionem. et ideo in for  
 ma in qua est passus iudicabit. non  
 autem a parentibus sibi in forma divina.  
 quia illa sine gaudio videri non potest.  
 Tunc autem impium nullum gaudium habe  
 bit. probat opinioem quod ad duo. con  
 tra quod ponit duas conclusiones. Prima  
 quod licet Christus in forma humana iudicet  
 non tamen iudicabit secundum formam huma  
 nam. Ex quo habes quod Christus ratione re  
 demptionis non meruit principale do  
 minium creature. Ponit secundam conclu  
 sionem contra secundam quod dicitur in sua posi  
 tione de gaudio. et conclusio est ista quod  
 visio diuine essentie potest a delectatio  
 ne separari. et probat sic. Absolutum  
 prius natura alio sine contradictione  
 esse sine illo. visio diuine essentie est  
 quid absolutum per comparationem ad  
 gaudium. et est prius naturaliter alio. nam  
 obiectum non delectatur nisi prius ap  
 prehensum. Sed aliquid diceret. illa  
 visio potest esse non delectabilis. Dico  
 quod non. sed potest non delectare. sicut homo  
 non potest esse non risibilis. sed potest non  
 ridere. Sed aliquid dicitur quod felicitas  
 est in clara visione diuine essentie.  
 sed felicitatem sequitur delectatio tan  
 quam passio. et tibi. ideo oportet dice  
 re secundum istam rationem subiectum datur sine  
 passione quod felicitas non est in visio  
 ne absolute. sed in visione simul cum  
 delectatione. Sed pro pre Scoti pos  
 set adduci auctoritas Jo. xvij. hec est  
 vita eterna. ut cognoscas te. non dixit

ut delectet in te. Sed pro opinione sco  
 ti et responsio questionis iudicare ca  
 pitur dupliciter. Uno modo princi  
 paliter. Alio modo commissarie. Pro  
 modo pono istam conclusionem. Christus non  
 iudicabit principaliter secundum humanita  
 tem secundum quod principaliter iudicare im  
 portat peccatam determinationem et non  
 subordinatam talis premissi reddendi per  
 tali merito et velle efficaciter ad eque  
 dum quod est determinatum. nam sic so  
 la trinitas iudicabit. Secunda conclu  
 sio quod sumendo iudicare non omnino prin  
 cipaliter. sed commissarie et subordina  
 te cum excellentia singulari. qualis nul  
 li creature premissi potest scilicet ab eade  
 persona reddat istud quod intellectus aie  
 Christi recte iudicat secundum humanitatem. co  
 ueniet Christo secundum aiam. et iudicabit secundum  
 aiam. ibi habes quod nulla maior au  
 thoritas potest Christo attribui sine blas  
 phemia quod iudicare. In solutione vlt  
 time rationis nota quod Christus in iudicio vi  
 debitur a beatis in forma gloriosa  
 corporis. a malis autem vel non videbitur  
 in vita ista. vel si videbitur non tamen de  
 lectabitur. Ibi nota ex poem illius  
 auctoritatis. Tollatur impius ne vi  
 deat gloriam dei. Ad argumentum in  
 principio dico quod Christus ut homo habet  
 potestatem commissariam emineurissimam. sed  
 non principaliter ita operet sibi non prin  
 cipaliter iudicare ut homo.

## Ecce qua

ratio quadragesimo octave di  
 stinctionis ubi arguitur. Vtrum in iu  
 dicio vel post iudicium cessabit motus  
 corpus supra celestium. Vide  
 tur quod non. Nam dicitur Benef. vij.

305. 18c. 9. 7

9. 7.

11

12

13

14

15

17





# Dist

# XLIX

sed ille status; nō est opatio. ergo rē  
 Ad oppositū est Aristo. pmo etbi.  
 felicitas est opatio optima rē. Ad  
 istam qōem dicit qd felicitas vlt brūdo  
 do est in opatione. nā pmo etbi. de  
 finit. in cui<sup>9</sup> definitōe ponit opatiō.  
 Itē. r. etbi. deducēdo illā definitōes.  
 in q opatione dicit qd dicit arbitra  
 mur felicitissimos; eos arbitramur  
 sic ēt quo ipos vivere suspicati su  
 mus r nō dormire. ideo opari. r sic  
 ponit felicitate in opatione specula  
 tiua. idem hēs q dicitur felices. sū  
 opentur. r sūnt in prima opatione.  
 p. metaph. c. vi. r c. iij. idem. r. it.  
 metaph. c. iij. In oibus his proba  
 tur felicitate esse in opatione. Pre  
 terea h. celi r mūdī. Dis subna  
 ius est opatio est ppter opatiōes luā  
Per terea Augul. primo de doctri  
na xpiana. sūma merces ē vt ipō p  
suamur. in sūma mercede ē beati  
tudo. sed pfrui est opatio. ergo rē.  
 Ad argumentū in principio dicit qd  
 boetius accipit beatitudinē extēsi  
 ue. r sic nō definit eā pprie.

## Ecūda que

stio qdragesimenone di  
 stinctionis vbi qritur. vtz brūdo i  
 mediatus pficiat essentia vel potē  
 tia. Uidel q pzo pueritate. naz  
 aliter seqret q natura aie nō ēēt brī  
 ficabil nisi d p accūs r p poñas qd  
 est in cōueniens. Ad oppo. nō ppe  
 rit opatio eēntie nisi mediare poñā  
 h. de aia. In ista qōe tria faciā Pri  
 mo dicit quid sit brūdo. Scdo di  
 cā ad qritū. Tertio. An volūtas se  
 beat accie ad brūdinē vlt im passi

ue. Quanti ad primū arti. dicit qd brū  
 tudo ē duplex. s. simplr r fm quid.  
 Brūdo simplr est pfectio scda im  
 mediate pūgens obiecto pfectissi  
 mo nobilissimo. Sed brūdo fm  
 quid est pfectio scda pūgens min<sup>9</sup>  
 nobili bono pfectissimo. r rē ex his  
 respōdet ad qstionē pcedentem. in  
 ipsa em ponit pūgere. nam in defi  
 nitōe dicit pūgens. r cū pūgere sit  
 opatio. tūc beatitudo est opatio vt  
 probatū fuit in pcedenti qstione.  
 Quanti ad secūdam articulū pnci  
 palem r est pncipiū hui<sup>9</sup> q tōnis  
 est opinio. Den. quod. r h. q. r ij. q  
 beatitudo primo pficit essentia r q  
 potētia. Et rō sua est. quia brū  
 do sit p illapsum. r sic cum illapsum  
 primo pficiat essentia; qz potētia;  
 quia primo illabitur in aia qz in po  
 tētia aie. sic brūdo erit primo in  
 essentia. sed doctor iprobat. Cōclu  
 sio doctoris est. q beatitudo pnci  
 palius pficit potētia qz essentia. p  
 batur. nam pceptio hui<sup>9</sup> pfectōnis  
 nō uenit essentie nisi p potētia.  
 Cōuenit p intellectū quidā ipaz co  
 gnoscēdo p volūtatē tanqz ipam  
 degustādo docēre Dugone de san  
 cto victore. Itē in brūdinē duo sūt.  
 scz cognitio r amor. cognitio illūiat  
 amor tāqz rest r scō faciat i his brū  
 tudo pstitit. s. in cognoscēdo r in bo  
 num amādo. sed ista pmo potētis  
 puentūr. quod etiā potest haberi ex  
 secūdo de aia. r. it. metaphisice. q  
 operatio non competit essentie nisi  
 mediante potētia. sed felicitas est  
 operatio. ergo rē. Quanti ad ter  
 tium articulū. Utrū simus causa

m  
 d  
 etbi.  
 5. et 3.  
 meth. c. 6.  
 et c. 2.  
 g. m. l. c. 2.  
 8  
 di. et m. d. y.



## Questio

nostre beatitudinis. est opio Tho. in  
iij. di. pñti. q. iij. q. substantia actus  
est a potentia naturali. modus ho  
qui e forma actus e ab habitu r p h  
no sumus causa beatitudinis nre. Lo  
clusio pñti doctoris q beatitudinis est cau  
sa actiua sue beatitudinis qñruz ad il  
lud absolutu qd est in beatitudine. et  
hoc si volūtas est cā actiua sue vo  
lūtionis. In solutōne qñte rōnis re  
nes q actus est pfectior habitu i ra  
tione pfectōis finalis. qz imediati  
attingit obiectū finale. r in rōne pfe  
ctōnis formalis qā tanta pfectio nō  
posset ppetere habitui in sūmo qñ  
ta actui tali in sūmo. Prz qā actus  
attingit deū immediate. hz mediāte  
habitu. r sic potes tenere q pfectior  
est actus qz habitus. Nota q hic glo  
sarur illa auctoritas q adducit a no  
minalibz s nos. Accēs nō accidit  
accēs nisi quia ambo accidunt. hz in  
relligit in accētibus despatis. r nō se  
habētibus sicut quāstas r qualitas  
Nota q in ista qñstione ad pbandū  
q prima propō. i. ethi. habeat in  
telligi de deo. habēs tres propōnes  
Prima. q inter omīa nature intel  
lectualis appetibilia aliqd est cētri  
aliter et simplr primū r supmū prz  
Nam appetit vltimū finis nō est  
vanus primo celi. Scda conclusio su  
premiū appetibile vel volibile r so  
lum illud cuiuslibet nature intellectuā  
li simplr propter se est volēdi. Ter  
tia conclusio. nulla natura intellectuā  
vltimate r ppetere pfitur nisi ha  
bendo supremū appetibile. sed in  
telligē q pfitur fm modū sibi pos  
sibilem habendū illud. Ad argumē

## III

tum in pñcipio dico q nō est incō  
ueniens pcedere naturam intellectuā  
lem beatificari p accidens primo. r h  
loquēdo de primitate sine i mediā  
tione fm rōem. hz sic incōueniens di  
cere q beatificet p a accidēs loquēdo  
de accidente reali aliq mediāte

## Tertia qñstio

qdragesimenone distin  
ctionis vbi qñtur. **U**tr beatitudo  
p se pñstiat in pluribz opationibz so  
lis. Cūdet q sic nam Aug. r. ij. d  
erim. c. v. dicit Beātus q habz quicqd  
vult. sed nō tm recte vult vnā opa  
tionē sed plures. nā si recte vult vi  
sionē et fructōem Ad oppo. in quo  
libet ordine e deuenire ad vnū pri  
mū. ergo inter fines. i. ethi. Anteqz  
veniat ad determinandā materiā. p  
mo ponit istam ppōem q vni pñt  
esse duo imediata. r pñs vtrūqz  
esse eque primū. hz nō simplr. Sed  
scdo primū instar pñra istam ppōem  
sed soluit veniēdo ad qñtū. In ista  
qñstione sunt tres opiones. Prā est  
Ricardi in iij. di. pñti. q. vi. arti. i.  
q beatitudo pñstiat in actu tā intel  
lectus qz volūtaris. r ponit tres rō  
nes ad hoc. Scda opinio e sancti  
Thome in pñti di. q. i. arti. i. ad se  
cūdam qñstūculam. q beatitudo pñ  
stiat in vna opatōe tm. et poit suas  
rōnes. Tercia opinio e Scoti q ac  
cipiēdo beatitudinē pzo illo q ime  
diate attingit obiectū beatificū vlti  
mate distinguēdo inter beatitudi  
nem noticiē intellectuālis r poten  
tīe. Beatitudo nature intellectuā  
pñstiat in vnica opatione beatitudi

## Distinctio

nis. Alteri pōt dici ad questionem q̄ beatitudinem p̄sistere in pluribz pōt dupliciter p̄siderari. Uno modo immediate. vt l̄ij immediate non excludit medium alterius ratiōnis. vt dicatur oīs potentia b̄ificabilis q̄ immediate attingit obiectū beatificū et isto mō tam intellectus q̄ voluntas beatificatur immediate. ⁊ sic accipiēdo beatitudinē totalem beatitudo p̄sistit in tot opationibz quor sunt potentie potētes attingere im̄mediate obiectū. Si vero l̄ij immediate excludit mediū alteri⁹ ratiōnis quasi sic velle. alio im̄mediatē siue p̄fectius attingēs. siue illud sit ratiō attingendi siue nō. ⁊ sic beatitudo nō p̄sistit nisi in vnica opatione t̄m̄ vtpote si p̄cipalius in intellectu. si vero p̄fectius in voluntate. ¶ Ad arguētū in principio dico. q̄ l̄ij quicq̄d nō accipitur hic. p̄ quolibet appetibili diuiniue. sed p̄ vno i quo continentur omnia vniue.

## Quarta que

stio q̄dragesimenone distinctiōnis. vbi q̄ritur. Ux beatitudo p̄ se p̄sistat in actu intellectu⁹ vel voluntatis. Videt q̄ in actu intellectus. p̄ Jo. xvij. hec ē vita eterna. vt cognoscā te ⁊ cetera. Ad oppositum. r̄ij. de tri. Beatus est qui h̄t quicq̄d vult. ergo b̄itudo est in voluntate. Item Augustin⁹ primo de doctrina p̄piana. sūma merces ē vt ip̄o p̄suamur. frui est actus voluntatis. ergo r̄c. In ista questione ponantur quatuor opiniones Aliqui nanq̄ ponūt eam in actu intellectu

## XLIX

Et ista opinio est sancti doctoris i iij. dist. l. q. i. arti. i. ad sc̄dam q̄stionem. ⁊ dicit q̄ beatitudo p̄cipaliter ⁊ essentialiter consistit in actu intellectu. In actu vero voluntatis si cur in quadā p̄fectōe extrinseca subueniente visioni. ⁊ isti habēt dicere. q̄ im̄mediate aīa vidēs diuinā essentiam est b̄tā. Est alia opinio que tenet alieȳ extremū. s. q̄ felicitas precise consistit in actu voluntatis. ⁊ isti dicūt q̄ alicui poterit cōitari visio diuine essentie. ⁊ t̄i nō erit beatus. cum actus intellectus posset stare sine actu voluntatis. ⁊ iste est varro. Alij dicūt q̄ beatitudo est genus cuius species. sunt actus intellectus ⁊ voluntatis ⁊ isti habēt cōcordare cū sancto doctore. quia si possit species ergo ⁊ genus. sed beatitudo est genus ad actum intellectus ⁊ voluntatis. ergo posito actu intelligēdi deū erit beatus. Et iste est Egidius de Rhoma. Est quarta opinio doctoris. q̄ beatitudo integratur ex istis duobz actibz. scz ex actu intellectus et ex actu voluntatis. nec p̄sistit in aliquo istoz̄ precise. sed est beatitudo p̄pinq̄ius in intellectu q̄ in voluntate. sed verius ⁊ p̄fectius in voluntate q̄ in intellectu. Et ratio ē. nā quis nō potest esse beatus nisi volēs deus. sed q̄s pōt videre ⁊ nō velle. ergo r̄c. Et si dicas visio b̄ifici obiecti necessitat voluntatem. Dico. q̄ iam fuit dictum in .j. distinctiōne. primi in illa q̄stione. si a p̄p̄henso vltimo fine p̄ intellectum. voluntas necessitate fuit dictum q̄ licet necessiterur habere. nō tamē actiua



lirer. In hac q̄stione tenes. q̄ lz sn/ intellectus sit prior affectuōne. tamen volūtas est prior p̄fectōe vel actus istaz potentiaz. Ad argumētū in principio p̄z p̄ ea que dicta sunt

**Quinta que**

7. **stio** q̄dragesimenone di/ stinctionis vbi q̄ritur. **Utr** beatitu/ do simplr̄ p̄sistat in actu volūtaris/ qui dicitur fruitio. **Uides** q̄ nō, nā nō habens charitatē se nude videat essentiam diuinā q̄ nō includat cō/ tradictionē pōt ea frui. z tamē sine charitate pōt esse beatus. r. v. de tri. c. p̄t. sola charitas est que diuidit i/ ter filios regni z p̄ditionis. Ad op/ positū primo de doctrina xp̄iana. In ista q̄stione sunt duo arti. Pri/ mus ē. in quo actu p̄sistit beatitudo. Secūds q̄no distinguit fruitio bri/ fica. z nō beatifica. Quantū ad pri/ mū arti. pono aliquas p̄clusiones. Primo q̄ in solo actu qui est fruitio p̄sistit beatitudo. P̄z. quia beatitu/ do est in volūtate z in amore. s̄ frui est amore inherere p̄pter seip̄m. q̄ rē **Sc̄da** p̄clusio. q̄ nō in om̄i fruitio ne p̄sistit beatitudo. p̄z nā n̄ est i actu p̄cupiscentie. Et rō est. quia licet il/ le possit esse bonus si sit debite cir/ cūstātionat⁹ tamē nō est bon⁹ ex rō ne sui vel obiecto. quia pōt esse im/ moderat⁹. vt apper p̄ Augustinuz octuagitatriū q̄stionū. q. xxx. puer/ sitas est in vrendo fruendis. Item in secūdo dicitur est angelū peccasse i moderate p̄cupiscendo sibi obiectū beatificū. vt vult Augustin⁹ de ca/ su diaboli. c. vi. **Tertis** p̄clusio. q̄

frui ē amor amicitie. p̄z. quia frui ē inherere alicui p̄pter seip̄m. sed amicitia vera ē amare aliq̄m p̄pter seip̄z viij. ethico. q̄ rē. **Quarta** p̄clusio q̄ beatitudo nō p̄sistit in aliquo velle a moris cōcupiscentie. Hoc pater p̄ secūdam p̄clusionē. ibi habes q̄ q̄/ druplex est actus volūtaris im̄ in genere. scz velle z nolle. Velle dupli/ citer. aut propter se qd̄ est amor p̄cupiscentie. i. q̄ homo magis se amet q̄ deum. aut propter vilitū. z ille ē amor pudicitie vl amicitie. vbi habes q̄ amor habitātis sit amor fru/ entis sic intelligendo q̄ ideo. quia amor meus habitat in deo. z habet in illo terminū. i. q̄ nō p̄ alterum di/ ligo deū. sed ex magno amore i deo habitāri me morti expōerētē fruor illo. Quantū ad secūdam articulū q̄no distinguūtur fruitio beatifica et nō beatifica. Est opinio cōis theo/ logoz q̄ non differūt specie. sed fm̄ magis z minus. nec tñ sequit q̄ via/ tor sit brius lz fruatur. qz beatitudo i/ ponit ad sc̄adū in gradu determinā/ to z a natura specifica sic fundamē/ to. z ideo fundamēto p̄t dici frui. s̄ nō dici beatus. Op̄io prop̄a q̄ dist/ ferūt specie z seip̄is formaliter. sed a causis vel ab habitudine ad causas causaliter. ibi habes q̄ ponendo q̄ intellectus est causa p̄ialis volitio/ nis vel tñ causa sine qua nō potest saluari q̄ fruitio viatoris et visio beati differāt specie. sicut potest saluari volitōes in specie distingui pe/ nes obiectum. licet obiectum sit tñ causa sine qua non. **Nota** in hac materia q̄ visio p̄inet ad intellectū





# Questio

# VIII

trínsecā. id dico q̄ nō est cā intrínseca in michaelē ad h̄ q̄ nō possit peccare. sed est cā extrínseca sc̄z voluntas dīna. Exemplū sī oculus dīspōsitus nō videt a remotis nō est a cā intrínseca sui. sed ab extrínseca. i. a distantia vel ab impedimento extrínseco. eodem modo est in euangelio Ad argu. in p̄nci. d̄r q̄ aug. accipit p̄ obiecto beatitudinis r̄ nō p̄ actu

## Septima q̄o

7. q̄dragēsimenone disti. vbi querit h̄r̄z gaudiū de obiecto beati- co sic de essentia vel p̄tineat ad eēntiā beatitudinis. v̄r q̄ sic. nā delectatio ē boni r̄ optimi. sed beatitudo maxime r̄ eēntialr̄ vnit optimo bono q̄d nō sit nisi p̄ actū fruendī r̄ delectandi. ¶ Ad o p̄o. ad p̄rem intellectuā nō p̄tinet passiōes. delectatio ē passio igit. In ista q̄de ponit opi. tho. in. 4. di. 48. q. 1. arti. 3. r̄ Rich in. 4. di. eadē. q. 6. arti. 3. Et isti tenent q̄ de essentia beatitudinis ē delectatio. Et rōnes ponūt ad h̄ S; 3 istas arguit sic. Nulla p̄fectio sc̄da est essentialr̄ beatitudo. s; gaudiū seu delectatio ē p̄fectio sc̄da supueniēs fruitioni vel delectationi. p̄bat maior. qz beatitudo est essentialr̄ sc̄da p̄fecta qz sc̄da imēdiate se p̄iungit fini vltio r̄ optio. s; h̄ nulli passionū cōuenit cū sit a posteriori passio. § 2c. Itē felicitas ē opatio p̄ se sufficiēs r̄ p̄fecta. i. e. h̄i. § nō indiget delectatione supueniēte de p̄ se s; h̄i ex 2sequēti cū illa delectatio oriā a p̄ncipijs illius opationis sic passio a p̄ncipijs subiecti. Ex q̄ ponit opio sc̄oti

q̄ delectatio nō est de essentia beati- dinis sicut passio nō est de essentia subiecti. Et hec ē opi. vera r̄ dōna Aristo. r̄ e. h̄i. Ad arg. in p̄n. p̄r̄z p̄ ea que dicta sunt.

## Trava q̄stio

q̄dragēsimenone di. vbi q̄ rit. v̄r̄ natura hūana sic infima natura beatitudinis capax. v̄r q̄ nō. nāz cause inferiores sūt beati- u. d. nis capaces cū t̄les vltimate p̄terant in suis vltimis simbo. § beatificant. ¶ Ad o p̄o. r̄ij. de tri. c. r̄ij. Ad ista q̄des r̄nder q̄ sic v̄r̄. 1. Coz. r̄ij. S; 3 edu- b̄iū q̄n hoc possit rōne naturali p̄ baritē p̄ma opio p̄horē q̄ nō p̄t roe naturali p̄bari, nā s̄m p̄hos nō possumus rōne naturali p̄bare deum posse a nobis cognosci nisi in effectibz r̄ in ḡniali. Sc̄da opio p̄ria q̄ rōne naturali p̄t p̄bari natura hūmana esse capace beatitudis. Et hec sit p̄ma r̄ctio. vbi etiā h̄es q̄ ens in q̄ntū ens ē obiectū intellectus n̄ri. Itē h̄es q̄ naturali rōe p̄t videri vel oñdī q̄ deus p̄t ab intellectu hūano clare videri. Sc̄da r̄ctio q̄ nlla natura inferior natura hūana ē subiectū beatitudis. cū tales nature careāt rōe p̄ n̄is volūrate. Tercia r̄ctio q̄ aliq̄ natura inferior natura hūana ē s̄m q̄d beatificabilis vt sensus attrin- gens suū obiectū. Quarta r̄ctio q̄ nec lapis. nec aliq̄d aliud ab hōie inferius eo q̄t̄lz lapis ex̄ns in centro nec ignis in s̄pera s̄adīcūf aliquo mō beatificari. r̄ cā est qz vbi nō ē rō nō est capacitas beatitudinis. ¶ Ad argu. in p̄n. d̄r q̄ licz quierent nō nā

# Dist

beatificanciu rōne careant,

## Dna que

stio qdragesimenone dis.

vbi querit. **¶** vtz om̄s hoies de neces-  
sitate sūme appetant beatitudinem.  
¶ **¶** q̄ nō. nam ignoti nō p̄t aperi-  
fm̄ aug. ij. de ciuitate dei. sed vlti-  
mus finis nō est notus p̄t. q̄ de il-  
lo sunt prarie opinionones p̄t. et bi.  
ḡ r̄c. ¶ **¶** Ad o p̄o. est aug. xij. de tri-  
ni. c. 8. beati om̄s volūt esse. Itē in  
eodem li. b̄f. c. 7. q̄ om̄s ardentissi-  
me hoc appetūt. In ista q̄stione p̄t  
mo distinguit de appetitu naturali  
et libero. et fm̄ hoc ponent̄ duo arti-  
primus n̄s. vus q̄on̄is. secundus an  
velle libero om̄s de necessitate ve-  
lint beatitudinē. ¶ **¶** Quantū ad pri-  
mū articulū ponunt̄ aliquē p̄ctōes  
q̄rū prima est q̄ appetitus natura-  
lis nō est aliq̄s actus elicitus. s̄ est  
sola inclinatio naturalis. Secūda  
p̄ctō q̄ appetitu naturali oia sūme  
et de necessitate appetūt beatitudinē  
nec p̄t nō a p̄tere. Tercia p̄ctō q̄  
appetitus naturalis ē respectu bea-  
titudinis in p̄ticulari. Item q̄ licz  
appetitus naturalis nō sit in p̄tate  
hois imo illo necessitat̄ hō ad ho-  
nū. tñ actus elicitus a voluntate bñ  
est in potestate hois. et p̄mo nec me-  
remur nec demeremur s̄ bene secun-  
do. ¶ **¶** Quantū ad sc̄dm arti. vbi q̄-  
rit an velle libero om̄s de necessi-  
tate vel in b̄titudinē. Et op̄ntio p̄ta  
bein. quolibeto. ij. q. xvij. q̄ volū-  
tas summe et de necessitate vult tali-  
mō velle beatitudinē in v̄t p̄t tñ  
nō velle in p̄ticulari. Secūda op̄-  
p̄tia q̄ voluntas vult beatitudinē

# XLIX

in v̄t et in p̄ticulari. tñ suā beatitu-  
dinē maḡ in deo q̄ in alio esse vult  
vez nō de necessitate vult quia p̄t  
nō velle. ibi habes q̄ inclinatio na-  
turalis plus inclinatur voluntatez q̄  
quicūq̄ b̄tus. Etia habes ibi vñū  
valde notandū q̄ dilectio beatitu-  
dinis ē naturalis q̄ vniformis ap-  
petitui naturali. nō est vere natura-  
lis q̄ nō naturaliter sed libere elici-  
tur. Nota q̄ ibi arguit duplici iur-  
gumento aug. ex ei' dicto q̄ nō pos-  
sumus velle miserā et q̄ de neces-  
sitate volumus b̄titudinē sed hoc taz  
p̄ma dī. primi positū fuit et n̄sum.  
S̄z hic r̄ndet q̄ nec de necessitate  
volumus miserā nec de necessitate  
volumus b̄titudinē s̄ vtrūq̄ possi-  
mus suspendere p̄ quoddā nō velle  
nec sequit̄ ista p̄na nō volo de neces-  
sitate miserā q̄ nolle de necessitate  
miserā. Et si obijc̄t nō aufer̄ neces-  
sario actus a potentia nisi q̄ h̄z ne-  
cessario sūo p̄o. et ita si nō p̄t vel-  
le miserā h̄z semp nolle miseriam.  
R̄ndet q̄ illa nō est cā. sed cā est ef-  
fecti ad actus. q̄ sc̄z miserā non  
p̄t esse effectū volitōis nec b̄titudi-  
do nolitōis. stat tñ libertas ex parte  
volūtatis et hoc intellige q̄rū ad ele-  
ctionē. Ad argumentū op̄ionis dī  
dī q̄ necessariū est volitū in quo nō  
est defectus boni ibi negat. vñ v̄t  
ctū est p̄t suspendere et velle et nol-  
le p̄ quoddā nō velle. In prima rōe  
p̄ncipalis argumēt̄ nota q̄ appe-  
titus naturalis beatitudinis p̄ma  
nec siue cogēt̄ de b̄titudine siue nō  
sed nō a p̄tibus liber. Nota sc̄do  
p̄ncipali de damnatis vbi notant̄  
duo. Primū q̄ in eis sp̄ manet ap-





quod cognitū est in cognoscēte iuxta cognoscēti modū et Rich. in pñel di. q. 6. arti. 1. Secundū sumit ex hō q̄ cognitū ē in cognoscēte p modū informantis et est hein. quolibeto. 3. et quilibeto. 4. q. 7. Tercū sumit ex pportione cognti ad cognoscēs. et ē tho. in. 4. di. 49. q. 2. arti. 6. Sed doctor iprobat p̄mā rōem h̄ em̄ de us cognitū sit in cognoscēte aut p sp̄m h̄ra vel p actū. nō oportz tñ q̄ penitus h̄cat silem modū essendi sufficit pportio actiūs ad passiuū q̄ est cū magna difficultate, s̄ nō requirit equalitas aut pportio geometrica q̄ est creatura multoties repli/cata vel eius pfectiones replicare excedant deū. ad scđam q̄ est secūdi doctoris dicit q̄ destruit seipsam aut em̄ h̄z maiorē falsam negando sp̄m in intellectu aut minorē falsā ponēdo sp̄m in intellectu. Ad ter/ciā r̄ndet q̄ dictū p̄bi de sensu et sensato q̄ inter potentiam cognitiuā et deū est pportio cogscētis et cognoscibilis q̄ vocat pportio vitalis imutationis alioq̄n deus cognosci non posset. S̄z r̄nsio doctoris ad q̄dem est cū duabz p̄ctioibz. Prīma p̄ctio q̄ natura hūana est imediatū susceptiuū b̄itudinis pbat. q̄ nec mediante aliq̄ natura. nec mediāte h̄tu suscipit. hanc p̄ctiōnē roborat ex eo q̄ pfectissima pfectio hoīs est b̄tudo. Scđa p̄ctio q̄ aīa hūana nō est sufficienter actiua ad vidēdū deū p̄z. q̄ nec p̄tinet deū nec aliq̄d in q̄ sit vehementer cōtentus qd̄ tñ requirit. Ex q̄b̄ infer q̄ aīa ex pte receptiuū nihil requirit an b̄itudinē sed si aliq̄d requirit hoc ē ppter opa

tionē aut ex pte obiecti in memoria lumine gl̄ie et intelligentia et charitate et volūtate. et q̄b̄is nō sit necesse de duobz p̄mis tñ v̄i ponenda caritas. et sic dicit ap̄lus. nō credo ibi umē gl̄ie. Ad p̄mū d̄z q̄ natura delectib̄oī potentias receptiuas nō tñ totū dispositiue nec est s̄se de sensu q̄ est organicus. intellectus h̄o non s̄z totū esse ei⁹ p̄lectif et plus. et sensus est capax tñ sensibilis. intellect⁹ h̄o sensibilis et intellectuabilis. Ad scđm dicit q̄ cuilibet potentie passiue cōr̄nder actiua aut creata aut in creata. nec aliter p̄bus posuit pbat hoc de aīa intellectuā tñ different ipse et nos. Ad aliq̄d distinguit de potentia p̄p̄nqua et remota et de h̄tu gl̄e requisito in intellectu s̄ ē actiuis nō autē si est passiuus. Ad q̄rtū dicit q̄ aliq̄n p̄fectior inferior ē p̄ct̄ta in sup̄iori p̄fectione aliq̄n nō.

## Modecima

q̄stio q̄dragesimene di. vbi querit. v̄z hō in vita mortali possit p̄sequi b̄itudinē. Et dicit q̄ sic. et pbat q̄drupl̄r. p̄mo exēplo xp̄i scđo exēplo pauli. terci⁹ ex pte corporis q̄ nō suscipit b̄itudinē s̄z aīa q̄ro ex appetitu naturali b̄itudinis. q̄ro ex pte cognitioīs deū imedia/te attingentis in v̄sa. In oppo. arguit aucte aug. xiiij. de tri. et xodi. 33. In p̄ncipio solutioīs distinguit duplicē intellectu q̄ntis. primus ē intelligendo q̄ hō ex actibz q̄s mō ergimur posset b̄rificari. et hoc mō posuisset p̄bus. iprobat tñ rōe entis qd̄ est obiectū a dequatu intellectu tñ ex cognitione intuitiua q̄ etiaz in



sensu repit et fortiori in intellectu respectu obiecti nobilissimi. Alii in intellectu rationis habent et ex aliis actibus expressimur possentur brificari. et habet modo diceret quod nulla est repugnancia. Primum est propter agere. scilicet oportet dei. sed non simpliciter ex parte hominis cuius sit brificabilis. Tertio dicitur quod repugnat secundum quod in quantum britudine est opposita mortalitati non quod deus formaliter sed formaliter. sic effectus operis ponit caeterum effectus sunt eo quod anima non brificatur sine corpore propter ordinem. Et si dicatur quod idem propter obiectum brificatur. et in parte. imo etiam videtur quod idem virtas materialis obiecti non obstat propter diversitatem statuum et actuum intuitivi et abstractivi. Sed aliquis habet quereret dicitur erunt illi quod gloriatur paradisi habere potentiam vel potestatem. dicitur quod britudine paradisi celestis a nemine est ecclesia positio precipue de parte. di. iij. ecclesia paradisi. nam britudine est reuelata glorie magni dei et saluatoris domini nostri iesu christi. dicitur de parte. di. v. ieiunium quod solium modo membris christi parat. de parte. di. i. ois qui diligunt. Ad primam rationem dicitur primo. scilicet dicitur paulo. dico quod si fuerunt brici vel persecuti sunt britudine habet fuit miraclo se. Ad tertiam dicitur quod corpus productum est effectus cui britudine repugnat in via. Ad quartam dicitur quod naturaliter propter mors appetit in quantum ipeditur britudine quod appetit naturaliter. Ad quintam dicitur quod deus cognoscit in coram et profuse in via. britudine autem non consistit in clara cognitione et dilectione corporis te ex parte propter quod anima appetit unum corpus immortali propter duo. scilicet propter operatores anime perfectiones. et ut corpus perficiatur suo modo sicut esse primo.

**Sciatercia quod**

Ratio quod dragesimenone distin

rationis ubi dicitur. et corpus hominis brici post resurrectionem erit impassibile. Conclusio sua est quod sic. et rationes ad hoc ponit. Primum inquit de causa huius incorruptibilitatis. ubi ostendit quod causa incorruptibilitatis non est propter hanc quantitas. Primum mixtum non maneat nec propter hoc quod ille quantitates non maneat. Primum nota quantitates debet intelligi. Primum nota sunt fieri circa idem. et dicit intelligi circa idem subiectum ubi ponit una ratio quod causa huius corruptiois propter esse quantitates quantitates in corpore secundum avilitatem. iprobat hanc. Primum opinio est Thomas in iij. dist. xliij. art. i. quod causa incorruptiois est anima que tunc profectum dicitur suo corpore. iprobat opinioem. Secunda opinio est quod causa incorruptiois est deus. Arguitur per contra. et est Hen. quod. ix. q. xvi. Tertia opinio est causa huius est cessatio motus celestis. et est opinio propter arguit et iprobat. Quarta opinio propter voluntas divina est causa non coages cause scilicet ad corruptionem huius. iprobat suam opinioem et soluit in solutione prime instantie. nota quod deus propter non inest reall prope notate. ubi habet quod brici huius in ista doctate. In solutione rationis prime opiniois nota quod quanto corpus subdit anime. In solutione rationis tertie opiniois nota de primitate motus celi ad alios motus. et quod licet motus propter esse sine illo. In solutione prime rationis principalis nota. quod celi est sensibile. non aliquid quantitate sensitiva afficiendo. sed tantum resistendo. In solutione nota scilicet rationis nota. quanto sensus brici erunt in actu sine corruptis mutatio organum. ubi ponit opinio Thomas in iij. dist. xliij. q. ij. art. i. ad tertiam et quartam questionibus. In solutione tertie rationis nota quod quanto elementa propter erunt in corpore

poze beati nectū est simpliciter vio-  
lentū. ubi hēs de violento fm qd-2  
simplr. naturali. z eco nuerſo,

**Ecima Quar**

ta qō qdragelimenone di-  
vbi gr̄it. hz corpa brōz erūt agibi-  
lia. In ista qone veritas est clara p  
apl̄m. j. ad Cor. xv. **Seminaſ cor-  
pus aiāle surget corp<sup>o</sup> spūale. semia-  
tur i infirmitate surget in virtute. se-  
minat in ignobilitate surget in gl̄ia.**  
Item Sap. iij. **fulgebūt iustit̄e. et  
Ela. Et assumēt pēnas vt adler vo-  
labūta nō deficiēt. currēt. nō labo-  
rabūt.** Sz dubiū est qle sit doz agi-  
litas. et dī cōiter q est qdā q̄litas  
q̄ faciliſ mouet corpus sine illud  
qō facit pportionē motus ad mobi-  
le auferēs grauitatē p Aug<sup>o</sup>. fr̄ij. de  
ciui. bi. v. g. **Dico igit̄ alr q̄ agilitas  
nihil aliud est nisi potētia motiua  
aīecui inest p̄io z p se. licz alicui p̄ti  
corp̄is insit p se. sz nō p̄mo. Ex q̄to  
habet q̄ duo req̄runt ad agilitates.  
virtus et p̄e aīe. et dispō et p̄e cor-  
poris. Dicit vlt̄erī q̄ p̄er illū mo-  
uēdi modū q̄ mouet aīa corp<sup>o</sup> orga-  
nicē p̄t sibi inesse alr<sup>o</sup> mor<sup>o</sup>. q̄ hz nō  
organicus in q̄ motu non mouebit  
vna ps post alterā. sz totū corpus si-  
mul sic angeli mouent. z h̄ mō post  
relurrectōz corpa gl̄orificata moue-  
bunt. qz volabūt et nō deficiēt. Sz  
est dubiū an sit eadē vis cū illa qua  
mouet mō corpus. R̄nder p̄io q̄  
sic. qz pluralitas sine cā nō est pone-  
da. et hoc sufficit remōtis impedi-  
mētis vt est vis organica. Scōo di-  
cit si hoc nō placet dicat q̄ in aīa se  
parata de nouo illa vis infundat. sz**

nūc nō erit eadē natura. **Tercio dicē**  
aliter p̄t dici q̄ illa vis alia ab orga-  
nica est mō in nobis. sed q̄scit. Sz. 2<sup>o</sup>.  
est dubiū q̄ dispō vel q̄ qualitas erit  
in corp̄e q̄ quā corp<sup>o</sup> moueat totū si-  
mul z nō ps post p̄e. Et r̄ne alia q̄  
litas q̄ ista quā mō tenet. v̄l erit ista  
mer quā mō tenet. Et ibi ponit opi-  
nionē dicentū alia pōni q̄litarē in  
corp̄e q̄ aufert grauitas corp̄is. z ē  
opi. Ricar. in p̄nti dist. q. vij. arti-  
iij. p̄porbar q̄drupt̄. iō dicit doz  
ctoꝝ nō oportet aliqd sup natura  
le pōni in aīa vel corp̄e p̄pter talem  
agilitatē. sed solū inrēdi virtutē aīe  
et in corp̄e q̄ sit duplex impedi-  
tū remōtū. **Prīmū** iunctura orga-  
nōz. **Secundū** sumositates cap̄is  
et hūores corp̄is. Ibi hēs vnū cor-  
relatiū q̄ sc̄i sic stabūt in celo erecti  
et nō sedentes. Itē ponit q̄ cessatio  
mor<sup>o</sup> celi nō erit cā cessatōis aliorū.  
Itē notat q̄ nō erit p̄s tūc. Itē dicē  
q̄ p̄ agilitatē rapient sancti obuias  
p̄po. In tertia r̄nsione dicē q̄ nō mi-  
nuet b̄tudo acc̄talis brōz. Sed  
aliq̄n recedēt corp̄aliter a p̄ntia sp̄i.  
In q̄ta r̄nsione dicē q̄ beati nō ha-  
bēbūt omnē p̄fectionē.

**Ecima Quin**

ta q̄stio qdragelimenone  
distinctōis vbi gr̄it. **Utrū corpus** 14.  
gl̄oriosum erit post relurrectōz cla-  
rū. Dic cōiter dicūt oēs theologi q̄  
corpa p̄tōz erūt clara vt ps in scri-  
ptura. **Fulgebūt iustit̄e sol.** sz mo-  
dus nō ē clar<sup>o</sup>. iō dicit q̄ vnus mo-  
dus sufficit. et dicē q̄ claritas nō est  
nisi quedā relucētia sup illud qd lu-  
cet. et sup colorē. et addit qdā ma

17  
19

3

10  
58

7

2  
7

2



nifestationē eo mō q̄ dicitur clara veri/  
 tas ⁊ clara intellectio. vñ nō solū ve/  
 ritas s; clara intellectio scire maie/  
 stat. color q̄ corpis erit clar⁹ s; gra/  
 dus p̄plexionis s; statim q̄ritū e/  
 rit de se erit manifestati⁹. q; de nō  
 auferat a colore s; gradū p̄plexionis  
 sue. sic nec q̄litates q̄bus cōmūdent  
 cōplexiones. ⁊ hoc fiet p̄ diuersitatē  
 meritoꝝ. Et sic ex iunctōe diuer/  
 sorū colorū vñ color est delectabi/  
 lis vñ ⁊ alī alteri. Sic i eadē p̄ple/  
 xione hēbit maiorē claritatē colorū  
 s; maiorā merita ita q̄ omēs colo/  
 res erūt delectabiles s; diuersitatē  
 et p̄portionē. Dico autē s; merita.  
 q; sic beatus videbit clar⁹ deū in aīa  
 sic corpus videbit clar⁹. Dico q̄ q̄  
 claritas nō ē nisi p̄fectio coloris cō/  
 uenientis isti corpi s; p̄plexionē si/  
 cut stella differt a stella in claritate.  
 et alia est claritas solis alia lune et  
 alia stellarū. sic resurrectio mortuo/  
 rum. S; corp⁹ bñ erit susceptiū  
 tā coloris q̄ lucis. dicit q̄ sic. S; cor/  
 pus bñ erit solidū sic cristallus. aliq̄  
 dicit q̄ sic. aliq̄ q̄ erit porosum ita  
 q̄ p̄ poros erit visibile oculis. et p̄ il/  
 los poros poterit multiplicari spēs  
 vsq; ad oculū bñ. Vel si talis mul/  
 tiplicatio speciez ibi nō sit possibi/  
 lis dicem⁹ cū Grego. q̄ mentali et  
 intuitiua visione poterit videri ar/  
 monia corpis bñ. Sed Grego. dicit  
 q̄ corpa bñ sunt p̄spicua rōne  
 poroz. S; corpa bñ p̄nt videri ab  
 oculo corpali. dicit q̄ non vidit q̄n  
 aliquā visionē claritatē possit habe  
 re saltē p̄ceptionē in raptu q̄ est que  
 dam actio ⁊ imuratio nō q̄ sit rea/

lis sed intēntionalis. licet q̄ nō possit  
 videre istā claritatē corpi gloriose  
 tñ aliquā p̄ceptionē subitā ⁊ immu/  
 rationē possit sic p̄cipio claritatē so/  
 lis s; nō videā solē q; substantia non  
 videt. et sic discipuli in transfigura/  
 tione viderūt claritatē s; nō substā/  
 tiā corpis xpi. Et hec est intēntio sco/  
 ti. Sed Ricar. in p̄nti dist. q. vi. di/  
 cit q̄ ocul⁹ nō gloriificat⁹ nō p̄t aliq̄  
 mō videre corp⁹ gloriificatū. sed do/  
 ctroz ip̄o bar. Dicit aliq̄ q̄ aīa p̄t ab/  
 scondere claritatē corpis. vt patz de  
 xpo. dū apparuit duob; discipulis  
 euntib; i emaus. sed dicit doc. q̄ illū  
 nō est ad imperiū aīe. s; si aīa facit  
 facit virtute diuina. ⁊ sic xpus me/  
 diate volūntate dīna manifestabat  
 q̄b; volebat claritatē ⁊ occultabat  
 q̄b; volebat. s; in trāfiguratiōe q̄  
 ondit xpus discipulis colorē vel cla/  
 ritatē v; lucē. dico q̄ dicit potuit cāre  
 in xpo ⁊ in alijs ad libitū visionē  
 alterius q̄litaris ac si illa q̄litas illi  
 corpi inesset sicut voluit ondere illi  
 nec fuit illusio q; nō crederent in se  
 esse tale q̄le ondit. vel si crederent q̄  
 ibi erat verus color nō erat error in  
 via moꝝ s; aug. nō em̄ ē in q̄uenti/  
 ens si credat verē esse colorē q̄d nō  
 est verus color. Sicut nō est error  
 si quis crederet ire p̄ illam viam q̄  
 quā nō vadit tñ irer p̄ illam veni/  
 ret ad terminū. Similiter nulla est  
 deceptio si credat esse talem colorē  
 postq̄ ille ducat ad terminū cogni/  
 tionis corpis glori.

Ecimafesta

q̄o q̄dragelimenone distin

# Dist

1. de q̄a. 91. q̄nes. 2. et 12.  
vlti. q. 7.

post resurrectōem p̄ dorē subtilitatē  
 possit simul eē cum alio corpore. In  
 ista q̄one ē veritas a theologo. 2. ces/  
 sa. q. sic. S; i p̄nci. ponit opio p̄ho  
 rū dicētū q̄ p̄ nullā poñaz p̄nt duo  
 corpa eē in eodē loco. Et pbant q̄n/  
 q̄ rōnibz. S; veniēdo ad p̄nciū q̄ō  
 nis hic ē vna fictio q̄ ad hoc q̄ pla  
 corpa possint sil' esse. dīc q̄ aīa brā si  
 gnat corp⁹ p̄p̄riū in tā pua q̄ntita/  
 re q̄ p̄t p̄ poros alteri⁹ corpis intra  
 rez sic penetrabit q̄dēcūq̄ corp⁹. hec  
 est opio durādī li. iij. sentētia. 2. di.  
 xliij. obicit p̄ra hūc modū triplici  
 testōnio. s. xp̄i in nativitate q̄ ex p̄gi/  
 ne clausa exiit sine ap̄itione i resur  
 rectōe sine lapidī aīa monitōe. in ap̄i  
 tione sine ianua. 2. clausa. 2. ap̄itione  
 Dimissis his ē opio theologoz. q̄  
 corpa brōz p̄nt eē cū alio corpore vir  
 tute alicui⁹ forme ineḡnāria. Et ē Rī  
 cardī di. p̄nci. q. v. opione. ij. 2. hanc  
 p̄bat quinqz rōnibz. Scda opio est  
 petri de rarestia p̄nci di. p̄bleuma  
 re. iij. q. iij. q̄ corpa nō p̄nt eē simul  
 p̄pter grossitē. sed hāc tollit subtili  
 tas. Scot⁹ ip̄robat hūc modū sex  
 rōnibz sūptis a brō Tho. di. xliij.  
 q. ij. arti. ij. ad scda. 2. q̄ntitūculā. Cōn  
 trēplīcat modū p̄nci. Tho. d. eē  
 dūctio quāro p̄ sitū dīstīnciū p̄ re/  
 q̄sītā aīe dīstīnciū matarīe fm cām  
 naturalē creatā. Alīd tñ est fm cām  
 increatā. 2. ē Tho. ibidē in iij. S; 2  
 doctor ip̄robat triplici rōe. Tūc po  
 nit q̄ntā opioez q̄ est Ven. q̄li. ix. q.  
 vlti. q̄ in h fundat. 2. deus p̄t facere  
 p̄ri⁹ sine posteriori. 2. sic q̄ntitatē si  
 ne sū. Quāta opio est Bonfredi de  
 fontibz. q̄li. vi. q. v. q̄ corpa p̄nt eē

in eodē loco. s; nō localr. ip̄robat dī  
 cēdo q̄ ē in loco sibi eq̄li. Tūc veni  
 endo ad q̄ōem dividit eā in tres ar  
 ticulos. fm q̄s fm Scoti inq̄tōem  
 tres ponūtur dīctōes. P̄ria q̄ ē pos  
 sibile duo corpa eē sil'. Probat. q̄a  
 nō ē dīstīctio formal' q̄ntitat' ad q̄n  
 tum. s; sola p̄rual'. Scda dīctō q̄ rō  
 hui⁹ possibilitat' est p̄ dorē subli/  
 ritat'. vel ex eo q̄ tal' aīa tale corp⁹ in  
 format. Tercia dīctō q̄ ista possibili/  
 litas nō est q̄litas absolutā i corpe  
 brō sine q̄ntitate. s; dico q̄ nō optet  
 q̄ aliq̄ repugnātia iuenit ibi ex pre  
 quātitat' p̄ modū actōis. ad quā or  
 dinaf q̄litas. dico q̄ 2 certū hēo q̄ i  
 corpe brō ē dos ip̄passibilitat' 2 sub/  
 tilitat'. 2 sic dos ip̄passibilitatis erat  
 ibi extrīseca vt aliq̄ agēs nō possz  
 agere i illud actōe p̄ria. sic dos subri/  
 litat' nō est nisi ordo debit' ad extrī  
 duz sil' cū isto corpore q̄ ordo extrī  
 secus. nō intrīsec⁹ format'. dīc q̄da 2  
 hic q̄ ideo duo corpa nō p̄nt esse sil'  
 iij. p̄bi. qz corp⁹ est i loco circūscri/  
 ptive 2 occupat illū locū. 2 est i loco  
 sibi equali. 2 p̄pter h vñū corp⁹ non  
 p̄t stare cū altero in eodē loco. s; cuz  
 oīa i sta p̄ dorē subtilitat' remouea/  
 tur. ideo q̄ vñū corpus sic cū altero  
 nō h' vnde p̄hibeat.

¶ Circa dīstīctōez q̄nq̄gesimā 2  
 vltimā q̄ritur. vñū dānat' vñ  
 q̄cūqz alij possint fm rectā rōem ad  
 fugienduz miserā appetere nō esse.  
 Et arguit triplici auctoritate. p̄rio  
 Mar. xv. d. iuda. vbi d. honū eēt  
 et si nat' nō fuisset. Scda. iij. et bico. 2. 3. et 17.  
 de delcētabilit' quia carentia malit' est

et bl. f. 100  
f. 101



# Questio

1  
 2  
 3  
 4  
 5  
 6  
 7  
 8  
 9  
 10  
 11  
 12  
 13  
 14  
 15  
 16  
 17  
 18  
 19  
 20  
 21  
 22  
 23  
 24  
 25  
 26  
 27  
 28  
 29  
 30  
 31  
 32  
 33  
 34  
 35  
 36  
 37  
 38  
 39  
 40  
 41  
 42  
 43  
 44  
 45  
 46  
 47  
 48  
 49  
 50  
 51  
 52  
 53  
 54  
 55  
 56  
 57  
 58  
 59  
 60  
 61  
 62  
 63  
 64  
 65  
 66  
 67  
 68  
 69  
 70  
 71  
 72  
 73  
 74  
 75  
 76  
 77  
 78  
 79  
 80  
 81  
 82  
 83  
 84  
 85  
 86  
 87  
 88  
 89  
 90  
 91  
 92  
 93  
 94  
 95  
 96  
 97  
 98  
 99  
 100

delectabil, Tertia Ansel. in libro  
 cur deus ho. vbi dicit qd meli<sup>9</sup> esset an  
 nibilari qz peccare. In oppo. arguit  
 triplici rone supra ab aug. iij. De li  
 bero arbitrio. Prima sicutur ex rone  
 nibilitatis. Secda ex defectu boitatis  
 Tertia ex respectu ad fine, Soluendo  
 qdem pdistinguit duplici<sup>9</sup> miseria. s.  
 miseria pene. z miseria culpe. Se  
 cudo possit tres opiones. z tertio po  
 nit pma. Pna opio Ricardi dist.  
 pnci. in pncipali qone ibi dicit de ma  
 lo pene. pna qd no det appeti no ee.  
 z illud pbat duplr. Pna ex pre ma  
 ioris mal. z minoris mali. Secdo ex  
 maiori z minori pfecto. Secda opi  
 nio eiusde Ricardi ibide. z dicit ides  
 de malo culpe. z pbat eiusde roni b.  
 Opio tertia eiusde Ricardi vbi s.  
 q est pna in opione. lz no in pcone  
 z dicit q magis appetedu est no esse  
 qz ee in culpa. pbat triplr. Pna qd  
 culpa e tra deu. Secda qz e careria  
 von debiti. Tertia qz est malu sim  
 pliciter. pbat. Pna pna opio  
 nez ex vniformitate ronnu tra vtru  
 qz malu. Secdo pbat rones tertie  
 opionis Pna pna qd no arguit  
 ceret paribz. Ad scda p ides. Ad ter  
 tia eode mo. vl dicat q pna h<sup>9</sup> no  
 e malu simplr nec ee ides vl vniso.  
 sed peccati. nec aliqd tollit do intri  
 seculatio qn deberet maxie nolle pec  
 caru. Rursus fm h<sup>9</sup> qlibet det z ma  
 gis appetere no ee qz q aliqd pecca  
 ret mortali. qd est fm. Opio pna  
 q existit in duabz pclusioibz. Pna  
 pna e de malo pene. qd ppter fugam  
 mali pene null<sup>9</sup> fm recta rone p vl  
 det appetere no ee. Et pbat duabo ro

nibz. na pena e bonu z iusta. no esse  
 no e bonu nec iustu. qz zc. Secda sul  
 tur ex appetitu. nafali. s. nono boita  
 ti diuie. qz oes naturalr appetim<sup>9</sup> ee.  
 z meli<sup>9</sup> est ee ee danatu. qz no esse  
 na meli<sup>9</sup> est ee aliqd qz nihil. fm no  
 ee dicit nihil. Secda pna qz ppter ma  
 lu culpe p appeti no esse. z declarat  
 hoc qd est valde notadu. Et nota q  
 volutas p ppari ad no esse. vt vo  
 lutas est ca non esse p se. z tuc qd est  
 nulla. qz volutas no est ca ambila  
 tionis p se. si intelligat q est ca an  
 nibilarois. i. qz velle no esse si possz  
 se ambilare etia qd nulla e. lz det in  
 telligib<sup>9</sup> p appetere no esse. i. qz su  
 stineret. h<sup>9</sup> no volens. nec fugies nec  
 repugnans. si de sibi daret. cu min<sup>9</sup>  
 malu sit qdam bonu. v. etbi. z sic  
 dicit q aliqd appeti. qz min<sup>9</sup> odit. z t  
 hoc velle e nolle. qz qn sur duo ma  
 la i eliciendo min<sup>9</sup> malu e fugere ma  
 lus malu. z isto mo tenet volutas  
 no vitare suu no esse deo ambilare  
 qz peccare siue qz p culpa deu offen  
 dere. duobz p bzs declaro tortu. dico  
 q meli<sup>9</sup> det ho velle a deo ambilari  
 ri z no esse qz peccare. z ee tra deu.  
 et hac pcone pbat triplr. Pna ex  
 pparone regule superioris ad regula  
 inferioris. Secdo ex entitate det. Ter  
 tio ex dicto pbi. iij. z ix. etbi. dicitur.  
 qz ds deber peligere mortem anteqz  
 quid turpe operetur.

## Ecuda que

stio qdragesime distinctio  
 nis vbi qritur. vtz danari appetat  
 no esse ppter fugendu miseria. Ad  
 ista qstione dicit q obstinatiz guer

29  
 9. et h<sup>9</sup>  
 9. 9  
 3. ut. 9. et

# Distinctio

si quæ ad utrumq[ue] actû. i. pene / z culpa. h[ab]et displicear eis culpa inquantû vermis n[on] t[ame]n in quæc[um]q[ue] culpa p[ro]cipue dem[on]strat[ur] qui sp[iritu] deo iudicent. iux[ta] illud psal. **Supbia deo / z qui re oderunt / cecidit sp[iritu].** Et io p[ro]pter ista maximâ su / p[ro]bia n[on] appetit n[on] esse. Dico t[ame]n s[ecundu]m rectâ r[ati]oem. ne aliq[ui]s talē actû elige / ret / z sibi plus placere a deo anibi larit[ur] d[omi]nati p[ro]pter culpâ n[on] app[er]t[ur] n[on] esse. Si at[er] q[uestio] intelligat se appetit n[on] esse p[ro]pter vitandâ penâ credo q[uo]d sic appetat. q[ui] n[on] esse n[on] est malû. sicut ab eterno n[on] fuit malus. sic nec p[ro]pter esse malû n[on] esse. sed pena z miseria e[st] simpl[iter] malû. sed n[on] e[st] obiectu[m] modi vt in supiori q[uestio] ne fuit de[us]. h[ab]et sit p[ro]tra appetit[ur] natura[lem]. q[uo]d est hic valde notadum.

## Tercia que

3. stio d[omi]nagesime distinctiois vbi querit[ur] v[er]z b[ea]t[us] videant penas d[omi]natoz. In ista q[uestio]ne arguit tripliciter q[uo]d n[on] p[ro]prio ex defectu r[ati]onis videndi. q[ui] nec p[ro]p[ri]e videre p[ro]p[ri]a diuinâ essentia nec p[ro]sonas. Sc[ilicet] q[ui] pene n[on] h[ab]ent ideâ i[nter] deo. Tertio q[ui] nec videt nec velle[re] videre. In oppo. est Gregorius i[nter] dialogo soluit z distinguit duplicē cognitiōem. s[icilicet] in g[ra]t[ia] p[ro]prio. z in s[er]uo. De prima d[icit] q[uo]d b[ea]t[us] n[on] vident penas d[omi]natoz nec visio[n]e sensibili nec intellectu[ali] p[ro]pter nimiam distantiâ de sc[ilicet] a. Ad t[er]tia dubia tres p[ar]tes conclusio[n]is. Primû dubiû q[uo]d est in deo r[ati]o cognoscendi illas penas. Conclusio q[uo]d beati cognoscunt p[ro]p[ri]a essentia diuinâ penas d[omi]natoz cogniti

# L. 1. 3. et

one determinata sicut p[ro]p[ri]a r[ati]o / nem cognoscendi / z videndi. Sc[ilicet] d[omi]n[us] dubiû. an pene habeat ideam i[nter] deo. Conclusio q[uo]d pene / p[ro]p[ri]e h[ab]ent ideaz in deo. sed n[on] p[ro]p[ri]e. q[uo]d declaro sic s[ecundu]m Augu. 12. de tri. c. iij. in fine. dicit q[uo]d quedâ est cognitio p[ro]p[ri]a / z quedâ p[ro]p[ri]a. Cognitio q[uo]d fit p[ro]p[ri]a s[er]uis est illi rei quâ nouit. Cognitio aut[em] que fit p[ro]p[ri]a n[on] e[st] p[ro]p[ri]a s[er]uis. sed p[ro]p[ri]a z p[ro]p[ri]a. T[er]c[ia] duplex e[st] pena. s[icilicet] pena d[omi]ni. z pena sensus. Pena d[omi]ni est car[er]ia debiti z tristitia de culpa. hec car[er]ia nihil e[st] sed p[ro]p[ri]a d[omi]ni sc[ilicet] cognoscit p[ro]p[ri]a d[omi]natoz z ista n[on] h[ab]et ideâ i[nter] deo. Alia e[st] pena sensus z ista e[st] p[ro]p[ri]a. z ista b[ea]t[us] h[ab]et ideâ i[nter] deo. s[icilicet] h[ab]et sp[iritu] i[nter] deo. Tertiu dubiû q[uo]d se h[ab]et voluntas b[ea]t[us] ad has penas. Conclusio n[on] vult eas absolute. sed inq[ui]tum placet deo. z dato q[uo]d nollet n[on] tristare[re] delictato e diu[er]se e[ss]entie. Ad primû p[ro]p[ri]a dicit[ur] q[uo]d diuina essentia est r[ati]o videndi. z distinguit de dupli[ci] i[n]determinatione. s[icilicet] p[ro]p[ri]a / z actiua. Ad s[ecundu]m p[ar]te[m] que pene habeat ideâ que n[on]. Ad tertiu b[ea]t[us] vult eas n[on] absolute. sed q[ui] deus vult.

## Quarta que

stio d[omi]nagesime distinctiois. vbi querit[ur] v[er]z sit equal[is] pena oim[niu]m d[omi]natoz. dicit q[uo]d sit equal[is] dupl[ic]i. p[ro]p[ri]a / z p[ro]p[ri]a. sc[ilicet] ex parte ignis. tertio q[ui] si non t[ame]n p[ro]p[ri]os haberet plus de bono. quarto q[ui] si sit in e[ss]entia magis d[icit] esse s[ecundu]m extensionē q[ui]



# Questio

V

fm Intentione qd est fm. In oppo- arguit auctoritate Apoc. dicens quatuor glauis setarum dat ei tormentu z lucru. Itē Elaias reddet vnicuiqz fm opa sua. Soluēdo qoem tripli- cē distiguit penā. s. penā dāni, ver- mis, z ignis. De qualibet vnā ponit doloem de pena dāni est talis pclu- sio. pena dāni nō equalr affligit dā- natos. pbat qz nō debz p sūdari sola puatio quā dānum fcat. sed apitu do subiecti q maior fuit i vno qz in alio piz etiā pclusio ex affectōe pmo di z ex conatu pccī. De pena pmissa est pclusio qz nō erit equal. pbat. Nam qdūqz maiori pccō peccauit. plus trīstari nō propter pccm in se s. propter penā. De pena ignis ē pclu- sio qz nō equalr torquet dānatos siue yeiat ex ardore maiori z miori ignis siue ex pplexiōe dānato z siue sint mobiles de loco ad locū siue n. siue rādē hec diuisa agat instātia. Ad primū pncipale onidū. qz puatio pē accipi. aut i se s. sic ē eq̄lis. aut respec- tu a d subem. z sic est ineq̄lis. Ad scdm piz ex tertia pclōne. Ad tertiu qz h maior pena sit mai<sup>9</sup> bonū sim- pliciter. nō tñ hic. imo q̄libet daret libēre alteri prem suam. Ad qrtā. qz eq̄litas pene d. z attendi fm intēōz sicut z pccm. sed ppetuitas ē ex lib/ tate diuine volūtatis.

## Quinta que

stio quinquagesime distin- ctionis vbi querit. Arum beati- tudo oim hominū sit equalis. Ar-

guit qz sic tripliciter. Primo ex eq̄- litate denariū diurni. Secūdo ex eq̄- qualitate visionis. Tertio auctori- tate Augustini sup Jobem. Omnia se- p̄ v̄. In oppositum arguit dupli- ci auctoritate. Prima Jo. p̄. In domo patris mei mansiones multe sūt. Scdo in ps. Reddet vnicuiqz fm opa sua. opa sunt ineq̄lis. ergo zc. Soluēdo q̄stionē sponūtur septem pclusiones. Prima pclusio. qz inter- b̄ros erit inequalitas. Probat. qz nō oportet appetitū libez z forma- ri appetitū naturali nisi fm volū- tatem diuinā. nūc aut ipa dicitur in equalitate. Scda pclō qz ipa ineq̄- tas nō est ex pte obiecti. s. ex pte di- uine essentie. nec ex parte ratiois di- uine essentie. nec ex parte infinita- tis eius. quia omnes illam infinita- tem vident. Tertia pclusio. qz nō est ex parte potentie passive nude qz quelibz natura intellectualis est ad sūmam pfectōem possibilem. s. be- ne est quodāmodo. inequalitas ex potentia disposita. vt patz in mer- tis. Quarta pclusio qz inequalitas est ex parte obiecti in quatu agū fm volūtatem diuinam respectue ad merita. Quinta pclusio. qz pōt esse inequalitas ex parte volūtatis pfe- ctioris. vel minus pfecte charitatis maioris vel minoris conatus for- tioris vel minus fortis. Sexta con- clusio. qz equaliter beati sūtur dco. Septima pclusio. qz licet oīs bea- ti equalem habeāt beatitudinē qua- tum ad primum essentialē quod est

Apoc.

9. p.

2.

3.

4.

5.

6.

7. 9.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

ONDU... 3

NDV... 3

# Distinctio 40. 2<sup>a</sup>. vlti.

accitiale qd respicit moduz visiois  
 r videntiu merita. S; mouet vnū  
 dubiū. viz beati eqliter velic bonū  
suū qd est min<sup>9</sup> r primi qd est ma-  
ius. Rñr qd liber brūs pter supmū  
bonū qd quisq; magis qd seipm dz  
diligere diligit bonū ppiū qd alce-  
rius. Et rō est qz oīs charitas bñ oz  
dinata a seipā incipit. Itē. it. et bñ a  
micabilia ad alios pcedūt ex amica-  
bilibz nob. S; diuisa eēntia poterit  
videri ocul corpaliu. etiā si illi ocu-  
li sine glificati ē intēcio Chrif. in h  
passū qd rpi corp<sup>9</sup> r corp<sup>9</sup> brē hōis  
bñ videbuntur. sed qd diuitas oculo  
corpali etiā glificato nō videbit. s;  
dic brūs Aug<sup>9</sup>. in li. de vidēdo deū  
q sic videbim<sup>9</sup> sic nūc oculi nrī vl-  
dēt alicui<sup>9</sup> vitā. vitā at nō videt o-  
culo corpali sicat p se visibile. s; sic  
sensibile p accēz qd quidē a visu nō  
cognoscat. sed statī cū sensu ab aliq  
alia p rite cognōtia. s. ab intellcū qd  
aūr statī visis corpaliu in ppo diui-  
na pntia ex eis cognoscat p intelle-  
ctū ex duobz ptingit. s. ex p pica cita-  
te intellectu r ex refulgētia diuie cla-  
ritatē in corpibz inouat. Ad argu-  
mēta ad p mū pncipale dz. qd ille de-  
nari<sup>9</sup> ē vitā q caret pncipio. r intelli-  
git de diuina eēntia q ex presui ē oīm  
eqliter r indrñr. Ad scdm dic aucto-  
ritatē esse trūcatā. vl<sup>9</sup> dic vt in septia  
qctone dz vel soluit Scor<sup>9</sup> referēdo  
alientatē ad intelligibilitatē vel ad  
obiectū intellcū. Ad tertiū qd de a-  
lijs nō ē p gaudiū resolue. s; exēline

querit. viz beatitudo oīm corpoz  
 erit equalis. Et arguit q sic ex ipal  
 sibilicate r subilitate. qz oēs erūt  
 qualiter ipassibiles r subiles. Sed  
 tra h arguit ex dicto Pauli. i. ad  
 Cor. xv. soluēdo qōem dic primo  
 de ipassibilitate. ponit primā p dō  
 nez qd si ipassibilitas ē qualitas po-  
 sitia i corpē nō oīa corpa erūt eqli-  
 ter ipassibilia. Si hō nō sit forma  
 posita sed p uatua. i. ipassibile qd  
 nō pōt pati. Dico qd dicit eqlitates.  
 quia sic istud corp<sup>9</sup> nō est ipassibi-  
 letur illud. Scō de agilitate dz  
 r ponit scda p dō. qd si agilitas  
 dicat eqlitatē pportōnis tūc oīa  
 corpa sunt eqliter agibilia. r habēt  
 equalē pportōem ad agilitatē sic  
 intelligēdo qd qd liber aīa est pportō  
 nabilis tali corpī cū tali beatitudi-  
 ne. Si hō dicit ar eqlitates qnritatis  
 dico qd nō. Tercio de claritate dicit  
 qd non est dubiū qd erūt ineqles. Et  
 ratio ē. qz claritas seqrur beatitudi-  
 nem corpis. sed nō oēs eqliter erūt  
 beati. nec p nīs oēs eqliter erūt cla-  
 ri. r hoc apper p aplm. ij. ad Cor.  
 Alia ē claritas solis. alia lune. et sic  
 alia erit claritas hui<sup>9</sup> sancti. r alia  
 illius. Ad argumētū pncipale p r p  
 p dōnes vide eas. Deus igit omps  
 qd ad finē hui<sup>9</sup> opusculi nos p duxit  
 ad illā sūmā padisi claritatē glorio-  
 sissime hōnis Marie p cū r sua  
 infinita clemētia adducere dignes.  
 Qui viuit et regnat p infinita seculor.  
 Amen.

## Octa questio

et vltia quart. sententiar. vbi.

finis liber quartus. deo grat.

Equalitas ad. p  
 agilitate. p  
 proportionis.  
 quantitas.



# Tabula . p .

## Incipit tabula

1. Tabula p̄mi libri sc̄ori pauper̄zin  
 2. q̄st̄is d̄r̄ ordo. n̄a p̄rio ponūf̄ distin  
 3. ctōes. sc̄da q̄ōnes. tercius q̄st̄ionū ar  
 ticulū. ⁊ aliquid nō nullę difficultates

In p̄logo. 1.º

Utz hōi p̄stan̄ isto sit necessarius  
 aliqua doctrinā sp̄alem sup̄natura  
 lē inspirari ad quā nō possit accin  
 gere l̄ine naturali intellectus agēt̄.

Sc̄da q̄st̄io p̄logi.

Utz cognitio n̄c̄aria viator̄i tradi  
 cra sit sufficienter in sacra scriptura  
 hic habet p̄rra hereticos.

Tercia q̄st̄io p̄logi.

Utz theologia sit de deo vbi tres  
 ponūf̄ q̄ōnes. p̄ma dicta. sc̄da si est  
 theologia de deo sub aliq̄ rōe sp̄ali.  
 terciā si oīa ad illud subiectū attri  
 buūf̄.

Quarta q̄ō p̄logi.

Utz theologia sit sc̄ia h̄ tres q̄ōnes  
 ponūf̄. p̄ma dicta. sc̄da vtz ad aliā  
 sc̄iam b̄eat̄ h̄itu d̄inē. s. sub alternat̄  
 vel sub alternate. terciā vtz ad the  
 ologū p̄ineat̄ tā v̄ringentia q̄ ne  
 cessaria.

Quinta q̄ō p̄logi.

Utz theologia sit sc̄ia p̄ctica vbi  
 sunt quor̄ arti. primus qd̄ sit p̄ctis  
 sc̄da q̄ sit d̄ra in ser̄ habitū p̄acticū  
 ⁊ sp̄eculatiū. tercius vñ h̄itus d̄i  
 cat̄ p̄acticus. q̄rtus m̄ltius q̄ōis.

Distinctio prima.

Utz obiectū p̄ se fruitiōis sit finis  
 vltimus. hic sūt tres arti. prim⁹ de  
 obiecto fruitiōis ordinate. sc̄da de  
 obiecto fruitiōis in cōi. terci⁹ quō  
 intelligit̄ fruitiōne esse circa finem.

Sc̄da q̄st̄io.

Utz vltimus finis b̄eat̄ t̄m̄ vnā

rōnem fruitilitat̄. hic ponūf̄ quor̄  
 tuor̄ arti. prim⁹ de fruitiōe viator̄is  
 q̄rtū ad possibilitatē. sc̄da de fruitiō  
 ne p̄ph̄et̄oris loquēdo de pot̄ia dei  
 absoluta. tercius de fruitiōne p̄ph̄e  
 tor̄is loquēdo de potentia creatoꝝ. q̄  
 rtus de pot̄etia ⁊ fruitiōne viator̄  
 ris ⁊ p̄ph̄et̄oris de facto.

Tercia q̄st̄io.

Utz fruitio sit actus volūtatis. hic  
 ponūf̄ tres arti. p̄mus si dilectio ⁊  
 delectatio sint idē real̄. sc̄da si frui  
 tio est dilectio vl̄ delectatio. tercius  
 m̄ltius q̄ōis.

Quarta q̄st̄io.

Utz vltimo sine p̄ph̄enso p̄ intelle  
 ctū possit nō velle illū vbi ponūf̄  
 quor̄ arti. p̄mus de fine obscure ap  
 p̄h̄enso in vlt̄. sc̄da de fine obscure  
 apprehenso in p̄iculari. tercius de  
 fine clare v̄iso in habente volūtates  
 p̄fectam p̄ habitū charitatis. q̄rtus  
 de fine clare v̄iso in nō habente ha  
 bitum sup̄naturalem.

Quinta q̄st̄io.

Utz deo veniat frui. hic sunt quor̄  
 q̄ōnes. p̄ma dicta. sc̄da vtz viator̄  
 fruatur. terciā vtrum peccator̄ frua  
 tur. quarta vtrum b̄v̄ta fruant̄. q̄n  
 ta vtz om̄ia fruant̄.

Distinctio secūda.

Utz aliquid sit in entib̄ actu infi  
 nitū. hic ponūf̄ alia quest̄io. s. vtz  
 deū esse sic p̄ se notū.

Secūda q̄st̄io.

Utz t̄m̄ sit vnus deus h̄c veritas  
 p̄bat̄ septē v̄ijs.

Tercia q̄st̄io.

Utz cōitate diuine eēt̄ie sint tres  
 p̄sone. hic sunt quor̄ q̄ōnes. prima

dicta. secūda vtz sint tres psonē in  
essentia dīna. tertia vtz in diuinis  
possit esse aliqua pductio intrinse/  
ca. quarta vtz sint ibi tm̄ due pdu  
ctiones intrinsece.

**Distinctio. iij.**

**Utz deus sit naturaliter cognosci/  
bilis ab intellectu viatoris h̄ hēs aliā  
qōnē scz vtz deus sit primū cogni/  
tū a nobis naturalr p̄statu isto.**

**Secūda q̄stio.**

**Utz deus sit obiectū intellectus nr̄i  
Quarta q̄stio.**

**Utz veritas creata z sincera possit  
naturalr cognosci ab intellectu via  
toris absqz lucis increate speciali il  
lustrator. e.**

**Quinta questio  
Utz creatura sit vestigiū trinitatis.  
hic ponūt tres arti. primus q̄scit ve  
stigiū z quōd distinguat ab imāgie. se  
cūndus in quo existit z respectu cui⁹  
in deo sit rō vestigiū in creatura. ter/  
cius in q̄ fundet respectus vestigiū.**

**Sexta q̄stio.**

**Utz in pte intellectiva pp̄ie sūpta  
sit mēoria h̄ns sp̄m̄ intelligibile.**

**Septima q̄stio.**

**Utz mēoria intellectiva sit p̄seruati  
ua speciei itelligibilis cessante actu  
intelligendi.**

**Octava q̄stio.  
Utz in intellectu nostro sit noticia  
genita.**

**Nona q̄stio.**

**Utz intellectus sit cā totalr z actiua  
scr̄ intelligēdi vel si req̄rit obiectū**

**Decima q̄stio.**

**Utz p̄ncipalis cā noicie genite sit  
obiectus in se vel in sp̄e p̄unte vel  
ipse ps̄e intellectiue.**

**Undecima q̄stio.**

**Utrū in mēte sit imago trinitatis**

hic sunt q̄tuor articuli. **Prim⁹ q̄  
sit imago. Secundus rectū cui⁹ in  
diuinis sit imago. Tercius quali/  
ter sit in mēte in nobis et in quibus  
actibz. Quart⁹ si illa in q̄bz est d̄f/  
serūt realiter inter se z ab eēntia aīe**

**Distinctio quarta.**

**Utrum hec sit p̄a deus genuit aliū  
deū.**

**Secūda q̄stio**

**Utrum ista sit vera. deus est pater  
et filius z spiritus sanctus.**

**Secūda q̄stio.**

**Utrū fili⁹ generet de substantia p̄ris  
Distinctio sexta.**

**Utrū de⁹ pater genuit deū filium  
volūtate. hic ponunt q̄tuor articu/  
li. Prim⁹ qd sit necessitas. scd̄s vtz  
p̄r pducit filiū necessitate. terci⁹ vbt  
ponunt p̄clusiones. quart⁹ vtz p̄a  
ter filiū pduxit naturaliter.**

**Distinctio septima.**

**Utrū potētia generans in patre sit  
aut qd absolutū vel relatiuū.**

**Distinctio octava.**

**Utrū de⁹ sit summe simplex. hic ha  
bes q̄tuor articulos. prim⁹ in q̄ sol  
uitur q̄stio. scd̄s vtz cū summa sim  
plicitate stet nō idēntitas vel distin/  
ctio. tercius cū sūma idēp̄itate stet  
distinctio. quartus quor sūt mod̄i  
idēntitātū in diuinis.**

**Secda q̄stio.**

**Utrū aliq̄ creatura sit simplex.**

**Tercia q̄stio.**

**Utrū posito q̄ de⁹ sit simplex si de  
us vel aliqd̄ dictū de deo sit forma  
liter in ḡne.**

**Quarta q̄stio.**

**Utrū cū summa vnitāte possit sta  
re distinctio p̄fectionū essentialiū p̄  
cedens aut q̄ mō actu intellectus. h̄**



# Tabula <sup>r</sup>

ponit tres art. primus qd sit vnitas  
scds e declaratiu? aliqz psonu. ter  
cius attributa distinguit p intellex  
tu.

Quinta qstio.

Utz solus deus sit imutabilis.

Distinctio. ix.

Utz generatio filij sit eterna. hic  
ponit quoz arti. primus sub rone po  
nit gnatio in dnis. scds si illa gna  
tio e eterna. tertia si est id e eternitas  
pris z filij. qm? si in illa eternitate e  
aliq? poritas patris ad filiu.

Distinctio. x.

Utz spussctus pducatur p modu vo  
luntatis. hic ponit quoz arti. primus si  
in deo est voluntas. secudus si in deo  
est voluntas sub rone pncipij pducti  
u. terti? si spussctus pducatur p actu  
voluntatis. quartus est dubioz soluti?

Distinctio. xi.

Utrius spussctus pcedat a patre z fi  
lio. hic ponit quoz arti. primus positi  
uus qonis. scds vtz spussctus pce  
dat a patre z filio. terti? si sit pnci  
piu pductiu spusscti. quartus q sit  
textus formalis spirationis actiue.

Secunda qstio.

Utz si spussctus no pcederet a fi  
lio posset stare distinctio real ipius  
a filio vel distingueret ab eo.

Distinctio. xii.

Utz pater z filius spirer spm scem  
in qntu oino vnu vl in qntu aliquo  
distincti. hic ponit quoz arti. primus  
si pater z filius sunt vnu principiu spul  
sancti. scds si principia ut spm in  
qntu sunt vnu vel in qntu distincti  
terti? si principia ut ipm vniformi  
ter. quartus si spiratio actiua termina  
tur ad suu appositu.

Secunda questio.

Utz pater z filius possint dici duo spi  
rantes vel duo spiratores.

Tertia questio.

Utz pater z filius spirer vniformi  
ter spm scem.

Quarta qstio.

Utz pater eternus prius origine pduc  
atur ut vel spirer spm scem qz filius.  
hic ponit quoz arti. primus si in  
diuinis est ordo originis. scds si in  
diuinis pater est prior origine filio. ter  
cius si in illo prior q pater pcedit fili  
um. pater ppetit aliq? opatio vel si pater  
prius origine spirat spm scem qz fili  
us. quartus si pater origine prius pduc  
atur filiu qz spm scem.

Distinctio. xiii.

Utz pductio spusscti sit generatio  
vel distinguatur ab ea.

Distinctio. xiiii. z xv

Utz quelibet psona diuina mittat  
quacuq? psonam vel mittat.

Secunda questio

Utz aliqua psona diuina mittat se  
ipsam. hic primo qrit qd sit missio  
z quoz modis caput. secundo quod  
aliqua essentia z aliqua notionalia  
tercio mder qoni.

Tercia qstio.

Utz relatio qucuq? possit fundare  
respectu. hic ponit quoz arti. primus  
si relatio imediate possit fundare sub  
stantiam. scds vtz relatio imediate  
possit fundare relatione. terti? vtz  
spiratio passiuua possit fundare respe  
ctu. quartus vtz relatio diffinuat per  
aliqd sui gnis. Distinctio xvj.

Utz in missione visibili spul sancti  
spussctus referatur a creatura. hic po  
nit tres arti. primus de puero qonis

ee q

scds vtz deus referat ad creaturā p  
actus nre rōnis. tercius vtz illa si/  
gna in q̄b; apparuit spūscūs fue/  
runt vera signa.

**Distinctio septima.**

Utz in mente sit ponere charitatē  
hic ponūt tres ar. prim⁹ vtz sit ne  
cessariū de potētia dei absoluta po/  
nere charitatē creatā in aīa nostra.  
scds vtz deus posuit de potētia ab  
soluta aliq̄e acceptare sine charita  
te. tercius vtz necessario diligit ho  
minē exātem in charitate.

**Scda q̄stio.**

Utz charitas vel q̄cuq; habit⁹ sit  
p̄ncipiū actūū rectū. actus ponit  
quor arti. primus qd sit caritas in  
fusa z qd acq̄sita. scds ad qd ponit  
charitas acq̄sita in aīa. tercius ad  
qd ponit charitas infusa in nobis.  
q̄tus si hō ex̄ns in charitate possit  
scire hē charitatē infusam.

**Distinctio. xvij.**

Utz tota charitas p̄p̄ns corūpaf  
dū sit argumentū. hic ponūt quor  
arti. primus posito q̄ charitas au/  
gmentet. an augmentū sit p̄ grad⁹  
scds r̄ndet c̄lusioni. tercius posito  
q̄ illi grad⁹ nō corūpant vtz sint  
distincti vel idē realiter. q̄tus quō  
isti gradus faciūt vnū.

**Secūda q̄stio.**

Utz illud positiū charitatē p̄p̄ns  
q̄ manet in actu si tota essentia ca/  
ritatis. hic hēs quatuor. p̄mū q̄ sit  
cā susceptionis magis z minus. se/  
cūdū si sit augm̄tabilis s̄m sit essen/  
tiā. terciū p̄ quē modū ē charitas au/  
gm̄tabil. q̄rū si q̄d s̄t diuisibiles.

**Tercia q̄stio.**

Utz charitas augeat p̄ extractiōe  
ptis noue de potētia ad actū z de ex/  
tracta ista q̄one ponit si charitas in  
infinitū sit augm̄tabilis. z ponunt  
tres arti. primus vbi sunt aliqua di  
cta. scds extendet p̄positio. tercius  
si intellectus diuinus p̄ducit chari  
tatē in esse cognitio.

**Distinctio. xix.**

Utrum p̄sone diuine sint equales  
s̄m magnitudinē. hic sunt quor ar  
ti. primus qd est fundamētū equa/  
litas tā primū q̄ remorū. scds si  
p̄sone diuine sunt equales. tercius  
si equa dicit relationē positiuā. q̄r/  
tus si equalitas purificat in diuis.

**Secūda q̄stio.**

Utz vna p̄sone sit in alia p̄ circū/  
inceptionē.

**Distinctio. xx.**

Utz tres p̄sone sunt equales in po  
tētia. hic ponūt tres arti. prim⁹ de  
disiunctiōe. scds an p̄sone sint eq/  
les in potentia. tercius ad qd se ex/  
tendit illa potentia in q̄ sunt eq̄les.

**Distinctio. xxj.**

Utz ista p̄p̄ sit vera solus pater ē  
deus hic sunt tres articuli. primus  
si vnū relatiū est de p̄mario p̄ce  
pro alterius. scds si dicto exclusiua  
addita relatiuo excludat aliud. ter/  
cius de p̄ncipali questio.

**Distinctio. xxij.**

Utz deus sit notabilis ab hoīe v/  
arore aliquo noīe p̄rio.

**Distinctio. xxij.**

Utz p̄sone s̄m q̄ dicat aliquid cōe  
patri z filio z spūsancto dicat p̄ci/  
se aliquid scdē intentionis.

**Distinctio. xxij.**

Utz in diuinis sit nūcrus. hic po//



# Tabula .p.

nunt quatuor arti. primus vtz nūerus  
sit ens reale vel rōnis. scōs si est for  
mā absoluta vel respectiva. tercius  
in quo ponūt aliq̄e p̄sones. quar  
tus nūerus questionis.

Distinctio. xxv.

Utz p̄sona in dīnis dicat substan  
tiam vel relationē.

Distinctio. xxvj.

Utz p̄sone dīne p̄stīnuant īesse p̄  
sonali p̄ relationes originis. i. p̄ ra  
tiones p̄rias.

Secūda questio.

Utrum relatio in creatura differat  
realiter a fundamento. hic ponunt  
quatuor arti. primus si in creaturis  
relatio est ens reale vel rōnis. scōs  
vtz relatio creature sit idē suo fun  
damēto. tercius a quo effectiue cau  
sat relatio in creaturis. q̄rtus p̄ quē  
modū causat relatio in creaturis.

Distinctio. xxvij.

Utz verbū mentis create sit intel  
lectio actualis. hic sunt duo arti. p̄  
mus si verbū qd̄ foris sonat signifi  
cat p̄ceptū mentis. scōs qd̄ nūerū.

Secūda questio.

Utz verbū in dīnīs dicat p̄rie  
p̄sone genitē.

Tercia questio.

Utz verbū dīnū dicat respectū ad  
creaturā.

Distinctio. xxvij.

Utz ingēnitū sit p̄prietas patris. h  
sunt duo arti. primus quō ingēnitus  
p̄uenit patri. scōs qd̄ nūerū.

Secūda questio

Utz īnacībilitas sit p̄prietas p̄stī  
tutiva patris.

Tercia questio

Utz dīvīna p̄sona p̄stīnuat īesse p̄

sonali aliqua relatione positiva ad  
secūdam p̄sonam.

Distinctio. xxix.

Utz p̄ncipiū vno mō dicat de p̄nci  
pio sumpro personaliter notionaliter  
et essentialiter.

Distinctio. xxx.

Utz aliqua relatio dicat de deo se  
cū r̄pe. Secūda qd̄ vtz dei ad creaturā  
ram possit esse aliqua relatio realis

Distinctio. xxxj.

Utz idēp̄titas sī similitudo et equal  
tas sūt relationes reales in deo. in  
hac qōne ponit̄ duos arti. primus si  
equalitas dicit relationē in creato  
re. scōs si dicit relationē in dīnis.

Distinctio. xxxij.

Utz p̄r et filius diligant se spūscō.

Secūda questio

Utz p̄r sit sapiens sapia genita. p̄  
mo declarat qd̄ nūerū secūdo soluit eā

Distinctio. xxxij. et xxxij.

Utz p̄sona sit idem q̄ essentia sūt  
quatuor arti. primus si essentia dīna dī  
stīnguit̄ a p̄prietate relatiā circūscri  
pta actu rōnis. scōs q̄ essentia dīna  
et p̄sona distinguunt̄ ex natura rei.  
tercius q̄ p̄sona et p̄prietas dīstīn  
guūt̄ ex natura rei. quartus mouet  
dubia.

Secūda questio.

Utz in deo sit distinctio. hic sunt q̄  
tuor arti. primus in quo ponūt p̄am  
bula. scōs vbi ponunt̄ septē verita  
tes. tercius nūerū qd̄ nūerū. q̄rtus quō  
īnuestigat̄ distinctio aliquoz.

Tercia questio.

Utz in deo sūt ponende formalit̄  
tates. hic sunt quatuor articuli. pri  
mus quid sit formalitas. secundus  
qd̄ realitas. tercius si formalitas sit

adequata realitas. quartus questio nis responsiuus. Quarta qstio Utr in deo sint intellectus agens z possibilis. hic ponunt quatuor arti. primus si in deo sit potetia intellectuua. scdus si in deo est intellectus agens. tercius si in deo est intellectus possibilis. quartus ut intellectus possibilis pducatur actu intelligendi

Distinctio. xxxv.

Utr in deo sint relaciones eterne ad omnia scibilia quidditatiue cognita hic sunt quatuor arti. primus quid sit ydea. scdus si sunt ponende ydee tercius in quo sunt pncipalr ponē/ de. qrtus qualr sunt ponende.

Secūda qstio.

Utrum omnia cognita habeat ydea in ipso deo. Distinctio. xxxvj.

Utr fundamētū relationis eterne ad deū ut cognoscentē habeat vere esse essentie ex hoc qd est sub tali respectu. hic ponūt qruor arti. in primo ponūt actiones. secūdu est responsiuus qōnis. tercius ut essentia rei creabilis sit necesse esse. quartus ut sit aliqd reale ex natura rei creabile.

Secūda questio.

Utrum creatura in esse suo quidditatiuo seu obiectiuo distinguat ex natura rei a deo. hic ponūt qruor arti. primus de puncto qōnis. scdus positiuus qōnū. tercius positiuus veritatu qrtus ut pducibilitas creaturae sit p intellectu nostrū.

Distinctio. xxxvij.

Utrum deus sit vbiq. hic ponūt quatuor articuli. Primus qstio nis respōsiuus. Scdus p quid est for maliter vbiq. Tertius si eē vbi

q est propriū dei. Quartus qbus modis gnaliter loquedo est vbiq.

Distinctio. xxxvij.

Utrū sciencia dei sit causa rez

Distinctio. xxxij.

Utrū deus habeat noticia determi naram oim rerum qntum ad omnes pdiciones existentie sic q illa noticia sit infallibilis

Secūda questio.

Utrum in vnūso veniat aliqua cōtingenter Hic ponūtur duo articuli. Primus qstionis respōsiuus Secūdu interrogatiōnū rusticoz solutiuas.

Distinctio. xl.

Utrum possit dānari. Hic ponūtur duo articuli. Primus si pdesti natus possit dānari. Secūdu. si deus p alique de nouo pdestinare.

Distinctio. xli.

Utrum sit aliquod meritum pdesti nationis z reprobationis

Distinctio. xliij.

Utrum deum esse omnipotentem possit pbari ratione naturali. hic ponūt duo articuli. primus positiuus distinctionū. secūdu mliu qōnis.

Distinctio. xliij.

Utrū impossibilitas rei fiende sit ex pre dei vel ex parte rei factibilis. hic hēs duo. primo respōdes qōni. secūdo mouet an deus possit facere aliquid impossibile.

Distinctio. xliij.

Utrum poruit deus res melius fecisse q fecit. Hic ponūtur duo articuli. Primus si deus potuit res et mūdū melioze facere quātū ad naturas creaturaz. Scdus si deus potuit melioze facere qntū ad ordinē



# Tabula. 2.

**Distinccio. xlv.**  
Utrū deus velit aliud a se hic hēs  
quō deus malum cognoscit.

**Distinccio. xlvj.**  
Utrū volūtas bñplacitī dei semp  
impleatur.

**Distinccio. xlvij.**  
Utrū pmissio diuina sit aliq̄s actus  
volūtatī diuine. vñ si vult mala fieri.  
post duos articulos. prim⁹ distin  
ctionū declaratiu⁹. scōs q̄stionis solu  
tiuus **Dist. nctio. xlvij.**

Utrū vñlitas creata pformis vō/  
lūari diuine sp̄ sit recta.

**Secūda q̄stio.**  
Utrū in potētia dei volūtia z execu  
tiua distinguantur. hic ponūtur tres  
articuli. Prim⁹ de pūcto q̄stionis  
scōs positiu⁹ pclusionū. tertius an  
volūtas pcurrat ad effectū imediate

## Incipit tabula secūdi libri sententiarū.

**Distinccio prima.**  
Utrū prima cālitās respectū  
oīm creabilū deñētare sit  
in tribus psonis. z ponūtur  
tres arti. Prim⁹ si creabilitas in eē  
reali sit i tribus Scōs si creabilitas  
in eē volūto vñ cognitio sit in tribus  
Tercia si p impossibile nō esset nisi  
vna persona si possit in ea perfecta  
creabilitas.

**Secūda q̄stio.**  
Utrū de⁹ possit aliqd creare. ponūtur  
duo articuli. prim⁹ an eē a pmo sit

prima nō ens formatū q̄ ens. scōs  
si creatio possit demonstrari nibilo  
min⁹ z eternitas vt ipediret creatio

**Tertia questio.**  
Utrū sit possibile deū producere ali  
quid aliud a se sine pncipio. Hic po  
nātur duo articuli. Prim⁹ q̄ est a  
liqua pductio que nō p̄suppoit sub  
iectum. Scōs q̄ omne ens aliud a  
deo sit ab ipō tanq̄ a causa agente.  
et q̄ hoc sentit Aristoteles.

**Quarta z q̄nta q̄stio**  
Utrum creatio angeli sit eadem an  
gelo. Quinta. vtrū relatio creature  
ad deū sit idem fundamēto.

**Sexta questio.**  
Utrū angelus z anima differant  
specie. **Distinccio secūda**  
Utrū in existētia angeli actuali sit  
aliqua successio formaliter.

**Secūda questio.**  
Utrum in angelo actualiter existē  
te necesse sit ponere aliquod mensu  
rans existētiā vel duratē existē  
tie eius aliud realitē ab ipa existen  
tia.

**Tertia questio**  
Utrum oīm creabilium sit vnum  
enim. **Quarta questio**  
Utrū opatio angeli mensuret euo

**Quinta questio**  
Utrum angelus sit in loco. z deter  
miata q̄stione dicit an angelus pos  
sit esse in loco quātrūcūq̄ magno vñ  
paruo. Et quid est angelum dici in  
loco

**Sexta questio**  
Utrum vnus angelus possit esse in  
pluribus locis

**Septima questio.**  
Utrum duo angeli possint esse in  
eodem. **Octaua questio**

Utrum angelus possit moueri de loco ad locum motu p[er]tinuo.

Nona questio.

Utrum angelus possit se mouere

Decima questio.

Utrum angelus possit se moueri in instanti.

Undecima questio.

Utrum angelus possit ab extremo in extremū mutari nō pertrāscēdo medium.

Distinctio tertia.

Utrum materialis substātia ex se siue ex natura sua sit indiuidua

Secūda questio.

Utrum substātia materialis p[er] aliquid quod principū intrinsecū sit indiuidua. hoc est si est indiuidua p[er] negationem.

Tertia questio

Utrum substātia materialis sit indiuidua p[er] actualem existentiā.

Quarta questio.

Utrum substātia materialis sit indiuidua per quātitatem.

Quinta et Sexta questio

Utrum substantia sit hec et indiuidua p[er] materiam. Sexta questio si est indiuidua p[er] aliquam entitatem positivam.

Septima questio

Utrum possibile sit plures angelos in eadem specie. vbi habes tres articulos p[er]dēnatos contra illos q[ui] dicit non esse plures angelos in eadem specie.

Octava questio.

Utrum angelus possit cognoscere se per essentiam suam

Nona questio.

Utrum angelus habeat noticiam

naturalem distinctam essentie diuine.

Decima questio.

Utrum ad hoc q[uo]d angelus cognoscat distincte q[uo]d dicitur creatas alia se requirat necessario q[uo]d habeat p[ri]oritas distinctas rōnes cognoscenti di eas

Distinctio q[ui]nta et q[ui]nta.

Utrum inter creatōem et beatificationem angeli boni fuerit aliqua morula. In q[ui]nta. vtz angel[us] p[ri]us meruit suam beatitudinē quā eam accepit. vbi habes duos articulos. Primus an angeli fuerint creati in gratia. Secūdo an fuerint creati in beatitudine.

Distinctio sexta.

Utrum angelus malus potuit appetere equalitatem dei. Secūdo an angeli potuerūt et quando peccauerunt.

Secūda questio

Utrum primū peccat[us] angeli fuerit formaliter supbia. Ponit duos articulos. Prim[us] que fuit malicia in primo angelo peccante. Secūdus. ad quod genus peccati p[er]tinet barilla malicia.

Distinctio septima.

Utrum angelus malus necessario velit male. vbi habes vtrum in angelis bonis sit potentia ad peccandum.

Distinctio octaua.

Utrum angelus possit assumere corpus in quo exerceat opera vite. Hic ponūtur quattuor articuli. Prim[us] vtrum angeli habeant corpora naturaliter eis vnita. Secūdus vtrum habeant corpora volūtaria sumpta. Tertius quas operationes possunt exercere. Quattuor si sunt in corporibus suis sicut in loco.



# Tabula 2.

## Distinctio nona.

Utr angel<sup>9</sup> superior possit illumina-  
re inferiorē. vbi hēs duo p̄mo d̄ cho-  
ris angeloz. sc̄do de ordine

### Secūda questio.

Utr angelus possit intellectuali-  
tē loqui alteri.

### Distinctio decima

Utr angel<sup>9</sup> custodiēs possit aliqd  
effectiue causare ī intellectu hoīs cu-  
stodiri. vbi hēs tres articulos. p̄m<sup>9</sup>  
de aliquibz certis. sc̄dus p̄ quē mo-  
dum catur aliq̄ cognitio ī intellectu  
n̄ro. tert<sup>9</sup> p̄ quē modū in. volūrate  
p̄nt causare volūtōem.

### Distinctio vndecima.

Utrum oēs angeli mīrātūr z disti-  
guīt de missione.

### Distinctio duo decima

Utr subnā generabili z corrupti-  
bili sit aliqua enritas positīa disti-  
cta realiter a forma.

### Distinctio xij.

Utr lux gignat lumen tanquā pro-  
pria spēm sensibile sui. hic poīt tres  
articulos. p̄m<sup>9</sup> quid sit lux. sc̄dus  
quid sit lumē. tertius qualiter lumē  
a luce gignatur.

### Distinctio xiiij.

Utr corp<sup>9</sup> celeste sit de eētīa sim-  
plex. hic ponūtur duo articuli. p̄m<sup>9</sup>  
quō capit materia. sc̄dus si ī celo est  
materia

### Sc̄da q̄stio

Utr aliqd celū sit mobile a celo stel-  
laro.

### Distinctio xv.

Utr in mīgro remaneāt elementa  
fm actū.

### Sc̄da q̄stio.

Utr imago trinitat<sup>9</sup> in aīa rōnālī  
consistat in tribz potentīis realiter  
distinctis.

### Distinctio xvij.

Utr aīa Ade fuerit creata in cor-  
pore.

### Distinctio xvij.

Utr paradīsus sit locus pueniens  
habitationi humane.

### Distinctio xvij.

Utr in materia sit rō seminalis ad  
formā naturaliter educendā.]

### Distinctio xix.

Utr in statu innocētie habuissent<sup>9</sup>  
corpa imortalia. hic ponūtur tres  
articuli. p̄m<sup>9</sup> si in illo statu corp<sup>9</sup>  
esset corruptibile. sc̄dus dato q̄ sic.  
vtr aliqui fuissent corrupti. tert<sup>9</sup>  
si in illo statu corp<sup>9</sup> illud aliqn fuisset  
subiectū passioni.

### Distinctio vicesima.

Utr filij p̄creati in statu innocētie  
fuisent statim cōfirmati ī iusticia ori-  
ginali. hic sunt tres articuli. p̄m<sup>9</sup>  
si parentes nō peccassent filij si fuis-  
sent nati in iusticia originali. sc̄dus  
si p̄ illā fuissent cōfirmati. tertius si  
fuisent nati p̄fecti fm corp<sup>9</sup>.

### Secūda questio.

Utr in statu innocētie fuissent illi  
soli geniti quē nūc sunt electi.

### Tertia q̄stio.

Utr filij in statu innocētie circūsi-  
sent in corpore z sc̄ta sicut mō.

### Distinctio xxj.

Utr pctm̄ primi hoīs in statu in-  
nocētie ponit esse ventale.

### Distinctio xxij.

Utr pctm̄ ade fuit gravissimū. hic  
ponūtur tres articuli. p̄m<sup>9</sup> cuius  
generis sit pctm̄ ade. sc̄dus vtr fue-  
rit gravissimū. tertius qd fuit ma-  
ius vl̄ ade vl̄ eue.

### Sc̄da q̄stio.

Utr pctm̄ p̄mi hoīs fuerit ex igno-  
rātia. poīt duos arti. in p̄mo ponit

distinctionem. In scdo rñdet qñi.

Distinctio. xxxij.

Utrum deus possit facere volūta-  
tem creature rationalis impeccabi-  
lem pñaturam.

Distinctio. xxxij.

Utrū portio superior sit potentia di-  
stincta a portione inferiori

Distinctio. xxxv.

Utrū aliqd aliud a volūrate causet  
actū volenti in voluntate vbi hēs  
que poñā sit nobilior intellectu et  
volūtiua.

Distinctio. xxxvi.

Utrum grā sit eētia anime vel im-  
potentia vbi hēs an grā sit qd ab-  
solutū vel respectiū.

Distinctio. xxxvij.

Utrū grā sit pñus. vbi hēs an pñu-  
tes infuse oriātur a grā

Distinctio. xxxvij.

Utrū liberū arbi trūū hoīs sine grā  
possit cauere oē pctm mortale. vbi  
hēs an qs sine adiutorio grē possit  
acqñere pñutes morales

Distinctio. xxxix.

Utrū iusticia originalis sit donū su-  
pnaturale in adā. vbi hēs duo pmo  
an pñi parentes habuerūt grām in  
pmo instāti sue creatōis. Scdo si p  
amissionē originalis iusticie natu-  
ra hūana fuit i naturalibz peiorata

Distinctio. xxx. xxxi. et xxxij.

Utrū qlibet pparat⁹ ab adā. fm le-  
geticoēs h̄bat pctm originale. Scdo  
qñtio vtrū illud pctm sit carētia ori-  
ginalis iusticie In distin. xxxi. vtrū  
ipā aīa h̄bat pctm originale a car-  
ne infecta. In xxxij. ponit de remis-  
sione pcti originalis

Distinctio. xxxij.

Utrū pctō originali debeat sola ca-  
rētia vislonis diuine p pena

Distinctio. xxxij.

Utrū pctm sit ab alio vt a cā. vbi  
hēs tres arti. pñus qd dicitur noīe  
mali. scds si ē dare pñū malū q sit  
cā oīm maloꝝ. terti⁹ si bonū cā ma-  
li

Distinctio. xxxv.

Utrū pctm p se sit corruptio boni

Distinctio. xxxvi.

Utrū pctm sit pena culpe vel pcti

Distinctio. xxxvij.

Utrū pctm possit eē a deo. nota sine  
istaz distinctionū Scdo qñtio

Utrū volūtas creata sit total cā re-  
spectu sui velle sic qd re specū illi⁹  
nō hēat aliqū efficiētā imediatā  
sz tāū mediātē

Distinctio. xxxvij.

Utrū incētio sit sol⁹ act⁹ volūtaris.  
hic ponūtur tres arti. pñ⁹ q intēde  
re large nō est act⁹ volūtaris. scds q  
obiectū hui⁹ act⁹ est finis et illud qd  
est ad finē. terti⁹ quō differē intēde-  
re ab eligere pape et velle

Distinctio. xxxix.

Utrū sin deris sit i volūrate. Scdo  
vtrū psciā sit i volūrate. vbi hēs an  
volūtas possit agere ptra psciām

Distinctio. xl.

Utrū act⁹ sit bon⁹ vñ mal⁹ et fine

Distinctio. xli.

Utrū aliqz act⁹ possit eē indrñs scie  
duo. pmo declarat modū. dein rñdet.

Distinctio. xliij.

Utrū pctā mortalia distinguātur p  
obiecta vel rōnes formales.

Distinctio. xliij.

Utrū volūtas creata possit peccare  
et malicia volēdo aliqd nō oīsūm  
sibi sub rōne boni veri vñ boni sim-  
pliciter. vñ boni appens vñ fm qñ



# Tabula 3<sup>a</sup>

hic potest an ois actio hois eris i peccato mortali sit peccati mortale

Distinctio. xliij.

Utrum possit peccati sit a deo. vbi dicitur an deus sit causa peccati

Incipit tabula tertij libri s<sup>en</sup>iaz. Distinctio prima.

Utrum possibile sint naturam humanam vni deo in vnitare persone. Dic ponuntur tres articuli. Primus. an aliquid addat suppositum sup naturam. Secundus de possibilitate vnionis humane nature ad substantiam. Tertius sub qua ratione formali verbum terminet vnionem. an sub ratione essentie vel sub ratione huius proprietatis.

Secunda questio.

Utrum tres persone possint assumere eandem naturam numero

Tertia questio.

Utrum vna persona possit assumere plures naturas. Dic sunt tres articuli. Primus in quo consistit ratio suppositi. Secundus. vtrum natura possit assumi in supposito Tertius articulus est responsiuus questionis

Quarta questio.

Utrum suppositus creatum possit sustentare hypostatice aliam naturam creatam quam istam quam habet

Quinta questio

Utrum formalis ratio terminandi vnitatem nature humane ad substantiam sit proprietatis eius relatiua. Dic ponuntur duo articuli. Primus quod sit proprietatis constituens personam. Secundus si proprietatis personalis sit ratio terminandi istam vnionem.

Distinctio secunda.

Utrum naturam aliquam immediate vni verbo hypostatice non fructu cludat contradictionem. Dic ponuntur tres articuli. sup illo dubio. Si natura non nata fructu possit assumi. et primus est an possit assumi de potentia absoluta Secundus si potest assumi de potentia ordinata. Tertius. si magis debuit assumi natura humana quam alia natura.

Secunda questio.

Utrum fuerit aliquid medium congruitatis inter verbum et naturam assumptam. Dic ponuntur duo articuli. Primus de medio inherente. i. si primo sumpsit pres. Secundus est: an gratia media inter naturam istam vnitatem et terminum vnionis

Tertia questio.

Utrum incarnationem precesserit corporis organisatio et actio. Dic sunt duo articuli. Primus de prioritate temporis. scilicet de prioritate nature

Distinctio tertia.

Utrum beata virgo fuerit concepta in peccato originali. Dic sunt tres articuli. Primus distinctionum positiuus. Secundus in quo doctores conueniunt. Tertius in quo ponitur opinio Scotti.

Secunda questio

Quare non traxit corpus christi peccatum originale.

Distinctio quarta.

Utrum beata virgo fuerit vere mater dei et hominis. Dic ponuntur tres articuli. Primus. si mater habet aliquam vim actiuam in generatione. Secundus si beata virgo aliquid cooperata est in generatione christi. Tertius si fuit vere mater.

**Distinctio. v.**

Utrum natura diuina assumpsit vel  
assumere potuit. **Hic** est alia que-  
stio scilicet utrum persona creata fuit assu-  
pta vel potuit assumi. **Hic** ponitur  
tres articuli. **Primus** utrum natura  
humana pertinet ante assumptionem  
secundus utrum homini assumpsit eam cum  
personalitate. **tertius** dato quod non. utrum  
eam assumere potuit prius personata  
propria personalitate.

**Distinctio. vi.**

Utrum in christo sint plura esse. id est si in christo  
sint due nature actualiter existentes cum  
vna substantia.

**Secunda questio**

Utrum christus sit aliquid duo. id est si perso-  
na christi sit composita. **Hic** sunt tres arti-  
culi. **primus** utrum natura humana quod di-  
citur anima et corpus addit aliquam en-  
titaatem anime et corpori. **Secundus** utrum ex ver-  
bo et humana natura assumpta resul-  
tet aliquid totum quod addat entitaatem ali-  
quam super utrumque. **tertius** est quoniam re-  
sponsiuus. **Distinctio. vii.**

Utrum ista est vera. deus est homo. **Et** po-  
nitur hic quod sit modus predicandi.

**Secunda questio.**

Utrum deus factus est homo. ubi ponitur  
tursoria. **Primum** si humana natura est  
vnita verbo actualiter. **Secundum** si  
humana natura vnitur homini per modum  
instrumenti. **Tertium** utrum ex vnione  
ad hominem fuit aliqua prius signatu-  
ralis agendi miracula.

**Tertia questio.**

Utrum christus predestinatus fuit esse filius  
dei. **Distinctio. viii.**

Utrum in christo sint due filiationes re-  
ales. vna ad patrem. alia ad matrem.

**Distinctio. ix.**

Utrum christo debeatur latria vel ho-  
nor latrie solum secundum naturam diuinam  
**Hic** ponitur quattuor articuli. **primus**  
quorundam modis latria accipitur. **Secundus**  
quodammodo quorundam noibus noitur. **Ter-  
tius** si est prius generalis. **Quartus**  
erit. responsiuus questionis.

**Distinctio. x.**

**Hic** sunt tres questiones. **Pria** utrum  
christus sit creatura. **Secunda** utrum christus sit  
quod homo est creatura. **Tertia** utrum christus  
incipit esse. ponitur tres articuli. **et** quod  
bet respondet sue questionis.

**Distinctio. xi.**

Utrum christus potuit peccare. **Hic**  
sunt tres articuli. **Primus** utrum natura  
intellectualis assumpta de necessitate  
fructuatur et sit beata. **Secundus** utrum talis  
natura sit necessario impeccabilis.  
**Tertius** quod sit. de facto. si natura as-  
sumpta a christo fruebat et erat impec-  
cabilis.

**Distinctio. xii.**

Utrum anime christi offerretur vel potuit  
conferri summa gratia que potuit offerre  
creature. **Hic** ponitur tres articuli.  
**Primus** utrum gratia christi sit finita vel in-  
finita. **Secundus** utrum aliqua gratia pos-  
sit equari gratie christi. **tertius** utrum aliqua  
gratia possit esse maior.

**Secunda questio**

Utrum de facto anime christi fuerit colla-  
ta gratia summa possibilis offerri creatu-  
re ubi habes. **Utrum** christus potuit aliquid  
mereri.

**Tertia questio.**

Utrum possibile sit voluntatem ani-  
me christi habere sumam fructualem possibi-  
lem nature create.



# Tabula

Quarta q̄stio.

Utr̄ aīa x̄pi possit summe frui deo  
sue sūma gratia.

Distinctio. xiiij.

Utr̄ possibile fuerit intellectū aīe  
x̄pi primo ⁊ immediate pfici vīsiōne  
verbi p̄fectissima possibili creature  
hic sunt duo arti. primus an possit  
pfici vīsiōne p̄fectissima verbi. sc̄ds  
si potest perfici sine lumine intel-  
lectus agentis.

Secūda q̄stio.

Utr̄ possibile sit intellectū aīe x̄pi vi-  
dere oīa in x̄bo q̄ videt v̄tz. h̄ sunt  
tres arti. primus vtrū essentia diui-  
na sit obiectū beatorū noticie sub ra-  
tione infinita. Sc̄ds dato q̄ sit pos-  
sibile vtrū sit possibile q̄ aīa x̄pi vi-  
deat in essentia diuina oīa que x̄-  
bum videt. tercius vtrū in x̄po sit  
alia scientia q̄ scientia realiter x̄bi

Tercia questio.

Utr̄ aīa x̄pi nouit oīa in genere  
p̄prio.

Quarta q̄stio.

Utr̄ aīa p̄fectissime nouit oīa in  
genere p̄prio.

Distinctio. xv.

Utr̄ in aīa x̄pi s̄m portione sup̄io-  
rem fuerit verus dolor. hic ponunt  
tres articuli. primus si x̄pus habuit  
dolores. secūds si habuit s̄m por-  
tione sup̄iozem. tercius si s̄m portio-  
nem inferiozem.

Distinctio. xvi.

Utr̄ x̄ps habuit necessitatē morien-  
di. hic ponunt tres arti. primus quō  
est intelligenda ista mors. secūds  
r̄ndet questioni. tercius vtr̄ virtute  
voluntatis aīe x̄pi potuisset se x̄ps

in passione a morte p̄seruare.

Distinctio. xvij.

Utr̄ in x̄po fuerūt tm̄ due volunta-  
tes. vbi habes si quicqd̄ voluit x̄ps  
fuit impletū.

Distinctio. xvij.

Utr̄ x̄ps meruit in primo instanti.  
hic ponunt quorū arti. primus quid  
sit meritū. secūds qualiter x̄ps cū  
ess̄ b̄tus potuit mereri. tercius vtr̄  
p̄ actum beatificū potuit mereri. q̄-  
tus si meruit in primo instanti.

Distinctio. xix.

Utr̄ x̄ps oīibz nobis meruit gr̄az  
⁊ gl̄iam ⁊ remissionem culpe ⁊ pe-  
ne. hic ponunt tres arti. primus vtr̄  
oīibz alijs a x̄po meruit gr̄am ⁊  
secūds vtr̄ sibi ipsi. tercius si gr̄a  
data p̄mis parētibz cecidit sub me-  
rito christi.

Distinctio. xx.

Utrum necesse fuit genus hūanuz  
reparari p̄ passionē christi. hic sunt  
tres arti. primus q̄ necesse fuit ho-  
minē redimi. secūds q̄ nō potuit  
redimi sine satisfactione. tercius q̄  
satisfactio faciēda erat a deo ⁊ hōie  
quartus q̄ uenientior modus fuit  
fieri p̄ passionem x̄pi.

Distinctio. xxj.

Utrum corpus x̄pi fuisset putrefac-  
tum si resurrectio nō fuisset accele-  
rata. hic sunt tres arti. primus vbi  
ostendit p̄positum. secūds si in ta-  
li p̄seruatione esset nouū miraculus  
tercius si remāsit alia forma ab aīa

Distinctio. xxij.

Utrum in triduo p̄sens fuit homo  
hic ponunt tres arti. primus si for-  
ma est tota quidditas rei. secūds

Utrum anima separata sit hō. tertius  
respōsiuus questionis

Distinctio. xxxij.

Utz de creditibilibz nobis reuelatis  
necesse sit ponere fidem infusam. h  
ponitur tres arti. prim<sup>o</sup> si in hōie  
saluando requiratur fides supnarura  
lis ex pte obiecti. scōs utz requiratur ex  
parte medij. tert<sup>o</sup> si de illo obiecto  
pōt esse fides acquisita

Distinctio. xxxij.

Utz de creditibilibz nobis reuelatis  
possit aliquis hōie sciētiam et fidem.  
hic ponitur duo arti. prim<sup>o</sup> an de  
creditibilibz reuelatis possit esse scia.  
scōs an simul possit eē scia et fides

Distinctio. xxxv.

Utz an aduētū xpī fuit fides neces/  
saria eoz que mō credimus. h pri/  
mo distinguit de credere deū ponū/  
tur tres arti. prim<sup>o</sup> si in adult<sup>o</sup> fuit  
nēariū sic credere explicare. scōs si p  
oī tpe fuit nēariū hōie credere deter/  
minare. tert<sup>o</sup> si in omni statu fuit ne/  
cessaria credulitas pfecta oīm arti/  
culoz

Secūda questio.

Utrū ad hoc qd fides sit in intellectu  
necesse sit aliquē habitum infusum  
in voluntate.

Distinctio. xxxvi.

Utrum spes sit virtus theologica  
disticta a fide et charitate. hic ponū/  
tur duo articuli. prim<sup>o</sup> pambulari.  
scōs qstionis respōsiua.

Distinctio. xxxvij.

Utrum sit aliqua virtus theologi/  
ca inclinans ad diligendum deum  
sup omnia. hic ponitur tres articuli  
Primus. utrū natura rōnalis non  
corrupta per pctm possit deū ex pu

ris naturalibz diligere sup omnia. se  
cūdus articulus. utrū hoc possit na/  
ture corrupta per peccatū Tertius  
utrū hoc possit natura nō dānata  
p pctm

Distinctio. xxxvij.

Utrū eodem habitu sit diligēdus  
proximus quo diligitur deus.

Distinctio. xxxij.

Utrum quibet teneatur maxime se  
diligere post deum.

Distinctio. tricesima

Utrum necesse sit ex charitate dili/  
gere inimicum

Distinctio. xxxij.

Utrū charitas remaneat in patria  
ita qd nō euacuetur. hic ponitur duo  
articuli. primus si fides remanet. se  
cūdus si remanet charitas.

Distinctio. xxxij.

Utrum deus diligit oīa ex qualita/  
te equaliter. hic sunt tres arti. Pri/  
mus si deus diligit. Scōs si dili/  
gere est propriū alicuius psonę. ter/  
tius erit respōsiuus questionis

Distinctio. xxxij.

Utrū virtutes morales sint in vō/  
luntate tanqz in subiecto. hic viden/  
tur tria. Primo ponitur pambula  
questiōis declararia. Scōs respon/  
detur questionī. tertio dicitur quomō/  
dō virtutes distinguuntur

Distinctio. xxxij.

Utz virtutes dona et bñtūdines et fru/  
ctus sint bñt<sup>o</sup> inf se idē duo ponū/  
tur primū si pter virtutes morales acqui/  
sitas requiratur alie virtutes morales in/  
fuse. scōs dicitur ad questionē

Distinctio. xxxv.

Utz sapientia scientia habitus pñ/  
tium et intellectus sint habitus intel



# Tabula

lectuales. ubi habes de vita actiua  
z crepat ua. Distinctio. xxxvi.  
Utz virtutes morales sunt conepere.  
ubi hēs duo. primū vtz sine conepere  
inter se. secū dū si sunt conepere cū pru  
dentia. Secūda q̄stio.

Utz virtutes morales sunt conepere  
necessario virtutibz theologicis.

Distinctio. xxxvii.

Utz precepta decalogi sunt de lege  
nature. hic sunt tres arti. primus q̄  
vocat p̄cepta prime tabule. secun  
dus vtz ista p̄cepta sunt de iure na  
ture. tercius si pot fieri dispensatio  
in p̄ceptis.

Distinctio. xxxviii.

Utz omne mendaciū sit peccatū. h̄ po  
nūf tres arti. primus si omne menda  
ciū sit peccatū. sc̄ds si omne mendaciū  
sit peccatū mortale. tercius an h̄cus  
mendaciū sit in intellectu vel volun  
tate.

Distinctio. xxxix.

Utz omne p̄iuriū sit peccatū mortale  
hic vident q̄tuor. primo ponūf p̄  
ambula. sc̄do si p̄iuriū sit de genere  
peccati mortalis. tercius vtz sit pec  
catū contra p̄ceptū prime vel secūde  
tabule. q̄rto qd̄ est maius peccatū p̄  
turiū vel homicidiū.

Distinctio. xl.

Utz lex noua sit grauior lege vete  
ri. hic ponūf quatuor. primo distin  
ctio inter actum legis z legem. sc̄do  
q̄ lex in mēte hoīs est h̄cus cogni  
tiuus practicus. tercius q̄ lex r̄pi in  
mente hoīs etia; est habitus cogni  
tiuus practicus. quarto soluit q̄d̄ez.

¶ Finis terciū libri.

# Incipit tabula

quarti libri sc̄ori pauperz.

Distinctio prima.

Utz creatura possit h̄re aliquā acti  
onē respectu termini creationis.

Secūda questio

Utz bec sit p̄a diffinitio sacri. sa  
cramentū est inuisibilis gr̄e z visib  
bilis forme. hic ponūf tres arti. pri  
mus cuius entis est diffinitio. sc̄ds  
si sacri sit diffinitio. tercius dato q̄  
sit diffinitio q̄ est illa.

Tercia questio.

Utz p̄ tpe cuiuscūq; legis a deo da  
te debuit institui aliq̄d sacrm.

Quarta z quinta q̄stio.

Utz possibile sit aliq̄d sacrm habe  
re calitatem aliquā actiua respectu  
gratie.

Quinta q̄stio.

Utz possibile sit in aliquo sacro eē  
aliquā virtutē sup̄naturalem.

Sexta q̄stio

Utz in circūcisiōe remittebat p̄c̄m  
origiale.

Septima q̄stio.

Utz in circūcisiōe z vi circūcisiō  
nis p̄ferebat gr̄a. hic ponūf tres ar  
ti. primus an deus de potentia ab  
soluta possit dimittere p̄c̄m origia  
le absq; collatione gr̄e. sc̄ds an de  
de potentia ordinata potuit dimitte  
re origiale absq; infusione gr̄e. ter  
cius si in circūcisiōe p̄ferebat gr̄a.

Octava q̄stio.

Utz in lege nature fuit aliq̄d sacra  
mentū cor̄ridens huic circūcisiōis

Distinctio. ii.

Utz sint septē sacra noue legis.

Secūda q̄stio.

ff h

Utz sacra noue legis babeat effi/  
caciain a passione xpi.

**Tercia q̄stio.**

Utz baptisati baptismo iobis itez  
erunt baptizandi baptismo xpi hic  
sunt tres arti. primus a quo fuit ba  
ptismus iobis institutus. sc̄ds ad  
qd̄ fuit institutus. tercius que erat  
eius efficacia.

**Distinctio. iij.**

Utz hec sit vera distinctio baptis/  
mi quā mgr̄ ponit. s. baptisimus est  
institutio. i. ablutio corp̄is exterior  
facta sub forma x̄p̄oz p̄scripta sūt  
tres arti. primus cuius ent̄ sit diffi  
nitio. secundus q̄ baptisimi est ali/  
qua distinctio. tercius q̄ sit eius ra  
tio distinctiua.

**Secūda q̄stio.**

Utz sit ista p̄cisa forma baptisimi  
baptisate. In noie p̄ris 2 filij 2 sp̄s  
sancti. hic sūt tres arti. primus si ali  
qua verba sunt forma. sc̄ds que sūt  
illa verba que sunt forma baptis/  
mi. tercius si illa verba possunt mu  
tari vel variari.

**Tercia q̄stio.**

Utz sola aqua naturalis pura sit  
cōueniens materie baptisimi. ponit  
duos arti. primus q̄n̄is r̄siuus.  
secūds dubitationū declaratiuus

**Quarta q̄stio.**

Utz institutio baptisimi euacuaue  
rit circūcisionē sunt duo. arti. p̄m̄  
vñ baptisimus h̄eat necessitatē. se  
cūds q̄ tpe fuit sub p̄cepto 2 q̄ tpe  
sub p̄silio.

**Distinctio. iij.**

Utz puuli sint baptisandi.

**Secūda q̄stio.**

Utz puuli baptisati recipiāt effe/  
ctum baptisimi. ponit tres arti. p̄ri  
mus an paruuli recipiāt fidem iñ/  
fulam. Secūds vtrū recipiāt Ter  
cius vtrū recipiāt gratiā gratū fa  
cientem.

**Tercia questio.**

Utrum paruul<sup>o</sup> possit in vtero ma  
tris baptisari.

**Quarta q̄stio.**

Utrū adultus nō cōsentiens possit  
recipere effectum baptisimi si nō h̄z  
vsum rōnis. sunt tres arti. Prim<sup>o</sup>  
de nō cōsentiente simplr. Secūds  
de dissentiente. Tercius de cōsen  
tiente negatiue.

**Quinta q̄stio.**

Utrū adultus victus suscipiat gra  
tiam baptisimi. ponit duos articu  
los. Prim<sup>o</sup> vtrū victus interior  
recipiat rem sacramēti. Secūds  
si nō volens separe a peccato vel in  
fidelitate recipiat sacramentuz 2 rē  
sacramenti.

**Sexta q̄stio.**

Utrū iam iustificati teneant ad sus  
ceptionē baptisimi. nota de virgi  
ne et eius baptisimo.

**Septima q̄stio.**

Utrū oēs baptisati recipiāt eq̄liter  
effectū baptisimi sunt tres articuli.  
Primus si ex parte dei dat maior  
gra vni q̄ alteri. Secūds si x̄pus  
in passione se offerebat magis pro  
vno q̄ p̄ alio. Tercius si ept̄e reci  
pientū sit equalitas.

**Octava q̄stio.**

Utrū puuli indeoz sint inuitis pe  
renūbus baptisandi.

**Distinctio quinta.**



# Tabula

Utrū malicia ministri impediatur cōferri verū baptisimū.

Secūda q̄stio.

Utrū repiciās baptisimū scilicet a malo ministro peccet ministr. hic sunt duo arti. primus de malo ministro p̄ciso. scōs de malo nō p̄ciso.

Tercia q̄stio.

Utrū aliq̄s debeat ministrare baptisimū q̄n̄ p̄sumit baptizatiōē vergē tē in piculū vite corp̄is eius q̄ suscipit.

Distinctio. vi.

Utrū solus sacerdos possit baptizare sunt tres arti. primus q̄ d̄gruū ē viatorē baptizare. secūdus q̄ est d̄gruū q̄ sit sacerdos. tercius q̄ in necessitate quilibet p̄t̄ baptizare.

Secūda q̄stio.

Utrū unitas baptisimi necessario requiratur q̄ ab vno ministro p̄feratur.

Tercia q̄stio.

Utrū baptisimus requiratur sit ablūtiōē et platiōē verborū.

Quarta q̄stio.

Utrū teneat baptizans distinguere a baptizato.

Quinta q̄stio.

Utrū in baptizante requiratur intentio.

Sexta q̄stio.

Utrū in baptizante requiratur intentio actualis.

Septima q̄stio.

Utrū baptisimus possit iterari et que est causa quare nō.

Octava q̄stio.

Que sit pena iterantiū baptisimū.

Nona q̄stio.

Utrū in baptisimo imprimatur character hic sunt tres articuli primus q̄d ipoztat noīe characteris. scōs si in baptisimo imprimatur character. tercius si character impressus sit forma debilis vel

debilis.

Questio decima.

Utrū character sit alī q̄ forma absolute talē relatiōe hic sunt duo arti. primus in d̄bo sacris i primis character. scōs si character impressus sit forma absolute.

Questio. xi.

Utrū character sit in essentia aīe vt in subiecto primo.

Distinctio. vii.

Q̄d sit sacramentū p̄firmationis.

Secūda q̄stio.

Utrū sacm̄ p̄firmationis sit necessarium ad salutē. sunt tres arti. primus si p̄firmatio est necessaria ad salutē. scōs si est necessaria ad uolē. tercius si p̄su p̄ponit baptisimū.

Tercia q̄stio.

Utrū sacm̄ p̄firmationis sit dignius baptisimo ponit tres articulos primus si in p̄firmatione p̄feratur gratia gratū faciens. scōs si gra baptisimi et p̄firmatiōis distinguūt. tercius est q̄ōnis r̄sūus.

Quarta q̄stio.

Utrū sacm̄ p̄firmationis possit iterari. hic ponit tres arti. primus a q̄ sacm̄ p̄firmationis p̄feratur. secūdus si illud sacm̄ iteratur. tercius q̄ pena iterans istud sacm̄ puniat.

Distinctio. viii.

Utrū eucharistia sit sacm̄ noue legis. hic sunt tres arti. primus q̄ eucharistia est sacm̄ noue legis. secūdus q̄ eucharistia est sacm̄ excellētius intersacramenta noue legis. tercius si sacm̄ eucharistie est vnu.

Secūda q̄stio.

Utrū illa verba que ponūt in canone missę sint p̄cise forma huius sacm̄

ff ij

cramēti. hic sunt tres arti. prim<sup>o</sup> q<sup>o</sup> nulla verba sūt de essentia essentie s; bene aliqua sba sunt forma s; sacra-  
tionis. secundus que sunt verba s; e-  
rationis corporis christi et sangui-  
nis. tertio quid demonstrat hoc p/  
nomen hoc.

**Tercia questio.**

Utz hoc sacm possit a nō ieiunis  
celebrari. hic sunt duo arti. primus  
distinctionū positivus. secundus q/  
stionis rāsiuus

**Distinctio. ix.**

Utz etiā in peccato mortali pec-  
cer mortaliter sumendo hoc sacm.

**Distinctio. x.**

Utz possibile sit verū corpus xpī  
sub specie panis et vini contineri realr  
hic sunt tres arti. primus qd sit fide  
tenendū. scdus qualiter corpus xpī  
est in altari sine sui mutatione vera  
eter. tertius quō corpus xpī ma-  
gnū potest contineri sibi hostia qua.

**Secūda q̄stio.**

Utz idem corpus possit esse in di-  
uisis locis localr. hic sunt duo arti.  
primus opinionū positivus. scdus  
obiectionū rāsiuus et positionum  
p materia rēntivus.

**Tercia q̄stio.**

Utz corpus xpī possit sil esse in ces-  
lo et in eucharistia nota hic contra  
infideles.

**Quarta q̄stio.**

Utrum corpori christi naturaliter  
existenti et idem sacramentaliter exi-  
stenti necessario insint eedem ptes  
et prierates vbi habes quō corpus  
sua et diuinitas sunt in eucharistia.

**Quinta questio.**

Utrum quelibet actio imanensq;  
est in xpō naturaliter existenti ius-  
sit sibi sacramentaliter existenti in  
eucharistia.

**Sexta q̄stio.**

Utrum corpori christi in eucharis-  
tia existenti possit inesse motus cor-  
poralis sunt duo arti. primus di-  
stinctionū positivus. secundus p cō-  
clusiones rāsiuus.

**Septima q̄stio.**

Utrum christus in eucharistia exi-  
stens possit p aliquam virtutē na-  
turalem transmutare aliquid aliud  
a se. hic sunt duo articuli in primo  
ponunt distinctiones. in secundo  
conclusiones.

**Octava q̄stio.**

Utrum aliquis intellectus creatus  
possit naturaliter videre essentiam  
christi in eucharistia. hic sunt duo  
articuli. primus distinctionū posi-  
tivus. secundus cōclusionū declarati-  
uus.

**Questio. ix.**

Utrum existentia corporis christi  
possit videri oculo corporali.

**Distinctio. xi.**

Utrum transsubstantiatio sit possi-  
bilis. hic sunt tres arti. primus qd  
est transsubstantiatio. secundus q  
huic rōni nois potest aliqd subesse  
tercius ad qd genus mutationis hęc  
transsubstantiatio reducat.

**Secūda q̄stio.**

Utrum quodlibet possit pueri in  
quodlibet. ponit duos articulos. p-  
mus q nō. nam creatura nō pueri-  
tur in deitatem. secundus q potest  
quelibet creatura in quālibet crea-  
turam pueri.



# Tabula

## Tercia questio

Utrum panis conuertatur in corpus christi. hic ponunt duo arti. in primo ponit quod sit de hoc tenendum. in secundo quod panis potest transsubstantiari in corpus christi et quod requiritur ad transsubstantiationem.

## Quarta questio.

Utrum panis in ista uersione animalis.

## Quinta questio.

Mouet quibus rationibus potest hoc uersio uere exprimi.

## Sexta questio

Utrum solus panis triticus aqua elementaliter coagulatus sit ueniens materia uersionis in uerum corpus christi. hic sunt duo articuli. primus quod nunc rursus. secundus dubioz monuus.

## Septima questio.

Utrum solus uinum expressum de uite sit conueniens materia uersionis in sanguinem.

## Distinctio. xij.

Utrum in eucharistia sit aliquid accidentis sine subiecto. hic sunt tres articuli. in primo ponunt opiniones. in secundo distinctiones et resolutiones. in tertio dubitationes.

## Secunda questio

Utrum quodcumque accidentis remanens sit sine subiecto. hic ponunt duo articuli. in primo ponunt opiniones. in secundo opinio doctoris.

## Tercia questio.

Utrum accidentia in eucharistia possint hinc actione quam potuerunt habere in subiecto. hic sunt duo articuli. in primo ponunt opiniones. in secundo opinio doctoris.

## Quarta questio.

Utrum eadem quantitas que erat primo. dum

hostia rarefit uel condensat remaneat in hostia consecrata. hic sunt duo articuli. in primo ponunt opiniones. in secundo opiniones doctoris.

## Questio quinta.

Utrum sit possibile circa eucharistias fieri aliquam transmutationem corruptiua illorum accidentium.

Utrum in aliqua transmutatione facta circa eucharistiam necesse sit substantia aliqua actione diuina redire. hic sunt duo articuli. primus opinio. nunc positius. secundus quoniam rursus.

## Distinctio. xij.

Utrum sola actione diuina possit fieri corpus christi. hic ponunt tres articuli. primus uerum actione diuina hoc sacramentum possit fieri. secundus si actione alterius agentis creati ut principalis agentis possit hoc sacramentum fieri. tertius an actione alterius agentis creati possit sacramentum fieri ut instrumentalis agentis.

## Secunda questio.

Utrum quilibet sacerdos. proferens uerba consecrationis cum intentione debita circa materiam ueniens potest conferre eucharistiam. hic sunt tres articuli. primus quid hoc potest facere. secundus que requirunt ex parte loci uasis. tertius que requirunt ex parte temporis.

## Distinctio. xij.

Utrum penitentia requiratur ad deletionem peccati mortalis post baptismum commissi. hic sunt quatuor articuli. Primus quid remanet in peccatore transeunte actu a quo dicitur peccator. Secundus si illud

q̄ remanet in peccatore delet. terci<sup>o</sup>  
si delet p̄ penitentiā. q̄rtus quō req̄  
rit ad deletionē punitio penitentiā  
lis.

**Secūda q̄stio.**

Utrum actus penitendi requisitus  
ad deletionem peccati mortalis sit  
actus alicuius fructus. hic sunt duo  
arti. primus q̄ penitere potest esse  
actus alicuius virtutis. secūdus an  
actus penitente vt est actus virtutis  
requirat ad culpe deletionem.

**Tercia q̄stio.**

Utrum penitentiā virtus sit tm̄ vni  
us pene inflictiua.

**Quarta q̄stio.**

Utrum p̄ sac̄m̄ p̄nie delet̄ culpa.  
hic sunt tres arti. primus de diffini  
tione noīis penitentiē. tercius q̄ pos  
sibile est huic rōe noīis aliquid sub  
esse. tercius q̄ntis r̄sūus.

**Distinctio. xv.**

vtz cuilibz peccato actuali mo: tali  
cor̄r̄deat p̄p̄tia satisfactio. hic sunt  
q̄nqz arti. p̄mus q̄d sit satisfactio.  
secundus an sit hoc possibilis talis sa  
satisfactio. tercius in quibz p̄sistit.  
quartus an cuilibet peccato corre  
spondeat satisfactio v̄l affliccio. q̄n  
tus an vna satisfactio possit ab alia  
separari.

**Secūda questio**

Utrum quis:z abstulit vel deti  
ner iniuste rem alienam teneat sta  
tim illam restituere sic q̄ possit pe  
nitere sine tali restitutione. hic po  
nunt duo arti. primus vtz rerum  
dominia sine distincta. secundus  
si auferat alienū est peccatum mo:  
rale.

**Tercia questio.**

Utrum damnificans aliquē in bo  
nis persone vel corporis vel anime  
teneat ad restitutionē ita q̄ vere pe  
nitere nō possit nisi restitutione sa  
cta. hic sunt duo articuli. primus d̄  
illo qui damnificat aliquē in bonis  
aīe. secūdus de illo qui damnificat  
in bonis corporis vel fortune.

**Quarta questio**

Utrum damnificās aliquem in bo  
na fama teneat ad restitutionem sic  
q̄ vere penitere nō possit nisi famā  
restituat.

**Distinctio. xvj.**

Utrum ista tria p̄fessio contentio z  
satisfactio sint partes penitentiē. h̄  
sunt duo articuli. p̄mus in quo po  
nunt distinctiones. secūdus in quo  
ponunt q̄uestiones r̄siones.

**Secūda questio.**

Utrum remissio vel expulsio culpe  
z infusio gratie sit vna mutatio

**Distinctio. xvij.**

Utrum sit homini peccatori ad sa  
lutem p̄fiteri om̄ia peccata sua sa  
cerdoti. hic sunt tres arti. primus  
quo p̄cepto tenet peccator peccata  
sua p̄fiteri sacerdoti. secūdus quid  
istud p̄ceptū includit de p̄fessione.  
tercius q̄d circa illud p̄ceptū ecc̄lia  
v̄lterius explicauit.

**Distinctio. xvij.**

Utrum potestas clauium tantūmō q̄  
tendit se ad penam corpalem.

**Distinctio. xij.**

Utrum cuilibet sacerdoti in susce  
ptione ordinis sacerdotalis con  
ferantur clauis regni celorum.



# Tabula 7

Hic sunt quinq; articuli. Primus quod ecclesia est vna clavis apud sacerdotem que est potestas sententiandi. secundus quod est alia clavis que est potestas cognoscendi. tertius quod hec et illa non sunt vna clavis. quartus quod licet hec istas claves preceperit in actum eorum. quintus si preter illas ipse ecclesia est aliqua alia clavis.

Secunda questio.

Utrum aliquis debeat excommunicari. hic sunt tres articuli. Primus an aliquis possit excommunicari. secundus a quo possit excommunicari. tertius quomodo debet excommunicari.

Distinctio. xx.

Utrum penitentia in extremis valeat ad salutem. ponit duos articulos. primus questionis responsivus. secundus si penitentia est tunc sufficientia.

Distinctio. xxj.

Utrum post hanc vitam possit a deo peccatum dimitti.

Secunda questio.

Utrum in quocumque casu confessio teneat celare peccatum sibi directum in confessio. hic sunt duo articuli. In primo ponit conclusiones. In secundo soluit dubitationes ibidem.

Distinctio. xxij.

Utrum peccata per penitentiam dimissa ea de numero in reatu redeant. hic ponitur tres articuli. Primus si absolute loquendo peccatum potest redire idem numero. secundus si hoc est possibile de poena dei ordinata. tertius quomodo peccata dicuntur de facto redire.

Distinctio. xxij.

Utrum extrema unctio sit sacramentum nove legis. Respondet per tres articulos. primus questionis responsivus. secundus

si hoc sacramentum est in remissionem peccatorum. tertius si habet definitionem.

Distinctio. xxij.

Utrum in ecclesia sint septem ordines eorum quos ordo vel ordinatio pontificis sacramentum. hic sunt quatuor articuli. Primus quod est ordo loquendi de ordine ut in titulo est premissus. secundus quot sunt ordines. Tertius si ordo est sacramentum. Quartus quomodo est unum sacramentum.

Distinctio. xxv.

Utrum penas canonicas impediat a suspensione et colatione ordinum. Hic sunt quinq; articuli. Primus quod est pena canonica. secundus que sunt pene canonice. Tertius quomodo pene canonice infliguntur. Quartus si propter penas canonicas aliquis repellatur a suspensione ordinum.

Secunda questio

Utrum sexus mulieris impediat suspensionem ordinum.

Distinctio. xxvi.

Utrum matrimonium fuerit immediate a deo institutum. Hic sunt tres articuli. primus quod sit matrimonium. secundus si est honestum videlicet et feminam matrimoniali. tertius si iugum. tertius quomodo responsivus.

Distinctio. xxvij.

Utrum definitio mariti de matrimonio sit coueniens.

Secunda questio

Utrum consensus expressus sibi sit causa effectiva matrimonii.

Distinctio. xxviii.

Utrum solus consensus expressus sibi et potest cauere matrimonium.

Distinctio. xxix.

Utrum consensus coactus sufficiat ad contrahendum videlicet matrimonium. hic ponitur

tar duo. primo p̄mittit distinctōes  
sc̄do responder̄ q̄stioni.

**Distinctio. xxx.**

Utrum ad contrahendū matrimoniū  
requirāt consensus frequens a p̄bē  
sionem nō erroneā. Hic primo po  
nūtur distinctōes. sc̄do conclusiōes  
et dubitaciōes.

**Secūda q̄stio.**

Utrum inter s̄ginem mariam ⁊ iō  
seph fuerit vez m̄rimoniū. hic sunt  
duo articuli. Prim⁹ q̄stiois r̄sili  
uus. Sc̄do quō cum voto s̄ginita  
tis p̄r stare m̄rimoniū.

**Distinctio. xxxi.**

Utrum sint tria bona matrimoniū  
que magister ponit in littera. sc̄z s̄i  
des. proles. ⁊ sacramentū.

**Distinctio. xxxii.**

Utrum in matrimonio sit necessa  
rium simplr reddere debitum p̄re  
riti. Hic sunt tres articuli. Prim⁹  
si simplr reddere debitum est neces  
sarium petenti. Secūdus si est nes  
cessariū pro om̄i loco et tēpore Ter  
tius si actus coniugal̄is est semp̄ sine  
peccato.

**Distinctio. xxx.**

Utrum aliquādo in lege moſayca  
vel nature fuit licita bigamia. Hic  
sunt duo articuli. Primus quomō  
inbigamia est iusticia p̄mutatiua ⁊  
nō equalitas. Secūdus quomō in  
bigamia nō est simplr p̄tra legem  
nature.

**Secūda q̄stio.**

Utrum bigam⁹ an̄ baptisimū. post  
baptisimū possit ad sacros ordines  
p̄moueri. Hic ponit̄ duos articu  
los. Prim⁹ quid̄ tenendū est. Secū

dus per quā causam bigamus ar  
tatura sacris ordinibus.

**Tertia q̄stio**

Utrum in lege moſayca licitū fue  
rit viro repudiare uxorem

**Distinctio. xxxiiij.**

Utrū impotentia ad actum carna  
lem impediāt matrimoniū. hic po  
nūtur duo articuli. Primus distin  
ctiois positivus. Secūdus conclusi  
onum declaratiuus.

**Distinctio. xxxv.**

Utrum adulteriū euz al. o viro suo  
viuente impediāt matrimoniū. hic  
ponūtur duo articuli. Primus que  
sunt que impediūt. Secūdus respō  
sio q̄stionis.

**Distinctio. xxxvi.**

Utrum fuitus impediāt m̄rimoniū  
Hic sunt tres articuli. Primus vñ  
est introducta fuitus. Secūdus si  
iuste est introducta. Tertius respō  
siuus q̄stionis.

**Secūda q̄stio.**

Utrum etas puerilis possit matri  
monium impedit̄.

**Distinctio. xxxvij.**

Utrum ordo sacramenti impediāt  
matrimonium.

**Distinctio. xxxviij.**

Utrum votum continentie impediāt  
matrimonium. Hic ponūtur tres ar  
ticuli. Primus q̄s potest voruz fa  
cere. Secūdus quot modis p̄t vo  
tum emitti. Tertius r̄siliū q̄ōnis.

**Distinctio. xxxix.**

Utrum dispar cultus impediāt ma  
trimonium. Hic ponūtur duo articu  
li. Primus si infideles p̄nt p̄trahere  
matrimonium. Secūdus quō fide



# Tabula

4

lis potest strabere cū infideli

Distinctio. xli.

Utrū cognatio carnalis impediāt mīmonū. Dic ponit tres articulos. Primus in quo ponitur aliqua descriptio. Secundus ubi ponitur aliqua regule seu pōne. Tertius in quo ponitur aliqua conclusio.

Distinctio. xlii.

Utrū affinitas impediāt mīmonū. Dic sunt duo articuli. Primus ponit aliquas positiones. Secundo dicit ad questionē.

Distinctio. xliij.

Utrū spūalis cognatio impediāt mīmonū. Dic sunt tres articuli. Primus questionis respōsiuus. Secundo demonstrans qd sit cognatio. Tertius ostendēs a quo sit habitū q cognatio impediāt.

Distinctio. xliij.

Utrū resurrectio hominū sit futura. Dic sunt duo arti. Primus si est possibile hominē resurgere. Secundus si de facto resurgat.

Secunda questio.

Utrū per rōem naturalem possit eē notū remorōem generalē hominū esse futuram.

Tertia questio.

Utrum natura possit esse causa actiua remorōnis.

Quarta questio.

Utrū remorō sit naturalis.

Quinta questio.

Utrum orō fiet in instanti. Dic sunt tres arti. Primus si corectio priū corpis hūani fiet in instanti. Secundus si inductio forme corporee fiet in instanti. Tertius si vnto aīe intellecti

ue fiet in instanti.

Distinctio. xliij.

Utrū in quolibet hoīe resurget totum qd est de virtute hūane nature in eo. hic ponit duos articulos. Primus si caro maēt eadē i pīnua mutatione. Secundus erit de q̄stio.

Secunda questio.

Utrū ignis infernalis cruciat multos spūs. In pmo rīdet q̄stioni. Secundus mouet dubiū quōd spūs p̄ncipalib igne corporeo.

Tertia questio.

Utrū hoīes dānari post iudiciū cruciabūtur in igne infernali. Dic ponitur duo articuli. In pmo distinctiones. In secundo conclusiones et difficultates.

Distinctio. xlv.

Utrū aīa sepata possit itelligere qd dicitur sibi aīa separōes hūanalr nōtas.

Secunda q̄stio.

Utrū aīa sepata possit acq̄rere p̄gnitionē alicui prius ignoti.

Tertia questio.

Utrū aīa sepata possit recordari p̄teritorū que ipa cognouit p̄iūta. Dic sunt duo arti. Primus an mēoria p̄terite deā cuius ē recordari p̄teritorū sit in p̄sensitiua. Secundus si est in p̄te intellectuā.

Quarta questio.

Utrū beati cognoscāt orōes q̄s eis faciūt vel pro eis offerūt. hic sūt tres arti. primus q̄ b̄tus naturali cognitōe p̄t n̄tas tā vocales q̄ mētales orōnes cognoscere. secundus q̄ nō est nec illud ex rōe b̄itudis. tertius q̄ b̄tus orāt p̄ illis ad q̄s orōes offerūt.

Distinctio quarta.

Utrū in deo sit iusticia. hic ponitur

tres arti. Primus qd sit iusticia, se-  
cū dū qd modis sumit, certius que-  
stionis respōsiuus.

Secūda questio.

Utz in deo sit misericōdia. Hic ponū-  
tur duo arti. Prim⁹ qd sit misericōdia.  
Secūda questiois respōsiuus

Tercia qstio.

Utz in deo distiguatur misericō-  
dia et iusticia.

Questio quarta.

Utz in punitōe maloz pcurrat ex  
pate dei punitōis iusticia cuz miseri-  
cordia. hic sunt qtuor articuli. Pri-  
mus qd sit punitio maloz. Secūda  
quō punitio maloz est a deo. terti⁹  
an in ista punitōe pcurrat iusticia  
et pte diuina. qrtus an misericōdia cō-  
currat in ista punitōe ex parte dei  
punitentis

Distinctio. xlviij.

Utz vñ iudicium iudicij sit futur⁹. hic  
sunt tres articuli. prim⁹ qd est pple-  
ta definitio iudicij. scdus si vñ iudi-  
cij ē futur⁹. terti⁹ ē moti⁹ dubioz

Secūda qstio.

Utz mūdus sit purgāndus p ignem  
Hic sunt qtuor articuli. Prim⁹ si  
mūdus purgetur p ignem. scdus qz  
est ille ignis. terti⁹ qntuz ascēdet. qr-  
tus si pceder an sequet iudicij

Distinctio. xlviij.

Utrū christus iudicabit in forma  
humana.

Secūda qstio.

Utz in iudicio vel post iudicij cel-  
sabit motus corporoz supra celestia.  
Hic sunt qtuor articuli. prim⁹ est  
opinio pboz. secūda opinio theo-  
logoz. certius si valent rōnes eozū  
quartus si motus celi est naturalis

vel volentis.

Distinctio. xlv.

Utz beatitudo consistat p se in opat  
tione. et dicit q sic

Secūda questio

Utz beatitudo immediatus pficiat et  
sentiam vñ porētiā. hic sunt tres ar-  
ticuli. prim⁹ quid sit beatitudo. scdus  
respōsiuus qstionis. terti⁹ an vo-  
lūtas se habeat actiē ad beatitudinē  
vel tantū passiue.

Tercia questio.

Utz beatitudo p se consistat in pluri-  
bus opationibus simul

Quarta qstio.

Utrum beatitudo p se consistat in  
actu intellectus vel volūtaris

Quinta qstio.

Utrū beatitudo simplr consistat in  
actu volūtaris que dicitur fruiō. hic  
sunt duo articuli. prim⁹ in quo actu  
sit beatitudo. scdus quō distiguitur  
fruiō beatificatio et nō beatificatio.

Sexta qstio.

Utz ad essentia beatitudinis pteat  
securitas. Hic ponūtur duo articu-  
li. prim⁹ respōsiuus qstionis. scdus  
de cā illius securitatis

Septima qstio.

Utz gaudiū de obiecto beatifico sit  
de eētia vel pteat ad eētia beatu-  
dinis

Octava qstio.

Utrū natura hūana sit infinita na-  
tura beatitudinis capax

Nona questio.

Utz oēs hoīes de nēitate sūme ap-  
petāt beatitudinē. poit duos arti. pri-  
mus distiguit de appetitu naturali  
et libero. scdus ostendit an velle libero  
oēs de nēitate velint beatitudinē



# Tabula

## Decima questio

10. Utrū omnia que appetitur appetatur propter beatitudinē

## Undecima questio

11. Utrum hō ex puris naturalibz possit sequi beatitudinem.

## Duodecima q̄stio

12. Utrū hō in vita mortali possit consequi beatitudinem.

## Deciatertia q̄stio.

13. Utrū corpus hoīs beati post remotionem erit impassibile.

## Deciaquarta q̄stio.

14. Utrū corpus beatorū erūt agibilia. Sic dicit veritatē esse certam p̄ modum dubij. dicit qualis sit dos agilitatis.

## Deciaquinta questio

15. Utrū corpus glorioſus erit post resurrectionem clarum.

## Deciaſexta questio.

16. Utrū corpus beati post remotionē per dotem subtilitatis possit simul esse cū alio corpore. Diuidit in tres articulos. et pro quolibz ponit vnā conclusionem.

## Distinctio vltima

Utrum dānati vel quicūq; alij possint fm̄ rectā rōem ad fugiendā miseriam appetere nō esse soluēdo questionem distinguere duplicē miseriam. Secūdo ponit opinionēs.

## Secūda questio

Utrum dānati appetant nō esse ad fugiendā miseriam.

## Tertia questio.

Utrū beati videant penas dānatorum. Sic ponit tria dubia. pro quibus tres ponit conclusiones.

## Quarta questio

Utrum sit equalis pena oīm dānatorum. Soluēdo q̄stionem triplicem ponit penam. scz dāni vermis. et ignis. et de qualibet vnā ponit conclusionem.

## Quinta questio.

Utrum beatitudo oīm hominū sit equalis soluēdo q̄stionem ponit septem conclusiones. Deinde mouet vnū dubium. Secūdo mouet si diuina essentia videatur oculis corporalibus.

## Septa q̄stio et vltima.

Utrum beatitudo omnium corporū erit equalis soluēdo questionē de impassibilitate. de agilitate. et de claritate tres ponit conclusiones.

Finis tabule. Deo grās





